

**T.C.
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YENİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI**

**MENÂKİBNÂME
ŞEYH GAVRÎ
İNCELEME-METİN-DİZİN-TIPKIBASIM**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Ercan ÇELİK**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Serhat KÜÇÜK**

**Karabük
Nisan - 2014**

**T.C.
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YENİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI**

**MENÂKİBNÂME
ŞEYH GAVRÎ
İNCELEME-METİN-DİZİN-TIPKIBASIM**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Ercan ÇELİK**

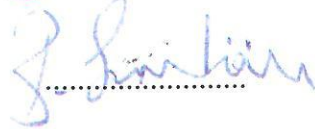
**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Serhat KÜÇÜK**

**Karabük
Nisan - 2014**

ERCAN ÇELİK	MENÂKIBNÂME ŞEYH GAVRÎ İNCELEME-METİN- DİZİN-TIPKIBASIM	KBÜSBE - 2014
----------------	--	---------------

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Ercan ÇELİK'e ait "Menâkıbnâme – Şeyh Gavri / İnceleme – Metin – Dizin – Tıpkıbasım" adlı bu tez çalışması Tez Kurulumuz tarafından Türk Edebiyatı Anabilim Dalı Yeni Türk Dili Bilim Dalı Yüksek Lisans programı tezi olarak oybirliği ile kabul edilmiştir.

	Akademik Unvanı, Adı ve Soyadı	İmzası
Tez Kurulu Başkanı	:.....
Danışman Üye	: Yrd. Doç. Dr. Serhat KÜÇÜK	
Üye	: Doç. Dr. Türkan GÖZÜTOK	
Üye	: Doç. Dr. Barış SARIKÖSE	

Tez Sınavı Tarihi : 07 / 05 / 2014

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK EDEBİYATI ANABİLİM DALI YENİ TÜRK DİLİ BİLİM
DALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum, bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, ve bu eserleri her kullanışmada alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

07 / 05 / 2014

Ercan ÇELİK

ÖNSÖZ

İslâm dünyasında tasavvuf sahasındaki gelişmeler Müslüman Türklere de yansımıştır. X. yüzyılda ilk Müslüman Türk devleti, Karahanlılar tarafından kurulmuş ve Karahanlılar ilk Türk evliya menâkıbnâmelerini meydana getirmişlerdir. Türkler arasında İslam anlayışının yayılması, velilerin ve tarikatların geniş kitleler tarafından tanınmasında menâkıbnâmelerin olumlu etkileri olmuştur. X. yüzyıldan XVIII. yüzyıla kadar birçok menâkıbnâme yazılmıştır.

Üzerinde çalıştığımız menâkıbnâme Şeyh Gavri tarafından yazılmış, miladi 1675'te İbrahim Big (Beg) eseri intinsah etmiştir. Menâkıbnâmenin baş kısmı eksik olduğundan, yazıldığı tarih tam olarak tespit edilememiştir. Bu eksiklikten dolayı varaklara numara verilirken ilk sayfa 1b olarak numaralandırılmıştır. Dil özellikleri göz önüne alındığında, eserin 17. yüzyıla ait olduğu anlaşılmaktadır.

Menâkıbnâme, yazılmış olduğu yüzyılın dil özelliklerine paralel olarak oldukça ağır bir dille yazılmış mensur bir eserdir. Eseri meydana getiren kelimelerin büyük çoğunluğu Arapça ve Farsça kelimelerden oluşmuştur. 17. yüzyıl, Osmanlı Türkçesinin hem nesir hem şiir dilinde en ağır eserlerin verildiği dönemdir. Bu dil, menâkıbnâmelerin yazılış amacıyla çelişmektedir. Çünkü sade bir dille meramı anlatmak daha kolaydır. Eser çoğu menâkıbnâmede olduğu gibi sade bir dil özelliği göstermese de metinde geçen kelime çeşitliliğinin fazla olması bakımından özel bir değere sahiptir.

Eserin tek yazma nüshası Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde bulunmakta olup kitap numarası 7304'tür. Şeyh Gavri'ye ait olduğunu bildiğimiz bu eser kütüphane kayıtlarında Menâkıbnâme olarak geçtiği için çalışmamızda aynı isim kullanılmıştır.

Eser üç bölümde incelenmiştir. Birinci bölümde Türk Edebiyatında menâkıbnâme geleneği hakkında ayrıntılı bilgilere yer verilmiş, ayrıca eserin müellifi hakkında fazla bilgi bulunmamasından dolayı kısa açıklamalar yapılmış ve eser hakkında açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde eser dil özellikleri bakımından incelenmiştir. İmlâ özellikleri ve ses bilgisi ana başlıkları, alt başlıklara ayrılarak ayrıntılı olarak verilmiştir.

Üçüncü bölüm metinle ilgili kısımdır. Metnin transkripsiyonlu şekli, dizin, metinde geçen özel isimler dizini ve tıpkıbasım bu bölümde bulunmaktadır.

Menâkıbnâmenin transkripsiyonu yapılırken tam transkripsiyon uygulanmış, herhangi bir noktalama işareti konulmamış, metnin Latin harfleriyle yazımında sadece küçük harfler kullanılmıştır. Her varak a ve b olarak sayfa numaralarıyla birlikte köşeli parantez içinde gösterilmiştir. Eserin toplam varak sayısı 136 olup 68 varaklık kısmı tarafımdan incelenmiştir.

Tez konusunun belirlenmesinde ve tezin şekillenmesinde mesai mefhumu gözetmeksizin her aradığımda kendisine ulaştığım, sözleriyle beni cesaretlendiren, bana yardımcı olan, bilgisinden faydalandığım danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Serhat Küçük'e şükranlarımı ifade etmek istiyorum. Tezin yazımında teknik olarak bana yardımcı olan başta Ali Çokyaşar ve Salih Mete Akan olmak üzere Bartın Lisesinin değerli öğretmenlerine, manevi olarak beni her daim destekleyen eşime ve çocuklarıma teşekkür ediyorum.

07.05.2014

Karabük

Ercan ÇELİK

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ.....	ii
KISALTMALAR.....	vii
İŞARETLER.....	ix
TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ.....	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM MENÂKIBNÂME

1.1. TÜRK EDEBİYATINDA MENÂKIBNÂME GELENEĞİ.....	3
1.2. MÜELLİFİN HAYATI.....	5
1.3. MENÂKIB-NÂME HAKKINDA BİLGİ.....	6

İKİNCİ BÖLÜM DİL ÖZELLİKLERİ

2.1.İMLÂ ÖZELLİKLERİ.....	7
2.1.1 Seslerin Yazılışı.....	7
2.1.1.1.Ünlülerin Yazılışı.....	7
2. 1.1.1.1. a Ünlüsü	7
2. 1.1.1.2. e Ünlüsü.....	7
2. 1.1.1.3. ı,i Ünlüleri.....	8
2. 1.1.1.4. o,ö, Ünlüleri.....	9
2. 1.1.1.5. u,ü Ünlüleri.....	10

2.1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı.....	12
2.1.1.2.1. g Ünsüzü.....	12
2.1.1.2.2. ñ Ünsüzü.....	12
2.1.1.2.3. p Ünsüzü.....	13
2.1.1.2.4. ç Ünsüzü.....	13
2.1.1.3. Eklerin Yazılışı.....	14
2.1.1.4. Şeddenin Kullanışı.....	20
2.1.1.5. Terkiblerin Yazılışı.....	21
2.1.1.6. Arapça Terkiplerin Yazılışı.....	21
2.2. SES BİLGİSİ.....	22
2.2.1. Ses Uyumları.....	22
2.2.1.1. Damak Uyumu.....	22
2.2.1.2. Dudak Uyumu.....	23
2.2.1.3. Ünsüz Uyumu.....	24
2.2.2. Ses Olayları.....	24
2.2.2.1. Ünlü Değişmeleri.....	24
2.2.2.2. Ünsüz Değişmeleri.....	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METİN

3.1. METNİN TRANSKRİPSİYON VE İMLÂSINDA İZLENEN YOL.....	29
3.2. TRANSKRİPSİYONLU METİN	30
3.3. DİZİNİN OLUŞTURULMASINDA İZLENEN YOL.....	124
3.4. DİZİN.....	125
3.5. ÖZEL İSİMLER DİZİNİ.....	340
3.6. TIPKIBASIM.....	342
SONUÇ.....	410

KAYNAKÇA.....	411
ÖZET.....	420
ABSTRACT.....	421
ÖZGEÇMİŞ.....	422

KISALTMALAR

A.	: Arapça
a.g.e.	: Adı geçen eser
Ans.	: Ansiklopedi
a. y.	: Aynı Yazar
b.	: Bağlaç
bk.	: Bakınız
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
d. n.	: Dipnot Numarası
e.	: Edat
ET	: Eski Türkçe
Ens.	: Enstitüsü
F.	: Farsça
Fak.	: Fakültesi
Haz.	: Hazırlayan
i.	: İsim
İA	: İslâm Ansiklopedisi
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
s.	: Sıfat
T.	: Türkçe
Ter.	: Tercüme

TDK	: Türk Dil Kurumu
TDV	: Türk Diyanet Vakfı
TTK	: Türk Tarih Kurumu
ü.	: Ünlem
Ünv.	: Üniversitesi
vb.	: ve benzeri
Yu.	: Yunanca
z.	: zarf
za.	: zamir

İŞARETLER

[] Varak numaralarıyla birlikte kullanılır.

... Okunamayan kısımları gösterir.

(?) Şüphe belirtir.

< Kelimenin önceki şeklini gösterir.

> Kelimenin sonraki şeklini ve değişim aşamalarını gösterir.

- Gramer analizlerinde fiil tabanlarının sonunu gösterir.

+ Gramer analizlerinde birleşik kelimelerin birleşimini gösterir.

/ Ayetlerin anlamları sonunda sure ve ayet numaraları arasında kullanılır.

KULLANILAN TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

Harf	Transkripsiyon	Harf	Transkripsiyon
آ, ا	a, ā, e	ض	ḏ, ẓ
ء	ʾ	ط	ṭ
ب	b	ظ	ẓ
پ	p	ع	ʿ
ت	t	غ	ġ
ث	ṯ	ف	f
ج	c, ç	ق	q
چ	ç	ك	k, g, ñ
ح	ḥ	ل	l
خ	ḫ	م	m
د	d	ن	n
ذ	ẓ	و	v, o, ö, u, ü, ū
ر	r	ه	h, a, e
ز	z	لا	lā, la, le
س	s	ی, ی	y, ı, i, ī
ش	ş		
ص	ş		

GİRİŞ

Türk edebiyatında 10. yüzyıldan 18. yüzyıla kadar yazılmış bir çok menâkıbnâme bulunmaktadır. Osmanlıca dediğimiz, Arap harfleriyle yazılmış bu eserler, edebiyatımız için önemli edebi varlıklardır. Bugün gün yüzüne çıkmamış, varlığından haberdar olunmayan, kütüphane köşelerinde kalmış, araştırılmayı bekleyen, çok sayıda yazma eserlerin olduğu bilinmektedir. Bu eserler üzerinde yapılacak çalışmalar hem edebiyatımıza katkı sağlayacak hem de bu eserleri yeniden edebiyatımızın ve araştırmacılarımızın hizmetine sunacaktır.

Üzerinde çalıştığım menâkıbnâme Şeyh Gavri tarafından yazılmış, miladi 1675'te İbrahim Big (Beg) eseri intinsah etmiştir. Menâkıbnâmenin baş kısmı eksik olduğundan yazıldığı tarih tam olarak tespit edilememiştir. Bu eksiklikten dolayı varaklara numara verilirken ilk sayfa 1b olarak numaralandırılmıştır. Dil özellikleri göz önüne alındığında eserin 17. yüzyıla ait olduğu anlaşılmaktadır. Eserin tek yazma nüshası Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde bulunmakta olup kitap numarası 7304'tür. Şeyh Gavri'ye ait olduğunu bildiğimiz bu eserin adı kütüphane kayıtlarında Menâkıbnâme olarak geçmektedir.

Genel olarak herhangi bir tarikata mensup bir velinin menâkıbnâmesini ihtiva eden eserlere menâkıb veya menâkıbnâme adı verilmektedir. Bu eserlerin yazılışındaki temel gaye, muhakkak ki o velinin müridlerinin yetişmesi ve dolayısıyla tarikatın bütünlüğünü sağlamaktır. Fakat ikinci olarak velinin ve tarikatının propagandasını yapmak gelir. Ama unutulmamalıdır ki, önemli bir âmil daha, menâkıbnâmelerin yazılışında kendini gösterir. Bu çoğu zaman tarikatlara ve şeyhlerine iyi gözle bakmayan ve resmî din görüşünü temsil eden ülemâ nazarında veliyi ve tarikatını kabul ettirmektir. Bu husus en az birincileri kadar önemli bir yer tutar; çünkü bunun gerçekleşmesi halinde tarikatın daha kolay şartlar altında yayılacağı şüphesizdir. İslâm tarihinde ülemânın desteğini sağlamış tasavvuf hareketlerinin daha çok başarılı olduğu ve halkı daha çabuk ve sağlam bir şekilde kendine bağladığı yer ve zamanlar görülür.¹

İncelediğimiz Menâkıbnâme'de yukarıdaki açıklamalardan farklı olarak herhangi bir veli veya tarikatın propagandası yapılmamış İslâm dini ve İslam büyüklerine ait bilgilere yer verilmiştir. Eser üç bölümde incelenmiştir. Birinci bölümde Türk Edebiyatında menâkıbnâme geleneği hakkında ayrıntılı bilgiye yer verilmiş, ayrıca eserin müellifi hakkında fazla bilgi bulunmamasından dolayı kısa açıklamalar yapılmış ve eser hakkında açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir. Çalışmamızın ikinci bölümünde eser dil özellikleri bakımından incelenmiştir. İmlâ

¹ Ahmet Yaşar Ocak, *Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2010, s.36.

özellikleri ve ses bilgisi ana başlıkları, alt başlıklara ayrılarak ayrıntılı olarak verilmiştir.

Üçüncü bölüm metinle ilgili kısımdır. Metnin transkripsiyonlu şekli, dizin, metinde geçen özel isimler dizini ve tıpkıbasım bu bölümde bulunmaktadır.

Menâkıbnâme'nin transkripsiyonu yapılırken tam transkripsiyon uygulanmış, herhangi bir noktalama işareti konulmamış, metnin Latin harfleriyle yazımında sadece küçük harfler kullanılmıştır. Her varak a ve b olarak sayfa numaralarıyla birlikte köşeli parantez içinde gösterilmiştir. Eserin toplam varak sayısı 136 olup 68 varaklık kısmı tarafımdan incelenmiştir.

Menâkıbnâme, غایت ظاهریکن هیچ کسه انی کورمز هرشی اکا ناظریکن cümlesiyle başlayıp 68b sayfası یوخسه عالم دولتتوک نه اعتباری اولور cümlesiyle bitmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

MENÂKİBNÂME

1.1. TÜRK EDEBİYATINDA MENÂKİBNÂME GELENEĞİ

Menâkıbnâme kelimesi, farklı kaynaklarda birbirine yakın anlamlarda tanımlanmaktadır.

Menâkıp-Menâkıbi.(*Ar.* menkabe'nin çoğul şekli menâkıb) Menkıbeler, din büyükleri, kahramanlar, târihî şahsiyetler gibi kimselerin üstün yaşayışlarıyla ilgili fıkralar, hikâyeler.² Menakıpname *Ar.* menâkıb+ *Far.* nâmeed. Menkıbeleri konu edinen eserlerin ortak adı. Menkibe *Ar.* menkabe 1. ed. Din büyüklerinin veya tarihe geçmiş ünlü kimselerin yaşamları ve olağanüstü davranışlarıyla ilgili hikâye. 2. Olağanüstü olaylarla ilgili anlatı.³ Menâkıpnâme-Menâkıbnâme *i.* (*Ar.* *menâkıb* “menkıbeler” ve *Fars.* *nâme*“yazılı şey” ile *menâkıb-nâme*) Menkıbeleri konu edinen ve daha çok tasavvuf edebiyatında yaygın olan bu tür eserlere verilen isim.⁴

Sözlükte “övinülecek güzel iş, hareket” mânasına gelen menkabe (menkibe) kelimesinin çoğulu olan menâkıb bu anlamıyla ilk defa, III. (IX.) yüzyıldan itibaren yazılan hadis kitaplarında Hz. Peygamber'in ashabının faziletlerine dair hadisleri ihtiva eden bölümlerin adı olarak (Kitâbü'l-Menâkıb) kullanılmaya başlanmıştır. Menâkıb kelimesinin ayrıca halifeler (İbn'ül-Cezerî, Esne'l-me'tâlib fi menâkıbiSeyyidinâ' Ali b. EbîTâlib), bir kabile veya soy (İbn Şehrâşub, Menâkıbü Âli Ebi Tâlib), mezhep imamları (Menâkıbü'l-İmâmi'l-A' zam) hakkında yazılan eserlerle kutsal şehirleri tasvir eden metinlerin (Menâkıb-ı Mekke-i Mükerreme, Menâkıb-ı Kudüs-i Şerif) adında hadis kitaplarındaki gibi “fazilet” manasında geçtiği görülmektedir.⁵

Genel olarak herhangi bir tarikata mensup bir velinin menkabelerini ihtiva eden eserlere menâkıb veya menâkıbnâme adı verilmektedir. Bu eserlerin yazılışındaki temel gaye, muhakkakki o velinin müridlerinin yetişmesi ve dolayısıyla tarikatın bütünlüğünü sağlamaktır. Fakat ikinci olarak velinin ve tarikatının propagandasını yapmak gelir. Ama unutulmamalıdır ki, önemli bir âmil daha, menâkıbnâmelerin yazılışında kendini gösterir. Bu çoğu zaman tarikatlara ve şeyhlerine iyi gözle bakmayan ve resmî din görüşünü temsil eden ülemâ nazarında veliyi ve tarikatını kabul ettirmektir. Bu husus en az birincileri kadar önemli bir yer tutar; çünkü bunun gerçekleşmesi halinde tarikatın daha kolay şartlar altında yayılacağı şüphesizdir. İslâm tarihinde ülemânın desteğini sağlamış tasavvuf hareketlerinin daha çok başarılı olduğu ve halkı daha çabuk ve sağlam bir şekilde kendine bağladığı yer ve zamanlar görülür. Osmanlı imparatorluğu zamanında kuruluş devrinden XVI. yüzyıla kadar bu iki kesim ilgi çekici bir işbirliği sergilemektedir. Bunun tipik bir örneği İstanbul'un fethi esnasında görülmüş, her iki zümre halk efkârını bu olaya başarılı bir şekilde hazırlamıştır.⁶

İslâm dünyasında tasavvuf sāhasında IX.- XI. yüzyıllardaki gelişme, tabiatıyla, o sıralarda henüz Mâverâünnehir, Hârezm ve Horasan mıntıklarında yaşayan Müslüman Türklere de yansdı. Ancak X. yüzyılda İslâmiyet'e yeni geçmiş ve Mâverâünnehir'de ilk Müslüman Türk devletlerini kurmuş olan Karahanlılar, Türk evliyâmenâkıbnâmelerinin bütün bilinen ilk örneğini meydana getirdiler. Bunun, Karahanlılar sahasındaki tasavvufî gelişme neticesi ortaya çıktığı muhakkak olmakla beraber, daha başka etkilerin de rolünü unutmamak gerekir. Bu etkilerin en başlıcası, tabii olarak Türk destanî edebiyatıdır. O zamana kadar hayli gelişmiş bir seviyeye ulaşmış bulunan bu edebiyatın, evliyâmenâkıbnâmelerine elverişli bir zemin hazırladığı şüphesizdir.⁷

² İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, Kubbealtı Yayınları, C.2, İstanbul, 2006, s.2000.

³ TDK, *Büyük Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2011, s.1650.

⁴ İ. Ayverdi, a.g.e., s.2000.

⁵ Haşim Şahin, “Menâkıbnâme”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, Ankara, 2004, C.29, s. 112

⁶ A. Y. Ocak, a.g.e., s. 36.

⁷ a.g.e., s.42.

Türkler arasında İslâm anlayışının yayılması ve kökleşmesi üzerinde menâkıbnâmelerin olumlu etkileri olmuştur.

Türkler arasında Tezkire-i Satuk Buğra Han'dan sonra ilk olarak Türkistanlı mutasavvıf Hoca Ahmet Yesevî ile ilgili menâkıbnâmeler yazılmıştır. Bunlardan en eskisi Sıgnâkî'nin (Ö. 711/1311[?]) Ahmet Yesevî'nin hayatını, şahsiyetini ve halk arasında yaşayan rivayetleri anlatan Menâkıb-ı Ahmet Yesevî adlı eserdir. Sadreddin Konevî, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Evhadüddîn-i Kirmânî, Fahreddîn-i Irâkî, Necmeddîn-i Dâye gibi sûfîlerin yaşadığı, önemli tasavvufî eserlerin telif edildiği Anadolu Selçukluları devrinde birçok menâkıbnâme yazılmıştır. Bunlardan ikisi dönemin ismi Mevlâna ve ailesi hakkındadır. Birinci eser Ferîdûn-i Sipehsâlâr'ın Mevlânâ'dan, babasından, hocaları ve müridlerinden bahseden Risâle-i Sipehsâlâr be Menâkıb-ı Hazret-i Hüdâvendigâr'dır. İkincisi VIII. (XIV.) yüzyılda Ahmed Eflâkî tarafından kaleme alınan Menâkıbü'l-Ârifin'dir. Mevlânâ'nın torunu Ârif Çelebi'nin müridi olan Eflâkî şeyhinin isteği üzerine yazdığı eserinde Mevlânâ'dan, hocalarından ve halifelerinden bahsetmiştir.⁸

Tarihimiz ve edebiyatımız üzerinde yüzyıllar boyu etkisi olmuş önemli şahsiyetlerle ilgili menâkıbnâmeler mevcuttur.

VII. (XIII.) yüzyılda Abdülkerîm b. Şeyh Mûsâ'nın Konya ve Akşehir civarında yaşadığı bilinen Seyyid Hârûn'a dair Menâkıb-ı (Makâlât-ı) Seyyid Hârûn-ı Velî, Sadreddin Konevî hakkındaki Menâkıb-ı Sadreddîn-i Konevî, Baba İlyas ve Hacı Bektâş-ı Velî ile görüştüğü bilinen Mahmûd-ı Hayrânî'nin menkıbelerinin toplandığı, günümüze ulaşmayan Menâkıb-ı Seyyid Mahmud Hayrânî ile Amasya ve Tokat civarında yaşadığı bilinen Seyyid Ahmed-i Kûçek Rifâî adına yazılan menâkıbnâme ve Gülşehrî'nin Kerâmât-ı Ahî Evran'ı da bu döneme ait eserlerdir.

Anadolu beylikleri zamanında menâkıbnâme türü eserler yazılmaya devam etmiş, Elvan Çelebi, Baba İlyas, Dede Garkın ve Âşık Paşa'nın menkıbelerinden bahsettiği önemli eseri Menâkıbü'l-Kudsiyye Fî Menâsibi'l-Ünsiyye'yi, Hatîb-i Fârsîde Kalenderîliğin piri Cemâleddîn-i Sâvî'nin hayatını ve menkıbelerini anlattığı Menâkıb-ı Cemâleddîn-i Sâvî'yi bu devirde yazmışlardır.

Osmanlı döneminde farklı türde menâkıbnâme örnekleri görülür. Battalname ve Dânişmendname türünün son halkası olan Ebülhayr Rûmî'nin Saltukname'si bu devirde kaleme alınmıştır. Ebülhayr Rûmî, Cem Sultan'ın emriyle 1480'lerde yazdığı Saltukname'de Sarı Saltuk'un Rumeli'nin fethinde gösterdiği kahramanlıkları ve olağanüstü güçlerle mücadelelerini anlatmaktadır.

“Vilâyetname” adı verilen Bektaşî menâkıbnâmeleri IX. (XV.) yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkmıştır. Uzun Firdevsî tarafından yazıldığı tahmin edilen ve Hacı Bektâş-ı Velî'nin hayatını, devlet adamları ve âlimlerle ilişkilerini, Sulucakarahöyük'e yerleşmesini ve ölümünü anlatan Vilâyetname-i Hacı Bektaş Velî bu türün en tanınmış örneğidir. Vilâyetname-i Abdal Mûsâ, Vilâyetname-i Seyyid Ali Sultan, Vilâyetname-i Sultan Şücâeddin, Vilâyetname-i Otman Baba ve Vilâyetname-i Koyun Baba Bektaşî geleneği içinde ortaya çıkan diğer menâkıbnâmeler arasında zikredilebilir.

IX. (XV.) yüzyılda Anadolu'da tarikatların iyice yayılmasına paralel olarak menâkıbnâme yazımında belirgin bir artış görülmüştür. Şeyh Bedreddin Simâvî'nin torunu Halîl b. İsmâil'in Şeyh Bedreddin'e yönelik iddialara cevap niteliği taşıyan Menâkıb-ı Şeyh Bedreddin İbn Kâdî İsrail'i, Fâtih Sultan Mehmed döneminin Halvetî şeyhlerinden Kemal Ümmî'nin hayatının anlatıldığı, Âşık Ahmed tarafından kaleme alınan Menâkıb-ı Kemal Ummî, Emîr Sultan Tekkesi postnişinlerinden Yahyâ b. Bahşî'nin yazdığı Menâkıb-ı Emîr Sultan (Menâkıb-ı Cevâhir) XV. yüzyıla ait önemli eserlerdir.

X. (XVI.) yüzyılda Emîr Sultan adına Nimetullah Efendi, Mehmed Şevki, Senâî Çelebi ve Zeynelâbidîn b. Hacı Kâsım tarafından dört ayrı menâkıbnâme kaleme alınmıştır. Muhyî-i Gülşemî'nin Menâkıb-ı İbrâhim Gülşemî'si, anonim Menâkıb-ı Şeyh Safiyyeddîn-i Erdebilî, Enîsî'nin Menâkıb-ı Akşemseddin'i, Menâkıb-ı Kaygusuz Baba, Hoca İbrâhim'in Menâkıb-ı Pîrî Baba'sı, Vâhidî'nin Menâkıb-ı Hâce-i Cihân'ı, Hâzinî'nin Cevâhirü'l-ebrâr'ı XVI. yüzyılda yazılan diğer önemli menâkıbnâmelerdir.

⁸ H. Şahin, a.g.e., s. 113.

XI-XII (XVII-XVIII.) yüzyıllarda kaleme alınan menâkıbnâme sayısında büyük bir artış görülmektedir. Anonim Menâkıb-ı Şeyh Üftâde, Ömer Fuâdî'nin Menâkıb-ı Şeyh Şabân-ı Velî'si, Şeyh Lutfi'nin Niyâzî-i Mısırî'ye dair Tuhfetü'l-Asrî Fî Menâkıbi'l-Mısırî'si, Abdürrezzak Efendi'nin Tuhfetü'l-Ahbâb Fî Menâkıbı Şeyh Vefası ve Menâkıb-ı Emîr Buhârî'si, Hasîb Uskûdârî'nin Menâkıb-ı Şeyh Mehmed Emin Tokadî'si, İbrâhîm Has'ın Şeyh Karabâş-ı Velî'nin halifesi Hasan Ünsî'nin menkıbelerinden bahseden Menâkıb-ı Unsî Haşan Efendi'si, Mehmed Dâî'nin Beşiktâşî Yahyâ Efendi'ye dair menâkıbı bu dönemde yazılan eserlerden bazılarıdır. XVII ve XVIII. yüzyıllarda aynı tarıkata mensup velilere dair tarikat menâkıbnâmeleri de kaleme alınmıştır. Bu türün başlıca eserleri şunlardır: Münîrî Belgradî, Silsiletü'l-Mukarrebîn ve Menâkıbi'l-Müttekin; Hulvî, Lemezât-ı Hulviyye Ez-Lemeât-ı Ulviyye; Yûsuf Sinan Efendi, Menâkıb-ı Şerif ve Tarikatnâme-i Pîrân ve Meşâyih-i Tarikat-ı Aliyye-i Halvetiyye; Sâkıb Dede, Sefîne-i Nefise-i Mevleviyyân; İsmâîl Hakkı Bursevî, Silsilenâme-i Celvetiyye; Şeyh Mehmed Nazmi, Hediyyetü'l-ihvân. Osmanlı döneminde Anadolu dışında özellikle İran sahasında Nakşibendiyye ve Kâdiriyye gibi tarikatlar faaliyet göstermiş, bu tarikatlara mensup şeyhler hakkında Kâşifi'nin Reşehât'ı başta olmak üzere menâkıbnâmeler kaleme alınmıştır.

Türk tarihçilerinin büyük çoğunluğu menâkıbnâmeleri olağanüstü olaylarla dolu, gerçekle ilgisi bulunmayan eserler olarak gördüğünden bunları tarihî kaynak olarak kabul etmemiştir. Avrupa'da ise hristiyan azizlerinin hayatına dair eserler eski dönemlerden itibaren yaygın biçimde kullanılmış, özellikle XIX. yüzyıldan sonra bu tür kitaplar "hagiographie" adı altında toplanmış, dikkatli bir tenkitten geçirilerek din, tarih, sosyoloji gibi alanlarda istifadeye sunulmuştur.

Türk tarihçiliğinde evliya menâkıbnâmelerini bu anlamda İlk defa M. Fuad Köprülü, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar adlı eserinde Ahmed Yesevî ile ilgili bölümü yazarken kullanmıştır. Köprülü, daha sonra "Anadolu Selçuklu Tarihinin Yerli Kaynakları" adlı makalesinde menâkıbnâmelerden tarihî kaynak olarak faydalanılmasının gereğinden bahsetmiş, onun ardından Zeki Velidi Togan, Abdülbaki Gölpınarlı, Orhan Köprü, Ağâh Sırrı Levend ve Ahmed Yaşar Ocak bu eserlerin tarih bakımından önemini ortaya koymuştur.

Menâkıbnâmelerden faydalanmak suretiyle bazı tarihî olay ve şahsiyetler hakkında diğer kaynaklarda rastlanmayan bilgilere ulaşmak mümkündür. Menâkıbnâmeler ayrıca dönemin ekonomik, sosyal, kültürel, dinî özelliklerine, gelenek ve göreneklerine dair çok zengin malzeme ihtiva etmektedir. Zeki Velidi Togan, Bahâeddin Nakşibend'in menkıbelerinden hareketle o devirde Çağatay emîrleri arasındaki mücadele ve entrikalar, kıtlık dolayısıyla yükselen ekme fiyatları ve "adlı" adı verilen Hârizm dinarının kullanılması hakkındaki bilgilere ulaştığını belirtmiştir. Menâkıbi'l-Ârifinden, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin Selçuklu ve Moğol hükümdarlarıyla münasebetleri, Baycu ve Geyhatu'nun Konya'yı tahrip etmeleri, dervişlerin yaşantıları, Selçuklu-Moğol ilişkileri, Mevlevîliğin Bektâşîlik ve diğer tarikatlarla, Mevlânâ'nın torunu Ârif Çelebi'nin Saruhanoğulları ile münasebetleri gibi pek çok konuda bilgi sahibi olmak mümkündür. Vilâyetnâme-i Koyun Baba'dan Osmancık merkezli olmak üzere Orta Anadolu'daki halkın sosyal ve ekonomik durumu, inançları, şeyhin Fâtih Sultan Mehmed ve II. Bayezid ile ilişkileri, Vilâyetnâme-i Otman Baba'dan Balkan fetihleri, Vilâyetnâme-i Abdal Musa'dan Teke yöresindeki Türkmenlerin hayat tarzları, inançları, içlerinde yaşadıkları İslâm öncesi Türk dönemine ait izler, Bektâşî menâkıbnâmelerinden eski Türk gelenek ve görenekleri, diğer dinlerin Bektâşî menâkıbnâmeleri üzerine etkileri hakkında orijinal bilgiler edinmek mümkündür.⁹

X. yüzyıldan XVIII. yüzyıla kadar her dönemde bir çok menâkıbnâme yazılmış ve menâkıbnâmeler sayesinde dini kültürümüzdeki tarikatlar ve onların velileri geniş kitleler tarafından tanınmış, dönemin sosyal hayatının şekillenmesinde ve İslam anlayışının yaygınlaşmasında menâkıbnâmelerin önemli rolü olmuştur. Tek bir tarikatı veya veliyi tanıtan ve başkaları tarafından tanınması amacıyla yazılmış

⁹ a.g.e., s. 114.

meâkıbnâmeler olduğu gibi içerisinde birden fazla veliden ve tarikatten bahseden menâkıbnâmeler de vardır.

1.2. MÜELLİFİN HAYATI

Eserin müellifi Şeyh Gavri'nin nerede doğduğu, nerede yaşadığı, eseri nerede ve nasıl yazdığıyla ilgili kaynaklarda herhangi bir bilgiye rastlanılmamıştır. Eserin dili ve muhteviyatından Şeyh Gavri'nin iyi bir eğitim gördüğü; Türkçenin yanısıra Arapça ve Farsçaya vakıf olduğu; İslâm dini ve İslâm büyüklerinin hayatlarıyla ilgili ayrıntılı bilgilere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

1.3. MENÂKIBNÂME HAKKINDA BİLGİ

Eser, mensur bir eserdir. Miladi 1675'te İbrahim Big (Beg) tarafından istinsah edilmiştir. Müellifi Şeyh Gavri'dir. Eserin Şeyh Gavri tarafından hangi tarihte yazıldığı belli olmamakla birlikte dil özellikleri bakımından 17. yüzyılda kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Tamamı 136 varak (272 sayfa)'tır. 18b ve 19a numaralı sayfalar 20 satırdan, diğer sayfalar 21 satırdan oluşmuştur. İslâm dinî ve İslâm büyüklerinden bahsedilmektedir. Tarafımızdan incelenen 68 varaktan oluşan kısımda yaklaşık 34 bin kelime bulunmakta olup 4 bin civarında farklı kelime vardır. Metindeki kelimelerin yüzde yetmiş Arapça ve Farsça, yüzde otuzu Türkçedir. Müellifin iyi bir medrese eğitimi aldığı anlaşılmaktadır. Eserde dönemin diline paralel olarak ağır bir dil kullanılmıştır. Sözlük çalışması yapacak araştırmacılar için üzerinde çalışılabilecek bir eser olma özelliği taşımaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM DİL ÖZELLİKLERİ

2.1.İMLÂ ÖZELLİKLERİ

2.1.1 SESLERİN YAZILIŞI

2.1.1.1.Ünlülerin Yazılışı

2. 1.1.1.1. “a” Ünlüsü

“a” ünlüsü metindeki kelimelerde (ا) elif ile gösterilmektedir fakat kalın ünlülü hecelerden sonra gelen ve kalın okunan bazı kelimelerde (ا) yazılmamıştır.

Başta

ararız	ارارز	23a/004
arturır	ارتورر	61a/009

İçte

bağlamadan	بغلمدن	42a/015
çalışur	چالشور	56b/005
dāyim	دایم	10a/013
kaçmak	قاچماق	14a/015
kahraman	قهرمان	2b/002
şapāda	صپاده	20b/013

Sonda

baña	بكا	36a/001
------	-----	---------

2.1.1.1.2. “e” Ünlüsü

Başta

efendi	افندی	64a/004
--------	-------	---------

İçte

edinesin	ادنه سین	66a/004
----------	----------	---------

devirde	دورده	6a/008
gene	كنه	1b/007
beşinci	بشنجى	15b/009
gide	كیده	59b/011
gececek	كججك	67a/016
Sonda		
ademe	ادمه	4b/012
neçe	نچه	10b/013
göre	كورہ	9a/019

2.1.1.1.3. “i ve ı” Ünlüleri

elif ye ile (اي)

Başta

ide	ایده	19b/004
ıraq	ایرق	19b/004
idem	ایدم	11b/011
iken	ایکن	13b/003
idüb	ایدوب	23a/002

elif ile (ا)

Başta

içerü	اچرو	18a/005
içün	اچن	25b/002
içre	اچره	68b/002
ilkin	الکن	57b/004

noktalı ye ile (ي)

Sonda

menākıbī	مناقبى	12a/011
imdi	امدى	16a/016
içdi	اچدى	17b/014
kalbi	قلبى	52b/008

ye (ی) ile

Sonda

nefreti	نفرتی	12b/004
didi	دیدی	35b/020
iytdi	ایتدی	43a/006

Aitlik eki “i” arkasından geldiği kelimeye bitişik olarak yazılmıştır.

dünyevî	دنویوی	20b/020
ebedî	ابدی	3a/007

Eklerde “ı, i” Ünlüleri

+yı eki (ی) ile

arayı	ارای	40b/010
a‘ zâyı	اعضای	58b/016
binâyı	بنای	38a/003

+yı eki hemze ile (ء)

ķabzayı	قبضء	26b/005
dāyireyi	دایرهء	2a/019
evliyâyı	اولیاء	39a/006
ķazâyı	قضاء	26b/015
şadaķayı	صدقء	7b/019
şāfıyeyi	شافیء	55a/018

2.1.1.1.4. “o ve ö” Ünlüleri

elifvav(و) ile

oķur	اوکور	26a/018
oldı	اولدی	18a/011
oda	اوده	45b/010
oğlun	اوغلوک	41b/012
ölüm	الوم	25b/007

örtüb	اورتوب	14a/004
özünü	اوزني	52a/015

vav(و) ile

böyle	بويله	16a/020
gözünü	كوزني	60b/004
dolab	دولاب	10a/013
kolayına	قولايينه	16a/006
toğrı	طوغري	45a/012
tosunu	توسيني	15a/009
boğazına	بوغازينه	32a/006
boğulur	بوغيلور	13b/018

(و) vav olmadığı halde “o”lu okunan kelimeler de mevcuttur.

koyun	قيون	34b/016
bölük	بلوك	37a/004
koğuşu	قخوسي	61a/019
koğuşu	ققوسي	25a/013
toprak	طپراق	20a/010
noğsan	نغصان	49b/001

2.1.1.1.5. “u ve ü” Ünlüleri

elifvav (او) ile

ucunda	اوجنده	12b/014
unutdurur	اونتدرر	19a/005
utanur	اوتنور	35b/002
uyku	اويقو	15b/001
üçüncü	اوجنجي	21b/012
üzülmez	اوزلمز	27a/011
üsti	اوستي	13b/018

vav (و) ile

bıçku	بجقو	20b/002
çarşu	چارشو	38a/016
durmayub	دورمىوب	10a/014
nüfus	نفوس	5a/012
ölçümlük	اولچوملق	24a/002
aşılı	اصلو	46b/020
tuzlu	طوزلو	30a/009
vücut	وجود	52b/011
dürlü	دورلو	67a/008
eyü	ايو	21a/003
berü	برو	12a/012

–ur eki hem -ور- hem de -ر- şeklinde yazılmıştır.

alur	الور	15a/015
aldanur	الدانور	14b/003
andurur	اكدورر	29a/019
bırağur	براغور	56a/021
çokdur	چوقدر	35b/008
okunmuşdur	اوقنمشدر	67b/017

–up eki -وب- veya -پ / ب- biçiminde yazılmıştır.

olup	اولپ	68b/018
turmayub	طورمىوب	4b/021
açub	اچوب	25a/001
turub	طوروب	15b/019
urmayub	اورمىوب	29a/009
uyuyub	اويويب	48b/001
bulupdurur	بولپدرر	4a/008
olupdur	اولوپدر	3a/005
uçupdurur	اوچوپدرر	3a/010

2.1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

2.1.1.2.1. g Ünsüzü

geçer	كچر	20b/019
gibi	كبي	6b/010
göndersen	كوندرسك	47b/013
getdi	كتدي	10a/012
gök	كوك	64b/015
gökçek	كوكچك	11a/001
begendi	بكندي	43a/005
begler	بكلر	50b/001
degmez	دكمز	40a/001
eglence	اكلنجه	23a/004
siñek	سنك	50a/016
görür	كورر	43a/016
biligde	بليگده	7a/004
degil	دكل	5b/007
gice	كيجه	13b/001

2.1.1.2.2. ñ Ünsüzü

soñra	صكره	9b/014
toñuz	طوكوز	30a/008
deñizi	دكزي	61a/003
aña	اكا	1b/001
saña	سكا	19a/009
atanuñ	اتانوك	41b/012
tañrya	تكريه	16a/001
göñül	كوكل	2a/009
teniñ	تنك	7b/014
göñli	كوكلي	35a/019

2.1.1.2.3. p Ünsüzü

P ünsüzü kelimelerde hem (پ) ile hem de (پ) ile yazılmıştır.

hep	هپ	27b/015
ip	ایپ	19a/013
kapu	قاپو	25a/014
karpuz	قارپوز	16b/003
kelpde	کلپده	34a/013
kopacağı	قوبجغی	38b/004
olup	اولپ	68b/018
olupdurur	اولوپدورر	3a/011
turmayup	طورمیوب	4b/021
yapardı	یپردی	38a/004
toprak	طپراق	20a/010

2.1.1.2.4. ç Ünsüzü

چ ile

çavuş	چاوش	26a/002
çalışur	چالشور	56b/005
çıka	چقه	30b/002
uçar	اوچر	31a/011
açıldı	اچلدی	25a/014
keçiler	کچیلر	25b/014
geçer	کچر	20b/019
buçukdan	بوچقدن	25b/001

ج ile

bıçku	بجقو	20b/002
geçdi	کجدی	22b/018
kaç	قاج	10a/019
geçen	کجن	39a/006

avuç	اوج	3b/013
kırlağuçla	قیر لاغوجله	14a/011

2.1.1.3. Eklerin Yazılışı

2.1.1.3.1. +dA Eki

bağdadda	بغدادده	20b/020
bağında	باغنده	11a/020
bināda	بناده	29b/017
cefāsında	جفاسنده	13b/014
deryāsında	دریاسنده	37b/001
neşe 'de	نشأده	37b/019
saatde	ساعتده	12b/016
şimālünde	شمالنده	42a/020

2.1.1.3.2. +dAn Eki

delikden	دلکدن	44a/017
camından	جامندن	47b/017
dostdan	دوستدن	51b/008
eflātundan	افلاطوندن	64a/001
enbiyādan	انبیادن	39a/021
dāneden	دانه دن	27a/004

2.1.1.3.3. +dUr Eki

menkülür	منقول در	58b/012
şoldur	شول در	53b/020
çokdur	چوقدر	35b/008
kazılmışdur	قازلمشدر	37b/005
kuşdur	قوشدر	31a/011
ma ^c lumdur	معلومدر	25a/016

oqunmuşdur اوقتمشدر 67b/017

2.1.1.3.4. –dI Eki

batdı	باتدي	17b/014
çalışdı	چالشدي	68b/014
duraydı	دوريدي	15a/013
felekdi	فلکدي	5a/004
gizledi	گزلدي	17b/015
sürdi	سوردي	26b/011

2.1.1.3.5. +(y) II A Eki

fikrünüle	فکروکیله	55b/020
ğafletile	غفلتيله	19b/001
şehvâtile	شهواتيله	12b/001
lezzetile	لذتيله	17b/016

2.1.1.3.6. +IAr Eki

başdılar	بصدیلر	5a/014
çalışdılar	چالشدلر	2a/004
duruşdılar	دورشدلر	2a/005
kıldılar	قلدلر	5a/015
adamlar	ادملر	26a/014
qonarlar	قونرلر	53a/006
oqurlar	اقورلر	57b/018
şafalar	صفالر	29b/003
şular	صولر	34b/018
utanurlar	اتنورلر	51b/010
va' azlar	وعظلر	45a/004
inerler	انرلر	41a/002
işāretler	اشارتلر	44b/019
seneler	سنه لر	68b/008

seyller	سيل لى	34b/005
şoĥbetler	صحبتلىر	13b/001

2.1.1.3.7. +(y)A Eki

āyineye	ايينه يه	28a/004
gibiye	كبي يه	24a/001
ĥanifiye	حنيفي يه	50b/021
kimesneye	كمسنه يه	21b/021
araya	ارايه	12a/008
belāya	بلايه	48a/006
bīvefāya	بي وفايه	46a/021
ĥaṭāya	خطايه	19a/012
kaʿ beye	كعبيه	30b/003
kişiye	كشييه	10b/018
benefşeye	بنفشيه	47a/011
fitneye	فتنيه	54b/003
ĥaḳiḳiye	حقيقه	48b/009
ĥarabeye	خرابيه	30b/008
nereye	نريه	30b/008
şerʿ iyyeye	شرعيه	10b/008

2.1.1.3.8. +(s)I Eki

hevāsı	هواسي	40a/014
bekāsı	بکاسي	5a/008
çāresi	چاره سي	53b/018
devāsı	دواسي	36a/015
dünyāsı	دنياسي	31b/010
çıldirdısı	جلدردسي	40a/007
efendisi	افندسي	64a/006
evvelkisi	اولکسي	15b/006

faydası	فايدسي	10b/018
küllisi	كليسي	22b/020
ma'nası	معناسي	16a/007
medresesi	مدرسه سي	37a/018
pençesi	پنچه سي	18a/008

2.1.1.3.9. –(yi)ken Eki

mülâzımken	ملانم کن	52a/011
önünderken	اوکنده یکن	42b/011
böyleyken	بویلیکن	1b/004
esirken	اسیرکن	56a/007
eyleyken	ایلیکن	1b/011
ķādirken	قادرکن	29a/009
ŗururken	طوررکن	59b/019
yoĝken	یوغکن	30b/016
yürürken	یوررکن	29a/007

2.1.1.3.10. +(y)(ı)çUn Eki

aŗıretçün	اخرتچون	29a/003
ayırmekçün	ایرمکچون	36a/003
benümçün	بنومچون	46b/019
felaŗçün	فلاحچون	48b/004
kitabçün	کتابچون	12a/001
olmaĝçün	الماغچون	65b/013
ŗaatçün	طاعتچون	50a/020
anuñçün	انوکچون	35a/014

2.1.1.3.11. +HK Eki

ķaralık	قرالق	22a/008
yaramazlık	یره مازلق	64b/002
aķçalık	اķچه لق	22b/017

ferahlık	فرح لك	13b/001
dervişlik	درويشلك	10b/009
ħarāmiliķ	حراميلق	26b/013
ķatılıķ	قاتيلق	33b/003
pirlik	پيرلك	62a/014
piřmanlıķ	پشمانلق	33a/002

2.1.1.3.12. –sA Eki

imişse	ايمش سه	27b/014
añılsa	اكلسه	41a/013
bozulsa	بوزلسه	18b/012
falcıysa	فالجيسه	45a/021
ķazsa	قزسه	34b/010

2.1.1.3.13. –mIş Eki

girmişken	كرمشكن	4b/001
birlikmiş	برلكمش	1b/015
dimiş	ديمش	5b/013
idinmiş	ايدنمش	65b/008
ķalmıř	قلمش	25b/001
bitmiş	بتمش	27a/005
boyanmış	بوينمش	29b/015
bağlanmamışdur	بغلنمامشدر	16a/007
ķomamıř	قومامش	41b/017
ķonmamıřdur	قونمامشدر	16a/006
olmamış	اولمامش	13b/005
şunmamışdur	صونمامشدر	6b/015

2.1.1.3.14. Bitişik Yazılan Ekler

2.1.1.3.14.1. -(y)A Eki

qayura	قيوره	22b/009
oquya	اوقيه	67a/019
gele	كله	10b/021
bile	بله	30b/008
qalka	قالقه	65a/020
söyleye	سويليه	10b/018
vire	ويره	28a/015
ide	ايدِه	28a/015

2.1.1.3.14.2. +(I)ncI Eki

altıncısı	التنجسي	15b/010
beşinci	بشنجي	15b/009
ikincisi	ايكنجسي	15b/007
dördüncü	دردنجي	15b/008
üçüncüsü	اوجنجسي	15b/007

2.1.1.3.14.3. -(y)IncA Eki

bozulmayınca	بوزلمينجه	38a/012
qarışmayınca	قرشمينجه	29b/009
toqunmayınca	طوقتمينجه	18a/008
düşmeyince	دشمينجه	13b/019

2.1.1.3.14.4. -mA Eki

almağa	المغه	12a/021
bırakmadı	برقمدي	42b/020
ışmarlamaz	اصمرلمز	16a/001
qalmayalar	قلميه لر	52a/003
seçmeye	سچميه	32b/014

üzülmez	اوزلمز	27a/011
virilmedi	ويرلمدي	48b/019
yetişmeden	یتشمدن	30b/021

2.1.1.3.14.5. –UbAn Eki

oluben	اولبن	43a/019
--------	-------	---------

2.1.1.3.14.6. +gIl Eki

çoğıl	قوغل	44a/017
olğıl	اولغل	54a/018

2.1.1.3.14.7. +IU Eki

şıfatlu	صفتلو	21b/019
tatlu	طتلو	22b/016
dinlü	دینلو	21b/009
yerlü	یرلو	28b/011
devletlü	دولتلو	15b/013

2.1.1.3.14.8. +sÜz Eki

huzursuz	حضورسز	55b/004
kılavuzsuz	قلاوزسز	39a/017
sensüz	سنسوز	20a/017
ensüz	انسوز	22a/019

2.1.1.4. Şeddenin Kullanılışı

hıffet	خفت	33a/015
eşedd	اشد	33a/017
gaddar	غدار	14a/006
evvel	اول	8b/001
hokkabaz	حقه باز	17b/014
mekke	مکه	7a/005

muḥammed مُحَمَّد 7a/005

2.1.1.5. –dI Eki

batdı	باتدي	17b/014
belürdi	بلوردي	17b/014
çekildi	چكلدي	38a/018
değişdi	دكشدي	14b/017
diledi	دلدي	26b/008
eletdi	التدي	49a/007
ḥakimdi	حكيمدي	38a/003
içdi	اچدي	17b/014
kaplamışdı	قبلمشدي	4b/018
olsaydı	اولسيدي	14b/018
pādişāhıydı	بادشاهيدي	9a/006
şavurdı	صاوردي	14b/013
sürdi	سوردي	26b/011
teşbihdi	تشبھدي	48a/003

2.1.1.6. Terkiplerin Yazılışı

2.1.1.6.1. Farsça Terkiplerin Yazılışı

cümle-i cihān	جمله جهان	1b/015
‘ulemā-i nās	علمه ناس	2a/003
südde-i ceberrüt	سده جبروت	2a/009
sīne-i serīr	سينه سرير	2a/012
arşa-i melekūt	عرصه ملكوت	2a/014
serçeşme-i zülāl	سرچشمه زلال	2a/016
mınṭıka-i celālet	منطقه جلالت	2a/017
dāyire-i merkez-i seādet	دايره مركز سعادت	2a/019
büşende-i kisve-i meḥabbet	بوشنده كسوه محبت	2b/008

zāviye-i fakr	زاوية فقر	2b/021
ahkām-ı nefis	احكام نفس	3b/004
hâtem-i nübüvvet	خاتم نبوت	3b/010
tedbîr-i celâlet	تدبير جلالت	4a/018

2.1.1.6.2. Arapça Terkiplerin Yazılışı

ebu'l-eşbâh	ابو الاشباح	7b/012
ebu'l-ervâh	ابو الارواح	7b/013
beytü'l-ḥarem	بيت الحرم	31b/019
ehlu'l-lâh	اهل الله	38b/012
emîru'l-ḥind	امير الهند	6b/007

2.2. SES BİLGİSİ

2.2.1. Ses Uyumu

2.2.1.1. Damak (Kalınlık-İncelik) Uyumu

Metinde bazı ekler dışında damak (kalınlık-incelik) uyumu bulunmaktadır. Aşağıdaki ekler uyumu bozmaktadır.

-uben Eki

oluben	اولين	43a/019
--------	-------	---------

-iken Eki

nâziriken	ناظريكن	1b/001
yoğiken	يوغيكن	14a/001
varken	واركن	25a/021
ṭururken	طورركن	59b/019

-durur Eki

geçmişdurur	كچمشدرر	4b/007
-------------	---------	--------

idüpdurur	ايدپدورر	4b/007
bilübdurur	بلوبدورر	24b/011
bezenübdurur	درربزنوب	25b/008
yetişübdurur	درريتشوب	47b/019

2.2.1.2. Dudak Uyumu

Metnin geneline bakıldığında dudak uyumunun bulunmadığı görülmektedir.

kendü	كندو	1b/004
yuşaru	يوقارو	3a/010
yalñuz	يالکوز	4b/002
şapu	قپو	4b/021

Bazı ekler dudak uyumunu bozulmaktadır.

+IU Eki

şifatlu	صفتلو	21b/019
taşlu	طتلو	22b/016
yerlü	يرلو	15b/010
devletlü	دولتلو	15b/013

+sUn Eki

alsun	السون	11a/016
olasun	اولاسن	18b/016
şormayasun	صورمياسن	18b/017

+dI Eki

olmuşdı	اولمشدي	4b/014
şururđı	طورردي	9a/020
utanurđı	اوتانوردي	9a/021
yutđı	يوتدي	14b/004

bilürdi بلوردي 37b/019

+(s)I eki

vucūdı وجودي 2a/007

uslūbı اسلوبي 12a/011

-miş Eki

olurmış الورمش 24b/013

gösterürmiş کوستررمش 35b/009

2.2.1.3. Ünsüz Uyumu

“Eski Anadolu Türkçesinde, ünsüz uyumu yoktur. Bu dönemde bazı ünsüzlerin sürekli ötümlü olması, uyumsuzluğun önemli sebeplerindendir.”¹⁰

uçupdurur اوچوپدرر 3a/010

kaplamışdı قپلمشدي 4b/018

dönmüşdür دونمشدر 60a/009

geçdi کچدي 22b/018

gerekdi کرکدي 38a/004

eṭrafda اطرافده 49a/005

emvātdan امواتدن 52a/014

dönmüşdür دونمشدر 60a/009

mevcūdātda موجوداتده 23b/017

2.2.2. Ses Olayları

2.2.2.1. Ünlü Değişmeleri

2.2.2.1.1. i>e ; e>i Değişmesi

“Bu mesele oldukça karışıktır. Çünkü, Türkçede vokal gelişmeleri içinde i>e, e>i, i>è, e> è, è>e değişimleri görülmektedir. V. Thomsen’den beri çeşitli açıklamalar

¹⁰ Güner Gülsevin ve Erdoğan Boz, *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2010, s. 42.

yapılmıştır. Aynı kelimenin i ve e’li şekli bulunması göz önünde tutularak, her iki sesi kendinde toplayan bir kapalı e’nin varlığı ve bunun sonradan e ve i şeklinde inkişafı ileri sürülmüştür.”¹¹

gice	21b/018
idin-	15b/015
ir-	12a/013
iriş-	4a/003
irte	12b/006

2.2.2.1.1.2. Ünlü Düşmesi

“Türkçede orta heceler vurgusuz olduğundan, kelime ortasında vokal düşmesi pek fazladır. Kelimenin bünyesine dâhil vokaller düşebildiği gibi; ekleri içindeki vokaller ve i- yardımcı fiilinin i’si çok defa düşmektedir. Kelime ortasında vokal düşmesi Türkçenin her devresinde görülmektedir.”¹²

gönli	16b/001
oğlan	13a/013
buyruğı	57a/013

şefâ’ atüñ-çün	8b/016
kitab-çün	12a/001
ilhâm-la	1b/020
can-la	5a/001

böyleyken	1b/004
iderken	19a/004
varken	25a/021
yürürken	29a/007

felek idi >felekdi	5a/004
var idi > vardı	34b/015

¹¹ Faruk Kadri Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2005, s. 35.

¹² a.g.e., s. 56.

2.2.2.1.3. Ünlü Birleşmesi

“Vokalle biten bir kelimedden sonra vokalle başlayan bir kelime veya ek geldiği zaman vokallerden birinin düşmesi hadisesidir. Devamlı düşme neticesinde kalıplaşmış sözler ortaya çıkmıştır. Bunların büyük kısmını bugün de kullanmaktayız.”¹³

bu+ile> böyle	32a/002
şu+ile> şöyle	32a/017
şu+imdi> şimdi	42a/005
ne+ise+ne> nesne	33b/003
kim+ise+ne> kimesne	42a/008

2.2.2.1.4. Ünlü Türemesi

‘özr>‘özür	58b/019
‘aql>‘akıl	13a/007
hayr>hayır	32a/011

2.2.2.2. Ünsüz Değişmeleri

2.2.2.2.1. t > d Değişmesi

“Türkçede kelime başında t/d meselesi pek karışıktır. Aslında t- olan fonemin d- halinde inkişaf etmesi, Eski Türkçe devresinin sonunda başlamıştır. Bugün için de, t/d- meselesi, kesin olarak halledilmiş durumda değildir.”¹⁴

tegül>degül	1b/002
teñiz>deñiz	16b/016
tile- > dile-	24a/017
tört> dört	61b/006
türlü>dürlü	1b/006
tiñle>diñle	45b/006
tök- > dök-	26b/016

¹³ a.g.e., s. 58.

¹⁴ a.g.e., s. 74.

tağı>dağı	1b/0015
tağ- > dut-	43b/005

t> d değişikliği olmayan kelimeler de vardır.

tağ	64a/019
tağlu	13b/003
tağrı	45a/012
tağl-	7b/010
tağub	7a/005
tağuz	2b/017
tağon	14b/017
tağıl-	14a/004

2.2.2.2.2. k > g Değişmesi

“Eski T1rk1ede k-‘ler Batı T1rk1esinde g- olarak inkişaf ettikleri g1r1lmektedir.”¹⁵

kir- > gir-	12b/021
ke1- > ge1-	22b/018
kice>gice	13b/001
kel- > gel-	4a/004
kergek> gerek	5b/021
kelt1r- > get1r-	11b/005
ked- > gey-	13b/006
k1k>g1g	20b/006
k1n1l> g1n1l	2a/009
k1t1r- > g1t1r-	52b/004
k1n> g1n	7a/019
k1r- > g1r-	46a/012
kit- > git-	59b/011
kibi> gibi	6b/010

¹⁵ a.g.e., s. 66.

2.2.2.2.3. b > v Değişmesi

“Eski Türkçenin bazı kelime ve fiillerdeki b-ler Batı Türkçesinde daha ilk zamanlardan itibaren v-ye dönmüşlerdir.”¹⁶

bar> var	3a/002
bar- > var-	5b/016
ber- > ver- / vir-	50b/014, 26b/010
yabız> yavuz	54b/013
seb- > sev-	16b/003
eb> ev	27a/002

¹⁶ a.g.e., s. 71.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METİN

3.1. METNİN TRANSKRİPSİYON VE İMLÂSINDA İZLENEN YOL

1. “Metnin tespitinde bilimsel eserlerde uygulanan transkripsiyon sistemi kullanılmıştır.”¹⁷
2. Her sayfaya varak ve satır numarası verilmiştir.
3. Metnin transkripsiyonunda cümleler olduğu gibi oluşturulmuş, herhangi bir noktalama işareti kullanılmamıştır.
4. Metnin okunuşunda ikili imlâya sahip kelimeler yazıldığı gibi transkripsiyon işaretleriyle gösterilmiştir: de-,di-, ye-, yi- vb.
5. Metinde –ub şeklinde yazılan zarf-fiil eki –ub/–üb olarak, –up/–üp şeklinde yazılan zarf-fiil eki –up/–üp olarak gösterilmiştir.
6. Türkçe, Arapça ve Farsça birleşik kelime ve ikilemelerde kelime aralarına herhangi bir işaret konulmamıştır: nolsa, bîedeb, bîhad, rasulullah.
7. Arapça kısımlar Arap harfli olarak verilmiş, bu kısımların Türkçeye çevirisi dipnotta verilmiştir.
8. Bildirme görevindeki “durur” kelimesi eklendiği kelimeyle arasına herhangi bir işaret konulmaksızın kendinden önceki kelimeye bitişik yazılmıştır: bilübdurur, olupdurur.
9. Metinde Arapça olarak geçen sûrelerinâyet sayıları ve Türkçeleri dipnot kısmında verilmiştir.

¹⁷ Serhat Küçük, *XVI. Yüzyıla Ait Bir Tezkiretü'l-Evliyâ Tercümesi*, Kesit Yayınları, İstanbul, 2013, s. 53

3.2. TRANSKRİPSİYONLU METİN

[1a]¹ gāyet zāhir iken hiç kimse anı görmez her şey aña nāzır iken ‘aceb kudret-i ... hikmetdir ki ² andan gayra bakmaz ve gene mümkün degildir ki bir bāhire anı görmez her kişiyle bilebilir ³ gene münezzehdir mu‘inden ve her nereye nazar etseñ andadır gene muḳaddesdir ⁴ cihetden vücūdda kendüden gayri nesne bulunmaz gene böyleyken zātına keşret ⁵ gelmez her anda bir yüzden şanı vardır ve her şanda bir dürlü nişanı ⁶ vardır her mazharda bir şüretten tecellüs vardır ve her gönülde bir yolda ⁷ tesellīs vardır bir maḥbūbdur ki biñ dürlü libāsla görünür ammā gene ⁸ zātında bir libāsdan mu‘arra bilünür şunlar ki müşebbehdir anı bir şüretle ⁹ gözedirler ma‘būd u muḥlaklarını bir tavırla muḳayyed kıılurlar ve niçeler olurlar ¹⁰ ki erbāb-ı tenzīh şanurlar ḥaḳḳıñ bir şüretde tecellīsinden gāfil olurlar ¹¹ belki cemī‘i şüver-i te‘ayyunātdan münezzehdir zātında ve gene eyleyken tecelliyātı vardır ¹² ‘adem-i mirātında vücūduñ zuhūrda mirātı çoğ olur her kişi añlayu ¹³ bildigi mertebeden haber virür gerekseñ ḳabūl eyle gerek inkār ¹⁴ **يَسْئَلُكَ رَبُّكَ دِينَارًا** ammā şaḳın bu aşl sözlerden kerem olub mest olma çün cemī‘i ¹⁵ birlikmiş deyüb teklīfden emrinde set olma teklīf daḳı vücūduñ cümle‘i ¹⁶ merātıb-i tenezzülātındandır ve cennet ve cehennem daḳı ḥaḳḳıñ mezāhir-i tecelliyātındandır ¹⁷ ḥazret-i vücūd cümle‘i cihāna bir vechile tecellī ve zuhūr etmişdir ki ism-i zāhir ki şüret ¹⁸ dünyā ve ism ü bātınuñ aḥret olmuşdur bu vücūd iki cihānı şöyle ḳābil midir ki ¹⁹ iki ‘ālemi biri birine bağlamışdır her ne şüret ki dünyāda mezāhir olur ²⁰ anıñ mişālī āhirette elbetde zāhir olur gāyetī enbiyā daḳı ve ilhāmıla bilürler ²¹ ve erbāb-ı riyāzet keşf ile müşāhade kıılurlar ki ḳaḅḳı ‘ālemiñ mişālī anda [2a] ¹ eyü olur ve ḳaḅḳı fi‘ilīñ şüreti gökçek görünür ¹⁹ **فِي الْأَنْبِيَاءِ مَكْرَهُ عَنَّمِ إِنَّهُمْ** ² pes ‘ulemā‘i nāsa merḥamet ve ‘umūm ḥalkā şefḳat için ḥaḳḳ tebarek ³ vete‘ālā ol tāifeye emreyledi ki bildiklerini ḥalkā bildireler ve cemī‘i ‘ālemi a‘māl-i ⁴ ḥaseneye irşād kıılalar anlar daḳı mümkün oldıḳça

¹⁸ Darda (evde) ondan başka idareci yoktur.

¹⁹ Nebilerin ve Resullerin övülmüşü S.A. ecmain.

çalışdılar ellerinden geldikçe ⁵ duruşdılar münkirler avucundan kerb ve belâlar çekdiler ve mu‘ânidler elinden ⁶ ne meşekkat ve ‘inâlar çekdiler ne zahmetler çekerler ki halkı döndürel ve bu cemâ‘ati ⁷ güçle cennete göndereler anlar bir kavimdir ki anlarıñ vücûdı ‘âleme ni‘metdir ⁸ ve anlar bir tayfadır ki sultân-ı nişân ve gedâ şüretidir cân ikliminiñ ⁹ şâhlarıdır ve gönül vilâyetiniñ pâdişâhlarıdır sütte‘i ceberûtuñ sedefleridir ve hazâin-i mülukuñ mülkü tek hazendleridir hidâyet merkebiñiñ ¹¹ fârisleridir ve gönül vilâyetiniñ ‘inâyet meydanınıñ mümârisleridir sine‘i ¹² serîrinüñ sürûrlarıdır ve rûh ‘askerinüñ mühtirleridir huşûşân ¹³ içlerinden şol behterin-i behtarân-ı ‘âlem ve hulâsâ‘i tavâif-i beni adem şadr-ı ¹⁴ eyvân-ı nübüvvet ve mühr-i âsumân-ı fütüvvet şâh-ı memâlik-i ‘arşâ‘i melekût ve mâh-ı dırahât ¹⁵ ‘âlem-i ceberût mazhâr-ı esrâr-ı feyzân-ı akdes ve menba‘ıl icâd-ı feyz-i muqaddes ¹⁶ serçeşme‘i zülâl-i ‘işmet ve serdefter-i eyvân-ı devlet kuţb-ı felek ü risâlet ¹⁷ ve mihver-i mınţikâ‘i celâlet ‘imâd-ı bünyân-ı aqâlîm ve bi‘l üveysî ve ‘umde‘i eķâlîm-i ¹⁸ diyâr-ı hestî aşl-ı uşul ü âfer niş-i ve vâsiţâ‘i ‘âlem-i dânişü bisî merkez-i ¹⁹ dâire‘i devlet-i dü cihânı ve dâire‘i merkez-i sa‘âdet ve kârmâni bişvâyı ²⁰ aşhâb-ı tevhiğ ve muqtedâ-yı ibr-i bâb-ı tecrid mütemmim-i beyt-i ma‘mûr-ı şerî‘at ²¹ ve mu‘allim-i rakkı menşûr-u tarîkat sultân-ı serîr-i qarabet ü vüşul ve maşşûş-ı

[2b]¹ naşş-ı se‘âdet ²⁰ وَمَا جِئَ الرَّسُولَ بِهِ نَزْلًا ²¹ ve mücâhid-i ² cihân-ı

ķahramân-ı ²² فَرَأَيْنَاهُ فَاتَّقُوا اللَّهَ ²³ berdebâr-ı ²⁴ إِنَّا نَحْنُ الْمَلِئِكُ ²⁴ hükm-i berdâr ²⁴ بَلِّغْ ³ مَا نَزَّلْنَا بِكَ

manşûr-ı nuşret ²⁵ إِنَّا كُنَّا لَمَشْفُرِينَ ²⁶ ecîr-i ücret ⁴ ²⁶ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَأَنَا مِنَ الْمُنْذَرِينَ

şehsüvâr-i meydân-ı hidâyet ⁵ ve şehriyâr-ı eyvân-ı ‘inâyet mahrem-i esrâr-ı nihân-ı sübhânı ve muhabbet-i füyüz-ı tecelliyât-ı ⁶ raħmânı kevkeb-i semâ’ ü yaķin ve kūh-ı

²⁰ Muhammed, ancak bir peygamberdir. Âl-i İmrân 3/144

²¹ (Ey Muhammed!) O halde, sen öğüt ver. Tûr 52/29

²² Kalk da uyar. Müddessir 74/2

²³ Şüphesiz biz sana (sorumluluğu) vahy edeceğiz. Müzzemmil 73/5

²⁴ Rabbinden sana indirileni tebliğ et. Mâide 5/67

²⁵ Şüphesiz biz, Allah ile beraber başka ilah edinen alaycılara karşı sana yeteriz. Hicr 15/95

²⁶ De ki: “Ben buna karşılık sizden dileyen kimsenin, Rabbine giden yolu tutmasından başka herhangi bir ücret istemiyorum.” Furkân 25/57

felek-i temkīn muḳīm-i ḫalvethāne’i gār ve ma‘den ⁷ ḫilm ü şabr u vaḳār faşīh-i lisān-ı fasīh-i cinān seyyid-i peşendīde ve nūr-ı her ⁸ dü dīde-i büşende’i kisve’i muḫabbet ve nüşende’i şerbet-i meveddet gül-i bağ-ı şafā ⁹ ve bülbül-i bostān-ı vefā rasūl-i mehdi-i sīret ve nebiyyi ḫayyib-i se‘adet peygamber-i muḫahhar ¹⁰ zāt-ı dīn perver-i muḳaddes serşafāt-ı hādī

طريق السابقين . والمتعينين . والمتعينين . فتح سبل الاتيين والآخرين ²⁷
 . مستحق زيرا اعظم الملك والاطمن . ومستبح اما جدا لامر . والحقين من افع التوبة كل وقت العلية . ووضح
 اجتهت الشريعة الطهارة الشراعية صلواتها على العالمين الطاهرين والاولياء المرسلين الانبياء وسند الاممية
 النبي سيدنا واوليائنا محمد صلى الله عليه وسلم واولاد النبي الطاهرين والاعوان لهم جميعين . الى حق الشرف والدين

sen ol sultān-ı ‘ālī şānsın ki küre’i ‘ālem-i çevgān-ı celālūñ ḫamında ¹⁷ bir serkeşte küye dönmüşdür ve sen ol fakīr-i pādīşāh-ı nişānsın ki ṭoḳuz kāt ¹⁸ felekūñ velāyeti yanında bir ednā küye dönmüşdür muḫaddeb felek-i ‘azm ¹⁹ maḳa‘ar āsitāne’i ḫalk-ı nigāhından bir nişānedir ve yedi iklimūñ mülketi ‘imāret-i ²⁰ sarāy-ı derūnuna nisbet bir vīrānedir evc-i cerḫ-i mübeccil-i idrāk-i ziyāret ²¹ ḫafīz-i zāviye’i fakrīña her rüz-ı şeb mā yeldādır ve derūn-ı felek-i mümeşşil nā’il-i semend [3a] ¹ burāk-ı seyr ki her leyl ü nehār ḫāmideddir āsumān-ı ‘arş-ı eşyānuñ her kaṭrında hezār ² derecāt-ı şems ve menāzil-i ḳamer var ve dāire’i bisāt kerem ve iḫşānıñ her ³ küşesinde biñ biñ kevākib-i nuşret ve nücūm-ı zāfer var sīne’i bī kesīnūñ ⁴ kersīs içinde merkūz olan şevākīb-ı nübüvvetūñ her biri bir cihānāra ⁵ olupdur ve fevvāzlı ‘ināruñ fezāsı arasında tertīb olunan ⁶ eflāk-i seyyāre fūnūnuñ her birisi ‘arş-ı a‘lādan mu‘allā olupdur ⁷ nışfu’n-nehār devletūñ tā ebedī sā‘at ve se‘adet ve tevfiḳden erilmez ⁸ vāfiḳ-ı ḫaḳīḳ-i ‘izzetūñ ‘ale’ d devvām merkez-i ‘ālem taḫḳīḳ ve ma‘rifetden ayrılmaz ⁹ dāire irtifā‘ı celāletūñ felek-i a‘zamdan gecübdurur ve nesr-i ṭāire’i ¹⁰ velāyetūñ derecāt-ı semādan yukāru uçupdurur şer‘i muḫahheruñ mütemmim-i ḫāvī her ¹¹ şerī‘at olupdurur ṭarīḳ-ı münevverūñ renumā-yı her millet ve ṭarīḳat olupdurur ¹²

²⁷ Dua.

felekü'l dürûc hizmet-i şerîfün mınţıkası hezâr 'ukûd-u derecât-ı dalâyla büleñd¹³ bağlamışdır mu'addel-i nehâr 'unşur-ı latîfün mizâc-ı mu'tedil bulmağcün cihân bağınuñ¹⁴ hevâsını ta'dîl eylemişdir her kim ki zenb-i mütâbe'atuna teşebbüt kılur elbette ra'sî¹⁵ devlete irüşür ve her kim dâ'ire şer'înü medâr idünür zarûrî zirve'î 'izzete¹⁶ yetişür sen ol zât-ı 'âlî menkıbetsin kim meşriķ rūḥuñ muţtalî'î burûc-ı¹⁷ dekâik te'ayyîn olupdurur ve mağrib-i bedenüñ 'ayn-ı ḥamiyye'î ḥamiyyet-i dîn olubdurur¹⁸ medârat-ı yevmiye aḥkâm-ı şerî'atüñ dâyer ḥaţḥ-ı i'tidâl ve istivâ olupdurur¹⁹ ve aķḥâb-ı muḥâver-i eflâk-ı ṭarîķatüñ munḥabık nokḥa'î te'addiyal ve ihtidâ'î olupdurur²⁰ vücûh-ı şafaḥât-ı rūḥuñ câmi'î muķanṭarât-ı efâtih-i taḥķikât olupdurur²¹ ve uşurlâb-ı derûn-ı berfütûḥuñ muḥit-i burûc-ı derecât-ı tedķikât olupdurur[3b]¹ bâḥınuñdaki yedi ķaviyyet-i müdrüküñ tût ki göñül göñünde kevâkib-i seyyâre sebû-i² nefis ve ķalbüñ ve rūḥ ve sırruñ bir dâire mârrah-ı bi'l aķḥâb el erbe'adır ķavs³ en nehâr derecât-ı rûz-ı se'âdetüñ iḥtilâf-ı menâzır nevâzır-ı ḥavâs ve inķilâb-ı evdâ'î⁴ aḥkâm-ı nefsinü kıyâsdan temâm-ı a'râz ve gâyet meyli vardır ve irtifâ'ı medâr⁵ afitâb-ı cihântâb-ı devletüñ tâ sâķ-ı 'arş-ı meciyad ve saḥḥ-ı felek-i muḥiṭe degin⁶ bulûğ ve niyal vardır semt-i ķablüñ aḥsen-i semâvât olupdurur vaşiyet⁷ şerî'atüñ berr u baḥra olupdurur sür'at-ı seyrüñ şol mertebedeydi ki⁸ gâḥ olurdu bir gecede yedi ķât semavât geķüb 'arşa erişürdük belki⁹ dem olurdu bir demde²⁸ **نَزَلْنَاكَ لَكُنْ قَابِ قَوْسَيْنِ أُولَئِكَ** ya yetişirdük¹⁰ sen şol ḥâtem-i nübüvetsün ki 'ukûd-ı 'aķâid bâ kelime'î ṭavâif ümemî enâmil-i uşul-ü vaķf¹¹ 'azîmet-i şerîfün ile fesh eyledik ve kütüb-ü aḥkâm-ı tekâlîf-i enbiyâ'î mâtekaddimi aşarlar¹² erķâm-ı aķlâm-ı şerî'at-ı munîfünle mesh eyledüñ sen ol 'âlî himmet sen ki baḥr-ı 'ucâc¹³ ṭarîķ-i himmet-i 'âliñde bir avuç gubâr olur ve ebr-i şücâc-ı deşķ-i bârân-ı 'aṭâñla¹⁴

²⁸ Sonra (ona) yaklaştı derken sarkıp daha da yakın oldu. (Peygambere olan mesafesi) iki yay aralığı kadar, yahut daha az oldu. Necm 53/8-9

her dem eşkbâr olur ²⁹ **فَقَالُوا مَاذَا آمَنَّا** ¹⁵ ve evliyâ-i rûşen bâllerüñ berâtlarınıñ nişanı ¹⁶

³⁰ **بِأَنَّهُمْ** ³¹ **وَأَنَّهُمْ** vüçüduñ leyyinesiyle ĥatm eyledüñ eyvân nübüvveti ¹⁷ vüçüduñ şerefesiyle ref' eyledüñ minâre'i fütüvveti keffüñ sâ'at-i sâ'ate degin ¹⁸ kâfî cüd-ı sehâvet olupdurur vüçüduñ cihân vüçüduñla bedîd olupdurur ve cihân ¹⁹ vüçüduñla bedîd olupdurur senüñ nürüñ ĥamîre'i mâye'i hüsnîdir ve senüñ ²⁰ müctevviñ birâe'i ĥudâperesti durur rikâbuñ pâine cerĥ-i aţlas bir ĥavs olur ²¹ ĥaderüñ kürsîsinüñ bir pâyesi 'arş olur aylık eyyâm bir esb-i aĥûr-ı kühvündür **[4a]** ¹ zâviye-i faqr-ı tefâĥur kehüñdur pür taq-ı zamîr-i münîriñ meş'al-i râh-ı 'ilel olmuşdur ² zıll-i livâ'i şer'in penâh-ı beni adem olmuşdur şubĥ-ı evrâdın işitdikçe rahşân ³ olur küfre irşâdın irişecek îmân olur ĥurre-i mâh-ı hirâ-yı ... ebrû ki beñzer ⁴ tırra-i şâm her şeb şiken mûke beñzer gel hoş bûy-ı cerĥ-i firûze gülşensin ⁵ şebistân-ı şem'u rûşensin iki cihân genciniñ miftâĥısın sen ve on sekiz biñ ⁶ 'âlemiñ mişbâĥısın sen 'arşın rif'ati şeref-i nüzülün bulmaĥıçün nider ⁷ ve kürsiniñ vüs'ati muşĥaf-ı kerîmiñe maĥal olmaĥıçündür levĥ-i mu'allâ rûĥuñ şaĥâyini ' i ⁸ içinde bir varaĥ olupdurur ve ĥalem-i a'lâ medâdına medîd-i senüñ adından bulupdurur ⁹ ĥaĥâyikiñ ĥadâyıķı ĥatında riyâz-i cinân bir kim merguzâr olur ve fađlıñ gülistân ¹⁰ içinde her bir melâike-i kirâm bir ednâ merguzâr olur beheşt-i berîn-i elţâfiñ nefehâtı ¹¹ nesîminden bir eşerdir ve düzaĥ-ı sözin 'aşıķlarıñuñ sîneleri tenevvüründen ¹² bir şererdir keyvân-ı saķf-ı a'lâ-yı künbed-i gerdân üstünden pâspân-ı ĥarım sarâyı ¹³ devletüñ olupdurur bir cîs-i minber-i taqđîs-i heft pâye-i âsumân üzerinde ¹⁴ ĥaţîb-i tûti sarâyı müdĥink olupdurur behrâm-ı ĥaviyy-i intikâm-ı şer'in 'adüvvlerle ¹⁵ muĥâbereye tîĥ-i berrân ve çâpuñ süvârân olupdurur afitâb-ı 'âlem tâb şol ¹⁶ güleryüz ki teşbîh etdikleri için aĥâlîm-i seb'an eflâke şehriyâr olupdurur ¹⁷ zühre'i mâh-ı çehre risâletüñ gülistânınıñ bir muţrib-ı ĥüb-ı manzarıdır ve teberruânı ¹⁸ tedbîr-i

²⁹ Allah, onların işlerini boşa çıkarmıştır. Muhammed 47/8

³⁰ Hallerini düzeltmiştir. Muhammed 47/2

³¹ Onların kötülüklerini örtmesi. Fetih 48/5

celâletün dīvānınıñ düstūr-ı şāhib-i defteridir kamer-i zerrīn-i cevher¹⁹ na‘l-i rikāb-ı
şebdīz burāk-ı ‘ālī-i nişānuñdur ve kevākib-i şevābit şaḥīfe’i nişān²⁰ se‘ādetiñde
ertelere degin draşānıñdır ḥaml-i ḥāmil-i ezvār-ı ṭal‘atıñ olupdurur²¹ ve nūr-ı ‘āmil-i
geşt ü zār-ı devletün olupdurur esed-i hükm-i saṭvetüñüñ mehābetiyle **[4b]**¹ bīşe’i
eflāke girmişken gene ṭurmayub kaçır guzerā siyāset-i şerīkiñ berekātiyle²
müddetleridir ki gökler şahrāsında yalnuz gezer mīzān-ı ‘adlūñ için bir terāzū³
derisinde ‘akrebūñ niş-i zehr-i alūd her dem düşmanlaruñ cigerinde kavı-ı
berrāmıdır ki⁴ her dem yayını çeküp a‘dāñı hedef- i tīr ider vecd-i bir cerīdir ki
‘adlūñe şıgıñub⁵ esed dāyiresinde ider delü bir sākib-i māder ki her cūduñdan cihāna
feyz⁶ için rahmet şuyunu yağdırur ve ḥūt bir ḥayvān-ı lā yemūtdur ki himmetüñde
zamānlar⁷ geçmişdurur kim seyahat idüpdurur āsumān-ı āsitāne-i hızmetüñde bel
bükmeke⁸ pişti temām ḥam olmuşdurur ve zemīn-i firḳatūñ derdiyle ağlamakdan
çeşminden⁹ çeşmeler pür nem olmuşdurur henüz madde-i adem rüyı zemīn üzerinde
müteferriḳ¹⁰ ve üftāde idi ki senūñ şūret-i muḳaddesūñ dest-i rūḥe’l aḳdesde ma‘al¹¹
ve āmāde idi henüz murğ-ı bülbül sarāyı cān ve hezār destān-ı fütivān¹² kafes-i
beden ademe düşmemişdi ve henüz ḳālīb cīfe’i ḥākī şunūf ve nazāret¹³ ve pākıyāle
āraste ve müzeyyen olmamışdı ki rāyet perçem-i hidāyetūñ ‘arşa’i¹⁴ vücūdda peydā
olmuşdı ve sancāḳ leşkeri risāletūñ velāyet-i heyetde hüveydā¹⁵ olmuşdı ve şūret³²
 elvāḥ-ı fiṭrat zuḥūrda¹⁶ naḳş olmamışdı³³
mesāmi‘¹⁷ efvāc-ı melā’ik yetişmemişdi ki avāze-i ‘azamet ve celālūñ cihānı
ṭutmuşdı¹⁸ ve demdeme’i ebhet-i kemālūñ ‘ālemi ḳaplamışdı henüz nūḥ gemi
tahtasını yumazdı¹⁹ ki bārān luṭf ve en‘āmıñ üstüne yağardı şol vaḳitde ki ibrahīm
mancınıḳla²⁰ oda irişdi sünūk-ı rūḥuñuñ himmeti ol demde aña yetişdi şol²¹ vaḳt ki
mūsā ṭurmayup erini hücesinūñ ḳapusını ḳaçırdı senūñ cānuñ **[5a]**¹ cānla
ḥalvethāne’i ḳudsde şoḥbet iderdi egerçi ‘īsā ‘aleyhi’s-selām² dördünci feleke ḳıḳub
melā’ike arasatda şadr-ı nişīñ olupdurur amā senūñ rūḥuñ³ bir demde rūḥ-ı ḳudsiyle

³² “Allah, Âdemi kendi suretinde yarattı.”

³³ Ben yer yüzünde bir halife yaratacağım. Bakara 2/30

‘arş altında hemnişān olupdurur adem ḥalīfetullāh ⁴ ki mescūd-ı kāmiliñ idi andan ki sürme’i dīde-i felekdi dāimā rūḥunuñ ⁵ ḥuzūr-ı zümre’i tesbīḥ-i muḥammedī ileydi ve her demde derūnunuñ nūr-ı eşşū‘ai ⁶ cemāl-i aḥmedī ile idi yūnus ḥūt ḳarnında enīs olan anıñ zıkrı idi ⁷ yūsuf çāh içinde celīs olan anıñ fikri idi ḥalīlūñ ḥallet ve şefası ⁸ anıñ şevḳine idi ve ya‘ḳūbuñ kürbet ü bekāsı anıñ ‘aşḳına idi süleymān ⁹ ‘aleyhi’s-selām ‘ālemde şāhlık etdügi anuñ rūḥānī ḳuvvetli idi ve ‘īsā ‘aleyhi’s-selām ¹⁰ ihyā-yı emvāt ḳıldığı anıñ mu‘āvenet eyledi ol bir rūḥ-ı küllī idi ki ¹¹ cemī‘i ervāḥ-ı enbiyā anuñ cüziyyātu idi ve ol bir nefis külli idi cemī‘i ¹² nüfūs-ı kemmāl anuñ te‘ayyunātu idi karn-ı adem-i şāfīden tā devr-i ḥātem-i vefiyye ¹³ gelince her ‘ahd-ı zamānda ve her vaḳt ü evānda ki enbiyā ü mürselīn gelüb ¹⁴ risālet ḳademiyle da‘vet-i bisāṭına ḳadem başıdılar ve tevḳīk-i berātıyla cihān ¹⁵ ḥilḳate irşād ḳıldılar cemī‘i ḳāşifelerinde ḥaḳḳ-ı vāsıṭa anuñ rūḥunu ¹⁶ bulmuşlar idi ve cümlesi aña nuşret ve

mutāba‘at için ‘ahdı yemān etmişlerdi ¹⁷ ³⁴ **مُعْتَرِكًا بِمَا مَعَكُمْ تَتَوَكَّلُونَ بِي**

وَدَاعًا لِقَدِّ النَّبِيِّ لِمَا أَيْتَكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ تُرْجَى كَمَا تَرْجُونَ

وَلِتَصْرِيحُهُ قَالَ قَرْرًا وَاجْتِهَادًا ²⁰ ol

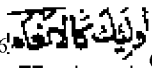

ḥazretūñ neşr-i fezāyili ve zıkr-i şemāili birle dāimā raṭbe’l-lisānlardı ²¹ ve ol cenābuñ ḥulūş-ı muḥabbeti ve şāfā-yı meveddetiyle her vaḳt ṭayyibü’l-cenānlardı **[5b]**¹ cemī‘i бүтүн-ı kütüb-ı esmā-yı ve metün şāḥife rabbānī anuñ sūtūr-ı meḳārim-i nü‘ūtü ² ve meḥāsin şıfatıyla arāste ve müzeyyen olupdurur ve cümle-i eḥibbār rüzgār ³ ve aḥyār her diyārda anuñ aḥbār-ı şıḳdı ve ḥaḳīḳat-i risālet-i muḳarrar ve mu‘ayyen ⁴ olupdurur her ṭayfa anuñ risāletüne mu‘temeddir ve her millet anuñ rūḥundan ⁵ müstemiddir gāyeti şol münkir olan erbāb-ı ḳalālet ve ṭuḡyān ve ‘inād ⁶ olan aḥşāb-ı küfr ve ‘isyān henüz ol zāt-ı muṭaḥhar vücūda gelmemişdir ⁷ gelecekdir dirler bunca mu‘cizātla mekkede zāhir olanı ol degil şanurlar ⁸ ammā şunlar ki ol ‘aşırda ‘ulemā-i a‘lām idi ve efāḳil-i kirām idi ve aḥşāb-ı ⁹ cedd ve ictihād idi ve erbāb-ı ma‘rifet ve

³⁴ Hani, Allah peygamberlerden, “Andolsun, size vereceğim her kitap ve hikmetten sonra, elinizdekini doğrulayan bir peygamber geldiğinde, ona mutlaka iman edeceksiniz ve ona mutlaka yardım edeceksiniz” diye söz almış ve, “Bunu kabul ettiniz mi?” demişti. Onlar, “kabul ettik” demişlerdi. Allah da, “Öyleyse şahid olun, ben de sizinle beraber şahit olanlardanım” demişti. Âl-i İmrân 3/8

sedād idi henüz ol hāzretüñ ¹⁰ şubḥ-ı bi‘şeti tūlū‘ etmedin ve henüz ol cenābuñ kevkeb-i şerī‘ati suṭū‘u ¹¹ etmedin ol server-i ‘ālemiñ nübüvvetinüñ ḥaḳīḳatine i‘tirāf iderler idi ve ol ¹² serdefterini ademiñ fezāyili baḥrinden i‘tirāf iderlerdi ba‘zı şüretde ¹³ görmediyin olmuşdı ve ba‘zı göricek ḥātem-i nübüvvet olsa gerek demiş idi ¹⁴ henüz teklīf etmedin me‘ākid-i mebāyi‘inini tākīd etmişlerdi ve henüz da‘vet ¹⁵ etmedin ḳavā‘id-i meşāyi‘atini teşyīd etmişlerdi şunlarla aḥkām-ı nücūmdan ¹⁶ haberleri vardı ve şunlar ki evzā‘i kevākibe nazarları vardı ol fende ¹⁷ mahāretleri vardı ve ol ‘ilmde celāletleri vardı cemī‘si bu emirde ¹⁸ ittifāḳ etmişlerdi ve cümlesi bu ḳāziyyede iṭṭibāḳ etmişlerdi ki elbette kütüb-ü aḥkāmıñ ¹⁹ iḳtizāsı ve ‘ilmi nücūmuñ müktezāsı oldur ki ol tāli‘ de ki ol şāhib-i ḳurān-ı ²⁰ cihān mevlūd oldu ve ol yılda ki ol mefḥar-i ins ü cān mevcūd oldu elbette ²¹ ol dīn ulūsı ketm-i ‘ademden zāhir olub vücūda gelse gerek cihānı anuñ **[6a]** ¹ da‘veti tutsa gerek ve ‘ālemi anuñ dīni ihāta etse gerek şarka ve ğarba ümmeti ² uyuşsa gerek ve cemī‘i aḳṭār-ı ‘arza şerī‘ati yetişse gerek ḥātem-i enbiyā olsa ³ gerek ve serdefter-i aşfiyā olsa gerek dirler idi fi’l cümle şunlar ki ol ⁴ ḳarnıñ füzelāsı idi ve ol derdüñ ‘urefāsıydı gerek aşḥāb-ı keşf gerek ⁵ aşḥāb-ı teneccüm gerek erbāb-ı kehānet gerek erbāb-ı taḳvīm hiç tereddüd ⁶ ve ıztırāb ve hiç şek ve irtiyābları yoĝdıki ol ḳarında ḳaṭ‘ī bir şāhib-i ⁷ ḳurān-ı a‘zam vücūda gelür ve ol ‘aşrda ḥükmī bir ‘unşur-ı laṭīf-i mu‘azzām velāyet ⁸ bulur ol devirde elbette bir şāhib-i devrān belürir ve ol zamānda ⁹ lāzımdır bir yegāne zamān zuhūr bulur tevfiḳ-i ufūḳdan elbette bir şems-i sa‘ādet ¹⁰ tāli‘ olur ve hidāyet gökünde lā büdd bir necm-i seyādet lāmi‘ olur ¹¹ sen olduñ āfitāb-ı burc-ı imān meh-i eflāk faḍl-ı ibr-i iḥsān-ı vücūduñdur ¹² çerāĝ-ı çeşm-i biniş kilid-i fetḥ-i bāb-ı efrīş raḳūm-ı āmuz-ı sırr-ı lāyezāl ¹³ cihān-ı efrüz-ı eḳālim-i me‘āli le‘umrük tāci fark-ı şebārıñ ³⁵ .tırāz ¹⁴ rüzĝarüñ ‘ale’t-taḥḳīḳ tāc-ı sürürānsın ‘ale’l-ḥayy ḥāce’i peygamberānsın ¹⁵ sen ol misk ez fersin ki şol vaḳitden beriki nāfe’i zāt-ı şerīfün nāf-ı ¹⁶ ‘abd-i menāfdan vücūd bulub zāhir oldu ve sen ol ḥurşīd-i enversin ¹⁷ ki ol demden beri ki ṭal‘at-ı meveddet-i lüṭfuñ maṭla‘a beni hāşimden tūlū‘u ¹⁸ idüb

³⁵ (Ey Muhammed!) Açıp genişletmedik mi? İnşirāh 94/1

bāhir oldu meşām-ı dil ü cān-ı sākinān bisāṭ hāmūn ve ḥayya ¹⁹ şīm-i ‘aql u revān kātīnān-ı künbed gerdūn revāyiḥ-i dil āsā ve nevāyiḥ-i cān-ı ²⁰ fezāñdan ‘örf-i nübüvvet ve nefḥa’i fütüvvet ḥoşbüy ve mu‘aṭṭār olurlar ²¹ ve başāyīr-i aşḥāb-ı mükāşefāt ve müşāhedāt ve serāyīr-i erbāb-ı ḥalvet ve mücāhedāt **[6b]** ¹ eşrefāt-ı tecelliyyāt-ı rahmāniyye ve ezā’at-ı me‘ārif-i rūḥāniyyeñden şu‘ā-i vefā ² ve şa‘şa-i şafā ile her vakt müstezī’i ve münevver olurlar sen ol mevlūd ³ meymüne’z-zāt ve sen ol mevcūd-ı şerīfe’ş-şifāt sen ki mebde’i tekvinden ⁴ beruki vücūdāt-ı mükevvefāt sergerden-i ḥam şūlcān-ı kudret olmuşdur ve ‘arşa-i ⁵ meydān-ı mümkināt cevālūñe şehsuvār-ı ḥikmet olmuşdur şol demden beru ki merr ⁶ beyān-ı kazā ve kader ve mürettebān-ı kŭvā ve kader eṭḡāl-i maşnū‘atı kehvāre’i ⁷ ḥalk ve emīü’l hinde emr içinde sarāy-ı leyāl ve eyyāmda terbit idüb beslerler ve cüdā ⁸ ol keşi dekān-ı teḳāvim-i ḡaybī ve erḳām-ı nehādagān ber necāt-ı lā raybī ⁹ rāiḥa’i ṭavali’i mevālid-i enāmı şafāḥat-ı şubḥ ve şām-ı işbāt idüb çizerler ¹⁰ senüñ gibi bir mevlūd ki ḥüsn-i ṭālī’i olan vāḳi’i olmamışdır ve senüñ ¹¹ gibi bir ferdindeki leṭāfet nesli olan ve ṭahāret-i aşlı ṭayyib ṭīneti olan ¹² ve şafā’ı benisti ¹³ fezā’i vücūda kıdem başmışdır şol zamāndan beru ki ḥāmīle’i rüzgāra ¹⁴ her leyl ü nehār tū’i emān-ı rüz-ı şeb toğurur dest-i taḳḏīr senüñ gibi bir mübārek ¹⁵ kademī ṭabī‘at-ı kābilesinüñ eline şunmamışdır sen neseb yüzünden reşte’i cevāhir ¹⁶ ve imān ortasında bir yekdāne dürriyetimsin ve sen ḥesab cihetinden zümre’i kemmāl ¹⁷ ‘ālamiyān arasında müsteḥaḳḳ hezār tebcīl ve ta‘zīmīsin sen şol se‘ādet şu‘ārisin ¹⁸ ki ṭalāyi’i şubḥ-ı se‘ādet-i vilādetüñ aşār-ı zālām-ı zŭlmi ve ṭuḡyānı çehre-i ¹⁹ zamāndan maḥv idüb izālet etdi ve sen ol siyādan deşşārsın ki tebāşīr-i zuhūr-ı āfitāb-ı ²⁰ siyādetüñ envār-ı ‘adlī ve iḥsānı sāhat-i cihāna neşr idüb ve işā‘at etdi ²¹ sen şol sāḥib-i devletsin her kim ki senüñ şerī‘atıñ rŭknüne i‘timād idüb **[7a]** ¹ devr-i devlet anuñ ve her kim ki senüñ muḥālefetüñ bisāṭını ṭayy idüb ² devr-i ‘izzet anuñ her kim ki süntüñe mutāba‘at ider rüz-ı kıyāmetde sa‘īd ³ olur ve her kim ki mu‘ānedet ider se‘ādetden ba‘īd olur her dilde ⁴ ki hevāñ olmaya bir şaḥra-i şıtma olur ve her sır ki biligde ḡılzān olmaya ⁵ pā olur sen ol muḥammed-i ḳureyşsin ki mekke içinde toğub cemāle

bisâṭ-ı zemīn ⁶ ve cemī'i sāḫat-ı arzın muḫaddem hümāyunuñla münevver ettiñ ve sen ol aḫmed ⁷ 'izzīsin ki mecāz-ı vilāyetünde büyüyüb ḫalāl-i hidāyet ve sāye'i 'ināyetiñi ⁸ mefāriḫ-i şarḫ ve ğarb üzerine bıraḫdıñ sen ol 'ālī-i himmetsün ki ḫulḫ-ı ⁹ kerīmüñle ḫalḫ-ı 'āleme merḫamet eyleyüb 'arşa-i 'araşātda cemī'sine şefā'at ¹⁰ idüb intizārdan ḫurtarsañ gerek ve sen ol şerīf menḫıbetisin ki maḫām-ı ¹¹ maḫmūd mertebesinde kevşer-i lüḫfuñla ümmetüñi ḫonaḫlayub kendü yed-i kerīmüñle ¹² ḫadeḫ-i şarāb-ı ṭahūr oluşdursañ gerek sen bir dürre-i 'āliyesin ki bir zerre ḫadar ¹³ şevḫ-i ināretüñle eşḫāf-ı biḫār-ı 'ulūm ve me'ārif-i ledünniyyeden niḫe biñ kez ¹⁴ dürergirān-ı bihā lāyiḫ olur ve sen bir zühre-i 'āliyesin ki bir nefisde bulunan ¹⁵ nefehātüñle riyāz-ı gülzār nükt ü leṭāyif-i diniyyede hezārāt hezār ezhār ¹⁶ behçet-i efnā fāyiḫ olur 'ālemde her nūruñ işrāfi ve ziyāsi nūr-ı müḫayyā-yı güldür ¹⁷ ve cihānda her memerḫin şevḫi ve şafāsi levāmi'i ḫamiyyā güldür ḫāmet-i bāḫıymetüñ ¹⁸ risālet-i gülistānında bir serverān olubdurur ve bir elif-i iḫbāldır ki ¹⁹ meyān ü cān ü revānda gün gibi 'ayān olupdurur dā'ire-i nūn-ı mübīnüñ mecma'ıdır ²⁰ ehl-i i'mānuñ ve ḫalḫa mim-i müy-ı metīnüñ melce'idir mü'minātuñ ruḫsār-ı ḫürşīd-i ²¹ cihān aranıñ senüñ ḫatıñda ne yüzi var ki nemūdār-ı 'arızıñ olabilmeye [7b] ¹ 'ırḫ-ı ḫoş büy ki ḫaçan evine bilür misk ü 'anber ki andan dimāğ-ı divinden ² cān olur mu'aṭṭār ṭurra'i maṭar eñḫable'l- metīn-i ḫavāş u 'avām olur her kim ³ ki bir ḫal ḫadar senden yüz çevirür ³⁶ olur çeşmiñ çeşme-i ⁴ teyakḫuz intibā'dır ve şadriñ müneḫḫaş-ı naḫş-ı ³⁷ dır ḫāk-i dūrün ⁵ menziliñe ehl-i şafā olur ve bir ḫiyāmıñıñ ḫiymetine iki cihān bahā olur senüñ ⁶ şer'inüñ mertebesi dil-i 'arş olubdurur ve senüñ tuḫeyliñ hem 'arş ve hem ⁷ ferş olubdurur her milk-i rikāb-ı risāletüñ öñce rāh-püy olur ⁸ meydān-ı felek-i 'arż celāletinde nimküy olur senüñ nūruñuñ zuhūru ⁹ aşl-ı uşul-i kāināt olubdurur ve senüñ rūḫuñuñ naḫşıyla şaḫāyīf-i ¹⁰ mümkināt ṭolubdurur bevāriḫ-i ziyā vücūduñdan zāhir olubdurur ¹¹ 'arş u kürsī ve levḫ u ḫalem ve şems ü ḫamer şevāriḫ-i bahā-i kerem-i vücūduñdan bāhirdedir ¹²

³⁶ İşte bunlar hayvanlar gibi. A'rāf 7/179

³⁷ Allah'ın, göğsünü açtığı kimse mi? Zümer 39/22

onsekizbiñ ‘âlem içinde her ne var âdem bu‘ içinde ebu’l-eşbâh ¹³ oldısar sen ebu’l-
 ervâhsın ve ol sebeb-i ni‘met-i teklîf oldıser sen vâsıta’i ¹⁴ necâhsın senüñ teniñ
 cevherdir cânlar vericek cânuñ ve senüñ ni‘metüñ ¹⁵ inendir her gönüller alacak
 revânıñ her ser ki hâk-i pâyüñe yüz sürer ¹⁶ sürür olur ve her pây ki rikâb-ı şerîfiñ
 öñünce yürüye ser olur ¹⁷ dil-i mübarekiñ muṭahhar ³⁸ مَا كَذِبَ الْقَوْلُ دır ve dîde-i
 laṭifiñ dîdebân ¹⁸ اِنْ تَلَوْتُمْ بِالْمُرَادِ دır a‘mâl-i ‘âlîñ bisâṭ-ı serrâ içinde kemer küşây-i
 cürm-i ¹⁹ kamer olur ve şadaḳa-i şerîfiñ meydân-ı mâ’i ve mühr arasında inküşet
 nümâ-yı ^{20 39} مَا زِلَ الْعَبْرُ olur sen sultân-ı memâlik-i dînsin tuḡrây-ı şaḫife-i yaḫînsin ²¹
 şâhib-i dil-i lâ yenâm ḳalbisin mihmân-ı ebyet-i ‘indi rabbi sin sen vâli-i vilâyet [8a]
¹ şecâ’atsın son hâdî-i bi yedâ-yı şerî’atsın sen ol mâh-ı tal’atsın ki vaḳt ² ki ref’ oldu
 ḫicâb-ı niḳâb-ı cibân alnıñda bir ḫatt ḫutayle oḳunur ki ^{3 40} اَللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ her
 ḳuluñ lisânı ḫalle oḳur tekrâr ^{4 41} نَادِ عَوْدَ الْبَرِّ الْعَزِيْزِ الْفَعْدِ cün ḫaḳdan saña ihdâ olundu
 hediye-i hidâyet ⁵ ve irşâd her ḳavme ḫitâbiñ oldu ^{6 42} يَا قَوْمِ اِنَّا كُنَّا بِلَدِكُمْ لِرَاٰءَ شَاٰءٍ şol
 ḳavm ki tâife-i ḫaḳḳ oldu mülḫaḳ ⁴³ قَالُوْا لَيْسَ بِنَبِيٍّ عَلَيْنَا بَلٰى سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ⁷ şol tâyife ki işleri ‘inâd idi ⁴⁴
 عَزَّ الْجَبْتِيْنَ ⁸ وَالْوَالِدٰٓئُ وَالْبٰرِعٰٓئُ pes gâh buyurduguña beşâret illâ ‘ibâden muḫlişin ⁴⁵
 اَللّٰهُ اَقْرَبُ ⁹ اِنْ رَجَعْتُمْ اِلَيْهِ قَرِيْبٌ ve gâh oḳuduk ki ‘ibret illâ ḡafele’i nâs ^{10 46} اَللّٰهُ اَقْرَبُ
 اِنَّكَ فِيْ ¹¹ sen bir ḳâfile salâr bâdiye’i hidâyetsin ki ḳurân senüñ delîliñ olubdurur
 sen bir sâḳî-i bâḳî-i ‘inâyetsin ki îmân ¹² senüñ selsebîliñ olubdurur şadâküs-ı ḫaşm-ı

³⁸ Kalp yalanlamadı. Necm 53/11

³⁹ Göz (gördüğünden) şaşmadı. Necm 53/17

⁴⁰ Şüphesiz ki ben âlemlerin Rabbi tarafından gönderilmiş bir peygamberim. A`râf Sûresi 7/104

⁴¹ Ben sizi mutlak güç sahibine, çok bağışlayana (Allah'a) çağırıyorum. Mü`min 40/42

⁴² Ey kavmim! Bana uyun ki, sizi doğru yola ileteyim. Mü`min 40/38

⁴³ İşte, şimdi tam doğrusunu bildirdin, dediler. Bakara 2/71

⁴⁴ “Kalplerimiz muhafazalıdır” dediler. Bakara 2/88

⁴⁵ Şüphesiz, Allah'ın rahmeti iyilik edenlere çok yakındır. A`râf 7/56

⁴⁶ Bana dokunmak yok, diyeceksin. Tâ hâ 20/97

siyādetüñ¹³ 47 **قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ** ve nidā'i ḥarūs-ı sihr-i se'ādetüñ¹⁴
وَأَنْذَرْنَا لَكُمْ بُعْدًا 48 def'i 'inād-ı da'vetiñ çün ḥaḳdan 'ināyet olub¹⁵ durur⁴⁹ **وَمَا تَأْتِيكُمْ بِهِ**
وَأَنَا الْمَلِكُ الْبَاقِرُ 16 rüyüñüñ vaşfında yūsuf-ı eşbah ve şahihdir ve ḥuyuñüñ na'tında⁵⁰
أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ 17 naşş-ı şarihtir 17 şeri'atinüñ 'umūmunuñ beyāni⁵¹
أَدْرُؤْهُمْ زَرْقًا 52 **لَوْ كَانَ مَوْجِيحًا لَمَا وَسِعَ الْبَيْتَ** 18 ve tariḳatiñ şumülünüñ burhāni⁵²
أَمْرًا 21 **أَمْرًا أَقَانَاكَ رَجِيحًا يَقُولُ الْوَالِدُ لِلْوَالِدَةِ** 53 heybetinüñ²⁰ nişāniçün⁵³ devletinüñ²¹ sancağınuñ
لَوْ لَمْ يَلِدْ يُولَدِ الْفَيْيُومِ 54 imāreti⁵⁴ ve 'izzetüñ ḥaşmetünüñ [8b]¹ 'alāmeti evvel⁵⁵
مَا خَلَقَ تِلْكَ نُورِي nūr belāgat kelāmına işāret ider a'tiyet-i² cevāmi'il-kelām ḥaberi
بِالْوَيْبَةِ 3 ve 'azamet-i celālüne delālet ider nuşret-i şehri kâh şüretünden ḥaber
أَنَا أَنَا بَشْرٌ مِثْلَكُم 56 virür⁵⁶ ve kâh ḥaḳīki künü⁴ taḥḳik kıtur⁵⁷ **لَسْتُ كَأَحَدِكُمْ** kim rüy-ı
أَوَ الْفَيْيُومِ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى 58 umūyuña ḳasem için⁵⁸ beşāret-i envā'i ni'am için⁵⁹
وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ رَبُّكُمْ قُرْآنًا 60 tesbîhde⁶ müdāvetüne delil⁶⁰ ve
قَدْ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ 61 teheccüdde mücāhedeñ için⁷ tenzil⁶¹ ḥaḳḳ ḳatunda mertebeñi beyān

⁴⁷ İşte size Allah'tan bir nur ve apaçık bir kitap (Kur'an) gelmiştir. Mâide 5/15

⁴⁸ Şüphesiz bu Kur'an, âlemlerin Rabbi'nin indirmesidir. Şu'arâ 26/192

⁴⁹ Onlara biraz mühlet ver. Müzzemmil 73/11

⁵⁰ Sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin. Kalem 68/4

⁵¹ Musa sağ olsaydı bana uyması gerekirdi.

⁵² Âdem ve ondan başkası.

⁵³ Ben, insanlar Allah'tan başka ilah yoktur, diyene kadar savaşmakla emrolundum.

⁵⁴ Kıyamet gününde Livâü'l-hamd sancağı elinde.

⁵⁵ Allah nurumu yaratmadan.

⁵⁶ Muhakkak ki ben, sizler gibi bir beşerim.

⁵⁷ Sizden birisi gibi değilim.

⁵⁸ Kuşluk vaktine andolsun, karanlığı çöktüğü vakit geceye andolsun ki. Duhâ 93/1-2

⁵⁹ Şüphesiz, Rabbin sana verecek ve sen de hoşnut olacaksın. Duhâ 93/5

⁶⁰ Geceleyin de onu uzun uzadıya tespih et. İnsân 76/26

⁶¹ Kalk, birazı hariç olmak üzere geceyi; yarısını ibadetle geçir. Müzzemmil 73/2

etmek için ⁸ **مَا وَرَكَ وَمَا قَلَىٰ** ⁶² ve rüz-ı ahrette se‘âdetüni ‘ayân etmek için

⁹ **وَالْآخِرُ خَيْرٌ مِنَ الْأَوَّلِي** ⁶³ meşâkḳ-ı da‘vetde tesellî için gâh gelür ki ¹⁰ ⁶⁴

وَلَقَدْ جَاءَكَ أَنْكَرٌ بِضُوءِكَ ⁶⁵ **عَايِقُولُونَ** ⁶⁵ ve kâh okunur ki ¹¹

hadd-i havz-ı cihân mevrüdün için ⁶⁶ **أَنْ أَعْلَمْنَا مَا لَكُمُ** ⁶⁶ verrede ¹² havz-ı düşman-ı

merdüduñ için ⁶⁷ **أَنْ شَأْنِيكَ هُوَ الْبَالُ** ⁶⁷ mazhar nükte-i inzâl-ı lügat-ı ¹³ belîğa’i lisânuñ ⁶⁸

فَاغَايِسُ فَاغَايِسُ فَاهِ بِسَائِكَ لِتَشِيرُ وَالْمُتَقِينُ ⁶⁸ ve ma’nâ-yı şu‘le-i ¹⁴ çerâğ-ı se‘âdet-i ‘âlî şânuñ ve

lâkin rasûlullâh ve hâtem ennebiyyin cüd-ı şehâna tükütçün ¹⁵ denilür ki

انْفِقُوا وَأَنْتُمْ فِي عَرْشِ الْأَقَاوِ ⁶⁹ ve şerî‘at-ı cihân arañuñ ¹⁶ temşiyesi çün gelür ki ⁶⁹

عَلَيْهِ أَيْتُكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ⁷⁰ **يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَرِّبِ الْكُفْرَ الْكَبِيرَ** ⁷⁰ şefâ‘atüñçün ¹⁷ âyet-i mübîn ⁷⁰ ve fethiñ

içün nuşş-ı metin ⁷¹ **أَنَا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مَبِينًا إِنَّ آفَةَ وَمَا يَكْتُمُونَ إِلَّا النَّجْمَ بِأَيْدِي اللَّهِ** ⁷¹ ¹⁹

أَنَا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مَبِينًا إِنَّ آفَةَ وَمَا يَكْتُمُونَ إِلَّا النَّجْمَ بِأَيْدِي اللَّهِ ⁷² ¹⁸ huşûşân ²⁰

içlerinden şol ‘aşere-i mübeşşere ve ervâh-ı ²¹ muṭahhar ki her biri şerî‘at bostânınuñ

bir bülbül-i güyâsı ve gönül bağınuñ [9a] ¹ bir serv-i dil arası ve cân meclisinüñ bir

maḥbûb-ı zîbâsı şafâ kazâsunuñ ² nûr-ı ve vefâ ravzasunuñ hûri se‘âdet ‘ayniniñ

ḳurrası ve siyâdet ³ vechiniñ ğurresi bidâyet leşkeriniñ dilâveri ve ‘inâyet bahırınıñ

şenâveri ⁴ tevḥîd lüccesiniñ ğavvâsı ve mâlikü’l- mülk ḥareminiñ ḥâşî olmuşlar idi ⁵

⁶² Rabbin seni terk etmedi, sana darılmadı da. Dûha 93/3

⁶³ Muhakkak ki âhret senin için dünyadan daha hayırlıdır. Duhâ 93/4

⁶⁴ (Melekler Lût’a): “Ömrüne andolsun ki onlar (şehveten) gözleri dönmüş halde sarhoşlukları içinde bocalayıp duruyorlar (Bu durumda asla seni dinlemezler)” dediler. Hicr 15/72

⁶⁵ Andolsun, onların söyledikleri şeylerden dolayı göğsünün daraldığını biliyoruz. Hicr 15/97

⁶⁶ Şüphesiz biz sana Kevseri verdik. Kevser 108/1

⁶⁷ Doğrusu sana buğzeden, soyu kesik olanın ta kendisidir. Kevser 108/3

⁶⁸ Ey Muhammed! Biz, Allah’a karşı gelmekten sakınanları Kur’an ile müjdeleyesin, inat eden bir topluluğu da uyarasın diye, onu senin dilin ile (indirip) kolaylaştırdık. Meryem 19/97

⁶⁹ Ey peygamber! Müminleri savaşa teşvik et. Enfâl 8/65

⁷⁰ Rabbin seni Makam-ı Mahmud’a ulaştırısın. İsrâ 17/79

⁷¹ Şüphesiz biz sana apaçık bir fetih verdik. Fetih 48/1

⁷² Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamber’e salât ediyorlar. Ey iman edenler! Siz de ona salât edin, selam edin. Ahzâb 33/56

huşūşān aralarında şol çār-yār-ı şādık ve cihād-ı refīk-i muvāfık ki her biri ⁶ cān vilāyetinūñ bir ulu şāhidi ve gönül ikliminūñ bir büyük pādişāhıydı ⁷ şerī‘at sarayınūñ muhkem hārisleriydi ve tarīkat hizmetinūñ tamām mümārisleriydi ⁸ umūr-i diniyyede her biri ne sa‘iler etmişdir ve siyādet-i şer‘iyyede her birisi ⁹ ne zaḥmetler çekmişdir hilāfet emrinde ne ihtimāmlar etmişlerdir ve tenfīz-i aḥkāmda ¹⁰ ne iqdāmlar etmişlerdir kavā‘id-i şer‘i kerīmi gökçek temhīd eylediler ve mebānī-i ¹¹ dīni kavīmi tamām teşbīd eylediler i‘lām-ı sūnneti hoş i‘lām idüb ref‘ ¹² eylediler ve aşhāb-ı bid‘ati muhkem ḳahr eyleyüb ref‘ eylediler dīn-i islām ¹³ laṭīf nizām virdiler ve ümmet-i muḥammede ‘aleyhi’s-selām hoş intizām virdiler ¹⁴ birisi şādıkı ve şāhibi idi ve cemī‘i umūrunda muşāhibi idi ¹⁵ ber vaḳār-ı pūr edeb idi ebū bekir künyeti ve şıdıḳ laḳab idi ḥaḳḳ tebārek ¹⁶ ve te‘ālā andan rāzı ola cennetinde daḫı peygamber civārında cā bula ve birisi emīni ¹⁷ ve mu‘tebedī idi ve bāb-ı müşāverede müstenedi idi cemī‘i ḥaşāyili ¹⁸ pāk ve mühtezeb idi ‘ömer nām ve fārūḳ mülāḳḳab idi ḥaḳḳ tebārek ve te‘ālā ¹⁹ dīn emrinde sa‘yine göre oña meşūbāt ide ve hilāfetde cehdi muḳābilinde ²⁰ ref‘i derecāt ide ve birisi ḥaytını olub hizmetünde ṭururdı dāimā ḥayāsından ²¹ melā‘ike utanurdı kātib daḫı ve cāmī‘i kurān idi la‘kābı zī’ n-nureyn [9b] ¹ ve adı ‘oşmān idi ḥaḳḳ tebārek ve te‘ālānī cennetde tecelliyyāt-ı kelāmiyyesiyle ² enīs ide ve her demde ravza-i ḥurūf-ı ḳur‘āniyye-i celīs ide ve birisi ³ ḥaytını ve uḥuvvet-i mābī idi kendü ‘ilmiñ medīnesi ol bābı idi ser ⁴ defter-i cümle-i evliyā idi ebū el ḥasan ‘ālī el murtażaydı ḥaḳḳ tebārek ve te‘ālā ⁵ ānı ḳıyāmetde aşfiyā şaffunūñ ‘ilmi dīnde server ve evliyā leşkeriniñ ḳalbgāhında ⁶ mehter idüb cemī‘i kemmāl-i mükāşefenūñ önlerince pişvā-i delīl ve cümle-i ⁷ evliyā-i müteḳaddīmīn ve müte’ahḫirīne ḥavz-ı resūlden sākī selsebīl-i ola ⁸ huşūşān āl-i rasūl içinden şol iki ⁷³ **ثُمَّ عَيْنِي** ve ol iki **عَيْنَاكَ يَا رَبِّ الْعَالَمِينَ** ki ekşer ¹¹ ⁷⁴ **مِنْ أَنْ تَعَارَىٰ وَنَجِيءٌ وَأَوْفَرْنَا ذِي كَرَامٍ وَسَيْفِي** evvelā ol seyyīd-i enām ¹² ol rasūl u ḥāş u ‘ām ol zıllü ilāh ol şerī‘at penāh ol şāh ve ol ¹³ māh ol şāhib-i devlet ve cāh ya‘ni

⁷³ Gözlerin aydınlığı.Kasas 28/9

⁷⁴ Dua.

muḥammed rasūlullāh ḥazretlerinūñ rūḥ-ı ¹⁴ muṭahharına ve revān-ı münevverüne nişār olduktan soñra cemī'ü'l-nek ve aşḥābınuñ ¹⁵ ervāḥ-ı şerīflerüne vāşıl ve mütevāşıl ola ki cemī'isi levāmi'-i çerāğ-ı ¹⁶ ḥaḳīkat seyyid el mürselinden muḳtebeslerdir ve cümlesi şu'a-i şu'adā-ı ¹⁷ şerī'at-i ḥātemi'n-nebiyyinden mültemislerdir muḥaḳḳikān deḳāyık-ı ekvāl-i nebeviyyedir ¹⁸ ve müdeḳḳikān-ı ḥaḳāyık-ı kelimāt-ı muştafavıyyedir mü'essinān-ı uşul ü ḳavā'id ¹⁹ fūrū' vāşıl-ı durerler ve mürettibān-ı mebāniyi aḥkām-ı ma'ḳul ve menḳul bāb ²⁰ faşl-ı durerler nāfilāt-ı ayāt ve aḥbārdır ve rāviyān-ı aḥādīş ve aşārdır ²¹ sālīkān-ı menāḥic-i ferāyız u sünen vir vemā le kāne medāric şaḥāyīḥ ve merfū'u [10a] ¹ ve ḥasendir müberrizān mezmānīr şabr ve şıdḳ u yaḳındır ve mübārizān-ı ² me'ārik-i ⁷⁵ جاهد الكافرين dir şarrafāt-ı nuḳūd-ı memālik-i ḥaḳīkatdır ³ ve vaşşāfān-ı nüḳūd-ı kāşifāt-ı ṭarīḳatdır cemī'isi müteşebbitān-ı şer'ī mübīn ⁴ dīn-i aḥmedīdir ve cümlesi mütemessikān-ı ḥabl-i metīn ṭarīḳ-i metīn ṭarīḳ-i muḥammedī ⁵ dir ḥaḳḳ tebārek ve te'ālā cemī'isinden ḥoşnūd ola ve cümlesi anuñ ḥazretinde ⁶ mevdūd ola her birinūñ rüz-ı aḥretde merātib-i seniyyesi evvelā ve her ⁷ birinūñ cennet-i firdevsde derecāt-ı 'aliyyesi ola imān-ı ervāḥ muṭahharlarından ⁸ ümmet-i seyyide'l-mürselin imdād-ı tevfiḳ eksik olmaya ve her vaḳt nüfūs-ı ⁹ muḳaddeslerinden nüfūs-ı zümre-i mü'minīne ihdā' ve irşād ve hidāyet eksik ¹⁰ olmaya ⁷⁶ ايقظا رب العالمين ba'dehu sebep-i taḥrīr-i evrāḳ-ı maḳālāt ve bā'ış-ı ¹¹ taḥrīk-i silsile-i 'ibārāt oldur ki gördüm 'ömr geçmekde ve eyyām döñmekde ¹² zamān-ı muḳannifī ve dehr-i münāḳḳıfī şebāb-ı bi'l-küllīye gitdi ve ḳavvāsiye şūreti ¹³ sākıṭ oldı esbāb-ı devr-i inse dāim ḥaḳḳı ögütmekde ve dolāb-ı ¹⁴ çerḥse her dem doldurub döñmekde aşḥāb ve aḥbāb durmayub ¹⁵ eksilür ve ittibā'ı ḥudā imse beri gibüb beri gelür niçe bildiklerimizūñ ¹⁶ eşerleri ḳalmadı belürsiz oldı ve nice gördüklerimiz vardı ḥikāyetleri daḫı ¹⁷ kesildi ve muşāḥabet etdügümüz mevālinūñ çoğı gitdi ve iḥtilāṭ etdigimiz ¹⁸ ümerānuñ ekşerī allāh emrine vardı bizim daḫı 'ömrümüzden kim bilür ki ne ḳaldı ¹⁹ eger bir

⁷⁵ Kâfirlere ve münafıklara karşı cihad et. Tevbe 9/73

⁷⁶ Dua.

kaç gün var ise tatalım ol dañı azar oldu çün gördüm hâli böyledir ²⁰ oña uymağla
 olmaz her kişi kim anuñ havâsında ... āhirinden ğayri fâide ²¹ kalmaz pes kaçd
 eyledim ki ebnâ-i dünyâdan münkaṭı'ı olub keselim bir ĥalvet **[10b]** ¹ köşeye varub
 ĥalkdan 'uzlet kılub yorğanıma göre köslüm likin gördüm ki ² te'allukātuñ ĥayli
 keşreti var anlardan tamâm inkıṭâ' olmaz ve 'ilmle nüfusuñ ³ bunca yıldan ülfeti var
 ehlinden bi'l-küllıye vaz gelinmez bunuñ gibi emr-i keşî def'î ⁴ hāmîl olmazmış nefsi-
 i kırk elli yıllık mālūfundan az zamânda kesilmez imiş ⁵ tedricle ĥalvetden lezzet
 almak gerek imiş ki keşret ānı incidmeye ve bir zimmedet ⁶ gönül kitâbundan
 okumak gerek imiş ki zâhir 'âlimi evin ide yoğsa bir kişi ibtidâ ⁷ 'ömründen ve
 muṭâla'a ve derslerde me'lūf evvelâ ānı ihtiyâr ile kaçan kuvveti bilür ⁸ ğâyeti
 muṭâla'ası 'ulūm-ı şer'ıyyeye ve kütüb-i meşâyihe kıur ammâ bu dañı ṭarîk-i zıkrdir
⁹ dervişlik degildir likin nice idelüm ki şimdiki vakıtde elimizde gelen budur ¹⁰ bize
 vâcib budur ki bu şüretde ki hâlimizi bâri gözliyavuz buradığı ¹¹ evķâtıımızı bi'l-
 külliye tezyî'i itmeyavuz ehl-i 'ilmüñ muṭâla'ası arasında ¹² çok vakıtları olur ki
 'abeş yerlere şarf olunur ve ĥalka muhteliṭ olanlar ki ¹³ elbette neçe sâ'atleri olur ki
 mālâya'niyye ĥarc kıunur pes 'âkil oldur ki ¹⁴ ol vakıtları ĥıfz eyleyüb gözede
 elinden geldikçe bir mühim-i dîniyyeye şarf ¹⁵ ide eger aḥret maşlahatında olmaz ise
 bâri kâh-ı kâh teşvîşinde ola ¹⁶ ve eger aḥlâkı tehzîb idemezse bâri nice tehzîb olur
 anı mülâhız ¹⁷ kıla cihâna 'ibret göziyle nazâr idüb fikr eyleye pes hâl diliyle kâh-ı
 kâh ¹⁸ birkaç kelimât söyleye eger kendüye fâydası olmazsa bâşad bir kişiye ¹⁹
 fâydası etişe söz didikleri bir cevher olur şâyed bir kıymetini bilenüñ ²⁰ eline düşe
 dürüst dir ki bir kelimesinden bir 'azîz nâğâh nef' göre ki kı'iline ²¹ anuñ şevâbı neçe
 yıllık 'ibâdet yerine geçer bir söz ki derûn-ı dilden gele **[11a]** ¹ gökcek olur bir kelâm
 ki aña ğarâz u riyâ kıarışmış gerçek olur bir saḥi ki ² ĥak için ola gönüllerde te'sîr
 ider ve bir maķâl ki allâh için denile cânlar içinde ³ yer ider söz bir nesnedir ki zâyil
 olmaz kıyâmete degin durur kâh olur ki ⁴ niçe meclislerde okudukça du'â-i ĥayra
 sebep olur vakıt olur ki bir du'âsı ⁵ maķbül kişiye tüş gelür bir ağzı kuvvetli ve dili
 ṭatlı 'azîze şeş ⁶ gelür anuñ du'âsı bu ki eķallî şol kıadar fâyda virür ki berzaḥda

rūhını ⁷ ince muzāyakadan kırtarır fakīr dağı bu ma‘nāyı kasd eyleyüb üç ⁸ dört ay miqdārı ikdām eyledim muṭāla‘a ve dersden artan evkātı ⁹ tazıyī‘i etmemeye ihtimām eyledim allāh ḥazretinūñ kemāl-i tevfiķ ‘ināyeti idi ¹⁰ ve ervāh-ı muṭahharanuñ rūhāniyyetleri berekātıyla bir kaç ik içinde bir ¹¹ tazarru‘ nāme yazub tertīb eyledim ḥaķķ-ı ḥazretinūñ nü‘ūt-ı kerīmesünden ¹² her neki ḥātırına geldi söyledim kāh olurdu ki bir meclisde üç dört ¹³ varaķ yazardım keremiyyetden bilmezdim ve ne düzerdim me‘ānī-i dürri gelürdi ¹⁴ ben taḥrīr iderdim ve me‘ārif-i dürr dökülürdi ben taḥrīr iderdim egerçi ¹⁵ ol nüsha bir türki kitāb gibidir şüretde ammā cāmi‘i envā‘ı ‘ulūmdur ¹⁶ ḥaķīķatde her tāife ḥaz alsun deyu türki diline şoķub dururam ¹⁷ ammā ehli bilür ki ben anda ne nükteler kaşdı idüb emekler çeküb dururum ¹⁸ esāsı uşul-ü meşāyiḥ üzerine urulubdurur ve bināsı kavā‘id-i ehl-i tariķ ¹⁹ üzerine konulubdurur çün allāh ḥazretinūñ luṭfiyle ol kitābı āḥirine ²⁰ eletdim gördüm ki cihān bağında bir tāze gülīstān düzetdim ‘aşķ ehlüne ²¹ bir yeñi sāz öğretdim ve derd isselerine biñ dürlü zāri ve niyāz öğretdim **[11b]** ¹ şevķ erenleri bir velvele çuş kıldım zamānı sözüm dürlerine ḥalk bigūş ² kıldım felek tāķında yine bir kandīl-i zar aşdı ki dil ehlüne şevķle güneş nūrunı ³ başdı rūhāniyyāt meclisüne bir şem‘ zerdem-i ileyhī ve uşşāk hengāmesine bir ‘aşķ ⁴ nāme yazdı kemāhī dil-i bülbüllerine bir gül-i ra‘nā getürdüm ve sīne-i sırrına ber maḥbūb ⁵ dilāra getürdüm cān-ı tūṭīsine gönül mışırından şeker getürdüm bir def‘a değil ⁶ defa‘ātle mükerrer getürdüm dāmen-i aḥir zamānı cevāhir kelimātla ṭoldurdum ve yük ⁷ yük saḥn gevherlerini dost yoluna nişār kıldım pes fikr etdim ki çün mümkün ⁸ imiş ki bir kişiden az zamān içinde bir bunuñ gibi eşer ola ki dervīşler ⁹ arasında aña ol yādigār tīr ola pes ne ola ki birkaç gün dağı ‘ināyet ¹⁰ ḥaķķa i‘timād idüb sa‘y u himmet idim aḥlāķ bābında naşīhat nāmı şüretinde ¹¹ bir kitāba dağı ‘azīmet gāh dünyānuñ fenāsından şikāyetler idem ve gāh ¹² nefsūñ mekrlerinden ḥikāyetler idem gāh aḥlāķuñ eyvilerinden taḥrīr idem ¹³ ve gāh şifatuñ yaramazlarından taḥzīr idem gāh ḥikmet yolundan maķālāt ¹⁴ idem ve gāh tevbīḥ yüzünden kelimāt idem gāh ‘aql-ı ma‘āşdan beyān idem ¹⁵ gāh ‘aql-ı me‘ādden ‘ayān idem gāh aḥlāķ-ı fuķarādan söyleyem gāh ‘adl-i vedādan ¹⁶ naķl

eyleyem gāh dervīşler dilinden bir tūṭī-i güyā olub şükrler idem gāh ¹⁷‘aşıklar
 ağzından bir bülbül hoş av olub destān serü’l-ķaler eyleyem gāh kerem ¹⁸ olub
 ‘arifler maķāmından haberler virem gāh tenezzül gösterüb gene zāhidler ¹⁹ maķāmına
 inem egerçi hıçbirisi benim hālīm degildir ammā söyleyem her birinū ²⁰ eḫvālünden
 biraz şerḫ idim gāh ola ki va‘z şüretünde kelimāt murakķaka ²¹ söyledüb ağladım
 fi’l-cümle ķalem düzbānken biñ dürlü zebānla söyledim **[12a]** ¹ ammā ol kitābçün ne
 faşl koyam ne bāb koyam belki söz ne tarafa ķekerse oña uyam ² me‘āni cānibini
 gözedüb elfāz cānibünden diķķat etmeyem yazmağa başlamadan ‘aceb ³ ne yazam
 deyu fikr etmeyem hemin ķalemi elüme alub cenāb-ı ‘izzete müteveccih olam ⁴ hātif-
 i ğaybdan her ne nev‘ işāret oluyorsa anı taḫrīr idem her vaķtde ḫāṭırına ⁵ ḫaķ
 luṭfuyla ne kısım gelürse anı yazam bu degil ki fikrle sa’y eyleyüb birini yazam ⁶
 birini çizem pes bu niyyetle taḫrīr etmege ibtidā kıldım ḫaķ ḫazretünden tevfiķ-i
⁷‘ināyet istida’i kıldım ittifāķ bu iki ay miķdārı olunca eczā bir yere ⁸ irişdi ki
 teķarrubuyla ehlu’llāhuñ zikri araya düşdi ol münāsebetle ⁹ ḫāṭırına geldiği meşāyiḫ-
 i meşhūre-yi añam ve onların menāķibinden biraz taķrīr ¹⁰ kılub ögem hemin ol
 aradan aña şurū’u etdim aḫlāķ emrine muķayyed ¹¹ olmayub ol üslūbı bıraķdım
 ammā birķaķ ‘azīzūñ menāķibi yazılınca māni’ ¹² oldu ol vaķtten berü henüz
 yazılmadı ķaldı pes vardım menāķibe ¹³ inince olan eczā irdim ol mecmū’i bir kitāb
 farz kıldım ḫaķ ¹⁴ ḫazretinūñ elṭāf ve ‘ināyetlerinden ve ol ervāḫ-ı muķadderesinūñ
 rūḫā ¹⁵ niyyetlerinden ümidim oldur kim bir vaķtde ol menāķibi daḫı itmām idem ¹⁶
 cümle kitābı anıñ tevfiķiyle ihtimām idem ⁷⁷ **ان ذرعیب من اولیایا** ¹⁷ dünyā ğarrāra
 ğaddāredir ḫuddā’a ve mekkāredir sen anı muķīm şanursın ¹⁸ ol seyyāredir dünyā
 menzil-i ‘ibretdir dünyā maķām-ı ḫasretdir dār-ı ¹⁹ selāmet degildir ve cāy-ı iķāmet
 degildir sükkānına fenā lāzımdır ve cīrānına ²⁰ ğinā lāzımdır manzarī mevfūtdur ve
 muḫbiri merbūtdur zav’i āfaldır ²¹ ve zıll-i zā’iddir dünyā ekkāle ve ğavvāledir her
 dem ‘ömr-i fiķdānı almağa ḫavāledir **[12b]** ¹ dünyā zāhirde bir cilve’i ḫızırdir
 maḫķūf şehvetile ve ḫaķīķatde bir cife ² ķazredir ki ṭolmuşdur ķāzurātıla her kemāl ki

⁷⁷ Şüphesiz Rabbim yakındır ve dualara cevap verendir. Hūd 11/61

dünyānuñ ḥalāvetüne raġbeti ³ olur elbette murādātundan anıñ ta‘bī olur her kimiñ ki ‘iṣinden şafa ve ⁴ nefreti ziyāde olur elbette aḥretde ḥudā ve ḥasreti ziyāde olur her ⁵ ḥalüne ki baksañ ḥaḳīkatde ḥürdür ve her şāfīn ki görseñ diġkat idecek ⁶ kederdir nice ġaniy geçinenler irtesi faḳīr olurlar ve nice ‘izzetle yatanlar şabāḥ ⁷ ḥaḳīr olurlar dünyānuñ her mevcūd-ı ḥükm-i ‘ademdir ve her şaḥīḥi maraz-ı ⁸ saḳimdedir her lābisi melbūsdur ve her ‘azīzi meflūsdur ḥayātı ⁹ mūtaledir ve vicdānı kuvvetledir her istiḳāmetinüñ elbette bir i‘vicācı ¹⁰ olur ve her rahatına meşekḳatinüñ imtizācı olur cedīdān hiçbir ¹¹ cedīdi ḳomaz iblā ider ve devrāna hiçbir dār duymaz ifnā ider ¹² dünyā anuñçündür ki kişi anı ḥāiz olmaya ve ondan ‘ābir ola ‘āmir olmaya ¹³ dünyā mezra‘a-i nevāyīb olur ve meşre‘a-i maşā‘īb olur müferreḳa mecāmi‘ı ¹⁴ olur ve mücrim-i medāmi‘i olur zamān bir şolcān olur ki ‘ömr ucunda ¹⁵ bir küdde olur dünyā bir baḥr olur ki sāḥili anuñ maḳbere olur her kim ¹⁶ dünyādan ṭam‘a elini keser mūsā-yı ye‘isle her sā‘atde yoldāş olur ḥızırla ¹⁷ ilyāsla dünyā dārı kişiye dār olmaz maḳām mı olur evvelki anda ḳarār olmaz ¹⁸ dünyānuñ baḥsi hemān zehāb olur ve fānīnūñ ‘imāreti hemin ḥarāb olur ¹⁹ dünyā şarābı serāb olur ve emel-i ḥadiş kezzāb olur nūḥ nebīden ²⁰ şalla‘l-lāhu ‘aleyhi ve sellem şordur ki dünyāyı nice bildiñ ve ‘ömri nice buldun ²¹ iytdi iki ḳapulu ögürdüm birinde girdim birinden ḳıḳdım dünyānuñ **[13a]** ¹ lezzātı geçer hemin te‘abātıdır ḳalan ġāyet aḥmaḳdır anıñ lezzātına aldanan ² her nesne ki dünyāda meliḥe-i müssir olur elbette ‘aḳıbeti müzī ve muzırr olur ³ anuñ inbiyesine aldanmaz şol ki ‘aḳıl ve ḥür olur ve dünyānuñ şekli ma‘kūs ⁴ olur ve aḥvāli menkūs olur anda maḳbul olan müdebbir olur ⁵ ve anda müsır olan mu‘asser olur şā‘id olan ḥāiṭ olur ⁶ muşīb olan ḥābiṭ olur ‘azīz olan zelīl olur şerīf olan ⁷ rezīl olur ‘aḳılları ḥayrān olur reyyānları ‘atşān olur ‘ārifleri ⁸ ḥāyim olur yaḳazānları nāim fāḳidleri nādım olur ⁹ vācidleri ‘ādim olur ne şadīḳi şiddīḳ olur mevvette ve ne refīḳi ¹⁰ mürāfiḳ olur şiddetde dünyā dār-ı fitendir ve dā‘ire-i maḥzıdır her ḥāne-i ¹¹ ḥarāb ider kimseye muḥābā etmez dārātıñ dārātını tārmār ider medār etmez ¹² şarşar-ı eyyāmı vīrān ider bünyān-ı āmāli ve me‘āl-i a‘vām hedem ider ¹³ ḥāiṭ-i eceli cihān didikleri hemin bir dolaba beñzer ve adem oġlanları ¹⁴ şol

günlerdeki aba beñzer gemi dolub gemi dökülüyor ve ol ¹⁵ dökülen yine toluyor gemi temām dökülmüştür kimisinüñ birazı ¹⁶ kimüñ ‘ömrünüñ çoğı gitmişdir kiminüñ azı dünyā egerçi ‘iṣ-i mebnādır ammā ¹⁷ karar etmez keder ve hayāt egerçi derd tarıdır ammā tezicek şular ¹⁸ ‘ömr bir deyn dir ki anuñ kazāsı hulūlī eceli olur ve hayāt bir ravzadır ¹⁹ ki anuñ vüs‘atı füşhat emeli olur dünyā bir dārdır ki bir hānesinde ²⁰ mizmār bir hānesinde şarāḥ olur bir oda yalellā ve bir oda āh u vāh ²¹ olur belki niçe hāne olur ki şabāḥ düğün iken ahşām mātem olur **[13b]** ¹ ve niçe olur ki gice ferahlık iken gündüz pürgam olur niçe şöḥbetler olur ki ² arada e‘ūd-ı ceniñ iken bir laḫzādan darb ve cenk olur ve niçe meclisler ³ olur ki tolu gulgul ve ahenk iken bir zamāndan gavgā vü senk olur dünyānuñ ⁴ nigābatı hadd ü ihşādan geçmiştir ve ‘ālemüñ şikāyātı ‘aded-i ḫaşād etmiştir ⁵ dünyānuñ elinden ekbād ikbād mı kalmıştır ki çerḫi olmamış ola vācifān mı kalmıştır ki ⁶ qarḫı olmamış ola ‘ākil olur ki dünyā maḫbūbı geyinüb bezenüb kendüyi ‘arz ⁷ etdikçe ebhec zīnetle ve cihān ‘arūsı düzünüb kuşanub cemālün gibi ⁸ setrdikçe ebhā-yı hulletile müfteḫir olduğunca vişini kāsitle ve münencer olduğunca ⁹ müsibi fāsitle nevāzişler gösterdikçe ni‘metleriyle ve nāzlar debrettikçe ¹⁰ ni‘metleriyle hiç mültefit olmayub ol tarafa nazar etme ve hiç i‘tibāre ¹¹ şaymayub ol cihete medd-i başar etmeye bir ‘acūzedir ki anuñ ne ḫüsn ve zīneti ¹² ola ve bir fāhişedir anuñ daḫı ne cemāl ve ne behçeti ola ol nedir anuñ daḫı ¹³ ne nāzı ola anuñ gibi merdlerüñ nāz ve niyāzı ne ola deyün hiç vefāsına ¹⁴ mess-i verā olmaya ve hiç cefāsında biḫuzūr olmaya lüḫfunı mekr bile ¹⁵ ve keremini ‘özü bile sürürünü isā’et bile ve denūsunu denā’et bile ¹⁶ cevriñi ihtiyāl bile ve gurürünü iḡtiyāl bile her fi‘ilinde bir telebbīs añlaya ¹⁷ ve hemin dünyāyı iblīş añlaya dünyā bir şahrāya beñzer ki yer yer kuyular olur ¹⁸ her kim içinde gezer buna düşüb boğılır ol kuyularuñ üsti örtülüdür ¹⁹ bilinmez bir kişi içine düşmeyince mümkün degildir tuymaz adem andan şakınmaḡla ²⁰ kurtulmaz ve andan ḫazer etmek fayda virmez kāh olur ki niçe puştlar geçe ²¹ düşmez ve niçe menzil yürür ki yolu çāha uğramaz nefsi miskīn añna maḡrūr **[14a]** ¹ olubgider bir gün ḫaberi yoḡ iken ayaḡı kuyuya batar hāy diyince tamām ² düşer ve yoldāşları üstüne üşer ne kudretleri var ki ardınca geleler ³

ve ne mededleri var ki bir iple çıkaralar bozdurub ağlarlar ahir üstün ⁴ örtüb tağılurlar insān gibi nesi olmaz ve adem gibi kıssī olmaz ⁵ bedeniyle teşyī‘i meyyit ider ve kalbiyle mülāhazā-i beyt ider yoldāşını defn ⁶ ider kendü gāfil ve felān kişi öldi dir kendü zāhil dünyā gibi ğaddār ⁷ olmaz ve anuñ gibi h̄lebāz ve mekkār olmaz bir kişinüñ maḥbūbununu öldürür ⁸ gene şaḳaluna gelüb anı güldürür vedūdunı celīs-i dūd ider gene anı kendüden ⁹ hoşnūd ider dünyā bir fāhişedir her kim aña yakınlık iderse cünub ¹⁰ olur belki mücerred tenine degmekle ba‘zılar mezhebince abdesti şanur ‘ākıl ¹¹ oldur ki dünyāyla ma‘āşı kırlāğuçla adem gibi ider adem olmadığı yirde yuva ¹² yapmaz ammā ademdan gene hāzer ider dünyā didikleri hārūtla mārūtđan ¹³ istihrā olur zīrā anlar mirā‘iyle zürci tefriḳ ider bu kişiyi berrinden ayırır ¹⁴ ve dünyā bir yuva olur kişi büyücek içinden çıkmāğ gerek ve cihān bir zindān ¹⁵ olur ‘ākıl olan ol zindāndan kaçmāğ gerek dünyānuñ allāhu te‘ālā katunda ¹⁶ bir cenāḥ-ı beyzā kadar ḳadri yoḳdur ve cemī‘i dünyānuñ aḥrete nisbet bir sā‘atçe ¹⁷ ‘ömri yoḳdur dünyā allāhuñ mebgūzudur anı dilemez her kim an severse ¹⁸ anı sevmez ḳanğı göñül ki dünyāya cānla müte‘allaḳ olur elbetde anıñ şiyāb-ı ¹⁹ diyāneti mütemezḳaḳ olur dünyā ‘uşşāḳunuñ gözleründen anuñ me‘ayibi örtülür ²⁰ mişaldir ki muḥabbet kişiyi a‘mā ve eşam kıılır rızā göziyle nazār iderler noḳşānını ²¹ ve ‘aybını görmezler ve naḳāretüne aldanub baḳarlar ḥudāyişini seçmezler **[14b]** ¹ ḥiyānetini göremezler şanurlar ki emniyyedir zāhirde cevād görünür ammā baḥl̄l ² vazıgındır ḥayāt dünyānuñ nesi olursa la‘ib lehv ve zemīnedir her nefis ki ³ aña aldanur ‘ākıbet müteḥassire ve ḥazīnedir ḳārūnla nice zamān müşādaḳat ⁴ etdi aḥir malıyla ḳarnına yutdı ve ḳaḥḥāk ile bunca muḳāḥake etdi ⁵ ‘ākıbet anlara neler idüb gitdi her ‘ākıl ki geldi bunuñ ucundan ciğeri ⁶ ḥūn oldı ve her pādişāh ki geldi bunuñ pençesinden zebūn oldı ⁷ ne keser biñ ‘askerī ecel ‘adüvv sunı başabildi ve ne dār ne ‘ameli arasıyla ⁸ devrānı dutabildi behrām çübīn bunca zorla aḥir-i dehr elünden zār ⁹ oldı rüstem-i destān bunca ḥayal ve destānla ‘ākıbet cihāndan dil ¹⁰ āzād oldı ne arada şiriñ taḥtına ‘izzet etdi ve ne nūşirvānuñ ¹¹ ‘adline ḥürmet etdi ḳayşerüñ ḳaşırını ḳuşūr yıḳıldı ‘ālemde ne ferīdün ¹² ḳaldı ve ne devleti ḳaldı süleymānuñ sarāyları cümle

hebā olub yayıla ¹³ vardı cihān şarşarı niçe dağı bunuñ gibileri eşdirdi ve şavurdi ¹⁴
 ne yūsufuñ cemālüne aldāndı ve ne şītiñ kemālüne aldāndı ne nūh ‘ömer ¹⁵ bulmağla
 kırtuldi ve ne ibrahīm ḥalīl olub ḥalāş buldı ne adem ıaldı ¹⁶ ne mūsā ne idrīs ıaldı
 ne ‘īsā ne cihān faḥrüne cihāndan vefā yetiştı ¹⁷ ‘ālemden maḳşūd ol iken ol dağı
 tonun degiştı eger dūnyānuñ vefāsı ¹⁸ olsaydı ol bulurdi ammā bu bir dārdır ki bunda
 bekā bulunmaz ve bu bir ¹⁹ ‘ālemdir ki gün ve fesaddān ḥālī olmaz dūnyā bir
 kañtara’i muḥkemdir ki cihān ḥalkı ²⁰ gelüb geçer ve leyl ü nehār bir eşheb ve edhem
 dir ki her kim yense yine tiz anır ²¹ ten torınuñ elbetde bir vaḳt anda kākī olur ve
 bundan şikāyetinüñ elbette helākī **[15a]** ¹ olur nefis ıarūrı niçe bir ıarār etse gerek bir
 gün yere düşüb ² ofunur ve gönül serçesi ne vaḳte degin bütün tursa gerek bir gün
 ḥadeşāt ³ taşına toḳunub şanur ḥayāt kandili ‘avāşıf-ı afāka niçe taḥammül etse ⁴
 gerek birgün sevinür ve şıḥḥat güneşi ufuk-ı selāmetde niçe bir tölansa ⁵ gerek bir
 gün tölünür enfās müsāfirı niçe bir tārīḳ-i lisān gelüb ⁶ gitse gerek bir gün yolu kesilür
 ve vücūd cānbāzı niçeye dek ⁷ ‘ömr urḡanına binüb oynasa gerek bir gün eli üzülür
 ve şafā zamānını ⁸ ḡanīmet añlaya ki eyyām-ı vişāl kışār olur ‘ömr bahārı gidicek bir
 dağı gelmez ⁹ ve ḥayāt güneşini töluncaḳ bir dağı toḡmaz ten tosunu çözülicek gene ¹⁰
 bu meydānda tütulmaz ve beden bünyādı yıkılacaḳ gene bu neşā’ide yapılmaz ¹¹
 şıḥḥat ḥazreti dāīm olmaz tiz gider ve dūnyā fırsatı yaz bildi gibidir ¹² bir sā’atde
 geçer şebāb lāle zelārı ne gökçek idi eger birḳaç gün ¹³ eglenüb duraydı ve yigitlik
 bahārı ne ḥüb idi eger yılda bir kez ¹⁴ dağı geleydi ammā her mevcūdda tecellī bir
 kez olur ve her isti’dād kemālını ¹⁵ bir def’ada alur her cüzī ki maḥşūş gider gene
 gelmez ve her şaḥış-ı mu’ayyen ¹⁶ ki zāil olur gene i’āde olmaz bu söze ḥaşr-i ecsāda
 ḥalel gelmez ¹⁷ ve bu kelāmdan aña inkār gelmez işal insān olan nefsidir ol zāil
 olmazdurur ¹⁸ beden bunda taḥliliyle müteceddid olurdi anda dağı öyle ¹⁹ olur şimdi
 ben ol kişi degil miyim geçer yıl var idim söyledim ²⁰ ma’ḥazā andan biri a’ḍābdan
 da bir niçe bitdün ve teḡayyür gördüm fi’l-cümle ²¹ gidene ermek olmaz ve māzīyi
 ekmek olmaz zamān berdüş gibidir gelür **[15b]** ¹ geçer ve cihān bir uyḳu gibidir kişi
 öliceḳ tıyar anuñçündür ki eḥādīşde ² gelür ki ḥayāt-ı dūnyā menām olur ve ehli anıñ

niyām olur lezzeti ³ allām olur ve ḥalāvāt ahlām olur erbāb-ı dünyā misāfirun olurlar ⁴ ve aña qādem başanlar rāḥilūn olurlar menāzili leyālī ve eyyām olur ve merācili ⁵ şuhūr ve a‘vām olur insānuñ yolunda altı seferi olur ⁶ ve andan iḳāmeti ve ḥaḍīri olur evvelkisi sefer-i ‘anāşırdır şulb-ı abde ⁷ nuḫfet olunca ikincisi sefer-i nuḫfedür raḥmūmde şūret bulunca üçüncüsü ⁸ sefr-i cenīndir baṭından mevlūd olunca dördüncüsü seyr-i mevlūddur dünyāda ⁹ ḳabre girince beşinci seyr-i ervāḥdır berzaḥda gene ḥaşrolunca ¹⁰ altıncısı seyr-i ecsāddır yevm-i aḥretde yerlū yerūn bulunca andan şoñra ¹¹ ḳarārdır seyr dökünür her kişi ki maḳāmına vara anda ḳalır egerçi ¹² bu seferlerüñ dördüncüsünde yüz avcı geḫüb düzar ammā şol ki ¹³ aşa‘bīdir öñümüzde durur devletlū anlardır ki o seferüñ zādını ḳayıırlar ¹⁴ ve ol sefere yunulmadan esbābını görürler merkeblerini burāḳ yaḳīn iderler ¹⁵ ve kılavuzlarını mürekkeb-i din iderler a‘māl-i şālīḫa hemrāḥ ve yoldāş idinürler ¹⁶ ve aḥlāḳ-ı ḥasene-yi refīḳdāş idinürler ‘aḳl mı olur ki ol kişinüñ ki ¹⁷ ḳabrden niçe çıkacağı ve şurāt-ı niçe geçeceğine ve ehvāl-i ḥaşrde ¹⁸ ḥālī niçe olacağını ve ḳanḳı menzil aña dār olacağını bunları bilmeden ¹⁹ şafāyla dünyāda yürüyübilür ve ḫuzūr-u ḳalble ṭurub oturubilür ²⁰ erte ne olacağını bugün zikretmez aña göre zādını vīrāḡını ²¹ fikretmez eger tevekkül iderim dirse niçün dünyā maşlaḫatunda ayılmaz **[16a]** ¹ bir eşegün bağlanmayınca tañrıya ışmarlamaz bu cehālet der-i tūkelān dimek teşvīl-i ² nefsi emmāredir ve bu ḍalāletdir bunuñla ḡufrān ummaḳ te‘mīl-i ḳuvā-yı mekkāredir ³ ‘afv ummaḡa daḡı ṭarīḳ gerek ve şefā‘at etmeḡe daḡı şefīḳ gerek ⁴ ervāḫ arasında münāsebet olmayınca niçe şefā‘at olur ve nefsūñ ⁵ ḫilḳatünde ḳābiliyyet olmayınca niçe hidāyet olur nizām-ı ‘ālem hemin ⁶ ḳolayına müteferriḳ ḳonmamışdır ve bu kargāh-ı esbāb-ı ‘āriye-i müteselsileyle ⁷ bağlanmamışdır ‘afvuñ daḡı ma‘nāsı vardır ehli bilür ol cāzibe’i ⁸ ilāḫīdir ki gene ḳoyduḡı kopduḡı yire ilādır her mevcūd ne mertebeden te‘ayyūñ ⁹ buldı ise gene aña erse gerek ve her ne şıfatdan tecellī aldıysa gene ¹⁰ ol ḫilḳatüñ kemālını bulsa gerek enbiyā ve evliyā daḡı şefā‘at etse gerek ¹¹ rūḫları ile münāsebetleri olanları kemālātuna eletseler gerek ḫātem-i ¹² enbiyā rūḫ kül olduḡuḡün şefā‘at-ı ām olsa gerek her rūḫla ¹³ bunuñ arasında iltiyām olsa gerek

maḥşerde cemî'isi şefâ'at için ¹⁴ aña yalvarsa gerek ger ḥesâb ne olacağsa evvelâ intizârdan kırtula ¹⁵ ümmeti olmayanlara münâsebetleri kadar şefâ'at kalur ve ümmeti olanı ḥüd ¹⁶ ahir cehennemden kırtarur imdi ervâh-ı münâsebetünün merâtibi çok olur ¹⁷ anı dünyâda daķıķa daķıķa kim bilebilür ve hemin mü'mine vâcib oldur ki ¹⁸ sa'y idüb 'alâmetüne duruşı sünnet-i rasûli kendüye 'âdet ide ¹⁹ ve şerî'at mûcibince 'ibâdet ide ve andan şoñra cemî'i 'ibâdâtun bir çok ²⁰ şaymaya allâhuñ 'afvına ve anuñ şefâ'atüne tayana eger böyle iderse ²¹ tevekkül demek olur ve böyle edene ne ad taķarsa yaķışur yoḥsa **[16b]** ¹ bir kişinün ki meyli dünyâda olur ve göñli havâda olur andan şoñra ki ² ol 'afv-ı umarlanur hemin bir kıru 'ibâdet söylenür dünyâ allâhuñ ³ 'adüvvüsidir anı seven anı sevmez meşel-i meşhürdur iki karpüz bir kıoltuğa ⁴ şıgmaz dünyâ bir ḥabîşdir ki her kim ki anuñla mu'âmele eyleye ḥâsir ⁵ olur ve her kim ki anuñ zemminde mübâlağa eyleye kıaşır olur dünyâ bir dâr-ı ⁶ riyâ ve sem'a olur ve her göñül ki aña müte'allak olur biñ kıt'a olur ⁷ ḥayâl-i amâl reşâş olur ve sâhir-i hevâ nefâş olur amâli didikleri ⁸ ḥaķıķatde edğâş olur mâl ki müddeḥir olan hemin rizķ-ı vâriş olur ⁹ mücebbedir bu ḥalk ki cismleri zukûr 'aķlları inâş olur dünyâ bir şayyâda ¹⁰ beñzer ki her muşayyedesinde biñ dürlü miḥen olur veyâ bir câzûya beñzer ¹¹ ki hezâr efsûn-ı saḥn olur dünyâ felât-ı fenâ olur içine düşen bulunmaz ¹² gider ve 'âlem bir 'imâretdür ki ahiri 'inâ olur kişi anı düzdükçe rahmeti ¹³ artar dünyâ bir dâr-ı zü münceât olur her cem'inün ahiri elbette şitât ¹⁴ olur dünyâ nikâbı keşf olucaķ bilesün ki ma'sûķuñ bir 'acüzmuş ¹⁵ ol vaķit zâhir ola ki cemî'i ef'âlün ⁷⁸ **جربليجونا** muş ne yürürsün ¹⁶ bu dünyâ deñzinde kim tolu timsâhdır ve ne ḥuzûr bulursun bir ḥânedede ki ¹⁷ her tarafında âh u vâhdır niçe bu ḥırşın lehebî mantıĝı olmaz ve nice bir ¹⁸ şehriñ şerri muḥtefî olmaz dünyâ ne fânîdir ki sen anuñ faķdi için ¹⁹ incinesin ve mal ne cîfe olur ki elüñe girmedigine gücenesin dünyâ bir şekildir ²⁰ ammâ taḅ'uk tã'iri ḥabbesini görür şebkini görmez ve 'âlem bir melâ'ikedir ²¹ ammâ miskîn adem eşerini görür mülküni görmez dünyâ edvâr olur **[17a]** ¹ ve ḥalk için anda eṭvâr olur her günün libâsı ol günde olan taḅârıķa ² münâsib

⁷⁸ Caiz olmayan.

gerek ve her kavimle ma‘āş kendülerinde olan ʔarāķī münāsib ³ gerek eyyām dāīm
 emniyyetüñe göre olmaz ve her kavmüñ hāli senüñ üslūbuñu ⁴ uymaz dünyā
 degmegen tābi‘i merām olmaz ve eger olursa daħı müdām ⁵ olmaz dünyānuñ‘uhūd-ı
 fāsidesi çok olur dünyānuñ ‘aķūd kāsidesi ⁶ çok olur dünyā bir ʔanṡıra olur ʔanṡırada
 vaṡanı ṡutulur dünyānuñ ⁷ ğidāsı semm olur ve dünyānuñ lezzeti elem olur mālī mār
 olur ⁸ sen andan emīn olma ve dünyā ve dīnār nār olur sen oña yaķın olma dirhemi ⁹
 hem dir tekşirine himmet etme vağı‘ası dī‘adır ta‘mīrine ‘azīmet etme ¹⁰ cāħı çāħdır
 başıreti olan oña düşmez dünyā bir fāhişe olur ‘āķil ¹¹ olan oña yapışmaz her ‘izzetüñ
 şonu zilletdir ve her devletüñ aħiri mezelletdir ¹² aķārib az nesne ile ‘aķārib olur
 menāķib-i a‘dā gözüne meşālib olur ¹³ ‘avret didikleri bir ‘ār olur tecerrüd ehli andan
 ʔaçarlar ħoddām ve tab‘ ¹⁴ bir ta‘b olur ki ölürlər anı çekerler menşub-ı naşb ve belā
 olur ve ʔazā ¹⁵ ħūd bir ulı ʔazā olur saltanat şandugıñ bir ulu ħizmetdir ¹⁶ mübtelā
 olan bilür ki ne zaħmetdir her devleti dünyānuñ buña göredir ¹⁷ ve ‘izzeti hemin bu
 üslūbadır ni‘met şandugıñ bir daħı misk-i ni‘met ¹⁸ görürsün menāħt didigüñ dindarı
 görseñ miħnet bulursun dünyāya ¹⁹ başiret başarıyle baķ ki dīni idüği zāħir ola ve
 ‘āleme diķķat göziyle baķ ki ²⁰ saña ki ne idüği zāħir ola zamāna aldanma ki işi mekr
 ile ħiledir ve ğururuna ²¹ aldañma ki ħilesine vesīledir hevā-i züleyħāsına uyma kim
 anıñ nazarı **[17b]** ¹ hemin muħabbet-i ‘āciledir ‘aķl-ı yūsufuna tābi‘i evvel ki anıñ
 himmeti ‘aķıbet ² āciledir tevbe ile hefvātuña fevātuñdan öñden ve rucū‘u ile
 şaķāṡātuñdan ³ memātuñdan öñden ‘ömr birdir kirān behādır ki anuñ ʔısmeti olmaz
 ve ħayāt ⁴ bir cevheri kīmādır ki aña bahā bulunmaz ammā ħayf saña ki ‘ömrüñ geçer
 ancak saña ⁵ esef ʔalır gündüz olur dünyāya uyub yürürsün ve aħşam olur ⁶ ğaflet
 döşeginde uyursun ‘ömrre inanub anı ṡurur şanursın ve ħayāta ⁷ ğüvenüb ʔalır
 şanursın hiç fikr eylemezsin ʔanı bu ħuşūn-ı ħışn eyleyüb ⁸ bu sāħaları ħāris olanlar
 ve ʔanı bu ħadāīķ-i ‘imāret idüb bu eşcārı ⁹ ğāris olanlar ʔanı bu şehirleri binā
 eyleyenler ve ʔanı bu cihāna ħükm ¹⁰ idüb benim şananlar ʔanı şol serīr-i sa‘ādet
 üstündeki cülūsları ¹¹ ʔanı şol meclislerdeki sākīlerüñ gö‘üsleri ʔanı nedīmli ve
 ğünbedeleri ¹² ʔanı dürlü dürlü sāzendeleri ne kendüleri ʔaldı ne yoldāşları ¹³ ne

aşları kaldı ne eşleri dünki bir hayâl idi geldi ve gitdi veyâhüd ¹⁴ bir mevc idi belürdi ve batdı hoşkabâz cihân hoşkasını içdi ve gene ¹⁵ yumdı ve müsa‘bit zamân şu‘be idi gösterdi yine gizledi ¹⁶ ile oldur ki bu lezzetile mesrûr olur ve ahmağ oldur ki anuñ devletüne mağrûr ¹⁷ olur çün ademe dünyâdan cevr olsa gerek ve çün insânuñ kûbur-ı ahîr ¹⁸ menzili olsa gerek yollarla ki şabâ debur durmayub esse adem oğlunu ¹⁹ yerde çürüyüb taşları anı başsa gerek ne ihvân meded etse gerek ne ²⁰ aşhâb ne ululuk fâ‘ide etse gerek ne esbâb ne mâl kırtarsa gerek ²¹ ne câh ne memleket fâ‘ide etse gerek ne sipâh cümlesi hemân bir destemâlla **[18a]** ¹ silinse gerek kesîri ve dara ne olduysa heb öyle olsa gerek çün ahîr ² böyle olacağını bilürüz ‘acebdîr bu dünyâyâ ‘abeş çalışuruz hergün ³ âmale meşgûl olub açılmaz egmezüz ve bu çürük hâlimize râzı olub hâlimizi egmeyiz ⁴ her dem emîn yürüriz server-i igtibâtle hiç bilür miyüz ki menûn bize ⁵ mürtebiğ olubdur niçe irtibâtle elyevm kapumıza gelmişdir içerü girmek ⁶ ister ve ecel cellâdı qarşumuzda turmuşdur hançerün çeker biz henüz ⁷ fâriğ olub otururuz ya kalkub yimek yerüz ya yatub uyuruz ⁸ hançeri tokunmayınca bedenimiz tuymaz ve pençesi yetişmeyince cigerimize koyanmaz ⁹ melekü’l-mevt gelüvirür biz güleriz ammâ gelüb yapışcağ ne añlarınız hayf şol ¹⁰ ‘ömre ki ‘abeş geçürdik zâyet oldı ve yazıq şol rûha ki bedene geldi ¹¹ dağı mâit oldı biz bâdiyede kaldıq rûkb-i vâşıl-i ‘irfân hacc tamâm ¹² oldı biz anlara kaçan ireriz heyhât ah ki âsef ya‘kûb yûsuf riğine ¹³ yetüşmez gitdi ve nedm ile maflûb etegine erişmez gitdi hasret bize ki halk ¹⁴ buşr olalar biz ‘umyân kalavuz ve qarşumuzda âb-ı hayât tura biz ¹⁵ zime’sân kalavuz bizden soñra gelenler yolların bulalar biz hayrân kalavuz ¹⁶ niçe yoldâşlar sarhoşluğdan âyıla biz sekrân kalavuz turmayub ¹⁷ biz emeli taşdığ ederuz ol bizi tekzîb ile ve her dem biz hevâya mu‘î‘i ¹⁸ olavuz ol bizi ta‘zîb ide bize oñmağa çâre yoğdur eger anda ¹⁹ hidâyet ermezse ve bize ıslâh olmağa meded yoğdur eger andan ‘inâyet ²⁰ ermezse bu gün bu günâha tevbe iderüz gene ertesi döneriz bir vaqt ²¹ bir hayra ikdâm ederüz gene bir sâ‘atden uşanuruz hasta oluruz **[18b]** ¹ ‘ibret gelür gene şıhhat buluruz bayağı şiddet gelür muttaqî oluruz ² belâ gidecek bayağı dostlarımız olur her cânibden biz hâzer eylemezüz ³ nevâibden

bir maşlahatımız düşürse bakarız takvīme hiç muḳayyed olmazuz ⁴ dīnimizde
 takvīme bir kişi ḫālī'ini bilmekle ne olur çūnkü tālī'inde ⁵ olan elbette olur kişinūn
 başına yazulan gelür hemin irāde-i hezeyān ⁶ mūneccim ḳalur eger cami'i olursa
 'azīmetle sā'atūn hemin sa'ddır eger ⁷ hevān zuḫālī şehvetūn merīḫine muḳarrin
 olursa burc-ı ḡafletūnde ḡōñül ⁸ aḳlīm ḫarāb ve vīrān olur ve eger iḳbālūn ḳameri
 ictihādūn müşterisiyle ⁹ müctemi'i olursa derece-i himmetūnde derūn-ı diyārı tamām
 abadān olur eger ¹⁰ sa'y iderseñ ḡōñül murgunı ḫalāş etmekte bir nefisdir hiç beden
 ḫicābından ¹¹ ḳorḳma ki bir ufank ḳafesdir sen yıḳmaḳ ardınca ol çūn aḫir yıḳılsa
 gerek ¹² sen anı bozmaḳ ardınca ol çūn elbette bozulsa gerek niçe bir ḡōñülden ¹³
 çıkarmazsın bu kedüret ḫāne-i ve niçe bir ma'mūr idersin bu yıḳılacak virāne-i ¹⁴ ve
 niçe bir çalışasın bu ḫiṣāl-i mezmūmeye ve niçe bir sa'y idersün bu erzāk-ı ¹⁵
 meḳsūmeye niçe bir ḫālī olmayasun envā'i te'allīden ve nice bir ḡāfil ¹⁶ olasun aḫvāl-
 i taḫvīlden nice bir ayrilasun aḫden ve ḫālīden hiç ¹⁷ kimse ḫaber şormıyasun ol
 sebīlden elbetde bir gün senūn daḫı olsa gerek ¹⁸ raḫīlūn elūnden gitse gerek keşīrūn
 ve ḳalīlūn hemin 'amel olsa gerek ¹⁹ yenükçe nerrilik ḳabr içinde olsa gerek
 mübeyyitūn ve maḳīlūn hiç fīkr ²⁰ ider misin ol vaḳt nolsa gerek ḫālūn ne varsa gerek
 me'ālūn ḳabrūn **[19a]** ¹ ravza-i cināndan bir ravza-i eniḳamı ola veyā ḫufreti andan
 bir ḫufre'i ² 'amiḳamı ola nice 'āşīler olur ki müte'annit olur ıṣrār-ı zūnūbda ve
 müteḡallib ³ olur firāş 'uyūbda birgün men meramuz her müskur ve münker ile 'işret
 ve envā'i ⁴ melāḫī ve hezār maşḫar-ı ilāḫī ile şoḫbet iderken nagāḫ mevt eli ⁵ tutar
 yaḳasını unutturur aña evlād-ı nisāsını neḳḳal eyler ol ḫālünden ⁶ ḳabrüne 'arz
 eyleyeler ol ḫālī rabbüne 'iṣṣ iderken ni'am-ı ḡāviye dāriḫayla ⁷ na'ş üstünde
 yaturur boyunca nāyihāyla şoḫbet iderken yārenleriyle ⁸ serāpardeler ardında
 muşāḫabet ider olur yılānlarla ḳabri çuḳurunda ⁹ ḫayf saña ki bedenūn şaḫīḫ olduḳça
 saḳimūn artar ve 'ömrūn ziyāde olduḳça ¹⁰ iṣmūn artar eger bir 'ibādete ḳaşd iderseñ
 zuḫalden baḫı olur riclūn ¹¹ ve eger bir hevāya düşerseñ 'uṫāriden seri'i olur fi'ilūn
 aḳdāmīnūn ¹² ḫuṫṫīsi dāim ḫaṫāya ve zeleledir ve niyyātīnūn emniyyātı her dem
 yaramaz ¹³ 'amelidir eger parmaḫına bir ip baḫlar iseñ bir ḳāziye-yi aḫmaḫ için

unutmazsın ¹⁴ bir ‘uzvuñda bir nice tamarlar bağlanmışdır niçün rabbüñi añmazsın
 niyyetüñ ¹⁵ haqqdan yaña ammā teveccühüñ hevā dārinadır ve seferüñ dost iklimine
 ammā kılavuzuñ ¹⁶ şehvāt diyārınadır ‘ömrün rāhilesi meşārif-i menzil ecel olundı ¹⁷
 bīvecel yürürsün ve hayāt sefinesi mekārīb-i sāhil-i ahret oldı sen bīhaber ¹⁸ turursun
 ‘ömrün zavi’inden bir şafağ kaldı henüz rūhuña rahmetüñ ¹⁹ ve himmetüñ yok ve
 hayāt füşhatünden bir ramağ kaldı henüz nefsuñe ²⁰ esefüñ ve şefkatüñ yok niçe
 tezyī’i idersin bu ‘ömr-i tavilī ve niçe **[19b]** ¹ yüklenürsün bu vizr-i şekilī gāfletile
 geçürdüñ şebābıñı ve kuvvetiñi ve kāhillikle ² geçürürsün eyyām-ı kühūletiñi kalbiñ
 harāb olmuşdır haberüñ yok ve anda ³ miñtürāb olmuşdır nazaruñ yok kuvvan
 kuvvāñ kavā’idi münhedim olmuşdır se’ādet ⁴ hermele son eni ırak meremmet
 idemezsin günde biñ kez nedeminle ne dehr saña ⁵ vā’iz olur ve ne havādiş seni
 müvaqqız olur ümürüñüñ gāyet eħabbı ⁶ saña oldur ki zararı çok ola nefsuñe hikmet
 haberlerinde a’yebisin hemişe bakıldın ⁷ ve nefs aħādīşinde efşahsın şehbān-ı
 vāyilden cihān cīfesine eş’absın ⁸ kelbden ve dünyā hīlesinde ağlebsin şa’lebden
 hırşıñ şıfatı ziyādedir ⁹ zebāndan ve tam’iñ başarı ebşardır ğurābdan emelüñ batnı
 a’taşdır remlden ¹⁰ ve şerhiñ kuvvāsı ekşerdir nemlden eger kaṭ’ı ‘ācilde çalışırsuñ riğ
 gibi ¹¹ segirdirsüñ ve eger bisāt-ı ecelde duruşursuñ piyāddan eksük ¹² yürürsün eger
 şerr ile olsun ecri son civār-ı eşhebden eger hayra gidersen ¹³ ibtā’ sını a’rāc-ı et’abden
 şol kadar te’hīr idersin şalātı ki vaḳti geçer ¹⁴ kılınmaz olur ve şol kadar tesvīf idersin
 zekātı ki yıl yıla gerüşür ¹⁵ bilinmez olur halkla mükāleme ider olsañ şadriñ evsa’a
 olur bahrdan ¹⁶ ve allāhla münācāat kılsañ kalbiñ edīğ olur kabrden dünyā ‘aşkıñda ¹⁷
 dünki ‘özrisin ve ahret zūhdünde şanki hūsn-i başarısın taleb-i ‘ācilde ¹⁸ kaderisin ve
 taleb-i ‘ācilde ceberisin kaṅğı mezheb ki ğaraziña muvāfiğ ola ¹⁹ mezhebüñ oldur ve
 kaṅğı meşreb ki mizāciña hoş gele meşrebüñ oldur ²⁰ cesedüñ mescidde kalbiñ
 eviñdedir sen bir vādīdesin ve dīn bir ²¹ vādīdedir elbette şunu bilmek gereksin ki
 zaħmet çekmeyince iş olmaz **[20a]** ¹ ve şiddet görmeyince maḳşūda erilemez gerekse
 ol zaħmeti dār-ı fenāda çekker ² ki dār-ı qarārda gerek birkaç yıl bunda gör gerek
 ehkāb ile nārda gerekse ³ kalbiñi yak bunda nār-ı nedemle gerek yakmağa rāzı ol

anda ateş-i cehennemle ⁴ gerek birkaç gün bunda ağla sonunda ‘ākibet gelesin
gerekse yellerle cehennemde ⁵ aıla ahirinde dağı kim bilür ki ne olusun önünde ince
ehvāl ve ‘acāyib var ⁶ niçün hayretün ve hevlün yok ve bunca havādiş ve nevāyib
olur niçün ⁷ ‘ibretün ve veylün yok yohsa hādişe kişünün kendüzüne olmayınca
kuvvetimizi ⁸ veyā ecel yetişüb olmayınca tuymaz hiç fikr eylemezsin ki şol nāzla
beslenen ⁹ bedenün haşerāta küt olsa gerek yıllarla yer altında kalsañ gerek ve cemī‘i
¹⁰ a‘zāñ çürüyüb toprak olsa gerek bunları fikr eyleyüb yürürken ¹¹ niçe kalķub
turalırsün ve bunları mülāhaza idüb turalırken ¹² niçe gezüb oturalırsün ne
huzūrla yemek yersin ve ne hālķ yatub ¹³ uyursun sen gāfil yürürsen kefenün bezi
toķunmuş ve maķberün tahtaları ¹⁴ yonulmuş cenāzeñi maķberüne eletecek gene
kendü yoldāşlarıñ ve ¹⁵ üstüne toprak koyub gidecek gene muşāhibleriñ ve
ķardāşlarıñ ¹⁶ birkaç günden sonra melūl olub ağlarlar gene senünle nice gelürler ¹⁷
ise sensüz şöyle gelürler çün anları ahir koyub gitseñ gerek şimdiden ¹⁸ terk idüb vaz
gelseñe çün anlar sensüz şöhetler idüb gelse ¹⁹ gerek sende anda gelecek iş etseñe ne
fāyda şimdi anlar gelebile ²⁰ gelesin sen sonra anlar gele ağıya sen kalasun yāzuk
gönül bu yusufını ²¹ şehavāt-ı felātunda hevā çāhına düşerdiñ ve hayf ki cān yūnusunu
[20b]¹ heyulā deñizünde tabī‘at hūtonuñ ahirine virdik ‘aķl zakeriyyāsını cehl ²
biçkusuyla biçdiñ ve rūh yuhyīsiniñ zulm ile kanını yire dökdüñ ³ nā‘ire-i shehevātla
gönül egenleri yaķdıñ ve ye‘cüc fesādātla derün ‘imāretüni ⁴ yıķdıñ eger gamāim-i
‘ināyet-i dest kılını şormaz ise rūh iķliminün muhiṭ ⁵ u ķunuṭla işi ahir oldı eger
zū‘l-ķarneyn tevfiķ-i irāde sedd yanmazsa ⁶ ol ye‘cücler derün-ı diyārınıñ külün
göge şavurur inşāf budur kim ⁷ inşāfdan geķub dururuz muttaşıl kendümize düşmez
işleri işleyüb dururuz ⁸ ‘ömrümüz ķalīl ekşerün geķürdük ta‘līle ve ķalanını dağı
doñadıyoruz ⁹ tesvīf ve te‘mīlle kim der ki te‘accüb ider yūsufuñ şemen-i baķsini ¹⁰
her kişi bir ān lezzete şatar nefsüni vaķti şol ķadar geķürdüñ ki haşād ¹¹ vaķtünde
ekmelü olduķ idiymiş bir gün biz ağacın dikmelü olduķ şaķālımız ¹² ağardı hiç ahiri
yok fesādımızuñ her kişinün malı şorarız ¹³ hiç hālünü şormazız fuādımızuñ fevāhiş-i
‘uyüb egerçi şapāda dağı kayķım ¹⁴ olur ammā şeybden sonra ekbāh olur ve kebāir-i

zünüb egerçi her kişiden ¹⁵ feđihā olur ammā ‘alāmden efdāh olur hayf bize ki hiç fikr eylemeziz ¹⁶ ki nolur hālimiz yevmü’t-tinādda ve hiç mülāhaza eylemezüz ki niçe ¹⁷ dururuz yevm-i yekūmu’l-eşhedde yakīn olmuşdır ki müteveccih olaruz ¹⁸ bir tarīķ-i eş‘aba ammā ne zāde mālīküz ve ne merkebe ‘ömrümüz dokunmalı ¹⁹ oldı dökünmez murādımız hayf ki beṭālatla geçer şol şerīf evķātımız ²⁰ bedenimiz ‘ibādetde ve dil-i dünyevī murādda cismimiz rūmda ḳalbimiz bađdāddadır ²¹ öñümüzde durur aratmazuz ve maḳşūd ḳarşumuzda ṭurur fārimazuz **[21a]** ¹ infāķ etdik ‘abeş yirde bu ‘ömrüñ zamanını ve isrāf etdik yok yire bu ² hayāt şemenini ‘āķıbet bildik ki biz mađbūn ve ‘uķūdumuz ğabn imiş ve ol cemī‘i ³ eyü şandıklarımız buğz ve zanmış ammā ne fāyda olur ‘ömr hıarc olub mađbūn ⁴ olduđdan şoñra ve ne ‘āyda ola muşıbet yetişüb maḳzūn olduđdan şoñra ⁵ eger zünüb marazlarına ‘ilāc idersin ecel yetişmedin gerek ve eger günāh semmine ⁶ tedārik iderseñ ḳalbe irişmedin gerek ‘ibādātuñ ḳabūli niyyāta göre olur ⁷ ve a‘mālūñ revāc-ı ‘azimāta göre olur sa‘īd oldur ki niyyeti naķiy ve nāzi‘i olur ⁸ ve illā cemī‘i a‘māl hebā ve zāyi‘i olur ‘azamāt-ı şaḫīh gerek ki ḫasenāt-ı semāya ⁹ ‘urūc ide ve niyyāt-ı pāk gerek ki amāl-i ‘ālem-i süflīden ḫurūc ide ¹⁰ çün ‘ibādātuñ melik-i ḳuddüse idersin öyle gerek ki ef‘ālūñ pāk ve ḳuddūs ola ¹¹ a‘mālde şafā ve nađret gerek ḳabūl olunmaz ol ‘amel ki müdeffes ola cehd eyle ki ¹² derd-i riyāyı ğasl idesin a‘mālīnūñ şafahātından ve sa‘y eyle ki ef‘ālūñ ¹³ maşūn ola tekellüfüñ nefahātundan eger dāim teyakḳuzda olımazañ bāriğāh ¹⁴ ğāh-ı sünnetine ol eger şāliḫinden olmazañ bāri anlara müteşebbih ol ¹⁵ istifsār eyle ḫaberlerin ve tettebbu‘u eyle eşerlerin gördükçe ta‘zīm eyle ve ¹⁶ buluşdıķça teksīm eyle mümkün olduķça anlaruñla mücāleset eyle ve firşat ¹⁷ buldıķça anlaruñla muşāḫabet eyle şoḫbetlerinūñ nefsdde muḫkem te’şīri olur ¹⁸ ve ḳavillerinūñ ḳalbde ḳavī taḳrīri olur rūḫlarıyla dünyāda münāsebet ¹⁹ ḫāşıl olur ol münāsebet aḫiretde mücib-i şefā‘at olur kişi kendüyi ²⁰ bir tāifeye nisbet etse ol tāife daḫı anı gerü atmaz anları bir velīmeye ²¹ da‘vet itseler aña içinden var git dimezler kendüleri bir iyilige irişse **[21b]** ¹ elbette aña daḫı bir ḫişşe virilir her ne hālde olurlarsa anı daḫı gözedirler ² görürler neteki bir kişi eşrāra muşāḫabet etse

şurûrdan nâ emîn olur ³ anlaruñ günâhınuñ ‘uqûbetini bile çeker ve anlara yetişen muşîbet bu ki dağı irer ⁴ hemcinân hayrda dağı böyledir anıñ hükmi ne ise bunuñ dağı öyledir ⁵ zıdd-ı zıddıñ mir’âtıdır birinüñ hâlinde biri kıyâs olunur kişi cehd ⁶ itmek gerek ahvâli ahvâr ola ve sa’y eylemek gerek işleri ebrâr ola tâ el ⁷ bir edüb tâ’ata çalışalar biri biriniñ kuvvetiyle ‘ibâdetle duruşalar ⁸ maşşûd cihâne gelmekden ‘ibâretdir yoğsa kalanı anuñçün âletdir her millet ⁹ kendü yolunca buña ilerler ve her tâife dînlü dinince çalışurlar ¹⁰ ba’zı kâmillerden rivâyet olunur ki çin vilâyetünde biri bir şuma’aya uğramış ¹¹ taşradan yâ râhib deyü çağırmış hiç cevâb gelmemiş ahır ¹² üçüncü çağırmış taşra çıkmış ne çağırırsın ben râhib degilim demiş ¹³ râhib oldur ki anıñ rabbiñdan rehbeti olur ve allâhundand hîfeti olur ¹⁴ temcîd-i cemâlünü ta’zîm ider celâlünü şâbur olur bilâ sene râzı olur ¹⁵ kazâsına hâmil olur illâsına şâkir olur ni’amâsına mütevâzi’ olur ¹⁶ kudretüne mütezellil olur ‘izzetüne hâşî’i olur heybetüne hâzî’i olur ¹⁷ mehâbetine mütefekkir olur hesâbına ve mütezekkir olur ‘ikâbına nehâri şâim ¹⁸ olur ve leyli kâim olur gice uyumaz havf-i nârla ve evkâtı geçer mesâ’ile ¹⁹ mülk-i cebbârla râhib olan bu şıfatlu gerek zâtı adına muvâfık gerek dâim ²⁰ bu sîretlü gerek ben râhib degilim bir kelb-i ‘ağûr-ı dârim nefsimi bir şum’ada ²¹ şakılıb durdum ki kimesneye ‘aqr etmeyem ve bir mezar ehli zâlim-i mekkârım-i halkdan [22a] ¹ kaşıdla ayrılıb ‘uzlet iderim ki kimesneye mekr itmeyem imdi bu kâfir küfriyle ² bu kadar inşâf idersin şehâdet-i imânuñla neylersin ve ol haqqdan buncadür ³ iken bu mükdâr-ı i’tirâf idersin bunca ‘uhûd-ı imânuñla neylersin nice ⁴ bir nefsiñi mürâ’î hevâda meşîbet edüb gezdürsen ve niçe bir kalbiñ cebelini timârla ⁵ ilkâ idüb koyuvirirsın nice bir şevk-i şubühâtda sâk-ı shevât üzerine ⁶ turursun ve niçe bir tarîk dâlâletde hutûvât-ı haatı’âtle edâsın nice bir amâl ⁷ ve emâniye mağrûr olub bünyâd-ı zemâniye tayanasın ve nice bir gerdün-ı gerdâne ⁸ i’timâd idüb qaralılık hadişâtda dayanasın ve niçe bir dünyâ hevâsında uçasın ⁹ nice bir tarîk-i haqqdan kaçarsın nice bir gönül sarâyım hân idersin ¹⁰ ve nice bir hayâlâtıñı kerbân idersin sen biraz kalbüñe ‘uzlet virüb ¹¹ halvetüñe ço ki pâk ola ve biraz aña riyyâzâtla cilâ vir ki şahîh idrâk ola ¹² nice bir lezzet-i ‘âciliye uyursun ve nice bir

na'im-i faniye yellersün dünki lezzetüni ¹³ neylediñ nitdiñ bugün olacağı dağı düt ki etdiñ evân-ı şebâbda bir ta'ñil ¹⁴ günü yârenleriyle şöhbete varmadım her ne kadar ibrâm etdilerse uymadım ¹⁵ ağışam ki geldiler itdim o şeyde lezzet geçmekde sizüñle berâber oldıq ¹⁶ sizde ta'am şikleti var bende ol dağı yok imdi cihânüñ cemi'i ¹⁷ ahvâli buña beñzer ki ve bu minvâledir dünyânüñ cümle-i lezzâtı bu hâllendir ¹⁸ heb ittibat-ı zâiledir bir lağza bir yirde tırmaz geçer cümle i'tibârât-ı ¹⁹ faniyedir ağımaq oldur ki aña i'tibâr ider beli insân ensüz dağı olmaz ²⁰ ve bundan lezzet sürmeyince durulmaz derilmez likin 'âkl oldur ki anı kader-i kifâyetden ²¹ geçürmez bir lezzet-i faniye ele getürmek için bir lezzet-i bâkiyeyi bırakmaz [22b] ¹ bir lağza 'âcil şafâsın için ebedî âcil ardına itmez birgün eylemek gülmek için ² yıllarla ağlamağı ihtiyâr itmez bu kadar 'ömrüñ huzûrı için ağıkâbla cehennemde karar ³ itmez dünyânüñ ne müddeti olur çün ahirete kıyâs olunır mütenâhîñüñ ne ⁴ kadarı olur çün gayr-i mütenâhiye nisbet kılınur 'acibdir şol ağımaqlar ki dünyâ ⁵ fevâtîçün mütefeccir olurlar ve bir ednâ şiddet yetişürse ağlarlar otururlar ⁶ anı fikr etmezler ki şol 'ömr-i bâkîde yâ sa'id olalar yâ şakî ve yâ 'âşî ⁷ olalar yâ mütteki eger sa'id olalar idi huzûrda olsalar gerek ⁸ ⁷⁹ **لا يتلح منا** ve sürürda olsalar gerek çün bir kişi 'ömründe ebedî şafâ-i ⁹ sırra ağımaq degildir ki bir anda olmadı deyü kayura ve eger şakî olursa ¹⁰ hüd kim bilür kim hâli ne ola ne dürlü dürlü varğa uğraya bu zah-ı ¹¹ zahmetleri yoğsa maşşerdeki yoğsa cehennemde varacağı yer ve kimi meşakqati ¹² çün bu kadar gavgâ öñündedir hiç anı eküb koyuvirmez inşâf ider ¹³ söz hemin çaru ve 'âkil derlerüz yoğsa bizde 'âkl yoğdır bilürüz ¹⁴ şol dünyâ maşlahatundan birkaç dürlü nesne añladığımızı hemin 'âkl şayub ¹⁵ dururuz 'âkil mi olur ol ki kendü eliyle kendüyi oda atar şol ¹⁶ tatlu cânını bir pulluq lezzete şatar hemin bunuñ cevâbı allâh 'afv ¹⁷ idedir ayrık oñmaz on bir ağıçalıq nesneyi yoğ deyü gele inânmaz ¹⁸ hayf ki yılımız günümüz ve kârımız geçdi vâh ki üş üşla 'ömr-i ahîr olmalı ¹⁹ oldı bir nefes dağı sâğ olacağımızı bilmezüz ammâ şalâhımızı yıldan yıla te'hîr eylerüz ²⁰ her yıldırız ki küllîsi yıl idüz felân nesne mâni'idir ²¹ anı irâde giderüz ahîr ol gider bir

⁷⁹ Safa kesilmez.

māni'i daḥı gelür dünyāda [23a]¹ olan kiŝiye mevāni'i eksük mi olur hiç dünyā maŝlaḥatlarında 'ovāyıkā² baĝmaz bir mühim olsa hepsini ardımıza ataruz ahiret işine gelicek kāl-ı kıliden³ maḥalden yararız ve bu üslübla nesne ḥāşıl olmayacaĝın bilürüz 'aceb⁴ ŝimdi 'āyuĝ ne ola deyü ararız hemin bir eglencedir ki bunuñla kendümüzü⁵ egleyüvirüriz bizim ḥālimiz ŝol ḥastaya beñzer ki bu yirde yatur ol⁶ yatduĝı yirde ḥāli ṭuruyor beni ħaldırın ŝol falān yire eletün⁷ dir ol yire varıcaĝ ḥuzür bulam ŝanur anda varıcaĝ anda daḥı⁸ durmaz añlar beni bir yire daḥı eledün dimege başlar yir ne fā'ide⁹ ider çün maraz içiñdedir her nereye varırsa zaḥmet bile sendedir¹⁰ hem çinān adem daḥı ĝamrla böyle dirilür 'ömr felān sinne varıcaĝ oñarum¹¹ gibi gelür ol vaĝte varır gene hiç oñmaz ŝimdi uymayan nefis¹² ol vaĝt daḥı uymaz eger nefsi ŝimdi uydurı bilürse uydursun¹³ ve illā nefsinün ħahrına bir 'ilāç fikr itsün yoksa bir vaĝte daḥı te'ḥirden¹⁴ ne olur hemin kendü kendüyi eledmek bilür çün bu nefis¹⁵ ol vaĝitde daḥı bile olsa gerek ŝimdi neçe uyduysa ol dem daḥı¹⁶ eyle olsa gerek ol vaĝtün daḥı ḥür-ı 'avāyıkı añsuñ olmaz her¹⁷ 'āyuĝ ki ademden gider elbette yeri gedik ħalmaz hemin cemī'i 'avāyıkı atub¹⁸ iĝdām gerek bir ĝünü bir ĝüne te'ḥir etmeyüb ihtimām gerek ola ki üŝ¹⁹ üŝe koyasın ben nice öĝdümse sen daḥı öyle oñasın ben kendüyi²⁰ bileli bu havāda gezeren otuz yıldır ki bu ḥülyāyla yılub ḥayālāt²¹ düzerin kāḥ dedim ki 'ilm-i zāhirden biraz nesne getüren kāḥ ĝöñlüm [23b]¹ geldi ki ŝol felān manŝıba ireyin allāhu te'ālā 'avniyle cümlesine yetişdim² dünyāda her ne murād iddimse eriŝdim ammā dünyā murādātı dökünmez kiŝi³ vaz gelmeyince ve ol nihāyet bulmaz adam aña nihāyet bulmayınca yalnuz 'ulüm⁴ kısmından kiŝi bir fenne çalıŝa 'ömrü oldıĝça ol 'ilme duruŝa fikr etdikçe⁵ daĝāyıkı ziyāde olur ve diĝkat etdikçe ḥaĝāyıkı ziyāde olur leṭāyifine⁶ nihāyet olmaz ve ma'ārifine ĝāyet olmaz anuñ gibi fūnūnuñ ki ḥüd⁷ ḥaddi yokdır ve envā'i 'ulūmuñ 'addi yokdır ammā dünyā 'ilmler olur ki⁸ kiŝiye andan tazıyī'i 'ömrden ĝayri fāide gözükmeyiz ve 'ālemde niçe fūnūn⁹ var ki ŝāḥibine 'ināsından ĝayri 'āyide gözükmeyiz 'ömr naĝdi 'azīzdir¹⁰ her nereye gerekse ḥarc ħalmamak gerek dünyāda ma'ārif çok olur her ma'rifete¹¹ aldanub ħalmamak gerek ŝol mühimmātdır anı ĝörmek gerek

anuñ sa‘yinde ¹² ihtimām edüb tırmaq gerek anda dağı kırk elfāz ve ‘ibārāta duruşmamak gerek ¹³ ve ‘abeş eyyāmı ve işlāhātında çalışmamak gerek aqvāmıñ kıl u kālında ¹⁴ qalmamak gerek ve şerrāh ve maḥişleriñ cidālinde qalmamak gerek kelāmıñ ¹⁵ hülāşasını neyse anı gözetmek gerek cümle kelimātdan bir ḥāşıl almağa ¹⁶ sa‘y itmek gerek ikdām eylemek gerek ki ḥaḳāyik-i eşyāda teyakkuzu ola ve cehd ¹⁷ eylemek gerek ki ḥükmi mevcūdātında tefatını ola şer‘ etegini muḥkem tutmaq ¹⁸ gerek ve şerī‘at tārīkini gözetmek gerek ‘aqluna uyub muttaşıl te‘vile ¹⁹ ‘ikdām gerekmez naqlini koyub hemin ‘aql cānibine ihtimām gerekmez egerçi ²⁰ ‘aql aşıdır ammā anda ḥatā eksük olmaz anuñ vehmiyyātını degme kişi ²¹ bedīhiyyātundan seçemez şer‘de niçe nesne var ki aqluña girmez kendü [24a] ¹ dāyiresinden ḥāricden añlıyamaz ‘aql anuñ gibiye qarışmaz şāmit olur ² şerī‘at her ne didiyse imān getürüb sākit olur ammā vehm ölçümlük ³ edeb ortaya görür dürlü dürlü temevvuhātla qarışdırır ‘ākil ki tābi‘i ⁴ selīm olmaz ve mütefekkir ki ⁴ mezākī müstekīm olmaz kāh olur ki anuñki gibide ⁵ yañılır vehmiñ ḥükmini ḥaḳ şanur imdi egerçi şer‘iñ müşbeti ‘aql ⁶ ve ḥüccetdir ‘aqluñ dağı mü‘eyyedi gene şerī‘atdır şer‘a muvāfiḳ ⁷ olmağla aḥkāmına itminān olur ve şer‘ anı muşaddıḳ olmağla aña tamām ⁸ ikān olur pes gerekdir ki kişi hem ‘aqla vehm şer‘e tābi‘ ola ⁹ tā ki aşılla fer‘ī cāmi‘i ola şunlar ki erbāb-ı ‘aql ve cürüm olurlar ¹⁰ ve şunlar ki aşḥāb-ı yaḳīn ve cezm olurlar zāvāhir-i şer‘de te‘vīlāta ¹¹ muḳayyed olmazlar ve zāhir şer‘den bir qadem taşra çıkmazlar her ne dirse ¹² allāhuñ emrine inanurlar te‘vīlin gene aña qorlar maḳşūd ‘ilmiden ¹³ ‘amel ve tā‘atdır egerçi anıñ dağı gene gāyet ma‘rifetdir ammā ma‘rifet ¹⁴ bir dürlü dağı olur anıñ şūreti bir yüzlü dağı olur ol atdan ¹⁵ berü gelür bu bundan añaru varur bu iki ma‘rifet qačan berāber olur ¹⁶ evvel ‘illeti bulur dağı ma‘lūle çekez nur bu ma‘lūli görüb ‘illet söz-i ¹⁷ nūr evvel allāhı bilür diler ki anuñla bile bu sa‘y eyler ki bir mümkün vācibi ¹⁸ añlaya mümkünle vācib ne qadar bilinür birkaç silüb ve ‘ibārātla ḥükmi olunur ¹⁹ aḥmaḳdır ol kişiler ki ‘ilm-i zāhiri bilüb anda qalurlar ya‘ni ma‘rifet ²⁰ ḥāşıl etdüñ deyü qarār kıılurlar ‘ilm oldur ki ‘amel ve mücāhadeyle ola ²¹ ma‘rifet oldur kim mükāşefe ve müşāhadeyle ola ‘ākil oldur ki [24b] ¹ başiret gözini tamām

taḥdīk eyleye ol başarla kāinātı tedkīk eyleye ḥalkdan ² munḳatı‘ olub ‘uzlet ide gice ve gündüz riyāzat çeküb ḥalvet ide ³ ol vaḳt bile ki ‘ālem didiklerine ermiş oldum ma‘lūm ola ki kendü ⁴ irāde ne cevhermiş ol vaḳt añlaya ki rabbim dedigi kimmiş ‘acib kendüden ⁵ ṭaşra bir kişimimiş bu mevcūdāt müteḥālif ‘ālemde miymiş yoḥsa bir vücūdek ⁶ mazharı mazāhiriymiş her biri ḥaḳīḳatde biri birinūñ muḡāyiriymiş ⁷ yoḥsa cemī‘isi gene bir birinde varıymiş ‘ālem hemin bir görinen ⁸ maḥsūsātmiş yoḥsa mebde‘den buña gelince nice ‘ālem yaradılmış imiş ⁹ ol ‘ālemler yerūñ göḡūñ berisinde ṭururmuş yoḥsa anlar mekān istemez ¹⁰ bu su‘āle bāṭıl olurmuş eger dirseñ ki ḥakīm daḡı bunı ‘aḳlla ¹¹ bilübdurur ḥakemānuñ şol mücerredāt didikleri anlar durur dutalım ki ¹² ‘aḳlla biline bunlar zamānından ve mekānından mücerrediymiş ammā gerekmez taḥḳīk ¹³ olına mücerredūñ ma‘nası neymiş mücerred ḳurı mücerred dimekle mi olurmuş ¹⁴ birḳaç üslūba teḡayyül itmekle mi olurmuş her ne ki bir ḡayāl ideriz maddeden ¹⁵ ṭaşra çıḳmaz ve her ne ki biz ol üslūba fikr ideriz anuñla muttaşf ¹⁶ olmaz zamānda olan her nesneyi zamānda gözedir ve mekānda büyüyen her mevcūdı ¹⁷ anda gözedir tecerrüd gerek mücerred anı bilmekle ve münāsebet gerek her nesneyi ¹⁸ añlamaḡa rūḡ mücerredse bedene ḳarışmışdır ikisi biri birisiyle oluşmuşdur ¹⁹ ayinesi yüzini beden bāşı ṭutmuşdur ve yaḳīn ḡānesine ve hem ²⁰ ve sivāsı ṭolmuşdur gene anı tecerrüdünde ḳomaḳ gerek mücerredātı soña ‘ayān ²¹ ide ve gene anuñ enīsesi şāf itmek gerek ki kāinātı saña beyān ide [25a] ¹ sen anuñ pasını açub şāḳī at ki içinde neler göresin sen seni ḡalvet ² idüb erit ki cihānı kendüñde bulasın ḡayfa ki illere naşīḡat iderüz ³ kendüimize aramazuz bunca yıllardır ki ḳaşd iderüz bu keşret içinden çıḳamazız ⁴ üş eriş deyü ṭururuz bilmeziz ki aḡırüne varuruz hemin ‘ināyet ⁵ andan gerek yoḥsa bizim himmetimizle nesne olmaz ve hemin ‘ināyet andan gerek ⁶ yoḥsa bizim sa‘yimizle iş bitmez ol gel dimeyince yüz biñ kez çelişür ⁷ söz varulmaz ol tevḑīk eylemeyince bizim hiçbir tedbīrimiz olmaz hemin ⁸ aña yalvaralum ki lüṭfla bizi ḡazretünden ba‘īd itmeye bunca yıllık emelimizden bizi ⁹ nevmīd itme egerçi aña yarār iş itmedik ammā keremünden ümīdimüz kesilmeyüb ¹⁰ durur egerçi anuñ yolında mücāhadeler ḳılmadıḳ ammā acısı içimizden ¹¹

çıkımayubdurur egerçi rûzgârımızı ‘ilm-i zâhirde hârc iderdik ammâ ¹² ol yolda dağı ol arzuyla dilerdik her zâhiri gördikçe bâtın ¹³ kokuşını umardık ‘aql şetmiyle olabildikçe kokuşlardık elimizden ¹⁴ ne gelür hâkktan bize bu kapu açıldı bâtıl hâkktan bize bu tārīkle seçildi ¹⁵ her ne kadar ki gönül kapusını aña açmak isterüz açılmaz bunca yıldır ki ¹⁶ isterüz kilidi dili ele girmez ma‘lûmdur ki bu cihân ‘alâyığı ile beste ¹⁷ olan gönülün miftâhı bir ‘azizün elindedir ve zâhirdir ki bu dünyâ ¹⁸ sahrası elinde meftûn olan dilün ne‘undu bir şâhib-i nefsün dilindedir ¹⁹ hâk hâzretünden müstedi‘i ve mestülümüz oldur kim ‘ömrümüz ağır ölümden ²⁰ ol ‘azizün huzûr-ı cân kazâsına irevüz ve ol cenâb-ı celâletden ²¹ himmeti ve me‘mülümüz oldur kim henüz hayât varken bu kara yüzümüzi eşigi [25b] ¹ tüzine süreriz şâ‘yed bu karâñulukda kalmış dile buçuğdan revşnâlık ² yılır ol şu‘lenün berikîyle kabre için rûşen-i adem ve ol muhabbetün ³ nesîmiyle yatduğum yeri gülşen idem ol revşnâlık cemî‘i meğâyıkda ⁴ celîsim ola ve ol âşinalık tâ ebedî enîsim ola âmîn yâ rabbi’l-‘âlemîn ⁵ şol kişinün nefsünde vâ‘iz olmaz aña nef’ itmez mevâ‘iz-i ⁶ ve şol gönülün içinde ki zâcir bulunmaz anı zecr eylemez vâ‘iz şeyb gibi ademe ⁷ nâşih olmaz eger inşâfi olursa ve ölüm añağ gibi vâ‘iz olmaz eger gönli ⁸ şâfi olursa cennet bezenübdurur bizde şol ‘alâmeti yok ve cehennem ⁹ sūzân olub yanubdurur bizde hârikî mehfâfeti yok kabrimiz kazılmalu ¹⁰ oldu hiç gerçegimiz añaub kırmazuz ve kefenimiz biçimelü oldu ¹¹ hiç giyecekmüz fikr-i edeb gücenmezüz emelimüz ecelimizi yakîn getürmez ¹² ve ünniyyemüz miniyyetimizi añađırtmaz hiç bunu hayâl itmezüz ki dün ma‘düm ¹³ idiñ irte gene fânî oluruz pes bu aralıkda biz ne kişi yüzine oluruz ¹⁴ her yıl bizden keçiler alur hiç bizim gayretimiz yok her gün görürüz mevtün ¹⁵ nezrini hiçbir gün fikr eylemez anuñ tebdîrini manşiblar için berâtler ¹⁶ almağa çalışuruz ve timârlar çün defterlere girmege duruşuruz hiç defâ ¹⁷ yeter mâbeyinde ismümüz bulunsun demezüz ve devâvîn teheccüd nide şevâblarumuz ¹⁸ yazılsun demezüz bir ednâ sefere gitsüz yarağın görürüz ve bir cüz’i ¹⁹ maşlâhatımız olsa esbâbını kayuruviririz hiç sa’y eyleyüb bir hayrâta çalışmazuz ²⁰ ağırüne iddiğâr çün ve hiçbir ‘amel nağdini eli koyalum

demezüz yevm-i ²¹ bā'isde iftikār çün hiç bilmezüz ki ne hâzır eyleyüb dururuz vaqt [26a] ¹ ihdār çün 'acebdir 'ālemüñ hāli ve bu mü'min derlenlerüñ aḥvāli ² eger bir sene pādişāhdan bir mektüb gelse okusa ve yāḥūd bir çāvuş ³ gelüb gel dirse heybeti gönlün tutar ve rehbeti kendüyi kaplar ⁴ nefsüni şöyle unudur ki ḥilm ve sekīnesi kolumaz ve 'aklını şöyle tağıdır ki ⁵ vaḳār ve ḥamāniyyesi kalmaz ferahdan vechi müstenīr olur ve ṭarbından ⁶ ḳalbi müsteṭīr olur aḥir ki varımlu ola hezār ta'zīmle varur ve biñ ⁷ dürlü edeble oturur meclisünde iltifātı anuñ cinābine ḥaşradır ⁸ ve ḥuzūrunda nazarun ol ḥazrete ḳaşrādır hemin ki bunuñ cānibine nazār ide ⁹ bu hâzır olur ve hemin ki bunuñ ṭarafına teveccüh ide bu nāzır olur sa'y ¹⁰ ider ki sözin zabtı ide ve iḥtirāz ider ki nāgāh zabtı ide dünyā ¹¹ pādişāhınuñ meclisini böyle ri'āyet ider ve anuñ ḥuzūrunda edebini ¹² bu vechile ḥimāyet ider ammā pādişāhlar pādişāhınuñ münādisini ¹³ hiç diñlemez ve mü'ezzīn biñ kerre şalā iderse ne didigini hiç añlamaz ¹⁴ belki adamlar olur ki ezān işitmekle sözini kesmez bir laḥzā mü'ezzīn tamām ¹⁵ olunca ṭurmaz aḥir namaza ki başlar gönlünde ḥaḳḳıñ hiybeti yok ve ḳıyāma ¹⁶ ki ḳalkar ḳalbinde allāhuñ dehşeti yok iner çıkar ne etdügin ve ne ¹⁷ okuduğın bilmez bütün namāzını kıılır bir an ḥaḳḳa müteveccih olmaz bedeni ¹⁸ namāz kıılır ḳalbi şehvātı fikrinde dili ḳurān okur göñli mu'āmelātı ¹⁹ zikrinde bir sâ'atde namāz kıılunca olur ve bir an mescid içinde ṭurmaz ²⁰ gider bunuñla müslümān durulur ve bunuñla ehl-i ĩmān şayılr belı ²¹ ĩmāndan ĩmāna tefāvat çok olur ve taşdıḳimüñ merātibünde ḥālet [26b] ¹ çok olur ba'īd degildir allāhuñ lüṭfundan ve keremünden ki bu ḳadar taşdıḳi daḥı fi'l-cümle ĩmān 'adde ide egerçi ḳahr ve celālünden daḥı müstab'ed ³ degildir kim hiç ḳabül eylemeyüb redd ide irādet elünde ve ḳabül ve redd ⁴ iḥtiyārındadır hiç efrīdeye kār-ı efrīd kārde çün ve çerā olmaz ve hiç ⁵ bir zerrenüñ hāli ḥaric-i ḳabza'i ḳazā olmaz ⁸⁰ ṭuḡrā-yı ⁶ menşūr taḳdīridir ⁸¹ 'unvān-ı tāmme'i tedbīridir ⁷ gāh olur ki az nesneyle şevāblar ider ve gāh olur ki umulmadıḳ yirde ⁸ 'itāblar ider diledi bir ḳavme ḡazāb

⁸⁰ O, yaptığınan dolayı sorgulanamaz. Enbiyâ 21/23

⁸¹ Benim katımda söz değıştirilmez. Kāf 50/29

ider nāfi'i olmaz ḥasenāti ve istedi ⁹ bir kavmden rāzı olur zarār eylemez seyyi'āti
iblisūñ 'ibādeti aña ne ¹⁰ menfa'at virdi ve seḥranuñ mu'ānedeti anlara ne mazarrat
virdi ¹¹ niceleri şuma'adan meyhāneye sürdi ve niceleri meyhāne içindeyken ¹² cezbe
yetişdirdi 'ömr ebū cehlden ziyāde ĩzā iderken mu'azzam şahābe'i ¹³ 'izām oldı
fuḍayl yollarda ḥarāmīlik iderken maḳbūl evliyā-i kirām ¹⁴ oldı seḥāyib iḳdārı ve
şelūc-ı emṭarı beydā'i ekvānda yağdırdı ¹⁵ ve süyül-ı ḳazā-yı miyāh ve emcārla vādi-i
ḥadeşatı ṭoldurdu aḥir ki ¹⁶ yağmurlar dökdi ve siller endi gördiler ki ebū ṭalib helāk
olub ¹⁷ ğarīḳ olmuş lücce'i nedāmetde ve selmān-ı sālīm olub ḥalāş bulmuş ¹⁸ sāḫil-i
se'eminde muḥammed 'amm-i es'ad-ı 'ālem olmuş her yağan yağmūr aña ¹⁹ rahmet
olmuş ebū cehil eşḳiyā-yı beni adem olmuş her anda başına ṭāş ²⁰ ṭoḳunmuş velidī
seyl ḳapusu önünde bir vādīye düşürmüş ve şuheybī ²¹ selāmetüñle rūmdan hiçaza
getürmüş kimsenüñ yağmūr tarlasını [27a] ¹ şormuş ve kiminüñ seyl ḥāşılını şuya
virmiş kiminüñ seyl evlerini ² yıḳmış ve kimine seyl ev yapmağıçün esbāb yıḳmış
kāinātuñ aḥvāli böyle ³ muḥtelif olmuş her birinüñ ḥālī aḫara muḥālif olmuş her biri
isti'dādına ⁴ göre olmuş kimisi bāğ ve kimi çimen olmuş her dāneden aña münāsib bir
ağaç ⁵ bitmiş her ağaçdan ḥānesine muvāfiḳ yemiş yetişmiş cümlesi taḳdīr-i ⁶
ezeliyyedir ve cemī'isi ḳazā'i lem yezeliyyedir anuñ kargāh-ı ⁷ taḳdīründen ṭaşra iş
olmaz anuñ dā'ire fezāsından çıḳılmaz ⁸ her cūb ki dirinūr binā'i 'ālem ol ḥareket
üzrine düzülmüşdür ve her ⁹ zerre ki göz silsile'i cihānda anuñ vücūdı bile
düzülmüşdür şöyle ¹⁰ ki ol düzene bir çöpçe ḫalel gelse olmaz ve şöyle ki ol düzetden
¹¹ bir dāne mümkün degildir üzülmez eger cihāne 'ibret nazarıyle baḳarsuñ ve eger ¹²
'āleme başiret göziyle degersen her mevcūdda allāhuñ vücūduna bir hüccet-i ¹³ ḳatı'a
ve her zerrede anuñ vaḥdāniyyetüne ḫikmet-i sātı'a görürsün 'āleme ¹⁴ baḳdıḳça
bāṭınān ve şūreten lisān-ı ḫālle oḳursın ki ¹⁵ deḳāyık-
ı 'āleme nazar etdikçe bilürsün ki bunuñ verāsında bir ḫakīm ¹⁶ ve ḳadīr ve bir 'alīm
ve ḫabīr vardır ki bu eşyāda taşarrufi zāhir olur ¹⁷ ḳazāsı ve meşyesi üzerine ve bu

⁸² Eğer yered ve gökte Allah'tan başka ilahlar olsaydı kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu. Enbiyā
21/22

ümürda hikmeti mütemeşşî olur imzâsı ¹⁸ ve temşiyesi üzerine cemî'i mevcûdât-ı münkâda ve mudde'inedir taqdîri ¹⁹ ve tekevvinüyle ve cemî'i kâinât-ı mütenevvi'a ve mütelevvinedir tenvî'i ve telviniyle ²⁰ cihânda bir fi'il olmaz ki anıñ ihtiyârıyla bulunmaya ve 'âlemde bir 'amel olmaz ki ²¹ anuñ irâdeti anda olmaya zât-ı müste'sire olub dürer-i evveliyye [27b] ¹ ve kıdemle ve mo'dası mevsûm olupdurur hudûşle ve 'ademle her mümkünüñ ² maddesi 'adem olur 'adem âyinesinde vücûd gözüdür egerçi vücûd-ı ³ vâhiddir anda huşuş ve ekvân olmaz ve egerçi nûr birdir anda ihtilâf ⁴ ve elvân olmaz ammâ her anda kâbiliyyetüne göre bir levn olur ve her mümkünde ⁵ isti'dâdına göre bir göz olur vücûd bir baħrdır cihân te'ayyinâtunuñ ⁸ emvâcdır egerçi bu sözi dînüñ ba'zı hâlik ve ba'zı ⁷ nâcdır ne mevcûd ma'dûm olabilür ve ne ma'dûm vücûda gelebilür ⁸ mevcûd ezelen ve ebeden mevcûddur ma'dûm cemî'i az zamânda maksûddur ⁹ cemî'i mümkünüñ lisân ehl-i taħkîķde dâimâ ma'dûm olur egerçi ehl-i ¹⁰ zâhir dilinde mevcûdât şayılur hiç bilür misin ⁸³

اگرچه

ne dimekdir ¹¹ hemin bu mu'ayyene işâret itmekdir eger dirseñ pes halkıñ ve icâduñ ¹² ma'nâsı nedir vücûd-ı mülâ pes mazâhirde muhtefî olmaķdır eger dirseñ ¹³ ki mümkün mevcûd degildir demek mekâbire ve mu'ânedetdir şarîh-i bedâhet-i ¹⁴ 'aql-ı şaħîha muhâlefetdir eger ma'dûm imişse niçün gezer yürürdi ¹⁵ ve eger mevcûd degilmiş seydi niçün gözükdürdi göz gördi bu hâller hep vücûd-ı ¹⁶ ulunuñ hâlidir ve bu ef'âl heb mevcûdâtuñ aħvâlidir cevâbı ¹⁷ budur kim bu ef'âl heb haķķuñdır ve bu şifât cümle mevcûd u vücûd-ı ¹⁸ muṭlaķuñdır 'adem âyinelerinde dürlü dürlü gözüdür ve yoķluk mirâtlerinde ¹⁹ şüver-i muhtelifle ile zâhir olur taşradan baķub bilmeyen bu aħvâli âyine'i ²⁰ hâli şanur ve nazrı kaşır olub añlamayan bunları anuñ ef'âli şanur ²¹ iyi bilmez ki ol hemin bir yoķlukdur gâyeti yoķluk dedigümüz âyine'i [28a] ¹ varlıķdır eger ol yoķluk olmasa varlıķ bilinmezdi ve eger ol âyine ² olmasa vücûd görünmezdi anuñçündür ki 'arifler bu ma'nâyı mülâhız ³ iderlerdi ve aña o işâretçün el eşyâ'i te'arraf bi ezdâdihâdırlar ⁴ ve eger sen mümkün deyü yalnız ol âyineye dimezsiñ bel mefhûmunda vücûduñ ⁵ anda te'ayyünün bile gözedirsüñ niza'a lafzı

⁸³ Her şey helâk olur.

olur bize zarar itmez her nedir ⁶ söz dilim maşşuddan çıkılmaz fi'l-cümle cem'i mevcūdāt anuñ ⁷ mirātıdır ve her zerre anuñ vücūd-ı āyetidir cihān tolmuşdur ni'metüyle ⁸ ve 'ālem gark olmuşdurur hamıyyetle kim dir ki allāhuñ ni'metlerin haşr ve ihşā ide ⁹ bilür kim dir 'add-ı rimal ve aḥşā-yı hışā idebilür eger bir mü'min ¹⁰ ibtidā-yı hālünden halkını fikir iderse ve nuḫfe deminden bu deme degin ¹¹ kazāyasını zıkr iderse biñ yıl 'ömr olursa anuñ şükrün edā ¹² idemez ve her nefesde allāha ḥamd iderse anuñ ḥaḳḳından gelmez bundan ¹³ ulu ni'meti olur ki bir kişinüñ evvel ḫinetini zāhir ide bir şulb-i pāk ¹⁴ ve tāhirden ve ibtidā terkībini ibdā ide terāyib-i eb gayra mer'adan ¹⁵ ve andan şoñra ḫıfz ide bir raḫīm-i zekiyye ve naḳıyyede ve terbīt vire ¹⁶ bir baḥn-ı umm-ı taḳıyyede ve biraz müddetden şoñra mevlūd ola bir ḫayvān ¹⁷ seviyyi'l-eṭrāf ve bir insān-ı selīm el cevāriḫ ve'l 'aṭāf tāmmu'l 'azā ¹⁸ ve kemmü'l-eczā nūr-ı başar-ı sevād ḫudḳa-i 'iyānında a'yun-i başıret süveydā'i ¹⁹ ḫadīḳa'i cinānunda mertebe'i 'aḳl-ı cevelānı ḫilḳatünde ḳonulmuş o isti'dād-ı ²⁰ se'ādet-i dü cihānı cibilletine şunulmuş ammā mufaşılına reḫāvet-i müsta'ali ²¹ olmuşdır isti'māl-i alata ḳudreti yok ve mizācına ruḫbet müstevli [28b]¹ olmuşdur 'amāl-i ḳurāya tāḳati yok eger bir mu'īn olmazsa fiḳdān-ı ² ḡidā eylemez acı müteḫallel olub münḳazī olur ve eger bir mürebbī bulunmazsa ³ ḡalebe'i ruḫbātla ḫarāret-i 'azīziyyesi munṭafī olur pes zarūrī nizām-ı 'ālem ⁴ içün ve beḳā ve nesl-i ademçün vālidesine bir şefḳat vire kim tamām ⁵ olunca aña cān-ı dilden ḫışālet ide ve vālidüne daḫı bir merḫamet ⁶ vire kim kendünün ve anasınun ḫavāyicine mütekeffil olub şıyānet ide ⁷ pes vālidinün ḫimmetiyle ve ol ikisinün terbiyetiyle ⁸⁴ ⁸ ḳavvās ziyāde ve alātı izdiyādda olub bir zevḳinden şoñra ki ⁹ muḫtāc olmalu evvelā ḫāriçden ḡidā yer müktefī olmaḡa başlaya şir diye ¹⁰ dāḫıl-i feminde derleñüb esnānı terkīb ide ve muḳtezā-yı ḫikmet üzerine ¹¹ yerlü yerinden tertīb ide dehānunda eşvātiçün medāric-i ḳuvaya ve ¹² lisānunda ḫurūfiçün meḫāric-i ḳaviyye ilhāmla mütekellim ola ve teyessür ile ¹³ müte'allim ola tedricle ḳāmeti teşā'udda ola ve idrāki tezāyüdde ¹⁴ evvelā ṭaşuña degin ki mertebe'i bülūḡa mürāhiḳ ola şöyle ki

⁸⁴ Gün be gün.

hayr-ı şerden ¹⁵ fâriķ ola pes aña hidāyet-i ĩmān ve tevfiķ-i iķān edüb ibtidā'ı ¹⁶
 tufuliyyetden terbiyetini islām üzerine ve neşv ü nemāsını dīn-i muħammed ¹⁷
 'aleyhi's-selām üzerine kılub bunca 'ulūm-ı diniyye ve ma'ārif-i yakīniye ¹⁸
 müyesser ide mizācına şihhat ve 'āfiyet ve ma'āşında huzūr ve refāhiyyet ¹⁹ vire aħir
 ol kişi bu cemī'ı eyülükleri bilmeyüb ve bunca ni'metlerüñ şükürün ²⁰ etmeyüb
 tātātçün verilen istiṭā'atı 'işıyāna ālet kılub ve ibādātıçün ²¹ konulan alātı tuğyāna
 kuvvet eyleyüb zikriçün yār dilin [29a]¹ lisānı ihbār-i meşālib ve mesāviye koyub ve
 eşfā'ı evāmir ve zācir sübhānı ² içün tertīb olunan sāmi'ı istimā'ı melāhiye ve
 eġāniye koyub im'ādçün ³ verilen 'aķlı ma'ārifı hizmetüne şarf eyleyüb ve aħiretçün
⁴ verilen dinārı dünyā maşlahatuna harc eyleyüb haķķ tarafından bi'l-külliyeye ⁵ fāriġ
 elbāl ve aħret tasviyyesinden tamām esvide'ı hāl ġarīķ-i shehevāt ⁶ ve müsteġraķ-ı
 haṭı'āt muķbil-i 'avācil-i lezzāt ve mu'riż-i mevācib-i tātāt ⁷ muṭı'ı şeyṭān ve tāġi
 raħmān olub yürürken gene andan ni'metlerini ⁸ kesmeyüb ve gene andan 'aṭāyāsını
 eksimeyüb cemī'ı cināyetlerine ⁹ ħabırken bir sen yüzine urmayub ve her vechile
 ĩzāna kādırken ¹⁰ hiçbir ĩzā itmeyüb ol lü'umla ziyāde etdikçe seyyi'āta ¹¹ ve
 küfrānını bu keremiyle artıra ṭulunı ve iħsānını aħir göre ki kerem itmekle ¹² mümkün
 degildir öġmen ve iħsān itmekle mümkün degildir evşānımız eger ¹³ bu hālde kederse
 ħarāb ve vırān olur ve eger bu uslubla olursa ¹⁴ aħrette menzil nırān olur pes ġāyet
 merħametünden ve kemāl-i 'āṭıfetinden ¹⁵ kāh kāh küşmālçün belālar vire ki nevm-i
 ġafletden mütenebbih ¹⁶ olub müteyekķiz ola ve ba'z-ı evķātde nuşçün şiddetler
 yetişdüre ¹⁷ kim eger maġrūr olmayub mütteķiz ola şiddetüñ egerçi şüret-i ¹⁸ zaħmete
 ammā haķıķatde ni'metdir ve belānuñ egerçi zāhiri zillete ¹⁹ ammā ma'nide devletdir
 kişi allāhı ańdurur ve adamı dünyādan ²⁰ uşandurur ķalbe rikķat verir ve 'aķla 'ibret
 verir biraz ²¹ derüne şafā virir ve yir pāre rūħa cilā virir allāhuñ ķullarına [29b]¹ luṭfi
 kāh ni'metde kāh belāsında olur ve 'aşıķlara muħabbetüñ lezzeti kāh ² vefāsından ve
 kāh cefāsından olur şunlar ki ehl-i 'aşķ şākir olurlar ³ dostuñ cefāsından ne şefālar
 sürerler cefā içinde olan şafā ⁴ daħı bir nev'ı ni'met olur ve şol acı devālar içmekde
 daħı bir lezzet olur ⁵ her kaçan görseñ ki eñnuñde dünyā serbāli kışa olmuş ile bil ki ⁶

allāhuñ saña luḫfi ermiş ol saña ātī zannet ve neclinden etmedi ⁷ nāgāh uzun olursa
 ṭābına düşedir fi'l-vāki' dünyā ṭarafı ⁸ çoğaldıkça ahret ümūr-ı beyānda qalır kişide
 dünyā çoğ oluncak ⁹ zarūrī ḥarām qarışmayınca olmaz adamıñ etegi yire sürincek
 elbette ¹⁰ merd er yapışmayınca olmaz her ne kadar şakınursa mekrūhāta mürtekb ¹¹
 olmayunca olmaz dünyā ki çoğ ola ḥelāl olursa daḫı kedūret ¹² virir reddīnine ve
 zu'af virir yaqīnine ṭarīqına zelel virir ¹³ ve a'māline ḥalel virir ḥuṣūṣān ki böyleyken
 eger ḥarām ola ol emvāl ¹⁴ dedigimiz hep aṣām ola luḫūm ṣakīl olur em'āya ḥuṣūṣān
 ki ¹⁵ ciger qanına boyanmış nite ola ve imtilā şiklet dūrur ebdāne ¹⁶ ḥuṣūṣān ki yenen
 cīfe'i deniyye ola bir ḥacer ki maqṣūd ola ¹⁷ bir bināda ola esās vīrānı olur ve bir ev
 ki zulm qarışmadan ¹⁸ yapıla ol 'alāmet ebādānı olur şol ki cesede terbiyet ¹⁹ virir
 ḥarām yimekle ol derūnuna kibriyet ve neḫ ḳoyverilmezlikle ²⁰ kişi ḥarām loqma
 yeyüb daḫı derūnunuñ şafāsını ummaḳ olmaz ²¹ ve nefsi merdāne uyub daḫı qalbinüñ
 cilāsını ummaḳ olmaz [30a] ¹ insānda zulmüñ bir zulmeti olur ki tevḫīd nūrunuñ
 meş'alesini belürtmez ² ve bedende shevātuñ bir düḫānı olur ki gönül onı tütünden
 göstermez ³ gīdā-yı ḥarām bir dehen-i keder olur kim mişbāḫ-ı rūḫuñ taḡyīr ider ve
 ekl-i ⁴ ḥalāl bir zeyt-i ilāhī olur ki qandīl-i qalbe şafā virüb tenvīr ider ⁵ 'āqil mi olur
 ol kişi ki nazīri nazırını yigitlikde gür eyleyüb şalıvire ⁶ shevātı gubāriyla ve qavvāsı
 āletini gel eyleyüb şūvere şebābı ⁷ nāriyle ve yaşı ziyāde olduqça nefsi baqırını
 semirde ber verem olmaḳ ⁸ laḫm ve şaḫmla ṭurmayub ol 'urūq-ı ḥabīşesini bir ayda
 bir toñuz qanı ⁹ ṭuzlu balḡamla 'aql ḥükmünü ṭabīb idinüb havā-yı digāmına 'ilāç ¹⁰
 itmeye ki cān-ı dimāḡ cāfān nesīmīyle her dem mütenessim ola ve fikr ¹¹ barqiyesini
 delīl qılub quds-ı gülīstānına teferrüc gitmeye ki ḥurd-ı ¹² bülbül gönül gülüne qarışık
 ṭurmayub mütēhennim ola 'ömr ri'ini ḡanīmet ¹³ ṭutub derūn-ı bahārında gezüb
 ma'rifet çiçeklerini qoqmaya ve ḫayāt-ı ¹⁴ nefḫasını raḫmet 'add idüb cān gülzārına
 girüb şafā çemenlerine ta' miye ¹⁵ adem mi olur ol ki cihān geşt-i zārında vāfir ekinler
 eküb soñra ¹⁶ yıḡın yıḡın ḫāşıllarını getürmeye ve 'aql mı olur anuñ dünyā dārında ¹⁷
 birkaç gün ne zahmet çekerse çeküb ahir ebedī rāḫat olub oturmaya ¹⁸ ḫaḳḳla
 mu'āmele itmege bunuñ gibi bazār elüne girmişken ahir sermāyesini ¹⁹ daḫı zāyi'i

idüb haserâta devre ve aḥret için ticâret eylemege ²⁰ bunuñ gibi diyâr elüne girmişken hiç metâ‘dan yüklenmeyüb tavârlarun ²¹ boş boş süre ‘adne vardır getürmeye ve mışıra vara [30b] ¹ şükr getürmeye baġdâda vara ḥurmasını şormaya ve her ata vara ² gemḥâsını görmeye tâcir olub çine çıka çini toprakları olmaya ³ ve cündî olub şamdan gele şamı nacaqları olmaya ka‘beye vara ⁴ tazarru‘ ve niyâzî onda ve mescid-i aḳşâya gire iki rek‘at namâzı önünde ⁵ medîneye ziyârete vara şalavâta muḳayyed olmaya ve mekkede mücâvir ola ⁶ ‘ibâdâta muḳayyed olmaya bunca yıllar dünyâda ṭurana kendüy ⁷ ne dünyâ-yı ve bunca müddet cihânda ‘ömr geçüre ne olayı añlaya ne ‘ikâbetüni ⁸ ne mebde‘yi bile ki nerden gelür ne müntehasını añlaya ki nireye varur hemin bir yoldur gider bilür ki dökünse gerek ammâ anı bilmez ki aḥşam nereye ⁹ inse gerek yolu bir şehre mi varsa gerek yoḥsa bir ḥalâta ve kendüsi ¹⁰ bir ma‘mürreye mi düşse gerek yoḥsa bir ḥarâbâta bilür ki ol bir ḥarâbeye ¹¹ düşerse ḥâli ḥarâb olsa gerek aç ve yalçık ve susuz ve yayaḳ ḳalsa ¹² gerek gene bunuñla hiç ol ḥâleti zıkr eylemez ve hiç ol ihtimâlün tedâriküni ¹³ fikr hâ durmayub ‘ömr yorgasına binüb gider her nefside zamândan ¹⁴ bir mesâfe ḳaṭ‘ ider anı bilmez ki bir gün ḥaberi yoġken menzile irse gerek ¹⁵ ‘ömr merkebi yorgılu yürürken ṭursa hey ġâfil olma te‘emmül eyleye ve ‘ibret ¹⁶ merkebi yorgılayu yürürken tursa hey ġâfil olma teemmül eyle ve ‘ibret ¹⁷ her ne ḳadar ṭurursañ yaḳîn durur riḥlet nice bir tevbeyi añlayub ¹⁸ te’ḥîr idersin ve nice bir günâhlarıñı tekşîr idersin ma‘şiyet didikleri ¹⁹ bir semm-i ḳâtil olur ve eger azad daḫı olursa çoġı işin ḥâmil olur zemb-i ²⁰ ḳalbe dehen gider şevbe eger tiz yumazsañ def‘i bilür yanında aġma ²¹ daḫı buluşur ve taġılur ‘âḳil olana tevbe gerek tevbe henüz yetişmeden [31a] ¹ vaḳt-i nevbe afâḳa gerek afâḳa henüz erişmeden fâḳa ammâ ne olur ol tevbeden ² soñraki şabâḥ ide ve aḥşam gene döne ve ne olur olunmazdan ³ ki hemin başı çıḳdu ana muşallînün gerekdir ki seyri pâk ola ḥuzûr ⁴ ṭuhûruyla tâ ki feşâ‘i derün tola ‘ibâdet nûruyla namâz mı olur ol ⁵ kişinün ki namâz içinde elleri ezbâl-i dünyâya müteşebbit ola ve gönül içi ⁶ ervâş-ı reziyyâtla mütelevviş ola elbise‘i ḥayâlâtı mümesseli ḳazûrât-ı shevât ⁷ ola ve cemî‘i ‘azemâtı müte‘allik niyyât-ı emniyyât ola ‘amel bir cesed olur

⁸ ihlâş anuñ nefsi ve rûhı olur ve ihlâş bir misk olur rûha ⁹ rāhat viren anuñ rûhı olur ademüñ ekşer fesâdı tahlîl-i başardan olur ¹⁰ ve insānuñ çok belâları âfet-i nazardan olur mādem ki başar mefdûd ¹¹ olur gönül âfetlerden mahfûz olur gözi açık bir kuşdur uçar ¹² çıkar kafesünden taşra çıkar ki pāke tozuña necese hıfz itmesi müşkil ¹³ olur nefse her ne manzûruñ şüretini dil hānesinde nakş ve belā ider ¹⁴ gönül ka‘besini bir şüverle kenisā ider halvet olmak gerek ki kişi gözin ¹⁵ kendüde tutabile ve ‘uzlet itmek gerek ki meşâri‘i harāmdan hıfz ide ¹⁶ bile halvet-i ademüñ hırka‘i hāfızasını hayālât-ı fāsıde yele toлмаğ komaz ¹⁷ ve ‘uzlet kişinüñ kuvvet-i vāhimesüni temvihāt-ı bātıla ile aldanmağa komaz halvet ¹⁸ fitneçün olur ve ‘uzlet selāmet-i hamn olur hiç olmazsa ‘uzletde ¹⁹ şol fāyda olurken bādiye‘i shehevātdan esen ehviye‘i muhtelefedan biraz ²⁰ halāş bulur ve cenüb-ı mecānibe‘i haqqıla hāşıl olan ‘ufunetlerinden ²¹ bir pāre kırtulur halvet didikleri mühr-i bıkı-i fikret olur ve süllem-i me‘āric-i [31b] ¹ himmet olur murāda vüşül bulmaz tālib-i vaqār olan ve me‘āliye yetüşmez ² müteccenneb ictihār olan kaṭ‘ı ‘avāyık-ı aşl-ı uşul olur egerçi anuñ ³ tafşilinde füşül olur fikr bir kandle beñzer ki gönül mihrābunda aşılur ⁴ veyā bir çerāğa beñzer ki ‘aql meclisünde şu‘le verir zineti anuñ halvet olur ⁵ ve fitilesi anuñ ‘uzlet olur halvet ziyāde oldukça ziyāsı artar ⁶ ve ‘uzlet muhkem oldukça şafāsı artar ‘uzletde ictimā‘i beden daḡı olur ⁷ ve halvetde kuvvet-i ten daḡı olur fużül-i ta‘āmdan kırtulur her ne yerse ⁸ hazm olur eger bir kişi diler ki dünyāda hużūr bula ve isterse ki ⁹ içi taşı nūrla tola maḡāmını bir halvet köşe edine ve kanā‘at ¹⁰ miskini tūşa edine hem dīn ma‘mūr ola hem dünyāsı hem evlāsı ¹¹ gökçek ola hem ‘uqbāsı zebān-ı maşūn ola zıkr mesāvī ¹² ve meşālibden ve lisānı mahfûz ola ta‘arruz-u menākuş ve me‘āyibde ¹³ her kim ki hıfz eylemez ḡalbünü elbette bir birine virse gerek kefinünü her ¹⁴ kimüñ ki nā maḡzūn olur dāim anuñ fuādı maḡzūn olur kim ki hāris ¹⁵ olmazlar nicesini degmeñiz hāris olmaz mühcesini devletlüler ¹⁶ dir ol kişiler kim muḡīm olalar mekkede ve mücāvır olalar ka‘bede ve gündüzde ¹⁷ rızḡçün ḡader-i kifāye sa‘y ideler tırigeleler leyde ve uyanlar ¹⁸ muṭṭali‘i sehilde allāhı zıkr idüb bī ‘āmda şalavāt ve selām ¹⁹ ideler beytü’l-hāremi tavāf idüb ḡaceri āsüde istilām ideler

²⁰ i ‘tināf ideler müstecāblarla mültezemī teyemmün ideler mekâmele zümremi dün ²¹ içinde haqqkla bazārları ola ve dünle yılı ol maqāmda tazarru‘u [32a]¹ ve zārīleri ola her ādım atdıqça allāha şenāları ola haṭīm-i vārid-i ² mīzān altında du‘āları ola ‘ömrlerinüñ baqıyyesini böyle geçüreler ³ ve rüzgārlarınuñ qalanlarını buña şarf ideler çün eyyām yapmaktadır ⁴ se‘ādet degil mi ki böyle geçe çün ‘ömr döğünmekdedir devlet degil mi ki ⁵ bu üslūbla döğüne nolar andan ki kişinüñ evkātı müstağraq ⁶ ve sa‘ādet-i müstev‘ab-ı hefvāt ola cihān qazūrātınuñ cīfesi boğazına ⁷ dek ṭola ve dünyā mezbelesinüñ arasına yite qala adem mi olur ol ⁸ kim dāim ola lā‘ib ve lāhī sā‘atler ola fikr itmeye ne kendüyi ne allāhı ⁹ ḥalka muhteliṭ olub rabbüni evinde nefsinüñ murādı neyse hergün anı ide ¹⁰ ādem oğlununda iki ālet iktizā olur birisi ‘aql ve birisi hevā olur ¹¹ birisi menāzil-i ḥayra delīli olur ve birisi merāḥīdi şerre nazilī olur ¹² biri baṣīr-i ‘ālem olurlar ki eger ol delīl olursa sālīk-i miḥacce’i beyzā ¹³ olur ve biri a‘mā-yı cāhil olur ki aña uyarsa ḥābiṭ-i ḥabṭ-ı ‘aşq ¹⁴ olur ‘alāmet-i tevḫīk ve hidāyet olur ve biri ḥālet-i ṭuğyān ve gāvāyit ¹⁵ olur biri nāfi‘i olur dīnünde ve dünyāsında ve münci olurlar evlāsında ¹⁶ ve uqbāsında biri ḍarr olur her ḥāletde tehellük olur dünyāda ve aḥretde ¹⁷ eger şöyle ki bir emr-i qalem ola ve bir qaziyye’i mühim ola görmek gerek ki ol ikiden ¹⁸ buña qanğısı māyil olur ve bu mühemmik-i taḥṣīlüne qanğısı qāyil olur ¹⁹ eger şöyle ki aña māilden olan ‘aқıllı ola ve anuñ taḥṣīlüne ol iqdām kıla ²⁰ cehd eyleyüb ol fi‘ile ihtimām gerek ve sa‘y eyleyüb ol emri itmām gerek ²¹ hevānuñ şun‘īyle memnū‘u olmamaқ gerek ve nefsün kerāhetiyle medfū‘u olamamaқ [32b] ¹ gerek ve eger şöyle ki aña meyl iden nefsün hevāsı ola ve anı iktizā iden ² ṭab‘uñ şafāsı ola sa‘y eyleyüb ol fi‘ilden qaçmaқ gerek ve cehd ³ eyleyüb ol hevādan geçmek gerek ol emrden tamām teberri itmek gerek ⁴ ve ol ‘amelden bi’l-külliyeye ta‘arī itmek gerek nāhī zihīye muṭī‘i olmaқ gerek ⁵ eger acı daḥı gelürse ve emr-i hevāya ‘āṭī olmaқ gerek eger evāmīri ⁶ ṭatlu daḥı olursa egerçi anuñ evvelinde beşā‘at ve evāmīri ⁷ olur ammā aḥretde şevāb ve şemārī olur ve egerçi bunuñ ibtidāsında ⁸ lezzet ve ‘ütübet olur ammā ‘āqıbetünde ‘uqūbeti olur evvelünde ⁹ ceyyid ve mecdī şatılur aḥiründe reddi ve merdi bulunur şol ¹⁰ kişinüñ ki

beti olur anı ihtiyār ider ki müriş ola ced ve ĩsini neyler ¹¹ anı ki cālib ola ridāsını şunlar ki ehl-i temeyyüz olurlar elbette mümeyyiz-i ¹² ħabīş ve ebrīz olurlar şol mürre kim anuñ şevābı ola yek degildir ¹³ ol ‘azabdan ki ‘azābı ola ve eger şöyle ki mütereddid olub bilmeye ki ¹⁴ kağısıdır aña māil olan seçmeye ki ‘aqlıdan şana ki nefsūñ hevāsundan ¹⁵ ki re’yden şana ki kendünūñ şafāsından biraz tevekkūf taşabbur ide ¹⁶ ve biraz te’ennī ve tedebbūr ide mevāmere ide uddāsıyla ve müşāvere ide ¹⁷ eşdikāsıyla eger şöyle ki bir re’y lāyih ola ve bir taraf vāzih ola ¹⁸ hemin anı ihtiyār ide ve anuñ üzerinde qarār ide ve illā ki tereddüden ¹⁹ kurtulmaya ve hiçbir tarafa rüçhān zāhir olmaya ol fi’ile iltifāt ²⁰ idüb fikret ide ve nazar idüb diğkat ide eger anda ğaraz celb ²¹ nef’ ise tamām ferāğat ide ve eger def’i zarar ol kadar ħarfıyyen [33a] ¹ şert ide her kişi ki bu zıkr olunan üzre muhkem tura ba’iddir ki ² ol dünyāda ve aħretde nedāmet göre cemī’i pişmānlık kişiye shevātuna ³ uymağdan gelür ve cemī’i nedāmet-i ademle arzulara yılmakdan gelür her ⁴ kişinūñ ki ‘aqlı aña imām olur anuñ cānı mihrābında aql-ı tamam olur adem ki ‘aqluna ħādım olur maħdūm-ı ‘ālem olub değışir ki re’yine ⁶ muṭī’i olur muṭā’ı beni adem olur ademūñ ‘aqluna anda emre delil ⁷ olmaz ki mütenāsib ola ħarekātı ve sekenātı ve maħmūd ola ⁸ ve kārī ve inā’eti umūra ki mübāşeret ider te’ennī ve şabrla ide ef’āle ⁹ ki ikdām ider tedbīr ve fikr ki ide ittifāk-ı tālī’i müsā’ade idüb ¹⁰ bir emr-i müferriħ ve müheyyic gelicek neşātdan kendüsini aldirmaya ve nāğāh ¹¹ baħtı muvāfağat itmeyüb bir ħaber mevħiş ve müz’ic işidicek ħayretünden ¹² heman şaşmaya rabīṭü’l-cār ola tavāriğ deminde ħafızu’l-vağār ¹³ ola sürür ‘ālemünden eger bir heftūn olsa bir qarındaşından ‘ikāb yerine ¹⁴ aña i’zā ide ve eger bir suğt olsa bir yoldāşdan ‘itāb yerine ¹⁵ anı irzā ide cehd eyleye ki ğazab aña ħıffet virmeye ve sa’y eyleye ki ¹⁶ mümkün olduğı kadar ğadıye olmaya ğazab vağtünde her diline geleni söylemeye ¹⁷ şoñra ğazab gidicek utanacağını fikr eyleye đarām-ı ğazab eşedd olur ¹⁸ đarām-ı lehebden ‘ākil olan şağunmak gerek anuñ şihābundan ve nā’ire-i intikām ¹⁹ aqvā olur nār-ı ħamāmdan ittikā itmek gerek ki anuñ ikād ve iltihābundan ²⁰ ħükme oldur ki tevağkūf ide bāğzunūñ şevāzī-i munṭafī olunca ħalīm oldur ki ²¹ te’ennī ide tā

ittikâsınıñ harâmî-i müntefî olunca eger haşmuñ gâzabundan [33b] ¹ şüret-i şevrân görse bu hilmüyle anuñ süretini şudura ve eger anuñ ² tabî‘atunda tamâm heyecân görse bu şabrla itmekle anı başdura ol ³ katılık etdikçe bu yumuşaklık ide nice nesnelere ki kâhırla batsa gerek ⁴ lütfle pek biter hem irâde imiş betere hem ortadan ‘adâvet gider belî ⁵ yerler olur ki anda lütf fâide eylemez irâde-i ‘ukûbet olmayınca maqşûd ⁶ ilerü varamaz ba‘z-ı -tabbâ‘da şöyle olur ki lâ‘menî gâlib olur her ⁷ ne kadar ihsân iderseñ sâmeti gâlib olur sen kerem etdikçe ol ⁸ ‘uzlet ider ve sen linet etdikçe ol taşallut ider sen lütf etdikçe ⁹ ol tuğyân ider ve sen ‘afv etdikçe ol ‘işyân ider anuñ gibi ¹⁰ yirde ‘ukûbet müstahsin olur ve anuñ gibi kişiye isâ‘et hüsn ¹¹ olur anuñ gibiye kerem nâ maḥmûd olur ‘uḳalâ yanında ve anuñ gibiye ¹² teraḥḥüm nâ mevdûd olur ⁸⁵ ذوي الالباب katunda yirler olur ki anda ¹³ ihsân-ı seyfle olur ve ademler olurlar ki anlarıñ işlâhı hayfla olur ¹⁴ ḥakîm oldur ki her yirde ḥükmün vire ḥikmet mücibince ‘amel kıla nefsünü ¹⁵ muḳteziyyâtuna bakmaya ve hevâsı müsteḥiyyâtuna aḳmaya sa‘îd oldur ki ¹⁶ tedbîr eyleye ve selîm oldur ki taşbîr eyleye hâlik oldur ki ḥaḳḳdan ¹⁷ edbâr eyleye ve nâcî oldur ki ‘âlemden i‘tibâr eyleye ‘âḳil oldur ki ¹⁸ bir meclîsde söz söylemelü olduğı vaḳt allâhun sem‘ini fikr eyleye ¹⁹ ve bir maḥfî iş etmelü olsa anuñ başarını zıkr ide gönlünde bir nesne ²⁰ ketum itse anuñ ‘ilmünü aña ve bir kimse gâzab itse anuñ hilmünü aña ²¹ bir maḫlûma el uzatsa anuñ ḳudretünü aña ve bir za‘îfe şiddet [34a] ¹ itse anuñ baḫşını aña her ḥalḳun bir ḥalḳ-ı raḥmâniyle kesr ide ve her şıfatını ² bir şıfat-ı rabbâniyle ḳahr ide eger böyle iderse ‘aḳl issî demek şaḥîḥ ³ ıtlâḳ olur ve eger itmezse anuñ ıtlâḳı hemin bir kırık iştikâḳ olur ⁴ her kişinüñ ki bedenünde ḥissî ḥâkim ve mütevellî olur öyle bil ki zârî ⁵ ve tedbîrâtdan ma‘riz ve mütevellî olur muḳteżâ-yı ḥikmet budur kim hüsn ⁶ maḥkûm ola ḥâkim olmaḳ olmaz ‘aḳl-ı nûr ve hüsn zulmet olur kim ki ⁷ maḥsûsâta me‘lûf ola ḳarâñlulukda ḳalur ḥiss-i a‘ş olur cennete ⁸ görür gündüz görmez ve ‘ayn-ı ‘aḳla ḥiçbir ḥicâb mâni‘i olmaz ⁹ ‘aḳl her yirde ki buluna elbette bâliḡ olur ḥiss-i tıfl olur egerçi ¹⁰ biñ yaşına daḫı bâliḡ olur ḥiss-i hemin ḥâzırı bilür gâyiibi ¹¹ bilmez ol ‘aḳl

⁸⁵ Akıl sahipleri.

gördüğü mezâyıkı görmez hissün ta'allukı elbette ¹² maddiyâta olur ve 'aql lezzetünü mücerredât idrâkünde bilür melekde ¹³ 'aql olur hevâ olmaz ve kelpde hevâ olur 'aql olmaz şol kişi ki ¹⁴ hevâsına gâlib olur kıadri melekden artar ve şol kişi ki hevâyâ ¹⁵ mağlûb olur mertebesi kelbden aşgâ düşer hârût ve mârût ¹⁶ dirler ki aşda melek idi hevâyâ tâbi'î olub melekiyyeti gitdi ¹⁷ ve aşhâb-ı kelbün bir kalbi vardı bir kaç gün anlara yoldâş oldu anlardan ¹⁸ şayıldı hevâ didikleri heyvân olur nûnı mesrûk olubdurur ¹⁹ kıabahta işâretçün ismi sar kııla vücûd bilübdür gâflet-i sübhânı ²⁰ perde olur şems-i ha kıâkıate ve zûlm-ı zûlmeti hiçâb olur nûr-ı şeri'ate ²¹ âsif-i nesimî esmek gerek ki ol sübhânı ref'ide ve imân şem'î yanmak [34b] ¹ gerek ki ol zûlmeti def'ile zûlmün zalâm-ı zûlmetde zelev bulur kıademi ² ve mehâdî ahretde nef'e eylemez nedimî nolur ol bir sâ'at râhatdan ki ³ mu'a kıkıb ola ta'b idi ve ne hâşıl olur ol bir lahza lezzetden ki ⁴ mûcib ola belâ'-i sermedî mazlûmün du'âsın istihkâr itmek olmaz ⁵ ve hiçbir kişi deni şayub istişfâr itmek olmaz kıatrân medâmî'î seyler ⁶ olur yıkar ve anuñ gözinden akan çeşmeler niller olur neler gâr kııder ⁷ anuñ kıalbinuñ şerri müteşâ'id olub göklere çıkar ve anuñ nefsunuñ ⁸ nârı müşte'il olub çekerler ya kıar zûlmün bir hâşıyyeti da kıı budur ki ⁹ ukûbeti dünyâda da kıı yetişür âcile te'hîr olmayub ekserî 'âcil ¹⁰ da kıı erişür şol mesel ki bir kıı bir kıı kııçün kıuyu kıazsa kendü düşer ¹¹ denilür her zamânda ol mişliçün hezâr mişâller bulunur gâh olur ki ¹² ademe niçe şerer gelür her birisi bir zûlmetün eşeri olur ammâ kendü ¹³ a nılma kıı bunlar ve bu fesâduñ menbe'î nerdendir zâhirde ol zûlmle ¹⁴ bunuñ arasında münâsib bilinmez eger kıı başireti başir oluna irtibât-ı ma kııfî ¹⁵ olmaz rivâyet olunur ki bir südci vardı dâim südüne şı kıatardı ¹⁶ bir gün sel geldi kıoyununu apardı ehl-i 'ibret idi hâlünü ¹⁷ a nladı bu hâl neden oldu ğun bildi ve ağladı hayf ki o ¹⁸ kıatdu ğım şılar seyler olub geldi kıoyuncu kıarım heb aldı derdi ¹⁹ eger kıı adem ehl-i hikmet olıca kıı iş nereden geldi ğini kııyar ve kıı ²⁰ şâhib-i 'ibret olıca kıı hâl nidü ğini fehm ider ammâ ne fâйда va kıı ²¹ geçdü ğünden şııra ve ne hâşıl seyl başdan aşdu ğından şııra [35a] ¹ tevbe da kıı zamânında gerek ve tedârik da kıı o anında gerek niçeye dek ² ahd eyleyüb bozasın ve niçeye dek 'a kıı eyleyüb çözesin niçe ³ bir tevbe eyleyüb gene şıayasın ve

niçe bir ögmeğe ikdām idüb ⁴ koyasın niçe dek bu melāhī nihāyeti yok mı ve niçeye dek bu gavābit ⁵ gāyeti yok mı niceye dek ‘abd-i denānīr ve derāhim olasın ve niceye dek ⁶ tāib ve gene tevbe-i nādīm olasın vaqt olmadı mı bi’l-külliyeye vazgelesin ⁷ eski günāhlaruñçün zāri ve niyāz eylesün ne düşüb turursun ⁸ bu shehevāta utanmazsun nefsüñden sa’y eyle ki her günüñ hayr ola ⁹ emsükden ne cesāretdür ki turmayub haqqā eylesin ve ne hasāretdir ki ¹⁰ her nefesde nefsüñe eşlersün kırkı geçüb me‘āşiden geçmeyecek ne vaqt ¹¹ geçseñ gerek yoksa beden ‘amelden kılçık almış muqbil azād itseñ gerek ¹² günāhdan geçümlük dağı ‘ibādet olduğı kudret olıcaqdır ve harāmı ¹³ terk etmegi dağı t̄a‘at olduğı istiṭā‘at olıcaqdır ve illā bir kişinüñ ¹⁴ āleti işden kalub zinā itmek anuñçün aña meşbūt mı olur ve bir kimsenüñ ¹⁵ ayakları kötürüm olub çıkamıyacağ ol allāhçün halvet mi olur ¹⁶ beli evvelkisünden dağı şevāb olur eger nazarun şaklarsa fī’l-cümle kudreti ¹⁷ nerde kalırsa anı terk iderse ve ikincisinde dağı ol hālet t̄a‘at ¹⁸ olur eger zenīne keffāret bilürse ve ol zārūrī olan halvetlerinden ¹⁹ gönli allāhla olursa hāşıl budur ki şol zünūbdan tevbeye allāh ²⁰ katunda i’tidād olur ve şol harāmıdan rücū‘u aḥretçün i’idād şayıur ²¹ ki ol günāh şāhibine düşer ola ve anıñ terkinini maḥzā allāh için ider ola [35b] ¹ yoḥsa şeh̄r qaḍısı meyḥāneye varmamağı ‘ibādet şaymak olmaz eger maḥalde olursa ² ol anı elden utanur idemez elinden gelürse şol günāhları terk eyleye ³ ki itmekle manşıbına ve ‘izzetüne hālel gelmeye hüneri varsa resm deyu yetīm malına ⁴ yapışmasun ve pādīşāh kānununda dürüst olan harāmlara el şunmasun nefsünü ⁵ kişi bunuñ gibide aldığın olur bunuñ gibi riyālu ‘amel eyi ‘ibādet şaydır ⁶ ‘an olur ‘āqil oldur ki dāim nefsinüñ muḥāsebesinde ola ve aḥvālinüñ ⁷ mürākebesinde ola nefsünüñ mekrleri ögüşdür aña aldanmayub tedkīk ide ⁸ ve anuñ tesvīlāti çokdur aña inānmayub taḥkīk ide çok nesne t̄a‘at ⁹ şanurduğ aḥir bildiñ ki nefsün murādātındanmış ol şüretde gösterürmiş ¹⁰ ve niçe a‘māl ‘ibādet zann iderdik soñra zāhir oldu ki nefsün shehevātındanmış ¹¹ yañlış añladırmiş kendü murādātını şüret-i haqqda işletdürirmiş ¹² ve kendü arzūların bir libāsa dağı koyub ‘arz etdürürmüş ¹³ nef gibi mekkār olamaz ve anuñ gibi ḥīlebāz ve gaddār olmaz şeyṭān ¹⁴ dağı anıñ kuvvetiyle şeyṭānet idebilür

ve iblīsūn daḥı anıñ arḳasıyla ¹⁵ telbīsātı ilerü varır adem ‘am rūḥ-ı cennetden mi çıkardı ḥavvā-yı ¹⁶ nefis anı azıtma ve şeyṭān ve hem anı ol yevmi bilürdi eger ¹⁷ ol tuzakdan tıtsa ne ğazab ḥayyesiyle evvel anıñ dâiresine ¹⁸ uğrayabilürdi mi ve ne shevāt ṭāvusuyla qarşusına ṭarb ¹⁹ aldayubilürdi mi sultānū’l-‘ārifīn ḥazretlerinden rivāyet olunur ki bir gün ḥaḳḳı ²⁰ menāmında görđi pes nidā idüb rabbüne didi yā ilāhī ben seni niçe olıcaḳ ²¹ bulabilürir ve ben saña ṭarıḳla yetiṣebilürin eytdi nefsünden [36a] ¹ mufāraḳat eyle ki beni göresin ve andan irtelāṣ ki baña iresin didi ² ve ebī ‘ali deḳḳāḳ ḥazretlerinden mervīdür ki birgün eytdi yā rabbī ben saña ³ ayırmakçün nice ‘alāḳalar ve nice mesāfeler ḳaṭ’ itdim aḥir gene saña irmedüm ⁴ ve ol emirde yetiṣemedüm didi ḥiṭāb geldi ki bu maḳṣūda sen fikr ⁵ etdüğüñ varulmaz ve mücerred ‘alāyık-ı ḥāriciyyeden kesilmekle yetiṣilmez ⁶ nefsünden mufāraḳat itmek gerek ⁷ eger ḥaḳḳa ve ṣalt isterseñ ve anı emāte itmek gerek anı eger rūḥ-ı ḥayāt isterseñ fi’l-cümle’-i meṣāyih bundan ⁸ müttefiḳ ve cemī’i kemmāl bunuñ üzerine muṭabıḳdır ki nefse muḥālefet ⁹ gibi ulu ‘ibādet olmaz ve anuñla mücāhededen büyük ṭā‘at olmaz ¹⁰ mādem ki kiṣinüñ nefsi tevbiḥ olsa münkesir ola ve naṣiḥat olursa ¹¹ münzecir ola va‘iz işitse rikḳat gelüb ağlaya ve gāḥ gāḥ kendü ¹² ḥalvetünde daḥı ḥālünü fikr eyleyüb āḥ eyleye anuñ gibi gönül bi’l-külliyeye ¹³ olmamıṣ olur fi’l-cümle anda baḳıyye’i ḥayāt olmuṣ olur ammā meriz ¹⁴ olur ‘ilāc itmek gerek ki ṣiḥḥat bula ve eger kendü başaramazsa ¹⁵ bir ṭabīb-i ḥāzıḳa yelüre gönül marazlarınuñ devāsı bir dürlü daḥı olur ¹⁶ ve anuñ daḥı ‘ilācunuñ bir ğayri ehīli olur anuñ daḥı bir dürlü edviyeleri ¹⁷ ve ‘aḳāfir olur ve anuñ daḥı bir dürlü ṭabḫı ve ṭenācīr olur ¹⁸ meṣelā bir kiṣi ki emrāz-ı zünüb tıtsa ve andan ḥalāṣ olmağa ‘ilāc ¹⁹ istese gönül ṭabībleri buyurur ki faḳr-ı ‘uruḳını ṣabr evrāḳıyla devṣüre ²⁰ ve ol ikisin bilīc-i tevāzu‘a ḳarıṣdura bu cümle’i ḳadīr-i yaḳīn içine ḳoya ²¹ üstüne mā’i ḥaṣyet ve ḥayā ḳoya altına nār-ı ḥüzni yaḳa ḥaṭab-ı zaḥmetle[36b] ¹ ḳaynada aḥir ki ṭabḫ tamām olur mizāc bula mürāḳebesiz gücle cām-ı rızāda ² ṣāfī ḳıla pes tevekkül ṣarābını ḳarıṣdırub ḥaltı ide andan istiḡfār ³ kā’sene ḳoyub ṣaḳlaya tenāvül ide ve eger bir dürlü ‘ilāc daḥı ⁴ büyüdürse olur bu aṣl terkīble daḥı iṣlāḥ olunur meṣelā imān ⁵

bostānına gele ‘urūḳ-ı ‘azīmet ve ḥubb-ı nedāmet ve rakḳ-ı tedebbūri ala ⁶ daḡı bir zevra‘ ve şemer-i fakr ve aḡşān-ı yakīn ve lebb-i ihlāş düşünüb zabt ⁷ eyleye қаşūr-ı içtihad ve uşul-i tevekkül ve ekmām-ı i‘tibār ve ezhār-ı tevāzu‘u ḡalt ⁸ eyleye pes bu edviye’i başar-ı başıretle ve ‘ayn-ı ‘ibretle ve enāmīl-i taşdıḳle ⁹ ve keff-i tevfiḳ ile heb ayırtlaya tamām ḡalāş eyleyüb ṭabaḳ ṭabaḳ taḡḳiḳe ¹⁰ ḳoya pes mā’i dümū‘ula yuya andan ḳidr-ı recāya vaz‘ eyleye nār-ı ¹¹ şevḳle muḡkem ḳaynada aña dek inā‘et zübdüni ata pes anda rabb-i rızā ¹² ṭarafına ḳoya bir yirde tenāvül ide ki hemin allāḡ ṭuya fi’l-cümle aḡlāt-ı ¹³ aḡlaḳdan her ḳanḡı ḡalt ki fāsīd ola aña münāsib ‘ilāc olunur evvel ¹⁴ ḡalḳıñ dāfi‘i olan aḡlāḳla bir terkīb daḡı düzülür rüḡ ṭabībleri ¹⁵ olur ki anlar bu şan‘atı ‘āmil olurlar ve ḡönül erleri olur ki anlar ¹⁶ bu fende kāmīl olurlar dil-i buḡzunu ṭutub rüḡuñ aḡvālünü bilürler ¹⁷ nefsi ḳārūrasına baḳub aḡlāḳuñ aḡlātını ḡörürler şunlar ki ‘uḳalādır ¹⁸ dāimā anlardan istimdādlarını kesmezler ve şunlar ki sü‘adadır leylan ve ¹⁹ nehār anlaruñ āsitaneleründen gitmezler anlaruñ ḳarşusına ṭurub ḡizmet ²⁰ etmegi iki cihānuñ ḡayreti bilürler ve anlaruñ eşiginde yatub ṭaş ²¹ yaştanmaḡı dūnyānuñ ve aḡretüñ rāḡatı bilürler anlaruñ her nefeslerini raḡmet [37a] ¹ ṭutarlar ve anlaruñ bir dem şoḡbetlerini ḡanīmet ṭutarlar ammā şunlar ki ² zāhirde ‘ulemādırlar ammā ma‘nīde cühelā dururlar ve şüretde ³ ḡükemā ḡörünürler ammā ḡaḳīḳatde süfehādırlar hiç anlaruñ ḳadirlerini bilmezler ⁴ ve anlara aşlā ḡürmet ḳılmazlar hemin anları anlar bir bölük gedā şanurlar ⁵ anları cāhiller ve kendüleri faḳīḡler şanurlar birḳaç iştīlāḡat ⁶ bildüklerinden ötüri ‘ilmleri var şanurlar ve ḳırḳ ḳıl u ḳāl añladuḳlarından ⁷ ötüri fehmleri var şanurlar ḡaberleri yok ki ma‘rifet bābı dimekle ⁸ olmaz ve taḡḳiḳ kitābı yazub oḳunmaz ‘ālim mi olur ol ki hemin ⁹ bildügi esmā olur başar ruşümü ḡörür başıreti a‘mā olur her ḳişi ki ¹⁰ ‘ārif şanā‘at ta‘dīl ve tevcīḡ ola ol lāzımdır ki allāḡ ḳatunda ¹¹ vecīḡ ola mümkün olmaz ki yetişe ‘ulūm-ı rabbāniyye mādemi ki terbit ¹² eylemeye rüsüm-ı nefsāniyye nice bir ṭıfl şüret olub mektebhāne’i ¹³ ḡuṭu diz ḳöküb oḳuyasın biñ yıl oḳursañ ḡāyeti ¹⁴ ‘ulūm-ı resmiyyeden biraz elfāz ve ‘ibārāt ṭuyasın eger merdseñ edille’i ¹⁵ tevḡīdi elvāḡ-ı zātında ire ‘āḳil oldur ki şevāhid-i zātī ve şifātī ¹⁶ erḳām-ı vücūdunda ḡöre ‘ulūm-ı

ilâhiyye’i mücelledât-ı eşbâh içinde bakub ¹⁷ okuya ve nefehât-ı rahmâniyye’i sümât-ı ervâhdan koçulaya dersüni gönül ¹⁸ kitâbundan ide ve muḫâla’asını dil tâbhânesünden ide medresesi ¹⁹ medîne’i ḫudüsde ola ve edrârı diyâr-ı insde ola tullâb ²⁰ erbâb-ı tecrîd olalar ve aşḫâbı tevḫîd olalar dersgâh ²¹ bargâh-ı ihlâş ola ve her demde şoḫbeti bir meclis-i ḫâş ola [37b]¹ eger ma’rifete şurû’u itse ğavvâş ola zevḫle dil deryâsında nicedirler ² döke ve eger taḫḫîḫ itmek dilse alet şevḫle niçe müşgil yirleri keşf ³ idüb söke fi’l-cümle eger kitâb gerekse dil aynasını mücellâ ve pâk eyleye ⁴ ki cemî’i nuḫûş-ı kâinât anda yazılmışdır ve eger elvâḫ gerekse rûḫ şaḫîfesini ⁵ şaḫîḫ idrâk eyleye ki cümle erkâm-ı mevcûdât anda ḫazılmışdur ⁶ olmaya ki şaḫâyıf ḫayâlünden okuyub ḫanasın ve olmaya ki evrâḫ-ı ḫiss ⁷ ve vehme aldanasun bu terkîb bozulacaḫ ol elvâḫ heb bozulur ⁸ hemin mücerred saña ḫalıcak rûḫunuñ levḫi olur pes bir şan’at ehline ⁹ dönersin ki esbâbü’l-âletsüz ḫala ve bir kitâbdan okuyan şeyyâd ¹⁰ gibi olur sen ki nagâḫ ḫamâm içinde buluna ol ‘amelden ne olur ki ¹¹ kitâb gidecek şaḫîbi ‘arî ḫala nice bir kişi yanınca ḫammâl eşḫâl ¹² ola şol aḫkâm ki i’tidâl-i mizâc insâna dâir olur ol hemin ¹³ dünyâda nefsuñ ma’arifüne âlet olmağ içündür ve şol ḫazâyâ ki ¹⁴ terkîb-i a’zâ-yı bedene menvaḫ ḫılınur ol zıkr olunan âlâtuñ istiḫâ’atuna ¹⁵ ḫuvvet almağ içündür anlar isti’dâtdır kemâlle cem’ olmaz kemâl tamâm ¹⁶ olucaḫ isti’dâd bâḫî ḫalmaz binâ tamâm olduḫdan şoñra ḫara cevlerin ¹⁷ bozarlar egerçi binâdan evvel anı ne sö’yler düzerler eger dirseñ ki niçeler ¹⁸ olur ki henüz küçükleysin olur pes beden ḫara cevi niçün nefs-i kemâlüne ¹⁹ varmadan bozulur anuñ cevâbı oldur ki ḫadd-i ezelde bilürdi ki bu neş’ede ²⁰ ol nefsuñ kemâlî ancaḫ olurdu görmesün ki nice ḫaraçular olur düzülür birgün ²¹ binâ tamâm olmadın ikisi bile yıkılır bu lâzım degildir ki ol bânînuñ taḫşîründen [38a]¹ ola veyâḫud mi’mâruñ su’i tedbîründen ola vaḫt olur ki bir zelzele ² olur yıkılır aña mi’mâr üstâdlığı ne fâ’ide ḫılır eger dirseñ mi’mâr ³ ḫazâ ḫod ḫakîmdi ve cemî’i muğayyebâta ‘alîmdi bozulcaḫ binâyı niye ⁴ yapardı çün aḫir bozulsa gerekdi evvel yapub niderdi anuñ cevâbı ⁵ budur ki kâḫ olur ki bir şey’i maḫşûd bi’l-‘arz olur ve anuñ ḫuşûlünde bir ḫikmet ⁶ ve ğaraż olur kendü zâtına bi’zzât ḫaşd ve irâdet olmaz

belki bir maqşūduñ ⁷ taḥṣīli aña merbūṭ olur ve kendü ‘aynine ‘alā ḥaddih ‘ināyet olmaz belki ⁸ bir murāduñ vücūdı aña mefūṭ olur şāyed kargāh-ı tekvīnde allāhuñ ⁹ ‘ādeti bunuñ üzerine olmuş ola ve nizām-ı mevcūd anda k̄anūn-ı ḥalk ¹⁰ bu vechile ḳonulmuş ola ki efrād-ı insānda bir ferd-i kāmīl olmaḳ niçe ¹¹ nāḳıṣlar gelüb gitmeyince olmaz ola ve ‘ālem-i kevn ve fesādda bir mizāc-ı mu‘tedil ¹² olmaḳ nice mizāclar düzülüb bozulmayınca olmaz ola neteki ṭabī‘at ¹³ nuṭfe-i şūret-i muḥammediyyeyi bulmaḡiçün nice şūretlere girür çıkar kimisi ¹⁴ zamāndan şoñra ḳalır kimisi evvel geçer ol şoñra ḳalana anıñçün degil ¹⁵ dimek olmaz bir pādīşāh bir şoḳāḳdan geçse bir zamān ardı eksülmez ¹⁶ ol sultān-ı kevineyn ki cihān çarşusına uğradı ekṣer ḥademi öñünce ¹⁷ geçdiyse birazı daḡı ardına ḳaldı her nebī ki geldi öñünce biraz ¹⁸ çāvuşluḳ eyledi meger ‘īsā ‘am biraz öñce etdi şoñra ardına çekildi ¹⁹ çün kendüye ri‘āyet ve ümmetüne ‘ināyet eyledi ki ümmetünüñ öñünü kendü ²⁰ bile ve ardını ‘īsā ile şıyānet eyledi anuñçündür ki ‘īsā ‘am ²¹ ḥātem-i vilāyet-i muṭlaḳa olur andan şoñra ayruḳ velī gelmez pes nüzul-i [38b] ¹ ‘īsā dan şoñra millet-i islām-ı aḡir olur ayrıḳ ümmet-i muḥammed ‘aleyhi’s-selām ² bulunmaz cihān içini ḳasāvet ve ḳalālet ṭutar pes muḳtezā-yı ḡikmet sālimesi ³ üzerine ḳıyāmet ḳopar nite ḥadīṣ-i ṣaḡīḡde gelür ki ḳıyāmet mümkin degildir ⁴ ki aḡyār üzerine ḳopmaz ve ḳıyāmet şol vaḳt ḳopar ki dünyāda allāh allāh ⁵ dir bir ḳişi ḳalmaz eger dirseñ ki ba‘īddir ki dünyādan allāh adı unudula ⁶ cemī‘i dünyāda her kim varsa münkir-i ḡaḳḳ ola bir cevāb budur ki istib‘ād ⁷ bunuñ gibi emrde ne fā‘ide ḳılır işāret sā‘atde ekṣer olacaḳlar ⁸ müsteb‘adāt olur ve bir daḡı buña murād andan allāḡı gönülden dimek ola ⁹ bu degil ki bir ḳırık lafzla söylemek ola her allāh diyen anı gönülden dimez ¹⁰ belki coḡı bir ibādetdir söyler murād niddigün bilmez pes şol ḳişi ki ¹¹ derūn-ı dilden derd ile allāh deye ba‘īd degildir ki ḳıyāmet ḳopacağı vaḳtde ¹² hiç bulunmaḡa ve biri daḡı budur ki şāyed murād andan ehlullāh kesilmek ¹³ ola anlaruñ vaṣfıyla anlara işāret itmek ola zīrā allāh allāh ¹⁴ dimek anlaruñ zıḳri olur ve dāimā ol lafzuñ mülāḡazası anlaruñ ¹⁵ fikri olur bundan bu lāzım gelmez ki bu ḡalvetiler ṭarīḳüne işāret ola ¹⁶ bu ḡadīṣde ol ṭarīḳüñ terciḡine delālet ola cemī‘i ehlullāhuñ ¹⁷ ṭarīḳünde aḡir nefy gider

işbāt kalur cemī'ī sāliklerūñ sülūkı elbette ¹⁸ mülāhaza'ı allāhla olur huşūşan allāh
 allāh demek ma'nāsı cāizdir ki ¹⁹ hemin allāhı añmak ola gerek kelime'ı tevḥīdle
 gerek mücerred allāh dimekle ²⁰ fi'l-cümle gerek zıkrle sülūk oluna gerek isimle ikisi
 daḥı ṭarīḳdir gerek ²¹ ḥalvetīler yolu gerek zeynīler yolu ikisi daḥı taḥḳīḳdir bunlaruñ
 [39a] ¹ birine kāyil olub birin inkār itmek ḍalālet olur hemin ta'aşşubda ² nāşī olmuş
 mu'ānede ve cehālet olur ikisinūñ daḥı 'ālī senedleri ³ vardır ve ikisinūñ daḥı ulu
 mesnedleri vardır iki ṭarīḳ daḥı aña ⁴ bir evliyā gelmişdir ve ikisünden kemmāl-i
 meşāyih yetişmişdir necme'l ed-dīn ⁵ kübrā ḥazretleri ikisini daḥı añar ve iki ṭarīḳi
 daḥı tamām medḥ ider ⁶ ikisünden geçen evliyāyı ta'zīmler ider ve ikisünden bile
 bulunan meşāyihā ⁷ tekrīmler ider ammā çün kendünūñ sülūkı zıkr ṭarīḳiyle olmuş ol
⁸ ṭarīḳ kendünūñ meşrebine ziyādece yetişmiş vāḳi'de meşārib ⁹ muhtelif olur her
 meşreb bir ṭarīḳle alışur egerçi mümkündür ki bir meşreb-i ¹⁰ vāsi'a ola ki her ḳanḡı
 ṭarīḳ girerse alışa likin ol daḥı sevḳ-i ¹¹ ilāhiyle ḳanḡı ṭarīḳde ki ziyāde sülūk itmiş
 ola ve ḳanḡı şeyḥ ¹² ḳātunda ki ḡāyet kemāli vüṣūl bulmuş ola elbette anuñ daḥı
 irtibātı ¹³ ol ṭarīḳ artıḳ olur ve tāliblere feyzi ol ṭarīḳden çok olur ¹⁴ egerçi maḳşūd
 cemī'ı yollardan allāh olur likin aña 'aded-i enfās-ı ¹⁵ ḥalāyıkça rāh olur her derūnuñ
 bir yoldan aña varması olur ¹⁶ ve her dervīşūñ bir yüzden anı görmesi olur aña
 varmak anuñ yaḳīn ¹⁷ olur ammā kişi ḳılavuzsuz varmaz ve eger andan tevḫīḳ
 olmazsa ¹⁸ biñ yıl ararsa ḳılavuzānı bulamaz her başar-ı başıret ki ḡubār-ı zünūbla ¹⁹
 örtülüb yellerle a'mā ola eger anuñ 'ināyeti irerse mümkündür ki ḥakla ²⁰ seher-i
 riyāzātla meddāra ola maḳşūd andan 'ināyetdir ve murād-ı ḥaḳḳdan ²¹ hidāyetdir
 evliyādan himmetdir enbiyādan şefā'atdır bir göñül [39b] ¹ erinūñ her bir zerre
 himmeti ṭaḡlarca günāhları def ider ve birisine serverinūñ ² bir ḳaṭre 'ināyeti zıkrler
 ṭolusı seyyi'āti maḥv ider ḥaḳḳdan ³ tevḫīḳ yetişecek günāhdan tevbe āsān olur ve
 andan hidāyet olıcaḳ ⁴ 'āşī fi'iline pişmān olur kimi ḥayrdan iḳ'ād ider kimini
 kendüye ⁵ taḳrīb ider kimini kendüden ib'ād ider ḥaḳīḳatde tā'ib oldur ki ⁶
 dilediginūñ ḳalbini tevbīḥ taḥrīk ider diledigüñi teskīn ider her bir ⁷ 'ālemde bir dürlü
 ḥālet üzerine tevḫīn ider kimini bir ḥayra iḳāmet ider ⁸ kimini bir şerrle melāmet ider

egerçi ikisi beşer ve ikisi dağı bir lüleden ⁹ sızar ammā meşiyet anuñdur her ne dilerse kıılır ki şāfī ki ¹⁰ bulanuğ akıdır ya‘ni mağalline nisbet itmekle adem anı öyle añlar yoğsa ¹¹ hāşā çeşme‘i fazl içinde gider neyler her ne ağarsa andan şāfīdir ¹² her kābile ve isti‘dādına göre vāfīdir her ne taraf ki andan malı olub ¹³ durur kendü rengidir içinde kendü gösterür eger kerem olub ol renge ¹⁴ dağı mekāl idersiñ ol dağı neden oldu deyü bağş-i cidāl idersüñ ¹⁵ eyle belki mahiyyāt ca‘l-i cā‘ille olmaz ve anuñ levāzımı te‘şīr-i fā‘ille ¹⁶ olmaz belki mahiyyāt-ı mec‘üle dağı dirse cāiz ammā anuñ ğayri ma‘nīsī ¹⁷ olur evet şağın şol ma‘nā fehm eylemege muvāfıđ da denilür belki ¹⁸ māhiyyāt didikleri şüver-i ‘ilmiyye hađđ olur ol hod hemin ‘ālem-i ğayb ¹⁹ muğlak olur hađerāt-ı hamsiñ biri ol olur tenezzülāt-ı vücūduñ ²⁰ evveli olur kıalan ‘avālim gibi ol dağı hađđıñ mazharı olur anlaruñ ²¹ gibi bu da anuñ eşeri olur ammā gene böyleyken kābiliyyet mağşüle [40a] ¹ değil değmez uşul-i meşāyiđ üzerine ma‘nāsı var eger tafşīl ider söz ² kelām bu kitāb üslubundan kııkar türki dilinüñ mekāliline yerişmez olur ³ bu kıadar söyledigimiz dağı söz sevđ ider giderüz keremiyyet meclise tağammül ⁴ edemeziz ve hem ihtimāl verüriz ki nāğāh bir derd ehline tüş gelüb ⁵ göre ba‘z-ı işāretlerimizden mađşūduna vara söz ehline düşücek ⁶ kelām nerden geldigün bilür kışı ‘āşık olucağ her nağşda ma‘şuğunu görür ⁷ insānda ‘aşk olucağ bir çöb çıldırdısı aña sāz gelür ve ademde ⁸ derd olucağ her nefsi āh u niyāz olur gönül gözi görücek ne ⁹ nağşa bağarsa bir hađ hūna olur ve cān kıulağı eşidicek her ne ¹⁰ murđı görürse bir bülbül-i güyā olur her neye ki nāzar iderse bir şađīh ¹¹ fikreti olur ve her nede fikr iderse bir gökçek ‘ibreti olur her ¹² mađlūka ki bağar aña bir hālden muğayyer olur kimisi mübeşşir kimisi munzır ¹³ olur meşelā şayf faşlı delālet ider cehennemüñ harāreti kıaviyyesüne ¹⁴ ve şitā kıalbi işāret ider tabaka‘i zemheriyyesine bahār havāsı ¹⁵ mütenebbih olur cennet diyārına ve harīf mevsīmi müvehhem olur anuñ şemāruna ¹⁶ seğer vağtleri işāret olur kıyāmet gününüñ şübhāna her kışı ne ¹⁷ hāl üzerine döndüyse ol hāl üzerine uyana nevm-i tenbīh ider ¹⁸ mevte ğāyetī ol bundan bir pāreciđ öte yağazuda fikri neyse ¹⁹ menāmda ol olur gündüzünce yürürse gece anuñ üzerine uyur ²⁰ pādişāhlaruñ kāh

olur az cerīme için çok cezā ve ‘uķūbatları allāhuñ ²¹ nāgehānı saŗvetüne işāretidir ve gāh olub sehl-i hızmayçün bī ḥadd [40b] ¹ ‘aṭā ve minnetleri anuñ ‘umūm raŗmetüne delālet ider ve zūbrānın anlaruñ ² yanunda ḥürmetlerinden enbiyā ve rasulūñ ḥaķķ katunda ‘izzetleri fehm olunur ³ ve ne de anuñ anlaruñ maŗalleründe ķurbetlerinden evliyā’i kirāmīñ allāh ḥuzūrunda ⁴ rutbetleri fehm olunur fi’l-cümle selāṭīñūñ ķapularında olan nizāmı ⁵ ‘ālemūñ nizāmına işāret olur eger bir tafşīl idersem tekşīr-i elfāz ve ⁶ ‘ibāret olur anuñçündür ki selāṭīne zullullāhdırlar ve anlaruñ ⁷ ‘ișyānını allāha ‘ișyān şayılr eger her kișinūñ kendüyle ḥizmetkārı ⁸ arasındāđi mu‘āmele ki irte kendüyle rabbi arasındāđi aḥvāle biñ ⁹ işāret bulunur her fi’ile ki kendü ḥizmetkārı neden kiși rāzı olmaz ¹⁰ eyle bilmek gerek ol fi’ullāha dağı ḥoș gelmez mücerred ‘āķil bu arayı ¹¹ gözedürse gökçek müttakī olur ve bunda olan işāretleri ri‘āyet ¹² iderse tamām taķiy olur ol ḥizmetkār kendüye neciyse kendü dağı ¹³ rabbüne öyledir belki bu anuñ zāhirüne mālīkdir ol bunuñ içine ¹⁴ taşınabiledir bu anı ḥükm-i şer‘le şatun alub birķaķ aķça virmişdir ¹⁵ ol ḥod her ‘uzvunu ve her ķılını yaratmışdır ammā müşkil budur kim ¹⁶ bundan soñra dağı gene öyle olmaya kendüsi ķavlınden umduğun ¹⁷ kendü rabbine ķılmaya kendü berādını taķşīr için bu ķavlıne ķaķıyub ¹⁸ yüzine baķmaya biñ ol ķadar günāhı hergün kendü edib rabbī demeye ¹⁹ bu ḥalk ‘aceb olur ki hergün kendü ḥidmetlerine tereffu‘ularını kesmezler ²⁰ ḥiķ bizüm mevlāmız var deyü birgün aña tevāzu‘u itmegi añmazlar kāh ²¹ kāh şunda mescide giderler anda dağı fikr itmezler ki neyleler ne iderler [41a] ¹ ḥiķ mülāḥaza itmezler ki kimūñ için oturub ķalkarlar ve ḥiķ ḥayāl ² itmezler ki ne maşlahat için inerler çıkarlar kendüler namāz ķılurlar gönülleri ³ yabānda bedenleri şalavatda ve ķalbleri ķalanıda hemin namāz ‘adet olmuşdur ⁴ ķılurlar yoḥsa bilmezler ki ne işlerler ve ne ķılurlar vāy ol namāza ve oña ⁵ güvenene aña ‘ibādet deyü inüb çıķana a‘māl göge çıķmalu olıcaķ ol ⁶ ṭama çıkar ol namāz bu ‘ālemde ķılursa şu‘ūd idemez namāz oldur ki ⁷ kendü merfu‘u olub şāḥibünü ref‘ide şalāt oldur ki muşallī ⁸ menāḥīden def‘ide her şalāt şanulan şalāt olmaz ve her mektüb-ı ⁹ pādīşāhı berāt olmaz ve her mü‘ezzīn bilāl olmaz ve her müstedīr hilāl ¹⁰ olmaz her muzī nār ve her eşfār dinār olmaz

‘acebdir şol kişünün ¹¹ ‘amelleri ‘amel-i eşrâr olur ve amelleri îmâl-i ebrâr olmaz fi‘illeri ‘uķûbet-i ¹² fir‘avn ve ķārūn olur ve ümîdleri i‘tâ‘i meşûbet-i mûsâ ve hârûn ¹³ olur eger bir ‘ibâdet añılsa za‘yîfız dîrler ve eger bir tã‘at añılsa nahîfîz ¹⁴ dîrler ma‘a hazân şol miķdâr getirirler eşķâl ve evzârı ki tağlı ¹⁵ getürmez ol ķadar evķârı hiç fikr eylemezler ki bu ķadar yükleri nice ¹⁶ çekseler gerek ve bu miķdâr eşķâlde sıratı nice geçseler gerek hiç ¹⁷ hâlleründe te‘emmül itmezler hemin nefslerine emânı te‘mîl iderler ve hiç taķammüllerini ¹⁸ fikr kılmazlar hemin kendülere ânâmı taķmîl iderler eger ittifâķ bir ‘amel ¹⁹ şâlihleri sebķat kılsa anı teşbî‘i iderler bir nice seyyâtla ki ²⁰ anı muķbiķ ola ve eger nâgâh bir kelime‘i tayyîbeleri şu‘ûd iderse ²¹ anı dağı ta‘ķîb iderler bir nice habîşîyyâtla ki anı muķbiķ ola [41b] ¹ naşîhat hiç göñüllerinde yer itmez ki ķalbleri dâimî degil ve sem‘ileri ² vâ‘î degil ve va‘z onlara aşlâ te‘şîr itmez ki derûnları ebred-i derrecmden ³ ve fuâdları aķsî celeden cibinleründen bir raşha hayâ şırmaz ⁴ ve ceneleründen bir ķatre mâ‘i talmaz bir lahzâ nefsleri hâli olmaz lehv-i ⁵ ve hevâdan fâriğ olub dururlar ⁸⁶ **وَالْبَاطِلُ** dan anlar bir tayfadır ki ⁶ aşķâb-ı ‘işyân olur ve anlar bir ķavmdir ki erbâb-ı tuğyân olurlar ⁷ menzîlleri nâr olur ve cehennem anlara dâr-ı ķarâr olur serâbları ⁸ ķatrân olur ve ‘azâbları elvân olur ve kelâmları bükâ olur ‘amelleri hazelân olur emelleri hûsrân olur hâlleri ⁸⁷ **الْبَاطِلُ** ¹⁰ olur bir dost bulunmaz ki merķamet ide ve bir mâl bulunmaz ki menfa‘at ide ¹¹ birbirine mededi erişmez ve birinüñ birine feryâdı yetişmez birbirine başını ¹² kıssî olur ođul atanüñ ata ođuluñ nesi olur ne fâyda virir ¹³ şekvâ ve ne münkesif olur belvâ bir ney velvedir ki ne menn olur anda ¹⁴ ne selvi bundan aķmaķ kim olur ki bir sâ‘at yellerle ‘azâb şatun alır ¹⁵ andan bunuñla tûru ben uşlu ve ‘âķil derilür ba‘z-ı meşâyihden rivâyet ¹⁶ olunur ki eydür beni isrâ‘ilde bir kişi gördüm ki ‘ibâdet anı nahîf itmiş ¹⁷ ve riyâzat mecâl ķomamış za‘yîf itmüş hâlüñ nedir böyle olduñ ¹⁸ ve sebep nedir bu mertebeye varduñ dedim eyütdi şaķl-i evzâr ve ģafv-ı ¹⁹ nâr ve hayâ‘i melik-i cebbâr muķammed bin es‘addan rivâyet

⁸⁶ Onun için ve aleyhine olan de.

⁸⁷ Şanıdan sorulmaz.

olunur ki ²⁰ eydür bundan ‘aceb nesne olmaz ki bir kiři dünyāda gelir yürür anı bilmez ki ²¹ aħir kendüsi nereye varur bunca varıalar anuñ öñünde yetürken [42a] ¹ ne dille cihānda yetüb tıurabilür ve bunca tehlikeler yolunda tıururken ² ne ħuzürle qalqub oturabilür fi’l-vāqı‘ didigi gibidir şol kiři ki ³ mevti zākir olur aña dünyā dārında la’ib-i lehv-i ‘acib olur ve şol kiři ki ⁴ ħurmetden ħāyıf derilür aña dīn aħvālünde ğaflet ve sehv ‘aceb olur ve şol ⁵ kiři ki kıyāmet ‘araşātuna kâ’il denilür aña şimdi tekebbür ve zehv ‘acib olur ⁶ ħayāt didikleri bir nice eyyām qalāyildir ve ‘ömr didikleri elbette bir zıll-i ⁷ zāyildir aħmağ ol kiři ki kendüniñ dünyā ziyāfethānesünde bir ⁸ đayf-ı rāħil degin bilmez ve cāhildir ol kimesne ki bu dārda müsāfir olub ⁹ her nefesde beriki menzile varduğın tıuyamaz ‘āqıl oldur ki nefsüne taşvır ¹⁰ ide her gün şura’i mevti ve nazarunda temşil eyleye her sâ’at şüret-i ¹¹ fevti ol vaqıtdaki ‘ömrden sâ’at isteyüb elüne girmesi gerek ¹² ve ħayātdan bir nefsi temenni idüb bulmasa gerek ol sâ’ati niçün isteyicekse ¹³ şimdi anı işlesün fırsatı varken ve ol nefesi gine şarf edecekse ¹⁴ şimdi aña şarf itsün qıudreti varken eliyle ayağıyla der ¹⁵ üşsun ecel cellādı elün ayağın bağlamadan ve elünden geldikçe ¹⁶ çalışsun mevt müvekkileri tıutub bukāğılamadan şol günü fikr ¹⁷ eylesün ki rüħ bedenden çıqmağa mużtarib ola ve cān-ı cānib-i aħrete ¹⁸ mütecezzib ola melekü’l-mevt qarşusunda tıura rüħünü qabz itmege müteveccih ¹⁹ ola rahmet melekleri yemīninde şaf şaf ola cennet qapuların aqub ²⁰ ve ‘azāb zebānları şimālünde qat qat tıura cehenneme eletmek isteyüb ²¹ bunuñ ħālī hemin bir nefese mevfüq qala ki ya sa’id ola yā şāqı [42b] ¹ yā ‘āşī ola yā muttaqı yā rahmet melekleri alub biñ i’zāzla cennete eledeler ² veyā ‘azāb ferişmeleri döge döge cehenneme bırağalar imdi kişinüñ yolunda ³ bunuñ biz sehimnāk-i ma’rake ola ve öñünde bir buncalayın muħavvef muħlike ⁴ ola aña ne ħuzürle ğurür gelür ve ne lezzetle sürür gelür ne ğöñülle ⁵ ğöñül edeb gelebilür ve ne şafā ile shevāta aldanub qalabilür ne ⁶ cānla cerāyime cür’et idebilür ve ne maħālle ğöz ğöre kendüyi oda ⁷ atabilür eger buña inanmazsa ħod müslümān olmaz ve eger inanursa inanan kiři ⁸ böyle qalmaz qa’bu’l-eħbārdan rivāyet olunur ki eşkıyā yevm-i maħşerde ⁹ nedāmetlerinden ellerini dirseklerine degin yuyalar ħayretlerinden aşlā

ne ¹⁰ etdiklerün dağı tuymayalar bir kişünün yolunda bu kadar hayret ola şimdi ¹¹ hayātunda ne hazz olur ve bunca meşakkat önündeyken bir iki gün ¹² lezzete nice aldanabilür dünyā ni‘meti ne nesnedir ki kişi aña inanub ¹³ mağrūr ola ve hayāt rāhatı ne huzūr olur ki ‘ākıl anuñla mesrūr ola ¹⁴ nice ni‘met olur ‘acilde ki elbette bir naķametle müteğayyīr ola ve nice şāfī ¹⁵ olur dünyāda ki ‘ākıbet bir neketle mütekedder olur ķangı vech-i mesrūrı ¹⁶ gördük ki bir vaķtde dağı ‘abūs olmadı ve ķangı rehā ve sürūrı ¹⁷ gördün ki bir zamāndan būs olmadı ve ķangı lezzeti gördün ki şāyibe’i ¹⁸ derd ve guşsa ķarışmadı ve ķangı cām devleti gördün ki her devrde bir ele ¹⁹ düşmedi ķangı maħbūb gördük ki hūsnı libāsundan çıķmadı ve ķangı ²⁰ sultān gördün ki salţanat tācını bırakmadı ķangı emīr gördün ki me’mūr olmadı ²¹ ve ķangı ķahırı görüñ ki maķhūr olmadı ķangı meclis ‘aşireti gördün altı [43a]¹ ve esbābı tağılmadı ve ķangı sarāy ‘izzeti gördün ki yıkılıb bozulmadı ² meşhūrdur ki bir pādīşāh bir ‘ālī binā eyledi tamām olıcaķ halkı içinde tıldı ³ ķapusında adam ķodu ki her çıķana ‘aybını şoralar her ki ne ‘ayba muţtali‘ ⁴ olursa ıslāh eyleyeler her kişiye ki şordular hiç ‘ayb dımedi her ⁵ birisi hezār medħaller idüb begendi ahir bir kişi ķaldı andan şordular ki ⁶ eger ‘aybın bilürsün deyü ve yürüdüler eyitdi gökçek sarāy idi eger iki ⁷ ‘aybı olmayadı ve hūb binā idi eger ol naķıza bulmayadı def’i ⁸ ol kişiyi pādīşāha getürdüler pādīşāh yanında ol iki ‘aybı şordular ⁹ eyitdi biri budur ki ahir kendi yıkılır ve biri budur ki elbette şāhibi ¹⁰ olur eyitdiler ol ikisi ‘aybsuz o olurdı ol iki naķıza söz ¹¹ binā olur mı eyitdi beli buña olan sa’yüñ bir pāresiyle ve buña ¹² olan ħarcuñ yarusuyla cennetde bir ‘ālī sarāy yapılıur ki ne şāhibi olur ¹³ ve ne kendi yıkılır ‘ākıl midir ol ki gice gündüz bir evi yapmağa ¹⁴ çalışur ‘ömri dirlerini anuñ yoluna ħarc idüb duruşur birķaç ¹⁵ günden sonra anı bırağub görekdir bunca sa’ylerden ahir ne fā’ide ¹⁶ görür ol yek degil miydi ki aña şarf olunan ‘ömri bir nesneye şarf ideydi ¹⁷ ki anuñ menāfi‘ini ve fevāyidini kōri içinde göreydi aña ħarc itdigini ¹⁸ şadaķaya vireydi ki her bir aķçası bir yük deminde bulunaydı ve bu ‘abeş ¹⁹ olub ħarc oluben gitmeyeydi ol ev içinden aña biraz gurūr da gelmeyeydi ²⁰ ‘acebdır ki māl allāhuñ olı ni‘meti olur ammā adem oğlını anı ²¹ ma‘āşıye ħarçlanur bir aķça

şadağa ağır gelür aḥret için virmez [43b] ¹ ve eger biñ aḳçeyi havā yoluna ḥarc iderse tuymaz şadaḳayı bir aşığa ‘abeş ² gitdi şanur ammā anı bilmez ki aña aḥrette hemin ol bulunur ol begenmediği ³ ‘amel çü gelirdir aḥir gerek olucaḳ ve ol güçle etdüği işlerdir aña buluncaḳ ⁴ her kaçan ki bir ğaniye niçün şol sâ’ile aḳçeyi virmezsün denilür ğāyet ⁵ müslümān olucaḳ faḳīr degildir deyü cevāb virür dut kim ki ol sâ’il faḳīr ⁶ degilmiş hiç yeryüzünde faḳīr yok muymuş bir dünyā maşlahatiçün aḥşam ⁷ degin gezer tırmaz niçün sa’y idüb şehir içinde bir faḳīr aramaz eger ⁸ adem şadaḳanuñ şevābunu ne kadar edügün bileydi dünyāda faḳīri arayub ⁹ meşriḳdaysa daḫı bulaydı şadaḳa ni‘metün ulu şükri olur ve şadaḳayla ¹⁰ ademün rızḳı bol olur şükr dolabı devrān itmeyince ni‘met añanları ¹¹ şorulub ögmez ve tazarru‘ seyleri seyelān itmeyince ‘acz vādileri ¹² rahmet şuyuyla tölmez ḥaḳḳ ḥoş cevāddır ḥaḳḳına ammā biz de ḥoş ¹³ taḳşīr ider zehiḳḳına iḥsānı ‘ām olupdudurur ādemiye behāmiye ¹⁴ cāhile ve ‘ālime ve taḳīyye ve zālīme likin dünyāda hiç kimesne ni‘metünün ¹⁵ ḳadrini bilmez bir nefesde ki ni‘metün yıllarla şükürni edā ḳılmaz ‘ömrünü taẓyī’i ¹⁶ ider ‘abeşsiyāta ve evḳātını ḥarc ider zāyi‘āta şol şerīf vaḳtlerinde ¹⁷ daḫı nesnelere duruşur ve şol gökçek sâ‘atlerinde çirkin ‘amellere ¹⁸ çalışur cihān allāhuñ memleketidür ve her kişinün işi anuñ ḥizmetidür ¹⁹ her kişi ki diler allāh ḳatunda mertebesini bile hergün üzerine ḳāim olduğı ²⁰ ḥizmetüni göre ki kargāh-ı cihānda mevācib ü mühimmātundan mıdır ve niẓām-ı ²¹ ‘ālemde maḳāşda bizzāt dönemdir yoḫsa bir ‘amel midir ki ‘āleme bi’l-‘arz [44a] ¹ ḳaşd olunur zarūrī maḳşūd olanuñ levāzımından olur maḳāşıddan ² olucaḳ daḫı cemī‘isi bir olmaz selātīnuñ cemī‘ menāşıbı berāber olmaz ³ neteki cihānuñ beḳāsuna hem ḥicām gerek hem cellād gerek heçinān anuñ niẓāmına ⁴ hem nebī gerek hem pādişāh gerek hem ricāl gerek hem nisvān gerek hem tācir ⁵ gerek hem deḥḳān gerek ‘āḳil olan ceḥd itmek gerek a‘mālūñ gereklüsünde ⁶ ola ve ḥudemātuñ gereklüsünde ola ki ol ḥizmetle ḳadri ‘ālī ola ⁷ ve ol ‘amelle nāmı sāmī ola ḥudemātuñ daḫı ‘amelden a‘lāsı olmaz ve ⁸ tā‘atıñ daḫı ma‘rifetden evlāsı olmaz adem didikleri yā ‘ālim veyā zāhil ⁹ olur eger ikisi bile cem‘ olursa ḥod vāḫid ba‘de vāḫid olur ¹⁰ ammā zāhid oldur ki bevāṭun ḳalub

niyyâtda ola zevâhir elbise ve şiyâbda ¹¹ olmaya ve ‘alem oldur ki taḥkîk hücec ve beyyinâtda ola kaşûr elfâz-ı kitâbda ¹² olmaya niçe ‘ulûm olur ki şâhibi anuñla müntefi‘i olmaz ve niçe ¹³ a‘mâl olur ki semâya mürtefi‘i olmaz hemin ehiller ne andan kedd-i fevâyiḥ ve kedḥ ¹⁴ cevâriḥ kıılır neyler ‘ilmi olur kişi ola i‘tibâr-ı ‘amel edicek degil neyler ¹⁵ seyfi ögmese ki muḳâtele ve cedelle edicek degil der nev‘i zemînde nuşḥiye olur ¹⁶ ve suyûf-ı nisvânda ḳabiḥa olur nice silâḥ olur ki ḥâmilüne ider bir ḳabını ¹⁷ elekden ve nice kelime olur ki ḳâ‘ilüne ider ki ḳoḡul beni delikden şöyle ki ¹⁸ meşḥûrdur cünûn fünûn olur hemçinân ekşer fünûn daḥı cünûn olur ne olur ¹⁹ ol fenden ki kişinüñ dînüne nef‘î olmaya ve ne olur ol ‘amelden ki şâhibüne ²⁰ fişḳdan def‘i olmaya şol ‘ilm ki sen anuñ aşlına tamâm câhilsin yegdir ²¹ ol ḥâlden ki ‘âlim olub ‘amelden zâhilsin ‘ilm egerçi şu‘ub olur ammâ cehl **[44b]** ¹ andan eş‘ab olur taḳvâ egerçi ta‘b olur ammâ fücûr andan et‘ab olur ² su‘b oldur ki müste‘ḳab-ı fe‘acât ola ta‘b oldur ki müstevceb-i te‘abât ola ³ kişi ḥaḳḳla olucaḳ tevḥîn ider ḥaḫtını tevḥîn ider şu‘bumı laṭif ider ⁴ de‘bini ḥüsn ider edebini ḥayra ider niyyetüni gökçek ider ṭaviyyetüni ⁵ şenâ‘i cemîl virir ‘âcilden şevâb-ı cezîl verir eclünde ḥakîm olan ⁶ dâim nazâr ider aḥvâl-i kevâkibe ve her vaḳt iltifât ider ‘âlemde olan ⁷ ‘acâyibe tefekkür ider muḳadderlünün ḳudretünden ve tedebbür ider müdebbirinün ⁸ ḥikmetünden her cüz’ide hezerân ḥikmetler bulur ve her yirden biñ dürlü ⁹ ‘ibretler olur her kişi ki nazâr ider ‘ayn-i taḥkîḳle ve her kimse ki iltifât ¹⁰ idünür tevfiḳle bu ḳaziyye-i câzim olur ki her maḥlûḳ lisân-ı ḥâlî ¹¹ mu‘terif-i ḥâliḳdir ve her şâmit ki görürsün ḥaḳîḳatde nâṭıḳdır ¹² lisân-ı ḥâl efşah olur lisân-ı ḳâlden ve kelâm-ı işâret eşdâḳ olur ¹³ kelâm-ı meḳâlden lisân-ı ḥaber muḫtemel-i tekzîb ve taşdîḳ olur lisân-ı ¹⁴ ḥâl-i ḥod her ne dirse taḥkîḳ olur lisân-ı ḳâlün muḳâbili ‘avâm ¹⁵ ricâl olur ve lisân-ı ḥâlün muḥâtabı erbâb-ı aḥvâl olur elfâzuñ ¹⁶ sâmi‘i şammâḥ-i ecsâd olur ve işâratuñ müdriki sem‘i fuâd olur ¹⁷ her kimse ki ḥâl dilünden söz añlar her mevcûd aña yoldâş olub ¹⁸ anı añlar hiçbir mevcûd olmaz ki anuñ biñ dürlü işâratı olmaz erbâb-ı ¹⁹ rızḳa hezerân ḳışşa ve ḥikâyâtı olmaz her ḥayvânda ne işâretler ne remzler ²⁰ olur ve her cemâdda ne nükteler ve ḡamzler olur her bir ḥaccuñuñ bir dürlü ²¹ lisânı olur ve her

bir kuşuñ kendüye münāsib bir zebānı olur [45a] ¹ kuş dilün bilenler bilür ki ne dirler ve ol añlayanlar anlarlar ki ne söylerler ² böyle şanmañ ki bu dedigim bir kuru hayālāt ola ‘aql katunda bir ³ ‘abeş-i‘tibārāt ola belki her birisi bir faşih nāṭık gibi söylenür dürlü ⁴ dürlü muğayyebātdan haberler virür ne va‘azlar iderler ehl-i i‘tibār ⁵ onlara ve ne tezkereler iderler aşhāb-ı istibşār olanlara her kişi ⁶ anlaruñ dillerini kendü i‘tibāruna göre añlar ve her adem anlaruñ bir adını ⁷ kendü zevkine göre fehm eyler ol sebebdan cāizdir ki anlar ‘aqlen olmayalar ⁸ ehl-i ‘ibret kendülerden ne fehm etdiklerini kendüleri hiç bilmeyeler zamān-ı ⁹ qadīmde ‘arabda bir tā’ife var imiş kim kuşlar dilün bilürlermiş her kuşuñ ¹⁰ vaz‘ına göre bir hüküm kıılurlarmış gelüb kōnduğı vakt kōnuşundan ¹¹ ve ol kōnātlanun gerişinden ki yüzün dönüb oradan dönüşünden ¹² ki toğrı inüb ki egri inişinden ki kōnduğı keb ötdüğünden ¹³ el hāşıl her hālünden bir hāle işāret olurlarmış ve her hey’etden bir kōziyye ¹⁴ delālet alurlarmış tecrübeyle şöyle bulunmuş ki didikleri mümkün ¹⁵ degil tehallüfā itmezmiş muğayyebātdan her ne dürlü haber verilerse bir dürlü ¹⁶ dağı olurmuş birkaç ġarībce kışşalarundan disevüz olurdu ammā ¹⁷ söz ġāyet taṭvīl bulub uzanurdu fi’l-cümle her ‘ākīl ki anuñ bu fikreti ¹⁸ olur ve her zekī ki anuñ bir ‘ibreti olur ‘ālemde her vaz‘dan kendü ¹⁹ derdüne münāsib bir eşer olur ve her mevcūddan kendü niyyetüne yakışur ²⁰ bir haber olur eger ‘āşık ‘aşk yüzinden ve aña muḡakḡak ise ma‘rifet ²¹ yönünden eger falcıysa fālıysa fālī cihetünden her kişi ne şorarsa anuñ [45b] ¹ niyyetünden eger bu yollardan bir pāre zevkiñ varsa ve eger bu aşl ma‘rifetlerden ² şevkiñ varsa seḡr vaktünde bir bostān-ı şafāya ve bir ³ ravza’i ḡazīana ve eger ki basit olunmuş ola adımı ve raḡik olmuş ⁴ ola nesimī dimāğı ola ṭayyibi ve muğanni ola ‘andelibi mutaḡarrık ola ‘iydānı ⁵ ve mütemāyil ola aḡşanı müteḡeyyīc ola ezhāri ve meḡḡūt ola hezānı ⁶ müteselsil ola cedāveli ve mütebelbul ola belābili pes diñle her ⁷ yerinden niler gelür dilleründen evvel mükāmele ile bād-ı nesmiyle gör ki ol da ⁸ ne söyler şūret-i raḡimle eydür ki ben her muḡibbūñ rasūlüyüm cibine ve her ⁹ ‘ālīluñ ḡabercisiyim ṭabībüne her ‘āşuḡun hem rāzıyım ve her müştākuñ ¹⁰ demsāzıyım eger baña vedī‘a kōsalar bir neşri edā iderim ibda‘ ¹¹ olundugum gibi ve eger baña taḡmīl

itseler nazmı rivāyet iderim istimā' ¹² olunduğum gibi her kimiñle ki muşāḥabet eylerim ve her neyle ki mücāleset ¹³ eylerim anuñla ṭabī'at berkidüb müttahid olurum leṭāfet ayināsıyım ¹⁴ sebebiyle ve anuñla mizāc eleşdürüb muḥtaliṭ olurum şafā'i inkāsım ¹⁵ sebebiyle şöyle ki ol ṭayyīb olursa bende ṭayyib olub aña uyarım ¹⁶ ve eger ol ḥabīs olursa bende onculayın ḥabīs olurum eger ben ¹⁷ mu'tedil olursam şahīḥ olur benimle her 'alīl ve her yire ki ben ḥulūl ¹⁸ idem şeref bulur nüzülümle her maḳīl eger müteneffis olursam her müştāk ¹⁹ eger müterennüm olursam velveleye düşer her 'uşşāk benleyin el 'aṭāfım ²⁰ ben heyyin el in'itāfım ben serī'il il'itilāfım ben nefḥa'i zü'l-metin vel'el ²¹ leṭāfım benim mehābım muḥtelif olduğu bād-ı hevādan degildir ve benim aḥvālim [46a] ¹ muḫtarib olduğu 'abeş ḥareket ve ğavğādan degildir ben ri'āyet iderim ² tamām fuşūl-i erba'ī tā ki faşılda buluna benden aşlahı ve enfa'ī kāh bād-ı ³ şimāl olurum ki telḳīḥ eyleyem eşcārı ta'dīl eyleyem leyli ve nehārı ⁴ kāh şabā eyleyem ki inmā idem eşmārı ve şāfī kılām enhārı ki cenūb olurum ⁵ ki her şemer ki kılmışdır aḫz ḥadd ṭayyibini ve istifā ide ḥaḳḳ terkībini ⁶ ki dīvar olurum ki her şecerüñ ḥaḳīḳat ola ḥamli evrāḳı ḳuruyub ⁷ bāḳī ḳala aşlı pesben ol müzeyyen 'ālem ve şafā bahşı beni ādem ki benimle ⁸ pīr kılinur eşcār benimle yetişür eşmār benümle müntefiḥ olur ezhār ⁹ ve benümle müteselsil olur enhār daḫı nice bunuñ gibi vardır ki ḥāl ¹⁰ diliyle añlanur kendü ḥālīne münāsib ḫikāyātı vardır ki ol lisānla ¹¹ söylenür pes andan ezhāra nazar eyleye gör her birinüñ ḥālinden ¹² ḥaber şor diñle derdi gör ki ne dir lisān-ı ḥalle eydür ben cihān ¹³ bağına bir ḍayfım ne müsāfir-i şitā ve şayfım benim 'āleme ziyāretüm ḥalvetüñe ¹⁴ ziyāret laṭīf olur benim zamānımı ğanīmet görsünler ki vaḳt nesīf olur ¹⁵ egerçi benim levnim levn-i ma'sūḳ olur ammā nefsim 'āşıḳdır egerçi baña ¹⁶ bīvefā deyü ṭa'n olunur ammā 'arīflere muḥabbetüm şādīḳdır ¹⁷ sevmedüğim benim şol dünyādaki anuñ ḳararı yok vefā etmedüğim şol ¹⁸ nā ehillerdir ki anlaruñ i'tibārı yok beni bir laḫza ḳomazlar ḳoparı ¹⁹ verirler elden ele bırağurlar bir maḥbūb eline düşünce biñ ele düşerim ²⁰ ğurbet ve firḳatle zārūrī şularım ben nice muḥabbet ideyin dünyāya ²¹ ve ben nice gönül vireyin ol bīvefāya ben güler yüzle niḳāb açub [46b] ¹ gelürem

geldüğim yirde h̄arı h̄amiz bilürüm hiç yaraşur mı ki ² benüm gibi maḥbūb-ı nefsi dāimā h̄arı kırlarlar anuñ celsini ben cihān ³ ‘arusınıñ yüzinde bir gevher olam baña lāyık mıdır ki degenlerle ḥaşr olam ⁴ ‘ālem benim ḥüsnüm alışda zebūn ola niçün h̄ār elünden benim yüregim ⁵ h̄ūn ola bağ içinde birkaç günlük müsāfir olam anda daḥı h̄ārlar ⁶ ele ḥavār ve ḥāsir olam hele bu ḥālle daḥı gene birkaç gün koymayalar ki ⁷ diñlenem şol miskīn bülbülüñ terennümātla biraz eglenem her nākıs ki bağ ⁸ içinde gezer beni yerimde kıomaz gelür üzer gene anuñla daḥı beni ⁹ kıomazlar elden ele alub aḥār bir kıomazlar pāre pāre iderler tenevvümü ¹⁰ kıt‘a kıt‘a keserler bedenümi odlara yaqarlar kebedimi ve şu gibi ¹¹ eridirler cesedimi gözlerümi dümü‘a ğarq iderler gene bu ḥālle daḥı ¹² vaz gelmezler hele bu miskīnüñ işi tamām oldu dimezler ¹³ bir kıārūriye kıoyub güneşe kıarşu kıorlar günden güne ḥırkıatimi ¹⁴ artırırlar bu cümlesiyle gene ben eyilüğimizi kıomazam ol gökçek kıoqumu ¹⁵ elden bıraқmazam reng-i rüyum giderse ben boyumu kıomazam biñ pāre iderlerse ¹⁶ ben ḥuyumu kesmezem ḥırkıatüm ziyāde olduqça nefsim ḥüb olur ¹⁷ ve ğurbetim artıqça nefehātım mergüb olur her kim eline alursa nesīmimden ¹⁸ fışkıatimi bilür ve her kim ağızına kıoyarsa ta‘amla ḥırkıatimi bilür ¹⁹ ḥelāl olsun kıaқularum anlara ki beni tenessüm etdiklerince benimçün ḥasret ²⁰ iderler ve beni bir şışede aşılı gördükçe benim ḥālümden ‘ibret ideler ²¹ niçe daḥı bu yüzden ḥikāyāt ve bu aşl maқālāt edeb [47a] ¹ dünyā bostānınıñ bīvefālğından ve cihān ğülistānınıñ bīşafālğından ² şikāyetler ider biz bu sözde iken nergis daḥı berīkādan söze başlar ³ ol daḥı bir dürlü nevādan ider ki ben bağ ehlinüñ raқibi ve şāhidiyim ⁴ ve ben anlaruñ semiri ve münādimiym kıaşb-ı zümrüdd üzerine binā olmuşdur ⁵ esāsım lüceynle ‘ascedden kıılunmuş der libāsım ertelere degin uymaz ⁶ gözedirim ⁸⁸ derim her kışinüñ ki ğayretimi ve himmeti avlar ⁷ aña gösterdim tariқи ḥizmeti nice olur kıulluқçı olan kıadem üzerine ⁸ kıāim gerek ve ḥādım dilerin ḥizmeti üstünde dāim gerek cilāyis arasında ⁹ baş kıaldurub celīs olmamaқ gerek ve ḥiçbir kışiyeye bāş kıaldurub enīs ¹⁰ olunmamaқ gerek nice daḥı bunuñ gibi ḥaşāyil gerek ki nergisden alunur ¹¹ vaz‘una baқub diқqāt

⁸⁸ Kavmin efendisi hizmet edendir.

etdikçe bir bir añlanur neteki benefşeye bakşuñ ¹² neler añlarsun ve her bir haccña nazār itseñ ne rumüz fehmi eylersin her bir kuşa ¹³ nazār eyle ki neler eylerler kâh biri biriyle söyleşürler ve kâr arırlarlar ¹⁴ bülbüli görseñ ki hâl diliyle dünyâdan ne hoş şikâyetler ider ve ehl-i ¹⁵ ‘ibret olanlara ne gökçek hikâyetler eyler ki bağınuñ bîkararlılığından ¹⁶ ve ki gönül mevsiminüñ tâ pâyidârlığından ki zamân bahârınıñ tizcek ¹⁷ geçmesünden ve ki lâlezârınıñ ta‘cîl gitmesünden her ravzânuñ ¹⁸ tarâveti izmihlâlundan ve her cemminüñ hazreti zevâlünden her şafâ ve lezzetüñ ¹⁹ ‘âkıbet tekaddüründen ve her ‘îş-i hulvüñ elbette temezzüzünden her ²⁰ vuşlatuñ firkatünden ve her muhabbetüñ hırkatünden her ‘âşıküñ cevri ve ²¹ cefâsından ve ol cefâlar içinde olan şafâsından ki gülden añlar ve ki **[47b]** ¹ hârdan ki rakîbden ağlar ve ki yârdan ve ki ‘aşk ‘illeti gâlib olub ertelere degin ² zârılıklar eyler ve ki şevk hâleti cüş verüb biñ dürlü terennümâtla hürüş eyler ³ her ‘âşık ki anı görüb şevkine şevk kıtar ve her derd ehli ki avâzın işidir ⁴ durmayub kendüden gider hezâr muğannî gerek ki anuñ ğınâsın öyküne ⁵ ve nice tazîf bulunur ki anuñ şadâsına öyküne ‘abd’el-kâdiriñ ne kudreti ⁶ var ki anuñ nevâsında sâz ide ve ğazanferüñ ne zehresi olur ki anuñ ⁷ yanunda avâz ide ol bir muğannî hâkdır ki seherden tırub feryâd ider ⁸ ve ol bir muṭrıb-ı muṭlaqdır ki her dem dil ehlini dilşâd ider gülün ⁹ takvasını işitdikçe ol terennüm ider ol terennüm etdikçe gül tesnîm ider ¹⁰ hamâm dağı bir yaña tırmuşdır öter ol dağıdır ehline nice hâlât şatar ¹¹ ‘ubūdiyyet tavkı tamâm tırmuşdır ‘unūkıni ve muhabbet piri pir etmişdir cenâh ¹² şevkini her ne mektûb ki virseñ emânet üzre hâmil olur ve her ne ¹³ risâlete ki gönderseñ ta‘cîlle vâşıl olur bir tâife olurmuş ki ¹⁴ uzâğı görürlermiş her vaz‘ına göre muğayyebâtdan haber virirlermiş ¹⁵ ekşer didikleri vâkı‘a muṭabık çıkarmış ez vâkı‘i olurlarmış ki irâde ¹⁶ ğalaṭ düşermiş ve eger anı dağı isterseñ ki görseñ tāvusu ¹⁷ ile belki ol dağı uçub durur muhabbet camından kü’si ol dağı ‘uşşâk ¹⁸ âvâresi olupdurur ol dağı muhabbet biçâresi olupdurur iblîs-i la‘inüñ ¹⁹ telbîsi yetişübdurur cennet içinde uçarken sürülüb taşra çıkıbdurur ²⁰ eger ‘âlem-i zâhirde hoş ra’nâ şalınub yürür ammâ bâṭın yüzinden haberdâr olan ²¹ bilür ki ol ne haber virür eydür ki kıanı benim cennet çimenlerinde

sekrüdüb gezdiklerim ve kanı [48a]¹ benim ol haremelerde seyr idüb yügürtdüklerim kanı anuñ devran-ı dāyir olduklarım² ve kanı anuñ cevriñi zāir olduklarım kanı ol hevāda tayrānlarım benim³ ve kanı ol fezāda çevlānlarım benim kanı şol demler ki ta‘amum tesbīhdi⁴ ve kanı şol vaktler ki şarābım taqđisiydi aħir kader-i sābıķı sevķ itdi⁵ iblīsüñ eline ve ‘ākıbet kazā kağısı beni mübtelā etdi anuñ⁶ teblīsine ol mel‘unuñ telbīsıyla uğradım bu belāya anuñ sebebiyle⁷ düşdüm bu dār-ı ibtilāya yoksa benim bu ne yerum idi ben bunda neylerdim⁸ ne tururdum eger şeytān degilmişse ben bu diyārı kanda görürdüm⁹ anuñ fitnesiyle etdiler beni cennetden ve anuñ vesvesesiyle ‘azl etdiler¹⁰ ol ‘izzetden ammā hüsñ-i zīnetden tamām bozmadılar rişimi tā aña baқdıķķa¹¹ tezekkür idim eski ‘iyşi anuñla dāim ziyāde ola derd-i firķatım ve aña¹² nazār itdikķe irte tura hırķatım ben ol derdle tırmazım yelerim¹³ ve ol hevāyla bostānlarda gezerim eger cennet ele girmezse bāri¹⁴ andan bir nişāne ola ve eger dosta vuşlat olmazsa bāri zıkrine¹⁵ bahāne ola çün naķşını görmezem bāri bir numūne görem çün boyuna¹⁶ ermezem bāri bir boyuna irem niķe dürlü bu yoldan dağı taħassürler ider¹⁷ ehl-i ‘ibret olanlar bir bir anı tefekkürler ider dünyāda oldukķa aħretī tarafını¹⁸ ‘imāret itmesinde tedebbürler ider eger ĥorası dağı dilersen ki göresin¹⁹ ve ol dağı ne ĥaber verür bilesin nazār eyle ki fehm eyleyesin ĥāl diliyle²⁰ lisānuñuñ taķrīründen ve kulaķ ur ki diñleyesin her sā‘atde ezānıñuñ²¹ taħrīrinden ‘ibretler añlayasın eydür ki her vaķtde ezān okumaķ baña rüz-ı [48b]¹ ezelden vazīfe olur ve her kim seĥer vaķtinde uyuyub işitmeye ol cīfe² olur benim ezānım beşāretdir ol kimselere ki⁸⁹ ³ olur taşfīķ etdigim cenāĥımı beşāret iderim necāhicün ve tekrīr⁴ etdigim şabāĥımı demhā iderüm felāĥçün eger ĥuffāşuñ gicede vazīfesi⁵ varsa gündüzde nāim olur ĥādım aña dirler ki rüz-ı şeb ĥizmet⁶ üzrine kām olur ĥizmet benimdir ki ĥizmetümden gāfil olmazam ne leyde⁷ ve ne nehārda ve kullaķ benimdir ki vazīfemi terk itmezem ne sır döne cihārda⁸ ĥalāyıķa ta‘līm iderim evķatı ve gāfiline tenbīh iderim sā‘ati⁹ ‘ömrümden geçmez bir sā‘at gene benden bulunmaya bir ta‘ata mevlā-yı ĥaķīķiye¹⁰

⁸⁹ Rablerinin rızasını isteyerek. En‘ām 6/52

iderim fā‘atı ve mevlā-yı mecāziye iderim daḡı iṭā‘atı hergün buḡzlar ¹¹ efrācımı tanımaz ve her dem tefrīka iderler ezvācımı muḡayyed olmazam ¹² ben dāim ṭururum ḡapusunda ḡizmetiḡün benānı terk itmezem ol ne gerekse ¹³ etsün ve eger dilerseñ hüdhüdi daḡı göresin ve andan daḡı ḡaber ṣorasın ¹⁴ nazār eyle nūḡūzuna nūr-ı nāzīrasunuñ ve iltifāt ile diḡḡatüne ¹⁵ ḡuvvet-i bāṣırasunuñ gör ki ḡāyet oluru aña başardan ṣol ki maḡcūb ¹⁶ olur cümle’i beṣerden yer altında ṣuları ṣöyle görür ki ṭut ki ¹⁷ arz aña zücāc olur bir nazārda cevābı ⁹⁰ **هَذَا تَعْبِيرٌ لِهَذَا الْحَالِ** ¹⁸ olur işitmedigimi bunca za‘f-ı ḡuvvet ve ṣıḡar-ı çeṣmānla ne baḡṣler eylemişdir ¹⁹ ol süleymāna eyitdi eger saña bir mülk virildiye ki virilmedi ²⁰ ḡiḡbir aḡde baña daḡı bir ‘ilm ṣunuldu ki ḡāṣıl olmadı saña atādda ²¹ sabādan baña virilüb durur binā’i ‘azīm ⁹¹ **دُونَ كَلِمَاتِهِ** eger [49a]¹ isterseñ aña eledeyin kitābını ve eger dilerseñ ta‘cīl getüreyin cevābını ² ḡiḡ taḡvīf eyleme tehdīd ve te’dīb ile ḡiḡ baña i‘ād itme yā zebḡ ³ veyā ta‘zīb ile ben ḡizmetüñden ḡāib olduḡum bītevciḡ degildi ⁴ öyle ṣanma ki benim bu fi‘ilim vecīḡ degildi ben ḡaḡīḡatde gene senüñ ⁵ ḡizmetünde yelerdim etrāfda senüñ dostuñ düṣmanuñ arardım ⁶ aḡir hem süleymānuñ emriyle risālet etdi süleymān ḡazretlerinüñ mektübünü ⁷ belḡise eletdi ol cihetündendir ki nesh olunmuşdur anuñ aḡkām-ı ⁸ zebḡi ve ol sebebdendir ki tilāvet olunur anuñ ayāt-ı meddaḡı ve eger nazār ⁹ iderseñ bayḡūṣa daḡı ve eger iltifāt iderseñ ol ḡuṣu daḡı ¹⁰ görseñ ki ol daḡı neler ṣöyler durur ve ol daḡı ne dürlü ḡikmetlerden ¹¹ ḡaber virir lisān-ı ḡālleddir ki selāmet-i ‘uzletde olur ve ḡuzūr-ı ¹² ḡalvetde olur ḡöñülün ṣafāsı ınḡıta‘-ı cemā‘ātde olur ve ḡalbiñ ¹³ rāḡatı kūṣe’i ḡarābātde olur ne devletlüdür anlar ki nāsla mesākinē ¹⁴ itmezler mesākinlerinde ve ne sa‘ādetlüdür anlar ki ḡalkḡla müzāmeḡā itmezler ¹⁵ emākinlerinde mecālisde anlar gele mecālis olmazlar ve ḡalvetde anlar gele mūnis ¹⁶ olmazlar iḡtirāz iderler aḡyāz-ı ma‘mūrdan ve ictināb iderler büyüt ¹⁷ maḡṣūdeden ḡarārı olur efīne ve bilāddan ve ḡalāṣları olur ¹⁸ ṣūrūr-ı ḡassāddan ferīd olurlar aḡbāb ve aḡavāndan ve ṣerr-i yed olurlar ¹⁹ etrāb ve

⁹⁰ Lezzetli ve tatlı, diḡerinin ki tuzlu ve acı. Furkân 25/53

⁹¹ Her bilenin üzerinde bir bilgili vardır.

hallândan anı bilürler ki ‘ömr her ne miqdâr tavîl olursa ²⁰ kaçır olur ve her ne kadar hayyân olursa ‘âkıbet fenâ maşır olur ²¹ ‘âlemün ‘imâretüne çalışmak gâyet ‘asır olur hemin dünyâda yesîre [49b] ¹ kâni‘ olmak gerek ki ol yesîr olur ne noķşân olur anlar ki ta‘âmları ² karşı-ı şa‘îr olur çünkü ahîr **فِرَقٌ فِي الْجَنَّةِ ذَرَفَتْ فِي سَمِيرٍ** olur ³ hakîm olan mülâhaza itmek gerek ecelün iktirânını gâfil olmamak gerek ⁴ ehvâl-i kıyâmetden ve hesâbından ve fâriğ olmamak gerek ahvâl-i nefsdan ve ⁵ iktisâbından bu fikrlerle baykûş gibi hâlveteye düşmek gerek ve bu mülâhaza ⁶ ile halkdan kesilüb ‘uzlete düşmek gerek dâim nazarun haķķa diküb ⁷ hemin gönülde ögerek giceler harâbâtda gezüb her dem âvâzı hû gerek ⁸ her vaktde bir ‘ibretde olmak gerek her bâbdan görk lisân-ı tıyurdan ⁹ ve gerek şarır bâbdan gerek evzâ‘a devâb olsun gerek tanîn-i zübâb ¹⁰ gerek nebâh-ı kilâb olsun gerek haşerât-ı türâb olsun her birinden bir ¹¹ hulķ olmak gerek ahlâķ-ı hamîdeden ve her birinden bir şıfat olmak gerek şıfat-ı ¹² cezîleden her mevcûddan bir edeb almak gerek meħâsin âdâbdan eger dilerse ¹³ bir kişi ma‘dûd ola ⁹² **دَوَالِ الْجِبَابِ** dan meşelâ kalb ki lisân-ı ¹⁴ şer‘de ences-i maħlûkât olur ehl-i ‘ibret olanlar andan ne hûb ¹⁵ ahlâķ olur nazâr eylerler anuñ edebine ve firâsetüne iltifât eylemezler ¹⁶ aşlâ hasâsetüne gördiler ki nice hâris olur mevlâsinuñ eşigini ¹⁷ biñ kez dögerse koyub gitmez anı eger ‘atâ iderlerse şâkir olur ¹⁸ ve eger men‘ iderlerse şâbir olur ol kâim o olur şol vakt ki ¹⁹ halâyıķ râhatda olub rûķûd olur ol şâim olur şol dem ki ²⁰ meclise ta‘âm çekilüb memdûd olur hiçbir ifâde şâkî olmaz ²¹ ve hiçbir mâfâte pâkî olmaz ne bir ribât-ı ma‘hûdî olur ne bir beyt [50a] ¹ maħmûdi olur eger marîz olursa ‘âydi olmaz ve eger katîl ² olursa kaydı olmaz cemî‘i murâddan geçmişdir hiç murâdı olmaz ³ eger bir yıllıķ seferse seferi zâdî olmaz ne malı olur ne vârişi ⁴ ne ‘aķârı olur ne hârişi hemin bir ney-i nevâ olub kapularda gezer ⁵ her ne kapuya düşerse ol kapunuñ hiğmetüne yeler hâmi olur ⁶ himâsında muķîm olur fenâsında vâfi olur ‘uhûdını râ‘î ⁷ olur ‘uķûdını bir laħza arılmaz hiğmetünden ve bir sâ‘at koyub ⁸ gitmez vâlisinuñ hazretünden râzı olur ki haķîr ola şûretde ve fakîr ⁹ ola gâyetde

⁹² Akıl sahipleri. Bakara 2/179

kimse bunu tefekḳud etmeye ve bir aḥad bunu te‘ahhüd etmeye ¹⁰ gene bu kāim ola kulluḡunda dāim mülāzim ola anda fi’l-cümle ¹¹ ‘ākile gerekdir ki her ḥayvāndan bir şıfat ola ve her birinden ḥulḳ ¹² öğrenüb anuñla ‘amel kıla gerek kelb olsun gerek ḥımār belki her ¹³ mevcüddan ki dünyāda var imdi her birinüñ ḥālünden söyler ¹⁴ sem ve her birinden bir şema naḳl eylersem kelām-ı imlā lamuḳzī olur ¹⁵ ve kitāb-ı etnāba mü’eddī olur ‘ākil olan hemin bu ḳadardan tıyur ¹⁶ ve ‘ārif olana bir sineḡiñ vızıldısı ḳoyar şunuñ ki göñlünde derd eṣeri ¹⁷ olur her mevcüddan anuñ bir dürlü ḥayrı olur şunuñ ḳalbinde ¹⁸ ma‘rifeti ve taḳvāsı olur her va‘zdan anuñ ki beşāret ki ittīḳāsı ¹⁹ olur eger nüfūs-ı enḳāsı olur ve ḥayr-ı a‘māl ittīḳāsı olur şunun ²⁰ nefsinı ihānet ider ḥaḳḳa tā‘atçün ol mükerrem olur ve şol ki anı ²¹ tezlīl ider ise itā‘atçün ol mufahḥem olur belās giyinmekle adamuñ **[50b]** ¹ ‘izzeti gitmez ve libās-ı fāḥir edinmekle hem mertebesi artmaz begler ḳapusuna ² varmaḡla kişi ulu olmaz ve ol ḳapuya yol bulmaḡla ḥaḳḳ ḳapusuna yol bulmaz ³ ḥil‘at-ı ḥüsrevānı ḥüsranı mü’ekked eyler ve ḥizmet sultānı şeytānı aña musallaḡ eyler ⁴ kişi ḥıfz eylemez lāfaḳiri ve yetimi mādem ki anı ref‘ eyleye dīni ve ‘ilmī ve adamı ⁵ ref‘ eylemez malı ve ehli mādem ki anı ḥaḡḡ eyleye fücürü ve cehli şol kimsenüñ ⁶ celīl olur nefsünde kıyāmeti ve ‘azīm olur derününde himmeti anuñ gözünde ⁷ ḳadri olmaz dünyā mevāhinüñ ve ḳalbinde te’sşir olmaz cihān-ı menācinüñ ⁸ anı taḡyir eylemez teḡāyir umūr ve anı tebdīl eylemez teşārīf-i dehūr ⁹ belki şol kimseyi tebdīl ve taḡyir ider ki ḳadri şaḡir ola kendüye yetişen ¹⁰ menḥ ve ‘aḡāyadan ve şadrı dıyḳ ola kendüye mansıb olan maḥzūr-ı zayādan ¹¹ eger bir ednā iḳbāl girerse biḥād ferḥān ola ve eger sehl-i edyār girerse ¹²

hemin nālān ola ademiñ ḳünki aşı ⁹³ **مَتَا كَانُوا** ola ¹³ ne vechi vardır ki anda yine iftiḥār ola kişi ne öḡünür ile ve ciddile ¹⁴ ve ne kerem olur devlet ve ceddile hiç bilir mi ki geldiḡi nerdendir ve verecek ¹⁵ ne yeredir evvel bir nuḡfe’i niceydi aḡiri bir cife’i ḳazüredir ¹⁶ şarāb diyü içdiḡi bevldir ve ta‘am deyü yedüḡi üzredir eger ¹⁷ adem deyü nefs-i mücerrededir dirse versün şıfāt mücerredāta derışsün ¹⁸ ve eger insān deyü rūḥ-ı muḳaddesedir dirse tırmayub aḥvāl-i ḳudsıyyede ¹⁹ ḳalışsun ne

⁹³ Pişmiş çamur. Rahmān 55/14

sa‘âdetlüdür cihânda şol kişiler ki ‘âlim olub korkar olalar ²⁰ hazret-i haqqdan ve hesâbdan ve sini olub çıkmaz olalar tarîk-i muhammedden ²¹ ve aşhâbdan huşûşan ki dîni hanifiye zamm itmiş olalar mezhebi hanefî belki **[51a]** ¹ bu ikisine katmış olalar hilm-i ahfâ tâ ki nefsleri revâsı hilm ola ² ve qalbleri me‘âdin-i ‘ilm ola zümre’i etkiyâ olalar ve verese’i enbiyâ ³ olalar yeryüzünde ‘ulemâ’i haq bunlar olur ve kalanı bunların ⁴ başı şadaqası derülür ‘ammâ resâha’i arz olan hemin bunlar olur ⁵ ve ‘amel sünnet ve farz olan hemin bunlar olur yoksa her ‘âlim derilen ⁶ haqîkatde ‘âlim mi olur ve her hizmet da‘vâsın edenler hizmetde kâim ⁷ mi olur nice kişiler olur ki ma‘rûf-ı mekârim ve mesâ‘îyle ma‘hazâ ⁸ ki mevşûf olurlar mevkârih ve mesâviyle ve nice kişiler olurlar ki ⁹ ins-i hilkatde anlaruñcün hilm-i rāsî ve ‘ilm-i rāsîh olur ma‘hazâ ki ol şıfâtla ¹⁰ anlaruñ arasında emyâl ve ferāsîh her kazıyye işidilen gibi bulunmaz ¹¹ ve her kışşa denilen gibi olmaz ekşer nâs ağmâr olurlar egerçi tavîl ¹² el ‘umâr olurlar bir kişi ki kerîm olur ekremîn ister me’kûlûñ ve bir ¹³ kişi ki tayyib ola tayyibîn irer müte’ehhilûñ hür olan ittikâ ider meharîmiden ¹⁴ ve mü’mîn olan ictinâb ider me’âşimden kâh aña bâ’iş-i kerem cibillet ‘azîze ¹⁵ ve hamıyyet-i nefsi ‘azîze olur ve kâh anı mücib teharüz hudûd-ı teşâri’ ¹⁶ ve tehavvûf-i zevâcir ve kavâri’ olur devletlü ol kişiler ki anlaruñ şî‘arı ¹⁷ gayret ve hamıyyete ola ve anlaruñ deşâri taqiyye’i islâmiyye ola anlar ¹⁸ erbâb-ı sehâmet hurrem olurlar ve anlar aşhâb-ı cezz u ‘azm olurlar ammâ ¹⁹ şunlar ki ebnâ’i eyyâm olurlar anlar tallâyi’ şerr ve redd-i aşâm olurlar bir kişiuñ ²⁰ turmayub ‘aybını isterler ve her dem yürüyüb mezemmetünü isterler ²¹ kelâmlarında irâ’et-i agrâz iderler ve meclislerinde hetik a‘râz iderler iki **[51b]** ¹ dostı görseler aralarında cenk olsa dirler ve iki kişi çekişse aralarında ² senk olsa dirler sözlerinde aşlâ mâsivâ-yı mesâvî olur ve qalbleri ³ mümkün degil kemise şâfî olmaz bir kişiyi görseler şakaluna gülerler eñse tolanunca ⁴ mesâvisüne evirler eger devletde olursañ hizmetüñde eksik komazlar ⁵ ve eger ‘izzetüñ zâil olursa seni görmüş derilmezler ni‘metde olduñca ⁶ öñüñce yelerler ve naqmatde olursañ muşâhabetüñ ‘ayb şayarlar niceleri ⁷ gördüm ki bu hâllerüne i‘tirâf iderler biz ebnâ’i zamânda isevüz ⁸ eyle gerek dirler bunlaruñ

içlerinden gâyet eyüleri anlar olurlar ki bir dostdan ⁹ devlet gidicek bir bahâneyle kesilürler şöyle şarīḥ anı koyub terk ¹⁰ idemezler elden utanurlar dostluḡı bozmanda cehd eyler ki bir cüz'i ¹¹ bulub kese ol sebeble andan münāsebeti kese kişi dostuna küsmek ¹² isteyicek sebab eksük mi olur adam dostluḡı bozmaḡ isteyicek bir ¹³ sā'atde bozular hüner şadāḡati şaklamak gerek yohsa anuñ bozmasası ¹⁴ āsān gerek gönül bir şırça binādır bir zerre kadar taşla vīrān olur ¹⁵ eyle belki anlar evvelden şadūḡ degiller idi gāyeti senden ümitleri vāridi ¹⁶ yā ḡorḡarlardı cün 'arazları kesildi kendüler daḡı kesilürler ḡalḡ ¹⁷ nazārında kesmege bir bahāne bulurlar devletlü ol kişiler ki anlaruñkiden ¹⁸ devr olurlar ve se'ādet anlaruñ ebnā'i zamāndan mehcūr olurlar cehd iderler ¹⁹ ki menzilleri taḡlara kūhūf ve ḡayrān ola ve sa'y eylerler ki ḡānelerini ²⁰ rüfekā ve cīrān ola nazārları hiçbir şey'e ḡoḡunmaya kendü sevdāları ²¹ ola ve enīsleri hiçbir aḡd olmaya meger gene fuādları hiçbir kişinuñ **[52a]** ¹ 'aybını bilmeyeler ve hiçbir aḡadiñ aḡberini işitmeyeler dünyādan 'alāḡalarını ² keseler ve a'vām nāsı hemān hevām farz ideler cihāndan ferāḡat idüb ³ kendü 'ālemleriyle olalar ve ḡalḡ 'ālīme zārūretten ziyāde iḡtilāt ḡalmayalar ⁴ egerçi ehl-i dünyā ḡatunda manşıbdır kişiye ebhet ve cemāl veren ve şöhretdir ⁵ adem rıf'at ve celāl veren i'vāndır 'izzet veren emvāldir devlet ⁶ veren esbāb-ı dünyādır siyādet veren ve müsā'ade'i ümerādır se'ādet veren ⁷ anlarıñ ḡatında şol kişi kāmīl olur ki ol müşāru'n-ileyh bi'l-enāmīl olur ⁸ ammā ḡaḡīḡatde fāzıl ve kāmīl ol olur ki ol 'ālīm ḡāmīl olur edem ⁹ ḡatunda menkūr olur allāḡ ḡatında mezkūr olur muḡaḡḡar olur ḡalḡ içünde ¹⁰ aña i'ānetçün mu'īn ve nāşır olmaz mehcūn olur nās arasında aña işāretiçün ¹¹ ebāhüm ve ḡanāşır olmaz bāriz olmaz kimse mülāzimken olur tut ki ḡafāda ¹² zamīr-i müstekin olur her kime dirseñ anı bilmez ve her kimden şorarsañ andan ¹³ ḡaber virmez fāriḡ olmuşdur hikāyāt ve eşvātdan ¹⁴ ve kendüyi 'add etmişdir cümle'-i emvātdan kendüye kefen etmişdir ḡamūlī ¹⁵ zārūrī olub tekfīn olunmadan ve özüni defn etmişdir bir zāviyede ¹⁶ çār tā çār tedfīn olunmadan başınuñ ḡa'rını ḡabr etmişdir ve nefsinı ¹⁷ yalnūzluḡa öḡredüb şabr itmişdir nefsinı kendüye celīsdir ¹⁸ egerçi bunlarıñ daḡı aralarında olur bunları ḡaḡḡa irşād etmegi 'ibādet ¹⁹ bilür niceler

kāh kāh halkla ihtilāṭ eylerler ammā ol kadar ihtilāṭları ²⁰ daḥı muḥacce'-i dāllelerini irşād için ve ḥucce'i dāllelerini intişāri ²¹ çün dīnün ḥafıyyātunı tevzīḥ için ve şer'īn müşkilātunı taşrīḥ için **[52b]** ¹ ḥaḳḳı tavşıye ve ḥalka insāḥçün tullābı tesliye ve meṭālibi ıṣlāḥiçün ² umūri tebyīn ve evāmīri infāzçün olur ol daḥı anlara bir nev'i anlara ³ 'ibādet olur ve ol daḥı anlaruñ huzūrunu 'avn ve kuvvet olur bunlar ⁴ bir tāıfedir ki gözleründen ğamm ğaflet götürülüb hilāl-i hüdā-yı görürler ⁵ her demde niyyet-i şaḥīḥle imsāk-i hevā için şāim olurlar gözlerini kāh ⁶ sürme'i seher ve kāh kāh demle sürmelerler ve çoğları kūrūḥuna şabr yāḳutunı ⁷ merhem eylerler muttaşıl dūnyā tarīḳini zūhd kademıyle keserler ve aḥret yolunun ⁸ zādını ḥāzır edüb 'azm-i sefer iderler dāimā kalbleri kalb-i riḥīden ḥalka ⁹ olur ve her dem fuādları nār-ı ḥavfla muḥterika olur buña anlaruñ di'ābı olur ¹⁰ ve dem' anlaruñ şarābı dolur anlar heybet-i cenāb-ı ḥaḳḳla ve'lhīn olurlar ¹¹ ve anlar münācāt-ı vücūd-ı muṭlaḳa müteḥayyirīn olurlar yıllarla geceler geçer ki anlar sāhirīn ¹² olurlar anlaruñ kışşalarını leyālīden şormaḳ gerek ki ol bilür ve anlaruñ ¹³ şaḥīḥ haberlerini qarāñu gicelerde yıldızlar durur anlar ne ḥālde idügin ¹⁴ gene kendüler görür her tā'ıfenüñ kadrini gene ol tā'ıfe bilür bizim gibilerde ¹⁵ anlaruñ ḥadīşünde ḥaber olmaz ve bizim tarīkimizde anlaruñ kademinde eşer olmaz ¹⁶ anlar ki bir kavmdır anlaruñ evvel menzilleri ḥadīş-i ḥadīşde ⁹⁴ **عَرَفْتُ أَنفُسِي عَلَى مَا** ¹⁷ dır ve vāsıṭa'i maḳāmları 'alīde ⁹⁵ **لَوْ كَشِفَتْ لَهَا** ¹⁸ dır ve nihāyet merātibleri ¹⁸ kāh ⁹⁶ **مَا رَأَيْتُ شَيْئًا إِلَّا وَرَأَيْتُ اللَّهَ** ¹⁹ kabldir bunuñ her birisi ḥulefā-i rāşidinüñ ¹⁹ birinden menḳül olmuşdur meşārib muḥtelif olur her birinüñ meşrebüne ²⁰ ol naḳl olunan yaḳışmışdır veyāḥūd evḳātleri mütevāfit olurlar ²¹ ol üç ḥālet üçünde bile bilünür anlar tā'ıfedir ki her vaḳt ḥaḳḳla **[53a]** ¹ mu'āmelede olurlar ve her dem nefisle muḥāsibde olurlar dāimā mūrāḳib ² olurlar allāḥı gerek fetḥ itsinler cefinlerini gerek iṭbāḳ ve gerek imsāk etsünler ³ nazarlarını gerek ıtlāḳ gerek nāṭıḳ olsunlar gerek sākit gerek mütekellim ⁴ olsunlar gerek şāmit

⁹⁴ Dünyadan nefsimi bildim.

⁹⁵ Açılrsa (keşfolrsa) .

⁹⁶ Ne gördümse Allah'ı gördüm.

gerek ihtilâtda olsunlar gerek zıkrde gerek ⁵ ferâğatda olsunlar gerek fikrde anlar bir cemâ'atdir ki her 'arşaya ki başarılar ol ⁶ dârda bereket-i bâreke olur ve her sâhiye ki konarlar etrâfı tolu melâ'ike olur ⁷ her şâhib-i devletün ki nefis iderler cenâbına nefehâtı buhûr-ı şiyâbında anlar bir zümre'i ⁸ ervâh-ı muṭahharadır ki kâpularını kâpularından râkib olurlar kuşûr-ı a'lâya ve ecdaşları ⁹ menâziliden şu'ud iderler derecât-ı 'alâya mürekkepleri burâk-ı tevfiḳ ¹⁰ olur ve hidâyet-i ḥaḳ kılâvuz-ı târîḳ olur önlerince şem'leri ¹¹ **وَمِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ** ⁹⁷ olur ellerinde tevki'leri ⁹⁸ **الآن أول ما أتته لحيون عليم** ¹² olur vaḳti ki vâşıl olalar cennete ve fâ'iz olalar ol devlete meftûh ¹³ ola ebvâbı ve karşı gele bevvâbı ⁹⁹ **سأعلم بطم الآسائم فادخلها الدنيا** ve merḥabâ ideler ¹⁴ ile beşâret-i ḥulûd ve beḳâ ideler andan içeri ¹⁵ gireler biñ tekrîmle yer göstereler hezâr ta'zîmle bir münezzel bize yeler ¹⁶ ki içi tolu ¹⁰⁰ **جنتهم وصورات وصورات** ola ve bir meclis düzedeler ki ¹⁷ gıdâ-yı kevşer ve sâkîsi müdâm ola önlerine şol kısımından ki dürlü ¹⁸ dürlü ta'âmlar çekilür ki ¹⁰¹ **ما لا يذوقون ولا يذوقون ولا يذوقون ولا يذوقون** ¹⁹ her fâkiye kanlar ne gele ¹⁰² **كلما ذوقوا من شرابها** denile şol karar ²⁰ esbâb ve emlûke mâlik olalar ki cemî'isinün meblağ-i şemeni ¹⁰³ **منها ما يمشون** ²¹ olmuş ola ve hiçbir murâdları olmaya kim intizârda koyalar ki [53b] ¹ ¹⁰⁴ **وكانوا لما تصيبونهم** denilmiş ola ve bundan yukarı neçe derecât ² daḳı ola ki merâtible bundan ba'îd ola ki ol derecâtun 'unvânı kelâm-ı kadîimde ³ ¹⁰⁵ **وكانوا لما تصيبونهم** ola ve bu derecât ni'metlerün cemî'isi bunuñla şüret bulub

⁹⁷ Nurların önlerinde ve sağlarında koştüğünü. Hadîd 57/12

⁹⁸ Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına hiçbir korku yoktur. Yûnus 10/62

⁹⁹ Size selam olsun! Tertemiz oldunuz. Haydi ebedi kalmak üzere buraya girin. Zümer 39/73

¹⁰⁰ Onlar, çadırlara kapanmış hurilerdir. Râhman 55/72

¹⁰¹ Akla gelmeyen, kulakların işitmediği, gözlerin görmediği.

¹⁰² Her meyvelerle rızıklandıkları zaman.

¹⁰³ Sabrımıza karşılık olarak.

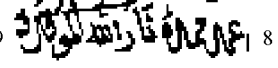
¹⁰⁴ Orada canlarınızın çektiği her şey var. Fussilet 41/31

¹⁰⁵ Katımızda daha fazlası da vardır. Kâf 50/35

tamām ola ki ⁴ cennetüñ kapuları ¹⁰⁶ ile hitām ola imdi her ki bu kerāmeti ⁵ dilerse dünyāda girib çıkmak gerek ve her kim bu ni‘meti isterse ‘ālemde ta‘b ⁶ çekmek gerek evāmir ve bevāhib itā‘at gerek gerekir rā‘zı ve gerek kāde ¹⁰⁷ ⁷ bi‘l-mekān dünyā dār-ı meksebdir kişi bunda tırmayub kesb itmek gerek tabi‘atda ⁸ baḫālet ve kesel kıomayub gidermek gerek kesel didikleri bu ğubār olur ⁹ ‘ayn-ı ħazmda ‘ākil olan anı yumak gerek mā’i ‘azble her kim beḫālet eger ‘ömr ¹⁰ geṣt-i zārında nedāmet getürse gerek vaḫt-i marāz ve zārında ammā ḫaserāt ¹¹ ne fā’ide ider şol vaḫt tedārik fevt olur ve nedāmet ne ümmī ḫalır şol ¹² zamāndaki nüzül-i mevt olur ḫanı erbāb-ı ḫuşūr ve aṣḫāb-ı künüz bu cihāndır ¹³ ne kāşır kıılır ne meknüz ‘ākil olan bugünkü ḫāle mağrūr olub şöyle ¹⁴ şanmamak gerek ki yārında böyle olur ‘avāyık olmaz ve fırşat varken tedārik ¹⁵ itmek gerek ki çāre yoḫdur dünyā bir ḫarār kıılmaz lezzet-i şehavāt-ı nefis ve muḫabbet-i ¹⁶ hevā ve hevesdir ‘āfilīn ğönüller ne ğulğule veren ve ḫavf sābıḫa’i ezel ve ḫazer-i ¹⁷ ḫātıme’i eceldir ‘ārifīn ḫulübüne ḫalkāle viren her ğāḫ ki cenüb-ı mecānibe’i ¹⁸ ḫaḫ ḫubüb ide cemī’i ider ğaym-ı ğafleti pes muzlim ḫalır ufḫ-ı ma‘rifeti anuñ çāresi ¹⁹ budur ki nefis-i esenle tedārik kılına ki ol cenüb şımāle dönüb ol şabāḫa ²⁰ pārelene müznibüñ dā’imā re’s mālī şoldur dile denilen āḫı olur ve ‘āşīnūñ ²¹ her vaḫt biḫā‘ası cigerden çıkan düd-ı siyāḫı olur nā’ibüñ işi nedāmet **[54a]** ¹ ta‘bında olur ve zāhidüñ rāḫatı ‘ibādetüñ kerbünde olur ‘āşıkda ² şafā viren ḫüzn ve ḫırḫat olur ve muḫabbete lezzet veren alām-i fırḫat olur ³ ‘acibdir şol kişi ki şelah gibi erir ammā kendüniñ bir zerre bir reddeti gitmez ⁴ ve herğün ni‘meti tırmaz artar bir ğün şükri ‘ibādeti artmaz her dem tevbe ⁵ ider ammā isticāb za‘īf miḫdārı tırmaz ve her vaḫt ḫavl ve ‘aḫd ider ⁶ ammā naḫş-ı māḫadri ḫarār kıılmaz ḫalbinde ğilāḫ-ı ğaflet vardır ḫayr kelimātı işittirmez ‘aḫl maḫtūm olıcaḫ hitām-ı ğabāvetle mümkün degildir ḫaḫḫı idrāk kıılmaz ⁸ ve başiret bürüncek ğışā’i ğaşāvetle ḫarşusunda tıranı elinden gelmez ⁹ görmez ‘azm cebelini maḫlūl olıcaḫ adem oğlunu mażbüḫ elḫāl olmaz ¹⁰ ve ḫalb dāiresini emel

¹⁰⁶ Onlar oradan çıkarılacak da değillerdir. Hicr 15/48

¹⁰⁷ Cennet gizlendi.

tutucak ‘amelde ihlâşda aşlâ mecâl olmaz ¹¹ hevâ halı mizâcda gâlib olıcak hikmet
 tamî’i fem-i tabî’ata acı gelür halâvetünü ¹² tuymaz ve gönül içine kasâvet tolucağ
 mevâ’iz taşlarıyla biñ kez ¹³ urursuñ mümkün degil kâr itmez erbâb-ı dünyâ ‘abede’i
 dinâr ve dirhem ¹⁴ olurlar anlara mu’attik olmağa çâre yokdur ve aşhâb-ı hevâ üserâ’i
 hırş ¹⁵ ve tama’a olurlar anlara muṭlak olmağa dermân degildir şol dem ki ademe ¹⁶
 yetişür ola metün ne mâl fâ’ide ider ol vaḫt ne benün bir kişi ki ¹⁷ kendü ‘âbir kıntara
 ola neyler anı ki mâli kıanâṭire muḫantara ola ‘âkılseñ ¹⁸ hırşı kıoyub kıanığ olğil ve
 erte sen bugünü gör kim bulur erişürmüsün ¹⁹ yârine niceye dek tekşir idersin malıñı
 ve nice dek arturasın ²⁰ ammâ lev ki nice bir saña tevbîḫ olunasin mu’arriż
 olmayasun lezzâtuñdan ²¹ ve niçe bir saña tenbîḫ olunasin ‘âfil olasin ma’rifet
 zâtuñdan niçe **[54b]** ¹ bir hâbiṭ ‘aşavât-ı ğayy olasin ve nice bir şari’-i neşevât bağı
 olasin ² nice bir mükeddir olasin şafâyâ-yı ‘ömrüñi ve nice bir mühemmel olasin
 mühimmât emriñi ³ niçe bir bülbül fiṭnatuñ mağrûr-ı edâsın faḫḫ-ı fitneye ve nice bir
 tûṭî ta’bıñı kıarın ⁴ idesin zâğ-ı muḫabbete bilmezem ki bu ḫâkimi fûrâdisin nice
 öğrâsın bu kıadar fesâddan ⁵ şoñra ve bilmezem ki bu ḫâne’i derûmı nice ağardasın
 bunca sevdâdan şoñra ⁶ nefsi fir’avnuna nice tedârik eylesesin ¹⁰⁸
 tûfânına ğarḫ ⁷ olmadan ve kıalb-i kıâsısın nice ışlâḫ kıalasin ¹⁰⁹ ⁸
 ile ḫurf olmadan eger bir ğün yoldan azarsuñ sa’y idüb elbette böyle ⁹ görürsün
 ‘acebdir ki kırık elli yıldır ki azub ṭurursun muḫayyed olmayub ¹⁰ yürürsün ḫaḫḫ
 tebârek ve te’âlâ senüñ ri’âyetüñçün yetmiş biñ yıllık kıavlini ¹¹ dergâhından sürdi
 ‘acibdir ki ol gene seni azdurub senüñle bir oldı ¹² ol saña ‘adüvv olduğı için rabbüñ
 aña kıaḫıdı sen anı saña yâr şanursun ¹³ ol saña yâvuz kıaşd etdüğıçün rabbüñ anı redd
 etdi sen anı bilmeyüb ¹⁴ saña yarâr şanursın sen bir ‘âşık-ı müştâkısn şol nesnenüñ
 ḫilâfına ¹⁵ ki anuñçün mensâkısn senüñ himmetüñ tamâm meşbündur şol ‘amelüñ ¹⁶
 zıddına ki anuñçün maḫşûşdur ‘ömr senüñ biḫâ’inidir ammâ ṭurmayub ¹⁷ gitmekdedir

¹⁰⁸ Şimdi mi? Oysa daha önce isyan etmiştin. Yûnus 10/91

¹⁰⁹ O, Allah’ın yüreklere işleyen tutuşturulmuş ateşidir. Şüphesiz uzatılmış direkler arasında (bağlı oldukları halde) ateş onların üzerine kapatılacaktır. Hümeze 104/6-9

şol tā bilesün qārquyan gibi re's-i māl ermekdedir sa'y ¹⁸ eyle ki muzāri'i olasin ebrāra tā zafer bulasun şevāba fi'il isme muzāri'i ¹⁹ olmaqla fā'ir olur i'rāya olmaya ki zamīrūn bir hālde hem dünyāda seyyāli ola ²⁰ emrde ef'al ol ki mümkün olmaz zamīrden hāli ola şabr ve tevekkuf et allāhuñ ²¹ kulluğunda her ne kadar ki şedīd ola ki mādem ki bu sa'id vaqf [55a] ¹ ideler her yirdeki teşdīd ola olmaya ki tereddüd idesün mezhebinde ² şol hemze begi ki vāqi' ola beyn-i beyninde 'āqil oldur ki şābit olur dīn-i ³ haqqda tebeddūli olmaz şol harekāt binā'iyye gibi ki dāim bir qarārda durur ⁴ taḥavvūli olmaz fevā'il-i ṭab'iyyenūñ iḥtilāfi kāināt-ı mütekevvine'i taḥte's-semāda ⁵ 'avāmil-i naḥviyyenūñ te'ākibi gibidir terākīb arasında esmāda hiçbir yere ⁶ nazar-ı sehmini itmezsin illā ki müstehdef bilürsün ḥavādişe ve nevāyibe neteki ⁷ hiçbir ism bilmezsin illā 'arşa olur ḥavākız ve revāfi' ve nevāşiba sa'y eyle ⁸ ki muḥtāc olmayasun dīvāna ve 'atāsına mādem ki tebdil olunmuş ola ⁹ vāviyāsuna cehd eyle ki birgün itmesün çebābire-i müstevliyeye mādam ki ¹⁰ imāle dürüst olmaya ḥurūf-i müsta'liyeye haqq dergāhında munşarıf olma gayrlerūñ ¹¹ cerrile nete ki ismen munşarıf olmaz olur tenvīnle cerrle sa'y eyle ki ¹² baṭṭāl olmayasun 'amelde olan merfū' olur neteki her ism fā'il ola elbette merfū' ¹³ olur elūñden gelürse nefsiñi ıslāḥ eyle ta'dīl-i efā'ille neylersin ¹⁴ şī'irūñi ıslāḥ idüb ta'dād-ı tefā'ille elūñden geldikçe fā'il ¹⁵ şunūf-ı ḥayrdan ve ḍurūbundan i'rāz eyleye e'ārīz-i şī'rden ¹⁶ ve idrāb ile ḍurūbundan eger bir kelime söylersen ki haqqla bāṭıl arasında ¹⁷ fāşıla ola yegdir andan ki biñ kez beyān ḥudūd-ı fāşıla ola ve bırakma ¹⁸ elūñden taḫvā-yı murāqabe'i bırak elūñden iki ḥarf arasında olan mu'ākabe'i ve mürāqabe'i ¹⁹ mümkün oldukça terk eyleme kelimāt-ı şāfiye'i neylerler ol kelāmı ki beyān ²⁰ ider aḥvāl-i kāfiye'i cehd eyle ki eridesin içindeki encāsı yoḥsa nolur evkādığıñdan ²¹ bāb-ı encāsı sa'y eyle ki ḳalbūñ baḥr-ı mu'āniye ḥāiz ola nola [55b] ¹ saña ki 'ālemde yā nefsā ola bāḥāiz ola derş aña ki 'ilmde bir baḥr olasun ² ki menāfi'ūñ 'āleme neşr ola kāni' ola aña ki derūnuñ bir ḥavz ola ki 'aşıreti ³ 'aşr ola cehd eyle ki gice gündüz gönülle münacātda olasin nolur ⁴ andan ki bir sāt ḥuzürsuz şalavatda olasun sa'y eyle ki tekbīriñ tekrīm-i ⁵ ilāḥ ola ve kıyāmuñ ta'zīmle ola rükū'ūñ ḥuşū'u ve

i'tikâddan ola ⁶ ve sücûduñ huzû'ı ve inkiyâddan ola tahıyyātuñ muhabbet ve vefâdan gele ⁷ ve tesellümüñ teslîm ve şafâdan gele kalbiñ cânla müteveccih ola haqq hazretüne ⁸ eger şüretâ müstağbel olursañ ka'be-i cihetüne mescidüñ iklîm-i ⁹ rûhaniyyâtda diyâr-ı muğaddese ola ve şiyâbuñ kazûrât rezâil-i nesıyyeden ¹⁰ müdenese ola mihrâbuñ küşe-i kanâ'at ola ve emelüñ sâbıka-i ¹¹ 'inâyet ola hacc ettüğüñ ka'be-i taḥkîk ola ve tavâf etdüğüñ ¹² rûkn tevfiḳ ola zemzem didüğüñ âb-ı rahmet ola ve şafâ didüğüñ ¹³ şafâ-yı cennet ola 'arafātuñda ma'rifet haqq ola ve mevkufluñda ¹⁴ vuḳûf-ı cemâl muḫlaḳ ola ziyâretüñ ¹¹⁰ ola ve kâfileñ rûkb-i ¹⁵ ¹¹¹ ola cehd eyle ki ne ḥâliñ ola ne zekât veresin biriniñ ¹⁶ uḥḥîsin birinüñ ziyânına dutasun sen eger 'âkılseñ saña münâsib ¹⁷ oldur ki ḥalka 'ilm zekâtını viresin ve eger 'ârifseñ vâcib oldur ki ma'rifet ¹⁸ şadaḳâtını oluşturasun ol bir şadaḳadır ki şâhibünden nesne eksük ¹⁹ eylemez dâimâ oluşturdıkça artar düğünümüz eger nikâḥ isterseñ benât ²⁰ fikrünüle 'aḳd ve muşâḥabet it ebkâr-ı ma'âniden her demde bir neten ²¹ ne bekâret et cehd eyle ki a'mâlüñ bunda senüñ hep ḥasenât ola [56a] ¹ tâ anda her biri bir şüret-i ḥüsniyle ḥür-i maḳşûrât ola eger isterseñ ² ki 'avvatuña ḫalâḳ veresün ve eger dilerseñ ki tecerrüd lezzeti nedir göresün ³ ver ḫalâḳ vir dünyâyâ ki râḫat olasın bir 'acûze-i fâḫişeden ⁴ ḳurtulasun ve eger isterseñ bir zimmî ḥürr eyleyüb azâd idesün ve bir müslümân ⁵ esîrini kâfir elünden ḳurtarub dâd idesün var rûḫuñı ḫalâş eyle ⁶ nefsüñ elünden var ol miskîn ḳurtaranuñ zencîründen saña şevâbda ⁷ bunuñ 'atıḳı hemin pes olur bu esîrken bir köyi itmek 'abeş olur ⁸ aḳârib faḳîr iken ebâ'ide şadaḳa olmaz 'âḳil kendü esîrini ḳoyub ⁹ berükü esîrini ḳurtarmaz eger bey' isterseñ neylersin şol 'uḳûd-ı ¹⁰ fâside-i ve nedir sen şol mu'âmelât kaside-i var nefsüñi şât ¹¹ haqq yoluna ki şemeni anuñ arka saña buluna eger vaḳt isterseñ var kendüni ¹² vaḳf eyle ḫayrâta bir 'amele çalış ki nef'î maḫşûş olmaya ḫayâta ¹³ cehd eyle ki senden soñra aşâr-ı ḫüsnuñ ḳala ki anuñ meşâfi'i dâim ¹⁴ rûḫuña vâşıl ola fi'l-cümle fiḫiñ her bâbını kendüñde bul ki ¹⁵ 'âlemde çok söz

¹¹⁰ İslâmın evi.

¹¹¹ İslâmın kapısı.

olur ne olur saña andan ki falān nesne ¹¹² **مايز** ¹⁶ veyā ¹¹³ **لايجوز** olur hikmet anı şanma ki kütüb-i resmiyyede görürsün ¹⁷ yazılmışdır hikmet oldur ki gönül levhinde kudret eliyle konulmuşdır ¹⁸ sen anı hakīm ebū ‘aliyle fārābi şanma anlaruñ zevāhir kelimātundan añlanana ¹⁹ enimme hukemā didikleri şol gönül erleri olur ki erenleriñ ‘arş civārında ²⁰ yerleri olur hakīm oldur ki gönül kitābından okur adem hikmet ²¹ toyucağ kıl u kālī bırağur nolur andan ki ‘ālemde cevher-i ferd varmış **[56b]** ¹ yā yoğmuş ve nolur andan ki ‘uqūlāt ‘öşürüymüş yāz ide olurmuş ² anuñ ‘adedin bilmekden dīne ne fā’ide olurmuş eger dirseñ ki bu dağı ³ ‘ālemde bir ma‘rifetdir ve anuñ huşūli bir gökçek şıfatdır dünyāda bu aşl ⁴ ma‘rifet çok olur deyu az ‘ömr içinde bunuñ kağı birisi bilünür ⁵ ‘ākil midir ki ol kişi ki mühimmātını koyub ‘işiyāta çalışur kendü henüz muqaddemātda ⁶ iken ‘ömri ağır olub ecel yetişür yıllar olmuşdur ki ‘ulemā ⁷ tırmayub vücūd bahşin eylerler henüz üç gün halvet iden dervīş kadar ⁸ fehm eylemezler ol anı āletiyile tutmuşdur bunlar taşradan göçe bırakmışdır ⁹ zeyrekliklerine i‘timād itmüşlerdir ve fiṭnatlarına i‘tikād itmüşlerdir anı bilmezler ¹⁰ ki zeyreklik maḥallinde olmaycağ ne fā’ide virir başar her ne kadar kavī ¹¹ olsa hiç sem‘i işini bitüre mi bilür ‘aynen her ne kadar ki fāzıl olub ¹² cimā’ı hudūd müteveccih ile ta‘rif eyler bir dehkānla kaçan berāber evli ¹³ bilür ol bi’l-fi‘il cimā’a eyler i‘tikād üç dürlü olur her birine ¹⁴ luğatda ‘irfān denilür biri imān ve biri yaqīn ve biri vicdān olur ¹⁵ imān oldur ki hemin taşdığ ve qabūl bilinür ki ekşer nāsīñ imānı ile ¹⁶ olur ve yaqīn oldur kim delīliyle bilinür şıḥhatüne nazār kılub cezm ¹⁷ olunur vicdān oldur ki ol mu‘ayyene taşdığı kendi zātında bulur ¹⁸ şol lezzetine ve elemine cezm olunur gibi cezm kıılır hiç delīline muqayyed ¹⁹ olur nazār ve eger delīlini bulmazsa dağı cezmi bozulmaz bu üçden ²⁰ aña revā nice merātib dağı olur ki erbāb-ı kulūbe anlar keşfle ḥāşıl ²¹ olur ‘aql o mertebelere varmağ elünden gelmez ve ‘aql dāiresünde **[57a]** ¹ olanlara ol ma‘rifet ḥāşıl olmaz hemin gāyet ḥāşıl olan ‘aqla şol ² vicdān mertebesi olur ol dağı ‘ulemādan ba‘z-ı efrāda ba‘z-ı ‘aḳāyidde ³ bulunur

¹¹² Caiz değıl.

¹¹³ Caiz olmaz.

çok kişiler olur ki taklīdlerini vicdān zann iderler taklīdleri ⁴ muhkem olduğunda vicdāndan seçemezler ol hālet daḥi mü'minde ⁵ yaramaz degildir allāhdan ḳuluna ol ni'met daḥi az degildir her 'arab ki gelürdi ⁶ müslümān olurdi ol islāmı yaḳīnle mi bilürdi belki hemin taṣdīḳ ⁷ idüb cezm iderdi ol taṣdīḳi peygamber ḥazret īmān şayardı fi'l-cümle ⁸ 'āḳile lāzım olan ol iki hāletdir yā ol ikiden birisidir egerçi ⁹ ol ikinüñ daḥi birisi eyüsidir yā budur ki 'aḳlla cehd eyleyüb 'ulūmuñ¹⁰ ehemmine duruşa veyā budur ki ḥalvet edüb gönül gözini açmaḡlıḡa çalışa ¹¹ dāimā sa'yini t̄ā'ata eyleye ve her vaḳt ihtimāmını 'ibādet eyleye şehvet ¹² yoluna gelmeye ve bir kimesneye īzā ḳılmaya ḥarām nesneye baḳmıya hiçbir gönli yıḳmaya ¹³ hemin kendü ḥālinde olub t̄ura ḥaḳḳıñ buyruḡı nesne yerine getüre ¹⁴ ki ḥulūş niyyetle abdest alub namāz ḳıla ki müteveccih olub ḥuzūr içinde ¹⁵ ola ki ḳurān okuyub nūr içinde ola kitābullāh gibi ḥabl-i metīn olmaz ¹⁶ ve ḳurān gibi şırāṭ-ı müstebīn olmaz bunuñla ḥayāt bulur şer'iñ rüsüm-ı ¹⁷ tāmısı ve bunuñla açılıbilür küfrüñ zulümāt dāmmesi bir şubḥdur ki kāşif ¹⁸ olur leyālī şekki bir seyfdür ki ḳat'ı olur hamāt-ı şīr ki bir baḫrdır ¹⁹ ki t̄urmayub zāḫir olur lücci bir deryādır ki nazar etdikçe ziyāde gör ²⁰ nūr-ı müvevviḫi hiçbir nāzır nihāyetini görmez ve hiçbir ḡayış ḡuruna ²¹ yetişmez varmaz her ḫarfı bir şıḏḑdır biñ lülü yetimesi vardır [57b] ¹ ve her kelimesi bir şandukaḡdır ki hezār cevāhir-i kerīmesi var īcādıñ 'acāibi ² ma'dūd olur bunuñ olmaz ve esmāduñ ḡarāibi maḥdūd olursa bunun ³ maḥdūd olmaz eger feşāḫatı cihetüne nazar ola ḥaşr olur feşuḫān ve eger belāḡatı ⁴ cānibine baḳıla ilkin olur belāḡān her kim ki rāsıḫ olur 'ulūm-ı 'arabiyyede ⁵ ve her kim ki kāmil olur ma'ārif-i edebiyyede her ḳaçan ki nazar eyleye kurān-ı kerīmiñ ⁶ sebk-i müstaḡrebine ve selāset-i mā-i müsta'zebine ve raşānına nazm-ı terkībine ⁷ ve metāna te'līf ve tertībine ve ḡarāib-i kināyet ve mecāzına ve ⁸ feşāḫat-i ittibā' ve īcādına ve terāvet-i izḫār ve izmārına ve leṭāfet ḥazf ⁹ ve tekrārına ve işābet ta'rīf ve tenekkürüne ve ifādet taḳdīm ve te'ḫīrine ve delālet-i ¹⁰ īzāḫ ve taşriḫine ve diḳḳat-i ta'rīzine ve telvīḫine ve behçet-i elfāzına ¹¹ ve 'ibārātına ve 'azūbet-i teşbīhātına ve isti'aratına ve terāvet-i mebādīsine ¹² ve muḳāṭa'a ve ḥulāvet-i fevāşılına ve ḳavāṭı'ına cezm ider ki bir üslūb-ı ¹³ ḡarībdir ki

mişlini kimse getürmemişdür ve getüremez ve bir nazm-ı ‘acîbdır ki ¹⁴ nağiri mümkün degildir bir dağı bulunmaz fikr etdikçe ademiñ ğayreti artar ve nazar ¹⁵ etdikçe kişinüñ hayreti artar hüsni ‘uķuli selb ider ve lütfi ve mezākî ¹⁶ celb ider adam elfāzına bakarsa dehşet gelür ve ma‘ānisüne bakarsa ¹⁷ heybet gelür devletlü ol kişiler kim qurān okumađıñ hazzıñ virürler ¹⁸ ve qurān okudukça haķķını edā kııurlar elfāzını cināndan okurlar quru lisāndan ¹⁹ degil ve tertibini derūnunda gözedirler hemin zebāndan degil qurān ²⁰ kāh olur ki kārīsine bir haşm memāni‘i olur qurān kāh olur ki okuyana ²¹ bir şadīķ-i şāfi‘i olur qurān olur ki fā‘ide olur ğufrāna qurān olur ki **[58a]** ¹ malikî olur nīrāna kim ki qurān okur haķķını virmez ve kim ki qurān okur ne ² didüğini bilmez ol qurān aña hāzm olur kıyāmetde ol qurān aña ‘adüv ³ olur yevm-i sā‘atde hurūf-ı qurānuñ elbette ervāhi olur ve ol ⁴ ervāhiñ eşbāhi olur anlar melā‘ike-i mükevvelūn olur ve anlar ervāhtā ⁵ harūn olur ve tayyibūn olur ve her kim ki qurān haķķından gelür şöyle ki ⁶ okudukça hurūfını ihyā kıılır ol ervāh aña ‘avn ve naşir olurlar ⁷ ve ol melā‘ike aña melce‘i ve zahir olurlar yön deminde erişürler ⁸ ve hācet vaktinde yetişürler nice dürlü mehālikden kırtarırlar onca ⁹ muzāyaķada arķa olurlar dünyāda ve aħretde dāim aña bulunurlar ve her ¹⁰ vaktde maşlahatına kām olub dururlar ğāyeti şunlardaki başiret ¹¹ gözi açılmıştır ve bātin nūri gönlüne saçılmışdır kendüler dağı ¹² anı görürler ve nice yoldāşlık etdüklerini bilürler ammā şunlar ki maħcūblardır ¹³ bātin hālını bilmezler ve derūn-ı gözleri yumulmuşdur ol gözle ¹⁴ nesne görmezler anlara vācib oldur ki taķlīd edüb ananlar belki vicdān ¹⁵ idüb yakīn eyleyenler ki ol ervāh kendülere mu‘ayyen olur egerçi ¹⁶ şimdi şüretā görmezlerse ve nice yerlerde hācetlerine bulunur egerçi ¹⁷ anlardan olduğını bilmezlerse aħbār-ı nebeviyyede bu ma‘nāya işāretüñ nihāyeti ¹⁸ yokdur ve kelimāt-ı muştafaviiyyede bu taķķike delālet ider eħādīs ¹⁹ çokdur hemin ceħd eyleyüb qurān ihlāşla okumaķ gerek ve qurān okudukça ²⁰ gönlünü ve gözünü aña kıomaķ gerek zamīrūñ meķārin gerek lisānıña ve niyyetüñ muvāfiķ ²¹ gerek beyānıña her cümle ki geķer ma‘nāsında te‘emmül ve tefekkür gerek ve her kıaziyye ki **[58b]** ¹ zıkr olunur mü‘eddāsında tefehhüm ve tebaşşur gerek fikr itmek gerek şol ² okuduğı terkīb ne aşl

kelimâtdır ve şol elfâz ne ma'niden zâhir olmuşdur ³ ve nice 'ibârâtdır kelâm kimdir ve kime etmişdir ve irâde kim vâsıta olmuşdur ⁴ getürmüşdür bu cümle fikr edüb okuyucağ ve bu cümleden derûnuna bir heybet ⁵ gelicek kûrân okumağın ol vaqt ma'nisi olur ve ol vaqt kûrândan aña ⁶ fâ'ide gözüdür ammâ şöyle ki hemin hikâyât zebân ola lağlağa-i lisân ola ⁷ egerçi ma'lûm degil ki andan naşibden ğayri fâ'ide ola ve ta'abbüdden ğayri ⁸ 'âyide ola ammâ eyle deyüb kûrân okumağı kômaz elden ve kâmilini edemezsin ⁹ deyu nâkışını bırakmak olmaz dilden şâyed ol lağlağa arasında bir kelime derûna ¹⁰ tûş gele ve şâyed ol elfâz içinde bir harf ihlâşına şeş gele anuñ ¹¹ şevâbı aña yete ve anuñ melâ'ikesi anuñ maqşûduna elete şeyh hâzretlerinden ¹² menkûldur ki bir vilâyetde bir velî bulunucak haqq tebârek ve te'âlâ ¹³ ol velâyeti şaklar ve bir şehirde bir kâmil olucak ol şehri meşâbiden ¹⁴ hıfz eyler bedet-i vilâyetündeki zebân-ı kırâ'at kûrânla ma'mûr ola ve ten ¹⁵ şehrindeki lisân kelime-i şehâdetle pür nûr ola ba'id degildir allâhuñ kereminden ¹⁶ ol 'uzvuñ bereketiyle kalan a'zâyı dağı cehennem odundan bekleye ve ol ¹⁷ cârihanuñ kerâmetiyle kalan cevârihi dağı 'azâb yetişmekden şaklaya ¹⁸ kişi kerîm olucak az bahâne ile kerem ve ihsân ider ve adem rahîm olucak ¹⁹ sehl-i 'özrlü 'afv ve ğufrân ider ekrem-i ekreminden ne 'acebdür ki ol ²⁰ miqdâr tâ'atla mağfiret ide ve erham-i rahîminden ne ba'idür ki ol ²¹ kadar 'ibâdetle rahmet ide kişi durmayub kâdir olduğı 'ibâdete çalışmak [59a] ¹ gerek ve elünden geldikçe tâ'ata duruşmak gerek ve hiçbir 'ilmi ednâ şaymamak ² gerek ve hiçbir hayrda bundan ne fâ'ide ola dimemek gerek tâ'atuñ ³ ululuğı gücülüğü allâh katunda ma'lûm olur ve günâhın kebîreligi ve şağîreligi ⁴ ol dergâhda bilünür eger 'âkilseñ hiçbir günâhı haqîr dutma ⁵ ve hiçbir cinâyeti sen şağîr dutma sen nâhînuñ celâletüne bak ve kibrine ⁶ ol nehy olunanıñ bakımını şıgarına kâh ola ki ecfânuñdan bir lağza ola ki ⁷ mücib-i fiten ola ve kâh ola ki lisânuñdan bir lafz ola ki menba'i mihen ola ⁸ kâh ola ki zamîriñde bir hatra ola ki hatârât ola ve kâh ola ki kademüñde ⁹ bir hatve ola ki anda şakâtât ola cehil ile ki sen lisânıñ tahrik ¹⁰ eyleyemeyesin nuğka illâ meger ki nuğkuñ muqârin ola şıdka eger şöyle ki gerçek ¹¹ söyleseñ saña mesâ'et ve mazarrat ola ve eger yalân söyleyeseñ hezarân ¹² fâ'ide ve

meserret ola olmaya ki ‘udül eyleyesun şıdkdan meger şüver-i me‘ārīfle ¹³ ve mümkün olmaya ki meyl idesün haqdan meger ki kelimât te‘ārīzle ¹⁴ ekşer-i nâs haqdan dūr olur ve ekşer da‘vâlar bâtil ve zūr olur ‘amel ki ¹⁵ anda riyâ olur ol bî nūr ve bî ziyâ olur riyâ rîhi fiten olur kulüb-ı ¹⁶ şâfiye anı tıyar ve şıdk kokuşu meşeli i misk olur cân-ı meşâmî ¹⁷ şafâ sürer cihânda çok olur gönülle allâhdan mu‘arriz olanlar egerçi ¹⁸ az bulunursa zâhirde mu‘teriz olanlar kimdir allâhla mu‘âmele ribhi olmaya ¹⁹ ve kimdir ki aña tarhlarıñla ferağ bulmaya dervîş oldur ki eger halvetünüñ bir lahza ²⁰ hafîfesini ‘ömr-i nûha şatarsa mağbûn ola ve faķır oldur ki faķırñ bir zâviyesini ²¹ mülk-i kârûna degişirse maħzûn ola eger kimyâ-yı necât nice **[59b]** ¹ bilmek isterseñ ve eger iksîr-i hayât nedir bulmak isterseñ var aķākîr ² ‘uzlet-i ve tabâşîr-i kanâ‘atı ve helîlic tevâzû‘ı ve şıhhati ve bililiç şabrı ve ‘iffeti ³ cem‘ eyleyüb gönül kârûresinde düşür ve biraz nâr-ı muħabbetle beşür ⁴ aķir ki tamâm sende meleke olub mizâc bula ve cemî‘i eczâsını muhteliç olub ⁵ imtizâc bula ol vaķt bilsün ki ğnâ-yı haķîki nice bulunurmuş ve iksîr-i ⁶ şaħîh neyle hâşıl olurmış ne devletlüdür şol kişiler ki bugün ⁷ rûhları mûsâsı gökleri medînesine gele anda nâġâh iki kişi bula biri ⁸ biriyle iķnâl iderler birine kalb birine hevâ dirler şol kendü şî‘asındandır ⁹ aña nuşret ve i‘ânet göstere ya‘ni kalbe yardım idüb hevâ kıbtîsini öre ¹⁰ öldüre pes nefis fir‘avnundan kaçub ġaflet mışırını terk ide şu‘ayb ¹¹ şa‘bını tutub yaķaza şehrine gide yellerle anda tura koyun ġüde aķir gele ¹² fir‘avnı ve leşkelerini kıra ademe havâdiş duhûr ve a‘vâm gibi vâ‘iz kâfî ¹³ olmaz ve insâna şıhhat ve dîn-i islâm gibi tabîb ve şâfî olmaz ihlât-ı ¹⁴ zünüb ziyâde olduķça kalbiñ marazını artırır eger tevbe ile ihtimâ ¹⁵ olunub ‘ilâc olunmazsa birġün öldürür ol sebedendir ki nice kişiler olur ¹⁶ ki ta‘b çekerler ta‘bde hiçbir vaķt lezzetini tıymazlar kalbde anlara ¹⁷ vâcib oldu ki evvel ihlât şehveti ishâl idüb kalbden gidereler ¹⁸ idi andan ġidâ-yı ‘ibâdetle tedric eyleyüb şıhhat ve kuvvet vireler idi ¹⁹ yoħsa içünde madde’i fâside tıururken taşradan ‘ibâdetle ne ķadar düzülür ²⁰ eger bir sâ‘at düzülürse gene bir sâ‘atde bozulur evvel şıhhat ²¹ bulan kalb gerek andan kalb gerek ve evvel düzülen derûn gerek andan **[60a]** ¹ leb gerek ‘aķil cehd itmek gerek ki derûnunu ‘imâret eyleye neyler anı ki

taşrasını ² düzüb koşub şaklaya bāṭın yaramaz olucaḡ zāhīr eyülüğünden ne ³ olur
 bāṭın ḡālīnūñ yaramazlığı kimden gizlenür her kişiye bir melek müvekkeldir ⁴ ve
 zābiṭ emrinde ḡavīdir ne nāsī ve ne ḡālīṭ her ne işlerseñ hep ⁵ yazılır cümlesi arta
 saña ‘arz olunur ol vaḡtde cevābıñ ne ise ⁶ şimdi fikr eyle ol günde olucaḡ ḡālī şimdi
 zıkr eyle dünyā önündedir ⁷ aḡret öñüñde ordan gözetmek olmaz erlik yolunda dünyā
 bir bala⁸ beñzer ki ḡırşı ziyāde olan helāk olur zübāb gibi belki bir mezbeleye ⁹
 dönmüşdür ki üstüne ṭālibleri üşmüşdür zübāb gibi dünyā ‘işi ¹⁰ bir ḡulme beñzer ki
 nā’ime-i lezzet virir bir ‘abeş ḡayālden uyanıcaḡ bilür ¹¹ şol kişi ki ta‘bını görmez
 aḡret rāḡat olmaz ve şol kimse ki yol ¹² zaḡmetüni çekmez menzile varub istirāḡat
 bulmaz rāḡat lezzetini bulmaz ¹³ belā acısını görmeyen vuşlat gülüne yetişmez firḡat
 ḡārını çekmeyen her ni‘met ¹⁴ düş varlığıla ḡāşıl olur ve her ‘izzet ḡorluḡla ḡāşıl olur
¹⁵ devlet kedde göre olur ve müceddede cedde göre olur gice uykusuzluğu ¹⁶
 olmayınca dün menzilin eylemez ve dünle gitmeyince menzile daḡı varulmaz ¹⁷
 ḡarem-i muḡkem gerekli kişi meṭlūba erişe ve ‘azm-i ḡavī gerekli kişi maḡşūduna ¹⁸
 yetişe ḡareket ile ḡaşd ebāsunda ne zaferler ṭoḡar evvel ikisinde ¹⁹ ḡarr olan ḡanī‘
 olmaz şeref tālde ve kerīm olan müktefī olmaz faḡr-ı vālde ²⁰ belki cehd ider ki
 zamm ide tālde ṭarīḡi tā bunuñla taḡşīl eyleye nām-ı şerīfī ²¹ taḡşīle me‘ānī kim dir ki
 sehl ola neyl-i hezerāndan eshel olur **[60b]** ¹ tevānı faḡr u zillet virir beṭālet ḡüsrān ve
 mezellet verir miknet ² her ne-i şayf olur ve fırsat rūze-i ṭayf olur ihmāl mü’eddī esef
³ olur ve ṭam‘a-yı merkeḡ telef olur ifrāṭ ve tefrīṭiñ aḡiri nedāmet olur ⁴ ve ṭarīḡ-i
 ‘adāletde dāim selāmet olur cehālet kişinūñ gözini kör ider ⁵ ve ṭül-i emel ademi
 maḡrūr ider ḡased insānda añulmaz marāz olur ve ḡased ⁶ sezā demīnini ḡarāz olur
 her kim ki eḡass eḡer ḡāşılı heman miḡen olur ⁷ adem ḡakīm olmayıcaḡ ḡavādiş aña
 fiten olur insān ki anda fikret olur ⁸ herşeyde ‘ibret olur ‘ibādet ‘ilm-i sınır-ı bünyād
 ve sınırı bünyā olur ve ‘ilim daḡı ⁹ ‘amelsiz hemin hebā olur her kişi kim meyyit cehl
 ve şeḡāvet olur ¹⁰ anı mesīḡ daḡı iḡyā idemez ve şol kimesne kim aḡah ola ḡayret
 baṡiret olur ¹¹ aña ‘īsā daḡı ḡāre eylemez zünüb-ı şadā ḡılıb olur ve dümū‘u mehḡā’i
¹² zünüb olur ve tevāzu‘u gibi vesīle’i ‘afv olmaz ve ‘acz gibi ¹³ ‘ālemde şefī‘i

bulunmaz şehavâtle nedâmet fersâ dühân olur ¹⁴ ve keselle haybet raşfâ lebân olur dünyâ ferahı kîse-yi ve kâsile olur ¹⁵ ve ahret ‘izzeti fakr ve iflâsla olur nice halâvet lokm olur ki mevernet ¹⁶ merâret niķam olur ve anuñ hâşıyyeti budur ki merr olur anuñ merâretüne ¹⁷ çâresi şabr olur ‘âfiyet hulâvetiyle açlığı toyulmaz ‘âķıbet hayr ¹⁸ oluncaķ geķen belâ belürmez havf zeker olub recâ ünşâ olur beķâlet ¹⁹ muhtarlarınıñ meyli nisâya olur ademe muķrib olan muķfî olur ve kişiyeye ²⁰ mu‘îb olan meġabî olur dost oldur ki ‘âzil ola ‘âzir olmaya ²¹ ve şadîķ oldur ki şadûķ ola muşaddîķ olmaya bir kişinüñ ki şiddîķ harri **[61a]** ¹ olur öyle bil ki anuñ şadûķ-ı sırrı olur cedd didikleri cenâh ² necâh olur ve ked didikleri nevm-i şabâh olur fikr-i hârisi uyuyucak ³ hevâ uğrusı uyanur vesvese yeli esicek gönül deñizi bulanur ⁴ insâna selâmet ve imhâl ulu ni‘metdir ammâ ķadrini bilmez ve ademeni âmâl ⁵ yavuz hadî‘atdır ammâ mekr idügün egilmez gönli bir zehalvet koyucaķ ⁶ şâfî olub kedüreti gider neteki bulanıķ şuyı biraz ķarışdırmayıcaķ ⁷ kederi dibine çöker ‘âlimiñ iztıcâ‘ı mehâr-ı dayfa üzerine olur ⁸ hâris-i yaķaza anı ķomaz uyandırur ve câhil menâmını ferâş ümniyye içinde ⁹ kıılır ve nevmi muttaşıl ahlâmını arturır her kişi ki ‘amel-i bezrini ercâ-yı ¹⁰ recâya eger ve anı dâim tabh eylemez şems-i hâzer elbette anuñ yemişi hâm olur ¹¹ bişmez ol kişiyeye ol ‘amelden fâ‘ide yetişmez şol kişi ki hâlî dîn-i hâlîş ¹² olur eger zevi’l-menâķibe ise daķı zevi’l-menâķış olur nice hâc-ı ¹³ şâfî olur ki enfa‘ olur baķr-i kederden ķudürî oķumuş zâhid yek ¹⁴ olur fâsıķ-ı mütebahķirden bir kişiyeye şol kişi mecâlis olur ki ekâbir ¹⁵ cihetden mecânis olur hırş-ı dâ‘iye denu olur tama‘ denîye ķanâ‘at ¹⁶ sebep-i sümüvv olur muķķali‘i seniyyeye kim ki halkdan şenâ ider mecândan ¹⁷ sen anı şaymaķ gerek sen meccâydan her ġanîniñ ķarîbi aña raķîb ¹⁸ olur muntazırdır ki ķabre girmekle kaçan ķarîb olur dost oldur ki ¹⁹ anuñ ķaķusı şehîķ ola egerçi menzîl-i beled şehîķ ola şol ‘âķil ²⁰ ki dâim ġâfil olur berâber olur şol câhille ki zâhid olur ²¹ dört nesne câhillerüñ hâşşası olur ki elbette her câhilde anuñ hâşşası **[61b]** ¹ olur biri bir söz ki ma‘nâsı olmaya ve biri bir fi‘il ki cedvâsı bulunmaya ² ve biri bir huşümet ki tã‘il olmaya ve biri bir münâzıra ki anda hâşıl olmaya ³ dört nesne vardır ki huşülünden sonra redd olmaz ve vuķü‘undan sonra ⁴ aña tãrd olmaz ķavl-i

muḥkī ve sehm-i mermi ve kader cāri ve zaman-ı māzī⁵ dört nesne olur ki kerīmūñ imārātı ve ḥarruñ ‘alāmātı olur bezl-i⁶ nidā ve keff-i ezā ve ta‘cīl-i meşūbet ve te‘hīr-i i ‘uḳūbet dört nesne olur⁷ dünyādaki ‘ākīl aña ṭama‘ itmek olmaz ve ‘ālemde tecrübe ehli anuñ vuḳū‘unı⁸ ummaz ğalebe-i ḳazā ve nuşḥ-ı a‘dā ve teġayyür-i ḥalk ve irzā dirler ademūñ⁹ fazluna delīldir ki pādişāhına şükr eyleye egerçi ol buña isā’et¹⁰ daḥı iderse ra‘iyyet ki mesāvī ider sulṭānını kendü eliyle ḳat‘ ider¹¹ lisānını kim ki maġrūr olur sekr-i selāmete elbette mübtelā olur ḥımār-ı¹² nedāmete şıdk libāsı dīn olur ve zühd emāreti yaḳīn olur¹³ haḳdā’i kulüb olur ve ḥased’i rāsi ‘uyüb olur niçe me’mül olur¹⁴ ki muzırr olur ve niçe maḥzūr olur ki musırr olur her bu‘deki mü’ekked¹⁵ şadāḳat olur ḥayr olur ol ḳabrden ki müriş-i ‘adāvet olur¹⁶ eşedd-i nevāzil devlet irzāl olur ve a‘zam-ı meşā’ib helāk-i efādil¹⁷ olur her vaḳt ki nāzil olur kader bāṭıl olur ḥazer meḳāsāt faḳr¹⁸ egerçi mevt-i aşġar olur ammā mesā’ile-i nās mevt-i ekber olur nice kelimeler¹⁹ olur ki nās ḳatunda faşīḥa olur ammā allāh ḳatında ulu faḳīḥa olur²⁰ kişinüñ ‘ünvān-ı emri anfevān ‘ömri olurmuş her ne kemāl ki muḳadder²¹ olur yigitliginde bulunurmuş allāhuñ ulu ni‘meti ḳullarına şıḥḥat-i mizāc **[62a]**¹ ve ebden olur ammā ‘aceb oldur ki ol gene füsūḳ ve ‘işyān olur nās² ‘ālemde egerçi ecnās olur ammā nazar etseñ çoġı encās olur insān³ didikleri nisyāndan meşḳ olur adem ġarīb olucaḳ yalımı alcaḳ olur⁴ seḥāb varac olucaḳ va‘dī yerinde olur merd-i şādıḳ olucaḳ va‘dīnde⁵ olur kerīm olanıñ bāriḳa’i ‘aṭṭalı olur le’im olanuñ şā’iḳa-i muṭṭılı⁶ olur niçe ze‘āmat olur ki kişi anı ‘azemāt şanur ve niçe şurūr olur ki⁷ adem anı ḥayrāt şanur ğün geldikçe ḥaşārātı artar şol kimse ki dīnini⁸ dünyāya şatar ricāl şanma hemin nisve olur şol ṭā’ife ki nisve aña⁹ isve olur ‘urūsda mücerred ḥüsn gerekmez ‘iffet ve şıyānet daḥı gerekmez¹⁰ ve merdde hemin cemāl gerekmez kemāl-i diyānet daḥı görk şalāḥat felāḥla¹¹ maşḥūb olur ve bereket anuñ ehlüne maşbūb olur her kim ki malınuñ¹² edā ider zekātını her yıl ziyāde bulur berekātını şol ki nefsüne uyub¹³ hevāya düşer anı bilmez ki ḥaḳḳ yolunda hūya düşer her kim ki şaḳlamaya¹⁴ lisānını hemin şeytān virir ‘ināyetini bir kişinüñ ki sünneti ehlīden pīrlük¹⁵ menāziline var hemin ulüm alcıları eṭrafında ḳarşu gelür eger bāṭınuñ¹⁶

gökçek ola zāhirūnde gökçek olur şunuñ sırrı eyü olmaz ‘illeti ¹⁷ dañı aña göre olur eger hulkum eyu olsun dirseñ ve eger ilk ne derilürsün ¹⁸ cehd it ki qarşumayasun kimsenün mesāvīsüne ve me‘ānibe ¹⁹ ve eger zārūret olub idāsın qarışdırma mişālını menākibine sen aña ²⁰ çalışma ki ol saña eħaf ve ehven ola sa‘y eyle aña duruş ki ol senün ²¹ ‘arzıñı eşvan ola eger mesākīnden iseñ mesākīnden nesne isteme **[62b]** ¹ eger saña huzūr gerekse selāṭīnden nesne isteme kerīm olan aña ra‘zı olur ² ki kendü nābını kal‘ ide aña rızā göstermez ki bir le‘imün bābını qar‘ ide ³ řol kişiye ‘ālemde ħarmān mı olur ki şıdqla dāim raħmāna yalvarur sefīhi ⁴ ol bıkır ki aña iltifāt itmeyüb i‘rāz ider hemin anı taħrīk ider řol ⁵ kiři ki i‘tirāz ider çimenden behīminün ħazrı ekli ve qararı olur ve ⁶ ‘ārifün fā’idesi nazarı ve i‘tibārı olur yüz biñ ta‘ām virirsün ⁷ ki menn ve selvīden eħallī ola hiç lezzeti olmaz eger menn ve izābla maħallī ⁸ ola ‘umūruñ řalāħı olmaz illā zevi’l-elbābla erħānuñ devrānı olmaz ⁹ illā aqtābla dirler ki řol bildi ki ehli řum olur bigide ve eli ğuşum ¹⁰ olur imārīñ edbārına tamām emāret olur řol yerdim ki keşret ¹¹ ve cār-i kıllet ‘imāret olur kim der ki füssäka ħamim ola meger ğassāk-ı ħamīm ¹² ola müttekün ehl-i zilāl ve sürür olurlar mücrimün ařħāb-ı đalāl ve sa‘ir ¹³ olurlar ‘ākil oldur ki ğazab-ı seb‘ini ħilm silsilesiyle şaklaya ve şehavat ¹⁴ şapusunu taqvā şapucusuyla bekleye bir kiři akrabāsına muķayyed olmayub ¹⁵ ebā‘ide iħsān i‘ānet ider řol ni‘āmiye beñzer ki kendi yumurdasını ¹⁶ koyub ğayriñ yumurdasına ħiřānet ider kāzib her ne ķadar yemīni artırır ¹⁷ hemin yalancılığına yaķını artırır yaķin ehline neyleyübilür řibh-i müşebbihe ¹⁸ ibrahīm yapduğını kaçan yıķabilür ibrahīm söz añlamayana lezzet ¹⁹ virmez luř-i kelām neteki ğül ķoħusu idrāk idemez zükkām muzādeme’i ²⁰ ħādiřān nāķız niyyāt olur ve hücüm-ı ezmāt nāsiħ ‘azemāt olur ²¹ sefer ehli řafā sürer ğüneşden yeg ķamerden ve semeresün lezzat alur **[63a]** ¹ nevmden yeg seherden her semārla ki otursun aħir kendüler ħikāyāt ve esmār ² olsalar gerek ve bunca rāvīler ki ğürsün ‘āķıbet rivāyāt ve aħbār olsalar ³ gerek nice řaħīħ el ķademler olur ki anlaruñ ħayrda ķademleri olmaz ve nice ⁴ enbiyā’i kirām olur ki anlaruñ zilletlerinde keremleri olmaz nice meřīde a‘raclar ⁵ olur ki derc-i me‘ālīde a‘rac olur ve nice ħilķatde esmaħ olur ki ⁶

hilkatüne baksañ esmec olur şol kişinüñ ki hulķī zemīm olur ⁷ ‘amel ki anda fesād-ı i’tikād olurlar ahirinde ol yā serāb yā remād ⁸ olur kāh olur ki şol şadaķa çok fikīnden ola hayr olur ⁹ ol şadaķadan ki baṭn-ı keffenünden ola bir kişi ki sā’iline miḥnet idüb ¹⁰ minnet ider ve bir kişi ki nā’ilini men‘ eyleyüb zannet ider ikisi daḥı ¹¹ ‘uķalā yanında şinvān olur ve ol iki şıfat anlaruñ yanında ¹² seyyān olur nice iḥsān ve mevhibe olur ki tamām mürüvveti mezḥebe ¹³ olur ki kādıda ol miķdār ‘amel ider şüve ki şāride ol ķadar ¹⁴ eylemez neşve resm-i ķādī hemin semm-i ķādī olur ‘āķil olan şaķınmaķ ¹⁵ gerek ki ķalb-i ‘azm gāfil olmaya ve necm-i ḥazm afil olmaya say‘ eyleye ki ¹⁶ kelāmunda şāduķ ola ve cehd eyleye ki i’tikādı vāķı‘a muṭābıķ ¹⁷ ola hayf degil midir ki nefsi nefes-i selīme ola ve şıfatı şıfat-ı selīme ¹⁸ ola şol kişinüñ ki reyī cezel olur anuñ kelāmı bīhezel ¹⁹ olur ve şol kimesne ki kemālātunda şaķınur zelāletünden ol kişinüñ ²⁰ ḥarekātı maḥfūṭ olur saķaṭātından eger ḥüsn-i mu‘āşere nedir bilmek istersin ²¹ ve ādāb-ı mecāliseyi gözetmek istersin bir ķardaşıñ söz söylese **[63b]** ¹ sen inşāt it ve bir meclisde bir ulu olsa dāim aña iltifāt it ² cehd eyle ki dostuña hiç ‘itāb etmeyesin ve say‘ eyle ki az nesne ile ³ ‘iķāb etmeyesin eger şöyle maşlahat tamām olmaya illā ‘itābla cehd it ki ⁴ ‘itābı idesin kitābla ‘itāb ki meşāfī olur eyle bil ki hemin müsāfehe ⁵ olur dost şanulanuñ meveddeti şiddetde bilinür şafāda bilinmez ⁶ ve ķardaş dirlinüñ uḥuvveti belāda bilinür raḥāda bilinmez ve eger idīseñ ⁷ dāimā üstādlaruñı añdıḡunca mecālise şenālar it medḥleründe ⁸ mübālağalar vāṭırā it meḥāsini-ḡaşā’illeri ile imlā ile mesāmī’i ve ⁹ nesimāt-ı fezā’illeriyle mu‘aṭṭar mecāmī’i eger bir meclisde cem‘ olsun ¹⁰ hezār vech ile ta‘zīmle eyle ve tamām iclāl ve tekrīmle ile anlaruñ tevķīründe ¹¹ ihtimāmıñı ḥaķdan ‘ināyet bil ve eger ol bābda tehāvünün ¹² varsa saña ḡazelān ve ḡavāyib bil anlaruñ senün üstünde ¹³ ḥaķları hemin ḥuķūķ ebb ve ümm olur belki diķķat edicek bunlaruñ ¹⁴ ri‘āyeti anlaruñ riayetünden ehemmm olur vādideyn cesed-i ḡayātına ¹⁵ sebep oldılar bunlar rūḡḡayātına sebep oldılar anlar seni bir ḡayvān ¹⁶ eylediler ise bunlar seni adem ķılurlar bunlar degilmişse kim bilür ki ¹⁷ sen ne olurduñ en‘āmdan olurduñ belki eḡall olurduñ adem ¹⁸ didikleri ḡöñül olur yāķurı cesedden ne olur ḡöñli daḥı ¹⁹

meyyit olur mādām ki ihyā etmeye başā'ir ve elbāb ve anlara daḡı mevti ²⁰ şayılır mādām ki ḡayāt virmeye 'ulūm ve ādāb bes sen şol ²¹ kimse ki saña ifāde'i 'ilm ve isti'dād ide tūt ol saña ḡayāt **[64a]** ¹ virüb icād ide eflāḡundan menķūldür ki eydür üç ḡaķ ² vardır ki rüzgārda zā'il olmaz eger şāḡīb vaz gelürse kıyem-i 'ālem ³ vaz gelmez bir vālideynüñ veledinde bir üstādın şākirde bir efendiniñ ķolunda fi'l-cümle kişi üstāzını atasını ri'āyet ider gibi itmek ⁵ gerek anuñla nice mu'āmele iderse bunuñla daḡı öyle itmek gerek belki ⁶ oḡluyla daḡı öyle derilmek gerek bir efendisi oḡlını farz itmek gerek cihānın ⁷ nizāmı bunuñla bulunur ki nāsın aralarında olan ḡuķūķ ri'āyet ⁸ ola dāimā birinden birine ḡimāyet ola ve ba'zınuñ emri ba'zına mevkūl ⁹ gerek her vaķt üstādına lāzımdır ki ödünçleşeler menāfī'i ve mu'avvenātı ¹⁰ biri birinden men' eylemeyeler ellerinde ma'neviyyātı her kişi cehd ¹¹ eylemek gerek nizām-ı 'ālemde anuñ daḡı bir menfa'atı ola gerekse zāhirde ¹² gerekse bātında bir ḡizmeti ola gerek dehķān ola gerek cellād ¹³ gerek vezir ola gerek pādişāḡ gerek ķazā gerek tedris ola elinde ¹⁴ gerek mürşid ola şeyḡlık yolunda cümlesi allāḡ ḡazretünüñ ¹⁵ ḡizmeti ve ķulluḡıdır her kişi naşib olan ķābiliyetüne münāsib yoludur ¹⁶ egerçi pādişāḡlaruñ cemī'i ķulluķları bir olmaz ve cemī'i manşıbları ¹⁷ berāber olmaz ammā beher ḡāl kişi ki niyetini ḡāliş ider ķulluḡunda ol ¹⁸ başında merd olur yolunda eger dirseñ ki şol ḡilķatden 'uzlet ¹⁹ idenlerüñ nizām-ı 'ālemde ne ḡizmetleri olur şol ḡaḡ başına ²⁰ çıkub ḡalvet idenlerüñ cihān ḡalķına ne menfa'atleri olur şöyle ²¹ bilgil ki aşla menfa'at anlaruñ fi'ilindedir ve ḡulāşa-i ḡizmet anlaruñ **[64b]** ¹ amelindedir anlar himmetleriyle nizām-ı 'ālemi ḡalelden şaķlarlar anlar du'ālarıyla ² cihān ḡalķını belālardan şaķlarlar anlar tırduḡı yerde yaramazlık ³ olmaz anlar olduḡı vilāyete ḡarāblık yetişmez meger irādetullāḡ bir nesne ⁴ ola aña def' olmaz ve ķazā'i ilāḡide bir ķazıyye ola ki aña men' olmaz ⁵ ol daḡı ḡālib budur ki ilhām ider ki anlar çıkar gider andan soñra ol şehrde ⁶ ne idecekse ider egerçi ki kāḡ olur öyle etmez anları daḡı ķor ol ⁷ ķahrda anları müşterek ķılır fi'l-cümle anlaruñ vücūdı cihān ḡalķına raḡmetdir ⁸ ve anlaruñ beķası cemī'i 'āleme ni'metdir cihānuñ yaradılması anlaruñ zuḡuru ⁹ içündür ve 'ālemüñ nizām bulması anlaruñ ḡuzūrı içündür cemī'i ¹⁰

kāinātdan maḳṣūd insāndır ve insāndan daḫı maḳṣūd birkaç müslümāndır ¹¹ cemī'i dūnyānuñ tırduḡı anlaruñ vüçüduyladır ve her t̄ā'atüñ ¹² ḳabūli anlaruñ sücūduyladır yerüñ ve gögüñ yer olduḡı anlaruñ 'aşḳınadır ¹³ ve dāim felekler döndüḡı anlaruñ Őevḳinedir eger anlaruñ vüçüdü ¹⁴ ki eksik ola hemen niḡāmı 'ālem bozılır ve eger Őöyle ki anlar bu cihānda ¹⁵ bulunmaya ol s̄ā't yir gök yıḳılır bu dedigim mübālaḡa degil tamām ¹⁶ taḫḳīḳdir bu Őözlerde tereddüd eylemez Őunlar ki ehl-i t̄arīḳdir nice mübālaḡa ¹⁷ olur ki anlaruñ ba'zı aḳṡāb ve ba'zı evtād olurlar cihān sarāyınıñ ¹⁸ bināsına anlar 'imād olurlar ḳuṡb-ı zamān oldur ki ol 'aşrda andan ¹⁹ ekmel olmaz efrād-ı insān içinde ol zamānda andan efdal olmaz ²⁰ 'ālemüñ niḡāmı ol vaḳtde anuñla bulunur ve cümle cihānuñ vüçüdundan ²¹ ol vaḳt murād-ı evvel olur eflākiñ medāri ḫaḳīḳatde anuñ üzerine **[65a]** ¹ olur ve her mevcūd ki bulunur anuñ vüçüdü vāsıtasıyla bulunuyor ² kāh olur ki bir kiŐi bir vaḳtde ḳuṡb olur bir vaḳtde olmaz bir zamānda ³ kendüden ḫaḳ bulunursa bir zamānda bulunmaz ve kāh olur ki bir kiŐi ⁴ 'ömründe bir nice def'a ḳuṡubluḳ sürer aralarında kendüden eḫaḳ bulunur ⁵ ammā eḡlenmez gider ḡāliben ḳuṡb kāh ma'zül kāh manŐüb olmaḡıñ ma'nāsı ⁶ bu ola yoḫsa ba'iddir ki ḳuṡubluḳ maḳāmına varan gene ardına ⁷ dönebile egerçi ba'z-ı meŐāyih kelimātunda aña daḫı tecvīz gözüdür ⁸ Őözlerinden Őöyle añlanur ki ol t̄arīḳle daḫı 'azl ve naŐb olur ⁹ eger dirseñ ki bu Őözleriñ ma'nāsı nedir dirler ve bu mes'elenüñ ¹⁰ tecvīhi nedir ki kitāblarda yazarlar eydürler ki vāŐıl olana ric'at ¹¹ olmaz ve fenā'i zāt bulan ayrıḳ nefesle beḳā bulmaz öyle bil ki ¹² vuŐülde ḫalāt ve fenāda maḳāmāt çok olur her dervīŐüñ ¹³ dūnyāda olduḡunca maḳāmında ḫaṡardan ḳurtulmaz egerçi vāŐıl olandan ¹⁴ muṡlak vuŐlat gitmez mücerred fenā maḳāmına varmaḡla dervīŐüñ ¹⁵ iŐi bitmez dūnyāda Őaḡ olduḡunca teŐvīŐi dögünmez anuñ daḫı mertebesi ¹⁶ nice kendü Őimāsı olur egerçi ol düŐdüḡı yer nicelerüñ ¹⁷ mertebesi olur vezīrlikten düŐenler sancāḳ begligini beḡenmezler ¹⁸ biñ nāzla alurlar egerçi ŐubaŐılara bir ulu mertebedir ellere ayaklara ¹⁹ düŐüb yalvarurlar imdi dervīŐler arasında bu 'acib olmaz ekŐer ²⁰ ḫālleründe böyle olurlar dūnyāda Őaḡ olduḡlarınca düŐe ḳalkā ²¹ tırurlar oturlar meḡer iḳleründe merd-i meydānları ola ki mertebesini **[65b]** ¹ muḫkem Őaḳlaya ve

temkīn ehli pehlivānları ola ki maḳāmından ayrılmayub bekleye ² ammā eyleyken daḫı anlarıñ evḳātında tefāvūt bulunur elbette bir ḫālleri ³ bir ḫālleründen yeg olur ḡāyeti şol ki mertebesidir anı yāv kılmazlar ⁴ vardıḡı manşıbdan gene ‘azl olub düşmez ¹¹⁴ **فِي عَالَمِ رَبِّهِمْ** ⁵ ki cihānuñ kuṭbı ve ‘ālemüñ maṭlūbı dīgāh olurdu ki ḳalbine ḡanīler ⁶ gelüb istiḡfārlar iderdi ol ḡanī ḫāli mi‘rāc gicesi leyle-i mu‘allaḳ ⁷ mıdır ki bu degil idi ammā şaḫn-ı sarāy-ı ḳuds içinde bir dā‘irede dār ⁸ idinmiş idi ve bir maḳāmda ḳarār dutmuşdı ki evvelīn ve aḫirīnden ⁹ kimesne aña yetişmedi ve yetişmez ve efrād-ı insāndan bir ferd mümkün degildir ol ¹⁰ mertebeyi bulmaz ol sebebdir ki ezelen ve ebeden cemī‘i ‘āleme ḳuṭb-ı ḫuḳ olub ¹¹ durur ve cemī‘i mezāhir-i mükenevvenāt arasında mazhar-ı cemāl-i muṭlaḳ ol olupdurur ¹² vücūduñ cemī‘i tenezzülātı anda zuhūr bulmaḡçün olupdurur ve ḫaḳḳuñ cemī‘i ¹³ tecelliyātı anuñ zātı olmaḡçün olupdurur evvel ta‘ayyün-i ta‘ayyün muḫammedī ¹⁴ olupdurur ve evvel mevcūdāt vücūdı aḫmedī olupdurur devletlü ¹⁵ ol kişiler ki anuñ tarīḳine gitdiler ve se‘ādet anlarıñ ki anuñ şerī‘atı ¹⁶ etegin tutdılar sünnetine māsik oldılar ve eşer nice sālīk oldılar ¹⁷ edebleri gökçek oldı ve sözleri gerçek oldı ḳavlleri ḫikmet ¹⁸ üzerine oldı ve fi‘ileri ‘iffet üzerine oldı süfehādan mecānib ¹⁹ oldılar ki ḫükemā ile muşāḫib oldılar süfehānuñ şüretini keser itmez illā ²⁰ ḫükemā nāruñ şu‘lesini sevindirmez illā ki mā şunlar ki şā‘ir denilüb ²¹ müdemmin eş‘ār olurlar ekşer budur ki ol ṭā‘ife neyi ḫayā ve ‘ār olurlar **[66a]** ¹ şunlar ki ḡazele ve medḫe nesīb olurlar anlar ḫaḳāyık-ı ḫaḳdan bīnaşīb ² olurlar ne tetebbu‘ idersin şol kelimātı ki ḳavāfī ola alasun meserredini ³ var şol taḳvāsı ara ki tevāfī ola aşār-i mürşidīn ne say‘ idüb ⁴ iḳtidā idersin şol şu‘arā‘i ḡāvīsini var cehd ile ki muḳtedī edinesin ⁵ selef-i şāliḫini şu‘arā gerçı insānda biraz ide zāyidhin olur ammā anı ⁶ kemāl şaymaz şol kişi ki ner olur nice ziyāde olur ki anda noḳşān ⁷ fā‘ide olur nāḳış olmaz kef ki anda eşba‘ zāid olur ammā şāḳın ⁸ bu sözden ḫoca ‘aṭṭār ve şeyḫ i‘rāḳı emşālını şā‘ir şanma ve ḫazret-i ⁹ mevlānā ḫüdāvendigār ḡazeliyyātını bu ḳabīlden ‘addetme anlarıñ kelimātı ¹⁰ derd-i dildir ki söylerler anlarıñ ḡazellerünü ḫarāret-i ‘aşḳla taḳrīr eylerler

¹¹⁴ Âlemlerin övülmüşü, âdemoğlunun rasulü.

¹¹ anlaruñ dīvānları dūde-i şafā-yı vedādla tertīb ve taḥrīr olunubdurur ¹² ve anlaruñ mecmu‘aları ṭalā-yı ḥüsn-i i‘tikādla tezhīb ve taṣvīr olunubdurur ¹³ anlaruñ sözleri ‘aşk meclisinüñ sāzları olur ve anlaruñ neşīdelerininüñ ¹⁴ bir dürlü avāzı olur anlaruñ sözleri ma‘rifet şedefininüñ ¹⁵ dürri olur ve anlaruñ kelimāti şavḳ-ı cenāḥuñ biri olur anlaruñ ¹⁶ nağmeleri bir şadādan daḥı olur ve anlaruñ semā‘ları bir şafādan ¹⁷ daḥı olur anlaruñ zülf didikleri bir zülf olur ki on sekiz ¹⁸ biñ ‘ālem ol zülfde şalınur anlaruñ ḥāl didikleri bir ḥāl ¹⁹ olur ki hezerān ḥāller ol yolda pāymāl olur anlaruñ leb didikleri ²⁰ bir leb olur ki anda aḡzun açan bīedeb olur anlaruñ didikleri ²¹ ya‘ni bir tār olur ki eger bir zerresi eksilürse cihān tārümār olur **[66b]** ¹ anlaruñ kara didikleri bir belā olur ki ‘arş-ı a‘lā zīr-i pā olur anlaruñ ² ḥadd didikleri bir rü-yı tābān olur ki cümle cihān ol ḥaddle ḥandān olur ³ anlaruñ ḥaṭ didikleri bir misk olur ki ‘ālem anuñ nefḥasıyla ḥayāt olur anlaruñ ⁴ nāfe didikleri şol buy olur iki her mevcūd anuñla zinde ḥūy olur ⁵ anlaruñ ḥaḳḳa didikleri şol noḳta dehhān olur ki iki cihānda her ne var ise anda ⁶ nihān olur anlaruñ giysü didikleri bir giysü olur ki iki cihānda ⁷ her kim teşebbüs iderse yek su olur anlaruñ ibr didikleri bir kemān ⁸ olur ki ḳāb-ı ḳavseyn ol kemāne nişān olur anlara ḡamze didikleri ⁹ bir tīr olur ki şāh-ı gedā anuñ ḳatunda bir olur anlaruñ kara didikleri ¹⁰ bir ḥançer olur ki ḳazā cellādları her kişiyeye şancar olur anlaruñ ¹¹ çeşm didikleri bir ‘ayn olur ki her ḥaberi ol ‘ayniñ mu‘ayyen mu‘īn olur ¹² anlaruñ yed didikleri bir el olur ki cihān erzāḳuna ol müvekkil olur ¹³ anlaruñ ḥüsn didikleri bir naḳş-ı faḥş olur ki her maḥbūba andan bir naḥş ¹⁴ olur anlaruñ ḳatunda muḥabbet ve şādıḳ ol olur ki ol nigāruñ ¹⁵ derdiyle avāre olub yürür her ne naḳşa baḳarsa ol naḳşın bir ḥarfi ¹⁶ gelür her ne şūrete baḳarsa anı anda görür ve her ne yüzden dilerse anı ¹⁷ ol yüzden görür ol nigār didikleri anlaruñ bir zātı olur ¹⁸ ki cemī‘i ta‘ayyünāt aña i‘tibār olur aña ‘āşık olan şol ṭāife ¹⁹ olur ki rüḥları her dem gönül ka‘besini ṭā’īf olur ki derūnları ²⁰ anlaruñ bir derūn olur ki yer ve gök anuñ içinde meknūn ²¹ olur rüḥları anlaruñ bir rüḥ olur ki dü cihāna fütüḥ olur **[67a]** ¹ sīneleri anlaruñ bir kürsī olur ki her bir küşesininüñ biñ ‘arş ve kürsī ² olur anlaruñ ḥayālleri bir ‘imārethāne olur ki yedi semavāt aña nisbet ³ vīrāne olur anlaruñ cānları

bir cān olur ki her dem vuşlat-ı i'idine ⁴ kurbān olur anlaruñ keştelere bir şehīd olur ki
 iki cihānda ebedī ⁵ sa'īd olur anlaruñ derdleri 'ālemde bir derd olur ki her kim ol ⁶
 derde giriftār ola merd olur anlaruñ 'aşk içinde cefāları bir şafā olur ki ⁷ yedi iklīmūñ
 saltanatı bir zerresine nīm bahār olur anlaruñ ecel ⁸ didikleri bir dürlü mevt olur hayf
 ol rūḥa ki ol lezzet andan fevt ⁹ olur anlaruñ fenā didikleri bir bekā olur ki ayruḳ kişi
 olam ¹⁰ yüzini görmez ḳalır anları ḳātil olan bir seyf-i muḥabbet olur ki ¹¹ terkībde
 āb-ı hayāt ile şavarlar ve anları eşdaḳları berdār olur ¹² ki her kim ol dārda aşılır bir
 ḥurdār olur anlar bir tā'ifedir ki ¹³ cihānuñ rükni olurlar ve anlar bir ḳavmdır ki
 'ālemiñ zeyni olurlar ¹⁴ sen anlaruñ ba'zısını ümmī şanma ki anlar 'ulemā-i a'lāmdır
 ve sen anlardan hiç ¹⁵ birini ḥor tutma ki anlar efāḍil-i kirāmdır 'āleme ḥüsn ve bahā
 viren anlardır ¹⁶ ve cihāna behçet viren anlardır anlardan geçecek 'ālemde zāhir olur
¹⁷ ve anlardan eşḡa-i şerīfi bu tā'ife bulur 'ākīl olan dervīş olmayıcaḳ ¹⁸ bāri 'ālim
 olur ve illā se'ādet cevherini tamām 'ādim olur ammā ¹⁹ 'ālim aña dimezler ki ḳurı
 ıştılāḥāt oḳuya belki aña dirler ki mebde' anı ²⁰ ve ma'ādīni tuya arza zīnet viren
 anuñ gibi 'ulemā olur neteki kevākib ²¹ zīnet-i semā olur tācirūñ mecdi kesbde olur
 'ālemūñ ululuḡı tedārisinde **[67b]** ¹ olur kāh olur ki cāhiller yoldāş olurlar uli'n-
 nihāye ² fark-ı dīn görmez misin meşāḥib olur sehāya şemsūñ şu'ā-yı ḥafī ³ olmaz ve
 sirāc ḥaḳḳ-ı mantıḳı olmaz kişi arkasıyla taş çıkarmaḳ ḳilel-i ⁴ cibāle ve esīr olur
 andan ki müteḥemmil ola minen-i ricāle bir kişi fānī iḥtiyār ⁵ ider bākī üstüne ol dāim
 ḡalaḥda olur ve bir kişi ki evvelīsini ⁶ ulu görür 'uḳbāsı üzrine ol her vaḳt saḳaḥda olur
 bir kişi ⁷ ki lābisi 'āriye ola ol elbette maḡlūb olur kişi dāim nefsūni muḥāsebe ⁸
 itmek gerek ki 'ömri maḥsūb olur adam etdüḡi yanında ḳalır ⁹ şanmamāḳ gerek ki
 her ne iderse mektūb olur bir kişi meşḡul olur ¹⁰ 'avācil-i ḥayyibāta ve fāniyyāt-ı
 lezzāta ol ḳaçan ihtimām idebilür ¹¹ mülimmātı memāta ve hefevāt-ı fevāta bir kişi ki
 bir günāha tā'ib ola ḡāyet ¹² şaḳınmaḳ gerek ki āyib ola tevbe ki muḥakkem olmaya
 ḥaḳla muḥāda'a olur ¹³ ve anuñ aḡiri ḥaḳḳ cānibinden muşāra'a olur günāh az iken
 şaḳınmaḳ ¹⁴ gerek şoñra mizācda muḥkem olub muraşşāş olur bir marāz ki evvel külf

¹⁵ sonra behk ola sonra berđ zellũ evvelũnde ¹¹⁵ **الاستمرط القبر** ¹⁶ denilmişdir ve evāsıřında **كأن يزل من على ايام** denilmişdir ve evāhirũnde **امر على طلب افعالها** ¹⁷ okunmuşdur her hālde aña münāsib ta‘bır olunmuşdur ¹⁸ ba‘z-ı ‘ārifũnden naql olunur ki eydür bir şeyhi gördüm ki tağyır eylemiş ¹⁹ hāletini ve naqř eylemiş ‘ibādetũni vechini şordum ve sebebini istifsār ²⁰ etdim eytdi bir zıllat řādır oldu tedārikũnde tehāvũn etdim ²¹ ve tevbesinde tekāsũl gösterdim pes haqq te‘ālā baña ‘uqũbet eyledi **[68a]** ¹ men‘i ‘ibādet ve tã‘atle ve hazelān etdi terk-i tevfiq ve hidāyetle ² allāhdan hazelān müşkil olur dāim andan i‘āre gerek ve nefsdan ³ tuğyān yaramaz olur her dem řeytāndan isti‘āze gerek řol kiři ki ⁴ müvaħhid olur ‘alāqası olmaz bir āhũde görmez misin kelime-i řehādetũn ⁵ iħtilātı olmaz mevā‘ide ne vava ne noqta dũnyā emrini tehvĩn eyle ki ⁶ mu‘ayyen olasın anuñ havādiřini yok tut ki lem yekũn ola cihān bir ⁷ bostān olur ki ‘uqālā-i kāmilĩn katunda meşaribi kederedir ve nüfũs-ı ⁸ nāķiřin yanında bir ravza-i hāziredir dũnyā ahretĩn bir mezra‘ıdır ⁹ ki kiři bunda her ne ekerse anda anı göre ¹¹⁶ **من يوالف حاله في حياته يروى من حاله في مثقال ذر وشرايته** bir kiřinũ ‘ömri birkaç sã‘at ¹¹ ve enfās olur aña dağı bu kadar efkār ve vesvās olur geçen ¹² ‘ömrden ne qaldıysa qalanı dağı aña kıyās olur eger dirseñ ki qalbiñ ¹³ ağnā ola qārũnla kisrādan qani‘ olub buyũtuñı efza‘ eyle ümm-i ¹⁴ fuād-ı mūsādan murğ-ı rũhuñ havfla recā iki cenāhi olur ve mü‘minũn ¹⁵ ol ikisũnũn arasında ne cāhi olur ‘āķil olmaz eviñi bir țarafa ¹⁶ vire geleni ve tamām bir cānibe bırağa zıllini tã ki bunu iħtãā ide ye’s ¹⁷ ve fiż‘a veyāhũd müstevlĩ ola emn ve țam‘a pes fez‘a vāhũnda hũzũr ¹⁸ bulmaya ‘amele yāhũd emnĩ sebebinden müttekĩ ola emele belki ‘āķil oldur ki ¹⁹ ne āyis ola ve ne bā‘is ola ‘amelĩ ‘iğşe řaya ve ne emel ne emn olub kendũyi ²⁰ ‘amelsiz qoya dāimā mābeyne ola nazarı ve ikisũne bile ola başarı her dem ²¹ nefsũni mütereddid kıla recāyile iħzār arasında ve her vaqt mütereşşid kıla **[68b]** ¹ beřāret etdār arasında kãh nefesine țam‘a hālāvetũni țaddıra rağbet ² ve neřātı dileyũb ve kãh fez‘a-ı harāreti içre

¹¹⁵ Bir vesvese dokunduğu zaman. A‘rāf 7/201

¹¹⁶ Artık kim zerre ağırlığınca bir hayır işlerse, onun mükāfatını görecektir. Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse, onun cezasını görecektir. Zilzāl 99/7-8

ister sāl-i ebnāından kaçub ³ ‘ākıl oldur ki yaşdıķça te’emmüre ve isti‘ibārda gerek ve te’essüf ve i‘tibārda ⁴ gerek yetmez mi ol ki bunca yılları cehl meţâyāsına binerdi sübl-i havāda ⁵ ve đalālī rikābunı sürerdi şeyyināt-ı şabāda henüz çözecek vaķt ⁶ olmadı mı ola iħmālünı ve endürecek sâ‘at olmadı mı ola intiķālünı ⁷ hayf degil midir ki bunca şuhūr ü sene geķesün ğafletle senede olasın ⁸ hiç fikir etmez misin ki nice seneler geķesin sen elde olasın allāhuñ vāsi‘i ⁹ olur rahmeti ve ma‘dūd olmaz ni‘meti egerçi günlerinde şāim olasın ¹⁰ ve her gice kām olasın şıhhatde şol yed beyzā ki memdūd olupdurur ¹¹ ve refāhiyyetde şol ravza-i hađrāki saña mebsūt olupdurur bir kılcā ¹² şükriñi ve bir hūbca zıkrını idemeyesin rızķ taleble olmaz ¹³ ve huşul ta‘ble olmaz ol allāhuñ virmesidir kime dilerse virir ¹⁴ her kişiyeye muķadder olan elbette yetişür kavm-i mūsā deyu çalışdı ¹⁵ tecelli-i cebele yetişdi kelīm tura çıķub erini deyu kıaldı kelīm ¹⁶ içinde muħammede burāķ geldi virmek anuñdur kime dilerse virir ¹⁷ her kişinün kıabiliyyetünı ezelde ol bilür nāfiħa-i nübüvveti selmān-ı fārisden ¹⁸ şüheyb rūmdan kıoķuladı niceler yanında iken mezkūm olup tuymadı ¹⁹ kıaldı kıalbiñ hayātı nefsiñ imātetiyeye olur ve insāniñ siyādeti ²⁰ rūhuñ se‘ādetiyeye olur devlet oldur ki rūhānı ola ve ‘izzet oldur ki ²¹ sübhānı ola yoħsa ‘ālem devletünün ne i‘tibārı olur ve dünyā se‘ādetiniñ

3.2. DİZİNİN HAZIRLANMASINDA İZLENEN YOL

1. Dizin kısmındaki bütün kelimeler metinde olduğu gibi transkripsiyonlu olarak verilmiştir.
2. Madde başları ve alt madde başlıklarının sıralanmasında alfabetik sıralama esas alındı.
3. Madde başlarında kelimenin hangi dile ait olduğu kısaltma ile (*A., F.*, vb.) parantez içerisinde gösterilmiştir. Kelimelerin kaynağı noktasında Misalli Türkçe Sözlük esas alınmış, ancak bu sözlükte bulunmayan kelimeler için, TDK Sözlüğü ve Devellioğlu gibi diğer sözlüklerden de yararlanılmıştır.
4. Aracı bir dil vasıtasıyla Türkçeye geçen kelimelerde kaynak dil değil, aracı dil işaret edilmiştir.
5. Madde başı olan kelimelerin ve ara maddelerin kelime türleri (isim, sıfat, zarf vb.) belirtilmiş, ancak fiiller kendi başına net bir bütün oluşturduğundan ayrıca gösterilmemiştir.
6. Anlam verilirken genel sözlüklerde olduğu gibi tanım yapılmamış, metnin doğru anlaşılmasına yetecek kadar karşılık verilmeye çalışılmıştır. Bu yüzden çok bilinen kelimelerde madde başı aynen yazılmıştır.
7. Fiil kök veya gövdelerinde mastar eki yerine tire (-) işareti kullanılmış, dizinin sıralanmasında bu ek (-mAk) dikkate alınmamıştır.
8. Kelimelere karşılık verildikten sonra, metnin uzunluğu göz önüne alınarak kelimenin geçtiği varak/satır numarası kaydedilmiştir.
9. Kişi, eser ve yer adları için ayrıca özel isimler dizini başlığı altında dizini oluşturulmuştur.
10. “Zamirlerin çekimli şekilleri (ses değişikliğine uğrayanlar hariç) madde başı olarak alınmamıştır.”¹¹⁷

¹¹⁷ S. Küçük, a.g.e., s. 209.

3.3. DİZİN

-A-

- āb (F.) i.** Su.
a. 28a/014
a.-ı 18a/014, 55b/012, 67a/011
a.+a 13a/014
- abadān (F.) s.** Şen, mâmur, bayındır.
a.18b/009
- ‘abd (A.) i.** Köle, kul.
a.-i 06a/016, 35a/005
a.+e 15b/006
a.+i 50a/001
- abdest (F.) i.** Namaz vesaire için din icâbına göre el, ağız, burun, yüz; dirseklere kadar kolları ve aşikkemiği üstüne kadar ayakları yıkama, kulaklara, boyuna ve başa meshetme.
a. 57a/014
a.+i 14a/010
- ‘abede (A.) s.** İbâdet edenler, tapınanlar.
a.-i 54a/013
- ‘abeş (A.) s. ve i.** Boş, anlamsız, saçma.
a. 10b/012, 18a/002, 18a/010, 21a/001infak, 23b/013, 43a/018, 43b/001, 46a/001, 56a/007, 60a/010
a.-itibarat 45a/003
a.+e 68a/019
- ‘abeşiyat (A.) i.** Abes şeyler.
a.+a 43b/016
- ‘ābir (A.) s.** Bir yerden geçen, geçici.
a. 12b/012, 54a/017
- ‘abūs (A.) s.** Somurtkan.
- a. 42b/016
- ‘acāib (A.) s.** Çok tuhaf şey, anlaşılmaz.
a.+i 57b/001
- ‘ācayib (A.) s.** ‘acāib
a. 20a/005
a.+e 44b/007
- ‘aceb (A.) i.** Acaba, hayret, gariplik, şaşılacak şey.
a. 1b/001, 12a/002, 23a/003, 40b/019, 41b/020, 42a/004, 62a/001
a.+dir 18a/002, 26a/001, 41a/010, 43a/020, 54b/009, 58b/019
- acı s.** İnsanda üzücü bir etki bırakan, dokunaklı, hüznü.
a. 28b/002, 29b/004, 32b/005, 54a/011
a.+sı 25a/010
a.+sını 60a/013
- ‘ācib (A.)s.** Tuhaf.
a. 24b/004, 42a/003, 42a/005, 65a/019
a.+dir 22b/004, 54a/003, 54b/011, 57b/013
- ‘ācil (A.) s.** Acele eden, acele, gecikmez.
a. 22b/001, 22b/001, 34b/009
a.+de 19b/010, 19b/017, 19b/018, 42b/014
a.+den 44b/005
a.+e 34b/009
- ‘acūz (A.) i.** Kocakarı, meç. cadı karı.
a.+muş 16b/014

- ‘**ac** (*A.*) *i.* Aciz.
a. 43b/011, 60b/012
- aç-** Kilitli veya bağlı durumdan çıkarmak.
a.-maglığa 57a/010
a.-mak 25a/015
a.-ub 25a/001, 42a/019, 46a/021
- ad** *i.* İsim.
a. 16a/021
a.+a 17a/012, 61b/008
a.+ı 38b/005
a.+ına 21b/019
a.+ından 4a/008
a.+ını 45a/006
- aḍāb** (*A.*) *i.* Terbiyeler, utanmalar.
a. 63b/020
a.-ı 63a/021
a.+dan 15a/020, 49b/012
- ‘**adālet** (*A.*) *i.* Hakka riāyetkârlık, hak tanırılık, haklılık, doğruluk.
a.+de 60b/004
- adam** *i.* Kişi, kimse, şahıs.
a. 23b/003, 43a/003, 51b/012, 57b/016, 67b/008
a.+ı 29a/019, 50b/004
a.+ın 29b/009
a.+lar 26a/014
a.+un 50a/021
- ‘**adāvet** (*A.*) *i.* Düşmanlık, husûmet.
a. 33b/004, 61b/015
- ‘**aded** (*A.*) *i.* Sayı.
a.-i 13b/004, 39a/014
a.+in 56b/002
- ādēm** (*A.*) *i.* İnsan, beşer.
a. 2a/013, 4a/002, 4b/009, 5a/003, 7b/012
a.+de 40a/007
a.+den 5b/021, 14a/012, 23a/017
a.+dır 12b/007
- a.+e 4b/012, 17b/017, 25b/006, 34b/012, 54a/015, 59b/012, 60b/019
a.+eni 61a/004
a.+i 60b/005
a.+in 5b/012, 50b/012, 57b/014
a.+le 27b/001, 33a/003
a.+ler 33b/013
a.+ün 31a/009, 31a/016, 33a/006, 43b/010, 61b/008
- ‘**adl** (*A.*) *i.* Doğruluk.
a.-i 11b/015, 6b/020
a.+ün 4b/002
a.+üne 4b/004
- ‘**adn** (*A.*) *i.* 1. ikametgâh. 2. Cennet.
a.+e 30a/021
- ‘**adüvv** (*A.*) *i.* Düşman, hasım.
a. 14b/007, 54b/012, 58a/002
a.+lerle 4a/014
a.+üsüdür 16b/003
- āfağ** (*A.*) *i.* Ufuklar, gök kenarları, gökle yerin birleşir gibi görüldüğü yerler.
a.+a 15a/003, 31a/001, 31a/001
- āfet** (*A.*) *i.* Önlenmesi elde olmayan büyük felâket, belâ, musîbet.
a.-i 31a/010
a.+lerden 31a/011
- ‘**āfil** (*A.*) *s.* Batan, gürup eden.
a. 54a/021, 63a/015
a.+in 53b/016
- āfitāb** (*F.*) *i.* Güneş.
a.-ı 3b/005, 4a/015, 6a/011, 6b/019
- ‘**āfiyet** (*A.*) *i.* Sağlık, sıhhat.
a. 28b/018, 60b/017
- ‘**afv** (*A.*) *i.* Suçunu bağışlama.
a. 16a/003, 22b/016, 33b/009, 58b/019, 60b/012

a.+1 16b/002
a.+ına 16a/020
a.+un 16a/007

ağ *i.* İplik, sicim veya tel gibi malzemedan kafes şeklinde örölmüş, göz göz seyrek örgü.
a.+ına 30b/020

ağaç *i.* Kereste veya odun olmaya elverişli uzun ömürlü bitki.
a. 27a/004
a.+dan 27a/005
a.+ın 20b/011

âgâh (F.) *s.* Bilgili, haberli, uyanık.
a. 60b/010

ağar- Ak olmak, beyazlaşmak.
a.-dı 20b/012

ağır *s.* Tartıda çok gelen, yerinden kaldırılması, taşınması güç olan.
a. 43a/021

ağla- Göz yaşı dökmek.
a. 20a/004
a.-dı 34b/017
a.-dım 11b/021
a.-mağı 22b/002
a.-makdan 4b/008
a.-r 47b/001
a.-rlar 14a/003, 20a/016, 22b/005
a.-ya 36a/011

ağleb (A.) *s.* Kuvvetli, en çok galip.
a.+sin 19b/008

ağmâr (A.) *s.* Büyük, ulu kişiler.
a. 51a/011

ağnâ (A.) *s.* Ganî, en zengin.
a. 68a/013

ağrâz (A.) *i.* maksatlar, niyetler.
a. 51a/021

ağsân (A.) *i.* Dallar, budaklar.
a.-1 36b/006
a.+1 45b/005

ağz *i.* Ağız.
a.+1 11a/005
a.+ına 46b/018
a.+ından 11b/017
a.+un 66a/020

âh *ii.* Kullanıldığı yere ve sesin tonuna göre maddî ve mânevî bir acıyı, ağrı, ızdırıp, pişmanlık, esef, acıma, özlem, yanıp yakılma, yeis, ümitsizlik, beğenme, hayranlık vb.
a. 13a/020, 16b/017, 18a/012, 36a/012, 40a/008
a.+1 53b/020

ağad (A.) *s.* Bir.
a. 50a/009

ağādīs (A.) *i.* Peygamberimizin sözleri.
a. 9b/020
a.+inde 19b/007

ağar (A.) *s.* Başka, diğeri.
a. 46b/009
a.+a 27a/003

ağbâb (A.) *i.* Dost, bildik, tanıdık.
a. 10a/014, 49a/018

ağbâr (A.) *i.* Haber, ortada dönen söylentiler.
a. 63a/002
a.-1 5b/003, 58a/017
a.+dır 9b/020
a.+ını 52a/001

ağd (A.) *i.* Söz verme.
a. 35a/002, 51b/021
a.-1 5a/013, 5a/016
a.+e 48b/020
a.+en 18b/016

ahenk (F.) i. Kulağa hoş gelen ses uygunluğu.
a. 13b/003

aḥfā (A.) s. Hafî, en gizli.
a. 51a/001

aḥîr (A.) s. En son, en sondaki.
a. 11b/006, 14a/003, 14b/004, 16a/016
a.-i 14b/008
a.+i 16b/012, 16b/013, 17a/011, 20b/012, 50b/015, 60b/003, 67b/013
a.+inde 20a/005, 63a/007
a.+inden 10a/020, 65b/008
a.+ine 11a/019, 20b/001
a.+ünde 32b/009
a.+üne 25a/004, 25b/020

aḥîret (A.) i. Öbür dünya, öteki dünya.
a. 23a/002
a.+çün 29a/003
a.+de 21a/019
a.+e 22b/003
a.+te 1b/020

aḥkâb (A.) i. Uzun zamanlar.
a.+la 22b/002

aḥkâm (A.) i. Emirler, hükümler.
a. 37b/012
a.-ı 3a/018, 3b/004, 3b/011, 5b/015, 9b/019, 49a/007
a.+da 9a/009
a.+ın 5b/018
a.+ına 24a/007

aḥlâk (A.) i. 1. İnsanda bulunan ruhî ve zihnî haller. 2. İyilik etmek ve fenalıktan çekinmek için takibi lâzımgelen usul ve kaideleri öğreten ilim.
a. 11b/010, 12a/010, 49b/015
a.-ı 11b/015, 15b/016, 49b/011

a.+dan 36b/013
a.+ı 10b/016
a.+la 36b/014
a.+un 11b/012, 36b/017

aḥlām (A.) i. Rüyalar, hülyalar, uykuda görülen şeyler, (hulm Arapçada akıl mânâsına da gelir).
a. 15b/003
a.+ını 61a/009

aḥlât (A.) i. Kansan şeyler.
a.-ı 36b/012
a.+ını 36b/017

aḥmaḳ (A.) s. Pek akılsız, sersem, şaşkın.
a. 17b/016, 22a/019, 22b/009, 41b/014, 42a/007
a.+dır 13a/001, 24a/019
a.+lar 22b/004

aḥmed (A.) s. 1. (Daha, pek, çok, en çok) methedilmiş olan. 2. i. Erkek adı.
a. 7a/006
a.+i 65b/014

aḥret (A.) i. Ahiret.
a. 1b/018, 10b/015, 19a/017, 19b/017, 60b/015
a.+de 8b/008, 10a/006, 12b/004, 15b/010, 29a/014, 32a/016, 32b/007, 33a/002, 34b/002, 43b/002, 58a/009
a.+e 14a/016, 42a/017
a.+i 48a/017
a.+in 68a/008
a.+ün 36b/021

aḥsen (A.) s. Pek güzel.
a.-i 3b/006

aḥşām (A.) i. Bir büyük adamın maiyeti erkânı.

- a. 13a/021, 17b/005, 22a/015,
30b/008, 31a/002, 43b/006
- aḥūr (F.) i.** Ahır, dam.
a.-ı 3b/021
- aḥuvan (F.) i.** Ceylanlar, karacalar.
a.+dan 49a/018
- ahvāl (A.) i.** Oluşlar, bulunuşlar,
durumlar.
a. 20a/005, 44b/015
a.-i 18b/016, 44b/006, 49b/004,
50b/018, 55a/020
a.+e 40b/008
a.+i 13a/004, 21b/006, 22a/017,
26a/001, 27a/002, 27b/019
a.+idir 27b/016
a.+im 45b/021
a.+inün 35b/006
a.+ünde 42a/004
a.+üni 36b/016
- aḥyār (A.) s.** İyi ve faziletli olanlar.
a. 5b/003, 21b/006, 38b/004
- aḥyāz (A.) i.** Kapalı yerlerin
bölümleri, odalar; bölmeler.
a.-ı 49a/016
- aḥz (A.) i.** Alma, kabul etme.
a. 46a/005
- aḥ-** Bulunduğu yerden daha alçak bir
yere doğru gitmek.
a.-an 34b/006
a.-arsa 39b/011
a.-maya 33b/015
- ‘aḥāid (A.) i.** İnanılan şeyler.
a. 3b/010
- aḥākīr (A.) i.** İlâç yerine kullanılan
kökler.
a. 59b/001
- aḥkālīm (A.) i.** Dünyânın mıntıkları,
memleketler, diyarlar.
a. 2a/017
a.-i 4a/016
- ‘aḥār (A.) i.** Gelir getiren ev, dükkân,
bağ bahçe gibi mülk, akâret.
a.+ı 50a/004
- aḥārīb (A.) i.** Zehirli ve tehlikeli
hayvancıklar.
a. 17a/012, 17a/012, 56a/008
- aḥça/aḥçe i.** Selçuklular ve ve
Osmanlılar’da para birimi olarak
kullanılan gümüş sikke.
a.+yi 43b/004, 43b/001
- ‘aḥd (A.) i.** Bağ, bağlama,
dügümleme, bağlanma,
dügümlenme.
a. 35a/002, 54a/005, 55b/020
- aḥdām (A.) i.** Ayaklar.
a.+ınun 19a/011
- aḥdes (A.) s.** En kutlu, en kutsî, en
kutsal.
a. 2a/015
a.+de 4b/010
- ‘aḥıbet (A.) s.** En kutlu, en kutsî, en
kutsal.
a. 14b/003, 14b/005, 14b/009,
17a/021, 20a/004, 21a/002,
42b/015, 47a/019, 48a/005,
49a/020, 60b/017, 63a/002
a.+i 13a/002
a.+ünde 32b/008
- ‘āḥıl (A.) i.** Düşünme, anlama,
kavrama melekesi.
a.+ları 13a/007
a.+lı 32a/019
- ‘āḥıl – ‘āḥıl (A.) i.** ve s. Akıllı kimse.

- a. 10b/013, 13a/003, 13b/006,
14a/010, 68a/015, 68a/018,
68b/003
a.+e 50a/011, 57a/008
a.+sen 54a/017, 55b/016, 59a/004

- ‘**aql** (A.) *i.* Düşünme, anlama,
kavrama melekesi.
a. 6a/019, 15b/016, 20b/001,
22a/020, 56b/021, 56b/021
a.-ı 11b/014, 11b/015, 17a/021,
27b/014, 28a/019, 29a/003,
33a/004, 34a/006
a.+a 24a/008, 29a/020, 34a/008
a.+dan 32b/014
a.+ı 33a/004
a.+ını 26a/004
a.+la 24b/010, 24b/012, 57a/001,
57a/009
a.+ları 16b/009
a.+un 24a/006
a.+una 23b/018, 23b/021, 33a/005,
33a/006

- aqlām** (A.) *i.* Yazı âletleri.
a.-ı 3b/012

- aqrabā** (A.) *i.* Aralarında kan bağı
bulunan kimseler.
a.+sına 62b/014

- ‘**aqreb** (A.) *i.* Öürümcekgillerden
zehirli küçük hayvan.
a.+ün 4b/003

- aqsī** (A.) *s.* Ters, zıt, aykırı.
a. 41b/003

- aqtāb** (A.) *i.* Sahipler, efendiler;
azîzler, ulular, tarikat kurucuları.
a. 3b/002, 64b/017
a.-ı 3a/019
a.+la 62b/009

- aqtār** (A.) *i.* Taraflar, yanlar.
a.-ı 6a/002

- ‘**akūr** (A.) *s.* Yaralayan, ısırın, azgın,
kuduz (hayvan).
a.-ı 21b/020

- akvā** (A.) *s.* En kavi, çok kuvvetli.
a. 33a/019

- akvām** (A.) *i.* Milletler, uluslar.
a.+ın 23b/013

- al-** Tutup yerinden ayırarak elinde
veya yanında bulundurmak.
a.-a 36b/005
a.-acak 7b/015
a.-asun 66a/002
a.-dı 34b/018
a.-dığın 35b/005
a.-dıysa 16a/009
a.-ışda 46b/004
a.-maga 12a/021, 23b/015, 25b/016
a.-mak 10b/005, 37b/015, 49b/012
a.-mış 35a/011
a.-sun 11a/016
a.-ub 12a/003, 40b/014, 42b/001,
46b/009, 57a/014
a.-ur 15a/015, 25b/014, 41b/014,
62b/021
a.-urlar 65a/018
a.-urlarmış 45a/014
a.-ursa 46b/017

- a‘lā** (A.) *s.* Yüksek.
a. 4a/008, 38a/007, 66b/001
a.-yı 4a/012
a.+dan 3a/006
a.+sı 44a/007
a.+ya 53a/008, 53a/009

- ‘**alāka** (A.) *i.* İlgi, ilişki.
a.+lar 36a/003
a.+larımı 52a/001
a.+sı 68a/004

- a‘lām** (A.) *i.* Kederler, elemeler, acılar,
sızılar.
a. 5b/008
a.-i 54a/002

- a.+den 20b/015
a.+dır 67a/014
- ‘ **alāmāt (A.)** *i.* İzler, nişanlar.
a.+ı 61b/005
- ‘ **alāmet (A.)** *i.* İşaret, iz, nişan, belge.
a. 29b/018
a.-i 32a/014
a.+ı 8b/001, 25b/008
a.+üne 16a/018
- alat (A.)** *i.* Vâsıtalar, aygıtlar.
a.+a 28a/021
a.+ı 28b/008, 28b/021
a.+un 37b/014
- ‘ **alâyık (A.)** *i.* Alâkalar, ilgiler, bağlar.
a.-ı 36a/005
a.+ı 25a/016
- alçak** *s.* Yerden mesâfesi az, yere yakın.
a. 62a/003
- alda-** Aldatmak, kandırmak.
a.-yubilürdi 35b/019
- aldan-** Bir yalana, bir hileye, güvene lâyıık olmayan birine kanmak.
a.-abilür 42b/012
a.-an 13a/001
a.-asun 37b/007
a.-dı 14b/014, 14b/014
a.-ma 17a/020, 17a/021
a.-maga 31a/017
a.-mayub 35b/007
a.-maz 13a/003
a.-ub 14a/021, 23b/011, 42b/005
a.-ur 14b/003
- ‘ **âlem (A.)** *i.* Yerde ve gökte yaratılmış olan şeylerin bütünü, kâinat.
a. 2a/013, 3a/008, 4a/015, 7b/012, 16a/005, 16b/012, 16b/020, 24b/003, 24b/007, 24b/008, 26b/018, 27a/008, 28a/008,
- 28b/003, 32a/012, 33a/005, 44a/011, 46a/007, 46b/004, 64a/002, 64b/014, 66a/018, 66b/003, 68b/0021
a.-i 2a/015, 2a/018, 2b/010, 21a/009, 38a/011, 39b/018, 47b/020
a.+de 5a/009, 7a/016, 14b/011 adl.ine, 23b/008, 24b/005, 27a/020, 39b/007, 41a/006, 43b/021, 44b/006, 45a/018, 53b/005, 55b/001, 56a/015, 56a/021, 56b/003, 60b/013, 61b/007, 62a/002, 62b/003, 64a/011, 64a/019, 67a/005
a.+den 14b/017, 33b/017
a.+dır 14b/019
a.+e 2a/007, 7a/009, 17a/019, 27a/012, 27a/013, 27a/015, 43b/021, 46a/013, 55b/002, 64b/008, 65b/010, 67a/015
a.+i 1b/019, 2a/003, 4b/018, 6a/001, 64b/001
a.+in 1b/021, 4a/006, 5b/011, 67a/013
a.+ler 24b/009
a.+leriyle 52a/003
a.+ün 13b/004, 26a/001, 40b/005, 49a/021, 64b/009, 64b/020, 65b/005, 67a/021
a.+ünden 33a/013
- âlet (A.)** *i.* Bir işi yapmak için kullanılan nesne.
a. 6a/014, 28b/020, 32a/010, 37b/002, 37b/013
a.+dır 21b/008
a.+i 35a/014
a.+ini 30a/006
a.+iyle 56b/008
a.+süz 37b/009
- alış-** Bağlanmak, ısınmak.
a.-a 39a/010
a.-ur 39a/009
- ‘ **âlî (A.)** *s.* Yüksek olan, yüce, ulu.

a. 2b/001, 2b/010, 3a/016, 3b/012,
8b/014, 39a/002, 43a/002,
43a/012, 44a/006
a.-i 4a/019, 7a/008
a.+de 52b/017
a.+n 7b/018
a.+nde 3b/013

‘ **alīl (A.)** s. Hasta, hastalıklı, mariz,
illetli.
a. 45b/017
a.+un 45b/009

‘ **alīm (A.)** *i. ve s.* İlim sâhibi olan,
bilici, bilen.
a. 27a/016, 37a/008, 44a/008,
44a/021, 50b/019, 51a/005,
51a/006, 52a/008, 67a/018,
67a/019
a.+dî 38a/003
a.+e 43b/014, 52a/003
a.+i 10b/006
a.+in 61a/007

‘ **âliye (A.)** s. Yüce, ulu.
a.+sin 7a/012, 7a/014

allah (A.) *i.* Her şeyin yaratıcısı olan
tek ve mutlak varlık, Tanrı.
a. 10a/018, 11a/002, 11a/009,
11a/019, 22b/016, 35a/015,
35a/019, 35a/021, 36b/012,
37a/010, 38b/004, 38b/004,
38b/005, 38b/009, 38b/011,
38b/013, 38b/013, 38b/018,
38b/018, 38b/019, 39a/014,
40b/003, 43b/019, 52a/009,
59a/003, 61b/019, 64a/014
a.+a 28a/012, 32a/001, 40b/007
a.+dan 57a/005, 59a/017, 68a/002
a.+ı 24a/017, 29a/019, 31b/018,
32a/008, 38b/008, 53a/002,
38b/019
a.+la 19b/016, 35a/019, 38b/018,
59a/018
a.+un 14a/017, 16a/020, 16b/002,
24a/012, 26a/016, 26b/001,
27a/012, 28a/008, 29a/021,

29b/006, 33b/018, 38a/008,
40a/020, 43a/020, 43b/018,
54b/020, 58b/015, 61b/021,
68b/0013, 68b/008
a.+undan 21b/013

allām (A.) s. Çok bilgin.
a. 15b/003

aln *i.* Yüzün, kaşların üstünden saçlara
kadar olan ve şakaklar arasında
kalan kısmı.
a.+ında 8a/002

alt *i.* Bir şeyin yere bakan yüzü.
a.+ı 42b/021
a.+ına 36a/021
a.+ında 5a/003, 20a/009, 32a/002,
48b/016

altı *i.* Beşten sonra gelin sayı.
a. 15b/005

alūd (F.) s. Bulaşmış, bulaşık.
a. 4b/003

ama (A.) *b.* Zıt ve aykırı hüküm ifade
eden iki cümleyi birbirine
bağlar.
a. 5a/002, 14a/020, 37a/009,
39a/019
a.-yı 32a/013

āmāde (F.) s. Hazır, hazırlanmış.
a. 4b/011

amāl (A.) *i.* Ummalar, ümitler,
dilekler, istekler.
a. 16b/007, 21a/008, 22a/006,
35b/010, 41a/005, 44a/013,
50a/019, 61a/004
a.-i 2a/003, 7b/018, 15b/015,
21a/009, 28b/001
a.+de 21a/011
a.+e 18a/003
a.+i 13a/012, 16b/007
a.+ine 29b/013
a.+inün 21a/012

- a.+ün 21a/007, 44a/005, 55b/021
- ‘**amel (A.) i.** Bir maksatla yapılan iş.
a. 18b/018, 21a/011, 24a/013,
24a/020, 25b/020, 27a/020,
31a/007, 33b/014, 41a/018,
43b/003, 43b/021, 44a/014,
50a/012, 51a/005, 59a/014,
63a/007, 63a/013
a.-i 41a/011, 61a/009, 68a/019
a.+de 54a/010, 55a/012
a.+den 32b/004, 35a/011, 37b/010,
44a/007, 44a/019, 44a/021,
61a/011
a.+e 56a/012, 68a/018
a.+i 14b/007
a.+idir 19a/013
a.+indedir 64b/001
a.+le 44a/007
a.+lere 43b/017
a.+leri 41a/011, 41a/011, 41b/008
a.+siz 60b/009, 68a/020
a.+ün 54b/015
- amiğa (A.) s.** Derin.
a.+mı 19a/002
- ‘**âmil (A.) i. ve s.** Amel eden, işleyen,
icrâ eden kimse.
a. 36b/015, 52a/007
a.-i 4a/021
- ‘**âmir (A.) i. ve s.** İmâr edilmiş,
mâmur, harap olmayan.
a. 12b/012
- ammâ (A.) b.** Zıt ve aykırı hüküm
ifade eden iki cümleyi birbirine
bağlar.
a. 1b/007, 1b/014, 5b/008, 10b/008,
66a/007, 67a/018
(94)
- âmuz (F.) s.** Öğreten.
a.-ı 6a/012
- an (A.) i.** Zamanın bölünemeyecek
kadar kısa parçası.
- a. 20b/010, 26a/017, 26a/019,
35b/006
a.+da 1b/005, 26b/019, 27a/021,
38a/009
a.+dan 7b/001
a.+ı 50b/005, 54a/017
- an-** Hatırlamak.
a.-am 12a/009
a.-anlar 58a/014
a.-ar 39a/005
a.-diğunca 63b/007
a.-ır 14b/020
a.-larız 18a/009
a.-mag 19a/013
a.-mak 25b/007, 38b/019
a.-mazlar 40b/020
a.-mazsın 19a/014
a.-sun 23a/016
a.-ub 25b/010
- ana i.** Anne.
a. 1b/001, 4b/020, 5a/016, 9a/019,
66b/018, 67a/002, 67a/019,
67a/019, 67b/017, 68a/011,
68a/012
a.+sınun 28b/006
- ‘**anâşır (A.) i.** Unsurlar.
a.+dır 15b/006
- ‘**anber (A.) i.** Çok güzel koku.
a. 7b/001
- ancak z.** Yalnız, sadece.
a. 17b/004, 37b/020
- ‘**andelib (A.) i.** Bülbül.
a.+i 45b/004
- anıl-** Hatırlanmak.
a.-maz 34b/013
a.-sa 41a/013, 41a/013
- anla-** Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak.
a. 20a/005
a.-dı 34b/017

- a.-dığımızı 22b/014
a.-duklerinden 37a/006
a.-maga 24b/018
a.-mayan 27b/020
a.-mayana 62b/018
a.-maz 26a/013
a.-nana 56a/018
a.-r 24b/011, 37a/004, 44b/017,
44b/018, 45a/006
a.-rlar 45a/001
a.-rsun 47a/012
a.-ya 13b/016, 13b/017, 15a/008,
24a/018, 24b/004, 30b/007,
30b/008
a.-yamaz 24a/001
a.-yanlar 45a/001
a.-yasın 48a/021
a.-yu 1b/012
a.-yub 30b/017
- apar** Götürmek.
a.+dı 34b/016
- ar (A.) i.** Utanma, usanç.
a. 17a/013, 65b/021
- ara-** Bir şeyi bulmaya çalışmak.
a.-rdım 49a/005
a.-rsa 39a/018
- ara i.** İki şeyi birbirinden ayıran
uzaklık.
a. 66a/003
a.+da 13b/002, 14b/010
a.+dan 12a/010
a.+larında 9a/005, 51b/001,
51b/001, 52a/018, 64a/007,
65a/004
a.+sına 32a/007
a.+sında 3a/005, 6b/017, 7b/019,
10b/011, 11b/009, 16a/004,
16a/013, 34b/014, 47a/008,
51a/010, 52a/010, 55a/005,
55a/016, 55a/018, 65a/019,
65b/011, 68a/015, 68a/021,
68b/001, 58b/009
a.+sındagi 40b/008, 40b/008
a.+sıyla 14b/007
- a.+ya 12a/008
a.+yı 40b/010
- ‘arab (A.) i.** Arap kavminden olan
kimse.
a. 57a/005
a.+da 45a/009
- ‘arabiyye (A.) i.** Araplarla ilgili.
a.+de 57b/004
- araç i.** Bir işin yapılmasını veya bir
sanatın icrasını sağlayan âlet
veya madde.
a. 63a/005
a.-ı 19b/013
a.+lar 63a/004
- ‘arafât (A.) i.** Haccın icaplarından
olmak üzere Kurban Bayramının
arefe-sinde usûlüne göre vakfeye
durulan ve
Mekke civarında bulunan
mukaddes dağ.
a.-unda 55b/013
- arasat (A.) i.** Mahşer yeri, haşır ve
neşir meydanı.
a.+da 5a/002, 7a/009
a.+una 42a/005
- āraste (F.) s.** Bezenmiş, süslenmiş.
a. 4b/013, 5b/002
- a‘rāz (A.) i.** İşaretler, alâmetler.
a. 3b/004, 51a/021
a.+ları 51b/016
- ard i.** Arka taraf, arka.
a.+ı 38a/015
a.+ımıza 23a/002
a.+ına 22b/001, 38a/017, 38a/018,
65a/006
a.+ınca 14a/002, 18b/011, 18b/012
a.+ında 19a/008
a.+ını 38a/020

- ‘**ārīz (A.)** s. Sonradan ortaya çıkan.
a.+ın 7a/021
- ‘**ārī** *i. ve s.* Irk, topluluk veya kimse.
a. 37b/011
a.+ye 67b/007
- ‘**ārif (A.)** s. Bilen, bilgili, irfan sahibi.
a. 37a/010, 50a/016
a.+ın 53b/017
a.+ler 11b/018, 28a/002
a.+lere 46a/016
a.+leri 13a/007
a.+sen 55b/017
a.+ün 62b/006
a.+ünden 67b/018
- arka** *i.* Ön, sağ ve solun dışında dördüncü yön, görünmeyen taraf.
a. 56a/011, 58a/009
a.+sıyla 35b/014, 67b/003
- arsa (A.)** *i.* Yer, meydan, açık ve boş alan.
a.-i 2a/014, 4b/013, 6b/004, 7a/009
a.+ya 53a/005
- ‘**arş (A.)** *i.* İslam inancına göre göğün en yüksek katı.
a. 3b/021, 5a/003, 7b/006, 7b/006, 7b/011, 56a/019, 67a/001
a.-ı 3a/001, 3a/006, 3b/005, 66b/001
a.+a 3b/008
a.+ın 4a/006
- art-** Fazlalaşmak.
a.-a 60a/005
a.-ar 16b/013, 19a/009, 19a/010, 31b/005, 31b/006, 34a/014, 54a/004, 55b/019, 57b/014, 57b/015, 62a/007
a.-ırır 62b/016, 62b/017
a.-maz 50b/001, 54a/004
a.-tıkça 46b/017
- artık z.** Bir durumdan bir duruma geçiş.
a. 39a/013
- artır-** Fazlalaştırmak.
a.-a 29a/011
a.-ır 59b/014
a.-urlar 46b/014
- artur-** Fazlalaştırmak.
a.-asın 54a/019
a.-ır 61a/009
- arus (A.)** *i.* Gelin.
a.+da 62a/009
a.+ı 13b/007
- arz (A.)** *i.* Bir büyüğe sunma, gösterme, bildirme, önüne koyma.
a. 7b/008, 13b/006, 19a/006, 35b/012, 48b/017, 51a/004, 60a/005
a.+a 6a/002, 67a/020
a.+ın 7a/006
a.+ını 62a/021
- arzu (F.)** *i.* İnsanın bir şeye karşı duyduğu istek.
a.+lara 33a/003
a.+ların 35b/012
a.+yla 25a/012
- as-** Bir şeyi yüksek bir yere iliştip sarkıtmak.
a.-an 51b/014
a.-dim 11b/002
- āsā (F.)** Gibi.
a. 6a/019
- aşā‘ bī (A.)** s. Sinirli, öfkeli, hırçın, sert.
a.+dir 15b/013
- aşām (A.)** *i.* Günahlar.
a. 29b/014, 51a/019

āsān (F.) s. ve z. Kolay.
a. 39b/003

aşār (A.) i. Eserler.
a.-ı 6b/018, 56a/013
a.-i 66a/003
a.+dır 9b/020

‘ asced (A.) i. Hâlis altın.
a.+den 47a/005

aşfiyā (A.) i. Saf ve temiz kimseler.
a. 6a/003, 9b/005

aşğar (A.) s. Çok küçük.
a. 61b/018

aşhâb (A.) i. Sahabîler.
a. 10a/014, 17b/020
a.-ı 2a/020, 5b/006, 5b/008, 6a/004,
6a/005, 6a/021, 9a/012, 24a/010,
34a/017, 41b/006, 45a/005,
51a/018, 53b/012, 54a/014,
62b/012
a.+dan 50b/021
a.+ı 37a/020
a.+ınınun 9b/014

aşıl (A.) i. Kaynak, kök, başlangıç.
a.+la 24a/009, 34a/016

aşıl- Sallandırılmak.
a.-u 46b/020
a.-ur 31b/003, 67a/012

‘ aşır (A.) i. Zaman, devir, çağ.
a.+da 5b/008

‘ āşī (A.) s. Baş kaldıran, isyan eden.
a. 22b/006, 39b/004, 42b/001
a.+ler 19a/002
a.+nün 53b/020

āsītāne (F.) i. Eşik.
a.-i 2b/019, 4b/007
a.+leründen 36b/019

‘ asker (A.) i. Asker.
a.+i 14b/007
a.+inün 2a/012

aşlā (A.) z. Hiçbir vakit.
a. 37a/004, 41b/002, 42b/009,
49b/016, 51b/002, 54a/010,
64a/021

āsūde (F.) s. Sıkıntı ve üzüntülerden
uzak.
a. 31b/019

āsumān (F.) i. Gök, gökyüzü, semâ.
a. 4a/013
a.-ı 2a/014, 3a/001, 4b/007

aş i. Yenilmek üzere pişirilmiş
yiyecek.
a. 34a/007
a.+ları 17b/013

aş- Yüksek bir yerin üzerinden geçip
arka tarafına inmek.
a.-arlar 3b/011
a.-dugından 34b/021

‘ aşere (A.) i. On.
a.-i 8b/020

‘ āşīk (A.) i. ve s. Bir şeye veya birine
karşı aşırı sevgi duyan kimse.
a. 40a/006, 45a/020, 47b/003,
66b/018
a.-ı 54b/014
a.+da 54a/001
a.+dır 46a/015
a.+lar 11b/017
a.+lara 29b/001
a.+larınun 4a/011
a.+un 47a/020

āşinalık i. Alışıklık.
a. 25b/004

- ‘ **aş̄iret (A.) i.** Aynı asıldan gelip birlikte yaşayan göçebe topluluk, boy.
a.+i 42b/021, 55b/002
- ‘ **aşk (A.) i.** Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık.
a. 11a/020, 29b/002, 32a/013, 40a/007, 45a/020, 47b/001, 66a/013, 67a/006
a.+ına 5a/008
a.+ınadır 64b/012
a.+ında 19b/016
a.+la 66a/010
- at i.** Binme, yük çekme ve taşıma hizmetlerinde kullanılan tek tırnaklı hayvan.
a. 25a/001
a.+a 30b/001, 36b/011, 41b/012, 49b/017
a.+dan 24a/014
a.+un 44a/010
- at-** Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.
a.-abilür 42b/007
a.-ar 22b/015
a.-dıkça 32a/001
a.-maz 21a/020
a.-san 13a/007
a.-ub 23a/017
- ata i.** Ced, dede.
a. 40b/001
a.+nla 3b/013
a.+sına 55a/008
a.+sını 64a/004
- ataş (F.) i.** Ateş. Odun, kömür vb. maddelerin tutuşup yanması ile beliren ışık.
a.+dır 19b/009
- ‘ **aṭāya (A.) i.** İhsan edilen şeyler, hediyeler.
a.+dan 50b/010
- a.+sını 29a/008
- ateş (F.) i.** Odun, kömür vb. maddelerin tutuşup yanması ile beliren ışık.
a.-i 20a/003
- ‘ **aṭıfet (A.) i.** İhsan etme, cömertlik, kerem.
a.+inden 29a/014
- ātī (A.) s.** Gelecek.
a. 29b/006, 32b/005
- aṭlas (A.) i.** İpekten yapılmış kumaş.
a. 3b/020
- av i.** Yabani hayvanları avlama işi.
a. 11b/017
- ‘ **avālim (A.) i.** Dünyâlar.
a. 39b/020
- ‘ **avām (A.) i.** Herkes, kaba ve câhil halk, ayak takımı.
a. 7b/002, 13a/012, 15b/005, 44b/014, 52a/002, 59b/012
- ‘ **avāmil (A.) s.** Sebepler.
a.-i 55a/005
- āvāre (F.) s.** Serseri, boş gezen, işsiz güçsüz, aylak.
a. 66b/015
a.+si 47b/018
- avāşif (A.) i.** Sert, şiddetli rüzgârlar, fırtınalar.
a.-ı 15a/003
- avāz (A.) i.** Nefret.
a. 47b/007
a.+ı 49b/007, 66a/014
a.+ın 47b/003
- avāze (F.) i.** 1. Yüksek ses. 2. Şöhret, ün.

- a.-i 4b/017
- avla-** Bir av hayvanını ölü veya diri ele geçirme, yakalama.
a.-r 47a/006
- ‘ **avn (A.)** *i.* Yardım.
a. 52b/003, 58a/006
- ‘ **avni (A.)** *s.* Yardımla ilgili.
a.+yle 23b/001
- ‘ **avret (A.)** *i.* İnsanın, gösterilmesi ayıp olan yeri.
a. 17a/013
- avuç** *i.* Elin iç kısmı.
a. 3b/013
- ay** *i.* Kamer, mâh.
a. 11a/008, 12a/007
a.+da 21a/004, 30a/008
- ay-** Akli başına gelmek.
a.-ıla 18a/016
- ayağ** *i.* Vücûdun, bacadan ayak bileğiyle ayrılan ve yere basıp durmayı, yürümeyi sağlayan kısmı.
a.+lara 65a/018
a.+ları 35a/015
- ‘ **ayân (A.)** *s.* Açık, âşikâr.
a. 7a/019, 8b/008, 11b/015, 24b/020
- ayât (A.)** *i.* Kur'ân'ın cümleleri.
a. 9b/020
a.-ı 49a/008
- ‘ **ayb (A.)** *i.* Utanılacak hal ve davranış.
a. 43a/004, 51b/006
a.+a 43a/003
a.+ı 43a/008
a.+ın 43a/006
- a.+ını 14a/021, 43a/003, 51a/020, 52a/001
a.+suz 43a/010
- âyet (A.)** *i.* Kur'ân-ı Kerim'deki sûreleri meydana getiren kelime veya cümlelerden her biri.
a.-i 8b/017
a.+idir 28a/007
- ayır-** Birbirinden uzaklaştırmak.
a.-ır 14a/013
a.-makçün 36a/003
- âyine (F.)** *i.* Ayna.
a. 28a/001
a.+i 27b/021
a.+lerinde 27b/018
a.+si 24b/019
a.+sinde 27b/002
a.+siyim 45b/013
a.+ye 28a/004
- ‘ **ayn (A.)** *i.* Göz.
a. 66b/011
a.-ı 3a/017, 34a/008, 36b/008, 53b/009
a.-i 44b/009
a.+in 66b/011
a.+ine 38a/007
a.+inün 9a/002
- ayna (F.)** *i.* Ayna.
a.+sını 37b/003
- aynen (A.)** *z.* Olduğu gibi.
a. 56b/011
- ayrık** *s.* Birbirinden ayrı.
a. 22b/017, 38b/001, 65a/011
- ayrıl-** Uzaklaşmak, ayrı düşmek.
a.-asun 18b/016
a.-mayub 65b/001
a.-maz 3a/008
a.-ub 22a/001
- ayruk** *s.* Birbirinden ayrı.

- a. 38a/021, 67a/009
- ‘**āyuk** (S.) s. Aklı başında olan.
a. 23a/004, 23a/017
- az** s. Çok olmayan.
a. 10b/004, 11b/008, 17a/012,
26b/007, 27b/008, 40a/020,
56b/004, 57a/005, 58b/018,
59a/018, 63b/002, 67b/013
a.+ı 13a/016
- az-** Davranışlarında çok ileri gitmek.
a.-arsun 54b/008
a.-ub 54b/009
- a‘**zā** (A.) i. Organlar.
a.-yı 37b/014
a.+yı 58b/016
- ‘**azāb** (A.) i. İşkence, keder.
a. 41b/014, 42a/020, 42b/002,
58b/017
a.+dan 32b/013
a.+ı 32b/013
a.+ları 41b/008
- āzād** (F.) s. Kurtulmuş, serbest olan.
a. 14b/010, 30b/019, 35a/011,
56a/004
- a‘**zam** (A.) s. Çok büyük.
a. 6a/007
a.-ı 61b/016
a.+dan 3a/009
- ‘**azamet** (A.) i. Büyüklük, ululuk.
a. 4b/017
a.-i 8b/002
- ‘**azb** (A.) s. Tatlı, hoş.
a.+le 53b/009
- azıt-** Davranışlarında çok ileri gitmek.
a.-ma 35b/016
- ‘**āzil** (A.) s. Görevine son verilmiş.
a. 60b/020
- ‘**azīm** (A.) s. Büyük.
a. 48b/021, 50b/006
- ‘**azīmet** (A.) i. Gitme, gidiş.
a. 11b/011, 17a/009, 36b/005
a.-i 3b/011
a.+le 18b/006
- ‘**āzir** (F.) i. Ağrı, sızı, akıntı, ıstırap.
a. 60b/020
- ‘**azīz** (A.) s. Yüce, kıymetli.
a. 10b/020, 13a/006
a.+dir 23b/009
a.+e 11a/005
a.+i 12b/008
a.+ün 12a/011, 25a/017, 25a/020
- ‘**azīze** (A.) i. Ermiş kadın.
a. 51a/014, 51a/015
- ‘**azl** (A.) i. Azil. Görevine son verme.
a. 48a/009, 65a/008, 65b/004
- ‘**azm** (A.) i. Azim. Bir işi yapmaya kesin karar verme.
a. 2b/018, 51a/018, 54a/009,
63a/015
a.-i 52b/008, 60a/017

-B-

ba (F.) İle.
b. 3b/010

bāb (A.) i. Kapı.
b. 9b/019, 12a/001
b.-ı 2a/020, 6a/012, 9a/017,
55a/021
b.+da 63b/011
b.+dan 49b/008, 49b/009
b.+ı 9b/003, 37a/007
b.+ında 11b/010

b.+ını 56a/014, 62b/002

bād (F.) i. Rüzgâr, yel.

b.-ı 45b/007, 45b/021, 46a/002

ba^ç de (A.) e. Sonra.

b. 44a/009

b.+ki 61b/014

ba^ç dehu (A.) z. Ondan sonra.

b. 10a/010

bādiye (A.) i. Çöl, sahrâ.

b.-i 8a/010, 31a/019

b.+de 18a/011

bağ i. Bir şeyi başka bir bağlamaya yarayan şeyler.

b. 27a/004, 46b/005, 46b/007, 47a/003

b.-ı 2b/008

b.+ı 54b/001

b.+ına 46a/013

b.+ında 11a/020

b.+ınınun 3a/013, 47a/015, 8b/021

bağla- Bir şeyi başka bir şeye tutturmak, raptetmek.

b.-madan 42a/015

b.-mıdır 1b/019, 3a/013

b.-nmamıştır 16a/007

b.-nmayınca 16a/001

b.-r 19a/013

bāğzu (A.) s. Bazı. Bir takım, bir kısım.

b.+nınun 33a/020

bahā (F.) i. Paha.

b. 7b/005, 17b/004, 67a/015

b.-i 7b/011

bahāne (F.) i. Gerçekle ilgisi olmayan sahte özür.

b. 48a/015, 51b/017, 58b/018

b.+yle 51b/009

bahār (F.) i. Bahar.

b. 40a/014, 67a/007

b.+ı 15a/008, 15a/013

b.+ında 30a/013

b.+ınınun 47a/016

baḡīl (A.) i. ve s. Eli sıkı, cimri, hasis.

b. 14b/001

bāhir (A.) s. Açık, apaçık.

b. 6a/018

b.+dedir 7b/011

b.+e 1b/002

baḡr (A.) i. Deniz.

b. 12b/015, 55b/001

b.-ı 3b/012, 55a/021

b.-i 61a/013

b.+a 3b/007

b.+dan 19b/015

b.+dır 57a/018

b.+dır 27b/005

b.+ınınun 9a/003

b.+inden 5b/012

baḡs (A.) i. Konu.

b.+i 12b/018

b.+in 56b/007

b.+ini 20b/009

b.+ler 48b/018

baḡş (F.) i. Verme, bağış.

b.-i 39b/014

b.+ı 46a/007

baḡt (F.) i. Kısmet, nasip.

b.+ı 33a/011

ba^ç id (A.) s. Uzak, ırak.

b. 7a/003, 25a/008, 26b/001,

38b/011, 53b/002, 58b/015

b.+dır 33a/001, 38b/005, 58b/020,

65a/006

bā^ç is (A.) i. Sebep.

b. 68a/019

b.-i 10a/010, 51a/014

- b.+de 25b/021
- bağ-** Gözleri bir şey üzerine çevirmek.
b. 17a/019, 17a/019, 59a/005
b.-ar 40a/012
b.-arız 18b/003
b.-arlar 14a/021
b.-arsa 40a/009, 57b/016, 57b/016, 66b/015, 66b/016
b.-dıkça 27a/014, 48a/010
b.-ımı 59a/006
b.-maya 33b/015, 40b/018
b.-maz 1b/002, 23a/002
b.-mıya 57a/012
b.-san 12b/005, 63a/006
b.-sun 47a/011, 27a/011
b.-ub 27b/019, 36b/017, 37a/016, 47a/011
- bağır** *i.* Kırmızıya çalar renkte maden.
b.+ımı 30a/007
- bâki (A.)** *s.* Ebedî, ölümsüz.
b. 37b/016, 46a/007, 67b/005
b.-i 8a/011
b.+de 22b/006
- bağiyye (A.)** *i.* Geride kalan.
b.-i 36a/013
b.+sini 32a/002
- bâl (A.)** *i.* Kalp, gönül, yürek.
b.+a 60a/007
b.+lerün 3b/015
- balgam (A.)** *i.* Öksürülerek çıkarılan sümüksü madde.
b.+la 30a/009
- bâliğ (A.)** *i.* Ergin.
b. 34a/009, 34a/010
- ban (ben)** *za.*
b.+a 36a/001, 45b/010, 45b/011, 46a/015, 48a/021, 48b/020,
- 48b/021, 49a/002, 67b/021, 46b/003
- bânî (A.)** *i.* İnşa eden, yaptıran.
b.+nün 37b/021
- bārān (F.)** *i.* Yağmur.
b. 4b/019
b.-ı 3b/013
- bāreke (A.)** *ü.* Allah mübarek etsin.
b. 53a/006
- bargāh (F.)** *i.* İzinle girilecek makam, huzur.
b.-ı 37a/021
- bāri (F.)** *z.* Hiç olmazsa.
b. 10b/010, 10b/015, 10b/016, 21a/014, 48a/013, 48a/014, 48a/015, 48a/016, 67a/018
- bāriqa (A.)** *i.* Şimşek.
b.-i 62a/005
- bāriz (A.)** *s.* Açık ve âşikâr.
b. 52a/011
- baş-** Ayağı, vücudun ağırlığını vererek zemine koymak.
b.-abildi 14b/007
b.-anlar 15b/004
b.-arlar 53a/005
b.-dılar 5a/014
b.-dım 11b/003
b.-mışdır 6b/013
b.-sa 17b/019
- başā'ir (A.)** *i.* Durumlar, deliller.
b. 63b/019
- başar (A.)** *i.* Görme.
b. 13b/011, 31a/010, 37a/009, 56b/010
b.-ı 28a/018, 36b/008, 39a/018
b.+dan 31a/009, 48b/015
b.+ı 19b/009, 68a/020

b.+ını 33b/019
b.+ısının 19b/017
b.+iyle 17a/019
b.+la 24b/001

başır (A.) s. Gören.
b. 34b/014
b.-i 32a/012

başiret (A.) i. Kalp gözüyle görme.
b. 17a/019, 24b/001, 27a/012,
28a/018, 39a/018, 54a/008,
58a/010, 60b/010
b.+i 17a/010, 34b/014, 37a/009
b.+le 36b/008

basit (A.) s. Sıradan.
b. 45b/003

baş i. Kafa, ser.
b. 47a/009, 47a/009
b.+dan 34b/021
b.+ı 24b/019, 31a/003, 51a/004
b.+ına 18b/005, 26b/019, 64a/019
b.+ında 64a/018
b.+ını 41b/011
b.+ınınun 52a/016

başar- Bir işi istenilen şekilde
sonuçlandırmak.
b.-amazsa 36a/014

başla- Bir işi yapmak üzere harekete
geçmek.
b.-madan 12a/002
b.-r 23a/008, 26a/015, 47a/002
b.-ya 28b/009

bat- Bir sıvının veya yumuşak bir
maddenin içine gömülmek.
b.-ar 14a/001
b.-dı 17b/014
b.-sa 33b/003

batâlet (A.) i. İşsizlik, battallık.
b. 53b/008

batı i. dört ana yönden biri.
b. 19a/010

bâtıl (A.) s. Doğru ve sahih olmayan.
b. 24b/010, 25a/014, 55a/016,
59a/014, 61b/017
b.+a 31a/017

bâtin (A.) i. İç yüz, dâhil.
b. 25a/012, 47b/020, 58a/011,
58a/013, 60a/002, 60a/003
b.+an 27a/014
b.+da 64a/012
b.+dan 15b/008
b.+un 1b/018, 62a/015
b.+undaki 3b/001

başt (A.) i. Şiddetle ve kuvvetle tutup
yakalama.
b.+ını 34a/001

batâl (A.) s. İşe yaramaz, işlemez,
kullanılmaz.
b. 55a/012

bayağı s. Sıradan.
b. 18b/001, 18b/002

baykûş i. Yırtıcı gece kuşu.
b. 49b/005
b.+a 49a/009

bazâr (F.) i. Çarşı, alış veriş yeri.
b. 30a/018
b.+ları 31b/021

ba'zı (A.) s. Bir takım, bir kısım.
b. 5b/012, 5b/013, 21b/010,
27b/006, 27b/006, 41b/015,
64b/017, 64b/017, 65a/007
b.+lar 14a/010
b.+na 64a/008
b.+nun 64a/008
b.+sını 67a/014

bedâhet (A.) i. Açık ve belli olma,
apaçıklık.

b.-i 27b/013

beden (A.) i. Vücut, gövde.

b. 4b/012, 15a/010, 15a/018,
18b/010, 24b/019, 31b/006,
35a/011, 37b/018

b.+de 30a/002

b.+den 42a/017

b.+e 18a/010, 24b/018, 37b/014

b.+i 26a/017

b.+imiz 18a/008

b.+imüz 20b/020

b.+iyle 14a/005

b.+leri 41a/003

b.+ümi 46b/010

b.+ün 3a/017, 19a/009, 20a/009

b.+ünde 34a/004

(23)

bedîd (F.) s. Açık, belli, âşikar.

b. 3b/018, 3b/019

bedîhiyyat (A.) i. Açık ve âşikar
şeyler.

b.+undan 23b/021

beg i. Bey. Emir, prens.

b.+ler 50b/001

b.+ligini 65a/017

begen- İyi ve güzel bulmak.

b.-di 43a/005

b.-medigi 43b/002

b.-mezler 65a/017

behâ (A.) i. Güzellik, zerâfet.

b.+dır 17b/003

behçet (A.) i. Güzellik, hüsn.

b. 67a/016

b.-i 7a/016, 57b/010

b.+i 13b/012

beher (F.) s. ve z. Her bir.

b. 64a/017

behîmi (A.) s. Hayvan gibi, hayvânî.

b.+nün 62b/005

behrâm (F.) i. İran mitolojisinde bir
melek.

b. 14b/008

b.-ı 4a/014

beķā (A.) i. Ölmezlik, ebedîlik.)

b. 14b/018, 28b/004, 53a/014,
65a/011, 67a/009

b.+sı 5a/008, 64b/008

b.+suna 44a/003

bekâret (A.) i. Kız olma, kızlık.

b. 55b/021

bekle- Gözler vaziyette olmak.

b.-ye 58b/016, 62b/014, 65b/001

bel i. İnsan vücudunun orta kısmı.

b. 4b/007, 28a/004

belâ (A.) i. Dert, gam. Keder.

b. 17a/014, 18b/002, 31a/013,
45b/006, 60a/013, 60b/018,
66b/001

b.-i 34b/004

b.+da 63b/006

b.+lar 2a/005, 29a/015

b.+lardan 64b/002

b.+ları 31a/010

b.+nun 29a/018

b.+sında 29b/001

b.+ya 48a/006

belâgân (A.) z. Fazlasıyla, bol bol,
ferah ferah.

b. 57b/004

belâgat (A.) i. Etgili, güzel ve yerinde
söz söyleme yeteneği.

b. 8b/001

b.+ı 57b/003

beled (A.) i. Şehir, memleket.

b. 61a/019

belî (A.) ü. Evet, hay hay, peki.

b. 22a/019, 26a/020, 33b/004,
35a/016, 43a/011

belki (A.) z. Olabilir, muhtemelen.

b. 3b/008, 12a/001, 13a/021,
14a/010, 64a/005, 67a/019,
68a/018

belür- Meydana çıkmak.

b.-di 17b/014
b.-ir 6a/008
b.-mez 60b/018

belürsiz s. Belli olmayan.

b. 10a/016

belürt- Belirli duruma koymak.

b.-mez 30a/001

belvâ (A.) i. Belâ, dert, keder.

b. 41b/013

ben za.

b. 11a/014, 11a/014, 11a/017,
15a/019, 48a/012, 48b/012,
49a/003, 49a/004
b.+de 22a/016, 45b/015, 45b/016
b.+den 46a/002, 48b/009
b.+i 23a/006, 23a/008, 36a/001,
44a/017, 46a/018, 46b/008,
46b/008, 46b/019, 46b/020,
48a/005, 48a/009
b.+im 11b/019, 17b/010, 45b/021,
45b/021, 46a/013, 46a/014,
46a/015, 46a/017, 46b/004,
46b/004, 46b/020, 47b/021,
48a/001, 48a/002, 48a/003,
48a/007, 48b/002, 49a/004
b.+imçün 46b/019
b.+imdir 48b/007
b.+imle 45b/017, 46a/007, 46a/008
b.+leyin 45b/019
b.+un 54a/016
b.+üm 46b/002
b.+ümdir 48b/006
b.+ümle 46a/008, 46a/009

benân (A.) i. Parmaklar, parmak
uçları.

b.+ı 48b/012

benât (A.) i. Kızlar.

b. 55b/019

benefşe (F.) i. Menekşe.

b.+ye 47a/011

beniâdem (A.) i. Âdem oğulları.

b. 2a/013, 4a/002, 6a/017, 26b/019,
33a/006, 41b/016, 46a/007

benze- Birbirine uygun ortak taraflar
bulunmak.

b.-r 4a/003, 4a/004, 13a/013,
13b/017, 16b/010, 31b/003,
31b/004, 60a/010, 62b/015,
13a/014, 16b/010

ber (F.) i. Yemiş, meyve.

b. 6b/008, 9a/015, 11b/004,
30a/007

beraber (F.) z. Birlikte.

b. 22a/015, 24a/015, 44a/002,
56b/012, 61a/020, 64a/017

berât (A.) i. Kurtulma.

b. 41a/009
b.+ıyla 5a/014
b.+larınınun 3b/015
b.+ler 25b/015

berđ (A.) i. Soğuk.

b. 67b/015

berdâr (F.) s. Darağacına çekilmiş,
asılmış.

b. 2b/002, 67a/011

berdüş (F.) z. Serseri, yersiz yurtsuz
kimse.

b. 15a/021

berekât (A.) i. Bereketler.

b.+ını 62a/012
b.+ıyla 11a/010
b.+ıyla 4b/001

bereket (A.) i. Nimet.

b. 62a/011
b.-i 53a/006
b.+ıyla 58b/016

beri i. İki uzaklıktan daha yakın olan.

b. 6a/017, 10a/015, 10a/015
b.+ki 6a/015
b.+sinde 24b/009

berīk (A.) i. Parıltı, ışık.

b.+ıyla 25b/002

berīn (F.) s. Pek yüksek, yüce.

b.-i 4a/010

berkid- Sağlamaştırmak,
kuvvetlendirmek.

b.-üb 45b/013

berr (A.) i. Hayır sâhibi, iyi amel
işleyen.

b. 3b/007

berrān (F.) s. Keskin, kesici.

b. 4a/015

beru i. İki uzaklıktan daha yakın olan.

b. 6b/005, 6b/013
b.+ki 6b/004

berzaḥ (A.) i. Dar geçit.

b.+da 11a/006, 15b/009

bes (F.) s. Yeter, yetişir, elverir.

b. 63b/020

besle- Yedirip içirmek, karnını
doymak.

beste (F.) i. Nağmeler bütünü.

b. 25a/016

beşāret (A.) i. Müjde, iyi haber.

b. 8a/008, 48b/003, 50a/018
b.-i 8b/005, 53a/014, 68b/001
b.+dir 48b/002

beşer (A.) i. İnsan.

b. 39b/008
b.+den 48b/016

beṭālat (A.) i. İşsizlik, battallık.

b.+la 20b/019

beṭālet (A.) i. İşsizlik, battallık.

b. 53b/009, 60b/001, 60b/018

beter (F.) s. Çok fena.

b. 33b/004

bevl (A.) i. Sidik, çiş, idrar.

b.+dir 50b/016

bevvāb (A.) i. Kapıcı.

b.+ı 53a/013

beyān (A.) i. Açıklama.

b. 8b/007, 11b/014, 24b/021,
55a/017, 55a/019

b.-ı 6b/006

b.+da 29b/008

b.+ı 8a/017

b.+ına 58a/021

beyn i. Beyin. Kafa tasının içinde
zarla örtülü organ.

b.-i 55a/002

b.+inde 55a/002

beyt (A.) i. Ev.

b. 14a/005, 49b/021

b.-i 2a/020

b.+ünü 68a/013

beyyināt (A.) i. Deliller, şahitler.

b.+da 44a/011

beyzā (A.) s. Çok beyaz.

b. 14a/016, 32a/012, 68b/0010

- bez** *i.* İnce bez dokuma.
b.+i 20a/013
- bezen-** Süslenmek.
b.-üb 13b/006
b.-übdurur 25b/008
- bezl** *(A.) i.* Sarfetme, harcama.
b.-i 61b/005
- bezr** *(A.) i.* Keten tohumundan çıkan yağ.
b.+ini 61a/009
- bıçku** *i.* Bıçkı.
b.+suyla 20b/002
- bıraç-** Tutmaktan vaz geçmek.
a. 55a/018
b.-dım 12a/011
b.-dın 7a/008
b.-ma 55a/017
b.-madı 42b/020
b.-mak 58b/009
b.-maz 22a/021
b.-mazam 46b/015
b.-mışdır 56b/008
- biç-** Dikilecek şeyin ölçülerine göre kesmek.
b.-din 20b/002
- biçāre** *(F.) s.* Çaresiz.
b.+si 47b/018
- biḏā^c** *(A.) i.* Bid'atlar.
b.+indir 54b/016
- biḏā^c a** *(A.) i.* Sermaye, mal.
b.+sı 53b/021
- bid^c at** *(A.) i.* Sonradan türeyen şey, yeni âdet.
b.-i 9a/012
- bidāyet** *(A.) i.* Başlangıç, başlama.
- b. 9a/003
- bīdedeb** *(F.) s.* Edepsiz.
b. 66a/020
- bihā** *(A.) z.* Ona, onda, onunla.
b. 7a/014
- bīḥaber** *(F.) s.* Habersiz.
b. 19a/017
- bīḥad** *(F.) s.* Hadsiz.
b. 50b/011
- bīḥuzūr** *(F.) s.* Huzursuz.
b. 13b/014
- bīkes** *(F.) s.* Kimsesiz, yalnız.
b.+inün 3a/003
- bıkr** *(A.) i.* Kızlık, bekâret.
b. 62b/004
b.-i 31a/021
- bil-** Bir şey hakkında malûmatı olmak.
b. 61a/001, 63b/004, 63b/011, 63b/012, 65a/011
b.-di 15a/011, 34b/017
b.-digi 1b/013
b.-dik 21a/002
b.-diklerimizün 10a/015
b.-diklerini 2a/003
b.-din 35b/009
b.-direler 2a/003
b.-dügi 37a/009
b.-düklerinden 37a/006
b.-e 30b/008
b.-ebilür 16a/017
b.-eli 23a/020
b.-en 52a/007
b.-enler 45a/001
b.-enün 10b/019
b.-esin 48a/019
b.-esün 16b/014, 54b/017
b.-eydi 43b/008
b.-gil 64a/021

b.-i 45b/006
b.-ir 50b/014
b.-meden 15b/018
b.-mek 19b/021, 59b/001, 63a/020
b.-mekden 56b/002
b.-mekle 18b/004, 24b/017
b.-meye 32b/013
b.-meyeler 45a/008, 52a/001
b.-meyen 27b/019
b.-meyüb 28b/019, 54b/013
b.-mez 26a/017, 27b/021, 30b/008,
30b/014, 34a/011, 38b/010,
41b/020, 42a/008, 43b/002,
43b/015, 52a/012, 58a/002,
61a/004, 62a/013
b.-mezdim 11a/013
b.-mezem 54b/004, 54b/005
b.-meziz 25a/004
b.-mezler 37a/003, 41a/004,
56b/009, 58a/013
b.-mezlerse 58a/017
b.-mezsın 55a/007
b.-mezüz 22b/019, 25b/021
b.-sün 59b/005
b.-üb 24a/019
b.-übdurur 24b/011
b.-übdür 34a/019
b.-ünür 1b/008
b.-ür 7b/001, 10a/018, 10b/007,
11a/017, 16a/007, 17a/016,
18a/004, 20a/005, b.-ürdi
35b/016, 37b/019, 57a/006
b.-ürler 1b/020, 36b/016, 36b/020,
36b/021, 49a/019, 58a/012
b.-ürlermiş 45a/009
b.-ürse 35a/018
b.-ürsün 43a/006
b.-ürüm 46b/001
b.-ürüz 18a/002

bilād (A.) i. Beldeler, şehirler.

b.+dan 49a/017

bile ta. Üstelik, hem de.

b. 13b/014, 13b/015, 13b/015,
13b/015, 68a/020
b.+dir 1b/002

bilfiil (A.) z. Fiilen, gerçekten.

b. 56b/013

bilgi i. Bilinen.

b. 1b/011

bilig i. Bilgi.

b.+de 7a/004

bin i. Sayı.

b. 1b/007, 3a/003, 3a/003, 4a/005,
7a/013

bin- Ayakları sarkıtarak oturmak.

b.-erdi 68b/004

b.-üb 15a/007, 30b/013

binā (A.) i. Her türlü mimari yapı.

b. 17b/009, 37b/016, 37b/021,
43a/002, 43a/007, 43a/011,
47a/004

b.-i 27a/008, 48b/021

b.+da 29b/017

b.+dan 37b/017

b.+dır 51b/014

b.+sı 11a/018

b.+sına 64b/018

b.+yı 38a/003

bīnaşīb (F.) s. Nasipsiz.

b. 66a/001

bīnūr (F.) s. Nursuz.

b. 59a/015

bir i. Sayıların ilkinin adı.

b. 1b/002, 1b/005, 1b/005, 1b/006,
1b/006, 68a/015, 68a/016,
68b/0011, 68b/0012

b.+birine 41b/011, 41b/011

b.+dir 17b/003, 27b/003

b.+i 1b/019, 8b/021, 9a/005,
15a/020, 66a/015

b.+in 39a/001

b.+inde 12b/021, 24b/007

b.+inden 12b/021, 49b/010,
49b/011, 50a/011, 50a/014,
52b/019, 64a/008, 64a/010

b.+ine 1b/019, 31b/013, 39a/001,
41b/011, 55b/020, 56b/013,
59b/008, 59b/008, 64a/008
b.+ini 12a/005, 12a/006, 67a/015
b.+inin 21b/007, 55b/015
b.+inün 10a/006, 10a/006, 21b/005,
24b/006, 27a/003, 41b/011,
46a/011, 50a/013, 52b/019,
55b/016
b.+isi 9a/016, 9a/020, 9b/002,
32a/010, 32a/010, 32a/011,
32a/011, 34b/012, 45a/003,
52b/018, 56b/004, 57a/009
b.+isidir 57a/008
b.+isine 39b/001
b.+isiyle 24b/018
b.+iyle 47a/013, 59b/008
b.+le 5a/020

biraz s. ve z. Bir parça, azıcık.
b. 11b/020, 12a/009, 22a/010,
22a/011, b.+ı 13a/015, 38a/017

biri za. Bir kimse.
b. 3a/004, 9a/008, 24b/006,
43a/009, 61b/001
b.+nün 11b/019
b.+si 3a/006, 9a/008, 9a/014,
43a/005

birkaç s. Az sayıda.
b. 10b/018, 11b/009, 12a/011,
15a/012, 20a/002, 20a/004,
20a/016, 22b/014, 24a/018,
24b/014, 30a/017, 37a/005,
40b/014, 43a/014, 45a/016,
46b/005, 46b/006, 64b/010,
68a/009

birlik i. Bir ve tak olma durumu.
b.+miş 1b/015

bīsāt (A.) i. Yere yayılan şey, yaygı.
b. 3a/002, 6a/018
b.-ı 7a/005, 7b/018, 19b/011
b.+ına 5a/014
b.+ını 7a/001

bi' set (A.) i. Allah tarafından bir
peygamberin dine davet etmek
için gönderilmesi.
b.+i 5b/010

bişe (F.) i. Orman, ağaçlık, koruluk.
b.-i 4b/001

bişür- Pişirmek.
b. 59b/003

bit- Sona ermek.
b.-dün 15a/020
b.-er 33b/004
b.-mez 25a/006, 65a/015
b.-miş 27a/005

bitür- Bitirmek. Sonlandırmak.
b.-e 56b/011

bīvefā (F.) s. Vefasız.
b. 46a/016
b.+lıgından 47a/001
b.+ya 46a/021

biz za.
b. 18a/006, 18a/009, 18a/011,
18a/012, b.+de 22b/013,
25b/008, 25b/009
b.+den 18a/015, 25b/014
b.+e 10b/010, 18a/013, 18a/018,
18a/019, 20b/015, 25a/014,
25a/014, 53a/015
b.+i 18a/017, 18a/018, 25a/008,
25a/008
b.+im 23a/005, 25a/005, 25a/006,
52b/015
b.+üm 40b/020

bīziyā (F.) s. Işıksız.
b. 59a/015

bi'zzat (A.) z. Kendisi, şahsen.
b. 38a/006, 43b/021

boğaz i. Ağız gırtlak arasındaki dar
kısım.

- b.+ına 32a/006
- boğıl-** Nefes alamamaktan dolayı ölmek.
b.-ur 13b/018
- bol i.** Mikdar bakımından çok.
b. 43b/010
- bostān (F.) i.** Sebze bahçesi.
b. 68a/007
b.-ı 2b/009, 45b/002
b.+ına 36b/005
b.+ınınun 8b/021, 47a/001
b.+larda 48a/013
- boş s.** İçinde bir şey bulunmayan.
b. 30a/021, 30a/021
- boy i.** Bir şeyin yere değen kısmından en yüksek noktaya uzaklığı.
b.+umı 46b/015
b.+una 48a/015, 48a/016
b.+unca 19a/007
- boya-** Renklendirmek.
b.-nmiş 29b/015
- boz-** Bir şeyi işlemez duruma getirmek.
b.-arlar 37b/017
b.-asın 35a/002
b.-madılar 48a/010
b.-mak 18b/012, 51b/012
b.-manda 51b/010
b.-masası 51b/013
- bölük i.** Parça, kısım.
b. 37a/004
- böyle s.** Bunun gibi olan.
b. 16a/020, 16a/021, 18a/002, 23a/010,
b.+dır 10a/019, 21b/004
b.+yken 1b/004, 29b/013, 39b/021
- bu s.** En yakında olan kimse veya şeyi işaret yoluyla belirtir.
- b. 1b/014, 1b/018, 2a/006, 5b/017, 67a/017, 68a/011
b.+dur 10b/009, 10b/010, 20b/006, 60b/016, 64b/005, 65b/021
b.+na 13b/018, 17a/016, 21b/009, 38b/008, 43a/011, 43a/011, 61b/009
b.+nca 5b/007, 10b/003, 14b/004, 63a/002, 68b/004, 68b/007
b.+ncadur 22a/002
b.+ncalayın 42b/003
b.+nda 14b/018, 15a/018, 20a/002, 20a/003, 20a/004, 40b/011, 48a/007, 53b/007, 55b/021, 68a/009
b.+ndan 14b/021, 22a/020, 24a/015, 53b/002, 59a/002
b.+nı 24b/010, 25b/012, 50a/009, 50a/009, 68a/016
b.+nlar 24b/012, 34b/013, 51a/003, 51a/004, 51a/005, 52b/003, 56b/008, 63b/015, 63b/016, 63b/016
b.+nları 15b/018, 20a/010, 20a/011, 27b/020, 52a/018
b.+nların 52a/018
b.+nlarınun 38b/021, 51b/008, 63b/013
b.+nun 10b/003, 11b/008, 14b/005, 57b/002, 57b/002
b.+nunla 16a/002, 23a/004, 26a/020, 64a/007
b.+radığı 10b/010
- buçuk s.** Yarım.
b.+dan 25b/001
- bugün i.** İçinde bulunulan gün.
b. 15b/020, 22a/013, 59b/006
b.+i 54a/018
- buğz (A.) i.** Kin, nefret, düşmanlık.
b. 21a/003
b.+lar 48b/010
b.+unı 36b/016
- buğür (F.) i.** Amber, tütsü.
b.-ı 53a/007

bul- Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.
b. 56a/014
b.-a 9a/016, 31b/008, 36a/014, 36b/001, 59b/004, 59b/005, 59b/007
b.-abilürir 35b/021
b.-alar 18a/015
b.-am 23a/007
b.-amaz 39a/018
b.-an 59b/021, 65a/011
b.-asın 25a/002
b.-asun 54b/018
b.-aydı 43b/009
b.-dı 14b/015, 16a/009
b.-dıkça 21a/017
b.-dun 12b/020
b.-mag 3a/013, 38a/013
b.-magçün 65b/012
b.-magı 4a/006
b.-magla 14b/015, 50b/002
b.-mak 59b/001
b.-masa 42a/012
b.-ması 64b/009
b.-maya 59a/019, 68a/018
b.-mayaydı 43a/007
b.-mayınca 23b/003
b.-maz 23b/003, 31b/001, 50b/002, 60a/012, 60a/012, 65a/011, 65b/010
b.-mazsa 56b/019
b.-muş 26b/017, 39a/012
b.-muşlar 5a/016
b.-sa 16a/010
b.-ub 6a/016, 45a/017, 51b/011, 53b/003
b.-unan 7a/014
b.-unca 15b/007, 15b/010
b.-unmaz 1b/004, 17b/004
b.-unmuş 45a/014
b.-unsun 25b/017
b.-updurur 4a/008
b.-ur 6a/008, 6a/009, 24a/016, 31a/020, 34b/001, 44b/008, 45b/018, 54a/018, 56b/017, 57a/016, 62a/012, 67a/017
b.-urdi 14b/018
b.-urlar 51b/017

b.-ursun 17a/018
b.-uruz 18b/001

bulan- Üstü bir şeyle kaplanmak.
b.-ık 61a/006
b.-uk 39b/010
b.-ur 61a/003

bulūğ (A.) i. Bâliğ olma.
b. 3b/006

bulun- Elde etmek, ele geçirmek.
b.-a 34a/009, 46a/002
b.-an 39a/006
b.-aydı 43a/018
b.-cak 43b/003
b.-maga 38b/012
b.-maya 27a/020, 48b/009, 61b/001, 64b/015
b.-maz 14b/018, 16b/011, 25b/006, 38b/002, 41b/010, 41b/010, 51a/010, 57b/014, 60b/013, 65a/003
b.-mazsa 28b/002
b.-ucak 58b/012
b.-ur 32b/009, 34b/011, 40b/009, 43b/002, 47b/005, 57a/003, 58a/016, 64a/007, 64b/020, 65a/004, 65b/002
b.-urlar 58a/009
b.-urmuş 59b/005, 61b/021
b.-ursa 59a/018, 65a/003

buluş- Belli bir yerde bir araya gelmek.
b.-dıkça 21a/016
b.-ur 30b/021

burāk (A.) i. Hz.Muhammed'in üzerine binerek Mîraca çıkması için emrine verilen semâvî binek.
b. 15b/014, 68b/0016
b.-ı 3a/001, 4a/019, 53a/009

burc (A.) i. Savunma kulesi.
b.-ı 6a/011, 18b/007

burhān (A.) *i.* kanıt, delil, hüccet.
b.+ı 8a/018

būs (F.) *i.* Öpme, öpüş.
b. 42b/017

būy (F.) *i.* Koku.
b. 7b/001, 66b/004
b.-ı 4a/004

buyruğ *i.* Emir, hüküm.
b.+ı 57a/013

buyur- Bildirmek, emretmek.
b.-duguna 8a/008
b.-ur 36a/019

bük- Kıvırmak.
b.-mekde 4b/007

bükā (A.) *i.* Ağlama, ağlayış.
b. 41b/008

bülbül (F.) *i.* Çok güzel öten küçük kuş.
b. 4b/011, 11b/017, 30a/012, 54b/003
b.-i 2b/009, 8b/021, 40a/010
b.+ı 47a/014
b.+lerine 11b/004
b.+ün 46b/007

bünyād (F.) *i.* Esas, temel.
b. 60b/008
b.-ı 22a/007
b.+ı 15a/010

bünyān (A.) *i.* Yapı, bina.
b.-ı 2a/017, 13a/012

bürūc (A.) *i.* Burçlar.
b.-i 3a/021

bürün- Sarılmak, örtünmek.
b.-cek 54a/008

bütün *s.* Eksiksiz.

b. 15a/002, 26a/017

büyüt (A.) *i.* Evler, hâneler.
b. 49a/016

büyü- Daha büyük duruma gelmek.
b.-yen 24b/016
b.-yüb 7a/007

büyük *s.* Büyük olan.
b. 9a/006, 36a/009

-C-

cāh (A.) *i.* Yüksek mevki, makam.
c. 9b/013, 17b/021
c.+ı 17a/010

cāhil (A.) *i. ve s.* Tahsil görmemiş, bilgisiz.
c. 32a/013, 61a/008
c.+de 61a/021
c.+dir 42a/008
c.+e 43b/014
c.+le 61a/020
c.+ler 37a/005, 67b/001
c.+lerün 61a/021
c.+sin 44a/020

cāiz (A.) *i. ve s.* Yapılmasında bir sakınca bulunmayan şey.
c. 39b/016
c.+dir 38b/018, 45a/007

cālib (A.) *s.* Celbeden, üzerine çeken.
c. 32b/011

cām (F.) *i.* Cam veya topraktan yapılmış bardak.
c. 42b/018
c.-ı 36b/001
c.+ından 47b/017

cāmi^c (A.) *i.* Büyük mescid.
c.-i 3a/020, 11a/015
c.+ı 9a/021, 18b/006, 24a/009

- cān (F.) i.** Varlık, ruh.
 c. 2a/008, 4b/011, 5b/020, 7a/019,
 7b/002, 9a/001, 9a/006, 20a/021,
 25a/020, 28b/005, 30a/014,
 40a/009, 67a/003
 c.-ı 6a/018, 6a/019, 11b/005,
 30a/010, 42a/017, 59a/016
 c.+ı 33a/004
 c.+ını 22b/016
 c.+la 5a/001, 14a/018, 42b/006,
 55b/007
 c.+lar 7b/014, 11a/002
 c.+ları 67a/003
 c.+un 4b/021, 7b/014
- cānān (F.) i.** Sevgili, sevilen kadın.
 c.-ı 30a/010
- cānbāz (F.) i.** İp üzerinde tehlikeli
 gösteriler yapan kimse.
 c.+ı 15a/006
- cānib (A.) i.** Yan, taraf, cihet.
 c.-i 42a/017
 c.+den 18b/002
 c.+e 68a/016
 c.+inden 67b/013
 c.+ine 23b/019, 26a/007, 57b/004,
 26a/008
 c.+ini 12a/002
 c.+ünden 12a/002
- cār (A.) s.** Çeken, sürükleyen.
 c.-i 62b/011
- cāri (A.) s.** Yürürlükte olan, geçerli.
 c. 61b/004
- cāriḥa (A.) i.** Organ.
 c.+nun 58b/017
- cāy (F.) i.** Yer, mahal, mevki.
 c.-ı 12a/019
- cāzibe (A.) i.** Çekicilik, alımlılık.
 c.-i 16a/007
- cāzim (A.) i. ve s.** Kesin karar veren.
 c. 44b/010
- cebābire (A.) i.** Zorbalar.
 c.-i 55a/009
- cebbār (A.) i. ve s.** Zor kullanan,
 zorba.
 c. 41b/019
 c.+la 21b/019
- cebel (A.) i.** Dağ.
 c.+e 68b/0015
 c.+ini 22a/004, 54a/009
- ceberūt (A.) i.** Allah'ın her şeyin
 üstünde olan büyüklüğü.
 c. 2a/015
 c.+un 2a/009
- ced (A.) i.** Büyükbaba, dede.
 c. 32b/010
 c.+de 60a/015
- cedāvil (A.) i.** Cetvel.
 c.+i 45b/006
- cedel (A.) i.** Tartışma, münakaşa.
 c.+le 44a/015
- cedīd (A.) s.** Yeni, kullanılmamış.
 c.+i 12b/011
- cefā (A.) i.** Eziyet, sıkıntı, ezâ, cevr.
 c. 29b/003
 c.+lar 47a/021
 c.+ları 67a/006
 c.+sında 13b/014
 c.+sından 29b/002, 29b/003,
 47a/021
- cefn (A.) i.** Göz kapağı.
 c.+lerini 53a/002
- cehālet (A.) i.** Bilgisizlik, bilmezlik.
 c. 16a/001, 39a/002, 60b/004

cehd (A.) i. Çalışıp çabalama.

- c. 21a/011, 21b/005, 23b/016,
- 32a/020, 63b/003, 64a/010,
- 66a/004
- c.+i 9a/019

cehennem (A.) i. Günahkârların

öldükten sonra âhirette azap
göreceklere, cezalarını
çekecekleri yer.

- c. 1b/016, 25b/008, 41b/007,
- 58b/016
- c.+de 20a/004, 22b/002, 22b/011
- c.+den 16a/016
- c.+e 42a/020, 42b/002
- c.+le 20a/003
- c.+ün 40a/013

cehil (A.) i. Bilgisizlik, bilmezlik.

- c. 59a/009

cehl (A.) i. Bilgisizlik, bilmezlik.

- c. 20b/001, 44a/021, 60b/009,
- 68b/004
- c.+i 50b/005

celâl (A.) i. Yücelik, büyüklük.

- c. 52a/005
- c.+ün 2b/010, 4b/017
- c.+ünden 26b/002
- c.+üne 8b/002
- c.-üni 21b/014

celâlet (A.) i. Yücelik, büyüklük,
ululuk.

- c. 2a/017
- c.+den 25a/020
- c.+inde 7b/008
- c.+leri 5b/017
- c.+ün 3a/009, 4a/018
- c.+üne 59a/005

celb (A.) i. Kendine doğru çekme.

- c. 32b/020, 57b/016

celîl (A.) s. Çok yüce, ulu.

- c. 50b/006

celîs (A.) i. Sohbet arkadaşı, hemdem,
refik.

- c. 5a/007, 9b/002, 47a/009
- c.-i 14a/008
- c.+dir 52a/017
- c.+im 25b/004
- c.+ini 46b/002

cellâd (A.) i. İdam hükmünü yerine
getirmekle görevli kimse.

- c. 44a/003, 64a/012
- c.+ı 18a/006, 42a/015
- c.+ları 66b/010

cem^ç (A.) i. Toplama, toplanma.

- c. 37b/015, 44a/009, 59b/003,
- 63b/009

cemâ^ç ât (A.) i. insan toplulukları,
cemâatler.

- c.+de 49a/012
- c.+dir 53a/005
- c.+i 2a/006

cemâd (A.) i. Cansız varlık.

- c.+da 44b/020

cemâl (A.) i. Güzellik.

- c. 13b/012, 52a/004, 55b/014,
- 62a/010
- c.-i 5a/006, 65b/011
- c.+e 7a/005
- c.+ün 13b/007
- c.+üne 14b/014
- c.+üni 21b/014

cemî^ç (A.) s. Bütün, hep, cümle.

- c. 44a/002
- c.-i 1b/011, 2a/003, 5a/011, 5a/011,
- 5a/015, 5b/001, 6a/002, 7a/006,
- 9b/006
- c.+i 1b/014, 9a/014, 9a/017,
- 14a/016, 65b/012, 66b/018
- c.+isi 9b/015, 10a/003, 16a/013,
- 24b/007, 27a/006, 44a/002,
- 53b/003

- c.+isinden 10a/005
c.+isinün 53a/020
c.+nün 16b/013
c.+si 5b/017
c.+sine 7a/009
(64)
cemîl (A.) s. Güzel.
c. 44b/005
- cenâb (A.) i.** Taraf, cihet.
c.-i 12a/003, 25a/020, 52b/010
c.+ına 53a/007
c.+un 5a/021, 5b/010
- cenâh (A.) i.** Kanat.
c. 47b/011, 61a/001
c.-i 14a/016
c.+ı 68a/014
c.+ımı 48b/003
c.+un 66a/015
- cenân (A.) i.** Yürek, kalp, gönül.
c.+lardı 5a/021
- cenâze (A.) i.** Gömülmek üzere
hazırlanmış ceset, ölü.
c.+ni 20a/014
- cenin (A.) i.** Ana rahmindeki çocuk.
c.+dir 15b/008
- cenk (F.) i.** Silahlı çatışma, savaş,
harp.
c. 13b/002, 51b/001
- cennet (A.) i.** İmanlı ve iyi kimselerin
ölümden sonra Allah tarafından
mükâfat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları
yer.
c. 1b/016, 25b/008, 40a/015,
42a/019, 47b/019, 47b/021,
48a/013, 55b/013
c.-i 10a/007
c.+de 9b/001, 43a/012
c.+den 35b/015, 48a/009
- c.+e 2a/007, 34a/007, 42b/001,
53a/012
c.+inde 9a/016
c.+ün 53b/004
- cenûb (A.) i.** dört ana yönden biri,
güney.
c. 46a/004, 53b/019
c.-i 31a/020, 53b/017
- cerâyim (A.) i.** Suçlar, günahlar.
c.+e 42b/006
- cerh (A.) i.** Yaralama.
c.-i 2b/020, 3b/020, 4a/004
- cerî (A.) s.** Yürekli, cesur.
c.+dir 4b/004
- cerîme (A.) i.** Suç, kabahat.
c. 40a/020
- cerr (A.) i.** Sürükleme, çekme.
c.+le 55a/011
- cesâret (A.) i.** Yüreklilik, cesurluk.
c.+dür 35a/009
- cesed (A.) i.** Cansız, ölü vücut.
c. 31a/007
c.-i 63b/014
c.+den 63b/018
c.+e 29b/018
c.+imi 46b/011
c.+ün 19b/020
- cevâb (A.) i.** Bir soruya verilen
karşılık.
c. 21b/011, 38b/006, 43b/005
c.+ı 22b/016, 27b/016, 37b/019,
38a/004, 48b/017
c.+ın 60a/005
c.+ımı 49a/001
- cevâd (A.) i. ve s.** Cömert, ikram edici,
kerim.
c. 14b/001

- c.+dır 43b/012
- cevāhir (A.) i.** Cevherler.
c. 6b/015, 11b/006
c.-i 57b/001
- cevāriḥ (A.) i.** Avcı kuşlar veya hayvanlar.
c. 28a/017, 44a/014
c.+i 58b/017
- cevelān (A.) i.** dolaşma, gidip gelme.
c.+ı 28a/019
c.+larım 48a/003
- cevher (A.) i.** Öz, gevher.
c. 4a/018, 10b/019
c.-i 17b/004, 56a/021
c.+dır 7b/014
c.+ini 67a/018
c.+miş 24b/004
- cevr (A.) i.** Eziyet, cefâ.
c. 17b/017, 47a/020
c.+ini 13b/016, 48a/002
- ceyyid (A.) s.** İyi, hoş, latif.
c. 32b/009
- cezā (A.) i.** İyi veya kötü karşılık.
c. 40a/020
- cezb (A.) i.** Kendine çekme.
c.+e 26b/012
- cezīl (A.) s.** Bol, çok.
c. 44b/005
- cezīle (A.) s.** Çok, bol.
c.+den 49b/012
- cez̄m (A.) i.** Kesin karar verme.
c. 24a/010, 56b/016, 56b/018,
56b/018, 57a/007, 57b/012
- cibal (A.) i.** Dağlar, cebeller.
c.+e 67b/004
- cibillet (A.) i.** Yaratılış, tıynet, huy.
c.+ine 28a/020
- cibīn i.** Sinek, sivrisinek.
c. 8a/002
c.+lerinden 41b/003
- cidāl (A.) i.** Savaş, cenk, kavga.
c. 39b/014
c.+inde 23b/014
- cīfe (A.) i.** Kokmuş ceset, leş.
c. 12b/001, 16b/019, 48b/001
c.-i 4b/012, 29b/016, 50b/015
c.+si 32a/006
c.+sine 19b/007
- ciger (F.) i.** Karaciğer ve akciğerin ortak adı.
c. 29b/015
c.+den 53b/021
c.+i 14b/005
c.+imize 18a/008
c.+inde 4b/003
- cihād (A.) i.** Din uğrunda ve Hak yolunda yapılan savaş.
c.-i 9a/005
- cihān (F.) i.** Yaratılmış olan şeylerin bütünü, kâinat.
c. 3a/013, 3b/018, 3b/018, 4a/005,
5a/014, 66a/021, 66b/002,
66b/012, 68a/006
c.-i 2b/002, 6a/013, 50b/007,
2a/019
c.+a 1b/017, 4b/005, 6b/020,
10b/017, 17b/009, 66b/021,
67a/016
c.+da 7a/017, 27a/009, 27a/020,
30b/007, 42a/001, 43b/020,
50b/019, 59a/017, 64b/014,
66b/005, 66b/006, 67a/004
c.+dan 14b/009, 14b/016, 52a/002
c.+dır 53b/012
c.+e 21b/008, 27a/011

- c.+ı 1b/018, 4b/017, 5b/021,
25a/002, 28a/020
c.+ın 64a/006
c.+un 22a/016, 36b/020, 44a/003,
64b/008, 64b/020, 65b/005,
67a/013
- cihānāra (F.) s.** Cihanı süsleyen.
c. 3a/004
c.+nın 7a/021
c.+nun 8b/015
- cihāntāb (F.) s.** Cihanı aydınlatan.
c.-ı 3b/005
- cihār (F.) s.** Dört.
c.+da 48b/007
- cihet (A.) i.** Yön, taraf, istikâmet.
c.+den 1b/004, 61a/015
c.+e 13b/011
c.+inden 6b/016
c.+ünden 45a/021
c.+ündendir 49a/007
c.+üne 55b/008, 57b/003
- cilā (A.) i.** Parlaklık, parlamaya, parıltı.
c. 22a/011, 29a/021, 47a/008
c.+sını 29b/021
- cilve (A.) i.** Hoşa gitmek, ilgi çekmek.
c.-i 12b/001
- cimāʿ (A.) i.** Çiftleşme.
c.-ı 56b/012
c.+a 56b/013
- cinān (A.) i.** Cennetler.
c. 2b/007, 4a/009
c.+dan 19a/001, 57b/018
c.+unda 28a/019
- cināyet (A.) i.** Adam öldürme.
c.+i 59a/005
c.+lerüne 29a/008
- cīrān (A.) i.** Komşular.
- c. 51b/020
c.+ına 12a/019
- cism (A.) i.** Madde, nesne.
c.+imiz 20b/020
c.+leri 16b/009
- civār (A.) i.** Yakın yer, çevre.
c.-ı 19b/012
c.+ında 9a/016, 56a/019
- coğ s.** Belli bir miktarın üzerinde olan,
az olmayan.
c.+ı 38b/010
- cūd (A.) i.** El açıklığı, cömertlik.
c.-ı 8b/014
c.-u 3b/018
c.+undan 4b/005
- cūş (F.) i.** Çoşma, taşma, kaynama.
c. 47b/002
- cūdā (F.) s.** Ayrı, uzak.
c. 6b/007
- cūhelā (A.) i.** Bilgisizler, cahiller.
c. 37a/002
- cülūs (A.) i.** Tahta çıkma.
c.+ları 17b/010
- cümle (A.) i.** 1. Tümce. 2. Bir bütün
meydana getirecek şekilde
birbirine bağlı olan şeylerin
tamamı.
c. 12a/016, 14b/012, 22a/018,
23b/015, 27b/017, 37b/005,
58a/021, 58b/004, 64b/020,
66b/002
c.-i 1b/015, 1b/017, 5b/002, 9b/004,
9b/006, 22a/017, 36a/020,
48b/016, 52a/014
c.+den 58b/004
c.+si 5a/016, 5b/018, 9b/016,
10a/004, 10a/005, 17b/021,
27a/005, 60a/005, 64a/014

c.+sine 23b/001
c.+siyle 46b/014

cüнді (A.) i. Asker.
c. 30b/003

cünub (A.) i. ve s. Temiz sayılmayan,
cenâbet.
c. 14a/009

cünün (A.) i. Cinnet, delilik, delirme.
c. 44a/018, 44a/018

cür'et (A.) i. Cesaret, atılganlık.
c. 42b/006

cürm (A.) i. Suç, kabahat.
c.-i 7b/018

cüz (A.) i. Kısım, parça.
c.+i 15a/015, 25b/018, 51b/010
c.+ide 44b/008

cüz'ıyyât (A.) i. Değersiz şeyler.
c.+ı 5a/011

Ç

çağır- Bir kimseye gelmesi için
seslenmek.
ç.-miş 21b/011, 21b/012
ç.-ırsın 21b/012

çâh (F.) i. Kuyu, çukur.
ç. 5a/007
ç.+a 13b/021
ç.+dır 17a/010
ç.+ına 20a/021

çalış- Bir şeyin olmaı için çaba
sarfetmek.
ç. 56a/012
ç.-a 23b/004, 57a/010
ç.-alar 21b/007
ç.-asın 18b/014
ç.-dı 68b/0014
ç.-dılar 2a/004

ç.-ma 62a/020
ç.-mak 49a/021, 58b/021
ç.-mamak 23b/013
ç.-mazuz 25b/019
ç.-sun 42a/016, 50b/019
ç.-ur 43a/014, 43b/018
ç.-urlar 21b/009
ç.-uruz 18a/002

çap i. 1. Kutur. 2. Cüsse ölçüsü, cüsse.
ç.+un 4a/015

çâr (F.) s. Dört.
ç. 52a/016, 52a/016
ç.-ıyar.+ı 9a/005

çâre (F.) i. Çıkar yol.
ç. 18a/018, 53b/015, 54a/014,
60b/011
ç.+si 53b/018, 60b/017

çarşu (F.) i. Üstü açık veya kapalı alış
veriş yeri.
ç.+sına 38a/016

çavuş i. Orduda onbaşıdan sonra gelen
erbaş.
ç. 26a/002
ç.+luk 38a/018

çehre (F.) i. Yüz, surat.
ç. 4a/017
ç.-i 6b/018

çek- Kendine doğru getirmek,
kendine yaklaştırmak.
ç.-diler 2a/005, 2a/006
ç.-er 18a/006, 20a/001
ç.-erler 2a/006, 17a/014, 59b/016
ç.-erse 30a/017
ç.-mek 53b/006
ç.-meyen 60a/013
ç.-meyince 19b/021
ç.-mez 60a/012
ç.-mişdir 9a/009
ç.-seler 41a/016
ç.-üb 24b/002, 30a/017
ç.-üp 4b/004

çekiş- Karşılıklı çekmek.
ç.-se 51b/001

çeliş- Birbirine zıt ve ters düşmek.
ç.-ür 25a/006

çemen (F.) i. Çimen, yeşillik.
ç.+lerine 30a/014

çerā (F.) i. Otlama.
ç. 26b/004

çerāğ (F.) i. Yağ kandili, mum.
ç.-ı 6a/012, 8b/014, 9b/015
ç.+a 31b/004

çerh (F.) i. Çark, dönen tekerlek.
ç.+i 13b/005
ç.+se 10a/014

çeşm (F.) i. Göz.
ç. 66b/011
ç.-i 6a/012
ç.+in 7b/003
ç.+inden 4b/008

çeşmān (F.) i. Gözler.
ç.+la 48b/018

çeşme (F.) i. Bir kaynaktan gelip bir
haznede toplanan suyun
kullanılmak amacıyla dağıtımını
yapan küçük tesis.
ç.-i 7b/003, 39b/011
ç.+ler 4b/009, 34b/006

çevgān (F.) i. Değnek, ucu eğri sopa.
ç.-ı 2b/010

çevir- Döndürmek.
ç. +ür 7b/003

çık- Bulunduğu yerden dışarı
çıkma.
ç.-a 30b/002
ç.-acagını 15b/017

ç.-amazız 25a/003
ç.-amıyacak 35a/015
ç.-an 53b/021
ç.-ana 41a/005, 43a/003
ç.-ar 26a/016, 31a/012, 31a/012,
34b/007, 38a/013, 40a/002,
41a/006, 64b/005
ç.-arlar 41a/002
ç.-armış 47b/015
ç.-dım 12b/021
ç.-du 31a/003
ç.-ibdurur 47b/019
ç.-madı 42b/019
ç.-maga 42a/017
ç.-mak 14a/014, 53b/005
ç.-malu 41a/005
ç.-mayubdurur 25a/011
ç.-maz 24b/015, 50b/020
ç.-mazlar 24a/011
ç.-mıış 21b/012
ç.-ub 5a/002, 64a/020, 68b/0015

çıldırđı i. Bir nesnenin çıkardığı
taklidi ses.
ç.+sı 40a/007

çiçek i. Tohumlu bitkilerin güzel
renkli ve ekseri güzel kokulu
kısmı.
ç.+lerini 30a/013

çimen (F.) i. Yeşillik.
ç. 27a/004
ç.+den 62b/005
ç.+lerinde 47b/021

çin i. Çin ülkesi.
ç. 21b/010
ç.+e 30b/002
ç.+i 30b/002

çirkin (F.) s. Göze ve kulağa hoş
gelmeyen.
ç. 43b/017

çiz- Çizgilerle belirtmek, resmetmek.
ç.-em 12a/006
ç.-erler 6b/009

çoğal- Artmak.
ç.-dikça 29b/008

çok/ çoğ s. Belli bir miktarın üzerinde olan, az olmayan.
ç. 10b/012, 16a/016, 16a/019,
17a/005, 63a/008, 65a/012
ç.+dur 35b/008, 58a/019

çök- Bulunduğu seviyeden aşağı doğru inmek.
ç.-er 61a/007
ç.-üb 37a/013

çöp/çöb i. Saman parçası veya bu incelikte meyve sapı, dal veya tahta parçası.
ç.+çe 27a/010

çöz- Bağlı, düğümlü durumdan çıkarmak.
ç.-ecek 68b/005
ç.-esin 35a/002

çukur i. Çevresine göre daha aşağı seviyede bulunan yer.
ç.+unda 19a/008

çün (F.) e. Çünkü, mademki.
ç. 1b/014, 3a/013, 4a/006, 8a/004,
8a/014, 54b/016

çünkü e. Şundan dolayı.
ç. 49b/002, 50b/012

çünkü e. Şundan dolayı.
ç. 18b/004

çürü- Dış sebeplerden dolayı bozulmak.
ç.-yüb 17b/019, 20a/010

çürük s. Bozulmuş olan.
ç. 18a/003

-D-

dād (F.) i. Adâlet, doğruluk.

d. 56a/005

dahhāk (A.) i. ve s. Çok gülen.
d. 14b/004

dahı ta. Fazla olarak, üstelik.
d. 1b/015, 1b/016, 1b/020, 2a/004,
9a/016, 68a/012
d.+dır 47b/010

dāhıl (A.) i. ve s. İçinde.
d.-i 28b/010

dāim (A.) s. Devam eden.
d. 10a/013, 15a/011, 17a/003,
19a/012, 64b/013, 67b/005,
67b/007, 68a/002
d.+i 41b/001

dāimā (A.) z. Her vakit.
d. 5a/004, 5a/020, 9a/020, 27b/009,
64a/008, 68a/020

dāir (A.) s. Dönen, devreden.
d. 37b/012

dāire (A.) i. Çember biçimindeki şekil.
d. 3a/009, 3a/015, 3b/002, 27a/007
d.-i 2a/019, 2a/019, 3a/002, 7a/019,
13a/0010
d.+de 65b/007
d.+sine 35b/017
d.+sini 54a/010
d.+sünde 56b/021

dā' iye (A.) i. İstek, arzu.
d. 61a/015

daḳāyīḳ (A.) i. Anlaşılması güç olan şeyler.
d.+i 23b/005

daḳīḳa (A.) i. an, lahza, zaman.
d. 16a/017, 16a/017

dāl (A.) s. delil olan, işaret eden.
d.+lerüni 52a/020, 52a/020

çalāl (A.) i. Sapıklık, delâlet.

d. 62b/012
d.-i 7a/007
d.+i 68b/005

çalâlet (A.) i. Sapma, sapkınlık.

d. 5b/005, 38b/002, 39a/001
d.+de 22a/006
d.+dir 16a/002

dâmen (F.) i. Etek, uç, kenar.

d.-i 11b/006

dâne (F.) i. Tohum, habbe.

d. 27a/011
d.+den 27a/004

dâniş (F.) i. Bilgi, ilim, irfan.

d.+ü 2a/018

dâr (F.) i. Kavga, savaş, mücâdele.

d. 12b/011, 12b/017, 14b/007,
15b/018, 65b/007
d.-ı 12a/018, 13a/0010, 16b/005,
16b/013, 20a/001, 20a/002,
41b/007, 48a/007, 53b/007
d.+a 18a/001
d.+da 42a/008, 53a/006, 67a/012
d.+dır 13a/019, 14b/018
d.+ı 12b/017
d.+nadır 19a/015
d.+ında 30a/016, 42a/003
d.+im 21b/020

dârât (F.) i. Debdebe, tantana.

d.+ın 13a/011
d.+ını 13a/011

darb (A.) i. Vurma, vurulma.

d. 13b/002

da'vâ (A.) i. Mahkemeye baş vurma.

d.+lar 59a/014
d.+sın 51a/006

da'vet (A.) i. Çağırma, gelmesini
bekleme.

d. 5b/014, 21a/021
d.-i 5a/014
d.+de 8b/009
d.+i 6a/001
d.+in 8a/014

dayan- Vücudu bir yere yaslamak.

d.-asın 22a/008

dayf (A.) i. Misafir, konuk.

d.-ı 42a/008
d.+a 61a/007
d.+ım 46a/013

dâyimâ (A.) z. Her vakit, her zaman.

d. 63b/007

dâyir (A.) s. Dönen, devreden.

d. 3a/018, 48a/001

dâyire (A.) i. Çember biçimindeki
şekil.

d.+sinde 4b/005
d.+sinden 24a/001

de b. Bağlaç.

d. 40b/003, 43b/012, 53a/001,
62b/009

de- /di- Söylemek.

d.-digi 24b/004
d.-digim 45a/002, 64b/015
d.-digimüz 29b/014
d.-digümüz 27b/021
d.-dim 23a/021, 41b/018
d.-meye 40b/018
d.-mezüz 25b/017, 25b/018,
25b/020
d.-miş 5b/013, 21b/012
d.-nile 11a/002
d.-r 44a/015, 47a/005
d.-rdi 46a/012
d.-rim 47a/006
d.-ye 38b/011

d.-yu 11a/016, 12a/003, 35b/003,
56b/004, 58b/009, 68b/0014,
68b/0015
d.-yü 21b/011, 22b/009, 22b/017,
23a/004, 24a/020, 25a/004,
28a/004, 39b/014, 40b/020,
41a/005, 43a/006, 43b/005,
46a/016, 50b/016, 50b/017,
50b/018
d.-yüb 58b/008
d.-yün 13b/013

debur (A.) i. Batıdan esen rüzgâr.
d. 17b/018

def (A.) i. Öteye itme.
d. 34b/001, 39b/001, 41a/008,
64b/004
d.-i 8a/014, 10b/003
d.+i 30b/020, 32b/021

defa (A.) i. Kere, kez.
d. 11b/005, 25b/016, 65a/004
d.+da 15a/015

defa'ât (A.) i. Defalar.
d.+le 11b/006

def' i (A.) i. Öteye itme.
d. 43a/007, 44a/020

defn (A.) i. gömme, gömülme.
d. 14a/005, 52a/015

defter (A.) i. Yapıştırılarak veya
dikilerek kitap biçimine
sokulmuş kâğıt destesi.
d.+lere 25b/016

deg- Aralık kalmayacak kadar
yaklaşıp dokunmak.
d.-megen 17a/004
d.-mekle 14a/010
d.-mez 40a/001

degil e. Cümlelerin anlamını olumsuz
yapan kelime.

d. 5b/007, 11b/005, 12a/005,
15a/019, 63a/017, 64b/015,
65b/007, 68b/007
d.+di 49a/003, 49a/004
d.+dir 1b/002, 10b/009, 11b/019,
12a/019, 57b/014, 58b/015,
65b/009
d.+im 21b/012, 21b/020
d.+ler 51b/015
d.+mişse 48a/008, 63b/016

degin ta. Bir işin sona erdiği zamanı
ve yeri gösterir.
d. 3b/005, 3b/017, 4a/020, 11a/003,
15a/002, 28a/010, 28b/014,
42a/008, 42b/009, 43b/007,
47a/005, 47b/001

değiş- Olduğundan başka ve farklı
bir duruma gelmek.
d.-di 14b/017
d.-ir 33a/005
d.-irse 59a/021

dehân (F.) i. Ağız.
d.+unda 28b/011

dehen (F.) i. Ağız.
d. 30b/020
d.-i 30a/003

dehr (A.) i. Dünya, cihan, âlem.
d. 14b/008, 19b/004
d.-i 10a/012

dehşet (A.) i. Büyük korku, telaş ve
ürküntü.
d. 57b/016
d.+i 26a/016

dek ta. Bir işin sona erdiği yeri ve
zamanı gösterir.
d. 15a/006, 32a/007, 35a/001,
35a/002, 35a/004, 35a/004,
35a/005, 35a/005, 36b/011,
54a/019, 54a/019

delâlet (A.) i. Yol gösterme,
kılavuzluk.
d. 8b/002, 38b/016, 40a/013,
40b/001, 45a/014, 58a/018
d.-i 57b/009

delik i. Bir cismin bir yandan öbür
yanına kadar geçen oyuk
şeklindeki açıklık.
d.+den 44a/017

delîl (A.) i. Yol gösteren, kılavuz.
d. 8b/006, 9b/006, 30a/011,
32a/012, 33a/006
d.+dir 61b/009
d.+i 32a/011
d.+in 8a/011
d.+ine 56b/018
d.+ini 56b/019
d.+iyle 56b/016

delü i.ve s. Deli.
d. 4b/005

dem (F.) i. Zaman, an.
d. 3b/009, 3b/014, 4b/003, 4b/004,
68a/003, 68a/020
d.+de 3b/009, 4b/020, 5a/003,
5a/005, 9b/002, 37a/021,
52b/005, 55b/020
d.+den 6a/017, 6b/005
d.+e 28a/010
d.+inde 33a/012, 43a/018, 58a/007
d.+inden 28a/010
d.+ini 60b/006
d.+le 52b/006
d.+ler 48a/003

demdeme (A.) i. Hiddetlenme,
kükreme.
d.-i 4b/018

denâet (A.) i. Alçaklık, âdililik.
d. 13b/015

denânîr (A.) i. Dînarlar, altın paralar.
d. 35a/005

denî (A.) s. Alçak,soysuz, aşağılık.
d. ye 61a/015

deniz i. Yeryüzünün büyük bir kısmını
kaplayan tuz ve kütlesi.
d.+i 61a/003
d.+ünde 20b/001

derâhim (A.) i. Dirhemler.
d. 35a/005

derc (A.) i. Toplama, bir araya
getirme.
d.-i 63a/005

derd (F.) i. Sıkıntı, zorluk.
d. 11a/021, 13a/017, 38b/011,
40a/004, 40a/008, 42b/018,
47b/003, 50a/016, 67a/005
d.-i 21a/012, 48a/011, 66a/010
d.+e 67a/006
d.+iyle 4b/008, 66b/015
d.+le 48a/012
d.+leri 67a/005
d.+ün 6a/004
d.+üne 45a/019

derecât (A.) i. Dereceler.
d. 9a/020, 53b/001, 53b/003
d.-ı 3a/002, 3a/010, 3a/012, 3a/021,
3b/003, 10a/007, 53a/009
d.+un 53b/002

derece (A.) i. Bulunulan kademe.
d.-i 18b/009

dergâh (F.) i. Tekke.
d.+da 59a/004
d.+ında 55a/010
d.+ından 54b/011

deri i. İnsan ve hayvan vücudunu bir
örtü gibi saran koruyucu tabaka.
d.+sinde 4b/003

deril- Toplanmak.
d.+ür 41b/015

deriş- Toplanmak.
d.-sün 50b/017

derle- Seçip toplamak.
d.-rüz 22b/013

ders (A.) i. Bir öğreticinin belli bir konuda öğrencilere verdiği bilgi.
d.+den 11a/008
d.+lerde 10b/007
d.+üni 37a/017

derün (F.) i. İç, iç taraf, dâhil.
d. 20b/003, 31a/004, 59b/021, 66b/020
d.-ı 2b/021, 3a/021, 10b/021, 18b/009, 20b/006, 30a/013, 38b/011, 58a/013
d.+a 58b/009
d.+e 29a/021
d.+ı 54b/005
d.+ları 41b/002, 66b/019
d.+un 39a/015, 55b/002
d.+una 2b/020, 29b/019, 58b/004
d.+unda 50b/006, 57b/019
d.+umı 60a/001
d.+unun 5a/005, 29b/020

derviş (F.) i. Tarikat müntesibi.
d. 56b/007, 59a/019, 67a/017
d.+ler 11b/008, 11b/016, 65a/019
d.+lik 10b/009
d.+ün 39a/016, 65a/012, 65a/014

deryâ (F.) i. Deniz.
d.+dır 57a/019
d.+sında 37b/001

dest (F.) i. El.
d. 20b/004
d.-i 4b/010, 6b/014

destân (F.) i. Milletlerin kahramanlıklarını anlatan uzun manzum hikâye.
d. 11b/017, 14b/009
d.-ı 4b/011
d.+la 14b/009

devâ (A.) i. İlâç.
d.+lar 29b/004
d.+sı 36a/015

devâb (A.) i. Binek ve yük hayvanları.
d. 49b/009

devâvîn (A.) i. Dîvanlar.
d. 25b/017

devir (A.) i. Zaman.
d.+de 6a/008

devlet (A.) i. Belli bir toprakta bir hükümet idaresi altında teşkilatlanmış bulunan bağımsız siyasi toplum.
d. 2a/016, 7a/001, 9b/013, 32a/004, 50b/014, 51b/009, 52a/005, 60a/015, 61b/016, 68b/0020
d.-i 2a/019
d.+de 51b/004
d.+dir 29a/019
d.+e 3a/015, 53a/012
d.+i 14b/012, 17a/016, 42b/018
d.+inün 8a/020
d.+lü 15b/013, 51a/016, 51b/017, 57b/017, 65b/014
d.+lüdür 49a/013, 59b/006
d.+lüler 31b/015
d.+sin 6b/021
d.+ün 3a/007, 3b/005, 4a/013, 4a/021, 17a/011, 53a/007
d.+üne 17b/016
d.+ünün 68b/0021

devr (A.) i. Dönme.
d. 51b/018
d.-i 5a/012, 7a/001, 7a/002, 10a/013
d.+de 42b/018

devrân (A.) i. Dünya, felek.
d. 6a/008, 43b/010
d.-ı 48a/001
d.+a 12b/011
d.+ı 14b/008, 62b/008

- devre (A.) i.** Dönem.
d. 30a/019
- devşür-** Toplamak.
d.-e 36a/019
- deyn (A.) i.** Ödenmek üzere alınan para, borç.
d. 13a/018
- deyyār (A.) i.** Manastır adamı, zâhit.
d. 1b/014
- dıyık (A.) i.** Daralma, darlık.
d. 50b/010
- dib i.** Çukur bir yerin en aşağı kısmı.
d.+ine 61a/007
- dīde (F.) i.** Göz.
d.-i 2b/008, 5a/004, 7b/017
- dīdebān (F.) i.** Gözcü.
d. 7b/017
- dik-** İğne iplikle kumaş veya başka nesnelere birbirine eklemek.
d.-melü 20b/011
d.-üb 49b/006
- diken i.** Bazı bitkilerde bulunan ucu sivri, sert, batıcı çıkıntı.
d.+lerle 46b/003
- dikḳat (A.) i.** Düşünceyi bir nokta üzerinde toplama.
d. 12a/002, 12b/005, 17a/019, 23b/005, 32b/020, 47a/011, 63b/013
d.-i 57b/010
d.+üne 48b/014
- dil i.** Konuşmamıza yardımcı olan organ.
d. 6a/018, 6a/019, 11b/002, 14b/009, 31a/013, 37a/018,
- 37b/001, 37b/003, 47b/008, 47b/008
d.-i 7b/006, 7b/017, 7b/021, 11b/004, 20b/020, 36b/016
d.+de 7a/003
d.+den 10b/021, 28b/005, 38b/011, 58b/009
d.+dir 66a/010
d.+e 25b/001, 53b/020
d.+i 11a/005, 25a/016, 26a/018
d.+im 28a/006
d.+in 28b/021
d.+inde 27b/010
d.+indedir 25a/018
d.+inden 11b/016
d.+ine 11a/016, 33a/016
d.+inün 40a/002
d.+iyle 10b/017, 46a/010, 47a/014, 48a/019
d.+le 42a/001
d.+lerini 45a/006
d.+lerinden 45b/007
d.+se 37b/002
d.+ün 25a/018, 45a/001, 45a/009
d.+ünden 44b/017
- dile-** İstemek, niyaz etmek.
d.-rse 66b/016
d.-rsen 48a/018
- dilāra (F.) i. ve s.** Gönlü süsleyen, sevgili.
d. 11b/005
d.+sı 9a/001
- dilāver (F.) i. ve s.** Yürekli, cesur.
d.+i 9a/003
- dimāg (A.) i.** Beyin.
d. 30a/010
d.-ı 7b/001
d.+ı 45b/004
- dīn (A.) i.** İman, inanç.
d. 2b/010, 3a/017, 5b/021, 9a/019, 15b/015, 19b/020, 31b/010, 42a/004, 61b/012, 67b/002

- d.-i 9a/011, 9a/012, 10a/004,
28b/016, 55a/002, 59b/013,
61a/011
d.+de 9b/005
d.+e 56b/002
d.+i 6a/001, 17a/019, 50b/004,
50b/021
d.+imizde 18b/004
d.+ince 21b/009
d.+ini 62a/007
d.+lü 21b/009
d.+sin 7b/020
d.+ün 27b/006, 52a/021
d.+ünde 32a/015
d.+üne 44a/019
- dīnār (A.) i.** Para.
d. 17a/008, 41a/010, 54a/013
d.+ı 29a/004
- dindar (A.) i. ve s.** Dinin emir ve yasaklarına hakkıyla uyan, mütedeyyin.
d.+ı 17a/018
- diniyye s.** Din kelimesinin tamlamalardaki şekli.
d. 28b/017
d.+de 7a/015, 9a/008
d.+ye 10b/014
- dinle-** İşitmek için kulak vermek.
d. 45b/006, 46a/012
d.-mez 26a/013
d.-yesin 48a/020
- dinlen-** Yorgunluk gidermek, gücünü yeniden toplamak.
d.-em 46b/007
- dirhem (A.) i.** Ağırlık ölçüsü.
d. 54a/013
d.+i 17a/008
- dirsek i.** Kolun orta yerindeki eklem dış tarafı.
d.+lerine 42b/009
- div (F.) i.** 1. Şeytan. 2. Dev.
d.+inden 7b/001
- dīvān (F.) i.** Büyük meclis.
d.+a 55a/008
d.+ının 4a/018
d.+ları 66a/011
- dīvar (F.) i.** Duvar.
d. 46a/006
- diyānet (A.) i.** Dindarlık.
d. 62a/010
d.+i 14a/019
- diyār (A.) i.** Memleket, ülke, el.
d. 30a/020
d.-ı 2a/018, 37a/019, 55b/009
d.+da 5b/003
d.+ı 18b/009, 48a/008
d.+ına 40a/015
d.+ınadır 19a/016
d.+ınınun 20b/006
- diz i.** Bacakta uylukla baldırın birleştiği oynak kısım.
d. 37a/013
- dokun-** Yaklaşıp hafifçe değmek.
d.-malı 20b/018
- dol-** İçine giren bir şeyle dolu hale gelmek.
d.-ub 13a/014
d.-ur 52b/010
- dolab (F.) i.** İçine eşya, giyecek ve ötebeir konmak üzere yapılmış kapaklı göz.
d.-ı 10a/013
d.+a 13a/013
d.+ı 43b/010
- donad-** Giydirip kuşatmak.
d.-ıyoruz 20b/008
- dost (F.) i.** Her bakımdan kendisine güvenilen kimse.

d. 11b/007, 19a/015, 41b/010,
60b/020, 61a/018, 63b/005
d.+a 48a/014
d.+dan 51b/008
d.+ı 51b/001
d.+larımız 18b/002
d.+lugı 51b/010, 51b/012
d.+un 29b/003, 49a/005
d.+una 51b/011, 63b/002

dög- Üst üste vurmak.
d.-e 42b/002, 42b/002
d.-erse 49b/017

dök- Buldukları yerden başka bir
kaba veya yere boşaltmak.
d.-di 26b/016
d.-dün 20b/002
d.-e 37b/002
d.-ülürdi 11a/014
d.-ünür 15b/011

dön- Kendi mihverisi veya başka bir
şey etrafında hareket etmek.
d.-dügi 64b/013
d.-düreler 2a/006
d.-düyse 40a/017
d.-e 31a/002, 48b/007
d.-ebile 65a/007
d.-eriz 18a/020
d.-ersin 37b/009
d.-mekde 10a/011, 10a/014
d.-müşdür 2b/018
d.-müştür 2b/017
d.-üb 45a/011, 53b/019
d.-üşünden 45a/011

dönem i. Devre.
d.+dir 43b/021

dört i. Üçten sonra gelen sayı.
d. 11a/008, 11a/012, 61a/021,
61b/003, 61b/005, 61b/006

döşeg i. Yatak.
d.+inde 17b/006

dua (A.) i. Güçsüzlük ve ihtiyacını
ortaya koyarak Allah'a
yalvarma, bir şeyin olmasını
isteme.
d.-i 11a/004
d.+ları 32a/002
d.+larıyla 64b/001
d.+sı 11a/004, 11a/006
d.+sın 34b/004

dūd (A.) i. Kurt, böcek.
d. 14a/008
d.-ı 53b/021

dūde (A.) i. Kurt, böcek.
d.-i 66a/011

dümū' (A.) i. Göz yaşları.
d.+la 36b/010

dur- Yapmakta olduğu hareketi
kesmek.
d.-a 33b/001
d.-aydı 15a/013
d.-dum 21b/021
d.-mayub 10a/014, 47b/004,
58b/021
d.-maz 23a/008
d.-ur 3a/009, 3b/020, 8a/015,
11a/003, 15b/013, 20b/021,
24b/011, 25a/010, 30b/017,
39b/013, 47b/017, 48b/021,
49a/010, 52b/013, 55a/003,
65b/010
d.-uram 11a/016
d.-urlar 37a/002, 41b/005, 58a/010
d.-urum 11a/017
d.-uruz 20b/007, 20b/007

d.-mak 59a/001
dut- Tutmak.
d.-abildi 14b/008
d.-alım 24b/011
d.-asun 55b/016
d.-ma 59a/005
d.-muşdı 65b/008

duy- İşitmek.

d.-maz 12b/011

dü (F.) s. İki.

d. 2a/019, 2b/008, 28a/020,
66b/021

dügün i. Evlenme veya sünnet
dolayısıyla yapılan şenlik.

d. 13a/021
d.+ümüz 55b/019

dühān (F.) i. Duman.

d. 60b/013
d.+ı 30a/002

dün i. İçinde bulunulan günden bir
önceki gün.

d. 25b/012, 31b/020, 60a/016
d.+le 31b/021, 60a/016

dünyā (A.) i. Küre-i arz.

d. 1b/018, 12a/017, 12a/018,
12a/018, 68b/0021
d.+da 1b/019, 13a/002, 15b/008,
15b/019, 58a/009, 65a/013,
65a/015, 65a/020
d.+daki 46a/017, 61b/007
d.+dan 10a/021, 12b/016, 17b/017,
29a/019, 38b/005, 47a/014,
52a/001
d.+dır 52a/006
d.+nun 11b/011, 12b/007, 12b/021,
13a/003, 13b/003, 13b/005,
14a/015, 14a/016, 14b/017,
17a/005, 17a/006, 17a/007,
17a/016, 22b/003, 12b/002,
12b/018, 17a/005, 22a/017,
36b/021, 64b/011, 14b/002
d.+sı 31b/010
d.+sında 32a/015
d.+ya 14a/018, 17a/018, 17b/005,
18a/002, 31a/005, 46a/020,
56a/003, 62a/008
d.+yı 12b/020, 13b/017, 30b/007
d.+yla 14a/011

dünyevî (A.) s. Dünyayla ilgili.

d. 20b/020

dür (A.) i. İnci.

d.+lerine 11b/001
d.+ün 7b/004

dür- Bir şeyi kendi üzerine katlayıp
sarmak.

d.-erler 9b/019, 9b/020
d.-ur 29b/015

dürlü i. Türlü.

d. 1b/005, 1b/007, 11a/021,
11b/021, 58a/008, 66a/014,
67a/008

(39)

dürre (A.) i. İnci tanesi.

d.-i 7a/012

dürüst (F.) s. Doğruluktan
ayrılmayan.

d. 10b/020, 35b/004, 55a/010

düstür (A.) i. Ana kural, temel kâide.

d.-u 4a/018

düş- Bulunduğu yerden ayrılıp
yukarıdan aşağıya doğru inmek.

d.-di 12a/008
d.-dügi 65a/016
d.-düm 48a/007
d.-e 10b/020, 65a/020
d.-edir 29b/007
d.-en 16b/011
d.-enler 65a/017
d.-er 14a/002, 34a/015, 34b/010,
35a/021, 45b/019, 62a/013,
62a/013
d.-erim 46a/019
d.-ermiş 47b/016
d.-erse 50a/005
d.-medi 42b/019
d.-mek 49b/005, 49b/006
d.-memişdi 4b/012
d.-meyince 13b/019
d.-mez 17a/010, 20b/007, 65b/004
d.-se 30b/010
d.-üb 13b/018, 15a/001, 35a/007,
65a/019

d.-ücek 40a/005
d.-ünce 46a/019
d.-ür 59b/003

düşman (F.) i. ve s. Hasım.

d.-ı 8b/012
d.+ıların 4b/003
d.+un 49a/005

düşün- Zihninde bir şey
canlandırmak.

d.-üb 36b/006

düşvar (F.) s. Zor, güç.

d.+ ılgla 60a/014

düz- Bir bütün halinde hazırlamak,
tertip etmek.

d.-dükçe 16b/012
d.-ene 27a/010
d.-erin 23a/021
d.-erler 37b/017
d.-üb 60a/002

düzağ (F.) i. Cehennem.

d.-ı 4a/011

-E-

ebā (A.) i. Baba.

e.+sunda 60a/018

ebādān (A.) i. Hiçbir vakit.

e.+ı 29b/018

eb (A.) i. Baba.

e. 63b/013

ebdan (A.) i. Vücut ilmi, tıp.

e. 62a/001
e.+a 29b/015

ebeden (A.) z. Hiçbir vakit.

e. 27b/008, 65b/010

ebed (A.) i. Sonu olmayan gelecek
zaman.

e. 3a/007, 22b/001, 22b/008,
25b/004, 30a/017, 67a/004

ebkār (A.) i. Kızlar, bâkireler.

e.-ı 55b/020

ebnā (A.) i. Oğullar, çocuklar, evlatlar.

e.-ı 10a/021, 51a/019, 51b/007,
51b/018

ebr (F.) i. Bulut.

e.-ı 3b/013

ebrār (A.) i. Olgun, faziletli kimseler.

e. 21b/006, 41a/011
e.+a 54b/018

ebred (A.) s. Çok soğuk.

e.-ı 41b/002

ebrū (F.) i. Kaş.

e. 4a/003

ebşar (A.) i. Gözler.

e.+dır 19b/009

ebvāb (A.) i. Kapılar.

e.+ı 53a/013

ecel (A.) s. Çok büyük, ulu.

e. 14b/007, 18a/006, 19a/016,
20a/008, 21a/005, 42a/015,
56b/006, 67a/007

e.+de 19b/011

e.+dir 53b/017

e.+ı 13a/013, 13a/018

e.+imizi 25b/011

e.+ün 49b/003

ecfān (A.) i. Göz kapakları.

e.+undan 59a/006

ecir (A.) i. Sevap.

e.-ı 2b/003

ecl (A.) e. Sebep.

- e.+ünde 44b/005
- ecnās (A.) i.** Cinsler, çeşitler, türler.
e. 62a/002
- ecsād (A.) i.** Cesetler, bedenler.
e. 44b/016
e.+a 15a/016
e.+dır 15b/010
- eczā (A.) i.** Cüzler, parçalar, kısımlar.
e. 12a/007, 12a/013
e.+sını 59b/004
- ed-** Etmek.
e.-ecekse 42a/013
e.-emeziz 40a/004
e.-emezsin 58b/008
e.-ene 16a/021
e.-enler 51a/006
e.-eruz 18a/017
e.-erüz 18a/021
e.-ib 40b/018
e.-icek 44a/014, 44a/015, 63b/013
e.-üb 21b/007, 22a/004, 23b/012,
28b/015, 52b/008, 57a/010,
58a/014, 58b/004
- edā (A.) i.** Ödeme.
e. 28a/011, 43b/015, 45b/010,
57b/018, 62a/012
e.+sın 22a/006, 54b/003
- edeb (A.) i.** Terbiye, nezâket.
e. 9a/015, 24a/003, 25b/011,
42b/005, 46b/021, 49b/012
e.+ine 49b/015
e.+ini 26a/011, 44b/004
e.+le 26a/007
e.+leri 65b/017
- edebiyye (A.) s.** Edebi kelimesinin
tamlamalarda ortaya çıkan aynı
manadaki müennes şekli.
e.+de 57b/005
- edhem (A.) i.** Karayağız at.
e. 14b/020
- edille (A.) i.** Deliller.
e.-i 37a/014
- edin-** Kendini bir şeyin sahibi
kılmak.
e.-e 31b/009, 31b/010
e.-esin 66a/004
e.-mekle 50b/001
- ednā (A.) s.** Çok aşağı, âdî.
e. 2b/018, 4a/010, 22b/005,
25b/018, 50b/011, 59a/001
- edvār (A.) i.** Devirler.
e. 16b/021
- edviye (A.) i.** İlaçlar, devâlar.
e.-i 36b/008
e.+leri 36a/016
- efāḍil (A.) i.** Faziletli kimseler.
e. 61b/016
e.-i 5b/008, 67a/015
- ef'āl (A.) i.** Fiiller, işler, eylemler.
e. 27b/016, 27b/017, 54b/020
e.+i 27b/020
e.+le 33a/008
e.+ün 16b/015, 21a/010, 21a/012
- efḍal (A.) i.** İhsanlar, lütuflar.
e. 64b/019
- efendi (y.i.)** Kendisine uyulan kimse.
e.+nin 64a/004
e.+si 64a/006
- efkār (A.) i.** Fikirler, düşünceler.
e. 68a/011
- eflāk (A.) i.** Felekler, gökler.
e. 6a/011
e.-ı 3a/019
e.-i 3a/006
e.+e 4a/016, 4b/001
e.+in 64b/021

eflâṭun *i.* Morumsu pembe renk.
e.+dan 64a/001

efrād (A.) *i.* Fertler, kişiler, kimseler.
e.-ı 38a/010, 64b/019, 65b/009
e.+a 57a/002

efrūz (F.) *s.* Aydınlatan, parlatan.
e.-ı 6a/013

efşah (A.) *i. ve s.* En düzgün, en açık.
e. 44b/012
e.+sın 19b/007

efsūn (F.) *i.* Büyü, sihir.
e.-ı 16b/011

efvāc (A.) *i.* Bölükler, cemâatler.
e.-ı 4b/017

efza^c (F.) *s.* Artıran, çoğaltan.
e. 68a/013

eg- Biraz öne veya yana doğru çevirmek.
e.-enleri 20b/003
e.-meyiz 18a/003
e.-mezüz 18a/003

eġāni (A.) *i.* Şarkılar, türküler.
e. ye 29a/002

eger (F.) *e.* Şart cümlelerinin başına getirilen kelime.
e. 10a/019, 10b/015, 10b/016,
10b/018, 64b/014, 65a/009,
66a/021, 68a/012
e.+çi 5a/001, 24a/005, 37b/017

egerçi (F.) *e.* Her ne kadar.
e. 11a/014, 11b/019, 13a/016,
13a/017, 65a/016, 65a/018,
68b/009

(51)

egle- Alıkoymak.
e.-yüvirüriz 23a/005

eglen- Hoşça vakit geçirmek.
e.-em 46b/007
e.-mez 65a/005
e.-üb 15a/013

eglence *i.* Eğlenmek işi.
e.+dir 23a/004

egri *s.* Çarpık.
e. 45a/012

eḡabb (A.) *s.* Sevgili.
e. i 19b/005

ehad (A.) *i.* Bir.
e.+in 52a/001

eḡādīṣ (A.) *i.* Hadisler.
e. 58a/018
e.+de 15b/001

eḡaf (A.) *s.* Çok hafif.
e. 62a/020

eḡaḡ (A.) *s.* Çok lâyıık, yakışır.
e. 65a/004

eḡass (A.) *s.* Çok hasis, cimri.
e. 60b/006

ehem (A.) *s.* Çok önemli.
e. 63b/014

ehil (A.) *i.* Sahip, mâlik.
e.+i 36a/016
e.+ler 44a/013
e.+lerdir 46a/018

ehl (A.) *i.* Sahip, mâlik.
e.-i 7a/020, 7b/005, 10b/011,
11a/018, 26a/020, 27b/009,
27b/009, 29b/002, 32b/011,
34b/016, 34b/019, 45a/004,
45a/008, 47a/014, 48a/017,
49b/014, 52a/004, 62b/012,
64b/016

- e.+i 15b/002, 16a/007, 17a/013,
47b/003, 50b/005, 61b/007,
62b/009, 62b/021, 11a/017,
21b/021, 65b/001
e.+iden 62a/014
e.+inden 10b/003
e.+ine 37b/008, 40a/004, 47b/010,
62b/017, 40a/005
e.+ini 47b/008
e.+inün 47a/003
e.+üne 11a/020, 11b/002, 62a/011
- ehvāl (A.) i.** Korkular.
e.-i 15b/017, 49b/004
e.+ünden 11b/020
- ehven (A.) s.** Daha az zararsız, daha az
kötü.
e. 62a/020
- ek-** Toprağa tohum atmak veya
gömmek.
e.-erse 68a/009
e.-melü 20b/011
e.-üb 22b/012, 30a/015
- ekābir (A.) i.** Büyük adamlar.
e. 61a/014
- eḳālīm (A.) i.** İklimler.
e.-i 2a/017, 6a/013
- eḳallī (A.) z.** En az, en azından.
e. 11a/006
- ekbād (A.) i.** Karaciğerler.
e. 13b/005
- ekber (A.) s.** Çok büyük.
e. 61b/018
- ekin i.** Buğday, arpa vb. tahılların
filizlenmesinden harmana kadar
ki durumlarına verilen isim.
e.+ler 30a/015
- ekkāl (A.) i.** Çok yiyen.
- e. e 12a/021
- ekmek i.** İnsanın başlıca gıdası olan
yiyecek.
e. 15a/021
- ekmel (A.) s.** Kâmil, mükemmel.
e. 64b/019
- ekrem (A.) s.** Çok kerim, cömert.
e.-i 58b/019
e.+in 51a/012
e.+inden 58b/019
- ekser (A.) s.** Çok fazla, en çok.
e. 9b/008, 31a/009, 38a/016,
38b/007, 44a/018, 47b/015,
51a/011, 56b/015, 59a/014,
65a/019, 65b/021
e.-i 59a/014
e.+dir 19b/010
e.+i 10a/018, 34b/009
e.+ün 20b/008
- eksik/eksük s.** Noksan.
e. 10a/008, 10a/009, 51b/004,
64b/014
- eksil-** Azalmak.
e.-ür 10a/015
e.-ürse 66a/021
- eksül-** Azalmak.
e.-mez 38a/015
- ekvān (A.) i.** Varlıklar, âlemler.
e. 27b/003
e.+da 26b/014
- el i.** Vücudumuzun tutmaya yarayan
kısmı.
e. 3b/002, 21b/006, 28a/003,
28a/017, 33b/021, 35b/004,
45a/013, 45b/019, 45b/020,
51a/012, 66b/012
e.+de 68b/008

- e.+den 35b/002, 46a/019, 46b/009,
46b/015, 51b/010, 58b/008
- e.+e 22a/021, 25a/016, 42b/018,
46a/019, 46a/019, 46b/006,
46b/009, 48a/013
- e.+i 15a/007, 19a/004, 62b/009
- e.+imizde 10b/009
- e.+imizden 25a/013
- e.+inde 25a/018, 64a/013
- e.+indedir 25a/017
- e.+inden 2a/005, 10b/014, 13b/005,
35b/002, 54a/008
- e.+ine 6b/015, 10b/020, 46a/019,
46b/017, 48a/005
- e.+ini 12b/016
- e.+iyle 22b/015, 42a/014, 56a/017,
61b/010
- e.+lere 65a/018
- e.+leri 31a/005
- e.+lerinde 53a/011, 64a/010
- e.+lerinden 2a/004
- e.+lerini 42b/009
- e.+üme 12a/003
- e.+ün 42a/015
- e.+ünde 26b/003
- e.+ünden 14b/008, 18b/018,
42a/015, 46b/004, 55a/013,
55a/014, 55a/018, 55a/018,
56a/005, 56a/006, 56b/021,
59a/001
- e.+üne 16b/019, 30a/018, 30a/020,
42a/011
- elbâb (A.) i.** Akıllar.
e. 63b/019
- elbet (A.) z.** Şüphesiz, muhakkak.
e.+de 1b/020, 14a/018
e. 3a/014, 5b/018, 5b/020, 6a/008,
6a/009, 65b/002, 67b/007,
68b/0014
- elbise (A.) i.** Çamaşır üstüne giyilen
dış giyeceği.
e. 44a/010
e.-i 31a/006
- elçi i.** Aracı.
e.+leri 62a/015
- eled-/elet-** İletmek.
e.-eler 42b/001
e.-eyin 49a/001
e.-mek 23a/014
e.-ün 23a/008
- elek i.** Tahta bir kasnaktan ibaret
eleme âleti.
e.+den 44a/017
- elem (A.) i.** İztırab, keder, gam.
e. 17a/007
e.+ine 56b/018
- eleşdür-** Tenkit etmek.
e.-üb 45b/014
- elfâz (A.) i.** Lafızlar, sözler.
e. 12a/002, 23b/012, 37a/014,
40b/005, 58b/002, 58b/010
e.-ı 44a/011
e.+ına 57b/010, 57b/016
e.+ını 57b/018
e.+un 44b/015
- elif (A.) i.** Arap alfabesinin ilk harfi.
e.-i 7a/018
- elli i.** Kırk dokuzdan sonra gelen sayı.
e. 10b/004, 54b/009
- elṭâf (A.) i.** Lutufklar.
e. 12a/014
e.+ın 4a/010
- elvâḥ (A.) i.** Levhalar, manzaralar.
e. 37b/004, 37b/007
e.-ı 4b/015, 37a/015
- elvân (A.) i.** Renkler.
e. 27b/004, 41b/008
- em' â- (A.) i.** Bağırsaklar.
e.-ya 29b/014
- emâkin (A.) i.** Yerler, mevkiler.

- e.+leründe 49a/015
- emān (A.) ü.** Yardım isteme, imdat dileme.
e.-ı 6b/014
e.+ı 41a/017
- emānet (A.) i.** Güvenilir kimseye bırakılan şey veya kimse.
e. 47b/012
- emāni (A.) i.** İstekler, dilekler.
e.+ye 22a/007
- emāret (A.) i.** Emir olma, emirlik.
e. 62b/010
e.+i 61b/012
- emek i.** Harcanan beden ve kafa gücü.
e.+ler 11a/017
- emel (A.) i.** İstek, arzu.
e. 54a/010, 60b/005, 68a/019
e.-i 12b/019
e.+e 68a/018
e.+i 13a/019, 18a/017
e.+imizden 25a/008
e.+imüz 25b/011
e.+leri 41b/009
e.+ün 19b/009, 55b/010
- emīn (A.) i. ve s.** Güvenilir, inanılır.
e. 17a/008, 18a/004
e.+i 9a/016
- emir/emr (A.) i.** Buyruk.
e. 42b/020
e.+de 5b/017, 36a/004
- emmāre (A.) i.** Emreden, emredici.
e.+dir 16a/002
- emn (A.) i.** Emniyet, güven.
e. 68a/017, 68a/019
e.-i 68a/018
- emniyyet (A.) i.** İnanma, güvenme, itimat.
e.+üne 17a/003
- emrāz (A.) i.** Hastalıklar, marazlar, illetler.
e.-ı 36a/018
- emşāl (A.) i.** Geçmişte olan şeyleri nakleden hikâyeler.
e.+ini 66a/008
- emṭār (A.) i.** Yağmurlar.
e.+ı 26b/014
- emvāc (A.) i.** Dalgalar.
e.+dır 27b/006
- emvāl (A.) i.** Mallar, mülkler.
e. 29b/013
e.+dir 52a/005
- emvāt (A.) i.** Ölüler.
e. 5a/010
e.+dan 52a/014
- emyāl (A.) i.** Miller.
e. 51a/010
- en i.** Bir şeyin iki boyundan daha küçük olanı.
e. 3b/003
e.+süz 22a/019
- en-** İnmek.
e.-di 26b/016
- enām (A.) i.** Yaratılmış olan bütün mahlûkat.
e. 9b/011
e.+dan 63b/017
e.+ı 6b/009, 41a/018
e.+ın 4b/019
- enāmīl (A.) i.** Parmak uçları.
e.-i 3b/010, 36b/008

enbiyā (A.) i. Peygamberler.
e. 1b/020, 5a/011, 5a/013, 6a/002,
16a/010, 16a/012, 40b/002,
51a/002
e.-i 3b/011, 63a/004
e.+dan 39a/021

endür- İndirmek.
e.-ecek 68b/006

enfa^c (A.) s. Çok faydalı.
e. 61a/013
e.+i 46a/002

enfās (A.) i. Nefesler.
e. 15a/005, 68a/011
e.-i 39a/014

enhār (A.) i. Nehirler.
e. 46a/009
e.+ı 46a/004

enis (A.) i. Dost, arkadaşı, yâr.
e. 5a/006, 9b/002, 47a/009
e.+esi 24b/021
e.+im 25b/004
e.+leri 51b/021

ense i. Boynun arka kısmı.
e. 51b/003

envā^c (A.) i. Nevîler, çeşitler.
e.-ı 11a/015

envār (A.) i. Nurlar, ışıklar.
e.-ı 6b/020

enver (A.) s. Çok nurlu, çok parlak.
e.+sin 6a/016

er i. Erkek.
e. 29b/010
e.+ini 4b/021, 68b/0015
e.+leri 36b/015, 56a/019
e.+lik 60a/007

er- Yetişip dokunmak.

e.-ilmez 3a/007, 20a/001
e.-ir 54a/003
e.-mek 15a/021
e.-mezem 48a/016
e.-mezse 18a/019, 18a/020
e.-miş 24b/003, 29b/006
e.-se 16a/009

erba^c (A.) s. Dört, dördüncü.
e.+i 46a/002

erbāb (A.) s. Sahipler.
e.-ı 1b/010, 1b/021, 5b/005, 5b/009,
56b/020

eren i. Ermiş, velî.
e.+leri 11b/001
e.+lerin 56a/019

erḥam (A.) i. Rahimler.
e.-i 58b/020

erid- Eritmek. Bir sıvı içinde
katılığını kaybedip dağılmasını
sağlamak.
e.-esin 55a/020
e.-irler 46b/011

eriş- Yetişmek.
e.-dim 23b/002
e.-e 60a/017
e.-meden 31a/001
e.-mez 18a/013, 41b/011
e.-ür 34b/010
e.-ürdük 3b/008
e.-ürler 58a/007
e.-ürmüsün 54a/018

erte i. Bir günün veya belli bir
zamanın hemen arkasından
gelen.
e. 15b/020, 54a/018
e.+lere 4a/020, 47a/005, 47b/001

ertesı s. Sonraki.
e. 18a/020

ervāḥ (A.) i. Ruhlar.

- e. 10a/007, 16a/004, 58a/006,
58a/015
e.-ı 5a/011, 8b/020, 9b/015,
11a/010, 12a/014, 16a/016,
53a/008
e.+dan 37a/017
e.+dır 15b/009
e.+ı 58a/003
e.+ın 58a/004
e.+ta 58a/004
- erzāk (A.) i.** Rızıklar.
e.-ı 18b/014
e.+una 66b/012
- es-** Bir yönden bir yöne doğru
hissedilir şekilde hareket etmek.
e.-en 31a/019
e.-icek 61a/003
e.-mek 34a/021
- eş' ab (A.) s.** Çok güç.
e. 44b/001
e.+a 20b/018
- es' ad (A.) s.** Çok hayırlı.
e.-ı 26b/018
- esās (A.) i.** Asıl yapı, temel.
e. 29b/017
e.+ı 11a/018
e.+ım 47a/005
- esb (F.) i.** At.
e.-i 3b/021
- esbāb (A.) i.** Giyecek, elbise.
e. 17b/020, 27a/002, 53a/020
e.+ını 15b/014
e.-ı 10a/013, 16a/006, 52a/006
e.+ı 43a/001
e.+ımı 25b/019
- eşdāf (A.) i.** Sedefler.
e.-ı 7a/013
- eşdāk (A.) s.** Çok sādık, çok doğru.
- e. 44b/012
e.+ları 67a/011
- eşdikā (A.) i.** Gerçek, samimi dostlar.
e.+sıyla 32b/017
- esed (A.) i.** Arslan.
e. 4b/005
e.-i 4a/021
- esef (A.) i.** Üzüntü, acınma, yerinme.
e. 17b/005, 60b/002
e.+ün 19a/020
- eser (A.) i.** Sarfedilen bir emek,
yapılan bir iş sonucunda
meydana gelen emek ürünü şey.
e. 11b/008, 45a/019, 52b/015,
65b/016
e.+dir 4a/011
e.+i 34b/012, 39b/021, 50a/016
e.+ini 16b/021
e.+leri 10a/016
e.+lerin 21a/015
- eşfā (A.) s.** Saf, en temiz.
e.-i 29a/001
- eşfār (A.) i.** Kitaplar.
e. 41a/010
- eshel (A.) s.** Çok kolay.
e. 60a/021
- esir (A.) i.** Tutsak.
e. 67b/004
e.+ini 56a/005, 56a/008, 56a/009
e.+ken 56a/007
- eşkāl (A.) i.** Ağır şeyler.
e. 41a/014
- eski s.** Üzerinden zaman geçmiş.
e. 35a/007, 48a/011
- esmā (A.) i.** İsimler.
e. 37a/009

- e.-yı 5b/001
e.+da 55a/005
- eşmār (A.) i.** Meyveler, semereler.
e. 46a/008, 63a/001
e.+ı 46a/004
- esnān (A.) i.** Yaşlar.
e.+ı 28b/010
- esrār (A.) i.** Gizlilikler, sırlar.
e.-ı 2a/015, 2b/005
- eşvāt (A.) i.** Sesler, sedâlar.
e. 28b/011
e.+dan 52a/013
- eş i.** Çift olan iki şeyden biri.
e.+leri 17b/013
- eş'ār (A.) i.** Şiirler, manzum sözler.
e. 65b/021
- eşbāh (A.) i.** Benzerler, benzeyen şeyler.
e. 37a/016
e.+ı 58a/004
- eşcār (A.) i.** Ağaçlar.
e. 46a/008
e.+ı 17b/008, 46a/003
- eşed (A.) s.** Çok şiddetli.
e. 33a/017
e.-i 61b/016
- eşeg i.** Merkep.
e.+ün 16a/001
- eşheb (A.) s.** Alacalı, akli karalı.
e. 14b/020
e.+den 19b/012
- eşid-** İştirmek.
e.-icek 40a/009
- eşig i.** Kapı boşluğunun alt tarafında bulunan taş veya tahtadan, yüksekliği çok az çıkıntı.
e.+ı 25a/021
e.+inde 36b/020
e.+ini 49b/016
- eşk (F.) i.** Göz yaşı.
e.-i 67a/017
- eşkbār (F.) s.** Çok ağlayan.
e. 3b/014
- eşkıyā (A.) i.** Hırsızlar, haydutlar.
e. 42b/008
e.-yı 26b/019
- eşle-** Eş etmek.
e.-rsün 35a/010
- eşrār (A.) i.** Çok kötü kimseler.
e. 41a/011
e.+a 21b/002
- eşyā (A.) i.** Yiyecek ve içecek dışında insan için gerekli her şey, nesnelere.
e.+da 23b/016, 27a/016
e.+ı 28a/003
e.+nun 3a/001
- et-** Etmek.
e.-di 6b/019, 6b/020, 14b/004, 14b/004, 38a/018, 48a/005, 49a/006, 54b/013, 68a/001
e.-digim 48b/003, 48b/004
e.-digimiz 10a/017
e.-dik 21a/001infak, 21a/001infak
e.-dikçe 13b/007, 23b/004, 23b/005, 27a/015, 33b/003, 33b/007, 33b/008, 33b/008, 33b/009, 47a/011, 47b/009, 57a/019, 57b/014, 57b/015
e.-dikleri 4a/016
e.-diklerince 46b/019
e.-diklerini 45a/008
e.-diklerün 42b/010

e.-diler 48a/009, 48a/009
e.-dilerse 22a/014
e.-dim 11b/007, 12a/010, 67b/020,
67b/020
e.-din 22a/013
e.-dügi 5a/009, 43b/003, 54b/013,
67b/008
e.-dügin 26a/016, 55b/011
e.-dügümüz 10a/017
e.-dügün 36a/005
e.-düklerini 58a/012
e.-dün 24a/020
e.-me 13b/0010, 17a/009, 17a/009
e.-medi 29b/006
e.-medin 5b/010, 5b/011, 5b/014,
5b/015
e.-medüğim 46a/017
e.-mege 12a/006, 16a/003
e.-megi 35a/013, 36b/020, 52a/018
e.-mek 8b/007, 8b/008, 13b/020
e.-mekde 18b/010
e.-melü 33b/019
e.-memege 11a/009
e.-meye 13b/011, 50a/009, 50a/009,
63b/019
e.-meyem 12a/002, 12a/003,
21b/021
e.-meyesin 63b/002, 63b/003
e.-meyüb 23a/018, 28b/020
e.-mez 13a/011, 13a/011, 13a/017,
64b/006, 68b/008
e.-mezler 22b/006
e.-mişdir 9a/008, 13b/004, 47b/011,
52a/014, 52a/014, 52a/015,
52a/016, 58b/003
e.-mişlerdi 5a/016, 5b/014, 5b/015,
5b/018, 5b/018
e.-mişlerdir 9a/009, 9a/010
e.-se 6a/001, 15a/001, 15a/003,
16a/010, 17b/019, 17b/020,
17b/021, 21a/020, 21b/002
e.-sen 1b/003, 62a/002
e.-sene 20a/019
e.-sün 48b/013
e.-sünler 53a/002
e.-tin 7a/006
e.-tügün 55b/011

eteg *i.* Elbisenin belden aşağı kısmı.
e.+i 29b/009
e.+in 65b/016
e.+ine 18a/013
e.+ini 23b/017

etiş- Yakınındakiyle geçinememe.
e.-e 10b/019

etkıyâ (A.) *i.* Günah işlemekten korkan
kimseler.
e. 51a/002

etrâb (A.) *i.* Eğlenceler, şenlikler.
e. 49a/019

etrâf (A.) *i.* Taraflar.
e.+da 49a/005
e.+ı 53a/006
e.+ında 62a/015

etvâr (A.) *i.* Tavırlar, davranışlar.
e. 17a/001

ev *i.* Bir ailenin oturması için yapılmış
yapı.
e. 27a/002, 29b/017, 43a/019,
54b/004
e.+i 43a/013
e.+in 10b/006
e.+inde 32a/009
e.+indedir 19b/020
e.+ine 7b/001
e.+ini 68a/015
e.+ler 37b/020
e.+lerin 37b/016
e.+lerini 27a/001
e.+li 56b/012

evâhîr (A.) *i.* Son dönemler, son
zamanlar.
e.+ünde 67b/016

evâmir (A.) *i.* Buyruklar, emirler.
e. 29a/001, 53b/006
e.+i 32b/005, 32b/006, 52b/002

evān (A.) i. Vakit, zaman.
e.-ı 22a/013
e.+da 5a/013

evāsıṭ (A.) i. Ortada bulunanlar.
e.+ında 67b/016

evc (A.) i. En yüksek, doruk.
e.-i 2b/020

evet ü. Cevap olarak kullanılan tasdik sözü.
e. 39b/017

evkāt (A.) i. Vakitler, zamanlar.
e.+da 29a/016
e.+ı 11a/008, 21b/018, 32a/005,
48b/008
e.+ımız 10b/011
e.+ımız 20b/019
e.+ında 65b/002
e.+ını 43b/016
e.+ları 52b/020

evlā (A.) s. Daha uygun, daha iyi.
e.+sı 31b/010, 44a/008
e.+sında 32a/015

evlād (A.) i. Oğullar, kızlar.
e.-ı 19a/005

evliyā (A.) i. Allah'ın sevgilisi olan ermişler.
e. 9b/004, 9b/005, 16a/010, 39a/004
e.-i 3b/015, 9b/007, 26b/013
e.-yı 39a/006
e.+dan 39a/021
e.+i 40b/003

evrād (A.) i. Dualar.
e.+ın 4a/002

evrāk (A.) i. Yapraklar.
e.-ı 10a/010, 37b/006
e.+ı 46a/006
e.+ıyla 36a/019

evsa^c (A.) s. Çok geniş.
e.+a 19b/015

evşān (A.) i. Putlar.
e.+ımız 29a/012

evtād (A.) i. Direkler, kazıklar.
e. 64b/017

evvel (A.) ta. Önce.
e. 8b/001, 17a/021, 24a/016,
24a/017, 67b/014
e.+den 51b/015
e.+i 39b/020
e.+in 65b/008
e.+inde 32b/006
e.+isini 67b/005
e.+ki 12b/017
e.+kisünden 35a/016
e.+ünde 32b/008, 67b/015

evvelā (A.) z. İlk olarak.
e. 9b/011, 10a/006, 10b/007,
16a/014, 28b/009, 28b/014

evveliyē (A.) s. Evveli kelimesinin tamlamalarda kullanılan şekli.
e. 27a/021

evvelki (A.) s. Daha önceki.
e.+si 15b/006

evzā^c (A.) i. Durumlar, duruşlar.
e.-i 5b/016
e.+a 49b/009

evzār (A.) i. Günahlar, hatalar.
e. 41b/018
e.+ı 41a/014

eyd-/eyit- Eyitmek. Söylemek.
e.-ür 41b/016, 41b/020, 45b/008,
46a/012, 47b/021, 48a/021,
64a/001, 67b/018
e.-ürler 65a/010

eyi s. İyi.

e. 35b/005

eyilüg i. İyilik.

e.+imizi 46b/014

eyle- Etmek, yapmak.

- e. 1b/013, 21a/011, 21a/012,
21a/015, 63b/004, 63b/010,
68a/005, 68a/013
e.-di 5a/010, 38a/018, 38a/019,
38a/020, 43a/002, 67b/021
e.-dik 3b/011
e.-diler 9a/011, 9a/012, 9a/012,
63b/016
e.-dim 10a/021, 11a/008, 11a/009,
11a/011
e.-dün 3b/012, 3b/016, 3b/017
e.-me 49a/002, 55a/019
e.-mege 30a/019, 39b/017
e.-mek 21b/006, 22b/001, 23b/016,
23b/017, 64a/011
e.-meye 37a/012
e.-meyeler 64a/010
e.-meyince 25a/007
e.-meyüb 26b/003
e.-mez 25b/006, 25b/015, 26b/009,
28b/002, 30b/012, 31b/013,
34b/002, 50b/004, 50b/005,
50b/008, 50b/008, 55b/019,
60b/011, 61a/010, 63a/014,
64b/016
e.-meziz 20b/015
e.-mezler 41a/015, 49b/015,
56b/008
e.-mezsın 17b/007, 20a/008
e.-mezüz 18b/002, 20b/016
e.-miş 67b/018, 67b/019
e.-mişdir 3a/014, 48b/018
e.-r 19a/005, 24a/017, 45a/007,
47a/015, 47b/002, 47b/002,
50b/003, 50b/003, 51b/010,
56b/012, 56b/013, 58b/014
e.-rdim 49a/005
e.-rim 45b/012, 45b/013
e.-rler 47a/013, 49b/015, 51b/019,
52a/019, 52b/007, 56b/007,
66a/010
e.-rsem 50a/014

e.-rsin 35a/009, 47a/012

e.-sün 42a/017

e.-ye 10b/017, 16b/004, 16b/005,

24b/001, 24b/001, 30b/015,

33a/015, 33a/015, 33a/017,

33b/016, 33b/016, 33b/017,

33b/017, 33b/018, 35b/002,

36a/012, 36b/007, 36b/008,

36b/010, 37b/003, 37b/005,

42a/010, 50b/004, 50b/005,

55a/015, 57a/011, 57a/011,

57b/005, 60a/001, 60a/020,

61b/009, 63a/015, 63a/016

e.-yegör 46a/011

e.-yeler 19a/006, 43a/004

e.-yem 11b/016, 11b/017, 46a/003,

46a/003, 46a/004

e.-yemeyesin 59a/010

e.-yenler 17b/009, 58a/015

e.-yesin 48a/019, 54b/006

e.-yesun 59a/012

e.-yesün 35a/007

e.-yken 65b/002

e.-yüb 7a/009, 9a/012, 10b/014,

11a/007, 63a/010

eyü i. İyi.

e. 1b/021, 21a/003, 62a/016

e.+leri 51b/008

e.+lükleri 28b/019

e.+sidir 57a/009

eyvân (F.) i. Köşk, kasır.

e. 3b/016

e.-ı 2a/014, 2a/016, 2b/005

eyyâm (A.) i. Günler.

e. 3b/021, 10a/011, 15b/004,

17a/003, 32a/003, 42a/006,

51a/019

e.-ı 15a/008, 19b/002

e.+da 6b/007

e.+ı 13a/012, 23b/013

ez- Çiğnemek, ufalamak,
parçalamak.

e. 47b/015

ezā (A.) *i.* Eziyet, cefâ.
e. 61b/006

ezân (A.) *i.* Davet.
e. 26a/014, 48a/021
e.+ım 48b/002
e.+ınun 48a/020

ezel (A.) *i.* başlangıcı olmayan geçmiş zaman.
e. 53b/016
e.+de 37b/019, 68b/0017
e.+den 48b/001

ezfer (A.) *s.* Güzel kokulu, güzel kokan.
e.+sin 6a/015

ezhâr (A.) *i.* Çiçekler.
e. 7a/015, 46a/008
e.-ı 36b/007
e.+a 46a/011
e.+ı 45b/005

ezvâc (A.) *i.* Zevçler, eşler.
e.+ımı 48b/011

-F-

fağl (A.) *i.* Fazilet.
f.-ı 6a/011
f.+ın 4a/009

fağ (A.) *i.* Tuzak.
f.-ı 54b/003

fâhîr (A.) *s.* Övünen, iftihar eden.
f. 50b/001

fâhişe (A.) *i.* Kötü kadın, kahpe.
f. 17a/010
f.+den 56a/003
f.+dir 13b/012, 14a/009

fahır (A.) *i.* Övünme, iftihar.
f.-ı 60a/019
f.+üne 14b/01

fâ'ide (A.) *i.* İşe yarama.
f. 10a/020, 17b/020, 17b/021,
23a/008, 59a/012, 61a/011,
66a/007, 59a/002
f.+si 62b/006

fâ' il (A.) *i. ve s.* Yapan, işleyen kimse.
f. 55a/012, 55a/014
f.+le 39b/015

fâ' iz (A.) *s.* Üstün gelen.
f. 53a/012

fâka (A.) *i.* Yoksulluk.
f. 31a/001

fağd (A.) *i.* Yokluk, bulunmama.
f.+i 16b/018

fâkih (A.) *i.* Fıkıh âlimi.
f.+e 53a/019
f.+ler 37a/005

fakîr (A.) *i. ve s.* Yoksul kimse.
f. 11a/007, 12b/006, 43b/005,
43b/005, 43b/006, 43b/007,
50a/008, 56a/008, 59a/020
f.-i 2b/017
f.+i 43b/008, 50b/004

fakır (A.) *i.* Fakirlik.
f. 36b/006, 60b/001, 60b/015,
61b/017
f.-ı 4a/001, 36a/019
f.+ın 59a/020
f.+ına 2b/021

fal (A.) *i.* Gâipten haber verme.
f.+cıysa 45a/021
f.+ı 45a/021
f.+ıysa 45a/021

falân (A.) *s.* Belirtilmesi gerekli görülmeyen isimlerin önüne getirilerek onları belirsiz şekilde niteler.

- f. 23a/006, 56a/015
- fānī (A.) s.** Ölümlü, bâki olmayan.
f. 25b/013, 67b/004
f.+dir 16b/018
f.+nün 12b/018
f.+ye 22a/012, 22a/021
- fāriğ (A.) s.** Vazgeçmiş, el çekmiş.
f. 18a/007, 29a/005, 41b/005,
49b/004, 52a/013
- fāriķ (A.) s.** Ayıran, tefrik eden.
f. 28b/015
- fāris (A.) i.** Atlı.
f.+leridir 2a/011
- farķ (A.) i.** Farklılık.
f.-ı 6a/013, 67b/002
- fārūk (A.) i.** Ayıran.
f. 9a/018
- farz (A.) i.** İslâm dininde yapılması
gerekli yükümlülük.
f. 12a/013, 51a/005, 52a/002,
64a/006
- fāsıķ (A.) i. ve s.** Günahkâr kimse.
f.-ı 61a/014
- faşıl (A.) i.** Ayırma, ayrılma.
f.+da 46a/002
- fāşıla (A.) i.** Açıklık, boşluk.
f. 55a/017, 55a/017
- fāsıd (A.) i.** Bozulmuş, bozuk.
f. 36b/013
f.+le 13b/009
- fāsıde (A.) s.** Fesatçı kadınlar.
f. 31a/016, 59b/019
f.+i 56a/010
f.+si 17a/005
- faşīh (A.) i. ve s.** Güzel, ahenkli, açık.
f. 45a/003
f.-i 2b/007, 2b/007
- faşıl (A.) i.** Ayırma, ayrılma.
f. 12a/001
f.-ı 9b/020
f.+ı 40a/013
- faýda (A.) i.** İşe yarama, yarar.
f. 11a/006, 13b/020, 20a/019,
21a/003, 31a/019, 34b/020,
41b/012
f.+sı 10b/018, 10b/019
- fāyih (A.) s.** Güzel kokan.
f. 7a/016
- fāzıl (A.) s.** Faziletli.
f. 52a/008, 56b/011
- fażl (A.) i.** Cömertlik, iyilik.
f. 39b/011
f.+una 61b/009
- fecā' at (A.) i.** Çok acıklı.
f. 44b/002
- fehın (A.) i.** Anlama, anlayış.
f. 34b/020, 39b/017, 40b/002,
40b/004, 45a/007, 45a/008,
47a/012, 48a/019, 56b/008
f.+leri 37a/007
- felāh (A.) i.** Kurtuluş, selâmet.
f.+çün 48b/004
f.+la 62a/010
- felek (A.) i.** Gökyüzü, semâ.
f. 2a/016, 11b/002
f.-i 2b/006, 2b/018, 2b/021, 3a/009,
3b/005, 7b/008
f.+di 5a/004
f.+e 5a/002
f.+ler 64b/013
f.+ün 2b/018

- fem (A.) i.** Ağız.
f.-i 54a/011
f.+inde 28b/010
- fen (A.) i.** Matematik, fizik, kimya, biyoloji.
f.+de 5b/016, 36b/016
f.+den 44a/019
- fenā (A.) s.** Kötü.
f. 12a/019, 16b/011, 49a/020, 65a/014, 67a/009
f.+da 20a/001, 65a/012
f.+i 65a/011
f.+sında 50a/006
f.+sından 11b/011
- fer (A.) i.** Parlaklık, aydınlık.
f.+i 24a/009
- ferāgat (A.) i.** Hakkından isteyerek vazgeçme, el çekme.
f. 32b/021, 52a/002
f.+da 53a/005
- ferah (A.) i.** Gönül açıklığı, sevinme.
f. 59a/019
f.+dan 26a/005
f.+ı 60b/014
f.+lık 13b/001
- ferāş (A.) i.** Süpürme.
f. 61a/008
- ferd (A.) i.** Kişi.
f. 56a/021, 65b/009
f.-i 38a/010
f.+indeki 6b/011
- ferhān (A.) i.** Sevinçli, neşeli.
f. 50b/011
- ferīd (A.) i. ve s.** Eşsiz, tek.
f. 49a/018
- ferište (F.) i.** Melek.
- f.+leri 42b/002
- fersā (F.) s.** Bozan, tüketen.
f. 60b/013
- ferş (A.) i.** Yayma, döşeme.
f. 7b/007
- feryād (F.) i.** Bağıрма, haykırış.
f. 47b/007
f.+ı 41b/011
- fesād (A.) i.** Bozulma, bozukluk.
f.-ı 63a/007
f.+da 38a/011
f.+dan 14b/019, 54b/004
f.+ı 31a/009
f.+ımızun 20b/012
f.+un 34b/013
- feşāhat (A.) i.** Kelimelerin açık, doğru kullanılması.
f.-i 57b/008
f.+ı 57b/003
- fesh (A.) i.** Bozma, iptal etme.
f. 3b/011
- feth (A.) i.** Açma, açılma.
f. 53a/002
f.-i 6a/012
f.+in 8b/017
- fevāhiş (A.) i.** Kötülükler.
f.-i 20b/013
- fevāyid (A.) i.** Faydalar, menfaatler.
f.+ini 43a/017
- fevāyih (A.) i.** Güzel kokular.
f. 44a/013
- fevt (A.) i.** Bir şeyi elden kaçırma.
f. 53b/011, 67a/008
f.+i 42a/011
- feyz (A.) i.** Verimlilik, bereket.

- f. 4b/005
f.-i 2a/015, 39a/013
- fezâ (A.) i.** Ucu bucağı bulunmayan boşluk, dünyânın sonsuz olan genişliği.
f. 68a/017
f.-ı 68b/002
f.-i 6b/013
f.+da 48a/003
f.+sı 3a/005
f.+sından 27a/007
- fezâil (A.) i.** Faziletler.
f.+leriyle 63b/009
- fıkh (A.) i.** İslâmî ilim.
f.+ın 56a/014
- fırşat (A.) i.** Kaçırılmayacak durum ve zaman.
f. 21a/016, 53b/014, 60b/002
f.+ı 15a/011, 42a/013
- fısk (A.) i.** Ahlaksızlık.
f.+dan 44a/020
- fiṭnat (A.) i.** Zihin açıklığı, uyanıklık.
f.+un 54b/003
- fiṭrat (A.) i.** Yaratılış.
f. 4b/015
- fi' il (A.) i.** Her türlü iş, amel.
f. 27a/020, 54b/018, 61b/001
f.+den 32b/002
f.+e 32a/020, 32b/019, 40b/009
f.+im 49a/004
f.+in 1b/021
f.+inde 13b/016
f.+indedir 64a/021
f.+ine 39b/004
f.+leri 41a/011, 65b/018
f.+ün 19a/011
- fikr (A.) i.** Düşünce.
- f. 10b/017, 11b/007, 12a/003,
17b/007, 68b/008
f.-i 25b/011, 61a/002
f.+de 53a/005
f.+i 5a/007, 38b/015
f.+inde 26a/018
f.+le 12a/005
f.+lerle 49b/005
f.+ünile 55b/020
- fikret (A.) i.** Düşünme, düşünce.
f. 31a/021, 32b/020, 60b/007
f.+i 40a/011, 45a/017
- firâset (A.) i.** Hemen anlama, kavrama.
f.+üne 49b/015
- firâş (A.) i.** Yatak, döşek.
f. 19a/003
- fir'avn (A.) i.** Firavun.
f. 41a/012
f.+ı 59b/012
f.+una 54b/006
f.+undan 59b/010
- firdevs (A.) i.** Cennet.
f.+de 10a/007
- fırkat (A.) i.** Ayrılık, ayrılış.
f. 54a/002, 60a/013
f.+im 48a/011, 46b/018
f.+le 46a/020
f.+ün 4b/008
f.+ünden 47a/020
- firuze (F.) i.** Yüzük, bilezik.
f. 4a/004
- fiten (A.) i.** Fitneler.
f. 59a/007, 59a/015, 60b/007
f.+dir 13a/0010
- fitne (A.) i.** Karışıklık, fesat.
f. 31a/018
f.+siyle 48a/009
f.+ye 54b/003

fuad (A.) *i.* Kalp, yürek, gönül.
f. 44b/016
f.-ı 68a/014
f.+ı 31b/014
f.+ımızun 20b/013
f.+ları 41b/003, 51b/021, 52b/009

fukarā (A.) *i.* Fakirler, yoksullar.
f.+dan 11b/015

fuşl (A.) *i.* Fasıllar, bölümler, fasıllar.
f.-i 46a/002, 31b/003

fuzl (A.) *i.* Gereksiz fazla Şey, söz.
f.-i 31b/007

fcr (A.) *i.* FuhuŐ ve zinaya dalma,
sefahat.
f. 44b/001
f.+ı 50b/005

fnn (A.) *i.* Fenler.
f. 23b/008, 44a/018, 44a/018
f.+un 3a/006, 23b/006

Fr' (A.) *i.* dallar, kollar.
f. 9b/019

fŐhat (A.) *i.* Genişlik, açıklık.
f. 13a/019
f.+nden 19a/019

fth (A.) *i.* Fetihler.
f. 66b/021

fütüvvet (A.) *i.* Delikanlılık, genlik.
f. 2a/014, 6a/020
f.-i 3b/017

fyz (A.) *i.* Feyizler.
f.-ı 2b/005

g.+le 54a/007

ġabn (A.) *i.* Karşılıklı alıŐveriŐlerde
kandırma, aldatma.
g. 21a/002

ġaddār (A.) *i.* ve s. Zālīm,
merhametsiz.
g. 14a/006, 35b/013

ġaddāre (A.) *i.* Silah, uzun kama.
g.+dir 12a/017

ġāfil (A.) *i.* Dalgın, dikkatsiz ve
düŐüncesiz.
g. 1b/010, 14a/006, 18b/015,
20a/013, 30b/015, 30b/016,
48b/006, 49b/003, 61a/020,
63a/015
g.+ine 48b/008

ġaflet (A.) *i.* Dalgınlık, dikkatsizlik.
g. 17b/006, 42a/004, 52b/004,
54a/006, 59b/010
g.-i 34a/019
g.+den 29a/015
g.+i 53b/018
g.+ile 19b/001
g.+le 68b/007
g.+nde 18b/007

ġāh (F.) *i.* Zaman, vakit.
g. 3b/008, 8a/008, 8a/009, 8b/009,
40a/021, 53b/017
g.-ı 21a/014

ġalaŐ (A.) *i.* Yanlış, hata.
g. 47b/016
g.+da 67b/005

ġalebe (A.) *i.* Yenme, ġālip gelme.
g.-i 28b/003, 61b/008

ġālib (A.) *i.* Yenen, ġālip gelen.
g. 33b/006, 33b/007, 34a/014,
47b/001, 54a/011, 64b/005

-G-

ġabāvet (A.) *i.* Kalın kafalılık, bnlk.

ġam (A.) *i.* kaygı, tasa, keder.
g. 52b/004

ġamz (A.) *i.* Göz kırpma.
g.+ler 44b/020

ġamze (A.) *i.* Göz kırpma.
g. 66b/008

ġanī (A.) *i. ve s.* Zengin.
g. 65b/006
g.+ler 65b/005
g.+nin 61a/017, 43b/004

ġanīmet (A.) *i.* Esirler, menkul ve
gayrimenkul mallar.
g. 15a/008, 30a/012, 37a/001,
46a/014

ġarāyib (A.) *i.* Şaşılacak tuhaf şeyler.
g.-i 57b/007
g.+i 57b/002

ġaraz (A.) *i.* Maksat, istek, arzu.
g. 11a/001, 32b/020, 38a/006,
60b/006
g.+ına 19b/018

ġarb (A.) *i.* Yön (batı).
g. 7a/008
g.+a 6a/001

ġarīb (A.) *i. ve s.* Kimsesiz, zavallı.
g. 62a/003
g.+ce 45a/016
g.+dir 57b/013

ġarīk (A.) *s.* batmış, boġulmuş.
g. 26b/017
g.-i 29a/005

ġarķ (A.) *i.* Batma, boġulma.
g. 28a/008, 34b/006, 46b/011,
54b/006

ġasl (A.) *i.* Yıkama, yıkanma.
g. 21a/012

ġavġā (F.) *i.* Kavga.
g. 13b/003, 22b/012
g.+dan 46a/001

ġāvī (A.) *s.* Yolunu şaşırmış, azmış.
g.+sinini 66a/004
g.+ye 19a/006

ġavvāş (A.) *i.* Dalgıç.
g. 37b/001
g.+ı 9a/004

ġayb (A.) *i.* Gizli olan şey.
g. 39b/018
g.+dan 12a/004

ġaybī (s.) Gaybla ilgili.
g. 6b/008

ġāyet (A.) *z.* Çok, pek çok.
g. 1b/001, 3b/004, 5b/005, 13a/001,
g.+de 50a/009
g.+i 1b/020, 10b/008, 27b/021,
35a/005, 37a/013, 40a/018,
51b/015, 58a/010, 65b/003

ġayib (A.) *i.* Gizli olan şey.
g. 49a/003
g.+i 34a/010

ġayr/ ġayrī (A.) *i.* Başka bir kimse.
g.-i 22b/004
g.+a 1b/002, 28a/014
g.+in 62b/016
g.+lerün 55a/010

ġayret (A.) *i.* İçten gelerek çalışma.
g. 51a/017, 60b/010
g.+i 36b/020, 57b/014
g.+imi 47a/006
g.+imiz 25b/014

ġay (A.) *i.* sapıklığa düşme.
g. 54b/001

ġazab (A.) *i.* Aşırı hiddet, kırgınlık.

g. 26b/008, 33a/015, 33a/016,
33a/017, 33a/017, 33b/020,
35b/017
g.-ı 62b/013
g.+undan 33a/021

ğazanfer (A.) i. Aslan.
g. ün 47b/006

ğazel (A.) i. Kadınlarla güzel
konuşma.
g.+e 66a/001
g.+lerünü 66a/010

ğazeliyyat (A.) i. Gazeller.
g.+unı 66a/009

gece i. Güneş battıktan sonra başlayan
ve gün ağarınca kadar süren
karanlık zaman.
g. 40a/019
g.+de 3b/008
g.+ler 52b/011

geç- Bir yerden başka bir yere
gitmek.
g.-di 22b/018
g.-diyse 38a/017
g.-dügünden 34b/021
g.-e 32a/004, 13b/020
g.-ecegini 15b/017
g.-ecek 67a/016
g.-en 15a/019, 60b/018, 68a/011,
39a/006
g.-er 10b/021, 13a/001, 14b/020,
15a/012, 15b/001, 17b/004,
19b/013, 21b/018, 22a/018,
38a/014, 58a/021, 20b/019,
52b/011
g.-esin 68b/008
g.-esün 68b/007
g.-inenler 12b/006
g.-mek 32b/003
g.-mekde 10a/011, 22a/015
g.-mesünden 47a/017
g.-meyicek 35a/010
g.-mez 48b/009
g.-mişdir 50a/002

g.-mişdurur 4b/007
g.-mişdür 13b/004
g.-se 38a/015
g.-seler 41a/016
g.-sen 35a/011
g.-üb 3b/008, 15b/012, 20b/007,
35a/010, 3a/009
g.-ümlük 35a/012
g.-ürdik 18a/010
g.-ürdün 19b/001
g.-ürürsün 19b/002

gedā (F.) i. Dilenci, yoksul.
g. 2a/008, 37a/004, 66b/009

gedik i. Çentik, yarık.
g. 23a/017

gel- Bir mesâfe katedip uzak bir
yerden daha yakın bir yere
varmak.
g. 25a/006
g.-di 11a/012, 14b/005, 14b/006,
17b/013, 18a/010, 23b/001,
34b/018, 38a/017, 68b/0016
g.-digi 12a/009, 50b/014
g.-digün 40a/006
g.-dikçe 2a/004, 42a/015, 55a/014,
59a/001, 62a/007
g.-diler 22a/015
g.-dügim 46b/001
g.-dügini 34b/019
g.-e 10b/021, 19b/019, 20a/020,
22b/017, 30b/003, 36b/005,
49a/015, 49a/015, 53a/013,
53a/019, 55b/006, 55b/007,
58b/010, 59b/007, 59b/011
g.-ebile 20a/019
g.-ebilür 27b/007, 42b/005
g.-ecek 20a/019
g.-eekdir 5b/007
g.-eler 14a/002, 31b/017
g.-en 10b/009
g.-eni 33a/016, 68a/016
g.-enler 18a/015
g.-esin 20a/004, 20a/020
g.-eydi 15a/014
g.-icek 23a/002, 33a/010, 58b/005

g.-ince 5a/013, 24b/008
g.-inmez 10b/003
g.-irdir 43b/003
g.-mekden 21b/008
g.-memiş 21b/011
g.-memişdir 5b/006
g.-meye 35b/003, 57a/012
g.-meyeydi 43a/019
g.-meyince 23b/003
g.-mez 1b/005, 15a/008, 15a/015,
15a/016, 15a/017, 28a/012,
38a/021, 38b/015, 40b/010,
54a/008, 56b/021, 64a/003
g.-mezler 46b/012
g.-mişdir 18a/005, 39a/004
g.-se 5b/021, 20a/018, 26a/002,
27a/010
g.-sene 20a/018
g.-üb 5a/013, 14a/008, 14b/020,
15a/005, 18a/009, 26a/003,
36a/011, 38a/011, 40a/004,
45a/010, 65b/006
g.-ür 6a/007, 8b/009, 8b/016,
10a/015, 58a/005, 62a/015,
66b/016
g.-ürdi 11a/013, 57a/005
g.-ürem 46b/001
g.-ürler 20a/016, 20a/017
g.-ürse 12a/005, 35b/002, 55a/013,
64a/002
g.-üvirür 18a/009

gem *i.* Zaptetmek için atın ağzına
takılan demir âlet.
g.+i 4b/018

gemi *i.* Su üstünde giden büyük taşıt.
g. 13a/014, 13a/014, 13a/015

genç *s.* Çocukluk ve orta yaşlılık
arasındaki dönem.
g.+inin 4a/005

gene *z.* Yine.
g. 1b/002, 1b/003, 1b/003, 1b/004,
1b/007, 65b/004

gerçek *s.* Hakîki, vâki.

g. 11a/001, 59a/010, 65b/017,
25b/010

gerçi (*F.*) *z.* Aslına bakılırsa, aslında.
g. 66a/005

gerdan (*F.*) *i.* Boyun.
g. 4a/012

gerdun (*F.*) *s.* Dönen, devreden.
g.-ı 22a/007

gerek *i. ve s.* Lâzım.
g. 1b/013, 5b/013, 5b/021, 6a/001,
67b/009, 67b/012, 67b/014,
68a/002, 68a/003, 68b/003,
68b/004
g.+di 38a/004
g.+dir 24a/008, 31a/003, 50a/011
g.+li 60a/017
g.+lüsünde 44a/005, 44a/006
g.+se 20a/001, 20a/002, 20a/004,
23b/010, 37b/004, 48b/012,
62b/001, 64a/011, 64a/012
g.+sen 1b/013
g.+sin 19b/021

gerek- Yapılması icap eden.
g.-ir 53b/006
g.-mez 23b/019, 23b/019, 24b/012,
62a/009, 62a/009, 62a/010
g.-se 37b/003

gerü *i.* Arka taraf.
g. 21a/020

geşt (*F.*) *i.* Gezme, geçme, seyretme.
g. 4a/021
g.-i 30a/015, 53b/010

geşte (*F.*) *s.* Dönmüş, gezip dolaşmış.
g.+leri 67a/004

get- Gitmek.
g.-di 10a/012, 10a/017, 14b/005,
17b/013, 18a/013, 18a/013,
34a/016, 43b/002
g.-diler 65b/015

g.-mekdedir 54b/017
g.-mesünden 47a/017
g.-meye 30a/011
g.-meyeydi 43a/019
g.-meyince 38a/011, 60a/016
g.-mez 49b/017, 50a/008, 50b/001,
54a/003, 65a/014
g.-mezler 36b/019
g.-mişdir 13a/016
g.-se 15a/006, 18b/018
g.-sen 20a/017
g.-süz 25b/018

getür- Bulunulan yere gelmesini
sağlamak.

g.-dim 11b/005, 11b/005
g.-düler 43a/008
g.-düm 11b/004, 11b/006
g.-e 57a/013
g.-emez 57b/013
g.-en 23a/021
g.-eyin 49a/001
g.-irler 41a/014
g.-mek 22a/021
g.-memişdür 57b/013
g.-meye 30a/016, 30a/021, 30b/001
g.-mez 25b/011, 41a/015
g.-mişdir 58b/004
g.-müş 26b/021
g.-üb 24a/002
g.-se 53b/010

gevher (F.) i. Mücevher, elmas, inci.
g. 46b/003
g.+lerini 11b/007

geyin- Giyinmek.
g.-üb 13b/006

gez- Bir yöne doğru sürekli yer
değiştirmek.
g.-diklerim 47b/021
g.-er 4b/002, 13b/018, 27b/014,
43b/007, 46b/008, 50a/004
g.-eren 23a/020
g.-erim 48a/013
g.-üb 30a/013, 49b/007

ğidâ (A.) i. Besin.
g. 28b/002, 28b/009
g.-yı 30a/003, 53a/017, 59b/018
g.+sı 17a/007

ğına (A.) i. Zenginlik.
g. 12a/020
g.-yı 59b/005
g.+sın 47b/004

ğışâ (A.) i. Zar, örtü.
g.-i 54a/008

ğışâvet (A.) i. Göze inen perde.
g.+le 54a/008

gibi ta. Benzer, benzeyen.
g. 6b/010, 6b/011, 6b/014, 7a/019,
60b/012, 64a/004, 67a/020
g.+de 24a/004, 35b/005
g.+dir 11a/015, 15a/011, 15a/021,
15b/001, 42a/002, 55a/005
g.+lerde 52b/014
g.+leri 14b/013
g.+ye 24a/001, 33b/011, 33b/011

gice i. Gece.
g. 13b/001, 21b/018, 24b/002,
43a/013, 55b/003aşr, 60a/015,
68b/0010
g.+de 48b/004
g.+ler 49b/007
g.+lerde 52b/013
g.+si 65b/006

gir- Geçmek, dâhil olmak.
g.-dim 12b/021
g.-e 30b/004
g.-eler 53a/015
g.-erse 50b/011, 50b/011
g.-ib 53b/005
g.-ince 15b/009
g.-medigine 16b/019
g.-mege 25b/016
g.-mek 18a/005
g.-mekle 61a/018
g.-mesi 42a/011
g.-mez 23b/021, 25a/016

- g.-mezse 48a/013
g.-mişken 4b/001, 30a/018, 30a/020
g.-üb 30a/014
g.-ür 38a/013
- giriftâr (F.)** s. Tutulmuş, yakalanmış.
g. 67a/006
- giy-** Bir giyeceği bedenine veya herhangi bir organına geçirmek.
g.-eçekmüz 25b/011
g.-sü 66b/006, 66b/006
- gizle-** Saklamak.
g.-di 17b/015
- göç** *i.* Hicret.
g.+e 56b/008
- gök** *i.* Mavi boşluk, semâ, âsuman.
g. 64b/015, 66b/020
g.+ler 4b/002
g.+lere 34b/007
g.+leri 59b/007
g.+ünde 6a/010
- gökçek** *s.* Güzel, hoş, latif.
g. 1b/021, 9a/010, 15a/012, 31b/011, 62a/016, 62a/016, 65b/017
- gönder-** Gitmesini sağlamak.
g.-sen 47b/013
- gönül** *i.* Kalbin mânevî yönü.
g. 2a/009, 2a/011, 3b/001, 8b/021, 63b/018, 66b/019
g.+de 1b/006, 49b/007
g.+den 18b/012, 38b/008, 38b/009
g.+le 42b/004, 55b/003aşr, 59a/017
g.+ler 7b/015, 53b/016
g.+lerde 11a/002
g.+leri 41a/002
g.+lerinde 41b/001
g.+ün 25a/017, 49a/012
- gör-** Bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- g. 46a/012, 48b/015, 54a/018, 57a/019
g.-di 27b/015, 35b/020
g.-dikçe 25a/012
g.-diler 26b/016, 49b/016
g.-dügi 34a/011
g.-dük 42b/016, 42b/019
g.-dükçe 21a/015, 46b/020
g.-düklerimiz 10a/016
g.-düm 10a/011, 10a/019, 10b/001, 11a/020, 15a/020, 41b/016, 51b/007, 67b/018
g.-dün 42b/017, 42b/017, 42b/018, 42b/020, 42b/020, 42b/021, 43a/001
g.-e 42b/006
g.-ekdir 43a/015
g.-em 48a/015
g.-emezler 14b/001
g.-esin 25a/001, 36a/001, 48a/018, 48b/013
g.-esün 56a/002
g.-eydi 43a/017
g.-i 43a/017
g.-icek 5b/013
g.-inür 1b/021
g.-mediyin 5b/013
g.-mek 23b/011, 32a/017
g.-mesi 39a/016
g.-mesün 37b/020
g.-meye 30b/002
g.-meyen 60a/013
g.-meyince 20a/001
g.-mez 1b/002, 16b/020, 16b/021, 34a/008, 34a/011, 54a/009, 57a/020, 60a/011, 67a/010, 67b/002, 68a/004
g.-mezem 48a/015
g.-mezler 14a/021, 58a/014
g.-mezlerse 58a/016
g.-müş 51b/005
g.-se 33b/001, 33b/002
g.-seler 51b/001, 51b/003
g.-sen 12b/005, 17a/018, 29b/005, 47a/014, 47b/016, 49a/010
g.-sünler 46a/014
g.-üb 24a/016, 47b/003
g.-ücek 40a/008

g.-ün 42b/021
g.-ünür 1b/007
g.-ür 16b/020, 16b/021, 24a/003,
34a/008, 37a/009, 40a/006,
48b/016, 52b/014, 66b/016,
66b/017, 67b/006
g.-ürdüm 48a/008
g.-ürler 52b/004, 58a/012
g.-ürlermiş 47b/014
g.-ürsün 17a/018, 44b/011,
54b/009, 56a/016, 63a/002

göre ta. Uygun şekilde, uygun olarak.

g. 9a/019, 10b/001, 10b/020,
15b/020, 17a/003, 21a/006,
21a/007, 27a/004, 27b/004,
27b/005, 29a/011, 33a/002,
37a/016, 39b/012, 40a/005,
43b/020, 45a/006, 45a/007,
45a/010, 47b/014, 60a/015,
60a/015, 62a/017, 68a/009
g.+dir 17a/016

göster- Görülmesini sağlamak.

g.-di 17b/015
g.-dikçe 13b/009
g.-dim 47a/007, 67b/021
g.-e 59b/009
g.-eler 53a/015
g.-mez 30a/002, 62b/002
g.-üb 11b/018
g.-ür 39b/013, 35b/009

göz i. Görme organı.

g. 27a/009, 27b/005, 27b/015,
42b/006
g.+i 31a/011, 40a/008, 58a/011
g.+in 31a/014
g.+inden 34b/006
g.+ini 24b/001, 57a/010, 60b/004
g.+iyle 10b/017, 14a/020, 17a/019,
27a/012
g.+le 58a/013
g.+leri 58a/013
g.+lerini 52b/005
g.+lerümi 46b/011
g.+leründen 14a/019, 52b/004
g.+ünde 50b/006

g.+üne 17a/012
g.+üni 58a/020

gözed- Gözetmek. Korumak, himâye etmek.

g.-e 10b/014
g.-ir 24b/016, 24b/017
g.-irim 47a/006
g.-irler 1b/009, 21b/001, 57b/019
g.-irsün 28a/005
g.-ürse 40b/011

gözli- Gözlemek. Dikkatle bakmak.
g.-yavuz 10b/010

gözük- Görünmek.

g.-mez 23b/008, 23b/009
g.-ür 27b/002, 27b/018, 58b/006,
65a/007
g.-ürdi 27b/015

ğubâr (A.) i. Toz, ince toprak.

g. 3b/013, 53b/008
g.-ı 39a/018
g.+ıyla 30a/006

ğufrân (A.) i. Affetme, merhamet etme.

g. 16a/002, 58b/019
g.+a 57b/021

ğurâb (A.) i. Karga.

g.+dan 19b/009

ğurbet (A.) i. Yabancı memleket.

g. 46a/020
g.+im 46b/017

ğurre (A.) i. Parlaklık.

g.-i 4a/003
g.+si 9a/003

ğurur (A.) i. kendini beğenme.

g. 42b/004, 43a/019
g.+una 17a/020
g.+unı 13b/016

guşsa (A.) i. Gam, keder, hüzn.
g. 42b/018

güc/güç i. Maddi ve fiziki kuvvet.
g.+le 36b/001

gücen- Darılmak.
g.-esin 16b/019
g.-mezüz 25b/011

güd- Önüne katıp sürmek.
g.-e 59b/011

gül i. Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.
g. 47b/009, 62b/019
g.-i 2b/008, 11b/004
g.+den 47a/021
g.+dür 7a/016, 7a/017
g.+ine 30a/012
g.+ün 47b/008
g.+üne 60a/013

gül- Kesik kesik sesler çıkarmak suretiyle duygusunu açığa vurmak.
g.-er 4a/016, 46a/021
g.-eriz 18a/009
g.-erler 51b/003
g.-mek 22b/001

gülistân (F.) i. Gül bahçesi.
g. 4a/009, 11a/020
g.+ına 30a/011
g.+ında 7a/018
g.+ınınun 4a/017, 47a/001

gülşen (F.) i. Gül bahçesi.
g. 25b/003
g.+sin 4a/004

güzlâr (F.) i. Gül bahçesi.
g. 7a/015
g.+ına 30a/014

gün i. Yirmi dört saatlik zaman parçası.

g. 7a/019, 10a/019, 11b/009,
14a/001, 59b/015, 62a/007
g.+de 17a/001, 19b/004, 60a/006
g.+den 20a/016, 43a/015, 46b/013
g.+düzde 48b/005
g.+e 23a/018, 46b/013
g.+i 22a/014, 23a/018, 42a/016
g.+lerdeki 13a/014
g.+lerinde 68b/009
g.+lük 46b/005
g.+ümüz 22b/018
g.+ün 17a/001, 35a/008
g.+ünün 40a/016

günâh (F.) i. Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış.
g. 21a/005, 35a/021, 67b/013
g.+a 18a/020, 67b/011
g.+dan 35a/012, 39b/003
g.+ı 40b/018, 59a/004
g.+ın 59a/003
g.+ınınun 21b/003
g.+ları 35b/002, 39b/001
g.+larıncün 35a/007
g.+larını 30b/018

gündüz i. Günün aydınlık zamanı.
g. 13b/001, 17b/005, 24b/002,
34a/008, 43a/013, 55b/003aşr
g.+de 31b/016
g.+ünce 40a/019

güneş i. Güneş gezegeni.
g. 11b/002
g.+den 62b/021
g.+e 46b/013
g.+i 15a/004
g.+ini 15a/009

gür s. Çok bol olan.
g. 30a/005

güven- Emin olmak, itimat.
g.-ene 41a/005
g.-üb 17b/007

güyâ (F.) z. Sözde, sanki.
g. 11b/016, 40a/010

g.+sı 8b/021

-H-

ḥabbe (A.) i. Küçük tahıl tanesi.

h.+sini 16b/020

ḥaber (A.) i.

h. 1b/013, 8b/002, 8b/003, 18b/017,
48b/013, 49a/011, 52a/013,
52b/015

h.+cisiyim 45b/009

h.+dar 47b/020

h.+i 30b/014, 66b/011, 14a/001

h.+ler 11b/018, 45a/004

h.+leri 5b/016, 37a/007

h.+lerin 21a/015, 19b/006

h.+lerini 52b/013

h.+ün 19b/002

ḥabīr (A.) s. Haberi olan, haberli.

h. 27a/016

h.+ken 29a/009

ḥabiş (A.) i. ve s. Kötü, soysuz, alçak.

h. 32b/012, 45b/016, 45b/016

h.+dir 16b/004

ḥabişe (A.) i. ve s. Habis kelimesinin müennes şekli.

h.+sini 30a/008

ḥābī (A.) i. Âlim, bilgin.

h. 54b/001

h.-i 32a/013

ḥabl (A.) i. İp, urgan.

h.-i 10a/004, 57a/015

ḥacc (A.) i. Farz olan ibadetlerden biri.

h. 18a/011, 55b/011

h.+ına 47a/012

ḥāce (F.) i. Efendi, sahip.

h.-i 6a/014

ḥacer (A.) i. Taş.

h. 29b/016

ḥācet (A.) i. Gerek duyulan şey, ihtiyaç.

h. 58a/008

h.+lerüne 58a/016

ḥādāyik (A.) i. Bahçeler.

h.+ı 4a/009, 17b/008

ḥad (A.) s. Keskin, kesici.

h. 13b/004, 46a/005, 66b/002

h.-i 8b/011, 37b/019

h.+i 23b/007

h.+le 66b/002

ḥadde (A.) i. Kütük, levha.

h. 38a/007

ḥadem (A.) i. Hizmet edenler,

hâdimler.

h.+i 38a/016

ḥādī ü. Haydi.

h. 2b/010

h.-i 8a/001

ḥādīka (A.) i. Ağaçları ve suyu bol bahçe.

h.-i 28a/019

ḥādīm (a..i) Hizmet eden, yardımcı olan kimse.

h. 33a/005, 47a/008, 48b/005

ḥādīş (A.) i. Hz. Muhammed'in sözleri, davranışları ve başkalarının yaptığı kendisi tarafından tasvip edilen hareketleri.

h. 12b/019

h.-i 38b/003, 52b/016

h.+de 38b/016, 52b/016

h.+ünde 52b/015

ḥādīsāt (A.) i. Hâdiseler, olaylar.

- h.+da 22a/008
- ḥādise (A.)** *i.* Oluş, olay.
h. 20a/007
- ḥadrā (A.)** *s.* Yeşil.
h. 68b/011
- ḥafā (A.)** *i.* Gizlilik.
h.+da 52a/011
- ḥāfıza (A.)** *i.* İdrak edilen, algılanan.
h.+sını 31a/016
- ḥafī (A.)** *s.* Gizli.
h. 67b/002
- ḥafīfe (A.)** *s.* Hafif maddeler.
h.+sini 59a/020
- ḥafīz (A.)** *i.* Aşağılayan, alçamtan.
h.-i 2b/021
- ḥāiz (A.)** *s.* Sahip.
h. 12b/012, 55a/021
- ḥaḳ (A.)** *i.* Doğru, gerçek.
h. 11a/002, 12a/005, 12a/006,
12a/013, 24a/005, 53a/0010,
53b/018, 64a/001, 65a/003
h.-i 7b/004, 7b/015
h.+dan 8a/004, 8a/014, 59a/013,
63b/011, 66a/001
h.+dır 47b/007
h.+la 39a/019, 67b/012
h.+ları 63b/013
- ḥakāyık (A.)** *i.* Hakikatler, gerçekler.
h.-ı 9b/018, 66a/001, 23b/016
h.+ı 23b/005
h.+in 4a/009
- ḥākī (F.)** *i.* Yeşile çalan toprak rengi.
h. 4b/012
- ḥaḳīḳ (A.)** *i.* Haklı, hak kazanmış.
- h.-i 3a/008
h.+i 8b/003
- ḥaḳīḳat (A.)** *i.* Asıl olan durum,
gerçek.
h. 9b/016, 46a/006
h.-i 5b/003
h.+de 11a/016, 12b/001, 12b/005,
16b/008, 24b/006, 29a/018,
37a/003, 39b/005, 44b/011,
49a/004, 51a/006, 52a/008,
64b/021
h.+dir 10a/002
h. +e 34a/020
h.+ine 5b/011
- ḥakiki (A.)** *i.* Gerçek olma durumu.
h. 59b/005
h.+ye 48b/009
- ḥakīm (A.)** *s.* Hükmeden.
h. 24b/010, 27a/015, 33b/014,
34a/004, 34a/006, 44b/005,
49b/003, 56a/018, 56a/020,
60b/007
h.-i 54b/004
h.+di 38a/003
- ḥaḳīr (A.)** *s.* Değersiz, itibarsız,
küçük.
h. 12b/007, 50a/008, 59a/004
- ḥāl (A.)** *s.* Hulül eden, giren.
h. 10b/017, 29a/005, 34b/017,
34b/020, 66a/018, 66a/018
h.-i 44b/014
h.+de 54b/019, 67b/017
h.+den 40a/012, 44a/021
h.+i 15b/018, 17a/003, 22b/010,
23a/006, 26a/001, 26b/005,
27a/003, 27b/020, 30b/011,
42a/021, 54b/020, 60a/006,
61a/011, 65b/006
h.+dir 27b/016
h.+im 11b/019
h.+imiz 20b/016, 23a/005
h.+imize 18a/003
h.+imizi 10b/010, 18a/003

h.+in 55b/015
h.+inde 21b/005, 57a/013
h.+inden 46a/011
h.+ine 46a/010
h.+ini 58a/013
h.+inün 60a/003
h.+le 8a/003, 19a/006, 27a/014,
29a/013, 44b/010, 46a/012,
46b/006, 46b/011
h.+ledir 22a/017, 49a/011
h.+ler 27b/015, 66a/019
h.+leri 41b/009, 65b/002
h.+leründe 41a/017, 65a/020
h.+leründen 65b/003
h.+lerüne 51b/007
h.+ümden 46b/020
h.+ün 18b/020, 41b/017, 44b/015
h.+ünden 19a/005, 28a/010,
45a/013, 50a/013
h.+üne 12b/005
h.+üni 20b/013, 34b/016, 36a/012

hālāş (A.) i. Kurtulma, kurtuluş.
h. 14b/015, 18b/010, 26b/017,
31a/020, 36a/018, 36b/009,
56a/005
h.+ları 49a/017

hālāt (A.) i. Haller.
h. 47b/010, 65a/012
h.+a 30b/009

hālāvet (A.) i. Tatlılık.
h. 60b/015
h.+iyle 60b/017
h.+üne 12b/002
h.+üni 54a/011, 68b/001

hālāyık (A.) i. Yaratılmışı olanlar.
h. 49b/019
h.+a 48b/008
h.+ça 39a/015

halel (A.) i. Bozukluk, eksiklik.
h. 15a/016, 27a/010, 29b/013,
35b/003
h.+den 64b/001

hālet (A.) i. Hâl, nitelik, keyfiyet.
h. 26a/021, 35a/017, 39b/007,
52b/021, 57a/004
h.-i 32a/014
h.+de 32a/016
h.+dir 57a/008
h.+i 30b/012, 47b/002
h.+ini 67b/019

hālik (A.) s. Helâk olan.
h. 27b/006, 33b/016
h.+dir 44b/011

hālîl (A.) i. Gerçek dost.
h.+den 18b/016
h.+ün 5a/007

hālîm (A.) s. Yumuşak huylu.
h. 33a/020

hālîş (A.) s. Katkısız, karışksız.
h. 61a/011, 64a/017

hālķ (A.) i. Bir milleti meydana
getiren topluluk.
h. 6b/007, 11b/001, 16b/009,
17a/001, 18a/013, 20a/012,
38a/009, 40b/019, 51b/016,
52a/003, 52a/009, 61b/008
h.-ı 2b/019, 7a/009, 34a/001
h.+a 2a/002, 2a/003, 7a/020,
10b/012, 32a/009, 52b/001,
52b/008, 55b/017
h.+dan 10b/001, 21b/021, 24b/001,
49b/006, 61a/016
h.+ı 2a/006, 10a/013, 14b/019,
43a/002
h.+ın 27b/011, 36b/014
h.+ına 43b/012, 64a/020, 64b/007
h.+ımı 28a/010, 64b/002
h.+la 19b/015, 49a/014, 52a/019
h.+um 62a/017
h.+un 34a/001

hālķ (A.) i. Bir şeyi başka bir şeyle
karıştırma.

h. 36b/002, 36b/007, 36b/013
h.+ı 54a/011

ḥalvet (A.) i. Tenhâya çekilme.
h. 5a/001, 6a/021, 10a/021,
24b/002, 56b/007, 57a/010,
61a/005, 64a/020
h.-i 2b/006, 31a/016
h.+de 31b/007, 49a/012, 49a/015
h.+den 10b/005
h.+e 49b/005
h.+üne 22a/011, 46a/013
h.+ünün 59a/019
h.-lerinden 35a/018
h.-ünde 36a/012

ḥalvetî (A.) i. ve s. Halvetî tarikatine mensup kimse.
h.+ler 38b/015, 38b/021

ḥam (F.) s. Olgunlaşmamış.
h. 4b/008, 6b/004, 61a/010

ḥammām (A.) i. Yıkılacak yer.
h. 37b/010, 47b/010
h.+dan 33a/019

ḥamd (A.) i. Şükran bildirme.
h. 28a/012

ḥāmi (A.) i. ve s. Himâye eden, koruyan.
h. 50a/005
h.+lei 6b/013

ḥāmil (A.) s. Kendinde bulunduran, sahip olan.
h. 10b/004, 21b/015, 30b/019,
47b/012, 52a/008
h.-i 4a/020
h.+üne 44a/016

ḥamīm (A.) i. Çok sıcak.
h. 62b/011, 62b/011

ḥamiyyet (A.) i. Haysiyet, fazilet.
h.-i 3a/017, 51a/015

h.+e 51a/017
h.+le 28a/008

ḥaml (A.) i. Taşıma, yükleme.
h.-i 4a/020
h.+i 46a/006

ḥammāl (A.) i. Ücretle yük taşıyan kimse.
h. 37b/011

ḥamsin (A.) s. Elli.
h. 39b/019

hamūn (F.) i. Geniş ova.
h. 6a/018

ḥān (F.) i. Gecelemek için yapılmış bina.
h. 22a/009

ḥançer (A.) i. İki yanı keskin küçük bıçak.
h. 66b/010
h.+i 18a/008
h.+ün 18a/006

ḥandān (F.) s. Gülen, şen.
h. 66b/002

ḥāne (F.) i. Ev.
h. 13a/021
h.-i 2b/006, 5a/001, 13a/0010,
18b/013, 54b/005
h.+de 16b/016
h.+lerini 51b/019
h.+sinde 13a/019, 13a/020, 31a/013
h.+sine 24b/019, 27a/005

ḥanifî (i.) Hanefî mezhebine mensub kimse.
h.+ye 50b/021

ḥār (F.) i. Eşek.
h. 46b/004
h.+dan 47b/001
h.+ı 46b/001, 46b/002
h.+ını 60a/013

- h.+lar 46b/005
- ḥarāb (A.) s.** Yıkık dökük, viran.
h. 12b/018, 13a/011, 18b/008,
19b/002, 29a/013, 30b/011
h.+lık 64b/003
- ḥarabāt (A.) i.** Meyhâne.
h.+da 49a/013, 49b/007
- ḥarām (A.) i. ve s.** Dînen yapılması yasak olan.
h. 29b/009, 29b/013, 29b/019,
29b/020, 30a/003, 57a/012
h.+dan 31a/015, 35a/020
h.+ı 35a/012
h.+lara 35b/004
- ḥarāmī (A.) i.** Haydut, yol kesen, şakî.
h.-i 33a/021
h. lik 26b/013
- ḥarâret (A.) i.** Sıcaklık.
h.-i 28b/003, 66a/010
h.+i 40a/013, 68b/002
- ḥarc (A.) i.** Masraf.
h. 10b/013, 21a/003, 23b/010,
25a/011, 29a/004, 43a/014,
43a/017, 43a/019, 43b/001,
43b/016
h.-lanur 43a/021
h.+un 43a/012
- ḥarekāt (A.) i.** Hareketler.
h. 55a/003
h.+ı 33a/007, 63a/020
- ḥareket (A.) i.** Kıvıldama.
h. 27a/008, 46a/001, 60a/018
- ḥarem (A.) i.** Saygı gösterilmesi gereken yer.
h.-i 60a/017
h.+inün 9a/004
h.+lerde 48a/001
- ḥarf (A.) i.** Alfabeyi meydana getiren işaretlerden her biri.
h. 55a/018, 58b/010
h.+i 57a/021, 66b/015
- ḥarfiyyen (A.) z.** Olduğu gibi.
h. 32b/021
- ḥāriç (A.) i.** Dış, dışarı.
h.-i 26b/005
h.+den 28b/009, 24a/001
- ḥāriciyye (A.) i.** Dış işleri.
h.+den 36a/005
- ḥarīf (A.) i.** Sanat arkadaşı, meslektaş.
h. 40a/015
- ḥāris (A.) i. ve s.** Bekçi, gözcü.
h. 17b/008, 31b/014, 31b/015,
49b/016
h.-i 61a/008
h.+i 50a/004
h.+leriydi 9a/007
- ḥarman (F.) i.** Tahılın saptan ayrılması için yapılan dövme işi.
h. 62b/003
- ḥar (A.) i.** Sıcaklık.
h. 60a/019
h.+un 61b/005
- ḥarūt (i.)** Kur'an'da adı geçen bir melek.
h. 34a/015
h.+la 14a/012
- ḥās (F.) i.** Çöp kırıntısı, yonga, çöp.
h. 9b/012, 37a/021
h.+ı 9a/004
- ḥaşād (A.) i.** Ekin biçme, ürünü tarladan kaldırma.
h. 13b/004, 20b/010

ḥaṣāil (A.) i. Hasletler, güzel huylar.
h.+leri 63b/008

ḥaṣanet (A.) i. Bir yerin kuvvetli,
sağlam yapılmış olması.
h. 62b/016

ḥasaret (A.) i. Hasarlar.
h.+dir 35a/009

ḥasāset (A.) i. Cimrilik, pintilik.
h.+üne 49b/016

ḥaṣāyil (A.) i. Hasletler.
h. 47a/010
h.+i 9a/017

ḥased (A.) i. Çekememe.
h. 60b/005, 60b/005
h.+i 61b/013

ḥasen (A.) s. Güzel.
h.+dir 10a/001

ḥasenat (A.) i. Hayırlı işler, iyilikler.
h. 55b/021
h.-ı 21a/008
h.+ı 26b/008

ḥasene (A.) i. İyilik.
h.-yi 15b/016
h.+ye 2a/004

ḥāşıl (A.) s. Olan, meydana çıkan.
h. 21a/019, 23a/003, 23b/015,
24a/020, 61b/002
h.+ı 60b/006
h.+ını 27a/001
h.+larını 30a/016

ḥāşiyyet (A.) i. Kuvvet, tesir.
h.+i 34b/008, 60b/016

ḥāsir (A.) s. Hasret çeken.
h. 46b/006

ḥaṣm (A.) i. Düşman.
h. 57b/020
h.+un 33a/021

ḥaṣr (A.) i. Sınırlı ve dar bir yer içine
alma.
h. 28a/008, 57b/003

ḥasret (A.) i. Kavuşma arzusu, özlem,
iştiyâk.
h. 18a/013, 46b/019
h.+dir 12a/018
h.+i 12b/004

ḥaṣṣa (A.) i. Hal, keyfiyet.
h.+sı 61a/021, 61a/021

ḥassād (A.) i. Eken biçen kimse,
orakçı.
h.+dan 49a/018

ḥasta (F.) i. Sağlığı bozuk olan kimse.
h. 18a/021
h.+ya 23a/005

ḥāşā (A.) ü. Asla, hiçbir şekilde.
h. 39b/011

ḥaṣerāt (A.) i. Küçük hayvanlar,
böcekler.
h.-ı 49b/010
h.+a 20a/009
h.+la 30a/019

ḥāşî' (A.) s. Huşû duyan.
h.+i 21b/016

ḥaṣmet (A.) i. Heybet.
h.+ünün 8a/021

ḥaṣr (A.) i. Toplama, bir araya
getirme.
h. 46b/003
h.-i 15a/016
h.-de 15b/017
h.-olunca 15b/009

ḥaṣyēt (A.) i. Saygıyla karışık korku.
h. 36a/021

ḥaṭ (A.) i. Çizgi.
h. 66b/003

ḥaṭa (A.) i. Aslına uygun olmayan.
h. 23b/020
h.+ya 19a/012

ḥaṭab (A.) i. Odun.
h.-ı 36a/021

ḥaṭar (A.) i. Tehlike, güvensizlik.
h.+dan 65a/013

ḥaṭarāt (A.) i. Tehlikeler.
h. 59a/008

ḥātem (A.) i. Mühür.
h.-i 3b/010, 5a/012, 5b/013, 6a/002,
16a/011, 38a/021

ḥāṭır (A.) i. Düşünme, akılda tutma.
h.+ıma 11a/012, 12a/004, 12a/009

ḥaṭīb (A.) i. Güzel söz söyleyen.
h.-i 4a/014

ḥāṭif (A.) i. Gaybdan seslenir gibi
haber veren melek.
h.-i 12a/004

ḥatm (A.) i. Bitirme, sona erdirme.
h. 3b/016

ḥaṭve (A.) i. Adım.
h. 59a/009

hava (A.) i. Bütün canlıların yaşamları
için alıp verdikleri hafif gaz.
h. 43b/001
h.-yı 30a/009
h.+da 23a/020, 68b/004, 16b/001
h.+sı 40a/014

ḥavādis (A.) i. İlgiyle karşılanan
haber.
h. 19b/005, 20a/006, 59b/012,
60b/007
h. -e 55a/006
h.+ini 68a/006

ḥavāle (A.) i. Bir işi, bir şeyi
başkasına devretme.
h.+dir 12a/021

ḥavās (A.) i. Hasasalar, duyular.
h. 3b/003, 7b/002
h.+ında 10a/020

ḥavāyic (A.) i. İhtiyaçlar, gerekli
şeyler.
h.+ine 28b/006

ḥaver (F.) i. Şark.
h. 46b/006

ḥavf (A.) i. Korku.
h. 53b/016, 60b/018
h.-i 21b/018
h.+la 52b/009, 68a/014

ḥavi (A.) s. İçine alan.
h. 3a/010

ḥavz (A.) s. Etrafı çevrilmiş su
biriktirme yeri.
h. 55b/002
h.-ı 8b/011, 8b/012, 9b/007

ḥayā (A.) i. Utanma, sıklılma, utanç.
h. 36a/021, 41b/003
h.-i 41b/019
h.+sından 9a/020

ḥayal (A.) i. Aslı olmayan, zihinde
kurulan şey.
h. 14b/009, 17b/013, 24b/014,
25b/012, 41a/001
h.-i 16b/007
h.+den 60a/010
h.+leri 67a/002

h.+ünden 37b/006

ḥayālāt (A.) i. Hayeller.

h. 23a/020, 45a/002

h.-ı 31a/016

h.+ı 31a/006

h.+ımı 22a/010

ḥayat (A.) i. Hayat.

h. 13a/017, 13a/018, 14b/002,
15a/003, 67a/011

h.-ı 15b/002, 30a/013

h.+a 17b/006, 56a/012

h.+dan 42a/012

h.+ı 12b/008, 68b/0019

h.+ına 63b/014

h.+unda 42b/011

ḥaybet (A.) i. Ümidi boş çıkma, yeis.

h. 60b/014

ḥayf (A.) ü. Eyvah, yazık, heyhat.

h. 17b/004, 18a/009, 19a/009,
20a/021, 20b/015, 20b/019,
22b/018, 34b/017, 63a/017,
67a/008, 68b/007

h.+la 33b/013

ḥayfa (A.) ü. Yazık.

h. 25a/002

ḥayli (F.) s. Oldukça, fazla.

h. 10b/002

ḥayr (A.) i. Her şartta makbul olan hal
ve iş.

h. 35a/008, 54a/006, 60b/017,
61b/015, 63a/008

h.-ı 28b/014, 50a/019

h.+a 11a/004, 18a/021, 19b/012,
32a/011, 39b/007, 44b/004

h.+da 21b/004, 59a/002, 63a/003

h.+dan 39b/004, 55a/015

h.+ı 50a/017

ḥayrân (A.) i. Çok takdir eden kimse.

h. 13a/007, 18a/015

ḥayrât (A.) i. İyilikler, hayırlı işler.

h. 62a/007

h.+a 25b/019, 56a/012

ḥayret (A.) i. Şaşırma, şaşkınlık.

h. 42b/010

h.+i 57b/015

h.+leründen 42b/009

h.+ün 20a/006

h.+ünden 33a/011

ḥayt (A.) i. İplik.

h.+ımı 9a/020, 9b/003

ḥayvân (A.) i. Hareket edip yer
değiştirebilme ve hissetme
yeteneği olan canlı yaratık.

h. 28a/016, 63b/015

h.-ı 4b/006

h.+da 44b/019

h.+dan 50a/011

ḥaz (A.) i. Tatlı duygu, zevk.

h. 11a/016

ḥazâin (A.) i. Hazineleler.

h.-i 2a/009

ḥazer (A.) i. Sakınma, çekinme.

h. 13b/020, 14a/012, 18b/002,
61a/010, 61b/017

h.-i 53b/016

ḥazerât (A.) i. Hazretler.

h.-ı 39b/019

ḥazf (A.) i. Ortadan kaldırma.

h. 57b/008

ḥazıķ (A.) s. usta, maharetli.

h.+a 36a/015

ḥazır (A.) s. Bir işi yapmak için
gerekli her türlü şeyini
tamamlamış olan.

h. 25b/021, 26a/009, 52b/008

h.+ı 34a/010

hazine (A.) i. Maddi değeri yüksek şeylerin bütünü.
h.+dir 14b/003

haz̄ire (A.) i. Mezarlık.
h.+dir 68a/008

hazm (A.) i. Sindirim.
h. 31b/008, 58a/002, 63a/015
h.+da 53b/009

hazret (A.) i. Başına geldiği kelimelerle tamlama oluşturarak saygı ifade eder.
h. 57a/007
h.-i 1b/017, 50b/020, 66a/008
h.+e 26a/008
h.+i 15a/011, 47a/018
h.+inde 10a/005
h.+inün 11a/009, 11a/011, 11a/019, 12a/014
h.+leri 39a/005
h.+lerinün 9b/013, 49a/006
h.+leründen 35b/019, 36a/002, 58b/011
h.+ün 5a/020, 5b/009
h.+ünden 12a/006, 25a/008, 25a/019, 50a/008
h.+üne 55b/007
h.+ünün 64a/014

hebā (A.) i. Boşa gitme.
h. 14b/012, 21a/008, 60b/009

hedef (A.) i. Nişan alınan yer.
h.- 4b/004

hediye (A.) i. Armağan.
h.-i 8a/004

hefevāt (A.) i. yanlışlıklar, yanılmalar.
h.-ı 67b/011

heft (F.) s. Yedi.
h. 4a/013

helāk (A.) i. Ölme, mahvolma.
h. 26b/016, 60a/008
h.-i 61b/016
h.+i 14b/021

helāl (A.) i. ve s. Dinin yasaklamadığı.
h. 29b/011, 46b/019

hele (F.) z. Özellikle, bilhassa.
h. 46b/006, 46b/012

hem (F.) z. Üstelik, bir de.
h. 7b/006, 7b/006, 17a/009, 24a/008, 54b/019

hemān (F.) z. Derhal, çabucak.
h. 12b/018, 17b/021, 33a/012, 52a/002, 60b/006

hemçün (F.) Gibi.
h. +an 21b/004, 23a/010, 44a/003, 44a/018

hemin (F.) z. Ancak, hemen.
h. 12a/003, 12a/010, 12b/018, 13a/001, 63b/004, 63b/013, 64b/014

hemīše (F.) z. Dâima, her zaman.
h. 19b/006

hemrāh (F.) i. ve s. Yol arkadaşı, yoldaş.
h. 15b/015

hengāme (F.) i. Gürültü, patırtı.
h.+sine 11b/003

henüz (F.) z. Daha şimdi, yeni.
h. 4b/009, 4b/011, 4b/012, 4b/018, 37b/018, 56b/005, 56b/007, 68b/005

hep s. ve z. Bütün.
h. 27b/015, 29b/014, 55b/021, 60a/004

hepsi za. Bütünü, tamamı.
h.+ni 23a/002

her (F.) s. Bütün, cümle.
h. 1b/001, 1b/002, 1b/003, 1b/005,
1b/005, 68b/0017

hesab (A.) i. Sayılara âit kural ve işlemlerden bahseden ilim, aritmetik.
h. 6b/016, 16a/014
h.+dan 50b/020
h.+ına 21b/017
h.+ından 49b/004

hesti (F.) i. Varlık, mevcudiyet.
h. 2a/018

hetk (A.) i. Yırtma. Yarma, bozma.
h. 51a/021

hevâ (A.) i. İstek, arzu, heves.
h. 16b/007, 19a/015, 20a/021,
32a/010, 59b/009, 61a/003
h.-i 17a/021
h.+da 22a/004, 48a/002
h.+dan 32b/003, 41b/005, 45b/021
h.+nun 32a/021
h.+sı 32b/001, 33b/015
h.+sına 34a/014
h.+sında 22a/008
h.+sını 3a/014
h.+sundan 32b/014
h.+ya 18a/017, 19a/011, 32b/005,
34a/014, 34a/016, 62a/013
h.+yla 48a/013

heves (A.) i. İstek, arzu.
h.+dir 53b/016

hevl (A.) i. Korku, korkma, ürkme.
h.+ün 20a/006

hey ü. Seslenmek ve dikkat çekmek için kullanılır.
h. 30b/015, 30b/016

heybet (A.) i. Ululuk, azâmet.
h. 57b/017, 58b/004
h.-i 52b/010
h.+i 26a/003
h.+inün 8a/019
h.+üne 21b/016

heyecan (A.) i. Aşırı hareketlilik ve telaş.
h. 33b/002

heyet (A.) i. Kurul.
h.+de 4b/014
h.+den 45a/013

heyhât (A.) ü. Ne yazık.
h. 18a/012

heyula (A.) i. Ürkütücü hayal.
h. 20b/001

hezâr (F.) i. Bülbül.
h. 3a/001, 3a/012, 4b/011, 6b/017,
57b/001, 63b/010
h.+ı 45b/005

hezarân (F.) i. Bülbüller.
h. 59a/011

hezeyan (A.) i. Sayıklama.
h. 18b/005

hıfz (A.) i. Koruma, saklama, muhâfaza.
h. 10b/014, 28a/015, 31a/012,
31a/015, 31b/013, 50b/004,
58b/014

hımâr (A.) i. Eşek, merkep.
h. 50a/012
h.-ı 61b/011

hırka (A.) i. Önden açık kollu giyecek.
h.-i 31a/016

hırş (A.) i. Kuvvetli istek.
h. 54a/014

h.-ı 61a/015
h.+ı 54a/018, 60a/008
h.+ın 16b/017, 19b/008

hışā (A.) i. İnsanı hadım, hayvanı iğdiş
etme.
h. 28a/009

hışn (A.) i. Erişilmesi güç yer.
h. 17b/007

hızır (A.) i. Veli zât.
h.+dır 12b/001
h.+la 12b/016

hızmet (A.) i. Bir kimsenin yapmakla
sorumlu tutulduğu iş.
h.+ünde 4b/007

hicāb (A.) i. Utanma, sıkılma.
h. 34a/008, 34a/020
h.-ı 8a/002
h.+ından 18b/010

hiç (F.) z. Katıyyen, asla.
h. 1b/001, 6a/005, 6a/006,
13b/0010, 63b/002, 67a/014,
68b/008

hiçbir s. Bütünün tamamını karşılar,
olumsuz cümlelerde kullanılır.
h. 12b/010, 12b/011, 25a/007,
25b/015, 59b/016

hiçbiri za. Bütünün tamamını karşılar,
olumsuz cümlelerde kullanılır.
h.+si 11b/019

hidāyet (A.) i. Doğru yolu gösterme,
hakka sevk etme.
h. 2a/009, 2b/004, 6a/010, 7a/007,
8a/004, 10a/009, 16a/005,
18a/019, 32a/014, 39b/003
h.-i 28b/015, 53a/0010
h.+dır 39a/021
h.+le 68a/001
h.+sin 8a/010

h.+ün 4b/013

hıffet (A.) i. Hafiflik.
h.+i 21b/013

hikāyet (A.) i. Hikāye.
h.+ler 11b/012, 47a/015
h.+leri 10a/016

hikmet (A.) i. Hâkimlik, bilgelik.
h. 6b/005, 11b/013, 19b/006,
28b/010, 33b/014, 34a/005,
34b/019, 38a/005, 38b/002,
54a/011, 56a/016, 56a/017,
56a/020, 65b/017
h.-i 27a/013
h.+i 27a/017
h.+ler 44b/008
h.+lerden 49a/010
h.+ünden 44b/008

hilāf (a.s. ve z.) Ters, aykırı.
h.+ına 54b/014

hilāfet (A.) i. Halife olma durumu.
h. 9a/009
h.+de 9a/019

hilāl (A.) i. Ayın yeni doğduğu zaman
ilk üç günlük yay şeklindeki
hâli.
h. 41a/009
h.-i 52b/004

hile (A.) i. Bir kimseyi aldatmak.
h.+dır 17a/020
h.+sinde 19b/008
h.+sine 17a/021

hilebāz (A.) i. ve s. Hile yapan, hileci.
h. 14a/007, 35b/013

hilkat (A.) i. Yaratma, yaratılış.
h.+de 51a/009, 63a/005
h.+den 64a/018
h.+e 5a/015
h.+ün 16a/010

h.+ünde 16a/005, 28a/019
h.+üne 63a/006

hilm (A.) i. Huy yumuşaklığı.
h. 2b/007, 26a/004, 51a/001,
62b/013
h.-i 51a/001, 51a/009
h.+ünü 33b/020
h.+üyle 33b/001

hımāyet (a.i.9 Himaye.)
h. 26a/012, 64a/008

himmet (A.) i. Yardım, ihsan.
h. 3b/012, 11b/010, 17a/009,
31b/001
h.-i 3b/013
h.+dir 39a/021
h.+i 4b/020, 17a/021, 25a/021,
39b/001, 47a/006, 50b/006
h.+imüzle 25a/005
h.+iyle 28b/007
h.+leriyle 64b/001
h.+sün 7a/008
h.+ün 19a/019, 54b/015
h.+ünde 4b/006, 18b/009

hişāl (A.) i. Hasletler.
h.-i 18b/014

his (A.) i. Dış dünyaya etkileri beş
duyu yoluyla idrak etme.
h. 37b/006
h.-i 34a/007, 34a/009, 34a/010
h.+i 34a/004
h.+ün 34a/011

hişşe (A.) i. Pay.
h. 21b/001

hiṭāb (A.) i. Sözü veya yazıyı bir
kimseye yöneltme.
h. 36a/004
h.+ın 8a/005

hitām (A.) i. Son, nihayet, bitim.
h. 53b/004

h.-ı 54a/006

hizmet (A.) i. Bir kimsenin yapmakla
sorumlu tutulduğu iş.
h. 36b/019, 40a/021, 48b/005,
48b/006, 48b/012, 50b/003,
51a/006, 64a/021
h.-i 3a/012
h.+de 51a/006
h.+dir 17a/015
h.+i 47a/007, 47a/008, 64a/012,
64a/015
h.+idür 43b/018
h.+inün 9a/007
h.+karı 40b/007
h.+le 44a/006
h.+leri 64a/019
h.+ü 50a/005
h.+ümden 48b/006
h.+ünde 9a/020, 49a/005, 51b/004
h.+ünden 49a/003, 50a/007
h.+üne 29a/003
h.+ünü 43b/020

hizmetkār (A.) i. Hizmet eden kimse.
h. 40b/012
h.+ı 40b/009

hod (F.) Kendi.
h. 38a/003, 39b/018, 40b/015,
42b/007, 44a/009, 44b/014

hoḳḳa (A.) i. Cam, mâden veya
topraktan yapılmış genellikle
kapaklı küçük şey.
h.+sını 17b/014

hoḳḳabāz (a.s. ve i.) El çabukluğuyla
hünerler gösteren kimse.
h. 17b/014

hor (F.) s. Değersiz.
h. 67a/015

hoş (F.) s. Beğenilen, iyi, latif.
h. 4a/004, 7b/001, 9a/011, 9a/013,
11b/017, 19b/019, 40b/010,

- 43b/012, 43b/012, 47a/014,
47b/020
- hoşnūd (F.) s.** Râzî.
h. 10a/005, 14a/009
- hu (A.) z.** Allah.
h. 49b/007
- hüb (F.) i. ve s.** Güzel.
h. 15a/013, 43a/007, 46b/016,
49b/014
h.-ı 4a/017
h.+ca 68b/0012
- hub (A.) i.** Sevgi, tutku.
h.-ı 36b/005
- hubüb (A.) i.** Habbeler, tahıl taneleri.
h. 53b/018
- hud (F.) i.** Miğfer, başlık.
h. 16a/015, 17a/015, 22b/010,
23b/006
h.-ı 17a/005
- huda (F.) i.** Allah.
h. 10a/015, 12b/004
- hudâperest (F.) i. ve s.** Mü'min,
muvahhit.
h.-i 3b/020
- hudūd (A.) i.** Sınır.
h. 56b/012
h.-ı 51a/015, 55a/017
- hudūs (A.) i.** Meydana gelme.
h.+le 27b/001
- huffaş (A.) i.** Yarasa.
h.+un 48b/004
- huķūķ (A.) i.** Haklar.
h. 63b/013, 64a/007
- hulāşa (A.) i.** Özet.
h.-i 2a/013, 64a/021
- hulefâ (A.) i.** Halifeler.
h.-i 52b/018
- hulķ (A.) i.** Huy, yaratılış, tabiat.
h. 49b/011, 50a/011
h.-ı 7a/008
h. -i 63a/006
- hullân (A.) i.** Sâdık dostlar.
h.+dan 49a/019
- hulūd (A.) i.** Süreklilik, daimîlik.
h. 53a/014
- hulül (A.) i.** Girme, nüfuz etme.
h. 45b/017
h.+i 13a/018
- hulūs (A.) i.** Halis olma, kalp
temizliği.
h. 57a/014
h.-ı 5a/021
- hulv (A.) i. ve s.** Tatlı.
h.+ün 47a/019
- hün (F.) i.** Kan.
h. 14b/006, 46b/005
- hūr (F.) i.** Güneş.
h.-ı 23a/016
h.-i 56a/001
- hurd (F.) s.** Küçük, ufak.
h.-ı 30a/011
- hūri (A.) i.** cennet kızları.
h. 9a/002
- hurma (F.) i.** Hurma.
h.+sımı 30b/001
- hurrem (F.) s.** Sevinçli.

- h. 51a/018
- ḥurşid (F.)** *i.* Güneş.
h.-i 6a/016, 7a/020
- ḥurūc (A.)** *i.* Dışarı çıkma, çıkış.
h. 21a/009
- ḥurūf (A.)** *i.* Harfler.
h. 28b/012
h.-ı 9b/002, 58a/003
h.-i 55a/010
h.+ını 58a/006
- ḥurūş (F.)** *i.* Coşma, gürleme.
h. 47b/002
- ḥuşul (A.)** *i.* Hâsıl olma, peydâ olma.
h.-ı 68b/0013
h.+i 56b/003
h.+ünde 38a/005
h.+ünden 61b/003
- ḥuşūmet (A.)** *i.* Hasımlık, düşmanlık.
h. 61b/002
- ḥuşūş (A.)** *i.* Konu, iş, keyfiyet.
h. 27b/003
- ḥuşūşan (A.)** *z.* Bilhassa, özellikle.
h. 2a/012, 8b/018, 9a/005, 9b/008,
29b/013, 29b/014, 29b/016,
38b/018, 50b/021
- ḥuşūc (A.)** *i.* Varlığının farkında
olamayacak derecede kendini
karşısında bulunduğu şeyin
heybet ve cazibesine kaptırma.
h.+u 55b/005
- ḥut (A.)** *i.* Büyük balık.
h. 4b/006, 5a/006
h.+u 37a/013
h.+unun 20b/001
- ḥuy (F.)** *i.* Ter.
h. 66b/004
- h. +a 62a/013
h.+umı 46b/016
h.+unun 8a/016
- ḥuzūc (A.)** *i.* Alçak gönüllülük.
h.-ı 55b/006
- ḥuzūr (A.)** *i.* İç rahatlığı.
h. 16b/016, 23a/007, 28b/018,
31a/003, 31b/008, 42b/013,
57a/014, 62b/001, 68a/017
h.-ı 5a/005, 15b/019, 25a/020
h.-u 49a/011
h.+da 22b/007
h.+ı 22b/002, 64b/009
h.+la 20a/012, 42a/002, 42b/004
h.+suz 55b/004
h.+unda 26a/008, 26a/011, 40b/003
h.+unu 52b/003
- ḥüccet (A.)** *i.* Delil.
h.-i 27a/012
h.+dir 24a/006
- ḥücec (A.)** *i.* Deliller.
h. 44a/011
- ḥücre (A.)** *i.* Küçük oda, odacık.
h.+sinün 4b/021
- ḥücum (A.)** *i.* Üstüne yürüme.
h.-ı 62b/020
- ḥüda (F.)** *i.* Allah.
h.-yı 52b/004
- ḥüdhüd (A.)** *i.* Çavuş kuşu.
h.+i 48b/013
- ḥükemā (A.)** *i.* Hâkimler.
h. 37a/003, 65b/019
h.+nun 24b/011
- ḥükm (A.)** *i.* Verilen karar, yargı.
h. 17b/009, 24a/018, 33a/020,
45a/010

h.-i 2b/002, 4a/021, 12b/007,
23b/017, 40b/014
h.+i 6a/007, 21b/004
h.+ini 24a/005
h.+ün 33b/014
h.+üni 30a/009

hülya (A.) *i.* hayal, tatlı kuruntu,
tahayyül.
h.+yla 23a/020

hümâyün (F.) *s.* Kutlu, mübarek,
saadetli.
h.+unla 7a/006

hüner (F.) *i.* Beceriklilik, mahâret.
h. 51b/013
h.+i 35b/003

hür (A.) *i. ve s.* Yasal hakları ve
toplum kuralları sınırları içinde,
hiçbir baskı altında bulunmadan
istediği gibi davranma hakkına
sâhip olan.
h.+dür 12b/005

hürmet (A.) *i.* Saygı.
h. 14b/011, 37a/004
h.+leründen 40b/002

hüsn (A.) *i.* Güzellik.
h. 13b/011, 33b/010, 34a/005,
34a/006, 44b/004, 62a/009,
66b/013, 67a/015
h.-i 6b/010, 48a/010, 63a/020,
66a/012
h.-ü 19b/017
h.+idir 3b/019
h.+i 42b/019, 57b/015
h.+üm 46b/004
h.+ün 56a/013
h.+yle 56a/001

hüsrân (A.) *i.* Zarar, ziyan.
h. 41b/009, 60b/001
h.+ı 50b/003

hüzün (A.) *i.* Üzüntü, gam, keder.
h. 54a/002
h.+i 36a/021

-İ-

ırak *i.* Uzak.
1. 19b/004

ırk (A.) *i.* Nesil, zürriyet.
1.-1 7b/001

ırlah (A.) *i.* Düzeltme, iyileştirme.
1. 18a/019, 36b/004, 43a/004,
52b/001, 54b/007, 55a/013,
55a/014
1.+ı 33b/013, 46a/002

ışmarla- Bir kimseden istemek,
sipariş etmek.
1.-maz 16a/001

ışrâr (A.) *i.* Üsteleme.
1.-1 19a/002

ışlâhat (A.) *i.* İstlâhlar, terimler.
1. 37a/005, 67a/019
1.+da 23b/013

ıtlak (A.) *i.* Salıverme, bırakma.
1. 34a/003, 53a/003
1.+ı 34a/003

ıztırâb (A.) *i.* Azap, eziyet, zahmet.
1. 6a/006

-İ-

i- olmak, imek cevher fiili.
i.-de 9a/019, 9a/020, 9b/002,
9b/002, 10b/006, 10b/015,
18a/018, 28a/013, 28a/015
i.-decek 12b/005
i.-dem 11b/011, 12a/004, 12a/015,
12a/016

i.-di 4b/010, 4b/011, 5a/004,
5a/006, 5a/006, 5a/007, 5a/008,
5a/008, 5a/009, 5a/010, 5a/011,
5a/011, 5a/016, 5b/008, 5b/008,
5b/009, 5b/009, 5b/011, 5b/013,
6a/003, 6a/004, 8a/007, 9a/004,
9a/014, 9a/014, 9a/015, 9a/015,
9a/017, 9a/017, 9a/018, 9a/018,
9a/021, 9b/001, 9b/003, 9b/003,
9b/004, 15a/012, 15a/013,
17b/013, 17b/014, 17b/015,
22b/007, 34b/003, 34b/016,
43a/006, 43a/007, 48a/007,
51b/015, 51b/015, 59b/018,
59b/018, 65b/007, 65b/008
i.-dim 11b/010, 11b/020, 15a/019,
48a/011
i.-din 25b/013
i.-diymiş 20b/011
i.-düb 9b/006, 47b/021, 48a/001
i.-dügi 17a/019, 17a/020
i.-dügin 52b/013
i.-ken 1b/001, 1b/001, 13a/021,
13b/001, 13b/002, 14a/001,
14b/017, 22a/003, 47a/002,
56a/008, 56b/006, 67b/013,
68b/0018
i.-miş 10b/004, 10b/005, 10b/006,
11b/008, 21a/002, 24b/008,
33b/004, 45a/009
i.-mişse 27b/014
i.-se 10a/019, 10b/015, 16a/009,
20a/017, 20b/004, 21b/004,
45a/020, 63b/016, 66b/005
i.-sen 19a/013, 62a/021
i.-sevüz 51b/007

iāde (A.) i. Alınan bir şeyi geri verme.
i. 15a/016, 68a/002

i'ānet (A.) i. Yardım.
i. 52a/010, 59b/009, 62b/015

‘ibād (A.) i. Kullar.
i. 28b/020, 39b/005

‘ibādāt (A.) i. İbâdetler.
i.+a 30b/006

i.+ın 21a/010
i.+un 16a/019, 21a/006

‘ibâdet (A.) i. İnsanın tek ilahlı
dinlerde Allah’a diğer din ve
inanışlarda ise inanıp bağlandığı
kudrete kulluğunu göstermek
üzere yaptığı hareketler, tapma,
tapınma.

i. 10b/021, 16a/019, 16b/002,
31a/004, 40b/006
i.-i 35b/005
i.+de 20b/020
i.+dir 38b/010, 21b/008
i.+e 19a/010, 58b/021
i.+i 26b/009, 54a/004
i.+le 21b/007, 58b/021, 59b/018,
59b/019
i.+ün 54a/001
i.+üni 67b/019

‘ibārāt (A.) i. ibâreler.

i. 10a/011, 37a/014
i.+a 23b/012
i.+dır 58b/003
i.+ına 57b/011
i.+la 24a/018

ibda (A.) i. Meydana getirmek.
i. 28a/014, 45b/010

iblis (A.) i. Şeytan.

i. 13b/017
i.-i 47b/018
i.+ün 26b/009, 35b/014, 48a/005

‘ibret (A.) i. Uyarıcı ders.

i. 8a/009, 10b/017, 18b/001,
27a/011, 48a/017, 49b/014,
60b/008
i.+de 49b/008
i.+dir 12a/018
i.+i 40a/011, 45a/018
i.+le 36b/008
i.+ler 44b/009, 48a/021
i.+ün 20a/007

ibtidā (A.) i. Başlama.

i. 10b/006, 12a/006, 28a/014,
28b/015
i.-yı 28a/010
i.+sunda 32b/007

ibtılā (A.) i. tutkun olma, tutku.
i.+ya 48a/007

īcād (A.) i. Yeni bir şey bulma.
i. 64a/001
i.-ı 2a/015
i.+ın 57b/001
i.+ına 57b/008
i.+un 27b/011

iclal (A.) i. saygı gösterme.
i. 63b/010

ictimāi (A.) s. Sosyal.
i. 31b/006

ictinab (A.) i. Kaçınma, sakınma.
i. 49a/016, 51a/014

iç i. Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil.
i.+i 31a/005, 31b/009
i.+imizden 25a/010
i.+inde 3a/004, 4a/008, 4a/010,
5a/007, 6b/007, 7a/005, 7b/012,
7b/012, 66b/020, 67a/006,
68b/0016
i.+indedir 23a/009
i.+indeki 55a/020
i.+inden 9b/008, 14a/014, 21a/021,
25a/003, 43a/019
i.+indeyken 26b/011
i.+ine 13b/019, 16b/011, 36a/020,
40b/013, 54a/012
i.+ini 38b/002
i.+lerinden 2a/013, 8b/020
i.+lerinde 65a/021
i.+lerinden 51b/008
i.+ünde 52a/009, 59b/019
i.+üne 52a/021

iç- Bir sıvıyı ağıza alıp yutmak.
i.-di 17b/014

i.-digi 50b/016
i.-mekde 29b/004

içerü i. İçeri, içte kalan kısım.
i. 18a/005, 53a/014

için ta. Sebep bildirir; sebebiyle.
i. 25b/002

içre ta. İçinde, arasında.
i. 68b/002

içtihad (A.) i. Kaçınma, sakınma.
i. 36b/007, 5b/009
i.+un 18b/008

içün ta. İçin. Sebep bildirir; sebebiyle.
i. 2a/002, 4a/016, 4b/002, 4b/006,
5a/016, 52b/005, 54b/012
i.+dür 37b/013, 37b/015, 64b/009,
64b/009, 4a/007

id- Etmek.
i.-dimse 23b/002
i.-e 16a/018, 16a/019, 21a/009,
21a/009, 68a/016, 24b/002,
24b/002
i.-ebilür 28a/009, 35b/014,
42b/006, 67b/010
i.-ecekse 64b/006
i.-edir 22b/017
i.-eler 31b/017, 31b/019, 31b/019,
31b/020, 31b/020, 32a/003,
46b/020, 52a/002, 53a/013,
55a/001
i.-elüm 10b/009
i.-em 11b/012, 11b/013, 11b/014,
11b/014, 11b/014, 11b/015,
11b/016, 25b/003, 45b/018,
46a/004
i.-emeyesin 68b/0012
i.-emez 28a/012, 35b/002, 41a/006,
60b/010, 62b/019
i.-emezler 51b/010
i.-emezse 10b/016
i.-emezsin 19b/004
i.-en 32b/001, 32b/001, 56b/007
i.-enlerin 64a/019, 64a/020

i.-er 4b/004, 4b/005, 7a/002,
7a/003, 67b/005
i.-erdi 5a/001, 57a/007, 65b/006
i.-erdik 25a/011, 35b/010
i.-erdim 11a/014, 11a/014
i.-erim 15b/021, 22a/001, 45b/010,
45b/011, 46a/001, 48b/003,
48b/008, 48b/008, 48b/010,
48b/010
i.-eriz 24b/015, 43b/013
i.-erken 19a/004, 19a/006, 19a/007,
26b/012, 26b/013
i.-erler 5b/011, 14a/020, 15b/014,
53a/009, 57a/003, 59b/008
i.-erlerdi 5b/012, 28a/003
i.-erlerse 46b/015, 49b/017,
49b/018
i.-erse 14a/009, 16a/020, 28a/010,
28a/011, 28a/012, 34a/002,
35a/017, 40a/010, 40a/011,
40b/012, 41a/020, 43b/001,
61b/010, 64a/005, 66b/007,
67b/009
i.-ersem 40b/005
i.-ersen 18b/010, 19a/010, 21a/006,
33b/007, 49a/009
i.-ersin 18b/013, 19a/020, 19b/013,
19b/014, 21a/005, 21a/010,
22a/002, 22a/003, 22a/009,
22a/010, 30b/018, 30b/018,
39b/014, 54a/019, 66a/002,
66a/004
i.-ersün 18b/014, 39b/014
i.-erüm 48b/004
i.-erüz 18a/020, 25a/002, 25a/003
i.-esin 21a/012, 54b/004, 63b/004
i.-esün 55a/001, 56a/004, 56a/005,
59a/013
i.-eydi 43a/016
i.-eyin 46a/020
i.-i 11a/009
i.-üb 6a/018, 6b/007, 6b/009,
6b/019, 66a/003
i.-ügün 61a/005
i.-ünür 3a/015
i.-üpdurur 4b/007
i.-üz 22b/020

if dād (A.) *i.* Hazırlama.
i. 35a/020

iddihār (A.) *i.* Toplama, biriktirme.
i. 25b/020

idrāk (A.) *i.* Anlama yeteneği, anlayış.
i. 22a/011, 37b/005, 54a/006,
62b/019
i.-i 2b/020
i.+i 28b/013
i.+ünde 34a/012

idün- Edinmek.
i.-ür 44b/010
i.-ürler 15b/016

ifāde (A.) *i.* Bildirme.
i.-i 63b/021

iffet (A.) *i.* Nâmus, ırz.
i. 62a/009, 65b/018
i.+i 59b/002

iflas (A.) *i.* Borcunu ödeyemeyecek
durumda olma.
i.+1a 60b/015

ifnâ (A.) *i.* yok etme.
i. 12b/011

ifrāt (A.) *i.* Aşırı gitme.
i. 60b/003

iftihār (A.) *i.* Övünme, övünç.
i. 50b/013

iftikār (A.) *i.* Muhtaç olma.
i. 25b/021

ihanet (A.) *i.* Hâinlik etme.
i. 50a/020

iḥāṭa (A.) *i.* Bir şeyin etrafını çevirme.
i. 6a/001, 68a/016

iḥbār (A.) *i.* Haber verme, bildirme.

- i.-i 29a/001
- ihdā (A.)** *i.* Hediye verme.
i. 8a/004, 10a/009
- iḥdār (A.)** *i.* İhzar. Hazırlama, hazır etme.
i. 26a/001
- iḥlāş (A.)** *i.* Halis, temiz, doğru sevgi.
i. 31a/008, 31a/008, 36b/006, 37a/021
i.+da 54a/010
i.+ına 58b/010
i.+la 58a/019
- ihmal (A.)** *i.* Ehemmiyet vermeme.
i. 60b/002
i.+ünü 68b/006
- iḥşā (A.)** *i.* Sayma, sayılma.
i. 28a/008
i.+dan 13b/004
- iḥsan (A.)** *i.* İyilik etme.
i. 29a/012, 33b/007, 58b/018, 62b/015, 63a/012
i.-ı 6a/011, 33b/013
i.+ı 6b/020, 43b/013
i.+ını 29a/011
i.+ınınun 3a/002
- ihtidā (A.)** *i.* Doğru yola girme.
i.+i 3a/019
- iḥtilāf (A.)** *i.* Ayrılık.
i. 27b/003
i.-ı 3b/003
i.+ı 55a/004
- iḥtilāṭ (A.)** *i.* Karışma, katışma.
i. 10a/017, 52a/003, 52a/019
i.+da 53a/004
i.+ı 68a/005
i.+ları 52a/019
- iḥtimā (A.)** *i.* Perhiz.
- i. 59b/014
- iḥtimāl (A.)** *i.* Yüklenme, çekme.
i. 40a/004
i.+ün 30b/012
- iḥtimām (A.)** *i.* Dikkatle, gayretle çalışma.
i. 11a/009, 12a/016, 23a/018, 23b/012, 23b/019, 32a/020, 67b/010
i.+ımı 57a/011, 63b/011
i.+lar 9a/009
- iḥtirāz (A.)** *i.* Sakınma, çekinme.
i. 26a/010, 49a/016
- iḥtiyāl (A.)** *i.* Kibirleşme, gururlanma.
i. 13b/016
- iḥtiyār (A.)** *i.* Seçme, seçilme.
i. 10b/007, 22b/002, 32b/010, 32b/018, 67b/004
i.+ındadır 26b/004
i.+ıyla 27a/020
- iḥvān (A.)** *i.* Sadık, samimi, candan dostlar.
i. 17b/019
- iḥyā (A.)** *i.* Diriltme, canlandırma.
i. 58a/006, 60b/010, 63b/019
i.-yı 5a/010
- iḥzar (A.)** *i.* Gevezelik etme.
i. 68a/021
- ‘iḳab (A.)** *i.* Ezâ, cefâ, eziyet.
i. 33a/013, 63b/003
i.+ına 21b/017
- īḳad (A.)** *i.* Yakma, yıkma.
i. 33a/019, 39b/004
- ikāmet (A.)** *i.* Oturma.
i. 12a/019, 39b/007
i.+i 15b/006

îkân (A.) *i.* Bilme.

i. 24a/008, 28b/015

îkbâl (A.) *i.* Birine doğru dönme.

i. 50b/011

i.+dir 7a/018

i.+ün 18b/008

îkdâm (A.) *i.* Gayret ve sebatla çalışma.

i. 11a/008, 18a/021, 23a/018,
23b/016, 23b/019, 32a/019,
33a/009, 35a/003

i.+lar 9a/010

îkdâr (A.) *i.* Kudret verme.

i.+ı 26b/014

iki *i.* Birden sonra gelen sayı.

i. 1b/018, 1b/019, 4a/005, 7b/005,
9b/008, 68a/014

i.+den 32a/017, 57a/008

i.+nün 57a/009

i.+si 24b/018, 37b/021, 38b/020,
38b/021, 39b/008, 39b/008,
43a/010, 44a/009, 63a/010

i.+sin 36a/020

i.+sinde 60a/018

i.+sine 51a/001

i.+sini 39a/005

i.+sinün 28b/007, 39a/002, 39a/003

i.+sünden 39a/004, 39a/006,
39a/006

i.+süne 68a/020

i.+sünün 68a/015

iklim (A.) *i.* Abuhava.

i.-i 55b/008

i.+ine 19a/015

i.+inin 2a/008

i.+inün 9a/006, 20b/004

i.+ün 2b/019, 67a/007

iksir (A.) *i.* Eski kimyacıların, toprağı ve madenleri altın yaptığına ve olağanüstü kuvveti olduğuna inandıkları mevhum sıvı.

i.-i 59b/001, 59b/005

îktidâ (A.) *i.* Birini örnek alıp ona uyma.

i. 66a/004

îktisab (A.) *i.* Kazanma, edinme.

i.+ından 49b/005

îktizâ (A.) *i.* Gerekme, gerektirme.

i. 32a/010, 32b/001

i.+sı 5b/019

il *i.* Ülke, vilâyet.

i.+lere 25a/002

îla (A.) *i.* Yemin etme.

i.+dır 16a/008

‘ilâç (A.) *i.* Bir hastalığı, bir yarayı iyi etmek üzere içilmek, herhangi bir yolla vücuda verilmek veya dışarıdan sürülmek suretiyle kullanılan maddelere verilen isim.

i. 23a/013, 30a/009, 36a/018

i.+unun 36a/016

ilah (A.) *i.* Allah.

i. 9b/012, 55b/005

ilahî (A.) *s.* allah’la ilgili.

i. 19a/004, 30a/004, 35b/020

i.+de 64b/004

i.+dir 16a/008

i.+yle 39a/011

ilahîyye (A.) *s.* İlâhi kelimesinin tamlamalarda kullanılan aynı manadaki müennes şekli.

i.-i 37a/016

îlâm (A.) *i.* Bildirme, anlatma.

i. 9a/011

i.-ı 9a/011

ile *b.* İki kelimeyi birbirine bağlar.

i. 1b/021, 3b/011, 5a/006, 6b/002,
67a/011

i.+ydi 5a/005
(54)

ilerü *i.* Önde bulunan taraf, ön taraf.
i. 33b/006, 35b/015

ilham (A.) *i.* İçeride doğma.
i. 64b/005
i.+la 1b/020, 28b/012

‘**ilim (A.)** *i.* Bilme, biliş.
i. 60b/008

ilk *s.* En önce olan, en önde olan.
i. 62a/017

ilkā (A.) *i.* Atma.
i. 22a/005

ilkin *z.* İlk olarak.
i. 57b/004

illā (A.) *z.* Ne olursa olsun.
i. 8a/008, 8a/009, 21a/008, 23a/013,
65b/019, 65b/020, 67a/018
i.+sına 21b/015

illet (A.) *i.* Hastalık.
i. 24a/016
i.+ti 24a/016, 47b/001, 62a/016

‘**ilm (A.)** *i.* Bilme, biliş.
i. 24a/020, 44a/020, 44a/021,
48b/020, 51a/002, 55b/017,
63b/021
i.-i 5b/019, 23a/021, 24a/019,
25a/011, 51a/009, 60b/008
i.+de 5b/017, 55b/001
i.+den 24a/012
i.+e 23b/004
i.+ti 9b/005, 44a/014, 50b/004,
59a/001
i.+in 9b/003
i.+le 10b/002
i.+ler 23b/007
i.+leri 37a/006
i.+ün 10b/011

i.+üni 33b/020

‘**ilmiyye (A.)** *i.* eğitim öğretim
işleriyle görevli sınıf.
i. 39b/018

iltifat (A.) *i.* Güler yüz gösterme,
hatırını sorma.
i. 32b/019, 44b/006, 44b/009,
48b/014, 49a/009, 49b/015,
62b/004, 63b/001
i.+ı 26a/007

iltihab (A.) *i.* Vücudun, herhangi bir
dokusunun mikroplara karşı
verdiği reaksiyon.
i.+undan 33a/019

iltiyam (A.) *i.* İyileştirmek.
i. 16a/013

‘**imād (A.)** *i.* Direk.
i. 29a/002, 64b/018
i.-ı 2a/017

imāle (A.) *i.* Eğilme, çevrilme.
i. 55a/010

imām (A.) *i.* Cemaate namaz kıldırان
kimse.
i. 33a/004

‘**imān (A.)** *i.* Allah’a inanma, dinî
inanç.
i. 4a/003, 6a/011, 6b/016, 8a/011,
57a/007
i.-ı 10a/007
i.+a 26a/021
i.+dan 26a/021
i.+ı 56b/015
i.+un 7a/020
i.+unla 22a/002, 22a/003

imār (A.) *i.* Bayındırlık.
i.+ın 62b/010

imāret (A.) *i.* Bir yeri bayındır ve mamur etme.

- i. 17b/008, 48a/018, 60a/001, 62b/011
- i.-i 2b/019, 61b/005
- i.+dür 16b/012
- i.+i 8a/021, 12b/018
- i.+üne 49a/021
- i.+üni 20b/003

‘**imarethāne (A.)** *i.* İmaret yeri.

- i. 67a/002

imdād (A.) *i.* Yardım, meded umma.

- i.-ı 10a/008

imdi za. Bunun için, bu sebepten.

- i. 16a/016, 22a/001, 22a/016, 24a/005, 42b/002, 50a/013, 53b/004, 65a/019

imhal (A.) *i.* Bir müddet sonraya bırakma.

- i. 61a/004

imlā (A.) *i.* Bir dilin belli kurallara göre doğru olarak yazıya geçirilmesi.

- i. 50a/014, 63b/008

imsak (A.) *i.* Bir şeyden el çekme, perhiz.

- i. 53a/002
- i.-i 52b/005

imtila (A.) *i.* Dolma.

- i. 29b/015

imtizaç (A.) *i.* İyi geçinme, uyuşma.

- i.+ı 12b/010

imzā (A.) *i.* Bir kimsenin kendine özgü yazdığı isim.

- i.+sı 27a/017

in- Aşağı doğru gelmek.

- i.-em 11b/019

i.-endir 7b/015

i.-er 26a/016

i.-erler 41a/002

i.-ince 12a/013

i.-işinden 45a/012

i.-se 30b/009

i.-üb 41a/005, 45a/012

‘**inā (A.)** *i.* Günahlardan ve şeyden yüz çevirip Hakk’a dönme.

i. 16b/012

i.+lar 2a/006

i.+sından 23b/009

‘**inād. (A.)** *i.* Dediğinden

vazgeçmeme.

i. 5b/005, 8a/007

i.-ı 8a/014

inan- Doğru olarak kabul etmek.

i.-an 42b/007

i.-mayub 35b/008

i.-maz 22b/017

i.-mazsa 42b/007

i.-ub 17b/006, 42b/012

i.-urlar 24a/012

i.-ursa 42b/007

ināş (A.) *i.* Kadınlar, kızlar.

i. 16b/009

‘**ināyet (A.)** *i.* Lutuf, ihsan, iyilik.

i. 2a/011, 2b/005, 8a/014, 9a/003, 63b/011

i.-i 20b/004

i.-ini 7a/007

i.+dir 39a/020

i.+i 11a/009, 39a/019, 39b/002

i.+ini 62a/014

i.+leründen 12a/014

i.+sin 8a/011

ince s. Kendi cinsinden olanlara göre kalınlığı az olan.

i. 11a/007, 20a/005

incid- Zarar vermek.

i.-meye 10b/005

incin- Bir tarafına bir zarar gelmek.
i.-esin 16b/019

infāz (A.) i. Yerine getirme.
i. 52b/002

inkar (A.) i. Kabul ve tasdik etmeme.
i. 1b/013, 15a/017, 39a/001

inkılāb (A.) i. Bir durumdan başka duruma dönüşme.
i.-ı 3b/003

inkıta (A.) i. Kesinti.
i. 10b/002

inkiyād (A.) i. Boyun eğme, baş eğme.
i.+dan 55b/006

ins (A.) i. İnsan.
i. 5b/020
i.-i 51a/009
i.+de 37a/019
i.+e 10a/013

inşaf (A.) i. Hakka ve adâlete uygun davranış.
i. 20b/006, 22a/002, 22b/012
i.+dan 20b/007
i.+ı 25b/007

insan (A.) i. İnsan.
i. 14a/004, 15a/017, 22a/019,
50b/018, 60b/007, 62a/002,
64b/019
i.-ı 28a/017
i.+a 37b/012, 59b/013, 61a/004
i.+da 30a/001, 38a/010, 40a/007,
60b/005, 66a/005
i.+dan 64b/010, 65b/009
i.+dır 64b/010
i.+ın 68b/0019
i.+un 17b/017, 31a/010

intiba' (A.) i. İzlenim.
i.+dır 7b/004

intiḳal (A.) i. Bir yerden başka bir yere geçme, göçme.
i.+ini 68b/006

intiḳām (A.) i. Öç alma.
i. 33a/018
i.-ı 4a/014

intişar (A.) i. Yayılma.
i. 52a/020

intiżam (A.) i. Düzgünlük, düzen.
Tertip.
i. 9a/013

intiżar (A.) i. Bekleme, bekleyiş.
i.+da 53a/021
i.+dan 7a/010, 16a/014

inzal (A.) i. İndirme, indirilme.
i.-ı 8b/012

ip i. Çeşitli kalınlıkta bükülmüş sicim.
i. 19a/013
i.+le 14a/003

ir- Ermek.
i.-dim 12a/013
i.-e 37a/015
i.-em 48a/016
i.-er 21b/003, 51a/013
i.-eriz 18a/012
i.-erse 39a/019
i.-esin 36a/001
i.-evüz 25a/020
i.-eyin 23b/001
i.-medüm 36a/003
i.-se 30b/014

‘irāb (A.) i. Düzgün konuşmak.
i.+a 54b/019

irade (A.) i. Bir şeyi yapıp yapmama hususunda karar verebilme ve bunu uygulama gücü.

- i. 20b/005, 22b/021, 24b/004,
33b/004, 47b/015, 58b/003
i.-i 18b/005, 33b/005
- iradet (A.) i.** İrade.
i. 26b/003, 38a/006
i.+i 27a/021
- ir' raz (A.) i.** Yüz çevirme, kaçınma.
i. 55a/015, 62b/004
- irfan (A.) i.** Bilme, anlama, biliş.
i. 18a/011, 56b/014
- iriş-** Erişmek, ulaşmak.
i.-di 4b/020, 12a/008
i.-icek 4a/003
i.-medin 21a/006
i.-se 21a/021
- irşad (A.) i.** doğru yolu gösterme.
i. 2a/004, 5a/015, 8a/005, 10a/009,
52a/018, 52a/020
i.+ın 4a/003
- irte i.** Sabah, yarın.
i. 25b/013, 40b/008, 48a/012
- irtibāt (A.) i.** Bağlı oluş, bağlanma.
i.-ı 34b/014
i.+ı 39a/012
i.+la 18a/005
- irtifā' (A.) i.** yükseklik.
i.-ı 3a/009, 3b/004
- irtiyab (A.) i.** Şüphelenme, tereddüt
etme.
i.+ları 6a/006
- irzā (A.) i.** Hoşnut etme.
i. 33a/015, 61b/008
- is i.** Sahip.
i.+ini 32b/010
- isābet (A.) i.** Rast gelme, yerini bulma.
- i. 57b/009
- isaet (A.) i.** Kötü iş işleme.
i. 13b/015, 33b/010, 61b/009
- işbat (A.) i.** Delil göstererek bir şeyin
doğruluğunu ortaya koyma.
i. 6b/009, 38b/017
- ishal (A.) i.** Amel, sürgün.
i. 59b/017
- isim (A.) i.** Ad.
i.+le 38b/020
- islam (A.) i.** Müslümanlık.
i. 9a/012, 28b/016, 59b/013
i.-ı 38b/001
i.+ı 57a/006
- islamiyye (A.) i.** İslam kelimesinin
müennes hâli.
i. 51a/017
- ismet (A.) i.** Namuslu olma.
i. 2a/016
- iste-** Arzu etmek.
i.-di 26b/008
i.-me 62a/021, 62b/001
i.-mez 24b/009
i.-r 18a/006, 51a/012, 68b/002
i.-rler 51a/020, 51a/020
i.-rse 53b/005
i.-rsen 47b/016, 55b/019, 56a/001,
56a/004, 56a/009, 56a/011,
59b/001, 59b/001
i.-rsin 63a/020, 63a/021
i.-se 36a/019
i.-yicek 51b/012, 51b/012
i.-yicekse 42a/012
i.-yüb 42a/011, 42a/020
- istiāze (A.) i.** Sığınmak, korunmak.
i. 68a/003
- istib'ād (A.) i.** Olmasının uzak sayma,
mümkün görmeme.

- i. 38b/006
- istibşar (A.) i.** Kalp gözüyle bakma.
i. 45a/005
- isticab (A.) i.** Vâcip görme, lüzumlu sayma.
i. 54a/005
- isti' dād (A.) i.** Yetenek, kâbiliyet.
i. 15a/014, 37b/016, 63b/021
i.-ı 28a/019
i.+ına 27a/003, 27b/005, 39b/012
- istifā (A.) i.** Bir işten kendi isteğiyle çekinme.
i. 46a/005
- istifsar (A.) i.** Açıklama isteme, sorma.
i. 21a/015, 67b/019
- istiğfar (A.) i.** Tövbe etme.
i. 36b/002
i.+lar 65b/006
- istiḥkār (A.) i.** Hor görme, hakir görme.
i. 34b/004
- istikāmet (A.) i.** Yön, hedef.
i.+inün 12b/009
- istilam (A.) i.** öpmek veya el sürmek suretiyle ziyâret etme.
i. 31b/019
- isti' māl (A.) i.** Kullanma.
i.-i 28a/021
- istimdad (A.) i.** Yardım isteme, imdâda çağırma.
i.+larını 36b/018
- istirāḥat (A.) i.** Dinlenme.
i. 60a/012
- istiṭāat (A.) i.** Kudret, güç.
i. 35a/013
i.+ı 28b/020
i.+una 37b/014
- istivā (A.) i.** Birbirine eşit ve denk olma.
i. 3a/018
- ' işyān (A.) i.** Karşı gelme, itaatsizlik etme.
i. 5b/006, 33b/009, 40b/007, 41b/006, 62a/001
i.+a 28b/020
i.+ını 40b/007
- iş i.** Bir maksatla yapılan faaliyet, çalışma, amel.
i. 19b/021, 20a/019, 25a/006, 25a/009, 27a/007, 33b/019, 34b/019
i.-i 13a/016, 47a/019
i.+den 35a/014
i.+i 17a/020, 20b/005, 43b/018, 46b/012, 48a/011, 53b/021, 60a/009, 65a/015
i.+idir 47b/003
i.+inden 12b/003
i.+ine 23a/002
i.+ini 56b/011
i.+lerdir 43b/003
i.+leri 8a/007, 20b/007, 21b/006
- işarat (A.) i.** İşâretler.
i.+ı 44b/018
i.+un 44b/016
- işaret (A.) i.** Bir şeyi, anlatılmak istenen bir manayı, el, parmak, kaş, göz ile gösterme.
i. 8b/001, 12a/004, 27b/011, 28a/003, 44b/012, 45a/013, 52a/010
i.+dir 40a/021
i.+ler 44b/019
i.+leri 40b/011
i.+lerimüzden 40a/005
i.+ün 58a/017

işit- Duymak.

- i.-dikçe 4a/002, 47b/009
- i.-medigimi 48b/018
- i.-mekle 26a/014
- i.-meyeler 52a/001
- i.-se 36a/011

işle- Üzerine emek sarfetmek.

- i.-rler 41a/004
- i.-rsen 60a/004
- i.-sün 42a/013
- i.-yüb 20b/007
- i.-tdürirmiş 35b/011

iştikāk (A.) *i.* Aynı kökten türeme.

- i. 34a/003

it- Etmek.

- i. 63b/001, 63b/001, 63b/003, 63b/007, 63b/008
- i.-di 48a/004
- i.-digini 43a/017
- i.-dikçe 48a/012
- i.-dim 22a/015, 36a/003
- i.-me 25a/009, 49a/002
- i.-medik 25a/009
- i.-mege 30a/018, 42a/018
- i.-megi 40b/020
- i.-mek 21b/006, 23b/016, 24b/021, 67b/008
- i.-mekdir 27b/011
- i.-mekle 24b/014, 29a/011, 29a/012, 33b/002, 35b/003, 39b/010
- i.-mesi 31a/012
- i.-mesinde 48a/018
- i.-mesün 55a/009
- i.-meyavuz 10b/011
- i.-meye 25a/008, 30a/010, 32a/008
- i.-meyem 22a/001
- i.-meyince 43b/010, 43b/011
- i.-meyüb 29a/010, 33a/011
- i.-mez 22b/001, 22b/002, 22b/003, 54a/013, 65b/019
- i.-mezem 48b/007, 48b/012

- i.-mezler 40b/021, 41a/001, 41a/002, 41a/017, 49a/014, 49a/014
- i.-mezmiş 45a/015
- i.-mezse 34a/003
- i.-mezsın 55a/006
- i.-mezüz 25b/012
- i.-miş 39a/011, 41b/016, 50b/021
- i.-mişdir 52a/017
- i.-müş 41b/017
- i.-müşlerdir 56b/009, 56b/009
- i.-se 33b/020, 34a/001, 37b/001
- i.-seler 21a/021, 45b/011
- i.-sen 35a/011, 47a/012
- i.-sinler 53a/002
- i.-sün 42a/014

‘itā (A.) *i.* Verme, verilme.

- i.-i 41a/012

itā‘at (A.) *i.* Emre uyma, söz dinleme.

- i. 50a/021, 53b/006
- i.+ı 48b/010

‘itab (A.) *i.* Azarlama, paylama.

- i. 33a/014, 63b/002, 63b/004
- i.+ı 63b/004
- i.+la 63b/003
- i.+lar 26b/008

‘itibar (A.) *i.* Saygı görme, saygı gösterme.

- i. 22a/019, 33b/017, 36b/007, 45a/004, 66b/018
- i.-ı 44a/014
- i.+da 68b/003
- i.+e 13b/0010
- i.+ı 46a/018, 62b/006, 68b/0021
- i.+una 45a/006

‘itibarāt (A.) *i.* Farzedilen şeyler.

- i.-ı 22a/018

‘itidāl (A.) *i.* Aşırı olmama.

- i. 3a/018
- i.-i 37b/012

- ‘ **itikād (A.)** *i.* İnanma.
i. 56b/009, 56b/013, 63a/007
i.+dan 55b/005
i.+ı 63a/016
i.+la 66a/012
- ‘ **itimād (A.)** *i.* Güvenme, emniyet etme.
i. 6b/021, 11b/010, 22a/008, 56b/009
- ‘ **itirāf (A.)** *i.* Söylenmek istenmeyen bir şey saklanmaktan vazgeçilerek açıklanması.
i. 5b/011, 5b/012, 22a/003, 51b/007
- ‘ **itirāz (A.)** *i.* Karşı çıkma.
i. 62b/005
- itmām (A.)** *i.* Bitirme, tamamlama.
i. 12a/015, 32a/020
- itminān (A.)** *i.* Emin olma, emniyet.
i. 24a/007
- ittibāc (A.)** *i.* Ardı sıra gitme, uyma.
i. 57b/008
i.+ı 10a/015
- ittifaq (A.)** *i.* Fikir birliğine varma.
i. 5b/018, 12a/007, 41a/018
i.-ı 33a/009
- ittiqa (A.)** *i.* Sakınma, çekinme.
i. 33a/019, 51a/013
i.+sı 50a/018, 50a/019
i.+sınınun 33a/021
- ‘ **iyān (A.)** *i.* Eşrâf.
i.+ında 28a/018
- iyi s.** Kendisinde bulunması gerekli vasıfları taşıyan.
i. 27b/021
- īza (A.)** *i.* eziyet verme, eziyet etme.
i. 26b/012, 29a/010, 33a/014, 57a/012
- izab (A.)** *i.* Sıkıntıya sokma, azap verme.
i.+la 62b/007
- īzāh (A.)** *i.* Açıklama.
i. 57b/010
- ‘ **izām (A.)** *i.* Kemikler.
i. 26b/013
- īzan (A.)** *i.* Bildirme, bildirilme.
i.+a 29a/009
- ‘ **izāz (A.)** *i.* Ağırılama, ikram etme.
i.+la 42b/001
- izdiyad (A.)** *i.* Artma, çoğalma.
i.+da 28b/008
- ‘ **izhar (A.)** *i.* Açığa vurma, meydana çıkarma.
i. 57b/008
- izmar (A.)** *i.* Bir şeyi gönlünde gizleme.
i.+ına 57b/008
- izmihlal (A.)** *i.* Yok olma, mahvolma.
i.+ünden 47a/018
- ‘ **izzet (A.)** *i.* Hurmet, saygı, ikrām.
i. 7a/002, 14b/010, 52a/005, 60a/014, 68b/0020
i.+den 48a/010
i.+e 3a/015, 12a/003
i.+i 17a/017, 43a/001, 50b/001, 60b/015
i.+le 12b/006
i.+leri 40b/002
i.+ün 3a/008, 8a/021, 17a/011, 51b/005
i.+üne 21b/016, 35b/003

-K-

ķab (A.) i. Uzaklık, mesâfe.

k.+ını 44a/016

ķabaķat (A.) i. Suç, kusur.

k.+a 34a/019

ķabîha (A.) s. Çirkin kelimesinin müennesi.

k. 44a/016

ķâbil (A.) s. Kabul eden, alan, alıcı.

k. 1b/018

k.+den 66a/009

ķabile (A.) i. Aynı soydan gelen göçebe topluluk, boy.

k. 39b/012

k.+sinün 6b/015

ķâbiliyyet (A.) i. Beceriklilik, yetenek.

k.+üne 64a/015

k. 16a/005, 39b/021

k.+üne 27b/004

k.+üni 68b/0017

ķabl (A.) z. Önce, evvel.

k.+dir 52b/018

k.+ün 3b/006

ķabr (A.) i. Mezar.

k. 18b/019, 52a/016

k.+den 15b/017, 19b/016, 61b/015

k.+e 25b/002, 61a/018, 15b/009

k.+i 19a/008

k.+imiz 25b/009

k.+ün 18b/020

k.+üne 19a/006

ķabul (A.) i. Râzı olma.

k. 1b/013, 21a/011, 26b/003,

26b/003, 56b/015

k.+i 21a/006, 64b/012

ķabza (A.) i. Silahın tutulacak yeri.

k.-i 26b/005

ķaç s. Ne kadar, nice.

k. 10a/019, 11a/010, 34a/017

ķaç- Kurtulmak için süratle uzaklaşmak.

k.-ar 4b/001

k.-arlar 17a/013

k.-mak 32b/002

k.-ub 59b/010, 68b/002

ķadar ta. Bir şeyin, kıyaslandığı diğer bir şey ölçüsünde, derecesinde veya büyüklüğünde olduğunu anlatır.

k. 7a/012, 7b/003, 11a/006,

14a/016, 62b/016, 63a/013,

68a/011

k.+dan 50a/015

k.+ı 22b/004

ķâde (A.) i. Oturma.

k. 53b/006

ķadeķ (A.) i. İçki içmekte kullanılan küçük bardak.

k.-i 7a/012

ķadem (A.) i. Ayak.

k. 5a/014, 15b/004, 24a/011,

47a/007

k.+i 6b/015, 34b/001

k.+inde 52b/015

k.+iyle 5a/014, 52b/007

k.+leri 63a/003

k.+ünde 59a/008

ķader (A.) i. Alın yazısı.

k. 6b/006, 6b/006, 61b/004,

61b/017

k.-i 22a/020, 31b/017, 48a/004

k.+isin 19b/018

k.+ün 3b/021

ķadı (A.) i. Hükmeden.

k. 63a/014, 63a/014

k.+da 63a/013

k.+sı 35b/001, 48a/005
k.+ya 33a/016

qadim (A.) s. Geçmiş uzun zamana dayanan, eski.
k.+de 45a/009, 53b/002

qadir (A.) i. Her şeye gücü yeten.
k. 27a/016, 58b/021
k.-i 36a/020
k.+ken 29a/009
k.+lerini 37a/003

qadr (A.) i. Her şeye gücü yeten.
k.+i 14a/016, 44a/006, 50b/007, 50b/009, 34a/014
k.+ini 43b/015, 52b/014, 61a/004

qafes (A.) i. Hayvanların kaçmasını önlemek için yapılmış aralıklı muhâfaza.
k.-i 4b/012
k.+dir 18b/011
k.+ünden 31a/012

kâfi (A.) s. Yeten, elveren.
k. 3b/018, 59b/012

kâfile (A.) i. Birlikte yolculuk edenlerin meydana getirdiği topluluk.
k. 8a/010
k.+n 55b/014

kâfir (A.) i. ve s. Allah'a ve Hz.Muhammed' e inanmayan kimse.
k. 22a/001, 56a/005

kâfiye (A.) i. Şiirde mısra sonlarındaki ses ahengi.
k.-i 55a/020

kâh (F.) z.Bazen, bazı zaman.
k. 8b/003, 8b/003, 8b/010, 10b/015, 67b/001, 68b/001, 68b/002
k.-i 10b/015, 10b/017

qâhır (A.) s. Kahreden, mahveden.
k.+ı 42b/021
k.+la 33b/003

kâhil (A.) i. ve s. Erişkin, olgun ve yetişkin.
k.+likle 19b/001

qâhr (A.) i. Derin üzüntü, sıkıntı.
k. 9a/012, 26b/002, 34a/002
k.+da 64b/007
k.+una 23a/013

qâhraman (F.) i. ve s. Yiğit, bahadır.
k.-ı 2b/002

qâil (A.) s. Râzı olmuş, boyun eğmiş.
k. 42a/005
k.+ine 10b/020
k.+üne 44a/017

qâk- İtmek, dürtmek.
k.+ıdı 54b/012
k.-ıyub 40b/017

qâl (A.) i. Söz, laf.
k. 7b/003, 62b/002
k.+den 44b/012
k.+ün 44b/014

qâl- Olduğu yerde durmak.
k.-a 32a/007, 37b/009, 37b/011, 42a/021, 46a/007, 56a/013
k.-abilür 42b/005
k.-an 13a/001, 58b/016, 58b/017
k.-anı 41a/003, 51a/003, 68a/012
k.-asın 54b/007
k.-asun 20a/020
k.-avuz 18a/014, 18a/015, 18a/015, 18a/016
k.-dı 10a/018, 12a/012, 14b/012, 14b/012, 14b/015, 14b/016, 17b/012, 17b/013, 19a/018, 19a/019, 38a/017, 43a/005, 68b/0015, 68b/0019
k.-dik 18a/011

k.-dıysa 68a/012
k.-ıb 4b/012
k.-ıca 37b/008
k.-ırsa 35a/017
k.-madı 10a/016
k.-mamak 23b/010, 23b/011,
23b/014, 23b/014
k.-mayalar 52a/003
k.-maz 10a/021, 23a/017, 26a/004,
26a/005, 37b/016, 38b/005,
42b/008
k.-miş 25b/001
k.-mişdir 13b/005, 13b/005
k.-sa 30b/011
k.-san 20a/009
k.-ub 35a/014, 44a/010
k.-ur 15b/011, 16a/015, 17b/005,
17b/007, 18b/006, 29b/008,
34a/007, 38a/014, 38b/017,
53b/011, 53b/018, 67a/010,
67b/008
k.-urlar 24a/019

kalb (A.) i. Yürek.

k. 54a/010, 59b/008, 59b/021,
59b/021
k.-i 52b/008, 54b/007, 63a/015
k.+de 21a/018, 59b/016
k.+den 59b/017
k.+e 21a/006, 29a/020, 30a/004,
30b/020, 59b/009
k.+i 26a/006, 26a/018, 34a/017,
40a/014
k.+imüz 20b/020
k.+in 19b/002, 19b/016, 19b/020,
22a/004, 49a/012, 55b/007,
59b/014, 68a/012, 68b/0019
k.+inde 26a/016, 50a/017, 50b/007,
54a/006
k.+ine 65b/005
k.+ini 20a/003, 39b/006
k.+inün 29b/021, 34b/007
k.+isin 7b/021
k.+iyle 14a/005
k.+le 15b/019
k.+leri 41a/003, 41b/001, 51a/002,
51b/002, 52b/008
k.+ün 3b/002, 55a/021

k.+üne 22a/010
k.+üni 31b/013

kalbgâh i. Can evi.
k.+ında 9b/005

kıaldır-/ kıaldur- Bulunduğı yerden
yukarıya doğru hareket ettirmek.
k.-ın 23a/006

kalem (A.) i. Yazı yazmaya mahsus,
genellikle çubuk biçiminde âlet.
k. 7b/011, 11b/021, 32a/017
k.-i 4a/008
k.+i 12a/003

kâl (A.) s. Kökünden söküp koparan.
k.+den 23a/002

kâlil (A.) s. Çok olmayan, az.
k. 20b/008
k.+ün 18b/018

kalk- Ayak üstü durmak.
k.-a 65a/020
k.-ar 26a/016
k.-arlar 41a/001
k.-ub 18a/007, 20a/011, 42a/002

kalkale (A.) i. Harflerin mahreçlerini
sarsarak okuma.
k. 53b/017

kamer (A.) i. Ay.
k. 3a/002, 7b/011, 7b/019
k.-i 4a/018
k.+den 62b/021
k.+i 18b/008

kâmet (A.) i. Namazdan önce okunan
ezan.
k.-i 7a/017
k.+i 28b/013

kâmil (A.) s. Noksansız, tam, bütün.
k. 36b/016, 38a/010, 52a/007,
52a/008, 57b/005, 58b/013

k.+in 5a/004, 68a/007
k.+ini 58b/008
k.+lerden 21b/010

kamran (F.) s. Bahtiyar.
k.-i 2a/019

kan i. Vücut dokularını besleyen
kırmızı renkli sıvı.
k.+da 48a/008
k.+ı 30a/008
k.+ına 29b/015
k.+ımı 20b/002
k.+lar 53a/019

kan- İnanmak.
k.-asın 37b/006

kanâat (A.) i. Kendisine verilene râzı
olma.
k. 31b/009, 55b/010, 61a/015
k.+ı 59b/002

kanat i. Uçmayı sağlayan açılır
kapanır bir çift organ.
k.+ların 45a/011

kanâtır (A.) i. Taş köprüler, su
kemerleri.
k.+a 54a/017

kandil (A.) i. Işık veren aydınlatma
âleti.
k.-i 11b/002, 30a/004
k.+e 31b/003
k.+i 15a/003

kanı s. Hangi.
k. 1b/021, 1b/021, 14a/018,
19b/018, 42b/021, 42b/021,
43a/001, 56b/004
k.+sı 32a/018, 32a/018
k.+sıdır 32b/014

kanı z. Hani.
k. 17b/007, 17b/008, 17b/009,
17b/009, 53b/012

kanîf (A.) s. Kanaat eden.
k. 49b/001, 55b/002, 60a/019,
68a/013

kañara (A.) i. Taştan yapılmış
kemerli köprü.
k. 54a/017, 17a/006
k.+da 17a/006
k.-i 14b/019

kanun (A.) i. Herkesin uyması gereken
yazılı hukuk kuralı.
k.-ı 38a/009
k.+unda 35b/004

kapla- Bir şeyin dış yüzünü başka bir
madde ile örtmek.
k.-mışdı 4b/018
k.-r 26a/003

kapu i. Kapı. Bir yere girilip çıkılırken
içinden geçilen yer.
k. 25a/014
k.+cusuyla 62b/014
k.+larda 50a/004
k.+ları 53a/008, 53b/004
k.+larında 40b/004
k.+larından 53a/008
k.+ların 42a/019
k.+lı 12b/021
k.+mıza 18a/005
k.+nun 50a/005
k.+sı 26b/020
k.+sında 43a/003
k.+sını 4b/021, 25a/015
k.+suna 50b/001, 50b/002
k.+sunda 48b/012
k.+sumı 62b/014
k.+ya 50a/005, 50b/002

kar (F.) i. Maddî kazanç.
k. 47a/013, 54a/013, 62b/002
k.-ı 26b/004
k.+da 26b/004
k.+ımız 22b/018
k.+ında 6a/006

k.+ımı 52a/016

qara *i.* K m r rengine olan rengin adı.

k. 25a/021, 66b/001, 66b/009
k.+lık 22a/008

qar bet (A.) *i.* Soyca yakınlık, akrabalık.

k. 2a/021

qar nu *i.* Işıq olmama durumu.

k. 52b/013
k.+lukda 25b/001, 34a/007

qarar (A.) *i.* Bir iş veya mesele hakkında verilen kesin h k m.

k. 12b/017, 13a/017, 15a/001,
22b/002, 24a/020, 32b/018,
41b/007, 53a/019, 53b/015,
54a/006, 65b/008
k.+da 20a/002, 55a/003
k.+dır 15b/011
k.+ı 46a/017, 62b/005
k.+ları 49a/017

qard ş *i.* Kardeş.

k. 63b/006
k.+ın 63a/021
k.+ların 20a/015

k rg h (F.) *i.* Iş yeri.

k.-ı 16a/006, 27a/006, 38a/008,
43b/020

qarındaş *i.* Kardeş.

k.+undan 33a/013

qarış- Birbiri içinde dağılmak, birleşmek.

k.-madan 29b/017
k.-madı 42b/018
k.-mayınca 29b/009
k.-maz 24a/001
k.-mış 11a/001
k.-mışdır 24b/018

qarışık s. Aynı nitelikteki Şeylerden oluşmuş.

k. 30a/012

q ri (A.) *i.* Okuyucu.

k. 33a/008
k.+sine 57b/020

qarin (A.) *s.* Yakın, karib.

k. 54b/003

qarn *i.* Karın.

k.-ı 5a/012
k.+ın 6a/004
k.+ına 14b/004
k.+ında 5a/006

qarpuz (F.) *i.* Kabakgiller familyasından, s r ngen g vdeli bir yıllık bitki.

k. 16b/003

qarşu *i.* Bir Şey, yer veya kimsenin y z tarafının ilerisi.

k. 46b/013, 53a/013, 62a/015
k.+muzda 18a/006, 18a/014,
20b/021
k.+sına 35b/018, 36b/019
k.+sında 42a/018, 54a/008

q run (i.) ok zengin.

k. 41a/012
k. +a 59a/021
k.+la 14b/003, 68a/013

q rure (A.) *i.* Sıra kap.

k.+sinde 59b/003
k.+ye 46b/013

qas vet (A.) *i.*  z nt , gam.

k. 38b/002, 54a/012

qasd (A.) *i.* Niyet, istek.

k. 10a/021, 11a/007, 11a/017,
19a/010, 25a/003, 38a/006,
44a/001, 54b/013, 60a/018

kāse (F.) i. Çukur çanak.
k.+ne 36b/003

kašem (A.) i. Yemin.
k. 8b/004

kaşid (A.) i. Niyet, istek.
k.+la 22a/001

kāşır (A.) s. Kısa.
k. 16b/005, 27b/020

kāşid (A.) s. Geçmez, aranmaz.
k.+le 13b/008

kāşide (A.) i. Diva edebiyatında nazım
şekli.
k.+i 56a/010
k.+si 17a/005

kāşil (A.) i. ve s. Gevşek davranan,
tembel.
k.+e 60b/014

kaşir (A.) s. Kısa.
k. 49a/020, 53b/013

kaşır (A.) i. Köşk, küçük saray.
k.+ını 14b/011

kaşif (A.) i. Keşfeden kimse.
k. 57a/017

kaşife (A.) i. Keşfeden kimse (kadın).
k.+lerinde 5a/015

kat i. Tabakalar veya sıralar halinde
bulunan şeylerin her bir tabaka
veya sırası.
k. 2b/017, 3b/008, 30b/014,
36a/003, 42a/020, 42a/020,
61b/010
k.+ında 4a/009, 7a/021, 52a/007,
52a/009, 61b/019
k.+unda 8b/007, 14a/015, 33b/012,
68a/007

kat- Koymak, ilave etmek.
k.-ar 47b/003
k.-duğım 34b/018
k.-mış 51a/001

katılık i. Katı olma durumu.
k. 33b/003

kaṭi^c (A.) s. Kesin.
k. 6a/006

kātib (A.) i. Yazan, yazıcı.
k. 9a/021

kaṭil (A.) i. Cana kıyan, birini öldüren
kimse.
k. 30b/019, 50a/001, 67a/010

kaṭran (A.) i. Sudan etkilenmeyen
organik madde.
k. 34b/005, 41b/008

kaṭre (A.) i. Damla.
k. 39b/002, 41b/004

kaṭāfī (A.) i. Kâfiyeler.
k. 66a/002

kaṭā^c id (A.) i. Kurallar, kâideler.
k. 9b/018
k.-i 5b/015, 9a/010, 11a/018
k.+i 19b/003

kaṭi (A.) s. Güçlü, kuvvetli.
k. 21a/018, 56b/010, 60a/017
k.+dir 60a/004

kaṭil (A.) i. Söz, kelam.
k.+lerinün 21a/018

kaṭim (A.) i. Aynı soydan gelen.
k.+dir 2a/007
k.+i 9a/011
k.+le 17a/002

kaṭl (A.) i. Söz, kelam.

k. 54a/005
k.-i 61b/004
k.+inden 40b/016
k.+ini 54b/010
k.+leri 65b/017
k.+üne 40b/017

ķavm (A.) i. Aynı soydan gelen.
k. 8a/006
k.-i 68b/0014
k.+den 26b/009
k.+dir 41b/006, 52b/016, 67a/013
k.+e 8a/005, 26b/008
k.+ün 17a/003

ķavs (A.) i. Yay.
k. 3b/002, 3b/020
k.-ı 4b/003

ķavvās (A.) i. Okçu.
k. 28b/008
k.+ı 30a/006

ķayd (A.) i. Yazıya geçirme.
k.+ı 50a/002

ķayır (i.) Korumak.
k.+ırlar 15b/013

ķāyim (A.) s. Kāim, ayakta duran.
k. 43b/019, 47a/008, 48b/006,
49b/018, 50a/010, 51a/006,
58a/010, 68b/0010

ķāyinat (A.) i. Kāinat, ālem, evren.
k. 7b/009, 37b/004
k.-ı 27a/019, 55a/004
k.+dan 64b/010
k.+ı 24b/001, 24b/021
k.+un 27a/002

ķayşer (A.) i. Roma ve German
imparatorlarına verilen isim.
k.+ün 14b/011

ķayur (i.) Korumak.
k.+a 22b/009

ķaz- Toprağı herhangi bir Şeyle yarıp
eşerek yerinden çıkarmak.
k.-sa 34b/010

ķāza (A.) i. Zamanında yapılmayan
ibadetin sonradan yapılması.
k. 6b/006, 17a/014, 17a/015,
26b/005, 66b/010
k.-i 27a/006, 64b/004
k.-yı 26b/015
k.+sı 13a/018, 27a/017
k.+sına 21b/015, 25a/020
k.+sunun 9a/001
k.+ya 37b/013

ķāzāya (A.) i. Kaziyeler.
k.+sımı 28a/011

ķāzib (A.) i. ve s. Yalan söyleyen.
k. 62b/016

ķāziye (A.) i. İleri sürülen iddia.
k.+yi 19a/013

ķāzūrat (A.) i. DıŐkı.
k. 55b/009
k.-ı 31a/006
k.+ıla 12b/002
k.+ınınun 32a/006

ķebāyir (A.) i. Büyük günahlar.
k.-i 20b/014

ķebed (A.) i. Karaciğer.
k.+imi 46b/010

ķeęi
k.+ler 25b/014

ķed (A.) i. alıŐıp çabalama.
k. 61a/002
k.+de 60a/015

ķeder (A.) i. Gönül üzüntüsü.
k. 13a/017, 30a/003
k.+den 61a/013

k.+dir 12b/006
k.+i 61a/007
k.+se 29a/013

keduret (A.) i. Bulanıklık.
k. 18b/013, 29b/011
k.+i 61a/006

kefen (A.) i. Gömülmek üzere
hazırlanan müslümanın sarıldığı
bez.
k. 52a/014
k.+imüz 25b/010
k.+ün 20a/013

kehānet (A.) i. Gaibden haber verme.
k. 6a/005

kehvare (F.) i. Beşik.
k.-i 6b/006

kelam (A.) i. Söz, ifade.
k. 11a/001, 40a/002, 40a/006,
58b/003, 62b/019
k.-ı 44b/012, 44b/013, 50a/014,
53b/002
k.+dan 15a/017
k.+ı 55a/019, 63a/018
k.+ın 23b/014
k.+ına 8b/001
k.+ları 41b/008
k.+larında 51a/021
k.+unda 63a/016

kelb (A.) i. Köpek.
k. 50a/012
k.-i 21b/020
k.+den 19b/008, 34a/015
k.+ün 34a/017

kelim (A.) i. Kelimeler, sözler.
k. 68b/0015, 68b/0015

kelimat (A.) i. Kelimeler, sözler.
k. 10b/018, 11b/014, 11b/020,
59a/013
k.-ı 9b/018, 55a/019, 58a/018
k.+dan 23b/015

k.+dır 58b/002
k.+ı 54a/006, 66a/002, 66a/009,
66a/015
k.+la 11b/006
k.+unda 65a/007
k.+undan 56a/018

kelime (A.) i. Bir veya birkaç heceden
meydana gelen anlamlı söz.
k. 44a/017, 55a/016, 58b/009
k.-i 3b/010, 41a/020, 58b/015,
68a/004
k.-i.tevhid.le 38b/019
k.+ler 61b/018
k.+si 57b/001
k.+sinden 10b/020

kelp (A.) i. Kelb.
k.+de 34a/013

kemāhi (A.) z. Olduğu gibi, hakkıyla.
k. 11b/004

kemal (A.) i. Olgunluk.
k. 12b/002, 37b/015, 61b/020,
66a/006
k.-i 11a/009, 29a/014, 62a/010
k.+i 37b/020, 39a/012
k.+ini 15a/014, 16a/010
k.+le 37b/015
k.+ün 4b/018
k.+üne 14b/014, 37b/018

kemalat (A.) i. Sahip olunan
olgunluklar.
k.+una 16a/011
k.+unda 63a/019

keman (F.) i. Yay.
k. 66b/007
k.+e 66b/008

kemer (F.) i. Bel bağı.
k.- 7b/018

kendü z. Kişinin öz varlığı, zâtı.

k. 7a/011, 9b/003, 14a/006,
14a/006, 61b/010, 62b/002,
65a/016
k.+de 31a/015
k.+den 1b/004, 14a/008, 24b/004,
39b/005, 47b/004, 65a/003,
65a/004
k.+ler 51b/016, 52b/014, 58a/011,
63a/001
k.+lerden 45a/008
k.+lere 41a/018, 58a/015
k.+leri 17b/012, 21a/021, 37a/005,
45a/008
k.+lerinde 17a/002
k.+mize 20b/007, 25a/003
k.+mizi 23a/004
k.+nde 25a/002, 56a/014
k.+ni 56a/011
k.+nin 42a/007, 54a/003
k.+nün 28b/006, 32b/015, 39a/007,
39a/008
k.+si 30b/009, 40b/016, 41b/021
k.+sini 33a/010
k.+ye 10b/018, 16a/018, 38a/019,
39b/004, 40b/012, 44b/021,
50b/009, 50b/010, 52a/014,
52a/017
k.+yi 13b/006, 21a/019, 22b/015,
23a/014, 23a/019, 26a/003,
32a/008, 42b/006, 52a/014,
68a/019
k.+yle 40b/007, 40b/008
k.+züne 20a/007

kenisa (F.) i. Kilise.

k. 31a/014

kerâhet (A.) i. İğrençlik.

k.+iyle 32a/021

kerâmet (A.) i. Tabiat üstü iş, hâl.

k.+i 53b/004

k.+iyle 58b/017

kerb (A.) i. Üzüntü, kaygı, tasa.

k. 2a/005

k.+ünde 54a/001

kerem (A.) i. Cömertlik.

k. 1b/014, 3a/002, 11b/017,
29a/011, 51a/014, 58b/018

k.-i 7b/011

k.+inden 58b/015

k.+ini 13b/015

k.+iyle 29a/011

k.+leri 63a/004

k.+ünden 25a/009, 26b/001

kerim (A.) i. Cömert.

k. 51a/012, 58b/018, 60a/019,
62a/005, 62b/001

k.+i 9a/010

k.+in 57b/005

k.+ine 4a/007

k.+ün 61b/005

k.+ünle 7a/009, 7a/011

kerime (A.) i. 1. Cömert hanım. 2. Kız
evlat.

k.+si 57b/001

k.+sünden 11a/011

kerre (A.) i. Defa, kez.

k. 26a/013

kes- İkiye ayırmak.

k.-eler 52a/002

k.-elim 10a/021

k.-er 12b/016, 65b/019

k.-erler 46b/010, 52b/007

k.-ilmez 10b/004

k.-mege 51b/017

k.-meyüb 29a/008

k.-mez 26a/014

k.-mezem 46b/016

k.-mezler 36b/018, 40b/019

kesb (A.) i. Kazanma.

k. 53b/007

k.+de 67a/021

kese (F.) i. Ufak torba.

k. 51b/011, 51b/011

kesel (A.) i. Gevşeklik, uyuşukluk.

k. 53b/008, 53b/008

- k.+le 60b/014
- kesir (A.)** s. Çok, bol.
k.+i 18a/001
k.+ün 18b/018
- kesret (A.)** i. Çokluk, bolluk.
k. 1b/004, 10b/005, 25a/003,
62b/010
k.+i 10b/002
- keşf (A.)** i. Varlığı bilinmeyen bir şeyi
bulup ortaya çıkarma.
k. 1b/021, 6a/004, 16b/014,
37b/002
k.+le 56b/020
- ketm (A.)** i. Saklama, gizli tutma.
k.-i 5b/021
- ketum (A.)** i. ve s. Sır saklayan, sıkı
ağızlı.
k. 33b/020
- kevâkib (A.)** i. Yıldızlar.
k. 67a/020
k.-i 3a/003, 3b/001, 4a/019
k.+e 5b/016, 44b/006
- kevkeb (A.)** i. Yıldız.
k.-i 2b/006, 5b/010
- kevn (A.)** i. Olma, ortaya çıkma.
k. 38a/011
- kevneyn (A.)** i. Dünya ve âhiret.
k. 38a/016
- kevser (A.)** i. Cennette bir nehir veya
havuz.
k. 53a/017
k.-i 7a/011
- keyvan (F.)** i. Zuhâl gezegeni, Satürn.
k.-i 4a/012
- kez** i. Defâ, kere, sefer.
- k. 7a/013, 15a/013, 15a/014,
19b/004, 25a/006, 49b/017,
54a/012, 55a/017
- kezzab (A.)** i. çok yalan söyleyen
kimse, yalancı.
k. 12b/019
- ķıbķi (A.)** i. Mısır'ın eski ve yerli
halkı.
k.+sini 59b/009
- ķıdem (A.)** i. Eskiden kalmış olma,
eskilik.
k. 6b/013
k.+le 27b/001
- ķıl-** Etmek, eylemek, yapmak.
k.-a 10b/017, 32a/019, 33b/014,
36b/002, 50a/012, 57a/014,
68a/021, 68a/021
k.-alar 2a/004
k.-am 46a/004
k.-arlar 46b/002
k.-dığı 5a/010
k.-dılar 5a/015
k.-dım 11b/001, 11b/002, 12a/006,
12a/007, 12a/013
k.-madık 25a/010
k.-maya 40b/017, 57a/012
k.-maz 43b/015, 53b/015, 54a/006,
54a/006
k.-mazlar 37a/004, 41a/018
k.-san 19b/016
k.-ub 10b/001, 12a/010, 28b/017,
28b/020, 30a/011, 56b/016,
60b/011
k.-unca 26a/019
k.-unur 10b/013
k.-ur 3a/014, 8b/004, 10b/008,
14a/020, 26a/017, 26a/018,
38a/002, 38b/007, 39b/009,
44a/014, 53b/013, 56b/018,
58a/006, 61a/009, 64b/007
k.-urlar 1b/009, 1b/021, 24a/020,
41a/002, 41a/004, 41a/004,
57b/018, 63b/016
k.-urlarmış 45a/010

k.-ursa 41a/006, 41a/019

kılavuz *i.* Yol gösteren, rehber, delil.

k.-ı 53a/0010
k.+larını 15b/015
k.+suz 39a/017
k.+un 19a/015
k.+unı 39a/018

kılçık *i.* Balıkların etleri arasında bulunan, iğne gibi ince ve sivri kemikçik.

k. 35a/011

kılıç *i.* Uzun kesici silah.

k.+a 68b/0011

kıllet *(A.) i.* Azlık.

k. 62b/011

kın *i.* Kesici çakı, bıçak, kılıç vb. âletlerin kılıfı.

k.+da 36b/001

kır- Sert bir şeyi üzerine vurarak veya bir kuvvet tatbik ederek parçalamak.

k.-a 59b/012
k.-mazuz 25b/010

kıraet *(A.) i.* Okumak işi, okuma.

k. 58b/014

kırık *s.* Kırılmış olan.

k. 34a/003, 38b/009

kırık *i.* Otuz dokuzdan sonra gelen sayı.

k. 10b/004, 23b/012, 37a/006,
54b/009
k.+ı 35a/010

kırlağuç *i.* Kırlangıç.

k.+la 14a/011

kışa *s.* Boyu uzun olmayan.

k. 29b/005

kış- Gücünü azaltmak.

k.-ar 15a/008

kısım *(A.) i.* Bir bütünün bir bölümü.

k. 12a/005
k.+dan 53a/017
k.+ından 23b/004

kısmet *(A.) i.* Takdir edilmiş olan şey, nasip.

k.+i 17b/003

kışsa *(A.) i.* Kısa hikâye.

k. 44b/019, 51a/011
k.+larını 52b/012
k.+larından 45a/016

kıtaç *(A.) i.* Kesme, kesilmiş parça.

k. 16b/006, 46b/010, 46b/010

kıyam *(A.) i.* Ayağa kalkma, ayakta durma.

k.+a 26a/015
k.+ının 7b/005
k.+un 55b/005

kıyâmet *(A.) i.* Âhîret hayatının başlaması olayı ve bu olayın meydana geldiği zaman.

k. 38b/003, 38b/003, 38b/004,
38b/011, 40a/016, 42a/005
k.+de 7a/002, 9b/005, 58a/002
k.+den 49b/004
k.+e 11a/003
k.+i 50b/006

kıyas *(A.) i.* Bir şeyi başka bir şeye göre değerlendirme.

k. 21b/005, 22b/003, 68a/012
k.+dan 3b/004

kıymet *(A.) i.* Değer.

k.+ine 7b/005
k.+ini 10b/019

ki *(F.) b.* İki cümleyi birbirine bağlar.

k. 1b/002, 1b/007, 1b/008, 1b/010,
68b/004, 68b/007, 68b/008

kibr (A.) i. Büyüklük taslama.
k.+ine 59a/005

kifaye (A.) i. Kâfi olma.
k. 31b/017

kifayet (A.) i. Kâfi olma.
k.+den 22a/020

kilab (A.) i. Köpekler.
k. 49b/010

kilid (F.) i. Kilit. Anahtar vb. bir parça
ile işleyen kapatma âleti.
k.-i 6a/012
k.+i 25a/016

kim za. Hangi kimse.
k. 3a/014, 3a/015, 3a/016, 4a/009,
4b/007, 66b/007, 67a/005,
67a/012
k.+den 52a/012, 60a/003
k.+dir 58b/003, 59a/018, 59a/019
k.+e 52a/012, 58b/003, 68b/0013,
68b/0016
k.+i 27a/004
k.+in 12b/003
k.+ine 27a/002
k.+inle 45b/012
k.+inün 27a/001, 27a/001
k.+isi 27a/004, 51b/003
k.+miş 24b/004
k.+ün 13a/016, 31b/014, 41a/001

kimesne i. Kimse.
k. 42a/008, 43b/014, 63a/019,
65b/009
k.+ye 21b/021, 22a/001, 57a/012

kimi za. Bahsedilen kimse veya
şeylerden yalnız bir kısmını
kastetmek.
k. 22b/011, 39b/004
k.+ni 39b/004, 39b/005, 39b/007,
39b/008

k.+nün 13a/016
k.+si 38a/013, 38a/014, 40a/012,
40a/012

kimse i. Herhangi bir kişi.
k. 1b/001, 18b/017, 33b/020,
44b/009, 44b/017, 50a/009,
52a/011, 57b/013, 60a/011,
62a/007, 63b/021
k.+here 48b/002
k.+nün 26b/021, 35a/014, 50b/005,
62a/018
k.+yi 50b/009

kimya (A.) i. Kimya ilmi.
k.-yi 59a/021

kinayet (A.) i. Kinâyeler.
k. 57b/007

kira (A.) i. Bir şeyin bir mülkün belli
süreligine belli bir ücret
mukabilinde verilmesi.
k.+sın 54b/004

kiram (A.) i. Soyu temiz, soylu
kimseler.
k. 4a/010, 5b/008, 26b/013,
63a/004
k.+dır 67a/015
k.+ın 40b/003

kise (F.) i. Kese.
k.+yi 60b/014

kisra (A.) i. Eski İran hükümdarları
için kullanılan isim.
k.+dan 68a/013

kisve (A.) i. Elbise, kılık, kıyafet.
k.-i 2b/008

kişi i. İnsan, kimse, şahıs.
k. 1b/012, 10a/020, 10b/006,
12b/012, 67b/009, 67b/011,
68a/003, 68a/009
k.-yi 14a/013
k.+de 29b/008

k.+den 11b/008, 20b/014
k.+ler 24a/019, 31b/016, 50b/019,
65b/015
k.+mimiş 24b/005
k.+nün 14a/007, 15b/016, 16b/001,
63a/019, 68a/009, 68b/0017
k.+ye 10b/018, 11a/005, 12b/017,
68b/0014
k.+yi 14a/020, 43a/008, 51b/003
k.+yle 1b/002

kitab (A.) i. Bir araya getirilmiş yazılı
veya basılı yapraklardan
meydana gelen bütün.

k. 11a/015, 12a/013, 37b/003,
37b/011, 40a/002
k.-ı 50a/015
k.+a 11b/011
k.+çün 12a/001
k.+da 44a/011
k.+dan 37b/009
k.+ı 11a/019, 12a/016, 37a/008
k.+ından 56a/020
k.+ımı 49a/001
k.+la 63b/004
k.+larda 65a/010
k.+undan 10b/006, 37a/018

ko- Koymak.

k.-du 43a/003
k.-gıl 44a/017
k.-mak 24b/020, 58a/020
k.-mamış 41b/017
k.-mayub 53b/008
k.-maz 12b/011, 31a/016, 31a/017,
46b/008, 58b/008, 61a/008
k.-mazam 46b/014, 46b/015
k.-mazlar 46a/018, 46b/009,
46b/009, 51b/004
k.-rlar 46b/013
k.-ya 68a/020
k.-yam 12a/001, 12a/001
k.-yar 50a/016
k.-yub 49b/017, 50a/007, 51b/009,
54a/018, 56a/008, 62b/016

koğu i. Koku.

k.+sı 61a/019, 62b/019

koğ- Koku çıkarmak.
k.-maya 30a/013

koğu i. Cisimlerden yayılan zerrelere
burun zarındaki sinirlerde
meydana getirdiği duyu.
k.+mı 46b/014
k.+sı 59a/016
k.+sımı 25a/013

kokula- Koklamak. Kokusunu
almak.

k.-dı 68b/0018
k.-rdık 25a/013
k.-rum 46b/019
k.-ya 37a/017

kol i. İnsanın bir organı.
k.+unda 64a/004

kolay i. ve s. Zahmetsizce, güçlüğü
olmayan.
k.+ına 16a/006

koltuğ i. Kolun gövde ile birleştiği
yer.
k.+a 16b/003

kon- Bırakılmak, yerleştirilmek.
k.-arlar 53a/006
k.-duğı 45a/010, 45a/012
k.-mamışdır 16a/006
k.-ulubdurur 11a/019
k.-uşundan 45a/010

kop- Herhangi bir yerinden ikiye
ayrılmak.
k.-acığı 38b/011
k.-ar 38b/003, 38b/004
k.-duğı 16a/008
k.-maz 38b/004

korğ- Korkuya kapılmak, ürkmek.
k.-ar 50b/019
k.-arları 51b/016
k.-ma 18b/011

ķoş- Ayaklarını yerden keserek öne doğru hızla gitmek.
k.-ub 60a/002

ķoy- Bırakmak, yerleştirmek.
k.-a 36a/020, 36a/021, 36b/010, 36b/012
k.-alar 53a/021
k.-alum 25b/020
k.-arsa 46b/018
k.-asın 23a/019, 35a/004
k.-duğı 16a/008
k.-mayalar 46b/006
k.-ub 20a/015, 20a/017, 23b/019, 29a/001, 29a/002, 35b/012, 36b/003, 46b/013, 56b/005
k.-ucak 61a/005
k.-uvirirsın 22a/005
k.-uvirmez 22b/012

ķoyun *i.* Eti, sütü ve yününden faydalanılan, boynuzlu, memeli, evcil hayvan.
k. 59b/011
k.+cuklarım 34b/018
k.+umı 34b/016

ķör (*F.*) *s.* Görme duyusundan mahrum.
k. 60b/004

ķöşe (*F.*) *i.* İki duvarın birleştiğı yer.
k. 31b/009
k.+ye 10b/001

ķötürüm *i. ve s.* Yaşlılık veya hastalık sebebiyle yürüyemeyen.
k. 35a/015

ķöy (*F.*) *i.* Belediye teşkilâtı olmayan küçük yerleşim birimi.
k.+i 56a/007

ķubur *i.* Abdethâne borusunu lağıma bağlayan boru.
k.-ı 17b/017

ķuddüs (*A.*) *i.* Temiz, münezzeh olmak.
k. 21a/010
k.+e 21a/010

ķudret (*A.*) *i.* Kuvvet, güç.
k. 6b/004, 35a/012, 56a/017
k.+i 28a/021, 35a/016, 42a/014, 47b/005
k.+leri 14a/002
k.+ünden 44b/007
k.+üne 21b/016
k.+üni 33b/021
k.+ünün 8a/019

ķuds (*A.*) *i.* Mukaddes ve mübarek olma.
k. 65b/007
k.-i 30a/011
k.+de 5a/001

ķudsi (*A.*) *s.* Mukaddes, kutsal.
k.+yle 5a/003

ķuh (*F.*) *i.* Dağ.
k.-ı 2b/006

ķul *i.* Allah tarafından yaratılan insan.
k.+larına 29a/021, 61b/021
k.+lugunda 50a/010, 54b/021
k.+luk 48b/007
k.+lukçı 47a/007
k.+un 8a/003
k.+una 57a/005
k.+umı 20b/004

ķulaķ *i.*
k. 48a/020

ķulub (*A.*) *i.* Kalpler.
k. 61b/013
k.+e 56b/020
k.-ı 59a/015
k.+üne 53b/017

ķunun (*A.*) *i.* Ümitsizlik.
k.+la 20b/005

ķuran (A.) i. İslam dininin temel kitabı.

k. 8a/011, 9a/021, 26a/018,
57a/015, 58a/019, 58b/005,
58b/008

k.-ı 5b/019, 6a/007, 57b/005

k.+dan 58b/005

k.+ın 58a/005

k.+la 58b/014

k.+un 58a/003

ķuraniyye (A.) i. Kur'an kelimesinin müennes şekli.

k.-i 9b/002

ķurban (A.) i. Allah yolunda kesilen alan.

k. 67a/004

ķurbet (A.) i. Hısımlık, akrabalık.

k.+leründen 40b/003

ķurra (A.) i. Hafızlar.

k.+sı 9a/002

ķurtar- Kurtulmasını sağlamak.

k.-anun 56a/006

k.-ır 11a/007

k.-ırlar 58a/008

k.-maz 56a/009

k.-sa 17b/020

k.-san 7a/010

k.-ub 56a/005

k.-ur 16a/016

ķurtul- Sıyrılmak, uzaklaşmak, selâmete çıkmak.

k.-a 16a/014

k.-asun 56a/004

k.-dı 14b/015

k.-maya 32b/019

k.-maz 13b/020, 65a/013

k.-ur 31a/021, 31b/007

ķuru s. Nemi, suyu olmayan.

k. 16b/002, 45a/002, 57b/018

ķuru- Islaklığı, yaşlığı kaybolarak kuru duruma gelmek.

k.-yub 46a/006

ķuşur (A.) i. Eksiklik, noksan.

k. 14b/011, 53b/012

k.-ı 53a/008

ķuş i. Uçucu hayvanların ortak adı.

k. 45a/001

k.+a 47a/012

k.+dur 31a/011

k.+lar 45a/009

k.+u 49a/009

k.+un 44b/021, 45a/009

ķuşan- Beline bağlamak.

k.-ub 13b/007

ķuşe (F.) i. Köşe.

k.-i 49a/013, 55b/010

k.+sinde 3a/003

k.+sinün 67a/001

ķut i. Uğur, baht.

k. 20a/009

ķuţb (A.) i. Yerkürenin eksenini.

k. 65a/002, 65a/005

k.-ı 2a/016, 64b/018, 65b/010

k.+ı 65b/005

k.+luk 65a/006

ķuva (A.) i. Kuvvetler.

k.+sı 19b/010

k.+ya 28b/011

ķuvvet (A.) i. Maddî güç.

k. 28b/021, 37b/015, 48b/018,
52b/003, 59b/018

k.-i 31a/017, 31b/007, 48b/015

k.+i 10b/007

k.+imizi 20a/007

k.+ini 19b/001

k.+iyle 21b/007, 35b/014

k.+ledir 12b/009

k.+li 5a/009, 11a/005

kuy (F.) i. Köy.

k. 7b/008

k.+e 2b/017, 2b/018

kıyu i. İçerisinden su alınan uzun,
derin çukur.

k. 34b/010

k.+lar 13b/017

k.+ların 13b/018

k.+ya 14a/001

küçük s. Benzerlerine göre daha dar,
daha alçak, daha kısa, daha ufak
olan.

k.+leyn 37b/018

küfr (A.) i. Sövme, küfretme.

k. 5b/006

k.+e 4a/003

k.+iyle 22a/001

k.+ün 57a/017

küfran (A.) i. Yapılan iyiliği unutma,
iyilik bilmeme.

k.+ımı 29a/011

kühulet (A.) i. Olgunluk çağı.

k.+ini 19b/002

kül (A.) i. Bir şeyin tamamı.

k. 16a/012

k.+ün 20b/006

külli (A.) s. Bütüne ait, bütünle ilgili.

k. 5a/010, 5a/011

k.+si 22b/020

kün (A.) ü. Ol.

k.+ü 8b/003

künbed (F.) i. Kubbe.

k. 6a/019

k.-i 4a/012

künuz (A.) i. Hazine.

k. 53b/012

küre (A.) i. Bir yüzeyin çevrelediği
cisim veya şekil.

k.-i 2b/010

kürsi (A.) i. Kalabalığa karşı
konuşanların üstüne çıktığı
yüksekçe yer.

k. 7b/011, 67a/001, 67a/001

k.+nin 4a/007

k.+sinün 3b/021

küs- Darılmak.

k.-mek 51b/011

kütüb (A.) i. Kitaplar.

k.-i 5b/001, 5b/018, 10b/008,
56a/016

k.-ü 3b/011

-L-

lā (A.) e. Olumsuzluk edatı.

1. 4b/006, 6a/010, 7b/021, 50b/004

lābis (A.) s. Giyen, giymiş.

1.+i 12b/008, 67b/007

lafz (A.) i. Söz.

1. 59a/007

1.+ı 28a/005

1.+la 38b/009

1.+un 38b/014

laḥm (A.) i. Et.

1. 30a/008

laḥza (A.) i. An.

1. 22a/018, 22b/001, 26a/014,
34b/003, 41b/004, 46a/018,

50a/007, 59a/006, 59a/019

1.+dan 13b/002

la'ib (A.) s. Oyun eden, oyuncu.

1. 14b/002

1.-i 42a/003

- lâ' in (A.) s.** Lanetlenmiş.
1.+ün 47b/018
- lağab (A.) i.** Takma ad.
1. 9a/015
1.+ı 9a/021
- lakin (a.b.)** Fakat.
1. 8b/014
- lağlağa (A.) i.** Anlamsız ve boş söz.
1. 58b/009
1.-i 58b/006
- lâlezâr (F.) i.** Lâle bahçesi.
1.+ınun 47a/017
- la' me i.** Metal parlaklığı verilmiş kumaş.
1.+ni 33b/006
- lâmi' (A.) s.** Parlayan, parıldayan.
1. 6a/010
- la'îf (A.) s.** Hoş, nâzik, yumuşak.
1. 9a/013, 44b/003, 46a/014
1.-i 6a/007
1.+in 7b/017
1.+ün 3a/013
- lâyezal (A.) s.** Bitmez, ebedî.
1. 6a/012
- lâyık (A.) s.** Uygun, yaraşır.
1. 46b/003
- lâyih (A.) s.** Parlayan, açıkça görünen.
1. 7a/014, 32b/017
- lâzım (A.) i. ve s.** Gerekli, lüzumlu.
1. 37b/021, 38b/015, 57a/008
1.+dır 6a/009, 12a/019, 12a/020,
37a/010, 64a/009
- leb (F.) i.** Dudak.
1. 60a/001, 66a/019, 66a/020
- ledünniyye (A.) s.** İlahî sırlara ait.
Ledünni kelimesinin müennes şekli.
1.+den 7a/013
- lehv (A.) i.** Faydasız iş, oyun, eğlence.
1. 14b/002, 41b/004
1.-i 42a/003
- leim (A.) i. ve s.** Alçak, aşağılık.
1. 62a/005
1.+ün 62b/002
- lemyezal (A.) s.** Bâki, dâimî.
1.+iyedir 27a/006
- leşker (F.) i.** Asker.
1.-i 4b/014
1.+ini 59b/012
1.+inin 9a/003, 9b/005
- letâfet (A.) i.** Hoşluk, güzellik, incelik.
1. 6b/011, 45b/013, 57b/008
- letâyif (A.) i.** Letâif. Latîfeler, şakalar.
1.-i 7a/015
1.+ine 23b/005
- lev i.** Gemilerdeki fazla suları boşaltmak için kullanılan delik.
1. 54a/020
- levâmi' (A.) i.** Parıldayan şeyler, nurlar
1.-i 7a/017, 9b/015
- levâzım (A.) i.** Asker.
1.+ı 39b/015
1.+ından 44a/001
- levh (A.) i.** Yassı düz nesne veya yüzey.
1. 7b/011
1.-i 4a/007
1.+i 37b/008
1.+inde 56a/017

levlāke (A.) Sen olmasaydın.

1. 8a/019

levm (A.) i. Çekiştirme, kınama.

1.+le 29a/010

levn (A.) i. Renk.

1. 27b/004

1.-i 46a/015

1.+im 46a/015

leyāl (A.) i. Geceler.

1. 6b/007

1.-i 57a/018

1.+i 15b/004

1.+iden 52b/012

leyl (A.) i. Gece.

1. 3a/001, 6b/014, 14b/020

1.+de 31b/017, 48b/006

1.+i 46a/003

leyyin (A.) s. Yumuşak, mülâyim.

1.+esiyle 3b/016

lezzāt (A.) i. Lezzetler, tatlar.

1. 29a/006, 62b/021

1.+a 67b/010

1.+ı 13a/001, 22a/017

1.+ına 13a/001

1.+undan 54a/020

lezzet (A.) i. Tat.

1. 10b/005, 22a/015, 22a/020,
29b/004, 32b/008, 54a/002,
60a/010, 62b/018, 67a/008

1.-i 22a/012, 22a/021, 22a/021,
53b/015

1.+den 34b/003

1.+e 20b/010, 22b/016, 42b/012

1.+i 15b/002, 17a/007, 29b/001,
42b/017, 56a/002, 62b/007

1.+ile 17b/016

1.+ine 56b/018

1.+ini 59b/016, 60a/012

1.+le 42b/004

1.+ün 47a/018

1.+üni 22a/012, 34a/012

libās (A.) i. Elbise.

1.-ı 50b/001, 17a/001

1.+a 35b/012

1.+dan 1b/008

1.+ı 61b/012

1.+ım 47a/005

1.+la 1b/007

1.+undan 42b/019

lîk (F.) b. Lâkin.

1. +in 10b/001, 10b/009, 22a/020,
39a/010, 39a/014, 43b/014

linet (A.) i. Yumuşaklık, mülâyemet.

1. 33b/008

lisān (A.) i. Dil.

1. 27b/009, 58b/006, 58b/015

1.-ı 2b/007, 27a/014, 44b/010,
44b/012, 49b/013

1.+dan 57b/018

1.+ı 8a/003, 29a/001, 31b/012,
44b/021

1.+ın 59a/009

1.+ına 58a/020

1.+ımı 61b/011, 62a/014

1.+la 46a/010

1.+lardı 5a/020

1.+un 8b/013

1.+unda 28b/012

1.+undan 59a/007

1.+unun 48a/020

livā' (A.) i. Bayrak, sancak.

1.-i 4a/002

1.-yı 8a/018

loğma (A.) i. Bir seferde yutulacak
miktardeki yiyecek.

1. 29b/020

luṭf (A.) i. İyi muâmele, iyilik.

1. 4b/019, 33b/005, 33b/008

1.-i 62b/019

1.+ı 29b/001, 29b/006, 57b/015

l.+iyle 11a/019
l.+la 25a/008, 33b/004
l.+un 6a/017
l.+undan 26b/001
l.+unı 13b/014
l.+unla 7a/011
l.+uyla 12a/005

lücke (A.) *i.* Engin deniz, umman.
l.-i 26b/017

lügat (A.) *i.* Kelime.
l.+da 56b/014
l.-ı 8b/012

lüle (F.) *i.* Halka gibi dürülmüş şey.
l.+den 39b/008

lü'lü (A.) *i.* İnci.
l.-i 57a/021

-M-

mā (A.) *i.* Su, âb.
m. 2b/021, 65b/020
m.-i 57b/006

ma'ād (A.) *i.* Dönüp gidilecek yer.
m.+ini 67a/020

ma'āni (A.) *i.* Mânâlar, anlamlar.
m.+den 55b/020
m.+süne 57b/016

ma'ārif (A.) *i.* Sanat ve bilgiler.
m. 23b/010
m.-i 28b/017, 29a/003, 57b/005
m.+ine 23b/006
m.+üne 37b/013

ma'āsī (A.) *i.* Günahlar, isyanlar.
m.+ye 43a/021

ma'āş (A.) *i.* Ücret, maaş.
m. 17a/002
m.+dan 11b/014

m.+ı 14a/011
m.+ında 28b/018

mābeyn (A.) *i.* İki şeyin arası, ara.
m.+e 68a/020

ma' būd (A.) *i.* Kendisine ibadet
olunan varlık, ilah, Allah.
m. 1b/009

madam (A.) *b.* Çünkü.
m. 55a/009, 63b/019, 63b/020

madde (A.) *i.* Zaman ve mekanla
sınırlı nesne.
m.-i 4b/009, 59b/019
m.+den 24b/014
m.+si 27b/002

maddiyat (A.) *i.* Gözle görülüp elle
tutulan maddî şeyler.
m.+a 34a/012

madem (a.b.) Değil mi ki.
m. 31a/010, 36a/010, 37a/011,
50b/004, 50b/005, 54b/021,
55a/008

maden (A.) *i.* Metal.
m. 2b/006

mader (F.) *i.* Anne.
m. 4b/005

ma' dūd (A.) *s.* Sayısı belli olan,
sayılı.
m. 49b/013, 57b/002, 68b/009

ma' dūm (A.) *s.* Mevcut olmayan, yok.
m. 25b/012, 27b/007, 27b/007,
27b/008, 27b/009, 27b/014

māfat (A.) *i.* Elden çıkan, kaybolan.
m.+e 49b/021

mağbun (A.) *s.* Alış verişte zarara
uğramış, kandırılmış.

- m. 21a/002, 21a/003, 59a/020
- mağfiret (A.)** *i.* Allah'ın bağışlaması, yargılama.
m. 58b/020
- mağlub (A.)** *s.* Yenik düşmüş, yenilmiş.
m. 34a/015, 67b/007
- mağrib (A.)** *i.* Batı, garp.
m.-i 3a/017
- mağrur (A.)** *s.* Kibirli, gururlu.
m. 13b/021, 17b/016, 22a/007, 29a/017, 42b/013, 53b/013, 54b/003, 60b/005, 61b/011
- māh (F.)** *i.* Gökteki ay, kamer.
m. 9b/013
m.-ı 2a/014, 4a/003, 4a/017, 8a/001
- maḥal (A.)** *i.* Mahaller, yerler, mekanlar.
m. 4a/007
m.+de 35b/001
m.+den 23a/003
m.+le 42b/006
m.+leründe 40b/003
m.+li 62b/007
m.+linde 56b/010
m.+line 39b/010
- mahāret (A.)** *i.* Bir işteki ustalık, beceriklilik.
m.+leri 5b/017
- maḥaza (A.)** *z.* Bununla birlikte.
m. 15a/020, 51a/007, 51a/009
- maḥbub (A.)** *i.* Sevilen kimse, sevgili.
m. 11b/004, 42b/019, 46a/019
m.-ı 9a/001, 46b/002, 13b/006
m.+a 66b/013
m.+dur 1b/007
m.+ununu 14a/007
- maḥcub (A.)** *i.* ve *s.* Utanmış, sıkılmış.
m. 48b/015
m.+lardır 58a/012
- maḥdud (A.)** *s.* Sınırları belirlenmiş.
m. 57b/002, 57b/003
- maḥdum (A.)** *i.* Erkek evlat, oğul.
m.-ı 33a/005
- maḥfī (A.)** *s.* Gizlenmiş, saklanmış.
m. 33b/019, 34b/014
- maḥfuz (A.)** *s.* Saklanmış, gizlenmiş.
m. 31a/011, 31b/012
- mahiyyāt (A.)** *i.* Mahiyetler.
m. 39b/015, 39b/018
m.-ı 39b/016
- maḥkum (A.)** *s.* Hükümlü.
m. 34a/006
- maḥluḳ (A.)** *s.* Alalah tarafından yaratılmış.
m. 44b/010
m.+a 40a/012
- maḥlukāt (A.)** *i.* Yaratılmış olan şeyler.
m. 49b/014
- maḥlul (A.)** *s.* Çözülmüş, dağılmış.
m. 54a/009
- maḥmud (A.)** *s.* Övülmüş, medhedilmiş.
m. 7a/011, 33a/007, 33b/011
- maḥrem (A.)** *s.* Gizli.
m.-i 2b/005
- maḥsub** *8a.s.)* Hesaplanmış.
m. 67b/008

maḥṣuṣ (A.) s. Husûsîleşmiş, özgün,
has.

m. 15a/015, 56a/012
m.-ı 2a/021
m.+dur 54b/016

maḥsûsat (A.) i. Varlığı beş duyu
organıyla anlaşılan şeyler.

m.+a 34a/007
m.+mıṣ 24b/008

maḥşer (A.) i. Ahiret hayatında
insanların dirilip toplanacakları
yer.

m.+de 16a/013, 42b/008
m.+deki 22b/011

maḥtum (A.) s. Mühürlenmiş,
mühürlü.

m. 54a/007

maḥv (A.) s. Yok etme.

m. 6b/019, 39b/002

maḥz (A.) s. Saf, hâlis.

m.+dır 13a/0010

maḥza (A.) z. Yalnız, ancak.

m. 35a/021

maḥzun (A.) s. Hüzünlü.

m. 21a/004, 31b/014, 31b/014,
59a/021

maḥzur (A.) i. Sakınca, engel, mâni.

m. 61b/014
m.-ı 50b/010

mâi (A.) s. Suya ait, suyla ilgili.

m. 7b/019, 36a/021, 36b/010,
41b/004, 53b/009

maḳâl (A.) i. Söz, lakırdı, laf.

m. 11a/002

maḳâlat (A.) i. Makâleler.

m. 10a/010, 11b/013, 46b/021

maḳam (A.) i. Durulacak yer, mekan.

m. 12b/017
m.-ı 7a/010, 12a/018
m.+da 31b/021, 65b/008
m.+ına 11b/019, 15b/011, 65a/006,
65a/014
m.+ında 65a/013
m.+ından 11b/018, 65b/001
m.+ını 31b/009
m.+ları 52b/017

maḳâmat (A.) i. Makamlar, mevkiler.

m. 65a/012

maḳas (A.) i. Kesmeye yarayan âlet.

m.+da 43b/021

maḳâsıd (A.) i. Maksatlar, niyetler.

m.+dan 44a/001

maḳber (A.) i. Mezar, kabir.

m.+e 12b/015
m.+ün 20a/013
m.+üne 20a/014

maḳbul (A.) s. Kabul edilen,
reddedilmeyen.

m. 11a/005, 13a/004, 26b/013

maḳhur (A.) s. Yenilgiye, bozguna
uğramış.

m. 42b/021

maḳşud (A.) s. Kastedilen.

m. 14b/017, 20b/021, 21b/008,
24a/012, 39a/020, 44a/001,
64b/010, 64b/010
m.+a 20a/001, 36a/004
m.+dan 28a/006
m.+dur 27b/008
m.+un 38a/006
m.+una 40a/005, 58b/011, 60a/017

maḳşude (A.) s. Maksud kelimesinin
müennes şekli.

- m.+den 49a/017
- ma'kul (A.) s.** Akla uygun, akla yatkın gelen.
m. 9b/019
- ma'kus (A.) s.** Tersine dönmüş, baş aşağı çevrilmiş.
m. 13a/003
- mal (A.) i.** Varlık, servet.
m. 16b/008, 16b/019, 17b/020, 41b/010, 43a/020, 54a/016, 54b/017
m.+ı 17a/007, 20b/012, 50a/003, 50b/005, 39b/012
m.+ıyla 14b/004
m.+ına 35b/003
m.+ını 54a/019
m.+ınınun 62a/011
m.+i 53b/020
- mālāya'ni (A.) i.** Mânâsız, faydasız söz veya iş.
m. yye 10b/013
- mālik (A.) i. ve s.** Sahip.
m. 53a/020
m.+dır 40b/013
m.+üz 20b/018
- mālikī i. ve s.** Malikî mezhebine mensup kimse.
m. 58a/001
- ma'lul (A.) s.** Hasta, sakat, illetli.
m.+e 24a/016
m.+i 24a/016
- ma'lum (A.) s.** Herkes tarafından bilinen.
m. 24b/003, 58b/007, 59a/003
m.+dur 25a/016
- ma'mur (A.) s.** Gelişip güzelleşmiş, bayındır duruma gelmiş.
m. 18b/013, 31b/010, 58b/014
- m.-ı 2a/020
m.+dan 49a/016
- ma'na (A.) i.** Anlam, mefhum.
m. 39b/017
m.-yı 8b/013, 11a/007
m.+sı 16a/007, 24b/013, 27b/012, 38b/018, 40a/001, 61b/001, 65a/005, 65a/009
m.+sında 58a/021
m.+ya 58a/017
m.+yı 28a/002
- mancınık (i.)** Eski bir savaş âleti.
m.+la 4b/019
- maneviyat (A.) i.** Mânevî şeyler.
m.+ı 64a/010
- māni' (A.) i.** Engel.
m. 12a/011
m.+de 29a/019, 37a/002
m.+den 58b/002
m.+i 22b/021, 34a/008
m.+idir 22b/020
m.+si 39b/016, 58b/005
- mañıb (A.) i.** Makam.
m. 50b/010
m.+a 23b/001
m.+dan 65b/004
m.+dır 52a/004
m.+ına 35b/003
m.+lar 25b/015
m.+ları 64a/016
- mañıub (A.) s.** Dikilmiş, konmuş.
m. 65a/005
- mañıur (A.) s.** Zafere ulaşan.
m.-ı 2b/003
- manıg (A.) i.** Felsefenin doğru düşünmenin usûl ve kurallarından bahseden kolu.
m.+ı 16b/017, 67b/003

manzar (A.) *i.* Görünen yer.
m.+ıdır 4a/017
m.+i 12a/020

manzur (A.) *s.* Bakılan, görülen,
görölmüş.
m.+un 31a/013

mār (F.) *i.* Yılan.
m. 17a/007

maraz (A.) *i.* Hastalık, illet.
m. 23a/009, 53b/010, 60b/005,
67b/014
m.-ı 12b/007
m.+ını 59b/014
m.-larına 21a/005
m.+larınınun 36a/015

ma^ç rifet (A.) *i.* İş yapma hususundaki
ustalık, hüner.
m. 5b/009, 24a/013, 24a/015,
24a/019, 57a/001, 66a/014
m.+den 3a/008, 44a/008
m.+dir 24a/013, 56b/003
m.+e 23b/010, 37b/001
m.+i 50a/018, 53b/018
m.+lerden 45b/001

ma^ç riż (A.) *s.* Hasta, hastalıklı,
marazlı.
m. 34a/005, 50a/001

ma^ç rūf (A.) *s.* Bilinen, belli, mâlum.
m.-ı 51a/007

mārut (i.) Büyücü, sihirbaz.
m. 34a/015
m.+dan 14a/012

maşāib (A.) *i.* Musibetler, belâlar.
m. 12b/013

maşhara (A.) *i.* Maskara kelimesinin
ilk şekli.
m.-ı 19a/004

maşhub (A.) *s.* Arkadaşlık edilen,
hemdem.
m. 62a/011

māsiva (A.) *i.* Bir şeyin dışında kalan
ve ondan başka olan her şey.
m.-yı 51b/002

ma^ç şiyet (A.) *i.* Günah.
m. 30b/018

maşlahat (A.) *i.* Hayır getiren, fayda
sağlayan şey.
m. 41a/002, 43b/006, 63b/003
m.+ımız 18b/003
m.+ımız 25b/019
m.+ına 58a/010
m.+ında 10b/015
m.+larında 23a/001
m.+una 29a/004
m.+unda 15b/021
m.+undan 22b/014

maşnū^ç at (A.) *i.* Sanatla yapılmış
şeyler.
m.+ı 6b/006

maşun (A.) *s.* Korunmuş, muhafaza
edilmiş.
m. 21a/013, 31b/011

ma^ç şuk (A.) *i. ve s.* Aşkla sevilen, âşık
olunan kimse.
m. 46a/015
m.+un 16b/014
m.+unı 40a/006

maşar (A.) *i.* Yağmur.
m. 7b/002

mātem (A.) *i.* Yas.
m. 13a/021

maşla^ç (A.) *i.* Güneş, ay ve yıldızların
doğması.
m.+a 6a/017

maṭlūb (A.) *i.* İstenilen, talep edilen şey.
m. 18a/013
m.+ı 65b/005

māye (F.) *i.* Maya, öz, asıl, cevher.
m.-i 3b/019

māyil (A.) *s.* Mâil, meyletmiş.
m. 32b/014
m.+den 32a/019

maẓāhir (A.) *i.* Ortaya çıkma, görünme.
m.+de 27b/012
m.+iymiş 24b/006

maẓarrat (A.) *i.* Zarar, ziyan.
m. 26b/010, 59a/011

maẓbut (A.) *s.* Zor kullanılarak ele geçirilmiş, zaptedilmiş.
m. 54a/009

maẓhar (A.) *i.* Bir şeyin görünür duruma geldiği yer.
m. 8b/012
m.-ı 2a/015, 65b/011
m.+da 1b/006
m.+ı 24b/006, 39b/020

māzi (A.) *s.* Geçmiş.
m. 61b/004
m.+yi 15a/021

maẓlum (A.) *i. ve s.* Haksızlığa uğramış, zulüm görmüş.
m.+a 33b/021
m.+un 34b/004

meʿād (A.) *i.* Dönüp gidilecek yer.
m.+den 11b/015

meʿādin (A.) *i.* Mâdenler.
m.-i 51a/002

meʿāl (A.) *i.* Anlam, kavram, mefhum.

m.-i 13a/012
m.+ı 6a/013
m.+ün 18b/020

meʿālī (A.) *i.* Yücelikler, şerefler.
m.+de 63a/005
m.+ye 31b/001

meʿāni (A.) *i.* Manalar, anlamlar.
m. 12a/002, 60a/021
m.-i 11a/013

meʿāric (A.) *i.* Merdivenler.
m.-i 31a/021

meʿārik (A.) *i.* Savaş alanları.
m.-i 10a/002

meʿāyib (A.) *i.* Ayıplar.
m.+de 31b/012
m.+ı 14a/019

mebādi (A.) *i.* Başlangıçlar, ilk devreler.
m.+sine 57b/011

mebānī (A.) *i.* Yapılar, binalar.
m.-i 9a/010
m.+yi 9b/019

mebde (A.) *i.* Başlangıç.
m. 67a/019
m.-i 6b/003
m.+den 24b/008
m.+yi 30b/008

mebgūz (A.) *i. ve s.* İçten içe düşmanlık beslenen.
m.+udur 14a/017

meblağ (A.) *i.* Akçe, para.
m.-i 53a/020

mebna (A.) *i.* Bir şeyin üzerine bina edildiği temel.
m.+dır 13a/016

meksuṭ (A.) s. Açılmış, yayılmış.
m. 68b/011

mecal (A.) i. Güç, kuvvet.
m. 41b/017, 54a/010

mecālis (A.) i. Toplantı yerleri,
meclisler.
m. 49a/015, 61a/014
m.+de 49a/015, 63b/007
m.+eyi 63a/021

mecāmi^c (A.) i. Dergiler, mecmualar.
m.+ı 12b/013
m.+i 63b/009

mecaz (A.) i. İfadeye kuvvet ve
güzellik vermek için benzerlik
veya daha değişik bir ilgiye
dayalı olarak gerçek anlamı
dışında kullanılan söz.
m.+ına 57b/007

mecazī (A.) s. Mecazla ilgili olan.
m.+ye 48b/010

mecd (A.) i. Büyüklük, ululuk.
m.+i 67a/021

meclis (A.) i. bir konuyu konuşmak,
görüşmek için yapılan toplantı.
m. 42b/021, 53a/016
m.-i 37a/021
m.+de 11a/012, 33b/018, 63b/001,
63b/009
m.+e 40a/003, 49b/020
m.+ini 26a/011
m.+inün 9a/001, 66a/013
m.+ler 13b/002
m.+lerde 11a/004
m.+lerdeki 17b/011
m.+lerinde 51a/021
m.+ünde 26a/007, 31b/004
m.+üne 11b/003

mecma^c (A.) i. Toplantı yeri.
m.+ıdır 7a/019

mecmua^c (A.) s. Toplanmış.
m. 12a/013
m.+ları 66a/012

medar (A.) i. Dönme, dönüş.
m. 3a/015, 3b/004, 13a/011
m.+ı 64b/021

medārat (A.) i. Dönüşler.
m.-ı 3a/018

medāric (A.) i. Merdivenler.
m. 9b/021
m.-i 28b/011

medd (A.) i. Uzatma, çekme.
m.-i 13b/011

meddah (A.) i. ve s. Çok öven,
metheden.
m.+ı 49a/008

meded (A.) i. Yardım, imdat.
m. 17b/019, 18a/019
m.+i 41b/011
m.+leri 14a/003

medet (A.) i. Yardım, imdat.
m. 10b/005

medfu^c (A.) s. Uzaklaştırılmış,
defedilmiş.
m.+u 32a/021

medh (A.) i. Övme, övgü, senâ.
m. 39a/005
m.+e 66a/001
m.+lerinde 63b/007

medḥal (A.) i. Giriş yeri, giriş.
m.+ler 43a/005

medid (A.) s. Uzayıp giden, uzun.
m.-i 4a/008

- medrese (A.) i.** İslam esaslarına uygun eğitim yapılan yer, mektep.
m.+si 37a/018
- mefhâr (A.) i.** Kendisiyle övünülen.
m.-i 5b/020
- mefhum (A.) i.** Anlam, kavram.
m.+unda 28a/004
- meftuḥ (A.) s.** Açılmış, açık.
m. 53a/012
- meftun (A.) i. ve s.** Tutkun, vurgun, âşık.
m. 25a/018
- meger (F.) b.** Oysa ki.
m. 38a/018, 51b/021, 59a/010, 59a/012, 59a/013, 62b/011, 64b/003, 65a/021
- meh (F.) i.** Ay.
m.-i 6a/011
- mehâbet (A.) i.** Korku hissiyle karışık saygı.
m.+ine 21b/017
m.+iyle 4a/021
- meḥafet (A.) i.** Korku.
m.+i 25b/009
- mehalik (A.) i.** Zararlı, tehlikeli işler.
m.+den 58a/008
- mehar (F.) i.** Gem, yular.
m.-i 61a/007
- meḥâric (A.) i.** İçeriden dışarıya çıkılacak yerler, mahreçler.
m.-i 28b/012
- meḥâsin (A.) i.** Güzel eserler.
m. 5b/002, 49b/012
m.-i 63b/008
- mehcur (A.) s.** Uzaklaşmış, ayrı düşmüş.
m. 51b/018
- mehdi (A.) i. ve s.** Allah tarafından doğru yola iletilen.
m.-i 2b/009
- mehter (F.) i.** Üst düzeydeki hizmet görevlisi.
m. 9b/006
- mekâbir (A.) i.** Mezarlar, mezarlıklar.
m.+e 27b/013
- meḳâl (A.) i.** Söz, lakırdı.
m. 39b/014
m.+den 44b/013
m.+ine 40a/002
- mekân (A.) i.** Yer, mahal.
m. 24b/009
m.+da 24b/016
m.+ından 24b/012
- mekârim (A.) i.** Güzel huylar, beğenilmiş davranışlar.
m. 51a/007
m.-i 5b/001
- mekkâr (A.) i. ve s.** Çok hile yapan, düzenbaz.
m. 14a/007, 35b/013
m.+ım 21b/021
- mekkâre (A.) i.** Yük hayvanı.
m.+dir 12a/017, 16a/002
- meknun (A.) s.** Saklanıp korunan, gizli.
m. 66b/020
- meknuz (A.) s.** Hazineye konan, hazinede gizlenen.
m. 53b/013
- mekr (A.) i.** Hile, düzen, aldatma.

- m. 13b/014, 17a/020, 22a/001,
61a/005
m.+leri 35b/007
m.+lerinden 11b/012
- mekruhat (A.) i.** Mekruhlar.
m.+a 29b/010
- mekseb (A.) i.** Kazanç, kâr.
m.+dir 53b/007
- mekteb (A.) i.** Okul.
m.-i 37a/012
- mektub (A.) i.** Başka bir yerde
bulunan bir kimseye gönderilen
yazılı kâğıt, nâme.
m. 26a/002, 47b/012, 67b/009
m.-ı 41a/008
m.+ını 49a/006
- me³kul (A.) s.** Yenmiş, yenilmiş.
m.+ün 51a/012
- melâhi (A.) i.** Oyunlar, eğlenceler.
m. 19a/004, 35a/004
- melâhî (A.) i.** Oyunlar, eğlenceler.
m. ye 29a/002
- melâik (A.) i.** Melekler.
m. 4b/017
- melâike (A.) i.** Melekler.
m. 5a/002, 9a/021, 53a/006,
58a/007
m.-i 4a/010, 58a/004
m.+dir 16b/020
m.+si 58b/011
- melâmet (A.) i.** Azarlama, kınama.
m. 39b/008
- melbus (A.) s.** Giyilmiş, giyilip
kullanılmış.
m.+dur 12b/008
- melce (A.) i.** Sığınak.
m.+i 58a/007
m.+idir 7a/020
- melek (A.) i.** Allah tarafından
yaratılmış nûranî varlıkların her
biri.
m. 34a/016, 60a/003
m.+de 34a/012
m.+den 34a/014
m.+leri 42b/001, 42a/019
- meleke (A.) i.** Beceriklilik, yatkınlık.
m. 59b/004
- meleket (A.) i.** Çok büyük, uçsuz
bucaksız mülk.
m. 2a/014
- melihe (A.) s.** Melih kelimesinin
müennes şekli.
m.-i 13a/002
- melik (A.) i.** Hükümdar, hakan.
m.-i 21a/010, 41b/019
- meluf (A.) s.** Alışık.
m. 10b/007, 34a/007
- melul (A.) s.** Boynu bükük, üzgün.
m. 20a/016
- mel^cun (A.) s.** Lanetlenmiş.
m.+un 48a/006
- memâlik (A.) i.** Köleler, kullar.
m.-i 2a/014, 7b/020, 10a/002
- memat (A.) i.** Ölüm, mevt.
m.+a 67b/011
m.+undan 17b/003
- memdud (A.) s.** Uzatılmış, uzun.
m. 49b/020, 68b/0010
- memer (A.) i.** Yol, geçit.
m. 7a/017

- memleket (A.) i.** Ülke.
m. 17b/021
m.+idür 43b/018
- memnū' (A.) s.** Menedilmiş,
yasaklanmış, yasak.
m.+u 32a/021
- me'mul (A.) s.** Umulan, beklenen.
m. 61b/013
m.+ümüz 25a/021
- me'mur (A.) i.** Devlet hizmetinde
çalışan maaşlı kimse.
m. 42b/020
- men (A.) i.** İyilik etme, ihsan.
m. 19a/003, 49b/018, 63a/010,
64a/010, 64b/004
m.-i 68a/001
- menāfi' (A.) i.** Yararlar, faydalar.
m.+i 64a/009
m.+ini 43a/017
m.+un 55b/002
- menāhī (A.) i.** Dinin yasakladığı
şeyler, yasaklar.
m.+den 41a/008
- menāhic (A.) i.** Açık ve geniş yollar.
m.-i 9b/021
- menākıb (A.) i.** Menkıbeler, din
büyükleri, kahramanlar, târîhî
şahsiyetler gibi kimselerin üstün
yaşayışlarıyla ilgili fıkralar,
hikâyeler.
m.+e 12a/012
m.-i 17a/012
m.+i 12a/011, 12a/015
m.+inden 12a/009
m.+ine 62a/019
- menam (A.) i.** Uyku.
m. 15b/002
m.+da 40a/019
- m.+ında 35b/020
m.+ını 61a/008
- menāşıb (A.) i.** Makamlar, mevkiler.
m.+ı 44a/002
- menāzır (A.) i.** Görünüşler,
manzaralar.
m. 3b/003
- menāzil (A.) i.** Konaklama yerleri,
duraklar, menziller.
m.-i 3a/002, 32a/011
m.+i 15b/004
m.+iden 53a/009
m.+ine 62a/015
- menba' (A.) i.** Kaynak.
m. 59a/007
m.+ı 2a/015, 34b/013
- menfa' at (A.) i.** Fayda, yarar, çıkar.
m. 26b/010, 41b/010, 64a/021
m.+ı 64a/011
m.+leri 64a/020
- meniyye (A.) i.** Ölüm.
m.+mizi 25b/012
- menķabet (A.) i.** Din büyüklerinin,
kahramanların ve târîhî
şahsiyetlerin üstün vasıflarını,
ahlâkî meziyetlerini, olağanüstü
iş ve davranışlarını destânî-
efsânevî bir üslûpla anlatan
fıkra, hikâye vb.
m.+sin 3a/016, 7a/010
- menķul (A.) s.** Nakledilmiş.
m. 9b/019, 52b/019
m.+dur 58b/012
m.+dür 64a/001
- menkus (A.) s.** Ters dönmüş, ters
çevrilmiş.
m. 13a/004

- menşub (A.) s.** Bir kimse veya bir görüşe bağlı.
m.-ı 17a/014
- menşur (A.) s.** Yayılmış, dağıtılmış.
m. 26b/006
m.-ı 2a/021
- menun (A.) i.** Vakit, zaman.
m. 18a/004, 54a/016
- menzil (A.) i.** Konak yeri.
m. 13b/021, 15b/018, 19a/016, 29a/014
m.-i 12a/018, 61a/019
m.+e 30b/014, 42a/009, 60a/012, 60a/016
m.+i 17b/018
m.+ine 7b/005
m.+ini 60a/016
m.+leri 41b/007, 51b/019, 52b/016
- mera (A.) i.** Çayırılık.
m.+dan 28a/014
- meram (A.) i.** İstek, niyet, maksat.
m. 17a/004
m.+uz 19a/003
- merâret (A.) i.** Acılık.
m. 60b/015
m.+üne 60b/016
- merâtib (A.) i.** Mertebeler, rütbelere.
m. 56b/020
m.-i 10a/006
m.+i 16a/016, 1b/016
m.+le 53b/002
m.+leri 52b/017
m.+ünde 26a/021
- merbûṭ (A.) s.** Bağlı, bağlanmış, raptedilmiş.
m. 38a/007
m.+dur 12a/020
- merd (A.) i. ve s.** Yiğit, cesur, bahadır.
m. 29b/010, 64a/018, 67a/006
m.-i 62a/004, 65a/021
m.+de 62a/010
m.+i 32b/009
m.+lerün 13b/013
m.+sen 37a/014
- merdane (F.) i.** Silindir şeklindeki âletlere verilen genel ad.
m. 29b/021
- merdud (A.) s.** Kovulmuş, defedilmiş.
m.+un 8b/012
- meremmet (a.i.9)** Tamir etme, onarma.
m. 19b/004
- merfu^c (A.) s.** Yükseltilmiş, kaldırılmış.
m. 55a/012, 55a/012
m.-ı 9b/021
m.+u 41a/007
- mergûb (A.) i. ve s.** İstenilen, arzu edilen.
m. 46b/017
- merğzar (F.) i.** Çayırılık, çimenlik, sulak yer.
m. 4a/009, 4a/010
- merḥaba (A.) ü.** Selamlaşma sözü.
m. 53a/013
- merḥamet (A.) i.** Acıma.
m. 2a/002, 7a/009, 28b/005, 41b/010
m.+ünden 29a/014
- merhem (A.) i.** Deri üzerine sürülen ilaçların ortak adı.
m. 52b/007
- merkeb (A.) i.** Eşek.
m. 60b/003
m.+e 20b/018
m.+i 30b/015, 30b/016

- m.+inin 2a/009
m.+lerini 15b/014
- merkez (A.) i.** Orta kabul edilen en önemli yer.
m.-i 2a/018, 2a/019, 3a/008
- merkuz (A.) s.** Bir yere veya bir şey üzerine dikilmiş, saplanmış.
m. 3a/004
- mermi (A.) i.** Kurşun, gülle.
m. 61b/004
- mertebe (A.) i.** Kademe, derece.
m.-i 28a/019, 28b/014
m.+den 1b/013, 16a/008
m.+deydi 3b/007
m.+dır 65a/018
m.+lere 56b/021
m.+ 8b/007
m.+si 7b/006, 34a/015, 50b/001, 57a/002, 65a/015, 65a/017
m.+sidir 65b/003
m.+sinde 7a/011
m.+sini 43b/019, 65a/021
m.+ye 41b/018
m.+yi 65b/010
- mervi (A.) s.** Nakil ve rivayet edilen.
m.+dür 36a/002
- mesāfe (A.) i.** Uzaklık, ara.
m. 30b/014
m.+ler 36a/003
- mesa'î (A.) i.** Çalışmalar, emekler.
m.+yle 51a/007
- meşāib (A.) i.** Musîbetler, felâketler.
m. 61b/016
- mesâil (A.) i.** Meseleler.
m.+e 21b/018, 61b/018
- mesâkin (A.) i.** Evler, meskenler.
m.+den 62a/021, 62a/021
- m.+ine 49a/013
m.+lerinde 49a/014
- mesâmi' (A.) i.** Kulaklar.
m. 4b/016, 59a/016
m.+i 63b/008
- mesâvi (A.) i.** Kötülükler.
m. 31b/011, 51b/002, 61b/010
m.+süne 51b/004, 62a/018
m. +ye 29a/001
m.+yle 51a/008
- mescid (A.) i.** Küçük câmi.
m. 26a/019
m.-i 30b/004
m.+de 19b/020
m.+e 40b/021
m.+ün 55b/008
- mesjud (A.) s.** Kendisine secde edilen.
m.-i 5a/004
- mesel (A.) i.** Örnek, benzer.
m. 34b/010
m.-i 16b/003, 59a/016
- mesela (A.) z.** Örnek olarak, misal olarak.
m. 36a/018, 36b/004, 40a/013, 49b/013
- mesele (A.) i.** Sorun.
m.+nün 65a/009
- meserret (A.) i.** Sevinç.
m. 59a/012
m.+ini 66a/002
- mesîh (A.) i.** Hz. İsa'nın lakabı.
m. 60b/010
- mesned (A.) i.** Dayanılan, dayanak.
m.+leri 39a/003
- mesruk (A.) s.** Hırsızlık yapılarak elde edilmiş.
m. 34a/018

- mesrur (A.) i. ve s.** Sevinçli, mutlu.
m. 17b/016, 42b/013
m.+ı 42b/015
- mest (A.) i. ve s.** Sarhoş.
m. 1b/014
- meşûbat (A.) i.** Allah'ın kullarına verdiği mükâfatlar, sevaplar.
m. 9a/019, 61b/006
- meşâk (A.) i.** Sıkıntılar, zorluklar.
m.-ı 8b/009
- meşakkat (A.) i.** Güçlük, zorluk, sıkıntı.
m. 42b/011
m.+i 22b/011
- meşal (A.) i.** Bir sopenin ucunda yanıcı maddelerin yakılması suretiyle elde edilen aydınlatıcı araç.
m.-i 4a/001
- meşale (A.) i.** Bir sopenin ucunda yanıcı maddelerin yakılması suretiyle elde edilen aydınlatıcı araç.
m.+sini 30a/001
- meşam (A.) i.** Burun.
m.-ı 6a/018
- meşâyih (A.) i.** Şeyhler.
m. 11a/018, 36a/007, 39a/004, 40a/001, 65a/007
m.+a 39a/006
m.-i 12a/009
m.+den 41b/015
m.+e 10b/008
- meşgûl (A.) i. ve s.** Bir şeyle uğraşan.
m. 18a/003, 67b/009
- meşhur (A.) s.** Herkesçe bilinen.
- m.+dur 16b/003, 43a/002, 44a/018
- meşhure (A.) s.** Meşhur kelimesinin müennes şekli.
m.+yi 12a/009
- meşiyet (A.) i.** Dileme, isteme, istek.
m. 39b/009
- meşk (A.) i.** Güzel yazı örneği.
m. 62a/003
- meşreb (A.) i.** Karakter.
m. 19b/019, 39a/009
m.-i 39a/009
m.+ine 39a/008
m.+ün 19b/019
m.+üne 52b/019
- meşriq (A.) i.** Gün doğusu, doğu.
m. 3a/016
m.+daysa 43b/009
- meşy (A.) i.** Yürüme, yürüyüş.
m.+esi 27a/017
- meta^c (A.) i.** Eşya, mal.
m.+dan 30a/020
- meţalib (A.) i.** İstenen şeyler, istekler.
m.+i 52b/001
- metin (A.) s.** Sağlam, dayanıklı.
m. 8b/017, 10a/004, 10a/004, 57a/015
m.-i 7b/002
m.+ün 7a/020
- mevâcib (A.) i.** Maaş, ulûfe.
m. 43b/020
m.-i 29a/006
- mevâhib (A.) i.** Bağışlar, bahşişler.
m.+ünün 50b/007
- meva^c ız (A.) i.** Öğütler, nasihatler.
m. 54a/012, 25b/005

mevâid (A.) i. Sofralar, mâideler.
m.+e 68a/005

mevâlid (A.) i. Yeni doğmuş bebekler.
m.-i 6b/009

mevâli (A.) i. Büyük kadılar.
m.+nün 10a/017

mevani' (A.) i. Engeller, mâniler.
m.+i 23a/001

mevc (A.) i. Dalga.
m. 17b/014

mevcûd (A.) i. ve s. Var olan, bulunan.
m. 5b/020, 16a/008, 27b/007,
27b/008, 44b/017, 44b/018,
65a/001, 66b/004
m.-ı 6b/003, 12b/007
m.+da 15a/014, 27a/012
m.+dan 45a/019, 49b/012, 50a/013,
50a/017
m.+dur 27b/008
m.+ı 24b/016

mevcudât (A.) i. Bütün varlıklar,
mahlûkat.
m. 24b/005, 27b/010, 28a/006,
37b/005, 65b/014
m.-ı 27a/018
m.+da 23b/017
m.+un 27b/016

mevdud (A.) s. Sevilmiş, dost
edinilmiş.
m. 10a/006, 33b/012

meveddet (A.) i. Sevgi, muhabbet.
m. 2b/008
m.-i 6a/017
m.+i 63b/005
m.+iyle 5a/021

mevhibe (A.) i. Bağış, bahşiş.
m. 63a/012

mevķuf (A.) i. ve s. Tutuklu,
tutuklanmış.
m. 42a/021
m.-unda 55b/013

mevķul (A.) s. Bir vekile emanet
edilen.
m. 64a/008

mevlâ (A.) i. Allah.
m.-yı 48b/009, 48b/010
m.+mız 40b/020
m.+sinün 49b/016

mevlud 8a.s.) Doğmuş.
m. 5b/020, 6b/002, 6b/010,
15b/008, 28a/016
m.+dûr 15b/008

mevrid (A.) i. Yol.
m.+ün 8b/011

mevsim (A.) i. Bir takvim yılının
dörtte biri.
m.+i 40a/015
m.+inün 47a/016

mevşûf (A.) s. Nitelenmiş.
m. 51a/008

mevsum (A.) s. Damgalanmış,
işaretlenmiş.
m. 27b/001

mevt (i.) Ölüm.
m. 19a/004, 42a/016, 53b/012,
67a/008
m.-i 42a/003, 61b/018, 61b/018
m.+e 40a/018
m.+i 42a/010, 63b/019
m.+ün 25b/014

meyan (F.) i. Ara, mâbeyn.
m. 7a/019

meydan (A.) i. Açık ve geniş yer.

- m.-ı 2b/004, 6b/005, 7b/008,
7b/019
m.+da 15a/010
m.+ının 2a/011
m.+ları 65a/021
- meyhâne (F.) i.** İçki içilen ve satılan yer.
m. 26b/011
m.+ye 26b/011, 35b/001
- meyl (A.) i.** Eğilim.
m. 32b/001, 59a/013
m.+i 3b/004, 60b/019, 16b/001
- meyyit (A.) i.** Ölmüş insan, ölü.
m. 14a/005, 60b/009, 63b/019
- mezâhir (A.) i.** Ortaya çıkma, görünme.
m. 1b/019
m.-i 1b/016, 65b/011
- mezâk (A.) i.** Tat, lezzet.
m.+i 24a/004, 57b/015
- mezbele (A.) i.** Çöp atılan, süprüntü dökülen yer.
m.+sinün 32a/007
m.+ye 60a/008
- mezellet (A.) i.** Alçalma, bayağılık, hakirlik.
m. 60b/001
m.+dir 17a/011
- mezemmet (A.) i.** Kınama, yerme, kötüleme.
m.+üni 51a/020
- mezheb (A.) i.** Bir dinde belirli görüş ve anlayış farklılıklarından doğan kollardan her biri.
m. 19b/018
m.+e 63a/012
m.+i 50b/021
m.+ince 14a/010
m.+inde 55a/001
- m.+ün 19b/019
- mezkur (A.) s.** Az önce adı geçen, sözü edilen.
m. 52a/009
- mezmume (A.) s.** Mezmum (kınanmış) kelimesinin müennes şekli.
m.+ye 18b/014
- mezra^c (A.) i.** Tarıma elverişli, ekilip dikilecek toprak, geniş tarım arazisi.
m.-i 12b/013
m.+sıdır 68a/008
- mıntıka (A.) i.** Bölge.
m.-i 2a/017
m.+sı 3a/012
- mışır (i.)** Bir tarım bitkisi.
m.+a 30a/021
m.+ından 11b/005
m.+ını 59b/010
- mi e.** Soru edatı.
m. 22b/015, 23a/001, 24b/013, 24b/014, 56b/011, 57a/006, 68b/004
m.+dir 1b/018, 43a/013, 43b/021, 56b/005, 63a/017, 68b/007
m.+sin 18b/020, 67b/002, 68a/004, 68b/008
m.+ydi 43a/016
m.+yim 15a/019
m.+ymış 24b/005
m.+yüz 18a/004
(37)
- miftah (A.) i.** Anahtar.
m.+ı 25a/017
m.+ısın 4a/005
- mihen (A.) i.** Eziyetler, sıkıntılar.
m. 16b/010, 59a/007, 60b/006
- mihman (F.) i.** Misafir, konuk.

- m.-ı 7b/021
- mihnet (A.) i.** Sıkıntı, zorluk, eziyet.
m. 17a/018, 63a/009
- mihrab (A.) i.** İmamın namazda durduğu girintili yer.
m.+ında 33a/004
m.+un 55b/010
m.+unda 31b/003
- mihver (A.) i.** Mil, eksen.
m.-i 2a/017
- mişdar (A.) i.** Ölçebilme, sayabilme, nicelik.
m. 41a/014, 41a/016, 49a/019, 58b/020, 63a/013
m.+ı 11a/008, 12a/007, 54a/005
- miknet (A.) i.** Güç, kuvvet, kudret.
m. 60b/001
- milk (A.) i.** Mülk.
m.-i 7b/007
- millet (A.) i.** Ulus.
m. 3a/011, 5b/004, 21b/008
m.-i 38b/001
- mim (A.) i.** Bitti, tamam anlamına gelen işaret.
m.-i 7a/020
- mimar (A.) i.** Binaların projelerini hazırlayan her türlü işi yapan kimse.
m. 38a/002, 38a/002
m.+un 38a/001
- minare (A.) i.** Camilerdeki yüksek kulelerden her biri.
m.-i 3b/017
- minber (A.) i.** Hutbe okunan merdivenli kürsü.
m.-i 4a/013
- minnet (A.) i.** Yapılan iyilik karşısında kendini daima borçlu hissetme.
m. 63a/010
m.+leri 40b/001
- minval (A.) i.** Biçim, şekil, yol.
m.+ledir 22a/017
- mirac (A.) i.** Miraç mucizesi.
m. 65b/006
- mirât (A.) i.** Ayna.
m.+ı 1b/012
m.+ıdır 21b/005, 28a/007
m.+ında 1b/012
m.+lerinde 27b/018
- misafir (A.) i.** Konuk.
m.+un 15b/003
- mişal (A.) i.** Örnek, numûne.
m.+dir 14a/020
m.+i 1b/020, 1b/021
m.+ini 62a/019
m.+ler 34b/011
- mişbah (A.) i.** Kandil, çıra, meşale.
m.-ı 30a/003
m.+sın 4a/006
- misk (A.) i.** Güzel kokulu siyah madde.
m. 6a/015, 7b/001, 31a/008, 59a/016, 66b/003
m.-i 17a/017
m.+ni 31b/010
- miskin (A.) i.** ve s. Aşırı derecede, tembel, uyuşuk, mıymıntı.
m. 13b/021, 16b/021, 46b/007, 56a/006
m.+ün 46b/012
- misil (A.) i.** Eş, benzer.
m.+i 34b/011
m.+ini 57b/013

- miyah (A.) i.** Sular.
m. 26b/015
- mizac (A.) i.** Huy, yaratılış, tabiat.
m. 36b/001, 37b/012, 45b/014,
59b/004, 61b/021
m.+da 54a/011, 67b/014
m.-ı 3a/013, 38a/011
m.+ına 28a/021, 19b/019, 28b/018
m.+lar 38a/012
- mizan (A.) i.** Tartı, ölçü âleti, terazi.
m. 32a/002
m.-ı 4b/002
- mizmar (A.) i.** Hz.Dâvud'a indirilen
Zebur isimli kitabın sûrelerinden
her biri.
m. 13a/020
- moda (İ.) i.** Giyim kuşamdaki
yeniliklerin her biri.
m.+sı 27b/001
- mu e.** Soru edatı.
m.+ymuş 43b/006
- muaddel (A.) s.** Başka bir şekle
sokulmuş.
m.-i 3a/013
- muâkabe (A.) i.** Ceza verme,
cezalandırma.
m.+i 55a/018
- muakḳib (A.) i. ve s.** Peşi sıra giden,
takip eden kimse.
m. 34b/003
- mu'alla (A.) s.** Yüksek, yüce.
m. 3a/006, 4a/007
- mu'allim (A.) i.** Öğreten, tâlim eden.
m.-i 2a/021
- mu'âmelat (A.) i.** Muâmeleler,
karşılıklı davranışlar.
m. 56a/010
m.+ı 26a/018
- mu'âmele (A.) i.** Başkasına karşı olan
davranış biçimi.
m. 16b/004, 30a/018, 40b/008,
53a/001, 59a/018, 64a/005
- mu'ânede (A.) i.** Karşılıklı ayak
direme, inatlaşma.
m. 39a/002
- mu'ânedet (A.) i.** Karşılıklı ayak
direme, inatlaşma.
m. 7a/003
m.+dir 27b/013
m.+i 26b/010
- mu'ânid (A.) i. ve s.** İnatlaşan, inat
eden.
m.+ler 2a/005
- mu'arra (A.) s.** Çıplak.
m. 1b/008
- mu'ariz (A.) i. ve s.** Birine veya bir
fikre karşı olan.
m. 54a/020, 59a/017
- mu'aṭṭar (A.) s.** Güzel kokulu, ıtırılı.
m. 6a/020, 7b/002, 63b/009
- mu'âvenet (A.) i.** Yardım.
m. 5a/010
- mu'ayyen (A.) s.** Belli, belirli.
m. 5b/003, 15a/015, 58a/015,
66b/011, 68a/006
m. +e 27b/011, 56b/017
- mu'azzam (A.) s.** Çok iri, çok büyük.
m. 6a/007, 26b/012
- mücib (A.) s.** Sebep olan, gerektiren.
m. 34b/004, 51a/015
m.-i 21a/019, 59a/007
m.+ince 16a/019, 33b/014

- mu'cizat (A.)** *i.* Mucizeler.
m.+la 5b/007
- mufahham (A.)** *s.* Kömür haline gelmiş, kömürleşmiş.
m. 50a/021
- mufarakat (A.)** *i.* Ayrılma, ayrılık.
m. 36a/001, 36a/006
- muğanni (A.)** *i.* Sese sanatkârı, hânende.
m. 45b/004, 47b/004, 47b/007
- muğâyir (A.)** *s.* Uymayan, bağdaşmayan.
m.+iymiş 24b/006
- muğayyebât (A.)** *i.* Beş duyu ile bilinemeyen gizli ve görünmez şeyler, ilâhi sırlar.
m.+a 38a/003
m.+dan 45a/004, 45a/015, 47b/014
- muhabâ (F.)** *i.* Korku, çekinme.
m. 13a/011
- muhabbet (A.)** *i.* Sevgi.
m. 2b/008, 14a/020, 46a/020, 47b/011, 67a/010
m.-i 2b/005, 17a/021, 53b/015
m.+e 54a/002, 54b/004
m.+î 5a/021
m.+le 59b/003
m.+üm 46a/016
m.+ün 25b/002, 29b/001, 47a/020
- muhâda (A.)** *i.* Aldatma, hile yapma.
m.+a 67b/012
- muhaddeb (A.)** *s.* Kamburlaştırılmış, kambur.
m. 2b/018
- muhaqqak (A.)** *s.* Doğru, gerçek.
m. 45a/020
- muhaqqar (A.)** *s.* Hor, hakir görülmüş.
m. 52a/009
- muhaqqem (A.)** *s.* Sağlamlaştırılmış, takviye edilmiş.
m. 67b/012
- muhaqqik (A.)** *i.* Gerçeği araştıran kimse.
m. an 9b/017
- muhâlefet (A.)** *i.* Karşı çıkma, karşı olma.
m. 36a/008
m.+dir 27b/014
m.+ün 7a/001
- muhâlif (A.)** *i. ve s.* Aykırı, zıt.
m. 27a/003
- muhârebe (A.)** *i.* Savaş, harp.
m.+ye 4a/015
- muhâsebe (A.)** *i.* Olumlu olumsuz bütün ihtimalleri hesaplama.
m. 67b/007
m.+sinde 35b/006
- muhâsib (A.)** *i.* Muhasebeci, sayman.
m.+de 53a/001
- muhâtab (A.)** *i.* Kendisine hitap edilen kimse.
m.-ı 2b/001
m.+ı 44b/015
- muhayyer (A.)** *i.* Şeker renkli bir kâğıt cinsi.
m. 40a/012
- muhbir (a.i ve. s.)** Haber veren, haberci.
m.+î 12a/020

muhiṭ (A.) s. Çepeçevre kuşatan,
etrafını çeviren.
m. 20b/004
m.-i 3a/021
m.+e 3b/005

muḥkem (A.) s. Dayanıklı, sağlam,
kuvvetli.
m. 9a/007, 9a/012, 21a/017,
23b/017, 60a/017, 65b/001,
67b/014
m.+dir 14b/019

muḥlisin (A.) i. ve s. Samimi olan
kimseler.
m. 8a/008

muḥtaç (A.) s. İhtiyaç duyan.
m. 28b/009, 55a/008

muḥtefī (A.) s. Gizlenen, gizli.
m. 27b/012

muḥtelif (A.) s. Farklı, türlü.
m. 27a/003, 39a/009, 45b/021,
52b/019
m.+e 27b/019

muḥteliṭ (A.) s. Karışık, karma.
m. 10b/012, 32a/009, 59b/004

muḥtemel (A.) s. Olabilir, mümkün.
m.-i 44b/013

muḥterik (A.) s. Ateşte yanmış olan.
m.+a 52b/009

muḥīn (A.) i. Yardım eden, yardımda
bulunan.
m. 28b/001, 52a/010, 66b/011
m.+den 1b/003

muḥābil (A.) s. Karşı karşıya olan.
m.+i 44b/014
m.+inde 9a/019

muḥaddem (A.) s. Önde olan, önden
giden.
m. 7a/006

muḥaddemāt (A.) i. Girişler,
başlangıçlar.
m.+da 56b/005

muḥadder (A.) s. Alın yazısında
bulunan (şey).
m. 61b/020, 68b/0014
m.+lünün 44b/007

muḥaddere (A.) s. Mukadder
kelimesinin müennes şekli.
m.+sinün 12a/014

muḥaddes (A.) s. Kutsal, kutsî.
m. 2a/015, 2b/010
m.+dir 1b/003
m.+e 55b/009
m.+leründen 10a/009
m.+ün 4b/010

muḥaddese (A.) s. Mukaddes
kelimesinin müennes şekli.
m.+dir 50b/018

muḥaṭṭara (A.) i. Güneş saati.
m. 54a/017

muḥaṭṭarat (A.) i. Güneş saatleri.
m.-i 3a/020

muḥarin (A.) s. Bitişik, yakın.
m. 59a/010, 18b/007

muḥarrer (A.) s. Karar verilmiş,
kararlaştırılmış.
m. 5b/003

muḥāṭaa (A.) i. Devlete ait olan bir
gelir veya araziye geçici olarak
bir kimseye devretme.
m. 57b/012

mukātele (A.) *i.* Karşılıklı vuruşma,
boğazlaşma.
m. 44a/015

mukayyed (A.) *s.* Kayıtlı.
m. 1b/009, 12a/010, 18b/003,
24a/011, 56b/018, 62b/014

mukbil (A.) *i. ve s.* Bahtı açık ve
talihli.
m. 35a/011
m.-i 29a/006

mukim (A.) *i. ve s.* Bir yere yerleşen.
m. 12a/017, 31b/016, 50a/006
m.-i 2b/006

muktebes (A.) *s.* Başkasına ait olan
bir şeyden faydalanma.
m.+lerdir 9b/016

mukteda (A.) *i. ve s.* Örnek alınan
(kimse).
m.-yı 2a/020

muktedi (A.) *i. ve s.* Örnek alan
(kimse).
m. 66a/004

muktezā (A.) *i.* Gerek, îcap.
m.-yı 28b/010, 34a/005, 38b/002

muktezeyat (A.) *i.* Bir şeyin gereği
olan şeyler.
m.+una 33b/015

munis (A.) *i.* Cana yakın.
m. 49a/015

munqatıf (A.) *s.* Kesilen, kesilmiş.
m. 24b/002

munşarif (A.) *s.* Geri dönen, ayrılan.
m. 55a/010, 55a/011

muntabıķ (A.) *s.* İntibak eden.

m. 3a/019

muntafi (A.) *s.* Sönmüş, sönük.
m. 28b/003, 33a/020

muntazir (A.) *s.* Bekleyen, gözleyen.
m.+dır 61a/018

murad (A.) *i.* İstek, dilek, amaç.
m. 23b/002, 38b/008, 38b/010,
38b/012
m.-ı 39a/020, 64b/021
m.+a 31b/001
m.+da 20b/020
m.+dan 50a/002
m.+ı 32a/009, 50a/002
m.+ımız 20b/019
m.+ları 53a/021
m.+un 38a/008

muradat (A.) *i.* İstekler, dilekler,
amaçlar.
m.+ı 23b/002
m.+ındanmış 35b/009
m.+ını 35b/011
m.+undan 12b/003

murākabe (A.) *i.* Denetleme, denetim,
kontrol.
m.+i 55a/018

murakka (A.) *s.* Yama vurulmuş,
yamalı.
m.+ka 11b/020

muraşşaş (A.) *s.* Kurşunla kaplanmış.
m. 67b/014

murğ (F.) *i.* Kuş.
m.-ı 4b/011, 68a/014
m.+ı 40a/010
m.+unu 18b/010

muriş (A.) *s.* Sebep olan, meydana
getiren.
m. 32b/010
m.-i 61b/015

muşaddık (A.) i. ve s. Doğruluğunu ortaya koyan.
m. 24a/007, 60b/021

muşāḥabet (A.) i. Karşılıklı konuşma.
m. 10a/017, 19a/008, 21a/017, 21b/002, 45b/012, 55b/020
m.+ün 51b/006

muşāḥib (A.) i. Biriyle karşılıklı konuşan.
m. 65b/019
m.+i 9a/014
m.+lerün 20a/015

musallaṭ (A.) s. Bir kimseyi bıktıracak şekilde üzerine düşen.
m. 50b/003

muşalli (A.) i. ve s. Beş vakit namazını kılan kimse.
m. 41a/007
m. +inün 31a/003

muşāra' a (A.) i. Güreş tutma, güreşme.
m.+a 67b/013

muşḥaf (A.) i. Kur'an-ı Kerim.
m.-ı 4a/007

muşīb (A.) i. Doğru, isabetli.
m. 13a/006

muşībet (A.) i. Belâ, felâket.
m. 21a/004, 21b/003

mūsir (A.) i. Ayak direyen, ısrar eden.
m. 61b/014, 13a/005

muştafavīyye (A.) s. Mustafavî kelimesinin müennes şekli.
m.+de 58a/018
m.+dir 9b/018

muta' (A.) i. ve s. Emrine uyulan, itâat edilen.
m. 33a/006

mutaba' at (A.) i. Birine uyup arkasından gitme.
m. 5a/016, 7a/002

muṭābık
m. 47b/015, 63a/016

muṭaḥhar (A.) s. Maddî ve manevî kirlilerden temizlenmiş.
m. 2b/009, 5b/006, 7b/017, 8b/021
m.+ına 9b/014
m.+larından 10a/007

muṭaḥhara (A.) s. Mutahhar kelimesinin müennes şekli.
m.+dır 53a/008
m.+nun 11a/010

muṭāla' a (A.) i. Etraflıca düşünme.
m. 10b/007, 11a/008

mu' tedil (A.) s. Orta halde, orta kararda olan.
m. 3a/013, 38a/011, 45b/017

mu' temed (A.) i. ve s. İnanılır, güvenilir.
m.+dir 5b/004, 9a/017

mu' terif (A.) i. ve s. İtiraf eden (kimse).
m.-i 44b/011

mu' teriz (A.) i. ve s. İtiraz eden kimse.
m. 59a/018

muṭi' (A.) i. ve s. Uyan, itaat eden.
m.-i 29a/007
m.+i 18a/017, 32b/004, 33a/006

muṭlaḳ (A.) s. Herhangi bir şart ve kayıtla sınırlı olmayan.
m. 39b/019, 54a/015, 55b/014,
65a/014, 65b/011
m. +a 38a/021, 52b/011
m.+dır 47b/008
m.+larını 1b/009
m.+undur 27b/018

muṭrib (A.) i. Bir musiki aleti çalan kimse.
m. 60b/019
m.-ı 4a/017, 47b/008

muṭṭaliḳ (A.) s. Bir işi haber almış olan, bilen.
m. 43a/003, 62a/005
m.-i 3a/016, 61a/016
m.+i 31b/018

muttaşif (A.) s. Bir hal ve sıfatla nitelenmiş olan.
m. 24b/015

muttaşıl (A.) s. Bitişik.
m. 20b/007, 23b/018, 52b/007,
61a/009

muṭvāfaḳat (A.) i. Uyuma, uygun gelme.
m. 33a/011

muṭvāfiḳ (a.s.) Uygun, münasip.
m. 9a/005, 19b/018, 21b/019,
24a/006, 27a/005, 39b/017,
58a/020

muy (F.) i. Tüy, kıl, saç teli.
m.-ı 7a/020

muṭzī (A.) s. Işık veren, aydınlatan.
m. 41a/010

muṭzāriḳ (A.) i. Geniş zaman.
m.+i 54b/018, 54b/018

muṭzāyāḳa (A.) i. Darlık, sıkıntı, müşkülât.
m.+da 58a/009

muṭzır (A.) s. Zarar veren, zararlı.
m. 13a/002, 61b/014

muṭzlim (A.) s. Karanlık.
m. 53b/018

muṭzṭarib (A.) i. ve s. Acı çeken.
m. 42a/017, 46a/001

mübālaḳa (A.) i. Abartma.
m. 16b/005, 64b/015, 64b/016
m.+lar 63b/008

mübārek (A.) s. Çok saygı değer.
m. 6b/014
m.+in 7b/017

mübāşeret (A.) i. Bir işe başlama.
m. 33a/008

mübeccel (A.) s. Yüce, ulu.
m.-i 2b/020

mübeşşere (A.) s. Mübeşşer (müjdelenmiş) kelimesinin müennes şekli.
m. 8b/020

mübeşşer (A.) s. Müjdelenmiş.
m. 40a/012

mübın (A.) s. İyiyi kötüyü açıkça ortaya koyan.
m. 8b/017, 10a/003
m.+ün 7a/019

mübtela (A.) s. Bir şeye kendini kaptırmış olan.
m. 17a/016, 48a/005, 61b/011

mücāhedāt (A.) i. Savaşlar, mücadeleler.
m. 6a/021

mücāhede (A.) *i.* Uğraşma, didinme.

m.+ler 25a/010

m.+n 8b/006

m.+yle 24a/020

mücāhid (A.) *i.* Mücadele eden kimse.

m.-i 2b/001

mücāleset (A.) *i.* Aynı toplulukta

bulunma.

m. 21a/016, 45b/012

mücāvir (A.) *i. ve s.* Komşu.

m. 30b/005, 31b/016

mücedded (A.) *s.* Yenilenmiş, yeni.

m.+e 60a/015

mücellā (A.) *s.* Cilālî, parlak.

m. 37b/003

mücelledat (A.) *i.* Ciltli kitaplar.

m.-ı 37a/016

mücerred (A.) *s.* Madde ve cisim halinde olmayan.

m. 14a/010, 24b/013, 24b/013,

24b/017, 62a/009, 65a/014

m.+iymiş 24b/012

m.+se 24b/018

m.+ün 24b/013

mücerredāt (A.) *i.* Soyut kavramlar.

m. 24b/011, 34a/012

m.+a 50b/017

m.+ı 24b/020

mücrim (A.) *i.* Suç işlemiş olan,

suçlu.

m.-i 12b/014

m.+un 62b/012

müctemîc (A.) *s.* Toplanmış, bir araya gelmiş.

m.+i 18b/009

müdām (A.) *s.* Devamlı, sürekli.

m. 17a/004, 53a/017

müdāvemmet (A.) *i.* Yılmadan sürekli çalışma.

m.+üne 8b/006

müddei (A.) *i. ve s.* İddiacı.

m.+nedir 27a/018

müddet (A.) *i.* Süre.

m. 30b/007

m.+den 28a/016

m.+i 22b/003

m.+leridir 4b/002

müdebbir (A.) *i. ve s.* Tedbirli ve ihtiyatlı davranan.

m. 13a/004

m.+inün 44b/007

müdenne (A.) *s.* Kirlenmiş.

m.+e 55b/010

müdrîk (A.) *s.* Anlayan, kavrayan.

m.+i 44b/016

m.+ün 3b/001

müedda (A.) *i.* Anlam, mana, kavram.

m.+sında 58b/001

müeddi (A.) *s.* Meydana gelmesine sebep olan.

m. 50a/015, 60b/002

müekked (A.) *s.* Kuvvetlendirilmiş, tekit edilmiş.

m. 50b/003, 61b/014

müeyyed (A.) *s.* Kuvvetlendirilmiş.

m.+i 24a/006

müezzîn (A.) *i.* Ezan okumakla görevli kimse.

m. 26a/013, 26a/014, 41a/009

müferriḥ (A.) *s.* Ferahlık veren, iç açıcı.

- m. 33a/010
- müftehîr (A.)** *i. ve s.* Övünen, iftihar eden (kimse).
m. 13b/008
- mühayyâ (A.)** *s.* Hazır, âmade.
m.-y1 7a/016
- mühmel (A.)** *s.* Kendi haline bırakılmış.
m. 54b/002
- müheyyic (A.)** *s.* Heyecan veren.
m. 33a/010
- mühim (A.)** *s.* Önemli.
m. 23a/002, 32a/017
m.-i 10b/014
- mühimmât (A.)** *i.* Savaş için gerekli olan cephane.
m. 54b/002
m.+dır 23b/011
m.+ını 56b/005
m.+undan 43b/020
- mühr (F.)** *i.* Mühür.
m. 7b/019
m.-i 2a/014, 31a/021
- mükâleme (A.)** *i.* Karşılıklı konuşma.
m. 19b/015
- mükâşefât (A.)** *i.* Mükâşefe ile bilinen şeyler.
m. 6a/021
- mükâşefe (A.)** *i.* Meydana çıkarma.
m. 24a/021
m.+nün 9b/006
- mükeddir (A.)** *s.* Üzüntü veren, üzücü.
m. 54b/002
- mükevvenât (A.)** *i.* Yaratılmış olan şeylerin tamamı.
m. 65b/011
- mükerrem (A.)** *s.* Saygı değer.
m. 50a/020
- mükerrer (A.)** *s.* Tekrar edilmiş.
m. 11b/006
- müktefî (A.)** *s.* Yetinen, kanâat eden.
m. 28b/009, 60a/019
- müktezâ (A.)** *i.* Mukteza, gerek, icâp.
m.+sı 5b/019
- mülâhaza (A.)** *i.* Düşünce.
m. 20a/011, 20b/016, 41a/001, 49b/003, 49b/005
m.-i 14a/005, 38b/018
m.+sı 38b/014
- mülakğab (A.)** *s.* Lakaplanmış, lakaplı.
m. 9a/018
- mülâzım (A.)** *i.* Bir işte sürekli çalışan kimse.
m. 50a/010
m.+ken 52a/011
- mülhağ (A.)** *s.* Eklenmiş, ilave edilmiş.
m. 8a/006
- mülk (A.)** *i.* Taşınmaz mal.
m. 48b/019
m.-i 21b/019, 59a/021
m.+ü 2a/009
m.+üni 16b/021
- mültefit (A.)** *i. ve s.* İlgi ve güler yüz gösteren.
m. 13b/010
- mültemis (A.)** *i. ve s.* Kayıran, iltimas eden.

m.+lerdir 9b/017

mültezem (A.) *i. ve s.* Gerekli görünen.
m.+i 31b/020

mümessel (A.) *s.* Misal olarak söylenmiş.
m.+i 31a/006

mümessil (A.) *i.* Temsilci.
m. 2b/021

mümeyyiz (A.) *s.* İyiyi kötüden ayırabilen.
m.-i 32b/011

mü'min (A.) *i. ve s.* Müslüman.
m. 26a/001, 28a/009, 51a/014
m.+de 57a/004
m.+e 16a/017
m.+ine 10a/009
m.+ün 68a/014

mümināt (A.) *i.* Mü'min kadınlar.
m.+un 7a/020

mümkün (A.) *s.* Mümkün, muhtemel.
m. 51b/003

mümkināt (A.) *i.* Mümkün olan şeyler.
m. 6b/005, 7b/010

mümkün (A.) *s.* Muhtemel.
m. 1b/002, 2a/004, 11b/007,
13b/019, 65b/009
m.+de 27b/004
m.+dür 39a/009, 39a/019
m.+e 24a/017
m.+le 24a/018
m.+ün 27b/001, 27b/009

münacāt (A.) *i.* Allah'a yalvarıp yakarma.
m. 19b/016
m.-ı 52b/011
m.+da 55b/003aşr

münādī (A.) *i.* Bir haberi yüksek sesle duyuran, tellal.
m.+sini 26a/012

münādim (A.) *i.* Arkadaşlık eden kimse, dost.
m.+iyim 47a/004

münāsebet (A.) *i.* Yakınlık, ilgi, ilişki.
m. 16a/004, 21a/018, 21a/019,
24b/017
m.+i 51b/011
m.+le 12a/008
m.+leri 16a/011, 16a/015
m.+ünün 16a/016

münāşib (A.) *s.* Uygun, yerinde.
m. 17a/002, 17a/002, 27a/004,
34b/014, 55b/016, 64a/015,
67b/017

münāzara (A.) *i.* Bir konu üzerinde karşılıklı konuşma, tartışma.
m. 61b/002

müncī (A.) *i. ve s.* Münecci.
m. 32a/015

müneccim (A.) *i.* Astrolog.
m. 18b/006

münekkāş (A.) *s.* Nakışlı, süslü.
m.-ı 7b/004

münevver (A.) *s.* Aydınlatılmış, aydınlık.
m. 6b/002, 7a/006
m.+ün 3a/011
m.+üne 9b/014

münezzeh (A.) *s.* Eksiklik, noksanlık.
m.+dir 1b/003, 1b/011

münhedim (A.) *s.* Yıkılmış, harap olmuş.
m. 19b/003

münir (A.) s. Aydınlatan, ışık veren.
m.+in 4a/001

münkād (A.) s. Boyun eğen, itaatkâr.
m.+a 27a/018

münkaṭı̄ (A.) s. Kesilen, kesik,
aralıklı.
m.+ı 10a/021

münkaẓī (A.) s. Son bulmuş, sona
ermiş.
m. 28b/002

münker (A.) i. ve s. Reddeden, kabul
etmeyen.
m. 19a/003

münkesif (A.) s. Tutulmuş, küsufa
uğramış.
m. 41b/013

münkesir (A.) s. Kırılmış, kırık.
m. 36a/010

münkir (A.) i. ve s. Reddeden, kabul
etmeyen.
m. 5b/005
m.-i 38b/006
m.+ler 2a/005

müntefī (A.) s. Yok olan, görünmez
olan.
m. 33a/021
m.+i 44a/012

müntefih (A.) s. Şişkin, şişmiş.
m. 46a/008

münteha (A.) i. Son nokta, son,
nihayet.
m.+sını 30b/008

münzecir (A.) s. Yasaklanmış,
menedilmiş.
m. 36a/011

mürāfik (A.) i. Arkadaşlık eden
kimse, arkadaş, yoldaş.
m. 13a/010

mürāhiḳ (A.) i. ve s. On iki yaşını
bitirip de bâliḡ olmamış erkek
çocuk.
m. 28b/014

mürāḳī (A.) i. ve s. İki yüzlü, riyâkar
(kimse).
m. 22a/004

mürāḳebe (A.) i. Murakabe, bakıp
gözetme.
m.+i 55a/018
m.+sinde 35b/007
m.+siz 36b/001

mürāḳib (A.) i. ve s. Murakıb, bakıp
gözeten.
m. 53a/001

mürebbi (A.) i. ve s. Terbiye eden,
eğitici kimse.
m. 28b/002

mürekkeb (A.) s. Birleşik, sıvı
halindeki birleşik.
m.-i 15b/015
m.+leri 53a/009

mürselin (A.) i. Peygamberler.
m. 5a/013

mürşid (A.) i. Rehber, kılavuz, önder.
m. 64a/014
m.+in 66a/003

mürtebit (A.) s. Bağlanmış, bağlı.
m. 18a/005

mürtefī (A.) s. Yükselmiş, yüce,
yüksek.
m.+i 44a/013

mürtekib (A.) i. ve s. Kötülük yapan,
günah işleyen (kimse).

- m. 29b/010
- mürüvvet (A.)** *i.* Yiğitlik, mertlik.
m.+i 63a/012
- müsâ'ade (A.)** *i.* İzin.
m. 33a/009
m.-i 52a/006
- müsâfir (A.)** *i.* Misafir.
m. 42a/008, 46b/005
m.-i 46a/013
m.+i 15a/005
- müsbet (A.)** *s.* Doğruluğu ispatlanmış,
doğru.
m.+i 24a/005
- müskir (A.)** *s.* Sarhoşluk veren, sarhoş
edici.
m. 19a/003
- müslim (A.)** *i. ve s.* Müslüman.
m.+e 63a/017
- müslüman (A.)** *i. ve s.* İslâm dininde
olan kimse.
m. 26a/020, 42b/007, 43b/005,
56a/004, 57a/006
m.+dır 64b/010
- müsta'îlî (A.)** *s.* Üstün gelen.
m. 28a/020
- müstağrağ (A.)** *s.* Batmış, dalmış.
m. 32a/005
- müstağreb (A.)** *s.* Tuhaf bulunan,
garip.
m.+ine 57b/006
- müstaḥsen (A.)** *s.* Beğenilen, makbul.
m. 33b/010
- müstaḳbel (A.)** *s.* Gerçekleşmesi
beklenen, ilerideki.
m. 55b/008
- müsteb' adât (A.)** *s.* Gerçekleşmesine
ihtimal verilmeyenler.
m. 38b/008
- müstebîn (A.)** *s.* Apaçık görülen.
m. 57a/016
- müstecab (A.)** *s.* Olumlu, kabul
edilen.
m.+larla 31b/020
- müstedîc' (A.)** *i. ve s.* Şikayetçi, davacı
olan (kimse).
m.+i 25a/019
- müstehâḳ (A.)** *s.* Hak etmiş, lâıyk.
m. 6b/017
- müstemid (A.)** *s.* Yardım isteyen.
m.+dir 5b/005
- müstenid (A.)** *s.* Dayanan, yaslanan.
m.+i 9a/017
- müstenir (A.)** *s.* Işıklı, parlak.
m. 26a/005
- müstetir (A.)** *s.* Gizlenen, saklı.
m. 26a/006
- müstevcib (A.)** *i. ve s.* Gerektiren,
icap ettiren.
m.-i 44b/002
- müstevli (A.)** *i. ve s.* Bir yeri istilâ
eden.
m. 28a/021, 68a/017
- müstezi (A.)** *s.* Işıkla aydınlanan,
ışıklanan.
m.+i 6b/002
- müşâhade (A.)** *i.* Gözle görme.
m. 1b/021
m.+yle 24a/021

müşāhedat (A.) *i.* Gözle görünen, gözlemlenen şeyler.
m. 6a/021

müşārun ileyh (A.) *z.* Adı geçen, anılan kimse.
m. 52a/007

müşāvere (A.) *i.* Danışma, istişāre.
m.+de 9a/017

müşebbeh (A.) *s.* Benzetilen, teşbih edilen.
m.+dir 1b/008

müşkil (A.) *s.* Zor, güç, çetin.
m. 31a/012, 40b/015, 68a/002, 37b/002

müşkilāt (A.) *i.* Zor işler veya meseleler.
m.+unı 52a/021

müştaḳ (A.) *i. ve s.* Bir kök veya mastardan türetilmiş kelime.
m. 45b/018
m.+sın 54b/014
m.+un 45b/009

müşteheyāt (A.) *i.* İstenilen, arzu edilen.
m.+una 33b/015

müşterek (A.) *s.* Ortak.
m. 64b/007

müşteri (A.) *i.* Satın alan kimse.
m.+siyle 18b/008

mütābeat (A.) *i.* Birine tabi olma.
m.+una 3a/014

mütāla‘a (A.) *i.* Etraflıca düşünme.
m.+sı 10b/008, 10b/011
m.+sını 37a/018

müteahḥir (A.) *s.* Sonra gelen, sonraki.
m.+ine 9b/007

müte‘allıḳ (A.) *s.* İlgili, alakalı.
m. 14a/018, 16b/006, 31a/007

müte‘allim (A.) *i. ve s.* İlim tahsil eden, talebe, öğrenci.
m. 28b/013

müteannit (A.) *i. ve s.* İnat eden, direnen.
m. 19a/002

mütebahḥir (A.) *i. ve s.* Âlim.
m.+den 61a/014

müteceddid (A.) *s.* Yenilenen, yenileşen.
m. 15a/018

müteehhil (A.) *s.* evlenmiş, evli.
m.+ün 51a/013

mütefekkir (A.) *s.* Düşünen, tefekküre dalmış.
m. 21b/017, 24a/004

müteferriḳ (A.) *s.* Birbirinden ayrılmış, dağılmış.
m. 4b/009, 16a/006

müteḡallib (A.) *s.* Zorla hüküm süren.
m. 19a/002

müteḡayyir (A.) *s.* Başka bir şekle giren, deḡişen.
m. 42b/014

müteḡālif (A.) *s.* Uyuşmaz, farklı.
m. 24b/005

müteḡassir (A.) *s.* Özleyen, özlem duyan.
m. +e 14b/003

mütehayyir (A.) s. Şaşmış, şaşırılmış.
m.+in 52b/011

müteheyyic (A.) s. Heyecana gelmiş.
m. 45b/005

müteḳaddim (A.) s. Önde bulunan,
öndeki.
m.+in 9b/007

mütekeddir (A.) s. Kederli, gamlı.
m. 42b/015

mütekeffil (A.) s. Kefil olan, kefil.
m. 28b/006

mütekellim (A.) i. Konuşan, söyleyen
kimse.
m. 28b/012, 53a/003

mütelevvis (A.) s. Kirlenmiş olan,
kirli.
m. 31a/006

mütemayil (A.) s. Bir tarafa eğilen,
meyleden.
m. 45b/005

mütemessikan (A.) s. Birinin şekil ve
suretine girenler.
m.-ı 10a/004

mütemmim (A.) i. ve s. Tamamlayan,
tamamlayıcı.
m.-i 2a/020, 3a/010

mütenāhi (A.) s. Sona eren, biten.
m. nün 22b/003

mütenāsib (A.) s. Birbirine uyan,
uygun.
m. 33a/007

mütenebbih (A.) i. ve s. Öğüt
sayesinde aklını başına toplayan.
m. 29a/015, 40a/015

müteneffis (A.) i. ve s. Soluk alarak
yaşayan canlı.
m. 45b/018

mütenevvīa^c (A.) s. Mütenevvi
kelimesinin müennes şekli.
m. 27a/019

mütereddid (A.) s. Kararsız,
tereddütlü.
m. 32b/013, 68a/021

müteselsil (A.) s. Ard arda gelen.
m. 45b/006, 46a/009

müteselsile (A.) s. Ard arda gelen
(müennes).
m.+yle 16a/006

müteşebbih (A.) s. Benzeyen, andıran.
m. 21a/014

mütevāşıl (A.) s. Birbirine ulaşmış,
bitişmiş.
m. 9b/015

mütevāzi^c (A.) s. Alçak gönüllü.
m. 21b/015

müteveccih (A.) s. Yönelmiş, yönelen.
m. 12a/003, 20b/017, 26a/017,
42a/018, 55b/007, 56b/012,
57a/014

mütevelli (A.) i. Bir vakfı vakfedenin
koyduğu kurallara göre yöneten
kimse.
m. 34a/004, 34a/005

müteyakız (A.) s. Uykudan uyanmış,
uyanık.
m. 29a/016

mütezellil (A.) s. Kendisini hor, hakir
gösteren, küçülten.
m. 21b/016

müttakî (A.) *i. ve s.* Dinin emir ve yasaklarına tam olarak uyan.
m. 40b/011

müttefik (A.) *i. ve s.* Aralarında anlaşma yapmış kimselerden her biri.
m. 36a/008

müttekî (A.) *s.* Dayanan, dayanmış.
m. 22b/007, 68a/018

müvahhid (A.) *i.* Muvahhid, Allah'ın birliğine inanan, müslüman.
m. 68a/004

müvekkel (A.) *i. ve s.* Vekil tayin edilen.
m.+dir 60a/003

müvekkil (A.) *i.* Birini vekil tayin eden.
m. 66b/012
m.+leri 42a/016

müyesser (A.) *s.* Kolaylıkla olan, kolaylaştırılmış.
m. 28b/018

müzâhame (A.) *i.* Hücum etme.
m. 49a/014

müzâyaka (A.) *i.* Darlık, sıkıntı.
m.+dan 11a/007

müzeyyen (A.) *s.* Süslenmiş.
m. 4b/013, 5b/002, 46a/007

müzic (A.) *s.* Rahatsızlık veren, bıktırıcı.
m. 33a/011

müznibün (A.) *i. ve s.* Günah işleyenler.
m. 53b/020

nâ (F.) Farsça ön ek. Olmayan, değil anlamına gelir.
n. 31b/014, 33b/011, 33b/012, 46a/018

nâb (F.) *s.* Halis, katıksız, sâfi.
n.+ini 62b/002

nacağ (F.) *i.* Oduncu baltası.
n.+ları 30b/003

nâci (A.) *s.* Selâmete ermiş, kurtulmuş.
n. 33b/017

nâdim (A.) *i. ve s.* Pişman olan (kimse).
n. 13a/008, 35a/006

nağir (A.) *s.* Seyrek, ender.
n.+i 57b/014

nâemîn (s.) Emin olmayan.
n. 21b/002

nâfe (F.) *i.* Erkek ceylandaki içi güzel koku ile dolu kese.
n. 66b/004
n.-i 6a/015

naffî (A.) *s.* Faydalı, faydası olan.
n.+i 26b/008, 32a/015

nâgâh (F.) *s. ve z.* Zamansız, vakitsiz.
n. 10b/020, 19a/004, 26a/010, 29b/007, 59b/007

nâgehân (F.) *z.* Birdenbire, ansızın.
n.+ı 40a/021

nağme (A.) *i.* Kulağa hoş gelen ahenkli ses.
n.+leri 66a/016

nâhi (A.) *s.* Meneden, yasaklayan.
n. 32b/004
n.+nün 59a/005

- naḥīf (A.)** s. Zayıf, çelimsiz.
n. 41b/016
n.+iz 41a/013
- naḥviyye (A.)** s. Nahvi kelimesinin müennes şekli.
n.+nün 55a/005
- nāib (A.)** i. Bir makama vekalet eden, vekil.
n.+ün 53b/021
- naʿil (A.)** s. İstediği şeye erişen.
n.-i 2b/021
n.+ini 63a/010
- nāime (A.)** s. Nâim kelimesinin müennes şekli.
n.-i 60a/010
- nāire (A.)** i. Ateş, alev.
n.-i 20b/003, 33a/018
- naḳd (A.)** i. Elde bulunan geçerli para, akçe.
n.+i 23b/009
n.+ini 25b/020
- nākis (A.)** s. Tam olmayan, eksik.
n. 46b/007, 66a/007
n.+in 68a/008
n.+ını 58b/009
n.+lar 38a/011
- nāķız (A.)** s. Birbirine zıt, karşıt.
n. 62b/020
n.+a 43a/007, 43a/010
- naḳl (A.)** i. ve s. Bir yerden bir yere götüren, nakleden.
n. 11b/016, 50a/014, 52b/020, 67b/018
n.+ini 23b/019
- naḳş (A.)** i. Eksiklik, noksanlık.
n. 67b/019
- n.+a 66b/015
n.+ın 66b/015
- naḳş (A.)** i. Kumaş üzerine yapılan işleme.
n. 4b/016, 31a/013
n.-ı 7b/004, 54a/006, 66b/013
n.+a 40a/009
n.+da 40a/006
n.+ını 48a/015
n.+ıyla 7b/009
- nʿal** i. Nal.
n.-i 4a/019
- nālān (F.)** s. İnleyen.
n. 50b/012
- nām (F.)** i. İsim, ad.
n. 9a/018
n.-ı 60a/020
n.+ı 11b/010, 44a/007
- namaz (F.)** i. Müslümanların üzerine farz olan ibadet.
n. 26a/018, 26a/019, 31a/004, 31a/005, 57a/014
n.+a 26a/015, 41a/004
n.+ı 30b/004
n.+ını 26a/017
- nār (A.)** i. Ateş, od.
n. 17a/008, 41a/010, 41b/007, 41b/019
n.-ı 20a/003, 33a/019, 36a/021, 36b/010, 52b/009, 59b/003
n.+da 20a/002
n.+ı 34b/008
n.+iyle 30a/007
n.+la 21b/018
n.+un 65b/020
- nās (A.)** i. İnsanlar, halk.
n. 8a/009, 51a/011, 52a/010, 59a/014, 61b/018, 61b/019, 62a/001
n.+a 2a/002

n.+ı 52a/002
n.+ın 56b/015, 64a/007
n.+la 49a/013

naşb (A.) i. Dikme, saplama,
yerleştirme.
n. 17a/014, 65a/008

nâşır (A.) i. ve s. Yardım eden kimse,
yardımcı.
n. 52a/010

naşīb (A.) i. Hisse.
n. 64a/015
n.+den 58b/007

nâşih (A.) i. ve s. Hükümünü ortadan
kaldıran.
n. 25b/007, 62b/020

naşihat (A.) i. Öğüt.
n. 11b/010, 25a/002, 36a/010,
41b/001

naşīr (A.) i. ve s. Yardım eden,
yardımcı.
n. 58a/006

naş (A.) i. Açık hüküm içeren söz.
n.-ı 2b/001, 8a/016

naʿş (A.) i. Ölmüş kemsenin vücudu.
n. 19a/007

nâşi (A.) s. İleri gelen, neşet eden.
n. 39a/002

naʿt (A.) i. Methetme.
n.+ında 8a/016

nâtiq (A.) s. Konuşan, söz söyleyen.
n. 45a/003, 53a/003
n.+dır 44b/011

nâyim (A.) i. Nâim. Nîmete eren
kimse.

n. 13a/008, 48b/005
n.-i 22a/012

nâz (F.) i. Edalı tavır, cilve.
n. 13b/013
n. +ı 13b/013
n.+la 20a/008, 65a/018
n.+lar 13b/009

nazar (A.) i. Bakış, bakma.
n. 1b/003, 10b/017, 13b/0010,
14a/020, 57a/019, 57b/003,
57b/005, 57b/014, 62a/002
n.-ı 55a/006
n.+da 48b/017
n.+dan 31a/010
n.+ı 17a/021, 62b/006, 68a/020
n.+ında 51b/017
n.+ıyle 27a/011
n.+ları 5b/016, 51b/020
n.+larını 53a/003
n.+un 19b/003, 26a/008, 35a/016,
49b/006
n.+unda 42a/010

nazâret (A.) i. Nezâret. Bakma, bakış.
n. 4b/012

nâzır (A.) s. Bakan, nazar eden.
n. 1b/001, 26a/009, 57a/020
n.+ını 30a/005

nâzil (A.) s. Yukarıdan aşağıya inen.
n. 61b/017
n.+i 32a/011

nâzır (A.) i. ve s. Benzer, eş.
n.+i 30a/005

naẓm (A.) i. Vezinli söz dizisi.
n.-ı 57b/006, 57b/013
n.+ı 45b/011

ne za. Hangi şey.
n. 1b/019, 2a/006, 2a/006, 7a/021,
68a/019, 68a/019, 68b/021
n.-i 60b/002

n.+ciyse 40b/012
n.+de 40a/011
n.+den 34b/017
n.+dir 27b/012, 28a/005, 41b/017,
41b/018, 56a/010, 59b/001,
63a/020, 65a/009, 65a/010,
13b/012, 56a/002
n.+ler 14b/005, 25a/001, 34b/006,
45b/007, 47a/012, 47a/013,
49a/010
n.+rde 35a/017
n.+rden 30b/008, 40a/006
n.+rdendir 34b/013, 50b/014
n.+reden 34b/019
n.+reye 30b/008, 41b/021
n.+si 14a/004, 41b/012
n.+ye 40a/010
n.+yi 65b/021
n.+yle 45b/012, 59b/006
n.+ymiş 24b/013
n.+yse 23b/015, 32a/009, 40a/018

nebeviyye (A.) s. Nebevi kelimesinin
müennes şekli.
n.+de 58a/017
n.+dir 9b/017

nebi (A.) i. Peygamber.
n. 38a/017, 44a/004
n.+den 12b/019

necaḥ (A.) i. İsteddiğine kavuşma,
kurtuluşa erme.
n. 48b/003, 61a/002
n.+i 68a/015
n.+sın 7b/014

necât (A.) i. Kurtulma, kurtuluş.
n. 59a/021
n.-ı 6b/008

neces (A.) i. Pislik, murdarlık.
n.+e 31a/012

necl (A.) i. Oğul, çocuk, evlat.
n.+inden 29b/006

necm (A.) i. Yıldız.

n.-i 6a/010, 63a/015

neçe za. Hangi dilden?
n. 10b/013, 10b/021, 23a/015,
53b/001

nedâmet (A.) i. Pişmanlık.
n. 33a/002, 36b/005, 53b/010,
53b/011, 53b/021, 60b/003,
60b/013
n.-i 33a/003
n.+de 26b/017
n.+e 61b/012
n.+leründen 42b/009

nedem (A.) i. Pişmanlık.
n.+inle 19b/004
n.+le 20a/003

nedem z. Ne sebepten, niçin.
n. 39b/014, 40b/009

nedim (A.) i. Sohbet arkadaşı.
n.+i 34b/002
n.+leri 17b/011

nef (A.) i. Fayda, çıkar.
n. 10b/020, 25b/005, 32b/021,
34b/002

nefaḥât (A.) i. Güzel kokular.
n.-ı 37a/017
n.+ı 53a/007, 4a/010
n.+ım 46b/017
n.+undan 21a/013
n.+ünle 7a/015

nefes (A.) i.
n. 22b/019
n.+de 28a/012, 35a/010, 42a/009,
43b/015
n.+e 42a/021
n.+i 42a/013
n.+le 65a/011
n.+lerini 36b/021

nefḥa (A.) i. Güzel koku.
n.-i 6a/020, 45b/020

n.+sını 30a/014
n.+sıyla 66b/003

nefis (A.) i. Bir kimsenin kendi öz varlığı.

n.+de 7a/014
n.+dir 18b/010

nefret (A.) i. İğrenç bulup tikslenme.
n.+i 12b/004

nefs (A.) i. Bir kimsenin kendi öz varlığı.

n. 3b/002, 5a/011, 14b/002,
15a/001, 19b/007, 23a/011,
23a/014, 35b/013, 35b/016,
53a/007, 53b/015, 59b/010
n.-i 10b/004, 13b/021, 16a/002,
36b/017, 37b/018, 50b/017,
51a/015, 53b/019, 54b/006,
63a/017
n.+de 21a/017, 30b/013
n.+den 49b/004, 68a/002
n.+dir 15a/017
n.+e 31a/013, 36a/008
n.+i 23a/012, 30a/007, 31a/008,
36a/010, 40a/008, 42a/012,
46b/002, 63a/017, 29b/021
n.+im 46a/015, 46b/016
n.+imi 21b/020
n.+in 68b/0019
n.+ine 68b/001
n.+ini 50a/020, 52a/016, 52a/017,
55a/013, 22a/004
n.+inü 3b/004
n.+inün 23a/013, 32a/009, 35b/006
n.+le 53a/001
n.+leri 41b/004, 51a/001
n.+lerine 41a/017
n.+ün 11b/012, 16a/004, 25a/018,
32a/021, 32b/001, 32b/014,
35b/009, 35b/010, 37b/013,
37b/020, 56a/006
n.+ünde 25b/005, 50b/006
n.+ünden 35a/008, 35b/021,
36a/006
n.+üne 19a/019, 19b/006, 35a/010,
42a/009, 62a/012

n.+ünü 20b/010, 26a/004, 33b/014,
35b/004, 56a/010, 67b/007,
68a/021

n.+ünün 34b/007, 35b/007

nefsâniyye (A.) s. Nefsâni kelimesinin tamlamalarda ortaya çıkan müennes şekli.

n. 37a/012

nefy (A.) i. Sürgün etme, sürme.

n. 38b/017

nehâr (A.) i. Gündüz, gün.

n. 3a/001, 3a/013, 3b/003, 6b/014,
14b/020
n.+da 48b/007
n.+ı 46a/003
n.+i 21b/017

nehy (A.) i. Birini bir şeyden alıkoyma.

n. 59a/006

nekbet (A.) i. Talihsizlik, bahtsızlık.

n.+le 42b/015

nem (F.) i.

n. 4b/009

neml (A.) i. Karınca.

n.+den 19b/010

ner (F.) s. Erkek, er.

n. 66a/006

nerre za. Hangi yer.

n.+ye 1b/003, 23a/009, 23b/010

nergis (F.) i. Soğanı zehirli süs bitkisi.

n. 47a/002
n.+den 47a/010

neseb (A.) i. Soy, soy sop, atalar silsilesi.

n. 6b/015

nesih (A.) *i.* Hükümünü ortadan kaldırma.
n. 49a/007

nesib (A.) *i.* Sevgilinin güzelliklerinden bahsetme.
n. 66a/001

nesim (A.) *i.* Hafif esen rüzgâr.
n.+i 34a/021, 45b/004
n.+imden 46b/017
n.+inden 4a/011
n.+iyle 25b/003, 30a/010, 45b/007

nesl (A.) *i.* Kuşak.
n.-i 28b/004
n.+i 6b/011

nesne *i.* Her türlü cansız varlık, şey.
n. 1b/004, 13a/002, 17a/012, 22b/014, 62a/021, 62b/001, 63b/002, 64b/003
n.-yi 24b/016
n.+dir 11a/003, 42b/012
n.+ler 33b/003
n.+lere 43b/017
n.+nün 54b/014
n.+ye 43a/016, 57a/012
n.+yi 22b/017, 24b/017
n.+yle 26b/007

nesr (A.) *i.* Düz yazı.
n.-i 3a/009

neşâid (A.) *i.* Manzumeler.
n.+e 15a/010

neşât (A.) *i.* Sevinç, neşe.
n.+dan 33a/010
n.+ı 68b/002

neş'e (A.) *i.* Sevinç.
n.+de 37b/019

neşide (A.) *i.* Şiir, manzume.
n.+lerinün 66a/013

neşr (A.) *i.* Yayma, dağıtma.
n. 6b/020, 55b/002
n.-i 5a/020
n.+i 45b/010

neşve (A.) *i.* Neşe, sevinç.
n. 63a/014

neşvünemâ (A.) *i.* Gelişim, büyüme.
n.+sımı 28b/016

nev (F.) *s.* Yeni.
n. 12a/004

nevâ (F.) *i.* Nağme, ahenk.
n. 50a/004
n.+dan 47a/003

nevâib (A.) *i.* Musibetler, belâlar.
n.+den 18b/003

nevâşib (A.) *i.* Nasipler.
n.+a 55a/007

nevâ (F.) *i.* Nağme, ahenk, ses.
n.+sunda 47b/006

nevâyib (A.) *i.* Musibetler, belâlar.
n. 12b/013, 20a/006
n.+e 55a/006

nevâzil (A.) *i.* Nezle.
n. 61b/016

nevâziş (F.) *i.* İltifat etme.
n.+ler 13b/009

nevbe (A.) *i.* Âyin.
n. 31a/001

nev' i (A.) *s.* Çeşitle ilgili.
n. 29b/004, 44a/015, 52b/002

nevm (A.) *i.* Uyku.
n.-i 29a/015, 40a/017, 61a/002
n.+den 63a/001
n.+i 61a/009

nevmid (F.) *s.* Ümitsiz.
n. 25a/009

ney (F.) *i.* Kamış.
n. 41b/013
n.-i 50a/004

neyl (A.) *i.* Merama erme.
n.-i 60a/021

nezr (A.) *i.* Adak adama.
n.+ini 25b/015

nıfı'n-nehar (A.) *i.* Gün ortası, öğle.
n. 3a/007

ni' am (A.) *i.* Nîmetler.
n. 8b/005
n.-i 19a/006

nice *s.* Çok, pek çok, birçok.
n. 10a/016, 10b/009, 10b/016,
12b/006, 65b/016, 66a/006,
68b/008
n.+dir 59a/021
n.+dirler 37b/001
n.+ler 52a/019, 68b/0018
n.+leri 26b/011, 26b/011, 51b/006
n.+lerün 65a/016
n.+sini 31b/015
n.+ydi 50b/015
n.+ye 35a/005, 35a/005, 54a/019

niçün *za.* Niçin. Hangi sebeple, hangi
sebepten dolayı.
n. 15b/021, 19a/014, 20a/006,
20a/006, 27b/014, 27b/015,
37b/018, 42a/012, 43b/00,
43b/007, 46b/004

nida (A.) *i.* Seslenme.
n. 35b/020, 61b/006
n.-i 8a/013

nigâh (F.) *i.* Bakış.
n.+ından 2b/019

nigâr (F.) *i.* Nakış.
n. 66b/017
n.+un 66b/014

nihan (F.) *s.* Gizli.
n. 66b/006
n.-ı 2b/005

nihâyet (A.) *i.* Son.
n. 23b/003, 23b/003, 23b/006,
52b/017
n.+ti 35a/004, 58a/017
n.+ini 57a/020

niķâb (A.) *i.* Yüz örtüsü.
n. 46a/021
n.-ı 8a/002
n.+ı 16b/014

nikâh (A.) *i.* Bir erkekle bir kadının
kanun nazarında karı koca
sayılmalarını sağlayan işlem.
n. 55b/019

nil (F.) *i.* Çivit.
n.+ler 34b/006

nîm (F.) *s.* Yarım.
n. 7b/008, 67a/007

ni' met (A.) *i.* İhsan, bağış.
n. 17a/017, 17a/017, 29b/004,
42b/014, 43b/010, 57a/005,
60a/013
n.-i 7b/013
n.+de 29b/001, 51b/005
n.+dir 2a/007, 29a/018, 61a/004,
64b/008
n.+ti 28a/013, 42b/012, 43a/020,
53b/005, 54a/004, 61b/021,
68b/009
n.+leriyle 13b/0010, 13b/009
n.+lerün 28a/008, 28b/019, 53b/003
n.+lerünü 29a/007
n.+ün 7b/014, 43b/009, 43b/015
n.+ünün 43b/014
n.+üyle 28a/007

- nīran (A.) i.** Ateş.
n. 29a/014
n.+a 58a/001
- nisā (A.) i.** Kadınlar.
n.+sını 19a/005
n.+ya 60b/019
- nişār (A.) i.** Saçılma, serpme.
n. 9b/014, 11b/007
- nisbet (A.) i.** Oran.
n. 2b/020, 14a/016, 21a/020,
22b/004, 39b/010, 67a/002
- nisvan (A.) i.** Kadınlar.
n. 44a/004
n.+da 44a/016
- nişyan (A.) i.** Unutma.
n.+dan 62a/003
- niş (F.) i.** İğne.
n.-i 2a/018, 4b/003
- nişān (F.) i.** İşâret.
n. 2a/008, 4a/019, 66b/008
n.+ı 1b/005, 3b/015, 8a/020
n.+sın 2b/017
n.+undur 4a/019
- nişāne (F.) i.** İşâret.
n. 48a/014
n.+dir 2b/019
- nişin (F.) s.** Oturan.
n. 5a/002
- niyām (A.) i.** Uyuyanlar.
n. 15b/002
- niyāz (F.) i.** Yalvarma, yakarma.
n. 11a/021, 35a/007, 40a/008
n.+ı 13b/013
- niyāzi (F.) i.** Yalvarmayla ilgili.
- n. 30b/004
- niyyāt (A.) i.** Niyetler.
n. 62b/020
n.-ı 21a/009, 31a/007
n.+a 21a/006
n.+da 44a/010
n.+ınun 19a/012
- niyyet/niyet (A.) i.** Karar verme.
n.-i 52b/005
n.+i 21a/007
n.+le 12a/006, 57a/014
n.+leründen 12a/015
n.+ün 19a/014, 58a/020
n.+ünden 45b/001
n.+üne 45a/019
n.+üni 44b/004
- niżām (A.) i.** Kural, düzen, usul.
n. 9a/013, 64b/009
n.-ı 16a/005, 28b/003, 38a/009,
43b/020, 64a/011, 64a/019,
64b/001
n.+ı 64a/007, 64b/014, 64b/020
n.+ına 40b/005, 44a/003
n.+ları 40b/004
- noķşan (A.) i.** Eksiklik.
n. 49b/001, 66a/006
n.+ını 14a/020
- noķta (A.) i.** Benek.
n. 66b/005, 68a/005
n.-i 3a/019
- nuħ i.** Kur'an'da adı geçen
peygamberlerden.
n. 4b/018, 12b/019, 14b/014
n.+a 59a/020
- nuķud (A.) i.** Nakitler.
n.-ı 10a/002
- nuķuş (A.) i.** Nakışlar.
n.-ı 37b/004

numûne (F.) i. Örnek.
n. 48a/015

nur (A.) i. Işık, ziyâ.
n. 24a/016, 24a/017, 27b/003,
34a/006, 57a/015, 58b/015
n.-ı 2b/007, 4a/021, 5a/005, 7a/016,
8b/001, 9a/002, 28a/018,
34a/020, 48b/014, 57a/020
n.+ı 58a/011
n.+la 31b/009
n.+un 3b/019, 7a/016
n.+unı 11b/002
n.+unun 7b/008, 30a/001
n.+uyla 31a/004

nuşh (A.) i. Nasihat, öğüt.
n. 29a/016
n.-ı 61b/008

nuşhiye (A.) i. Nush kelimesinin
müennes şekli.
n. 44a/015

nuşret (A.) i. Yardım.
n. 2b/003, 3a/003, 5a/016, 59b/009
n.-i 8b/002

nutfe (A.) i. Meni.
n. 28a/010, 15b/007
n.-i 38a/013, 50b/015
n.+dür 15b/007

nutk (A.) i. Söz, konuşma.
n.+a 59a/010
n.+un 59a/010

nübüvvet (A.) i. Peygamberlik.
n. 2a/014, 5b/013, 6a/020
n.+i 3b/016, 68b/0017
n.+inün 5b/011
n.+sün 3b/010
n.+ün 3a/004

nücüm (A.) i. Yıldızlar.
n.-u 3a/003
n.+dan 5b/015

n.+un 5b/019

nüfûs (A.) i. Kişi.
n.-ı 5a/012, 10a/008, 10a/009,
50a/019, 68a/007
n.+un 10b/002

nükte (A.) i. Hoşa giden zarif
düşündürücü söz.
n.-i 8b/012
n.+ler 11a/017, 44b/020

nümâ (F.) s. Gösteren.
n.-yı 7b/019

nüşa (A.) i. Yazılı bir şeyin benzeri,
eşi.
n. 11a/015

nüzul (A.) i. İnme.
n.-i 38a/021, 53b/012
n.+ümle 45b/018
n.+ün 4a/006

-O-

o za. Tekil üçüncü şahıs.
o. 15b/013, 22a/015, 28a/003,
28a/019, 56b/021

od i. Ateş.
o.+a 4b/020, 13a/020, 13a/020,
42b/006
o.+lara 46b/010
o.+undan 58b/016

oğul i. Oğul. Cinsiyeti erkek olan evlat.
o. 41b/012
o.+un 41b/012

oķu- Bir yazıda ne yazıldığını sâdece
gözle veya aynı zamanda
seslendirerek çözmek.
o.-duğı 58b/002
o.-duğın 26a/017
o.-duķ 8a/009

o.-dukça 11a/004, 57b/018,
58a/006, 58a/019
o.-mağı 58b/008
o.-mağın 57b/017, 58b/005
o.-mağ 10b/006, 48a/021, 58a/019
o.-maz 37a/008
o.-muş 61a/013
o.-muşdur 67b/017
o.-nur 8a/002, 8b/010
o.-r 8a/003, 56a/020, 58a/001,
58a/001, 26a/018
o.-rlar 57b/018
o.-rsan 37a/013
o.-rsın 27a/014
o.-sa 26a/002
o.-ya 37a/017, 67a/019
o.-yan 37b/009
o.-yana 57b/020
o.-yasın 37a/013
o.-yub 37b/006, 57a/015
o.-yucağ 58b/004

ol s. ve za. Üçüncü tekil şahıs zamiri
ve işâret sıfatı.

o. 2a/003, 2b/010, 2b/017, 3a/016,
68b/0017, 68b/004
o.+dı 18a/011
o.+dur 10a/011, 12a/015, 19b/006,
68b/0020, 68b/003
o.+duğum 45b/012
o.+ur 10b/013, 33b/012, 50a/017

ol- Meydana gelmek, vukû bulmak.

o.-a 10a/005, 10a/007, 10b/015,
11a/002, 68b/0021, 68b/006,
68b/006
o.-abildikçe 25a/013
o.-abilmeye 7a/021
o.-abilür 27b/007
o.-acağı 22a/013
o.-acağımızı 22b/019
o.-acağın 15b/018, 15b/018,
15b/020, 18a/002
o.-acağsa 16a/014
o.-acaklar 38b/007
o.-alar 18a/014, 22b/006, 22b/007,
53a/012, 53a/012, 53a/020

o.-am 12a/003, 46b/003, 46b/003,
46b/005, 46b/006, 67a/009
o.-amamak 32a/021
o.-amaz 35b/013
o.-an 3a/004, 5a/006, 5a/007,
5b/005, 68b/0014, 32a/008
o.-an 6b/010, 47a/021
o.-ana 30b/021, 50a/016, 65a/010
o.-andan 65a/013
o.-anı 5b/007, 16a/015
o.-anın 62a/005
o.-anlar 10b/012, 17b/008, 17b/009,
48a/017, 49b/014, 59a/017,
59a/018
o.-anlara 45a/005, 47a/015, 57a/001
o.-anları 16a/011
o.-anun 44a/001, 62a/005
o.-aruz 20b/017
o.-asın 35a/005, 54a/021, 54b/018,
55b/003aşr, 56a/003, 68a/006,
68b/0010, 68b/007, 68b/008,
68b/009
o.-asun 18b/016, 20a/005, 35a/006,
54b/001, 54b/001, 54b/002,
54b/002, 55b/001, 55b/004
o.-avuz 18a/018
o.-dı 5b/020, 6a/016, 8a/005,
8a/006, 65b/018, 67b/020
o.-dığuçün 16a/012
o.-dık 22a/015
o.-dikça 2a/004, 21a/016, 23b/004
o.-dılar 63b/015, 63b/015, 65b/016,
65b/016, 65b/019, 65b/019
o.-dışa 7b/013
o.-dise 7b/013
o.-du 5b/020, 6a/018, 8a/002
o.-duğı 33a/016, 33b/018, 35a/012,
35a/013, 43b/019, 45b/021,
46a/001, 54b/012, 58b/021,
64b/003, 64b/012
o.-duğum 49a/003
o.-duğun 34b/017
o.-duğunca 13b/008, 13b/008,
51b/005, 65a/013, 65a/015
o.-duğunda 57a/004
o.-duğum 58a/017
o.-duğ 20b/011, 20b/011

o.-dukça 19a/009, 19a/009,
30a/007, 31b/005, 31b/006,
46b/016, 48a/017, 55a/019,
59b/014
o.-dukdan 9b/014, 21a/004,
21a/004, 37b/016
o.-duklarım 48a/001, 48a/002
o.-duklarınca 65a/020
o.-dum 24b/003
o.-dun 6a/011, 41b/017
o.-dur 5b/019, 10b/013, 14a/011,
16a/017, 17b/016, 17b/016,
21b/013, 22a/019, 22a/020,
37b/019, 60b/020
o.-duysa 18a/001
o.-ğil 54a/018
o.-ıcağ 34b/019, 34b/020, 35b/020,
39b/003, 41a/005, 43a/002,
54a/006, 54a/009, 54a/011
o.-ıcağdır 35a/012, 35a/013
o.-ımazsan 21a/013
o.-ıma 24b/013
o.-ınur 21b/005, 24a/018, 41b/019,
42b/008, 56b/018
o.-ma 1b/014, 1b/015, 17a/008,
17a/008, 30b/015, 30b/016,
55a/010
o.-madan 54b/007, 54b/008
o.-madı 22b/009, 35a/006, 42b/016,
42b/017, 42b/020, 42b/021,
48b/020, 68b/006, 68b/006
o.-madığı 14a/011
o.-madın 37b/021
o.-mağ 4a/007, 37b/013
o.-mağa 18a/019, 28b/009,
36a/018, 54a/014, 54a/015
o.-mağçün 65b/013
o.-mağın 65a/005
o.-mağla 24a/007, 24a/007,
54b/019
o.-mağ 30a/007, 31a/014, 32b/004,
32b/005, 34a/006, 38a/010,
38a/012, 49b/001, 49b/008,
49b/011, 49b/011
o.-mağdır 27b/012
o.-malu 22b/018, 28b/009
o.-mamak 32a/021, 47a/009,
49b/003, 49b/004
o.-mamış 13b/005, 13b/006,
36a/013
o.-mamışdı 4b/013, 4b/016
o.-mamışdır 6b/010
o.-masa 28a/001, 28a/002
o.-maya 7a/004, 7a/004, 10a/008,
67b/012
o.-mayacagın 23a/003
o.-mayalar 45a/007
o.-mayanlara 16a/015
o.-mayasun 18b/015, 54a/020,
55a/008, 55a/012
o.-mayaydı 43a/007
o.-mayıcağ 56b/010, 60b/007,
67a/017
o.-mayınca 16a/004, 16a/005,
20a/007, 20a/008, 33b/005,
60a/016
o.-mayub 12a/011, 13b/0010,
29a/017, 34b/009, 54b/009,
62b/014
o.-mayunca 29b/011
o.-maz 10a/020, 10b/002, 10b/015,
24a/004, 25a/007, 41a/010,
60a/007
o.-mazam 48b/006, 48b/011
o.-mazdurur 15a/017
o.-mazlar 24a/011, 31b/015,
49a/015, 49a/016
o.-mazmış 10b/004
o.-mazsa 10b/018, 28b/001,
31a/018, 39a/017, 48a/014
o.-mazsan 21a/014
o.-mazuz 18b/003
o.-muş 26b/017, 26b/018, 26b/019,
39a/002, 39a/007, 45b/003,
53a/021
o.-muşdı 4b/014, 4b/015, 5b/013
o.-muşdır 19b/002, 19b/003,
19b/003, 20b/017, 28a/021
o.-muşdur 1b/018, 4a/001, 4a/002,
6b/004, 6b/005, 28b/001,
41a/003, 47a/004, 52a/013,
52b/019, 56b/006, 58b/002,
58b/003

o.-muşdurur 4b/008, 4b/009,
28a/008
o.-muşlar 9a/004
o.-sa 5b/013, 6a/003, 16a/012,
16a/013, 17b/018, 23a/016
o.-salar 22b/007, 22b/008, 63a/002,
63a/002
o.-san 19b/015
o.-saydı 14b/018
o.-sun 19b/012, 46b/019, 49b/009,
49b/010, 50a/012, 62a/017,
63b/009, 49b/010
o.-sunlar 53a/003, 53a/004,
53a/004, 53a/005
o.-ub 1b/014, 5b/021, 8a/014,
9a/020, 68a/013, 68a/019
o.-ubdur 18a/005
o.-ubdurur 3a/017, 5b/002, 5b/004,
7a/018, 7b/006, 7b/007, 7b/009,
7b/010, 8a/011, 8a/012, 34a/018
o.-uben 43a/019
o.-ucağ 16b/014, 40a/006, 40a/007,
40a/008, 43b/003, 43b/005,
44a/002, 44b/003, 58b/013,
58b/018, 60a/002, 60a/006,
62a/003, 62a/004, 62a/004,
37b/016, 58b/018
o.-una 34b/014, 38b/020
o.-unan 3a/005, 29a/002, 33a/001,
43a/016, 52b/020, 37b/014
o.-unanın 59a/006
o.-unasın 54a/021, 54a/020
o.-unca 12a/007, 15b/007, 15b/008,
26a/015, 28b/005, 33a/020,
33a/021
o.-uncağ 29b/008, 60b/018
o.-undı 8a/004, 19a/016
o.-undugum 45b/011
o.-unmadan 52a/015, 52a/016
o.-unmamağ 47a/010
o.-unmaz 21a/011
o.-unmazdan 31a/002
o.-unmazsa 59b/015
o.-unmuş 55a/008, 45b/003
o.-unmuşdur 49a/007, 67b/017
o.-unır 10b/012, 21b/010, 67b/018,
58b/001, 60a/005
o.-unub 59b/015

o.-up 68b/0018
o.-updudurur 43b/013
o.-updur 3a/005, 3a/006
o.-updurur 3a/011, 3a/011, 3a/017,
68b/0011, 47b/018, 66a/011,
66a/012
o.-ur 1b/012, 1b/019, 1b/020,
1b/021, 26a/009, 26a/019,
26a/021, 26b/001
o.-urlarmış 45a/013, 47b/015
o.-urlarsa 21b/001
o.-urmuş 59b/006
o.-urmuş 45a/016, 47b/013,
56b/001, 56b/002, 61b/020,
24b/013, 24b/010, 24b/014
o.-ursa 14b/002, 17a/004, 18b/006,
25b/007, 25b/008, 32b/006,
36a/010
o.-ursam 45b/017, 45b/018,
45b/019
o.-ursan 51b/004, 51b/006, 55b/008
o.-uru 48b/015
o.-urum 45b/013, 45b/014,
45b/016, 46a/003, 46a/004,
46a/006
o.-uruz 18a/021, 18b/001, 25b/013,
25b/013
o.-uşdurasun 55b/018
o.-uşdurdukça 55b/019
o.-uşdursan 7a/012
o.-uşmuşdur 24b/018
o.-uyorsa 12a/004

olay i. Olan.

o.+ı 30b/007

ölçüm i. Hekimlik taslayan kimse.

o.+luğ 24a/002

on i. Dokuzdan sonra gelen sayı.

o. 4a/005, 22b/017, 66a/017

on- i. İşi iyi gitmek.

o.-asın 23a/019

o.-maga 18a/018

o.-maz 22b/017, 23a/011

onar- Tamir etmek.

o.-um 23a/010
onca (z.) Onun düşüncesine göre.
o. 58a/008
ora (i.) O yer.
o.+dan 45a/011
orta i. İki uçtan veya bütün
noktalardan aynı uzaklıkta olan.
o.+dan 33b/004
o.+sında 6b/016
o.+ya 24a/003
oçur- Vücut ağırlığı kaba etler
üzerine binecek şekilde bir yere
yerleşmek.
o.-abilür 42a/002
o.-abilürsün 20a/012
o.-maya 30a/017
o.-ub 41a/001
o.-ubilür 15b/019
o.-ur 26a/007
o.-urlar 22b/005, 65a/021
o.-ursun 63a/001
otuz i. Yirmi dokuzdan sonra gelen
sayı.
o. 23a/020
oyna- Eğlenmek, oyalanmak
maksadıyla bir şeyle meşgul
olmak.
o.-sa 15a/007

-Ö-

ödünç- z. ve s. Geri verilmek veya
alınmak şartıyla verilen veya
alınan.
ö.-leşeler 64a/009
ög- i. Övmek.
ö.-dümse 23a/019
ö.-em 12a/010
ö.-erek 49b/007
ö.-mege 35a/003

ö.-men 29a/012
ö.-mese 44a/015
ö.-mez 43b/011
öğren- Bir husus hakkında bilgi
sahibi olmak.
ö.-üb 50a/012
öğret- Bir husus hakkında bilgi
sahibi etmek.
ö.-dim 11a/021, 11a/021
öğür- (F.) Öğürmek.
ö.-düm 12b/021
öğüt- i. Öğütmek.
ö.-mekde 10a/013
öl- Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak.
ö.-di 14a/006
ö.-icek 15b/001
ö.-ürler 17a/014
ölüm i. Bir canlıda hayâti
fonksiyonların tam ve kesin bir
şekilde sona ermesi.
ö. 25b/007
ö.+den 25a/019
ömr (A.) i. Hayat.
ö. 10a/011, 12b/014, 13a/018,
15a/007, 56b/004
ö.-i 12a/021, 19a/020, 22b/006,
22b/018, 59a/020, 43a/016
ö.+den 23b/008, 42a/011, 68a/012
ö.+e 17b/006, 18a/010
ö.+i 12b/020, 14a/017, 23b/004,
43a/014, 56b/006, 61b/020,
67b/008, 68a/009
ö.+lerinün 32a/002
ö.+ümden 48b/009
ö.+ümüz 20b/008, 20b/018,
25a/019
ö.+ümüzden 10a/018
ö.+ün 17b/004, 19a/009, 19a/016,
19a/018, 21a/001infak, 22b/002
ö.+ünde 22b/008, 65a/004

ö.+ünden 10b/007
ö.+üni 43b/015, 54b/002
ö.+ünün 13a/016

ön i. Görünen ileri taraf.

ö.+den 17b/002, 17b/003
ö.+lerince 9b/006, 53a/0010
ö.+lerine 53a/017
ö.+ümüzde 15b/013, 20b/021
ö.+ünce 7b/016, 38a/016, 38a/017
ö.+ünceyleler 51b/006
ö.+ünde 20a/005, 26b/020,
30b/004, 41b/021, 42b/003,
60a/007
ö.+ündedir 22b/012, 60a/006
ö.+üneyken 42b/011
ö.+üni 38a/019

önce ta. Evvel.

ö. 7b/007, 38a/018

ör- İpleri birbiri arasına geçirmek suretiyle kumaş, giyecek veya kullanılacak eşya haline getirmek.

ö.-e 59b/009

örf (A.) i. Âdet, gelenek.

ö.-i 6a/020

ört- Korumak, gizlemek, örtülü duruma getirmek.

ö.-üb 14a/004
ö.-ülüb 39a/019
ö.-ülür 14a/019

öşür (A.) i. Onda bir.

ö.+üymüş 56b/001

öt- Değişik tonlarda nağmeli sesler çıkarmak.

ö.-dügünden 45a/012
ö.-er 47b/010

öte i. Daha uzaktaki yer.

ö. 40a/018

ötüri Ötörü.

ö. 37a/006, 37a/007

öykün- Birine benzemek istemek.

ö.-e 47b/004

öyle s. Ona benzer, onun gibi.

ö. 15a/018, 18a/001, 21a/010,
23a/019, 65a/011
ö.+dir 21b/004, 40b/013

özr (A.) i. Mazeret.

ö. 13b/015
ö.+isin 19b/017
ö.+le 58b/019

öz s. Gerçek.

ö.+üni 52a/015

-P-

pā (F.) i. Ayak.

p. 7a/005, 66b/001

pādişāh (F.) i. Büyük hükümdar.

p. 14b/006, 35b/004, 38a/015,
43a/002, 43a/008, 44a/004,
64a/013
p.-ı 2b/017
p.+a 43a/008
p.+ dan 26a/002
p.+ı 41a/009
p.+ına 61b/009
p.+ınun 26a/011, 26a/012
p.+ıydı 9a/006
p.+lar 26a/012
p.+larıdır 2a/009
p.+larınun 40a/020, 64a/016

pāk (F.) s. Temiz.

p. 9a/018, 21a/009, 21a/010,
22a/011, 28a/013, 31a/003,
37b/003
p.+e 31a/012
p.+i 49b/021

pāre (F.) i. Parça.

- p. 29a/021, 31a/021, 45b/001,
46b/009, 46b/009, 46b/015
p.+cik 40a/018
p.+siyle 43a/011
- pārelen- (F.)** Parça parça olmak.
p.-e 53b/020
- parmağ i.** İnsanın ve bazı hayvanların
el ve ayaklarının son bölümünü
oluşturan eklemli uzantılardan
her biri.
p.+ına 19a/013
- pas i.** Kirlilik, kir.
p.+ımı 25a/001
- paspan (F.) i.** Bekçi.
p.-ı 4a/012
- pay (F.) i.** Hisse.
p.-ki 7b/016
p.+üne 7b/015
- pāye (F.) i.** Rütbe, derece.
p.-i 4a/013
p.+si 3b/021
- pāyidar (F.) s.** Kalıcı, devamlı.
p.+ lıgundan 47a/016
- paymāl (F.) s.** Ayaklar altına alınmış.
p. 66a/019
- pehlivān (F.) i.**
p.+ları 65b/001
- pek s. ve z.** Sağlam, kavî.
p. 33b/004
- penāh (F.) i.** Sığınacak yer.
p. 9b/012
p.-ı 4a/002
- pençe (F.) i.**
p.+si 18a/008
p.+sinden 14b/006
- perçem (F.) i.** Kâkül.
p.-i 4b/013
- perde (F.) i.**
p. 34a/020
- perver (F.) s.** Besleyen, koruyan.
p.-i 2b/010
- pes (f.s. ve ü.)** Yeter, kâfi.
p. 2a/002, 8a/008, 10a/021,
10b/013, 59b/010, 67b/021,
68a/017
(35)
- peydā (F.) s.** Âşikar, zâhir.
p. 4b/014
- peygamber (F.) i.** Nebi, resul.
p. 9a/016, 57a/007
p.-i 2b/009
p.+e 31b/018
p.+ansın 6a/014
- pīr (F.) i.** Yaşlı, ihtiyar kimse.
p. 46a/008, 47b/011
p.+lık 62a/014
p. +i 47b/011
- pişmān (F.) s.**
p. 39b/004
p.+lık 33a/002
- pişvā (F.) i.** Önder, reis.
p.-i 9b/006
- pulluğ i.** Çift sürmekte kullanılan ağır
sapan.
p. 22b/016
- puşt (F.) i.** Ahlaksız çocuk veya
delikanlı.
p.+lar 13b/020
- pür (F.) s.** Dolu.
p. 4a/001, 4b/009, 9a/015, 58b/015

pürğam (F.) s.Hüzün dolu.
p. 13b/001

-R-

rabb (A.) *i.* Allah.
r.-i 36b/011, 36a/002
r.+ından 21b/013
r.+i 40b/008, 40b/018
r.+im 24b/004
r.+ine 40b/017
r.+isin 7b/021
r.+ün 54b/012, 54b/013
r.+üne 19a/006, 35b/020, 40b/013
r.+üni 19a/014, 32a/009

rabbāni (A.) *s.* Allah'a ait, ilâhi.
r. 5b/001
r.+yle 34a/002

rabbāniyye (A.) *s.* Rabbani
kelimesinin müennes şekli.
r. 37a/011

rağbet (A.) *i.* İstek, arzu.
r. 68b/001
r.+i 12b/002

râh (F.) *i.* Yol.
r. 7b/007, 39a/015
r.-ı 4a/001

rahat (A.) *i.* Huzur.
r. 30a/017, 31a/009, 56a/003,
60a/011, 60a/012
r.+a 63b/006
r.+da 49b/019
r.+dan 34b/002
r.+ı 36b/021, 42b/013, 49a/013,
54a/001
r.+ına 12b/010

rahib (A.) *i.* Hıristiyan din adamı.
r. 21b/011, 21b/012, 21b/013,
21b/019, 21b/020

rahil (A.) *s.* Göç eden, göçen.
r. 42a/008
r.+ün 18b/018, 15b/004

rahile (A.) *i.* Yük hayvanı, yük devesi.
r.+si 19a/016

rahim (A.) *i. ve s.* Çok merhametli.
r. 58b/018
r.-i 28a/015
r.+inden 58b/020
r.+le 45b/008

rahım (A.) *i.* Döl yatağı.
r.+ümde 15b/007

rahman (A.) *i.* Bütün varlıklara
merhamet eden.
r. 29a/007
r.+a 62b/003
r.+ı 2b/006

rahmani (A.) *s.* Allah'a ait, Allah'la
ilgili.
r.+yle 34a/001

rahmet (A.) *i.* Allah'ın yaratıklarına
olan merhameti.
r. 4b/006, 26b/019, 30a/014,
36b/021, 42a/019, 42b/001,
43b/012, 55b/012, 58b/021
r.+dir 64b/007
r.+i 16b/012, 68b/009
r.+ün 19a/018
r.+üne 40b/001

rağşan (F.) *s.* Parlak.
r. 4a/002

rā'ī (A.) *i.* Çoban.
r. 50a/006

ra'iyet (A.) *i.* Vergi veren devlet
tarafından korunan halk.
r. 61b/010

rākib (A.) *i. ve s.* Binen kimse, binici.

- r. 53a/008, 61a/017
r.+den 47b/001
r.+i 47a/003
- raķık (A.) i.** K le veya cariyeye.
r. 45b/003
- raķķ (A.) i.** Ceylan derisi.
r.-ı 2a/021, 36b/005
- ramak (A.) i.** Vucutta ancak nefes
alacak kadar kalmış hayata
belirtisi.
r. 19a/019
- raşih (A.) s.** Sağlam, kuvvetli.
r. 51a/009, 57b/004
- rasul (A.) i.** Resul.
r. 9b/008, 9b/012
r.-i 2b/009
r.+i 16a/018
r.+ n 40b/002
- raşidin (A.) s.** Doğru ve hak yolda
olanlar.
r.+ n 52b/018
- raşb (A.) s.** Yaş, ıslak.
r. 5a/020
- r vi (A.) i.** Rivayet eden.
r.+ler 63a/002
- raviyan (A.) i.** Rivayet edenler.
r.-ı 9b/020
- ravza (A.) i.** Bahe.
r.-i 9b/002, 19a/001, 19a/001,
45b/003, 68a/008, 68b/0011
r.+dır 13a/018
r.+nun 47a/017
r.+sunun 9a/002
- ray i. (F.) i.** Hindistan h k mdarlarına
verilen isim.
r.-i 63a/018
- rayet (A.) i.** Sancak, bayrak.
r. 4b/013
- r zi (A.) s.** Kabul eden.
r. 9a/016, 18a/003, 20a/003,
21b/014, 62b/001
r.+yım 45b/009
- rec  (A.) i.**  mit, emel, umma.
r. 60b/018, 68a/014
r.+ya 36b/010, 61a/010
- redd (A.) i.** Kabul etmeme.
r. 26b/003, 26b/003, 54b/013,
61b/003
r.-i 51a/019
r.+i 32b/009
r.+inine 29b/012
- ref (A.) i.** Yukarı kaldırma.
r. 3b/017, 8a/002, 9a/011, 9a/012,
34a/021, 41a/007, 50b/004,
50b/005
r.+i 9a/020
- refahiyet (A.) i.** Refah.
r. 28b/018
r.+de 68b/0011
- refik (A.) i.** Arkadaş, yol arkadaşı.
r.-i 9a/005
r.+i 13a/009
- reħa (A.) i.** Bolluk, genişlik.
r. 42b/016
- reħavet (A.) i.** Gevşeklik, tembellik.
r.-i 28a/020
- rehbet (A.) i.** Korku.
r.+i 21b/013, 26a/003
- reħnum  (F.) i.** Yol g steren kimse.
r.+yı 3a/011
- rek'at (A.) i.** Namazda kıyam.

- r. 30b/004
- reml (A.) i.** Gelecekte haber verme.
r.+den 19b/009
- remz (A.) i.** İşâret, resim.
r.+ler 44b/019
- reng (F.) i.** Renk.
r.-i 46b/015
r.+e 39b/013
r.+idir 39b/013
- res (A.) i.** Baş, kafa.
r. 53b/020
r.-i 54b/017
- reşâş (A.) i.** Kurşun.
r. 16b/007
- resm (A.) i.** Resim.
r. 35b/003
r.-i 63a/014
- resmiyye (A.) s.** Resmî kelimesinin tamlamalarda ortaya çıkan aynı manadaki müennes şekli.
r.+de 56a/016
r.+den 37a/014
- reste (F.) s.** Kurtulmuş.
r.-i 6b/015
- resul (A.) i.** Peygamber, nebi.
r.+den 9b/007
- revâ (F.) s.** Lâyık, uygun.
r. 56b/020
r.+sı 51a/001
- revâc (A.) i.** Herkes tarafından aranır olma.
r.-ı 21a/007
- revân (F.) s.** Yürüyen, giden.
r. 6a/019
r.-ı 9b/014
r.+da 7a/019
- r.+ın 7b/015
- rey (A.) i.** Fikir, görüş.
r. 32b/017
r.+den 32b/015
r.+ine 33a/005
- reyyan (A.) s.** Suya kanmış.
r.+ları 13a/007
- rezâyil (A.) i.** Ayıp hareketler.
r.-i 55b/009
- rezil (A.) s.** Hayasız.
r. 13a/007
- rıf' at (A.) i.** Rifat, yücelik, yükseklik.
r. 52a/005
r.+i 4a/006
- rızâ (A.) i.** Hoşnutluk, memnunluk.
r. 14a/020, 36b/011, 62b/002
r.+da 36b/001
- rızk (A.) i.** Allah tarafından herkese takdir edilen nimet.
r. 31b/017, 68b/0012
r.+a 44b/019
r.+ı 43b/010, 16b/008
- riayet (A.) i.** Saygı, itibar.
r. 26a/011, 38a/019, 40b/011, 46a/001, 64a/004, 64a/007
r.+i 63b/014
r.+ün 54b/010
r.+ünden 63b/014
- ribaṭ (A.) i.** Bağ.
r.-ı 49b/021
- rical (A.) i.** Erkekler.
r. 44a/004, 44b/015, 62a/008
- ric' at (A.) i.** Geri dönme.
r. 65a/010
- ricl (A.) i.** Ayak.
r.+ün 19a/010

rida (A.) i. Örtü, şal.
r.+sını 32b/011

riḥ (A.) i. Rüzgâr.
r. 19b/010
r. 59a/015
r.+iden 52b/008
r.+ine 18a/012

riḥlet (A.) i. Göç, sefer.
r. 30b/017

rikab (A.) i. Üzengi.
r.-ı 4a/019, 7b/007, 7b/016
r.+ını 68b/005
r.+un 3b/020

rikkat (A.) i. İncelik.
r. 29a/020, 36a/011

rimal (A.) i. Kumlar.
r. 28a/009

risâlet (A.) i. Peygamberlik, resulluk.
r. 2a/016, 5a/014, 49a/006
r.-i 5b/003, 7a/018
r.+e 47b/013
r.+ün 4a/017, 4b/014, 7b/007
r.+üne 5b/004

riş (F.) i. Sakal.
r.+imi 48a/010

rivayat (A.) i. Rivâyetler.
r. 63a/002

rivayet (A.) i. Bir haberi, söz veya olayı nakletme.
r. 21b/010, 34b/015, 35b/019,
41b/015, 41b/019, 42b/008,
45b/011

riyâ (A.) i. İki yüzlülük.
r. 11a/001, 16b/006, 59a/015,
59a/015
r.+yı 21a/012

riyâz (A.) i. Bahçeler.
r.-ı 7a/015
r.-i 4a/009

riyâzat (A.) i. Riyazetler.
r. 24b/002, 41b/017
r.+la 22a/011, 39a/020

riyazet (A.) i. Ahlakı güzelleştirme.
r. 1b/021

ru (F.) i. Yüz, çehre.
r. 24a/015
r.-yı 66b/002

ruh (A.) i. Hayat cevheri, can.
r. 2a/012, 3b/002, 16a/012,
20b/002, 42a/017, 66b/021
r.-ı 5a/003, 5a/010, 9b/013,
35b/015, 36a/007, 50b/018
r.+a 12a/014, 18a/010, 29a/021,
31a/008, 67a/008
r.+ı 31a/008, 31a/009
r.+ını 11a/006
r.+la 16a/012
r.+ları 16a/011, 59b/007, 66b/019,
66b/021
r.+larıyla 21a/018
r.+un 3a/016, 3a/020, 4a/007,
5a/002, 30a/003, 36b/016,
68a/014, 68b/0020
r.+una 19a/018, 56a/014
r.+undan 5b/004
r.+unı 5a/015, 42a/018, 56a/005
r.+unun 4b/020, 5a/004, 7b/009,
37b/008

ruhâni (A.) s. Ruhla ilgili, ruha ait.
r. 5a/009, 68b/0020

ruhâniyyat (A.) i. Manevilik.
r. 11b/003
r.+da 55b/009

ruhsar (F.) i. Yanak, yüz.
r.-ı 7a/020

rum (A.) i. Anadolu.
r.+da 20b/020
r.+dan 26b/021, 68b/0018

rumuz (A.) i. Sembol.
r. 47a/012

ruşen (F.) s. Parlak, aydınlık.
r. 3b/015
r.-i 25b/002
r.+sin 4a/005

ruṭūbet (A.) i. Su buharı.
r. 28a/021

ruy (F.) i. Yüz, çehre.
r.-ı 8b/004
r.+ı 4b/009
r.+ınun 8a/015
r.+um 46b/015

ruz (F.) i. Gün, gündüz.
r.-ı 2b/021, 3b/003, 6b/014, 7a/002,
8b/008, 10a/006, 48a/021,
48b/005

ruze (F.) i. 1. Günlük. 2. Oruç.
r.-i 60b/002

rūcūʿ (A.) i. Dönme, geri dönme.
r.+u 17b/002, 35a/020

rūfeḳā (A.) i. Arkadaşlar, dostlar.
r. 51b/020

rūkn (A.) i. Bir şeyin temel direği.
r. 55b/012
r.+i 67a/013
r.+üne 6b/021

rūkuʿ (A.) i. Öne doğru eğilme.
r.+un 55b/005

rūḳud (A.) i. Durgun olma.
r. 49b/019

rūste (F.) s. Bitmiş (bitki).
r.-mi 14b/009

rūsum (A.) i. Vergiler.
r.-ı 57a/016

rūzgar (F.) i. 1. Dünyanın içinde
bulunduğu devir, zaman. 2. Yel.
r. 5b/002
r.+a 6b/013
r.+da 64a/002
r.+ımız 25a/011
r.+larınınun 32a/003
r.+un 6a/014

-S-

şaʿ b (A.) s. Güç olan, güçlkle
yapılan.
s. 44a/021, 44b/002
s.+ımı 44b/003

saʿ ādet (A.) i. Mutlu olma.
s. 2a/019, 6a/009, 17b/010
s.-i 32a/006
s.+lūdūr 49a/014, 50b/019

sāʿ at (A.) i. Gece ile gündüzden
meydana gelen bir günün yirmi
dörtte biri.
s. 3a/007, 34b/002, 41b/014,
42a/010, 59b/020, 64b/015,
68a/009, 68b/006
s.-i 3b/017
s.+çe 14a/016
s.+de 12b/016, 15a/012, 26a/019,
38b/007, 48a/020, 51b/013,
58a/003, 59b/020
s.+den 18a/021
s.+e 3b/017
s.+i 42a/012, 48b/008
s.+ler 32a/008
s.+leri 10b/013
s.+lerinde 43b/017
s.+ün 18b/006

şabā (A.) i. Tan yeli.

- s. 17b/018, 46a/004
s.+da 68b/005
s.+dan 48b/021
- şabâh (A.) i.** Günün başlangıcı.
s. 12b/006, 13a/021, 31a/002,
61a/002
s.+a 53b/019
s.+ımı 48b/004
- sâbık (A.) s.** Geçen, geçmiş.
s.+ı 48a/004
- sâbıka (A.) i.** Geçmişte olan şey.
s.-i 53b/016, 55b/010
- şâbir (A.) i. ve s.** Sabreden.
s. 49b/018
- sâbit (A.) s.** Yerinde duran.
s. 55a/002
- şabr (A.) i.** Tahammül gösterme.
s. 2b/007, 10a/001, 36a/019,
52a/017, 52b/006, 54b/020,
60b/017
s.+ı 59b/002
s.+la 33a/008, 33b/002
- saç-** Ortalığı dağıtmak, etrafa serpmek.
s.-ılmışdır 58a/011
- sa^cd (A.) i.** Bahtiyarlık.
s.+dır 18b/006
- şada (F.) i.** Ses, avâz.
s. 60b/011
s.+dan 66a/016
s.+sına 47b/005
- şadağa (A.) i.** Karşılık beklemeden verilen para.
s. 43a/021, 43b/009, 56a/008,
63a/008
s.-i 7b/019
s.+dan 63a/009
- s.+dır 55b/018
s.+nun 43b/008
s.+sı 51a/004
s.+ya 43a/018
s.+yı 43b/001
s.+yla 43b/009
- şadağat (A.) i.** Bağlılık.
s. 61b/015
s.+ımı 55b/018
s.+i 51b/013
- şadık (A.) i. ve s.** Sadâkatli.
s. 9a/005, 62a/004, 66b/014,
60b/021, 51b/015, 60b/021,
63a/016
s.+dır 46a/016
s.+i 9a/014, 57b/021, 61a/001
- şadır (A.) s.** Meydana gelen, zuhur eden.
s. 67b/020
- şâf (A.) i.** Sıra.
s. 24b/021, 42a/019, 42a/019
s.+i 46a/004
s.+in 12b/005
- şafâ (A.) i.** Gönül şenliği, huzur.
s. 2b/008, 6b/002, 7b/005, 9a/001,
59a/017, 62b/021, 67a/006
s.-ı 6b/012
s.-i 22b/008
s.-yı 5a/021, 55b/013, 66a/011
s.+da 63b/005
s.+dan 55b/007, 66a/016
s.+i 45b/014
s.+sı 7a/017, 31b/006, 32b/002,
49a/012
s.+sın 22b/001
s.+sından 32b/015, 47a/021
s.+sını 29b/020
s.+ya 45b/002
s.+yla 15b/019
- şafahât (A.) i.** safhalar.
s.-ı 3a/020, 6b/009
s.+ından 21a/012

şāfī (A.) s. Temiz, saf.

s. 25b/008, 36b/002, 39b/009,
42b/014, 51b/003, 61a/006,
61a/013
s.+den 5a/012
s.+dir 39b/011

şāfiye (A.) s. Sâfi kelimesinin
müennes şekli.

s. 59a/016

şāg i. ve s. Yaşamakta olan.

s. 22b/019, 65a/015, 65a/020

şāgīr (A.) s. Küçük.

s. 50b/009, 59a/005

şāgīre (A.) i. Küçük günahlardan her
biri.

s.+ligi 59a/003

saḥa (A.) i. El açıklığı, cömertlik.

s.+ları 17b/008

şaḥabe (A.) i. Hz. Muhammed'in
sohbetinde bulunmuş
müslümanlar.

s.+i 26b/012

şaḥāyif (A.) i. Sayfalar.

s. 37b/006
s.-i 7b/009

sahī (A.) i. ve s. Hata yapan.

s. 11a/001

şāhib (A.) i. Mâlik.

s. 64a/002
s.-i 4a/018, 5b/019, 6a/006, 6a/008,
34b/020, 53a/007
s.+i 9a/014, 37b/011, 43a/009,
43a/012, 44a/012
s.+ine 23b/009, 35a/021
s.+ünden 55b/018
s.+üne 44a/019
s.+üni 41a/007

şaḥīfe (A.) s. Sahif kelimesinin
müennes şekli.

s. 5b/001
s.-i 4a/019, 7b/020
s.+sini 37b/004

şaḥīḥ (A.) s. Gerçek, doğru.

s. 19a/009, 21a/008, 22a/011,
34a/002, 59b/006, 63a/003
s.+de 38b/003
s.+dir 8a/016
s.+i 12b/007
s.+le 52b/005

şaḥīḥa (A.) s. Sahih kelimesinin
müennes şekli.

s. 27b/014

sāhil (A.) i. Su kenarı.

s.-i 19a/017, 26b/018
s.+i 12b/015

sāhir (A.) i. Büyücü, sihirbaz.

s.-i 16b/007
s.+in 52b/011

saḥn (A.) i. Avlu.

s. 11b/007, 16b/011
s.-i 65b/007

şaḥra (A.) i. Boş ve geniş yer, ova.

s.-i 7a/004
s.+sı 25a/018
s.+sında 4b/002
s.-ya 13b/017

sa^cī (A.) i. ve s. Gayret eden (kimse).
s.+ler 9a/008

sa^cīd (A.) s. Kutlu, uğurlu, mübarek.
s. 7a/002, 13a/005, 21a/007,
22b/006, 67a/005

şāika (A.) i. Sebep.

s.-i 62a/005

sâil (A.) i. ve s. Soru soran kimse.
s. 43b/005
s.+e 43b/00
s.+ine 63a/009

sāk (A.) i. Baldır.
s.-ı 3b/005, 22a/005

şakal i.
s.+ımız 20b/011
s.+una 14a/008, 51b/003

sakaṭ (A.) i. ve s.
s.+da 67b/006

sakaṭat (A.) i. İç organlar.
s. 59a/009
s.+dan 63a/020
s.+undan 17b/002

sakf (A.) i. Dam.
s.-ı 4a/012

şakın- Uzak durmak, çekinmek.
s.-mağla 13b/019
s.-mağ 63a/014, 67b/012, 67b/013
s.-ur 63a/019
s.-ursa 29b/010

sākıṭ (A.) s. Düşen, düşmüş.
s. 10a/013

sākī (A.) i. Su dağıtan kimse.
s. 9b/007, 25a/001
s.-i 8a/011
s.+lerün 17b/011
s.+si 53a/017

sākib (A.) s. Döken, dökülen.
s.-i 4b/005

şakīl (A.) s. Ağır.
s. 29b/014

sakim (A.) s. Bozuk, sakat.
s.+ün 19a/009

s.+dedir 12b/008

sākinān (F.) i. Bir yerde oturanlar.
s. 6a/018

sākit (A.) s. Susan, sessiz.
s. 24a/002, 53a/003

şakla- Emin bir yere koymak,
kaldırmak.
s.-mağ 51b/013
s.-maya 62a/013
s.-r 58b/013
s.-rlar 64b/001, 64b/002
s.-rsa 35a/016
s.-ya 36b/003, 58b/017, 60a/002,
62b/013, 65b/001

şakun- Sakınmak.
s.-mağ 33a/018

sāl (F.) i. Yıl, sene.
s.-i 68b/002

sal- Koyvermek, serbest bırakmak.
s.-ar 8a/010
s.-ıvire 30a/005

şalā (A.) i. Çağırma, davet etme.
s. 26a/013

şalāḥ (A.) i. İyi duruma gelme.
s.+ı 62b/008
s.+ımız 22b/019

şalāt (A.) i. Namaz.
s. 41a/007, 41a/008, 41a/008
s.+ı 19b/013

şalavāt (A.) i. Namazlar.
s. 31b/018
s.+a 30b/005
s.+da 41a/003, 55b/004

şalın- Koyulmak, bırakılmak,
atılmak.

- s.-ub 47b/020
s.-ur 66a/018
- şālih (A.) i. ve s.** Elverişli, uygun.
s.+inden 21a/014
s.+leri 41a/019
- şāliha (A.) s.** Salih kelimesinin müennes şekli.
s. 15b/015
- sālik (A.) i.** Bir yola girmiş olan.
s. 65b/016
s.-i 32a/012
s.+lerün 38b/017
- sālikān (F.) i.** Sālikler.
s.-ı 9b/021
- sālim (A.) i. ve s.** Sağlam, sağlıklı.
s. 26b/017
- sālime (A.) i. ve s.** Salim kelimesinin müennes şekli.
s.+si 38b/002
- salṭanat (A.) i.** Hükümdarlık.
s. 17a/015, 42b/020
s.+ı 67a/007
s.+un 8a/018
- sāmi^ç (A.) i.** İşiten, duyan kimse.
s. 44a/007
s.-i 29a/002
s.+i 44b/016
- şāmit (A.) s.** Susan, konuşmayan.
s. 24a/001, 44b/011, 53a/004
- san (sen)**
s.+a 8a/004, 17a/020, 17b/004,
17b/004, 63b/012, 63b/021,
68b/0011
- şan-** Zannetmek.
s.-anlar 17b/010
s.-dugin 17a/015, 17a/017
- s.-ma 49a/004, 56a/016, 56a/018,
62a/008, 66a/008, 67a/014
s.-mamak 53b/014, 67b/009
s.-ulanun 63b/005
s.-ur 14a/010, 15a/003, 23a/007,
24a/005, 62a/007
s.-urduk 35b/009
s.-urlar 1b/010, 5b/007, 14b/001,
37a/004, 37a/005, 37a/006,
37a/007
s.-ursın 12a/017, 54b/014
s.-ursun 54b/012
- şanā^ç at (A.) i.** Zanaat, meslek.
s. 37a/010
- şan^ç at (A.) i.** Bilgi ve ustalık.
s. 37b/008
s.+ı 36b/015
- sancağ i.** Bayrak.
s. 4b/014, 65a/017
- şandık (A.) i.** İçine saklanması istenen şeyler konan, dört köşe büyük bir kutu şeklindeki kapaklı ev eşyası.
s.+larımız 21a/003
- şanduka (A.) i.** Mezar üstü.
s.+dır 57b/001
- şanki (F.) z.** Sözüm ona, sözde, güya.
s. 19b/017
- şapa s.** İşlek olmayan.
s.+da 20b/013
- sarāy (F.) i.** Büyük ve gösterişli bina.
s. 43a/001, 43a/006, 43a/012
s.-ı 2b/020, 6b/007, 65b/007
s.+ı 4a/012, 4a/014, 4b/011
s.+ım 22a/009
s.+ınun 9a/007, 64b/017
s.+ları 14b/012
- şarf (A.) i.** Harcama, sarfetme.

s. 10b/012, 10b/014, 29a/003,
32a/003, 42a/013, 42a/014,
43a/016, 43a/016

sarhoş (F.) i. ve s.

s.+luğdan 18a/016

şarih (A.) s. Açık, âşikar.

s. 51b/009

s.-i 27b/013

s.+tir 8a/016

sark- Yukarıdan aşağıya doğru
eğilmek.

s.-ıla 34a/019

şarrāfāt (A.) i. Sarraflar.

s.-ı 10a/002

şarşar (A.) i. soğuk ve şiddetli esen
rüzgâr.

s.-ı 13a/012

s.+ı 14b/013

şat- Bir bedel karşılığında başkasına
devretmek.

s.-ar 20b/010, 22b/016, 47b/010,
62a/008

s.-arsa 59a/020

saṭḥ (A.) i. Bir şeyin dışta olan yüzü.

s.-ı 3b/005

sāṭi' (A.) s. Yüksellere, yücelere
çıkan.

s. 27a/013

satvet (A.) i. Karşı konulmaz derecede
zorlu ve ezici kuvvet.

s.+inün 8a/019

s.+üne 40a/021

s.+ünün 4a/021

şav- Yanından uzaklaştırmak.

s.-arlar 67a/011

şavur- Atılmak suretiyle çevreye
saçmak.

s.-dı 14b/013

s.-ur 20b/006

sa'y (A.) i. Çalışma, çalışıp çabalama.

s. 11b/010, 12a/005, 16a/018,

18b/010, 62a/020, 63a/015,

63b/002, 66a/003

s.+dır 35b/005

s.+imizle 25a/006

s.+inde 23b/011

s.+ine 9a/019

s.+ini 57a/011

s.+lerden 43a/015

s.+ün 43a/011

şay- Değer verip ona göre ölçülü ve
saygılı davranmak.

s.-a 68a/019

s.-ardı 57a/007

s.-arlar 51b/006

s.-asın 35a/003

s.-ılır 63b/020

s.-ıldı 34a/018

s.-ılır 26a/020, 27b/010, 35a/020,
40b/007

s.-mak 35b/001, 61a/017

s.-mamak 59a/001

s.-maya 16a/020

s.-mayub 13b/011

s.-maz 66a/006

s.-ub 22b/014, 34b/005

sāye (F.) i. Gölge.

s.-i 7a/007

şayf (A.) i. Yaz mevsimi.

s. 40a/013, 60b/002

s.+im 46a/013

şayyad (A.) i. Avcı.

s.+a 16b/009

sāz (F.) i. Çalgı.

s. 11a/021, 40a/007, 47b/006

s.+ları 66a/013

sāzende (F.) i. Çalgıcı, mutrip.
s.+leri 17b/012

se'âdet (A.) i. Saadet.
s. 2b/001, 2b/009, 3a/007, 6b/017,
9a/002, 19b/003, 32a/004,
51b/018, 52a/006, 65b/015,
67a/018
s.-i 6b/018, 8b/014, 28a/020
s.+den 7a/003
s.+inde 4a/020
s.+inin 68b/0021
s.+iyle 68b/0020
s.+ün 3b/003, 8a/013
s.+üni 8b/008

seb (A.) i. sövme, sövüp sayma.
s.+ini 62b/013

sebeb (A.) i. Bir şeyin olmasına yol
açan şey.
s. 11a/004, 41b/018, 51b/012,
63b/015, 63b/015
s.-i 7b/013, 10a/010, 61a/016
s.+den 45a/007
s.+dendir 49a/008, 59b/015,
65b/010
s.+inden 68a/018
s.+ini 67b/019
s.+iyle 45b/014, 45b/015, 48a/006
s.+le 51b/011

sebil (A.) i. Yol, tarik.
s.+den 18b/017

sebk (A.) i. Eritip kalıba dökme.
s.-i 57b/006

sebkât (A.) i. Geçme, önceden olma.
s. 41a/019

seb' u (A.) i. Arslan vb. yırtıcı hayvan.
s.-i 3b/001

seç- Benzerleri içinde en iyisi veya
en elverişlisini kabul edip
ayırmak.

s.-emez 23b/021
s.-emezler 57a/004
s.-meye 32b/014
s.-mezler 14a/021

sedād (A.) i. Doğruluk.
s. 5b/009

sedef (A.) i. Parlak madde.
s.+inün 66a/014
s.+leridir 2a/009

sefā (A.) i. Gönül şenliği, huzur.
s.+lar 29b/003
s.+sı 5a/007

sefer (A.) i. Yolculuk, seyahat.
s. 52b/008, 62b/021
s.-i 15b/006, 15b/007
s.+e 15b/014, 25b/018
s.+i 15b/005, 50a/003
s.+lerün 15b/012
s.+se 50a/003
s.+ün 15b/013, 19a/015

sefīh (A.) i. ve s. Malını düşüncesizce
harcayarak zevk ve sefahata
dalan kimse.
s.+i 62b/003

sefīne (A.) i. Gemi.
s.+si 19a/017

segird- Çabuk çabuk veya sıçrayarak
bir yere doğru koşar gibi
yürümek.
s.-irsin 19b/011

sehā (A.) i. Cömertlik.
s.+ya 67b/002

sehāb (A.) i. Bulut.
s. 62a/004

sehāvet (A.) i. Cömertlik, el açıklığı.
s. 3b/018

sehāyib (A.) i. Sehaib, bulutlar.
s. 26b/014

seher (A.) i. ve s. Gece uyuyamama
hastalığı.
s. 40a/016, 48b/001, 52b/006
s.-i 39a/020
s.+den 47b/007, 63a/001

sehīl (A.) i. ve s. Kolay.
s.+de 31b/018

sehim (A.) i. Ok.
s. 42b/003

sehl (A.) i. ve s. Kolay.
s. 60a/021
s.-i 40a/021, 50b/011, 58b/019

sehm (A.) i. Ok.
s.-i 61b/004
s.+ini 55a/006

sehv (A.) i. Kasten yapılmayan yanlış.
s. 42a/004

sekenāt (A.) i. Durma, duruş, hareket
etmeme.
s.+ı 33a/007

sekīne (A.) i. Rahat ve sakin olma.
s.+sī 26a/004

sekiz i. Yediden sonra gelen sayı.
s. 4a/005, 66a/017

sekr (A.) i. Sarhoşluk.
s. 47b/021
s.-i 61b/011

sekrān (A.) s. Sarhoş.
s. 18a/016

sel (A.) i. Yağmur ve kar sularından
mütevellit şiddetli akan su.
s. 34b/016

selām (A.) i. Bir kimse veya topluluğa
yakınlık, nezâket göstermek için
“selamün aleyküm, hayırlı işler,
merhaba” sözlerinden birini
söyleme.
s. 31b/018

selāmet (A.) i. Esenlik.
s. 12a/019, 60b/004, 61a/004
s.-i 31a/018, 49a/011
s.+de 15a/004
s.+e 61b/011
s.+ünle 26b/021

selāset (A.) i. İfâdedeki açıklık ve
akıcılık.
s.-i 57b/006

selatin (A.) i. Sultanlar, padişahlar.
s.+den 62b/001
s.+e 40b/006
s.+un 44a/002
s.+ün 40b/004

selb (A.) i. Zorla alma, gasp.
s. 57b/015

selef (A.) i. Yerine geçilen kimse.
s.-i 66a/005

selim (A.) s. Sağlam, doğru.
s. 24a/004, 28a/017, 33b/016
s.+e 63a/017

selsebīl (A.) i. İçimi çok hoş ve hafif
su.
s.-i 9b/007
s.+in 8a/012

selvī (F.) i. İnce, uzun ağaç.
s. 41b/014
s.+den 62b/007

semā (A.) i. Gökyüzü.
s. 2b/006, 16b/006, 67a/021
s.+dan 3a/010
s.+ları 66a/016

- s.+ya 21a/008, 44a/013
- semâvat (A.) i.** Gökler, gök katları.
s. 3b/006, 3b/008, 67a/002
- şemen (F.) i.** Yasemin.
s.-i 20b/009
s.+i 53a/020, 56a/011
s.+ini 21a/002
- semend (F.) i.** Kula at.
s. 2b/021
- şemer i.** Eyer.
s. 46a/005
s.-i 36b/006
- semi^c (A.) i.** Her sözü duyan.
s.+ni 33b/018
- semird** Yağ bağlamak.
s.+e 30a/007
s.+i 47a/004
- semm (A.) i.** Dar ve küçük delik.
s. 17a/007
s.-i 30b/019, 63a/014
s.+ine 21a/005
- semt (A.) i.** Yan, taraf, cihet.
s.-i 3b/006
- sen za.** İkinci tekil şahıs.
s. 2b/010, 2b/017, 3a/016, 3b/010,
67a/014, 67a/014, 68b/008
s.+de 20a/019, 59b/004
s.+dedir 23a/009
s.+den 7b/003, 51b/015, 56a/013
s.+i 19b/005, 25a/001, 35b/020,
51b/005, 54b/011, 63b/015,
63b/016
s.+süz 20a/017, 20a/018
s.+ün 3b/019, 3b/019, 4a/008,
4b/010, 62a/020, 63b/012
s.+ünle 20a/016, 54b/011
- şenâ (A.) i.** Övme, öğüş, metih.
s. 61a/016
s.+i 44b/005
s.+lar 63b/007
s.+ları 32a/001
- sene (A.) i.** Yıl.
s. 26a/002, 68b/007
s.+de 68b/007
s.+ler 68b/008
- sened (A.) i.** Yazılı belge.
s.+leri 39a/002
- seniyye (A.) s.** Seniy kelimesinin müennes şekli.
s.+si 10a/006
s.+ye 61a/016
- senk (F.) i.** Taş.
s. 13b/003, 51b/002
- ser (F.) i.** Baş, kafa.
s. 7b/015, 7b/016
- serâb (F.) i.** Çöl, çorak arazi vb. yerlerde atmosferdeki ışık kırılması ve sıcaklık sebebiyle ortaya çıkan su görüntüsü.
s. 12b/019, 63a/007
s.+ları 41b/007
- serâparde (F.) i.** Saray, konak.
s.+ler 19a/008
- serâyir (A.) i.** Serair, saklanıp gizlenen şeyler, sırlar.
s.-i 6a/021
- serçe i.** Küçük ötücü kuş.
s.+si 15a/002
- serçeşme (F.) i.** Çeşme başı.
s.-i 2a/016
- serdefter (F.) i.** En başta bulunan, önder.
s.-i 2a/016, 6a/003, 9b/004
s.+ini 5b/012

sergerdan (F.) i. ve s. Başlı dönen,
şaşkın.
s.-i 6b/004

serîc (A.) s. Hızlı, çabuk.
s.+i 19a/011

serîr (A.) i. Taht.
s.-i 2a/021, 17b/010
s.+inün 2a/012

serkeş (F.) i. ve s. Dik başlı, dik
kafalı.
s. te 2b/017

sermāye (F.) i. İktisat.
s.+sini 30a/018

sermedi (A.) s. Sonsuz, ölümsüz.
s. 34b/004

serrā (A.) i. Rahatlık, bolluk.
s. 7b/018

serv (F.) i. Selvi.
s.-i 9a/001

server (F.) i. Bir topluluğun en ileri
geleni.
s. 9b/005
s.-i 5b/011, 18a/004
s.+inün 39b/001

serverān (F.) i. Önderler, başkanlar.
s. 7a/018

set (A.) i. Kaymayı önleyen kalın
duvar.
s. 1b/015

sev- Sevgi duymak, gönlünde bir
muhabbet beslemek.
s.-en 16b/003
s.-medüğim 46a/017
s.-mez 16b/003

sevāb (A.) i. İyi ve güzel davranış
karşısında Allah tarafından
verilen mükâfat.
s. 32b/007, 35a/016
s.-i 44b/005
s.+a 54b/018
s.+da 56a/006
s.+ı 10b/021, 32b/012, 58b/011
s.+lar 26b/007
s.+larumuz 25b/017
s.+unı 43b/008

şevābit (A.) i. Gezegenler dışında
durur gibi görünen yıldızlar.
s. 4a/019

sevād (A.) i. Siyahlık, karalık.
s. 28a/018

şevākıb (A.) i. Çok parlak yıldızlar.
s.-i 3a/004

sevdā (A.) i. Kuvvetli sevgi, aşk.
s.+dan 54b/005
s.+ları 51b/020

sevķ (A.) i. Önüne katıp bir yöne
doğru sürme.
s. 40a/003, 48a/004
s.-i 39a/010

seyaħat (A.) i. Uzak yerlere yapılan
gezi.
s. 4b/007

seyelān (A.) i. Akma, akıntı.
s. 43b/011

seyf (A.) i. Kılıç.
s.-i 67a/010
s.+dir 57a/018
s.+le 33b/013

seyfî (A.) i. Kılıçla veya askerlikle
ilgili.
s. 44a/015

- seyl (A.) i.** Sel.
s. 26b/020, 27a/001, 27a/001,
27a/002, 34b/021
s.+ler 34b/005, 34b/018
s.+leri 43b/011
- seyr (A.) i.** Yürüyüş, yürüme.
s. 3a/001, 15b/011, 48a/001
s.-i 15b/008, 15b/009, 15b/010
s.+i 31a/003
s.+ün 3b/007
- seyyāl (A.) s.** Akan, akılcı.
s.+i 54b/019
- seyyān (A.) s.** Birbirine eşit, denk.
s. 63a/012
- seyyāre (A.) s.** Seyyar (gezip dolaşan)
kelimesinin müennes şekli.
s. 3a/006, 3b/001
s.+dır 12a/018
- seyyat (A.) i.** Kötülükler, fenalıklar.
s.+a 29a/010
s.+ı 26b/009, 39b/002
- seyyid (A.) i.** Efendi, önder.
s.-i 2b/007, 9b/011
- sezā (F.) s.** Yaraşır, uygun.
s. 60b/006
- şiddīk (A.) s.** Özü sözü doğru.
s. 13a/009, 60b/021
- şidk (A.) i.** Doğruluk, gerçeklik.
s. 10a/001, 59a/016, 61b/012
s.+a 59a/010
s.+dan 59a/012
s.+dır 57a/021
s.+ı 5b/003
s.+la 62b/003
- şifāt (A.) i.** Sıfatlar.
s. 6b/003, 27b/017, 49b/011,
50a/011, 50b/017, 63a/011
- s.-ı 34a/002, 49b/011, 63a/017
s.+dan 16a/009
s.+dır 56b/003
s.+ı 19b/008, 63a/017
s.+ımı 34a/001
s.+ıyla 5b/002
s.+i 37a/015
s.+la 51a/009
s.+lu 21b/019
s.+un 11b/013
- şığ-** Bütünüyle diğer bir şeyin içine
girmek.
s.-maz 16b/004
- şığar (A.) i.** Küçükler.
s.-ı 48b/018
s.+ına 59a/006
- şığın-** Tehlikeden korunmak için
emin ve güvenilir bir yere
sokulmak.
s.-ub 4b/004
- şihhat (A.) i.** Sağlık, esenlik.
s. 15a/004, 15a/011, 18b/001,
28b/018, 36a/014, 59b/013,
59b/018, 59b/020
s.-i 61b/021
s.+de 68b/0010
s.+i 59b/002
s.+üne 56b/016
- şıklet (A.) i.** Ağırılık, yük.
s.+i 22a/016
- şıraṭ (A.) i.** Yol, düz yol.
s.-ı 57a/016
s.+ı 41a/016
- şırça i.** Cam.
s. 51b/014
- sırr (A.) i.** Bilinmesi, duyulması, açığa
vurulması istenmeyen.
s.-ı 6a/012
s.+a 22b/009

s.+ı 61a/001, 62a/016
s.+ına 11b/004
s.+un 3b/002

şiyānet (A.) i. Koruma, muhafaza,
himaye.
s. 28b/006, 38a/020, 62a/009

sız- Azar azar süzülüp çıkmak.
s.-ar 39b/009

sihr (A.) i. Büyü, efsun.
s.-i 8a/013

sil- Üzerinde havlu, mendil gibi kuru
ve emici başka bir şey
gezdirmek suretiyle kuru
duruma getirmek.
s.-inse 18a/001

silah (A.) i. Korumak, korunmak ve
öldürmek için kullanılan her
türü âlet.
s. 44a/016

silsile (A.) i. Dizi.
s.-i 10a/011, 27a/009
s.+siyle 62b/013

sīne (F.) i. Göğüs, bağır.
s.-i 2a/011, 3a/003, 11b/004
s.+leri 4a/011, 67a/001

sineg i. Sinek. Uçucu böceklerin ortak
adı.
s.+in 50a/016

sipāh (F.) i. Asker, ordu.
s. 17b/021

sirāc (A.) i. Kandil, mum.
s. 67b/003

sīret (A.) i. Bir kimsenin ahlakı,
karakteri.
s. 2b/009
s.+lü 21b/020

sivā (A.) i. Allah'tan başka varlıklar.
s.+sı 24b/020

şiyāb (A.) i. Geyilecek şeyler,
elbiseler.
s.-ı 14a/018
s.+da 44a/010
s.+ında 53a/007
s.+un 55b/009

siyādet (A.) i. Efendilik, beylik.
s. 9a/002, 52a/006
s.-i 9a/008
s.+i 68b/0019
s.+ün 6b/020, 8a/012

siyāh (F.) i. Kara.
s.+ı 53b/021

siyāset (A.) i. Politika.
s.-i 4b/001

siz za. İkinci çoğul zamir.
s.+de 22a/016
s.+ünle 22a/015

şoḥbet (A.) i. Arkadaşça yapılan
konuşma.
s. 5a/001, 19a/004, 19a/007
s.+e 22a/014
s.+i 37a/021
s.+ler 13b/001, 20a/018
s.+lerini 37a/001
s.+lerinün 21a/017

şoḳ- Girmesini sağlamak.
s.-ub 11a/016

şoḳaḳ (A.) i. Dar ve kısa yol.
s.+dan 38a/015

şoñra z. Bilâhere.
s. 9b/014, 15b/010, 16a/019,
16b/001, 67b/014, 67b/015,
67b/015
s.+ki 31a/002

şor- Sual etmek.

- s.-arsa 45a/021
- s.-arsan 52a/012
- s.-asın 48b/013
- s.-dular 43a/004, 43a/005, 43a/008
- s.-dum 67b/019
- s.-dur 12b/020
- s.-mak 52b/012
- s.-maya 30b/001
- s.-maz 20b/004
- s.-mazız 20b/013
- s.-mıyasun 18b/017
- s.-muş 27a/001

sök- Çıkarmak.

- s.-e 37b/003

söyle- Sözle bildirmek.

- s.-digimiz 40a/003
- s.-dim 11a/012, 11b/021
- s.-düb 11b/021
- s.-mek 38b/009
- s.-melü 33b/018
- s.-meye 33a/016
- s.-r 37b/017, 38b/010, 45b/008, 49a/010, 50a/013
- s.-rdim 15a/019
- s.-rler 45a/001, 66a/010
- s.-rsen 55a/016
- s.-se 63a/021
- s.-sen 59a/011
- s.-ye 10b/018
- s.-yem 11b/015, 11b/019
- s.-yese 59a/011

söz i. Ağızdan çıkan, bir veya daha çok heceden meydana gelen kelime veya kelime dizini.

- s. 10b/019, 10b/021, 11a/003, 12a/001, 62b/018, 63a/021
- s.-i 24a/016
- s.+de 47a/002
- s.+den 66a/008
- s.+e 15a/016, 47a/002
- s.+i 27b/006
- s.+in 4a/011, 26a/010
- s.+ini 26a/014
- s.+lerde 64b/016

- s.+lerden 1b/014
- s.+leri 65b/017, 66a/013, 66a/014
- s.+lerin 65a/009
- s.+lerinde 51b/002
- s.+lerinden 65a/008
- s.+üm 11b/001

şu i. Kokusu ve tadı olmayan şeffaf sıvı madde.

- s. 33b/001, 34b/015, 46b/010, 66b/007
- s.-i 38a/001
- s.+lar 13a/017, 34b/018
- s.+ları 48b/016
- s.+suz 30b/011
- s.+ya 27a/001
- s.+yı 61a/006
- s.+yunu 4b/006
- s.+yuyla 43b/012

sual (A.) i. Soru.

- s.+e 24b/010

şubaşı i. Zabıta memurlarının başı.

- s.+lara 65a/018

şubh (A.) i. Sabah vakti, sabah.

- s. 6b/009
- s.-ı 4a/002, 5b/010, 6b/018
- s.+dur 57a/017

şulb (A.) i. Omurga.

- s.-ı 15b/006
- s.-i 28a/013

sultân (A.) i. Hükümdar.

- s. 42b/020
- s.-ı 2a/008, 2a/021, 2b/010, 7b/020, 38a/016
- s.+ı 50b/003
- s.+ımı 61b/010

şunûf (A.) i. Sınıflar.

- s. 4b/012
- s.-ı 55a/015

şüret (A.) i. Şekil, biçim.

- s. 1b/017, 1b/019, 4b/015, 15b/007,
37a/012, 53b/003
- s.-i 4b/010, 29a/017, 33b/001,
35b/011, 38a/013, 42a/010,
45b/008, 56a/001
- s.+de 1b/010, 5b/012, 10b/010,
11a/015, 35b/009, 37a/002,
50a/008
- s.+den 1b/006
- s.+dir 2a/008
- s.+e 66b/016
- s.+en 27a/014
- s.+i 10a/012, 24a/014
- s.+inde 11b/010
- s.+ini 31a/013, 65b/019
- s.+le 1b/008
- s.+lere 38a/013
- s.+ünde 11b/020
- s.+ünden 8b/003
- şūretā (A.) z.** Dış görünüşe göre,
zâhiren.
s. 55b/008, 58a/016
- şu'ūd (A.) i.** Uğurlular.
s. 41a/006, 41a/020, 53a/009
- şuver (A.) i.** Sûretler, şekiller.
s.-i 1b/011, 27b/019, 39b/018,
59a/012
s.+e 30a/006
s.+le 31a/014
- sūzan (F.) s.** Yakan, yakıcı.
s. 25b/009
- sū' adā (A.) i.** Kutlu, mübarek.
s.+dır 36b/018
- sūbhan (A.) i.** Allah'ın isimlerinden.
s.+a 40a/016
s.+ı 2b/005, 29a/001, 34a/019,
34a/021, 68b/0021
- süicūd (A.) i.** Secde etme.
s.+un 55b/006
s.+uyladır 64b/012
- sūd i.** Süt. Besin değeri yüksek,
tatlımsı, özel kokulu, mâvi veya
sarıya çalan beyaz renkli sıvı.
s.+ci 34b/015
s.+üne 34b/015
- südde (A.) i.** Kapı.
s.-i 2a/009
- süfehā (A.) i.** Bayağı kimseler.
s.+dan 65b/018
s.+dırlar 37a/003
s.+nun 65b/019
- süflī (A.) s.** Bir yere veya bir şeye göre
aşağıda bulunan.
s.+den 21a/009
- sükkān (A.) i.** Bir yerde oturanlar.
s.+ına 12a/019
- sülūk (A.) i.** Bir yola girme.
s. 38b/020, 39a/011
s.+ı 38b/017, 39a/007
- sünnet (A.) i.**
s. 51a/005
s.-i 16a/018
s.+i 9a/011, 62a/014
s.+ine 21a/014, 65b/016
- sür-** Sevk etmek.
s.-di 26b/011, 54b/011
s.-er 7b/015, 59a/017, 62b/021,
65a/004
s.-erdi 68b/005
s.-eriz 25b/001
s.-erler 29b/003
s.-melerler 52b/006
s.-meyince 22a/020
- sürme (F.) i.**
s.-i 5a/004, 52b/006
- sürur (A.) i.** Sevinç.
s. 7b/016, 33a/013, 42b/004,
62b/012

s.+da 22b/008
s.+ı 42b/016
s.+larıdır 2a/012
s.+ını 13b/015

süṭūr (A.) i. Perdeler.
s.-ı 5b/001

süvārān (A.) i. Atlılar, süvariler.
s. 4a/015

süveydā (A.) i. Kalbin tam orta
noktasında bulunduğu kabul
edilen siyah nokta.
s.-i 28a/018

süyül (A.) i. Seller.
s.-ı 26b/015

-Ş-

şāb (A.) i. Genç erkek, delikanlı.
ş.+ını 59b/011

şād (F.) s. Sevinçli, memnun.
ş. 47b/008

şafaḳ (A.) i. Güneş doğmadan önce
ufukta görülen aydınlık.
ş. 19a/018

şāfī (A.) i. ve s. Şifa veren.
ş. 59b/013
ş.+i 57b/021

şāfiye (A.) s. Şafi kelimesinin
müennes şekli.
ş.+i 55a/019

şāh (F.) i. Padişah.
ş. 9b/012
ş.-ı 2a/014, 66b/009
ş.+larıdır 2a/009
ş.+lık 5a/009

şahıṣ (A.) i. Kişi.

ş.-ı 15a/015

şāhid (A.) i.
ş.+i 9a/006
ş.+iyim 47a/003

şahm (A.) i. İç yağı.
ş.+la 30a/008

şāc'ir (A.) i. Şiir yazan.
ş. 49b/002, 65b/020, 66a/008

şakī (A.) i. ve s. Yol kesici, haydut.
ş. 22b/006, 22b/009, 42a/021,
49b/020

şākir (A.) i. Şükreden kimse.
ş. 21b/015, 29b/002, 49b/017

şākird (F.) Öğrenci, talebe.
ş.+e 64a/003

şān (A.) i. Ün, şöhret.
ş.-ı 2b/001
ş.+da 1b/005
ş.+ı 1b/005, 8a/019
ş.+sın 2b/010
ş.+un 8b/014

şarāb (A.) i. Alkollü içki.
ş. 50b/016
ş.-ı 7a/012
ş.+ı 12b/019, 52b/010
ş.+ım 48a/004
ş.+ımı 36b/002

şarḳ (A.) i. Doğu.
ş. 7a/008
ş.+a 6a/001

şaş- Ne yapacağını bilmez duruma
gelmek, şaşırarak, hayret etmek.
ş.-maya 33a/012

şavḳ (A.) i. Işık.
ş.-ı 66a/015

- şāyed** (f.b.) Eğer.
ş. 10b/019, 25b/001, 38a/008,
38b/012, 58b/009, 58b/010
- şāyibe (A.) i.** Şaibe, leke.
ş.-i 42b/017
- şeb (F.) i.** Gece.
ş. 2b/021, 4a/004, 6b/014, 48b/005
- şebāb (A.)** Gençlik.
ş. 15a/012
ş.-ı 10a/012, 30a/006
ş.+da 22a/013
ş.+ını 19b/001
- şebdīz (F.) i.** Karayağız at.
ş. 4a/019
- şebistān (F.) i.** Yatak odası.
ş.-ı 4a/005
- şecā' at (A.) i.** Yiğitlik, cesaret.
ş.+sın 8a/001
- şecer (A.) i.** Ağaç.
ş.+ün 46a/006
- şedīd (A.) s.** Şiddetli.
ş. 54b/021
- şefā' at (A.) i.** Peygamberlerin ve Allah' ın izin vereceği kimselerin, kulların suçlarının bağışlanması için Cenābı-hak katında aracılık etmesi.
ş. 7a/009, 8b/016, 16a/003,
16a/004, 16a/010, 16a/013,
16a/015, 21a/019
ş.-ı 16a/012
ş.+dır 39a/021
ş.+üne 16a/020
- şefī (A.) i. ve s.** Şefa'at eden.
ş.+ı 60b/013
- şefīk (A.) i. ve s.** Şefkatli.
- ş. 16a/003
- şefkat (A.) i.** Koruma, acıma, esirgeme duygusuyla karışık olan sevgi.
ş. 2a/002, 28b/004
ş.+ün 19a/020
- şehādet (A.) i.** Tanıklık yapma.
ş.-i 22a/002
ş.+le 58b/015
ş.+ün 68a/004
- şehvāt (A.) i.** Şehvetler.
ş. 19a/016, 22a/005, 29a/005,
31a/006, 35b/018
ş.+a 35a/008, 42b/005
ş.+dan 31a/019
ş.+ı 26a/018, 30a/006
ş.+ındanmış 35b/010
ş.+la 20b/003
ş.+un 30a/002
ş.+una 33a/002
- şehīd (A.) i.** Allah yolunda ve din uğrunda savaşırken ölen kimse.
ş. 67a/004
- şehir (F.) i.** İnsanların toplu olarak yaşadığı yer.
ş.+leri 17b/009
- şehr (F.) i.** Şehir.
ş. 35b/001, 43b/007
ş.-i 8b/003
ş.+de 58b/013, 64b/005
ş.+e 30b/009
ş.+in 16b/018
ş.+ine 59b/011
- şehriyār (F.) i.** Hükümdar.
ş. 4a/016
ş.-ı 2b/005
- şehsuvār (F.) i.** Çok usta binici.
ş.-ı 6b/005, 2b/004
- şehvar (F.) i.** İri taneli inci.

- ş. 68b/007
- şehvet (A.) i.** Karşı cinse duyulan şiddetli arzu.
ş. 57a/011
ş.+i 59b/017
ş.+ile 12b/001
ş.+ün 18b/007
- şek (A.) i.** Şüphesiz, zan.
ş. 6a/006
- şekâvet (A.)** Eşkiyalık.
ş. 60b/009
- şeker (F.) i.** Tatlı maddelere verilen ortak isim.
ş. 11b/005
- şekil (A.) i.** Dış görünüş.
ş.+dir 16b/019
ş.+i 19b/001
- şekvâ (A.) i.** Şikâyet.
ş. 41b/013
- şem^c (A.) i.** Mum.
ş. 11b/003
ş.+i 34a/021
ş.+leri 53a/0010
- şemâil (A.) i.** Şemâil, huylar, tabiatlar.
ş.+i 5a/020
- şems (A.) i.** Güneş.
ş. 3a/002, 7b/011
ş.-i 6a/009, 34a/020, 61a/010
ş.+ün 67b/002
- şer (A.) i.** Kötülük, fenalık.
ş. 23b/017, 24a/007
ş.-i 9a/010, 10a/003
ş.+a 24a/006
ş.+de 23b/021, 24a/010, 49b/014
ş.+den 24a/011, 28b/014
ş.+e 24a/008
- ş.+in 4a/002, 4a/014, 24a/005, 52a/021, 57a/016
ş.+le 40b/014
- şerbet (A.) i.** Su ve şekerle yapılan tatlı içecek.
ş.-i 2b/008
- şeref (A.) i.** Mânevi yücelik, onur.
ş. 45b/018, 60a/019
ş.-i 4a/006
- şerefe (A.) i.** Minarelerdeki ezan okumaya mahsus yer.
ş.+siyle 3b/017
- şerer (A.) i.** Kıvılcımlar, kıvılcım.
ş. 34b/012
ş.+dir 4a/012
- şerh (A.) i.** Açma, ayırma, yarma.
ş. 11b/020
ş.+in 19b/010
- şeri^c (A.) s.** Şeriatla ilgili, şeriata uygun.
ş. 3a/010
ş.+nü 3a/015
ş.+nün 7b/006
- şeri^c at (A.) i.** Herkesin uyması için konan her çeşit kural.
ş. 2a/020, 3a/011, 8b/021, 9a/007, 9b/012, 16a/019, 23b/018, 24a/002
ş.-i 8b/015
ş.-i 3b/012, 9b/017
ş.+dır 24a/006
ş.+e 34a/020
ş.+ı 65b/015
ş.+ın 6b/021
ş.+i 5b/010, 6a/002
ş.+inün 8a/017
ş.+sın 8a/001
ş.+ün 3a/018, 3b/007
- şerîf (A.) s.** Şerefli, kutsal, mübarek.

- ş. 7a/010, 13a/006, 20b/019,
43b/016
ş.+i 60a/020, 67a/017
ş.+in 7b/016, 7b/019
ş.+lerüne 9b/015
ş.+ün 3a/012, 3b/011, 6a/015
- şerîk (A.) i.** Ortak.
ş.+in 4b/001
- şer' iye (A.) i.** Şeriatla ilgili işlerle uğraşan resmi teşkilat.
ş.+de 9a/008
ş.+ye 10b/008
- şeş (F.) i.** Altı.
ş. 11a/005, 58b/010
- şetm (A.) i.** Küfretme, sövme.
ş.+iyle 25a/013
- şevâhid (A.) i.** Şahitler, tanıklar.
ş.-i 37a/015
- şevâriķ (A.) i.** Aydınlıklar.
ş.-i 7b/011
- şevķ (A.) i.** Şiddetli arzu, istek.
ş. 11b/001, 47b/002, 47b/003
ş.-i 7a/013, 22a/005
ş.+i 7a/017
ş.+in 45b/002
ş.+ine 5a/008, 47b/003
ş.+ini 47b/012
ş.+le 11b/002, 36b/011, 37b/002
- şey (A.) i.** Başka bir kelime yerine kullanılan belirsiz kelime.
ş. 1b/001
ş.+de 22a/015
ş.+e 51b/020
ş.+i 38a/005
- şeyb (A.) i.** Saçın sakalın ağarması.
ş. 25b/006
ş.+den 20b/014
- şeyh (A.) i.** Bir tarikatın başında bulunan kimse.
ş. 39a/011, 58b/011
ş.+i 67b/018
ş.+lik 64a/014
- şeytân (A.) i.** İblis.
ş. 29a/007, 35b/013, 35b/016,
48a/008, 62a/014
ş.+dan 68a/003
ş.+ı 50b/003
- şeyyâd (A.) s.** Riyâkar.
ş. 37b/009
- şîa' (A.) i.** Hz.Ali'ye taraftar olanlara verilen isim.
ş.+sındandır 59b/008
- şî'âr (A.) i.** İz, işâret, alâmet.
ş.+ı 51a/016
- şibh (A.) i.** Benzeme, benzeyiş.
ş.-i 62b/017
- şiddet (A.) i.** Bir güç, hareket veya kuvvetin derecesi.
ş. 18b/001, 20a/001, 22b/005,
33b/021
ş.+de 13a/0010, 63b/005
ş.+ler 29a/016
ş.+ün 29a/017
- şihâb (A.) i.** Işıklı nokta, kıvılcım.
ş.+undan 33a/018
- şî'ir (A.) i.** Duygu ve heyecanları, güzellikleri, seslerin uyumundan ve âhenginden faydalanarak etkili bir şekilde anlatmasanatı ve bu sanat yoluyla verilen edebî eser.
ş.+üni 55a/014
- şikâyât (A.) i.** Şikâyetler.
ş.+ı 13b/004

şikâyet (A.) i. Bir deritten sızlanma.
ş.+inün 14b/021
ş.+ler 11b/011, 47a/002, 47a/014

şiken (F.) i. Kıvrım, büklüm.
ş. 4a/004

şimâl (A.) i. Kuzey.
ş. 46a/003
ş.+e 53b/019
ş.+ünde 42a/020

şimdi z. Şu anda.
ş. 15a/019, 20a/019, 23a/004,
23a/011, 60a/006
ş.+den 20a/017
ş.+ki 10b/009

şir (F.) i. Aslan.
ş. 28b/009, 57a/018
ş.+den 55a/015

şirin (F.) s. 1. Tatlı. 2. Sevimli.
ş. 14b/010

şîşe (F.) i. İçine sıvı ve her türlü sıvı
madde konan, camdan çeşitli
biçim ve büyüklükte, boyu enine
göre çok daha uzun dar kap.
ş.+de 46b/020

şitâ (A.) i. Kış.
ş. 40a/014, 46a/013

şol z. ve s. Şu, o.
ş. 2a/013, 3b/007, 3b/010, 4a/015,
4b/019, 68b/0011
ş.+dur 53b/020
(135)

şöhret (A.) i. Ün, san, nam.
ş.+dir 52a/004

şöyle s. Şuna benzer, şunun gibi.
ş. 1b/018, 20a/017, 26a/004,
26a/004, 64b/014, 65a/008

şu s. Çok uzakta olmayan kimse veya
şeyi işaret yoluyla belirtir.

ş.+nda 40b/021
ş.+nı 19b/021
ş.+nlar 1b/008, 5b/008, 5b/016,
6a/003, 58a/012, 64b/016,
65b/020, 66a/001
ş.+nlardaki 58a/010
ş.+nlarla 5b/015
ş.+nun 50a/016, 50a/017, 50a/019,
62a/016

şu^c arâ (A.) i. Şairler.
ş.+ 66a/005
ş.-i 66a/004
ş.+sın 6b/017

şu^c ayb (A.) i. Şubecik.
ş. 59b/010

şu^c be (A.) i. Bölük, takım, kol.
ş. 17b/015

şubühât (A.) i. Şüpheler.
ş.+da 22a/005

şuhur (A.) i. Aylar.
ş. 15b/005

şu^c le (A.) i. Ateş alevi, alev.
ş. 31b/004
ş.-i 8b/013
ş.+nün 25b/002
ş.+sini 65b/020

şüm (A.) s. Sıfat.
ş. 62b/009

şurū^c (A.) i. Başlama.
ş.+u 37b/001

şurūr (A.) i. Şerler.
ş. 62a/006
ş.+dan 21b/002

şükr (A.) i. Verdiği nimetler için
Allah'a karşı duyulan nimeti dile
getirme.
ş. 30b/001, 43b/010, 61b/009

ş.+i 43b/009, 54a/004
ş.+ini 68b/0012
ş.+ler 11b/016
ş.+ün 28a/011, 28b/019
ş.+üni 43b/015

şümül (A.) i. İçine alma, kaplama.
ş.+ünün 8a/018

şürür (A.) i. Şerler.
ş.-ı 49a/018

-T-

tā (F.) ta. Söze mübalağa katar.
t. 3a/007, 3b/005, 5a/012, 21b/006,
60a/020, 68a/016

ta^cabbüd (A.) i. Kulluk etme, ibadet
etme.
t.+den 58b/007

ta^calluk (A.) i. İlişik, ilgi, bağ.
t.+ı 34a/011

ta^cām (A.) i. Yemek, aş.
t. 22a/016, 49b/020, 50b/016,
62b/006
t.+dan 31b/007
t.+la 46b/018
t.+lar 53a/018
t.+ları 49b/001
t.+um 48a/003

ta^carruz (A.) i. Sataşma, ilişme.
t.-ı 31b/012

ta^caşşub (A.) i. Bir kimseye veya bir
şeye karşı aşırı taraftarlık
gösterme.
t.+da 39a/001

ta^cāt (A.) i. İbâdetler.
t. 28b/020, 29a/006, 35a/013,
35a/017, 35b/008, 36a/009,
41a/013, 50a/020

t.+a 21b/007, 48b/009, 57a/011,
59a/001
t.+dır 24a/013
t.+ı 48b/010
t.+ın 44a/008
t.+la 58b/020
t.+le 68a/001
t.+un 59a/002
t.+ün 64b/011

taayyün (A.) i. Meydana çıkma,
belirme.
t. 65b/013
t.-i 65b/013

ta^cayyünât (A.) i. Belirmeler.
t. 66b/018

tāb (F.) i. Güç, kuvvet, tâkat.
t. 4a/015, 17a/013, 17a/014,
34b/003, 44b/001, 44b/002,
53b/005, 59b/016
t.+de 59b/016
t.+ına 29b/007
t.+ında 54a/001
t.+ımı 54b/003, 60a/011
t.+le 68b/0013
t.+un 32b/002

tabağ (A.) i. İçine yemek konan
yayvan kap.
t. 36b/009, 36b/009

tabağa (A.) i. Kat, katman.
t.-i 40a/014

tābān (F.) s. Parlak, ışıklı.
t. 66b/002

tabāşir (A.) i. Tebâşir. Müjde.
t.-i 59b/002

tabḥ (A.) i. Pişirme, pişirilme.
t. 36b/001, 61a/010
t.+ı 36a/017

tābhāne (F.) i. Hayır kurumu.

t.+sünden 37a/018

ṭabīʿ at (A.) i. Doğa.

t. 20b/001, 38a/012, 45b/013

t.-ı 6b/015

t.+a 54a/011

t.+da 53b/007

t.+unda 33b/002

ṭabīb (A.) i. Hekim, doktor.

t. 30a/009, 59b/013

t.-i 36a/015

t.+leri 36a/019, 36b/014

t.+üne 45b/009

ṭabīʿ (A.) s. Birine veya bir şeye uyan.

t. 17a/004, 17a/021, 24a/003

taʿ bīr (A.) i. İfade, anlatım.

t. 67b/017

tāc (F.) i. Hükümdarlık alâmeti olarak

giyilen süslü baş kisvesi.

t.-ı 6a/013, 6a/014, 8a/019

t.+ını 42b/020

taʿ cīl (A.) i. Acele etme.

t. 47a/017, 49a/001

t.-i 61b/006

t.+le 47b/013

tācir (A.) i. Tüccar.

t. 30b/002, 44a/004

t.+ün 67a/021

taʿ dād (A.) i. Sayma.

t.-ı 55a/014

ṭad- Bir şeyin tadının nasıl olduğunu anlamak.

t.-dıra 68b/001

taʿ dīl (A.) i. Değiştirme, değişiklik.

t. 3a/014, 37a/010, 46a/003

t.-i 55a/013

tafşīl (A.) i. Bir şeyi bütün

ayrıntlarıyla açıklama.

t. 40a/001, 40b/005

t.+inde 31b/003

tāğ i. Dağ. Yüksek toprak veya kaya kütlesi.

t. 64a/019

t.+ı 29a/007

t.+lara 51b/019

t.+larca 39b/001

t.+lı 41a/014

ṭağīd Dağılmasına sebep olmak.

t.+ır 26a/004

ṭağīl- Bütünlüğünü kaybedip parçalara ayrılmak.

t.-madı 43a/001

t.-ur 30b/021

t.-urlar 14a/004

tağyīr (A.) i. Değiştirme, başka şekle sokma.

t. 30a/003, 50b/008, 50b/008,

50b/009, 67b/018

taḥammül (A.) i. Bir şeylere katlanma gücü.

t. 15a/003, 40a/003

t.+lerini 41a/017

ṭahāret (A.) i. Temiz olma, temizlik.

t.-i 6b/011

taḥavvül (A.) i. Değişme.

t.+i 55a/004

ṭāhir (A.) i. Temiz, pak, arı.

t.+den 28a/014

taḥīyyat (A.) i. Tahiyeler.

t.+un 55b/006

taḥkīk (A.) i. Araştırma, soruşturma.

t. 3a/008, 6a/014, 8b/004, 24b/012,
35b/008, 37a/008, 37b/002,
44a/011, 44b/014, 55b/011
t.+de 27b/009
t.+dir 38b/021, 64b/016
t.+e 36b/009, 58a/018
t.+le 44b/009

taḥkikāt (A.) *i.* Belli bir maksatla
yapılan araştırma, soruşturma.
t. 3a/020

taḥlīl (A.) *i.* Analiz.
t.+iyle 15a/018

taḥmil (A.) *i.* Eşya vb.ni yükleme,
yükletme.
t. 41a/018, 45b/011

taḥrīk (A.) *i.* Harekete geçirme.
t. 39b/006, 59a/009, 62b/004
t.-i 10a/011

taḥrīr (A.) *i.* Yazı yazma, kitâbet.
t. 11a/014, 12a/004, 12a/006,
66a/011
t.-i 10a/010
t.+inden 48a/021

taḥşil (A.) *i.* Toplama, alma.
t. 60a/020
t.+e 60a/021
t.+i 38a/007
t.+üne 32a/018, 32a/019

taḥt (A.) *i.* Alt, aşağı.
t.-ı 8a/018
t.+ına 14b/010

taḥta (F.) *i.* Kalınca ve uzun biçilmiş
düz ağaç parçası.
t.+ları 20a/013
t.+sını 4b/018

taḥur (A.) *s.* Çok temiz olup başkasını
da temizleyebilen.
t. 7a/012

taḥvīf (A.) *i.* Korkutma, ürkütme.
t. 49a/002

taḥvīl (A.) *i.* Değiştirme, bir durumdan
başka bir duruma çevirme.
t.+den 18b/016

taḥzīr (A.) *i.* Sakındırma, çekindirme.
t. 11b/013

tā'if (A.) *i. ve s.* Tavaf eden (kimse).
t. 66b/019
t.+e 47b/013

tā'ir (A.) *i. ve s.* Uçan, uçucu.
t.-i 16b/020

tāk (A.) *i.* Süslü kemer.
t.+ında 11b/002

tāk- İliştirmek, tutturmak, asmak.
t.-arşa 16a/021

tākāt (A.) *i.* Güç, kuvvet, derman.
t.+i 28b/001

taḥdīm (A.) *i.* Sunma.
t. 57b/009

taḥdīr (A.) *i.* Beğenme, beğendiğini
belirtme.
t. 6b/014
t.-i 27a/005
t.+i 27a/018
t.+idir 26b/006
t.+ünden 27a/007

taḥdīs (A.) *i.* Kutsal sayma.
t.-i 4a/013
t.+iydi 48a/004

ta'kīb (A.) *i.* Birinin veya bir şeyin
arkasından gitme.
t. 41a/021

- taķī (A.) i.** ve s. Haramdan, gūnahtan kaçman.
t. 40b/012
- taķlīd (A.) i.** Belli birine veya bir Şeye benzemeye çalışma.
t. 58a/014
t.+leri 57a/003
t.+lerini 57a/003
- taķrīb (A.) i.** YaklaŐtırma.
t. 39b/005
- taķrīr (A.) i.** Sōzle anlatma.
t. 11a/014, 11b/012, 12a/009, 66a/010
t.+i 21a/018
t.+ūnden 48a/020
- taķŐīr (A.) i.** Bir işte kusurlu davranma.
t. 40b/017, 43b/013
t.+ūnden 37b/021
- taķva (A.) i.** Allah korkusu ile Allah'ın yasakladığı Şeylerden sakınma.
t. 44b/001, 62b/014
t.-yı 55a/018
t.+sı 50a/018, 66a/003
t.+sını 47b/009
- taķvīm (A.) i.** Zamanı yıl, ay ve gūnlere ayıran sistem.
t. 6a/005
t.+e 18b/003, 18b/004
- taķālāķ (A.) i.** Nikahlı eŐini boŐama.
t. 56a/002, 56a/003
- taķal'at (A.) i.** Yūz, çehre, gūzel yūz.
t.-ı 6a/017
t.+ın 4a/020
t.+sın 8a/001
- taķalāyi' (A.) i.** Őncūler.
t. 51a/019
- t.-i 6b/018
- taķaleb (A.) i.** İsteme, dileme.
t.-i 19b/017, 19b/018
t.+le 68b/0012
- taķālī' (A.) i.** DoĒan, tulū eden.
t. 6a/010
t.+de 5b/019
t.+i 6b/010, 33a/009
t.+inde 18b/004
t.+ini 18b/004
- taķālib (A.) i.** İsteyen, talep eden.
t. 26b/016
t.-i 31b/001
t.+lere 39a/013
t.+leri 60a/009
- ta'ālīl (A.) i.** Sebep bulma, sebep gōsterme.
t.+le 20b/008
- ta'ālīm (A.) i.** ŐĒretme, belletme.
t. 48b/008
- taķām (A.) s.** EksiĒi olmayan.
t.+a 41a/006
t.+ın 19b/009
t.+ısı 57a/017
- taķama' (A.) i.** Aç gōzlūlūk, tamah.
t. 12b/016, 61a/015, 61b/007, 68a/017, 68b/001
t.-yı 60b/003
t.+a 54a/015
- taķamām (a.i.ve s.)**
t. 9a/007, 9a/011, 10b/002, 14a/001, 67a/018, 68a/016
(38)
- taķamar (i.)** Damar.
t.+lar 19a/014
- taķami' (A.) i.** Tamah eden kimse, tamahkār.
t.+i 54a/011

tāmme (A.) *i.* Âfet, felâket.
t.-i 26b/006

ta^cn (A.) *i.* Kınama, ayıplama, yerme.
t. 46a/016

taⁿı- Kim veya ne olduğunu
anlamak.
t.-maz 48b/011

taⁿın̄ (A.) *i.* Tınlama, çınlama.
t.-i 49b/009

taⁿır̄ı (i.) Allah.
t.+ya 16a/001

tār (F.) *i.* İp, iplik.
t. 66a/021

ta^raf (A.) *i.* Yön.
t. 32b/017, 39b/012
t.+a 12a/001, 13b/0010, 32b/019,
68a/015
t.+ı 29b/007
t.+ına 26a/009, 36b/012
t.+ında 16b/017
t.+ını 48a/017

ta^rāvet (A.) *i.* Tazelik, körpelik.
t.+i 47a/018

ta^rḥ (F.) *i.* Çiçek dikilmiş yer.
t.+larımla 59a/019

ta^crīf (A.) *i.* Tanımlama.
t. 56b/012, 57b/009

ta^rīḳ (A.) *i.* Yol.
t. 16a/003, 22a/006, 39a/003,
39a/008, 39a/010, 39a/013,
53a/0010
t.-i 3a/011, 3b/013, 10a/004,
10a/004, 10b/008, 15a/005,
20b/018, 22a/009, 47a/007,
50b/020, 60b/004
t.+de 39a/011

t.+den 39a/013
t.+dir 38b/020, 64b/016
t.+ına 29b/012
t.+i 39a/005, 60a/020
t.+imizde 52b/015
t.+ine 65b/015
t.+ini 23b/018, 52b/007
t.+iyle 39a/007
t.+la 35b/021
t.+le 25a/014, 39a/009, 65a/008
t.+ün 38b/016
t.+ünde 38b/017
t.+üne 38b/015

ta^rīḳat (A.) *i.* Yol, meslek.
t. 2a/021, 3a/011, 9a/007
t.+dir 10a/003
t.+in 8a/018
t.+ün 3a/019

ta^crīz (A.) *i.* Dokunaklı söz söyleme.
t.+ine 57b/010

ta^rla *i.* Tarıma elverişli, belirli ve
sınırlı toprak parçası.
t.+sını 26b/021

tārumār (a.s. ve z.) Perişan.
t. 66a/021

ta^şallut (A.) *i.* Sataşma, musallat
olma.
t. 33b/008

ta^şarruf (A.) *i.* Bir şeye sahip olma.
t.+ı 27a/016

ta^şdīḳ (A.) *i.* Gerçek olduğunu
söyleme.
t. 18a/017, 44b/013, 56b/015,
57a/006
t.+i 26b/001, 56b/017, 57a/007
t.+imün 26a/021
t.+le 36b/008

ta^şrīḥ (A.) *i.* Açık açık anlatma.
t. 52a/021

- t.+ine 57b/010
- taşvîr (A.) i.** Bir şeyi resim gibi göz önüne şekilde ayrıntıları ile anlatma.
t. 42a/009, 66a/012
- tâş i.** Çok sert cisim.
t. 26b/019, 36b/020, 67b/003
t.+ı 31b/009
t.+la 51b/014
t.+ları 17b/019
t.+larıyla 54a/012
t.+una 28b/014
- taşım-** Nakledilmek.
t.-a 15a/003
t.-abiledir 40b/014
- taşra i.** Dışarlık.
t. 21b/012, 24a/011, 24b/005,
24b/015, 27a/007, 31a/012,
47b/019
t.+dan 21b/011, 27b/019, 56b/008,
59b/019
t.+sını 60a/001
- tat i.** Bazı cisimlerin tatma organında bıraktığı tatlı, ekşi, acı, kekre vb. duyum.
t.+lı 11a/005
t.+lu 22b/016, 32b/006
- ta'ûl (A.) i.** Faaliyetine ara verme.
t. 22a/013
- taṭvîl (A.) i.** Uzatma.
t. 45a/017
- ta'ûn (A.) i.** Veba.
t.+du 25a/018
- ṭavâf (A.) i.** Kutsal sayıp etrafını dolaşma.
t. 31b/019, 55b/011
- ṭavâli' (A.) i.** Tulû eden, doğan şeyler.
- t.-i 6b/009
- ṭavar (i.) Davar.**
t.+larun 30a/020
- ṭavîr (A.) i.** Durum, hal, vaziyet.
t.+la 1b/009
- ṭavîl (A.) s.** Uzun.
t. 49a/019, 51a/011
t.+i 19a/020
- ṭaviyyet (A.) i.** Gönüldeki istek.
t.+ünü 44b/004
- ṭavşîye (A.) i.** Bir şeyin yapılıp yapılmamasını öğütleme.
t. 52b/001
- ṭāvus (F.) i.** Süslü, parlak ve güzel renkli çok büyük kuş.
t.+ı 47b/016
t.+uyla 35b/018
- ṭayan-** Dayanmak. Yaslanmak.
t.-a 16a/020
t.-asın 22a/007
- ṭayerân (A.) i.** Uçma, uçuş.
t.+larım 48a/002
- ṭayf (A.) i.** Hayâlet, ruh.
t. 60b/002
- ṭayfa (A.) i.** Gemici.
t. 5b/004
t.+dır 2a/008, 41b/005
- tâyib (A.) i.** Ayıplama.
t. 35a/006, 39b/005, 67b/011
- tâyife (A.) i.** Tâife. Fırka, takım.
t. 8a/007, 11a/016, 21a/020,
21b/009, 66b/018, 67a/017
t.-i 8a/006
t.+dır 52b/004, 52b/021, 67a/012
t.+nün 52b/014

- t.+ye 2a/003, 21a/020
- ṭayy (A.) i.** Dürüp bükme.
t. 7a/001
- ṭayyib (A.) s.** İyi, hoş, güzel.
t. 6b/011, 45b/015, 45b/015,
51a/013
t.-i 2b/009
t.+i 45b/004
t.+in 51a/013
t.+ini 46a/005
t.+ül 5a/021
- ṭayyibāt (A.) i.** İyi ve güzel işler ve hareketler.
t.+a 67b/010
- ṭayyibe (A.) s.** Tayyib kelimesinin müennes şekli.
t.+leri 41a/020
- taẓarruʿ (A.) i.** Yalvarma, yakarma.
t. 30b/004, 43b/011
t.+u 31b/021
- taẓarruʿ nāme (A.) i.** Bir şey istemek için yalvararak yazılan tezkere.
t. 11a/011
- tāze (F.) i.** İlk ve yeni durumunu koruyan, bozulmamış.
t. 11a/020
- taʿzīb (A.) i.** Eziyet verme.
t. 18a/018
t.+le 49a/003
- taẓīf (A.) i.** İki kat etme, iki katına çıkarma.
t. 47b/005
- taʿzīm (A.) i.** Hürmet etme, saygı gösterme.
t. 21a/015, 21b/014
t.+le 26a/006, 53a/015, 55b/005
t.+ler 39a/006, 63b/010
- t.+sin 6b/017
- taẓyīʿ (A.) i.** Kaybına, yok olmasına sebep olma.
t.+i 11a/009, 23b/008, 43b/015
- teʿaccüb (A.) i.** Şaşma, hayret etme.
t. 20b/009
- teʿahhüd (A.) i.** Yapmak üzere üstüne alma.
t. 50a/009
- teʿāküb (A.) i.** Birbirini takip etme.
t.+i 55a/005
- teʿāla (A.) ü.** Şanı yüce olsun.
t. 9a/016, 9a/018, 9b/004, 10a/005,
54b/010, 58b/012, 67b/021
t.+nı 9b/001
- teʿallukāt (A.) i.** İlgililer.
t.+un 10b/002
- teʿayyünāt (A.) i.** Meydana çıkmalar.
t.+unun 27b/005
t.+dan 1b/011
t.+ıydı 5a/012
- teʿayyün (A.) i.** Meydana çıkma.
t. 16a/008
t.+ün 28a/005
- tebārek (A.) i.** Ulu, yüce.
t. 2a/002, 9a/015, 9a/018, 9b/001,
9b/004, 10a/005, 54b/010,
58b/012
- tebaşşur (A.) i.** Göz açıklığı ile esasını kavrama.
t. 58b/001
- tebāşīr (A.) i.** Müjde.
t.-i 6b/019

tebcīl (A.) i. Ağırılama, saygı gösterip
ikram etme.
t. 6b/017

tebdīl (A.) i. Değiştirme, değiştirilme.
t. 50b/008, 50b/009, 55a/008

tebeddül (A.) i. Başka şekle girme,
değişme.
t.+i 55a/003

tebyīn (A.) i. Açık açık anlatma.
t. 52b/002

tecellī (A.) i. Görünme, belirme.
t. 1b/017, 15a/014, 16a/009
t.-i 68b/0015
t.+sinden 1b/010

tecelliyāt (A.) i. Tecelliler.
t.-ı 2b/005
t.+ı 1b/011, 65b/013

tecerrüd (A.) i. Soyunma, çıplak
olma.
t. 17a/013, 24b/017, 56a/002
t.+ünde 24b/020

tecrīd (A.) i. Soyma, soyulma.
t. 2a/020, 37a/020

tecrübe (A.) i. Deneme.
t. 61b/007
t.+yle 45a/014

tecvīz (A.) i. Yapılmasına râzı olma,
uygun görme.
t. 65a/007

tedārik (A.) i. Edinme, sağlama,
araştırıp elde etme.
t. 21a/006, 35a/001, 53b/011,
53b/014, 53b/019, 54b/006
t.+ünde 67b/020
t.+üni 30b/012

tedbīr (A.) i. Bir şeyi önlemek veya
olmasını sağlamak için yapılan
hazırlık.

t. 33a/009, 33b/016
t.-i 4a/018
t.+idir 26b/006
t.+imiz 25a/007
t.+ini 25b/015
t.+ünden 38a/001

tedbīrāt (A.) i. Tedbirler.
t.+dan 34a/005

tedebbür (A.) i. Düşünme, tefekkür
etme.
t. 32b/016, 44b/007
t.+ler 48a/018

tedfīn (A.) i. Defnetme, gömme.
t. 52a/016

te'dib (A.) i. Terbiye etme,
edeplendirme.
t.+le 49a/002

tedkīk (A.) i. İnceleme.
t. 24b/001, 35b/007

tedkīkāt (A.) i. İncelemeler.
t. 3a/021

tedric (A.) i. Derece derece ilerleme.
t. 59b/018
t.+le 10b/005

tedrīs (A.) i. Ders verme, ders
öğretme.
t. 64a/013

teemmül (A.) i. İyice, etraflıca
düşünme.
t. 30b/015, 30b/016, 41a/017,
58a/021

teenni (A.) i. İlerisini düşünerek,
düşünceli hareket etme.
t. 32b/016, 33a/008, 33a/021

- teessüf (A.)** *i.* Üzüntü, esef etme.
t. 68b/003
- tefāhur (A.)** *i.* Övünme.
t. 4a/001
- tefā'īl (A.)** *i.* Aruz vezni cüzleri.
t.+le 55a/014
- tefāvüt (A.)** *i.* Birbirinden farklı olma.
t. 65b/002
- tefehüm (A.)** *i.* Anlama, farkına varma.
t. 58b/001
- tefekür (A.)** *i.* Düşünme.
t. 44b/007, 58a/021
t.+ler 48a/017
- teferriic (A.)** *i.* Eğlenmek için yapılan gezinti.
t. 30a/011
- tefriik (A.)** *i.* Ayırma, ayrılma.
t. 14a/013
- tefriika (A.)** *i.* Sürekli anlaşmazlık, ayrılık.
t. 48b/011
- tefrit (A.)** *i.* Aşırı gitmek.
t.+in 60b/003
- teğayyür (A.)** *i.* Değişme, başkalaşma.
t. 15a/020
t.-i 61b/008
- tehalüf (A.)** *i.* Birbirine zıt olma, aykırı olma.
t.+a 45a/015
- tehavün (A.)** *i.* Ehemmiyet vermeme, önemsiz görme.
t. 67b/020
t.+ün 63b/011
- tehayyül (A.)** *i.* Hayelde canlandırma.
t. 24b/014
- tehdid (A.)** *i.* Korkutma, gözdağı verme.
t. 49a/002
- teheccüd (A.)** *i.* Gece kalkıp namaz kılma.
t. 25b/017
t.+de 8b/006
- tehir (A.)** *i.* Erteleme.
t. 19b/013, 22b/019, 23a/018,
30b/018, 34b/009
t.-i 61b/006
t.+den 23a/013
t.+ine 57b/009
- tehlike (A.)** *i.* Bir kimse veya şeyin varlığını tehdit eden durum.
t.+ler 42a/001
- tehvīn (A.)** *i.* Kolaylaştırma.
t. 44b/003, 68a/005
- tehzīb (A.)** *i.* Düzeltme, ıslah etme.
t. 10b/016, 10b/016
- tek s.** Biricik, yeğâne, eşi olmayan.
t. 2a/009
- tekālif (A.)** *i.* Teklifler, yükümlülükler.
t.-i 3b/011
- tekāsül (A.)** *i.* Tembellik, üşenme.
t. 67b/021
- teķāvim (A.)** *i.* Takvimler.
t.-i 6b/008
- tekbir (A.)** *i.* Allahu ekber, sözü.
t.+in 55b/004

- tekebbür (A.)** *i.* Kibirleşme, büyüklük.
t. 42a/005
- tekeddür (A.)** *i.* Kederleşme.
t.+ünden 47a/019
- tekellüf (A.)** *i.* Güçlüğe zahmetli bir işe katlanma.
t.+ün 21a/013
- tekevvün (A.)** *i.* Vücut çbulma, vücuda gelme.
t.+üyle 27a/019
- tekfîn (A.)** *i.* Kefenleme.
t. 52a/015
- teklîf (A.)** *i.* Bir hususta öneride bulunma.
t. 1b/015, 5b/014, 7b/013
t.+den 1b/015
- tekrar (A.)** *i.* Aynı olay, iş yahut eylemin yeniden bir veya daha çok defa meydana gelişi.
t. 8a/003
t.+ına 57b/009
- tekrîm (A.)** *i.* Saygı gösterme.
t.-i 55b/004
t.+le 53a/015
t.+ler 39a/007, 63b/010
- tekrîr (A.)** *i.* Bir şeyi bir daha yapma.
t. 48b/003
- teksîr (A.)** *i.* Çoğaltma.
t. 30b/018, 54a/019
t.-i 40b/005
t.+ine 17a/009
- tekvîn (A.)** *i.* Yaratma, var etme.
t.+de 38a/008
t.+den 6b/003
- tekzîb (A.)** *i.* Yalanlama.
t. 18a/017, 44b/013
- telbîs (A.)** *i.* Ayıbını, kusurunu gizleme.
t.+i 47b/019
t.+iyle 48a/006
- telbîsât (A.)** *i.* Telbisler.
t.+ı 35b/015
- telef (A.)** *i.* Yok etme, mahvetme.
t. 60b/003
- te'lîf (A.)** *i.* Uzlaştırma, uyuşmalarını sağlama.
t. 57b/007
- telkîh (A.)** *i.* Aşılama.
t. 46a/003
- telvîh (A.)** *i.* Söz arasında açıklama.
t.+ine 57b/010
- telvîn (A.)** *i.* Renk verme, renklendirme.
t.+iyle 27a/019
- temâm (A.)** *i.* ve s. Bütün.
t. 4b/008, 13a/015
t.-ı 3b/004
- temcid (A.)** *i.* Ululama, yüceltme.
t.-i 21b/014
- temennî (A.)** *i.* İstek, dilek, talep.
t. 42a/012
- temeyyüz (A.)** *i.* Benzerleri arasında sivrilme.
t. 32b/011
- temkîn (A.)** *i.* İhtiyatlı ve tedbirli olma.
t. 2b/006, 65b/001
- temsîl (A.)** *i.* Adına davranma.
t. 42a/010

tem̄ſiye (A.) i. Yürüme, ilerletme.
t.+si 8b/016, 27a/018

temvihāt (A.) i. Sulandırmalar.
t.-ı 31a/017

ten (F.) i. İnsan vücudunun dış yüzü.
t. 14b/021, 15a/009, 31b/007,
58b/014
t.+in 7b/014

tenāvül (A.) i. Yeme, içme.
t. 36b/003, 36b/012

tenbih (A.) i. Bir şeyin yapılıp
yapılmamasını, şöyle veya böyle
yapılmasını söyleme.
t. 40a/017, 48b/008, 54a/021

tenekkür (A.) i. Tanınmayacak kılığa
girme.
t.+üne 57b/009

tenessüm (A.) i. Hava teneffüs etme.
t. 46b/019

tenevvür (A.) i. Nurlanma, parlama.
t.+ünden 4a/011

tenezzül (A.) i. İnme, nüzul etme.
t. 11b/018

tenezzülāt (A.) i. İnmeler, nüzul
etmeler.
t.-ı 39b/019
t.+ı 65b/012
t.+ındandır 1b/016

tenfīz (A.) i. Hükümünü yürütme.
t.-i 9a/009

tenvi° (A.) i. Türlerle, nevilere ayırma.
t.+i 27a/019

tenvīn (A.) i. Aydınlatma,
bilgilendirme.

t.+le 55a/011

tenvīr (A.) i. Işıklandırma.
t. 30a/004

tenzīh (A.) i. Kusur ve günahlardan
temizleme.
t. 1b/010

tenzīl (A.) i. Aşağı indirme.
t. 8b/007

terahhüm (A.) i. Acıma, merhamet
etme.
t. 33b/012

terākīb (A.) i. Terkipler.
t. 55a/005

terāzū (F.) i. Terazi.
t. 4b/002

terbiyet (A.) i. Terbiye kelimesinin
eski metinlerde rastlanan bir
şekli.
t. 29b/018
t.+ini 28b/016
t.+iyle 28b/007

tercih (A.) i. Bir şeyi diğerinden üstün
tutma.
t.+ine 38b/016

tereddüd (A.) i. Karar verememe.
t. 6a/005, 55a/001, 64b/016
t.+den 32b/018

tereffu° (A.) Yükselme, yukarı
kalkma.
t.+ularını 40b/019

terennüm (A.) i. Nağme ile söyleme.
t. 47b/009, 47b/009

terennümat (A.) i. Terennümler.
t.+la 46b/007, 47b/002

- terk (A.) i.** Bırakma.
t. 20a/018, 35a/013, 35a/017,
35b/002, 59b/010
t.-i 68a/001
t.+ini 35a/021
- terkīb (A.) i.** Birkaç şey birleşip yeni
bir şey meydana getirme.
t. 28b/010, 36b/014, 37b/007,
58b/002
t.-i 37b/014
t.+de 67a/011
t.+ine 57b/006
t.+ini 28a/014, 46a/005
t.+le 36b/004
- tertīb (A.) i.** Sıraya koyma, sıralama.
t. 3a/005, 11a/011, 28b/011,
29a/002, 66a/011
t.+ine 57b/007
t.+ini 57b/019
- teşārīf (A.) i.** Tasarruflar.
t.-i 50b/008
- tesbīḥ (A.) i.** Allah'ı takdis ve tenzih
etme.
t.-i 5a/005
- tesellī (A.) i.** Avutma.
t. 8b/009
- tesellüm (A.) i.** Teslim edilen bir şeyi
alma.
t.+ün 55b/007
- teşīr (A.) i.** Etki.
t. 11a/002, 41b/002, 50b/007
t.-i 39b/015
t.+i 21a/017
- teskīn (A.) i.** Yatıştırma.
t. 39b/006
- teslīm (A.) i.** Emāneti yerine verme.
t. 55b/007
- tesliye (A.) i.** Teselli verme, avutma.
t. 52b/001
- tesnīm (A.) i.** Cennetteki bir ırmağın
adı.
t. 47b/009
- teşbīh (A.) i.** Benzetme, benzetilme.
t. 4a/016
t.+de 8b/005
t.+di 48a/003
- teşbīhāt (A.) i.** Benzetmeler.
t.+ına 57b/011
- teşdid (A.) i.** Şiddetlendirme, şiddetini
artırma.
t. 55a/001
- teşebbüs (A.) i.** Bir şeyi yapmaya
davranma, girişme.
t. 66b/007
- teşviş (A.) i.** Karıştırma, karma karışık
etme.
t.+i 65a/015
t.+inde 10b/015
- teşyīc (A.) i.** Giden bir kimseyi veya
kimseleri uğurlama.
t.+i 14a/005
- teşyīd (A.) i.** Sağlamaştırma.
t. 5b/015
- tettebbu' (A.) i.** Etraflıca inceleyip
araştırma.
t. 66a/002
t.+u 21a/015
- tevaḳḳuf (A.) i.** Bekleme, durma.
t. 33a/020
- tevāzu' (A.) i.** Alçak gönüllülük.
t.+a 36a/020
t.+ı 59b/002
t.+u 40b/020, 60b/012

tevbe (A.) i. İşlediği bir hatadan pişmanlık duyup bir daha yapmamaya karar verme.
t. 17b/002, 18a/020, 30b/021, 30b/021, 59b/014, 67b/012
t.-i 35a/006
t.+den 31a/001
t.+sinde 67b/021
t.+ye 35a/019
t.+yi 30b/017

tevbîh (A.) i. Azarlama, paylama.
t. 11b/014, 36a/010, 39b/006, 54a/020

tevcîh (A.) i. Belli bir yöne çevirme, yöneltme.
t. 37a/010
t.+i 65a/010

teveccüh (A.) i. Bir tarafa doğru yönelme, doğrulma.
t. 26a/009
t.+ün 19a/015

tevekkül (A.) i. Her türlü gerekli sebebe başvurduktan sonra kadere razı olup sonucu Allah'tan bekleme.
t. 15b/021, 16a/021, 36b/002, 36b/007

tevfîk (A.) i. Uygun duruma getirme.
t. 10a/008, 11a/009, 25a/007, 32a/014, 55b/012, 68a/001
t.-i 5a/014, 6a/009, 12a/006, 20b/005, 28b/015
t.+den 3a/007
t.+iyle 12a/016
t.+le 44b/010

tevḥîd (A.) i. Birkaç şeyi bir araya getirip yapma.
t. 2a/020, 9a/004, 30a/001, 37a/020
t.+i 37a/015

te'vîl (A.) i. Bir söz veya davranışa bilinen anlamından başka bir anlam verme.

t.+e 23b/018
t.+in 24a/012

te'vîlât (A.) i. Teviller.

t.+a 24a/010

tevkîc (A.) i. Nişan, tuğra.

t.+leri 53a/011

teyakḳuz (A.) i. Uykudan uyanma.

t. 7b/004
t.+da 21a/013
t.+ı 23b/016

teyessür (A.) i. Kolay olma, kolaylaştırma.

t. 28b/012

tez (F.) s. Çabuk geçen.

t.+icek 13a/017

tezâyüd (A.) i. Artma, çoğalma.

t.+de 28b/013

tezekkür (A.) i. Hatıra getirme.

t. 48a/011

tezhîb (A.) i. Yıldız sürme, yıldızlama.

t. 66a/012

tezkere (A.) i. Küçük mektup, pusula.

t.+ler 45a/005

tezlil (A.) i. Hor ve hakir görme.

t. 50a/021

tıfl (A.) i. Küçük çocuk.

t. 34a/009, 37a/012

tümâr (F.) i. Binek hayvanları fırça ile temizleme.

t.+lar 25b/016

tırâz (F.) i. Elbiselerin yakalarına
sırma ile işlenen süsler.
t. 6a/013

ticâret (A.) i. Kazanç elde etmek için
yapılan mal ve ürün alım satımı.
t. 30a/019

tilâvet (A.) i. Kur'an'ı güzel sesle ve
kurallara göre okuma.
t. 49a/008

timsâh (A.) i.
t.+dır 16b/016

tinnet (A.) i. Yaratılış, maya.
t.+i 6b/011
t.+ini 28a/013

tîr (F.) i. Ok.
t. 4b/004, 11b/009, 66b/009

tîz (F.) i. 1. Tez. 2. Keskin.
t. 14b/020, 15a/011, 30b/020
t.+cek 47a/016

toğ- Doğmak.
t.-ar 60a/018
t.-maz 15a/009
t.-ub 7a/005

toğrı s. Doğru.
t. 45a/012

toğun- Temas etmek.
t.-maya 51b/020
t.-mayınca 18a/008
t.-muş 20a/013, 26b/020
t.-ub 15a/003

toğuz i. Dokuz.
t. 2b/017

tol- Dolmak.
t.-a 31a/004, 31b/009, 32a/007
t.-dı 43a/002

t.-mag 31a/016
t.-maz 43b/012
t.-muşdur 12b/002, 24b/020,
28a/007
t.-ubdurur 7b/010
t.-ucak 54a/012
t.-uncak 15a/009
t.-uyor 13a/015

tolan- Dolanmak.
t.-sa 15a/004
t.-unca 51b/003

toğdur- Doldurmak.
t.-dı 26b/015
t.-dum 11b/006

tolu i. ve s. Dolu.
t. 13b/003, 16b/016, 53a/006,
53a/016
t.+sı 39b/002

ton i. Vücudun belden aşağı kısmına
ve tenin üstüne giyilen iç
çamaşırı.
t.+un 14b/017

tonuz i. Domuz.
t. 30a/008

toprak i. Yer kütleinin canlıların
yaşamalarına elverişli kısmı.
t. 20a/010, 20a/015
t.+ları 30b/002

torın i. Torun.
t.+un 14b/021

tosun i. 1. Burulmuş erkek dana. 2.
Sağlam yapılı, yiğit.
t.+ı 15a/009

toy s. Acemi.
t.-ucak 56a/021

toğ- Doymak.
t.-ulmaz 60b/017

- toz** *i.* Çok hafif ve küçük parçalara bölünmüş çok ince toprak.
t.+una 31a/012
- tūfān (A.)** *i.* Nuh peygamber zamanında dünyayı kaplayacak şekilde yağın çok şiddetli yağmur.
t.+ına 54b/006
- tufeyli (A.)** *i. ve s.* Dalkavuk, çanak yalayıcı.
t.+n 7b/006
- tuğrā** *i.* Osmanlı padişahlarının imza yerine kullandıkları işâret.
t.-yı 26b/005
- tuğyān (A.)** *i.* Taşma, su baskını.
t. 5b/005, 32a/014, 33b/009, 41b/006, 68a/003
t.-ı 6b/018
t.+a 28b/021
- tūl (A.)** *i.* Uzunluk, boy.
t.-i 60b/005
- tullāb (A.)** *i.* Tâlipler.
t. 37a/019
t.+ı 52b/001
- tulū^c (A.)** *i.* Doğma, doğuş.
t. 5b/010
t.+nı 29a/011
t.+u 6a/017
- tur-** Durmak.
t.-a 33a/001, 42a/018, 42a/020, 48a/012, 57a/013, 59b/011, 68b/0015
t.-abilür 42a/001
t.-dugi 64b/002, 64b/011
t.-ı 31b/017
t.-mak 23b/012
t.-mayub 4b/001, 18a/016, 30a/008, 30a/012, 35a/009, 50b/018,
- 51a/020, 53b/007, 54b/016, 56b/007, 57a/019
t.-mayup 4b/021
t.-maz 22a/018, 26a/015, 26a/019, 43b/007, 54a/004, 54a/005
t.-mazım 48a/012
t.-muşdır 47b/010
t.-muşdur 18a/006
t.-sa 15a/002, 30b/015, 30b/016
t.-ub 15b/019, 36b/019, 47b/007
t.-ur 17b/006, 20b/021
t.-urdu 9a/020
t.-urdum 48a/008
t.-urken 59b/019
t.-urlar 65a/021
t.-ursun 35a/007, 54b/009
t.-urum 48b/012
t.-uyor 23a/006
- turra (A.)** *i.* Alna düşen saç.
t.-i 4a/004, 7b/002
- tuş** *i.* Müptela olma.
t. 11a/005, 40a/004, 58b/010
t.+a 31b/010
- tuş-** Elle kavramak, elde bulundurmak.
t. 63b/021, 68a/006
t.-abile 31a/015
t.-alım 10a/019
t.-ar 19a/005, 26a/003, 38b/002
t.-dılar 65b/016
t.-ma 67a/015
t.-mak 23b/017
t.-muşdı 4b/017
t.-muşdır 47b/011
t.-muşdur 24b/019, 56b/008
t.-sa 6a/001, 35b/017, 36a/018
t.-ub 30a/013, 36b/016, 42a/016, 59b/011
t.-ucak 54a/010
- tūṭī (F.)** *i.* Dudu kuşu.
t. 4a/014
t.-i 11b/016

ıuy- Duymak.
t.-a 36b/012
t.-ar 15b/001, 34b/019, 59a/016
t.-asın 37a/014
t.-madı 68b/0018
t.-mayalar 42b/010
t.-maz 13b/019, 18a/008, 20a/008,
42a/009, 43b/001, 54a/012
t.-mazlar 59b/016
t.-ur 50a/015

ıuz *i.* Suda eriyen, kokusuz, dili yakan bir tada sahip, yiyecekleri korumada ve tatlandırmada kullanılan madde.
t.+lu 30a/009

ıuzak *i.* Birini veya bir topluluğu güç duruma düşürmek için kurulan düzen.
t.+dan 35b/017

ıürāb (A.) *i.* Toprak.
t. 49b/010

ıürk *i.* Ana yurdu Orta Asya olan, buradan çeşitli yönlele yayılarak büyük devletler kuran, Türkçenin değişik lehçeleriyle konuşan millet ve ve bu milletten olan kimse.
t.+i 11a/016, 40a/002

ıürki *s.* Türklerle ilgili.
t. 11a/015

ıütün *i.* Patlıcangillerden, birleşiminde nikotin bulunan otsu bitki.
t.+den 30a/002

-U-

u
u. 1b/009, 2b/007, 3b/007, 6a/019,
51a/018, 60b/001

ubūdiyēt (A.) *i.* Kulluk.
u. 47b/011

uc *i.* Bir nesnenin genellikle sivri olan bitim noktası.
u.+unda 12b/014
u.+undan 14b/005

ucāc (A.) *i.* Tuzlu ve acı.
u. 3b/012

uç- Havada yol almak, havada gitmek.
u.-ar 31a/011
u.-arken 47b/019
u.-asın 22a/008
u.-ub 47b/017
u.-updurur 3a/010

‘udūl (A.) *i.* Yoldan çıkma, yoldan sapma.
u. 59a/012

ufuķ (A.) *i.* Gökyüzünün yerle birleşmiş gibi görüdüğü yer.
u.-ı 15a/004
u.+dan 6a/009

‘ufūnet (A.) *i.* Çürümüş bir şeyden yayılan pis koku.
u.+leründen 31a/020

uğra- Bir yere kısa bir süre kalmak üzere gitmek.
u.-dı 38a/016
u.-dım 48a/006
u.-maz 13b/021
u.-mış 21b/010
u.-ya 22b/010
u.-yabilürdi 35b/018

uğru *i.* Hırsız.
u.+sı 61a/003

uğuvvet (A.) *i.* Kardeşlik.
u.-i 9b/003
u.+i 63b/006

‘**uḳāla (A.)** *i.* Akıllılık, bilgiçlik
taslayan kimse.
u. 33b/011, 63a/011
u.-i 68a/007
u.+dır 36b/017

‘**uḳbā (A.)** *i.* Öbür dünya, ahiret.
u.+sı 31b/011, 67b/006
u.+sında 32a/016

‘**uḳūbat (A.)** *i.* Cezalar.
u.+ları 40a/020

‘**uḳūbet (A.)** *i.* Ceza.
u. 33b/005, 33b/010, 61b/006,
67b/021
u.-i 41a/011
u.+i 32b/008, 34b/009
u.+ini 21b/003

‘**uḳūd (A.)** *i.* Akitler, taraflarca kabul
edilen sözleşmeler.
u.-ı 56a/009
u.-u 3a/012, 3b/010
u.+ını 50a/007
u.+umuz 21a/002

‘**uḳūl (A.)** *i.* Akıllar.
u.+i 57b/015

‘**ulemā (A.)** *i.* Alimler, bilginler.
u. 56b/006, 67a/020
u.-i 2a/002, 5b/008, 67a/014
u.+dan 57a/002
u.+dırlar 37a/002

ulu s. Çok üstün, yüce.
u. 9a/006, 17a/015, 28a/013,
36a/009, 67b/006
u.+luk 17b/020
u.+nun 27b/016

ululuḡ *i.* Yücelik.
u.+ı 59a/003, 67a/021

‘**ulūm (A.)** *i.* İlimler.

u. 7a/013, 23b/003, 44a/012,
63b/020
u.-ı 10b/008, 28b/017, 37a/011,
37a/014, 37a/016, 57b/004
u.+dur 11a/015
u.+un 23b/007, 57a/009

ulus *i.* Millet.
u.+ı 5b/021

um- Ümitle beklemek, ümit etmek.
u.-ar 51a/012
u.-ardık 25a/013
u.-dugun 40b/016
u.-maga 16a/003
u.-mak 16a/002, 29b/020, 29b/021
u.-maz 61b/008
u.-ur 50b/008

umde (A.) *i.* İlke, prensip.
u.-i 2a/017

‘**umūm (A.)** *i.* Genel olma, genellik.
u. 2a/002, 40b/001
u.+unun 8a/017

umūr (A.) *i.* İşler.
u.-i 9a/008
u.+a 33a/008
u.+ı 52b/002
u.+un 62b/008
u.+unda 9a/014

‘**unşur (A.)** *i.* Eleman, öge.
u.-ı 3a/013, 6a/007

‘**unuḳ (A.)** *i.* Boyun.
u.+ını 47b/011

unuḡ- Aklında kalmamak.
u.-durur 19a/005
u.-mazsın 19a/013

‘**unvān (A.)** *i.* Lakap.
u.-ı 26b/006
u.+ı 53b/002

- ur-** Vurmak.
u.-mayub 29a/009
u.-ulubdurur 11a/018
u.-ursun 54a/013
- ‘**urefā (A.)** *i.* Arif kimseler, ârifler.
u.+sıydı 6a/004
- urġan** *i.* Bitki elyafından yapılan ince halat.
u.+ına 15a/007
- ‘**urūc (A.)** *i.* Yukarı çıkma, yükselme.
u. 21a/009
- ‘**urūk (A.)** *i.* Irklar.
u.-ı 30a/008, 36b/005
u.+ını 36a/019
- ūş** *i.* Akıl.
u.+la 22b/018
- ušan-** Bıkmak, bezmek.
u.-uruz 18a/021
- uslūb (A.)** *i.* Üslup. Tutulan yol, tarz.
u.+la 29a/013
- ušturlāb (A.)** *i.* Yüksekliği ölçmek için kullanılan tahtadan ölçek.
u.-ı 3a/021
- uṣūl (A.)** *i.* Takip edilen yol, yöntem.
u. 9b/018, 31b/002
u.-ı 36b/007
u.-i 7b/009, 11a/018, 40a/001
u.-ü 2a/018, 3b/010
- uṣṣāk (A.)** *i.* Âşıklar.
u. 11b/003, 45b/019, 47b/017
u.+unun 14a/019
- uṭan-** Mahçup olmak.
u.-acagını 33a/017
u.-mazsun 35a/008
u.-urdu 9a/021
u.-urlar 51b/010
- uy-** Ölçüleri ve nicelikleri denk gelmek, tam gelmek, uygun olmak.
u.-am 12a/001
u.-arum 45b/015
u.-duysa 23a/015
u.-ma 17a/021
u.-magla 10a/020
u.-maz 17a/004, 23a/012, 47a/005
u.-ub 17b/005, 20b/013, 23b/018, 29b/021, 61b/013, 62a/012
u.-ubda 19a/003
- uyan-** Uyku durumundan çıkmak.
u.-a 40a/017
u.-ıcak 60a/010
u.-lar 31b/017
u.-ur 61a/003
- uyar-** *i.* İkaz etmek.
u.-sa 32a/013
- uyku** *i.* Sükûnet hâli, hareketsizlik, durgunluk.
u. 15b/001
- uyu-** Uyku hâlinde olmak.
u.-maz 21b/018
u.-r 40a/019
u.-yub 48b/001
u.-yucak 61a/002
- uyuş-** Uyuşuk duruma gelmek.
u.-sa 6a/002
- uzaġ** *i.* Uzun sürede gidilebilen, ırak.
u.+ı 47b/014
- uzan-** Upuzun yatmak.
u.-urdu 45a/017
- uzaṭ-** Uzamasına yol açmak.
u.-sa 33b/021
- ‘**uzlet (A.)** *i.* İnsanlardan uzak, yalnız başına yaşama.

u. 10b/001, 22a/001, 22a/010,
24b/002, 31b/006, 33b/008,
64a/018
u.-i 59b/002
u.+de 31a/018, 31b/006, 49a/011
u.+e 49b/006

uzun *i.* İki ucu arasında kendi
ölçülerine göre fazla mesâfe
olan.
u. 29b/007

‘uzv (A.) *i.* Organ.
u.+un 58b/016
u.+unda 19a/014
u.+unı 40b/015

-Ü-

ü (F.) b. “Ve” bağlacı.
ü. 2a/016, 2a/021, 2b/006, 2b/007,
13b/004, 14b/020, 43b/020,
68b/007

ücret (A.) *i.* Bir mal veya emek
karşılığında ödenen para veya
mal.
ü. 2b/003

üç *i.* İkiden sonra gelen sayı.
ü. 11a/007, 11a/012, 52b/021,
56b/007, 56b/013
ü.+den 56b/019
ü.+ünde 52b/021

üftâde (F.) *s.* Düşmüş.
ü. 4b/010

ülfet (A.) *i.* Alışma, kaynaşma.
ü.+i 10b/003

ümem (A.) *i.* Ümmetler.
ü.-i 3b/010

ümerâ (A.) *i.* Emirler, beyler, sancak
beyleri.
ü.+dır 52a/006

ü.+nun 10a/018

ümîd (F.) *i.* Arzu edilen, olması
istenen bir şeye duyulan
beklenti, umut.
ü.+im 12a/015
ü.+imüz 25a/009
ü.+leri 41a/012

ümm (A.) *i.* Anne, ana.
ü. 63b/013
ü.-i 28a/016, 68a/013

ümmet (A.) *i.* Hz. Peygambere iman
edenler.
ü.-i 9a/013, 10a/008, 38b/001
ü.+i 6a/001, 16a/015, 16a/015
ü.+üne 38a/019
ü.+ünü 7a/011
ü.+ünün 38a/019

ümmî (A.) *i.* ve s. Okuma yazması
olmayan kimse.
ü. 53b/011, 67a/014

ümmiyye (A.) *s.* Ümmi kelimesinin
müennes şekli.
ü. 61a/008
ü.+müz 25b/012

ümür (A.) *i.* Umur. İşler.
ü.-ı 29b/008
ü.+da 27a/017
ü.+unun 19b/005

ün *i.* Ses.
ü. 8b/016

‘ünvân (A.) *i.* Unvan.
ü.-ı 61b/020

üslûb (A.) *i.* Tarz, usül.
ü.-ı 57b/012
ü.+a 24b/014, 24b/015
ü.+adır 17a/017
ü.+ı 12a/011
ü.+la 23a/003, 32a/005

ü.+undan 40a/002
ü.+unu 17a/003

üst i. Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü.
ü.+i 13b/018
ü.+ün 14a/003
ü.+ünde 19a/007, 47a/008, 63b/012
ü.+ündeki 17b/010
ü.+ünden 4a/012
ü.+üne 4b/019, 14a/002, 20a/015, 36a/021, 60a/009, 67b/005

üstād (F.) i. Herhangi bir bilim dalında veya sanatta söz sahibi olan kimse.
ü.+ın 64a/003
ü.+ına 64a/009
ü.+larını 63b/007
ü.+lığı 38a/002

üstāz (i.) Üstad kelimesinin eski metinlerde rastlanan şekli.
ü.+ını 64a/004

üş- Hep birden bir yere toplanmak.
ü.-er 14a/002
ü.-sun 42a/015

üz- Üzüntü vermek, canını sıkmak.
ü.-er 46b/008

üzerinde z. Üstünde.
ü. 4b/009, 4a/013, 32b/018

üzerine z. Üstüne.
ü. 38a/009, 38b/003, 38b/004, 39b/007, 7a/008

üzre z. Niyet, gâye, amaç bildirir.
ü. 33a/001, 47b/012
ü.+dir 50b/016

-V-

va' az (A.) i. Yetkili kimseler tarafından yapılan dînî konuşma.

v.+lar 45a/004

vācib (A.) i. Yapılması gerekli olan husus.
v. 10b/010, 16a/017, 24a/018, 55b/017, 58a/014, 59b/017
v.+i 24a/017

vācid (A.) s. Vecit sahibi.
v.+leri 13a/009

va' d (A.) i. Söz verme.
v.+inde 62a/004

vāđī' a (A.) i. Vedia. Emânet.
v.+sı 17a/009

vāfī (A.) s. Yeter, kâfi.
v.+dir 39b/012

vāfir (A.) s. Çok, bol.
v. 30a/015

vāh (A.) ü. Acıma, yakınma.
v. 13a/020, 22b/018
v.+dır 16b/017

vahdaniyyet (A.) i. Allah'ın varlığının birliği.
v.+üne 27a/013

vāhid (A.) i. ve s. Tek, yalnız.
v. 44a/009, 44a/009
v.+dir 27b/003

vā' iz (A.) i. Dînî konuşma yapan kimse.
v. 19b/005, 25b/005, 25b/006, 25b/007, 36a/011, 59b/012

vākār (A.) i. Ağır başlılık, haysiyetli ve şerefli olma.
v. 2b/007, 26a/005, 31b/001
v.-ı 9a/015

vākīa' (A.) i. Olmuş olay, olgu.
v. 47b/015, 63a/016

vākīc (A.) s. Olan, vukû bulan.

v. 55a/002

v.+i 6b/010

vakit (A.) i. Zaman.

v. 4b/021, 5a/013, 5a/021, 6b/002,
68b/005

v.-i 31a/001, 53b/010

v.+de 12a/004, 12a/015, 38b/011,
42b/016, 48a/021, 49b/008,
58a/010, 60a/005, 64b/020,
65a/002, 65a/002

v.+deki 42a/011

v.+den 12a/012

v.+e 15a/002, 23a/011, 23a/013

v.+i 19b/013, 20b/010, 53a/012

v.+inde 48b/001, 58a/008

v.+ler 48a/004

v.+leri 40a/016

v.+leründe 43b/016

v.+ün 23a/016

v.+ünde 20b/011, 33a/016, 45b/002

vālī (A.) i. İldeki en büyük mülkî âmir.

v.-i 7b/021

v.+sinün 50a/008

vālid (A.) i. Baba.

v.+üne 28b/005

vālide (A.) i. Anne.

v.+sine 28b/004

vālideyn (A.) i. Anne baba.

v.+ün 64a/003

var i. ve s.

v. 3a/002, 3a/003, 7a/021, 7b/012,
66b/005

v.+a 30b/005

v.+dı 5b/016, 5b/016, 5b/017,
5b/017, 10a/016, 10a/018,
34a/017, 34b/015

v.+dır 1b/005, 1b/006, 1b/006,
1b/007, 1b/011, 3b/004, 3b/006,
16a/007, 27a/016, 39a/003,
39a/003, 46a/009, 46a/010,

50b/013, 54a/006, 57a/021,
61b/003, 64a/002

v.+ımlu 26a/006

v.+ır 35b/015

v.+ıymış 24b/007

v.+ken 25a/021, 42a/013, 42a/014,
53b/014

v.+lık 28a/001

v.+lıktır 28a/001

var- Ulaşmak.

v.-a 15b/011, 30a/021, 30b/001,
30b/001, 30b/003, 40a/005

v.-acağı 22b/011

v.-adır 30a/021

v.-amaz 33b/006

v.-an 65a/006

v.-dı 14b/013

v.-dığı 65b/004

v.-dım 12a/012

v.-dugın 42a/009

v.-dun 41b/018

v.-ıcak 23a/007, 23a/007, 23a/010

v.-ır 23a/011

v.-madan 37b/019

v.-madım 22a/014

v.-magla 50b/002, 65a/014

v.-mak 39a/016, 56b/021

v.-mamagı 35b/001

v.-ması 39a/015

v.-maz 39a/017, 57a/021

v.-mış 56a/021

v.-sa 18b/020, 45b/001, 45b/002,
48b/005

v.-ub 10b/001, 60a/012

v.-ur 24a/015, 26a/006, 30b/008,
41b/021

v.-uruz 25a/004

varağ (A.) i. Yaprak.

v. 4a/008, 11a/013, 62a/004

vārid (A.) s. Gelen, ulaşan.

v.-i 32a/001

vāriş (A.) i. Mirasçı.

v. 16b/008

v.+i 50a/003

- varta (A.) i.** Uçurum, çukur.
v. 22b/010
- vaşf (A.) i.** Sıfat, nitelik.
v.+ında 8a/015
v.+ıyla 38b/013
- vāşıl (A.) s.** Ulaşan, erişen.
v. 9b/015, 47b/013, 53a/012,
56a/014, 65a/010, 65a/013
v.-i 9b/019
v.-i 18a/011
- vāşıta (A.) i.** Bir işin gerçekleşmesi
için kullanılan nesne, âlet.
v. 5a/015, 58b/003
v.-i 2a/018, 7b/013, 52b/017
v.+sıyla 65a/001
- vāsi^c (A.) i.** Ölen bir kişinin vasiyetini
yerine getirmeye memur edilen
kimse.
v.+i 68b/008
- vāsia^c (A.) s.** Vasi kelimesinin
müennes şekli.
v. 39a/010
- vaşiyet (A.) i.** Bir kimsenin öldükten
sonra yapılmasını istediği şey.
v. 3b/006
- vaṭan (A.) i.** Yurt.
v.+ı 17a/006
- vaz gel-** Vaz gelmek.
v.-esin 35a/006
- vāzih (A.) s.** Apaçık, âşikâr.
v. 32b/017
- vazife (A.) i.** Görev, ödev.
v. 48b/001
v.+mi 48b/007
v.+si 48b/004
- ve (A.) b.** İle.
v. 1b/002, 1b/003, 1b/005, 1b/006,
68b/009
- vecd (A.) i.** Bir şeye karşı duyulan
hayranlık.
v.-i 4b/004
- vech (A.) i.** Yüz, çehre.
v. 63b/010
v.-i 42b/015
v.+i 26a/005, 50b/013
v.+ini 67b/019
v.+inün 9a/003
- vecih (A.) i.** Yüz, çehre.
v. 37a/011, 49a/004
- vedā (A.) i.** Ayrılırken hayırlar dileme.
v.+dan 11b/015
- vedād (A.) i.** Sevgi, muhabbet,
dostluk.
v.+la 66a/011
- vedīa (A.) i.** Emânet.
v. 45b/010
- vedūd (A.) i.** Kullarını çok seven.
v.+unı 14a/008
- vefā (A.) i.** Sözünde durma.
v. 2b/009, 6b/001, 9a/002, 14b/016,
46a/017
v.+dan 55b/006
v.+sı 14b/017
v.+sına 13b/013
v.+sından 29b/002
- vehm (A.) i.** Gerçekte var olmayan
düşünce ve zan.
v. 24a/002, 24a/008
v.+e 37b/007
v.+in 24a/005
- velāyet (A.) i.** Vekillik.
v. 6a/007

- v.-i 4b/014
v.+i 2b/018, 58b/013
v.+ün 3a/010
- veled (A.) i.** Çocuk.
v.+inde 64a/003
- velī (A.) i.** Allah'ın dostu ve sevgili kulu.
v. 38a/021, 58b/012
- velīd (A.) i.** Yeni doğmuş çocuk.
v.+i 26b/020
- velīme (A.) i.** Düşün merasimi.
v.+ye 21a/020
- velvele (A.) i.** Gürültü, patırtı.
v. 11b/001
v.+dir 41b/013
v.+ye 45b/019
- ver-** İletmek, eriştirmek.
v.-ecek 50b/014
v.-en 52a/004, 52a/005, 52a/005,
52a/006, 52a/006, 52a/006,
53b/016, 54a/002
v.-esin 55b/015
v.-ecek 7b/014
v.-ilen 28b/020
v.-ir 29a/020, 29a/020, 31b/004,
44b/005, 60b/001
v.-irler 46a/019
v.-irlerse 45a/015
v.-sün 50b/017
v.-üb 47b/002
v.-ür 48a/019
v.-üriz 40a/004
- verā (A.) i.** Âlem, kâinat.
v. 13b/014
v.+sında 27a/015
- verem (A.) i.** Ateşli hastalık, tüberküloz.
v. 30a/007
- verese (A.) i.** Mirasçılar.
- v.-i 51a/002
- vesīle (A.) i.** Sebep, bahane.
v.-i 60b/012
v.+dir 17a/021
- vesvese (A.) i.** Kuruntu, şüphe.
v. 61a/003
v.+siyle 48a/009
- veyā (b.)** Bağlaç.
v. 16b/010, 19a/001, 20a/008,
31b/004, 57a/010
- veyāhūd (b.)** Bağlaç.
v. 68a/017
- veyl (A.) ü.** Yazık, vah vah.
v.+ün 20a/007
- vezīr (A.) i.** Osmanlı Devleti'nde en yüksek devlet memuru.
v. 64a/013
v.+likden 65a/017
- vicdān (A.) i.** İnsanda iyiyi kötüyü ayırt eden, iyilikten huzur, kötülükten azap duymasına yol açan, davranışları hakkında âdil bir yargıya iten duygu.
v. 56b/014, 56b/017, 57a/002,
57a/003, 58a/014
v.+dan 57a/004
v.+ı 12b/009
- vilāyet (A.) i.** İl.
v. 7b/021
v.-i 38a/021
v.+de 58b/012
v.+e 64b/003
v.+inin 2a/009
v.+inün 2a/011, 9a/006
v.+ünde 7a/007, 21b/010
v.+ündeki 58b/014
- vir-** Vermek.
v.-di 26b/010, 26b/010

v.-dik 20b/001
v.-diler 9a/013, 9a/013
v.-e 28a/015, 28b/004, 28b/006,
28b/019, 29a/015, 33b/014,
68a/016
v.-eler 59b/018
v.-en 31a/009, 53b/017, 54a/002,
67a/015, 67a/016, 67a/020
v.-esin 55b/017
v.-eydi 43a/018
v.-eyin 46a/021
v.-ir 29a/021, 29a/021, 29b/012,
29b/012, 29b/012, 29b/013,
29b/019, 41b/012, 44b/005,
49a/011, 56b/010, 60a/010,
60b/001, 62a/014, 68b/0013,
68b/0016
v.-irlermiş 47b/014
v.-irsin 62b/006
v.-mek 68b/0016
v.-mesidir 68b/0013
v.-meye 33a/015, 63b/020
v.-mez 13b/020, 43a/021, 52a/013,
58a/001, 62b/019
v.-mezsün 43b/000
v.-miş 27a/001
v.-mişdir 40b/014
v.-se 31b/013
v.-sen 47b/012
v.-üb 22a/010, 30a/004, 64a/001
v.-ür 1b/013, 8b/003, 11a/006,
43b/005, 45a/004, 47b/021
v.-ürler 57b/017

vīrān (F.) s. Yıkık, harab.

v. 13a/012, 18b/008, 29a/013,
51b/014
v.+ı 29b/017

vīrāne (F.) i. Yıkılmış, viran olmuş.

v. 67a/003
v.-i 18b/013
v.+dir 2b/020

vişal (A.) i. Sevdiğine kavuşma,

vuslat.
v. 15a/008

vuķū^c (A.) i. Olma, meydana gelme.

v.+undan 61b/003
v.+unı 61b/007

vuķūf (A.) i. Anlama, bilme.

v.-ı 55b/014

vuşlat (A.) i. Sevdiğine kavuşma.

v. 48a/014, 60a/013, 65a/014
v.-ı 67a/003
v.+un 47a/020

vusūl (A.) i. Ulaşma, erişme.

v.+de 65a/012

vücūd (A.) i. Beden.

v. 1b/017, 1b/018, 6a/016, 15a/006,
34a/019, 56b/007
v.-ı 27b/002, 27b/012, 27b/015,
27b/017
v.-u 52b/011
v.+a 5b/006, 5b/021, 6a/007,
6b/013, 27b/007
v.+da 1b/004, 4b/014
v.+ı 2a/007, 27a/009, 38a/008,
64b/007, 64b/013, 65a/001,
65b/014
v.+un 1b/012, 1b/015, 3b/016,
3b/017, 65b/012
v.+una 27a/012
v.+unda 37a/016
v.+undan 7b/010, 7b/011, 64b/020
v.+undur 6a/011
v.+unla 3b/018, 3b/019
v.+uyladır 64b/011

vücūh (A.) i. Yüzler, çehreler.

v.-ı 3a/020

vükelā (A.) i. Vekiller.

v. 8a/019

vüs^c at (A.) i. Genişlik, bolluk.

v.-i 4a/007
v.+ı 13a/019

-Y-

ya (A.) ü. Ey.

y. 3b/009, 18a/007, 18a/007,
21b/011, 57a/008, 57a/009,
63a/007, 63a/007

yaban (F.) i.

y.+da 41a/003

yādigār (F.) i. Bir kimseyi veya olayı hatırlatmak üzere verilen yahut onlardan kalan şey.

y. 11b/009

yağ- Gökten yere düşmek.

y.-an 26b/018
y.-ardı 4b/019
y.-dırur 4b/006

yağmūr i. Damlalar halinde düşen su.

y. 26b/018, 26b/021
y.+lar 26b/016

yāḥud (f.b.) Veya.

y. 26a/002, 38a/001, 52b/020,
68a/018

yağ- Yanmasını sağlamak.

y.-a 36a/021
y.-ar 34b/008
y.-arlar 46b/010
y.-dın 20b/003
y.-maga 20a/003

yaqa i. Giyeceklerin boynun etrafına gelen kısmı.

y.+sını 19a/005

yaqaza (A.) i. Uyanıklık.

y. 59b/011, 61a/008
y.+da 40a/018

yaqın s. Arada az mesafe bulunan.

y. lık 14a/009

yaqış- Güzel durmak, hoş görünmek.

y.-mışdır 52b/020

y.-ur 16a/021, 45a/019

yaqın (A.) i. Bir şeyi şüphesiz olarak tam ve doğru şekilde bilme.

y. 2b/006, 15b/014, 17a/008,
20b/017, 56b/016, 58a/015,
61b/012, 62b/017

y.+dir 10a/001

y.+i 62b/017

y.+ine 29b/012

y.+le 57a/006

y.+sin 7b/020

yalan i. Asılsız söz.

y. 59a/011
y.+cılığına 62b/017

yālñuz i. ve s. Yanında başka biri bulunmayan.

y. 28a/004

yālñuz i. ve s. Yanında başka biri bulunmayan.

y. 4b/002, 23b/003
y.+luğa 52a/017

yalvar- Israrla istediğini söylemek.

y.-alum 25a/008
y.-sa 16a/014
y.-ur 62b/003
y.-urlar 65a/019

yan i. Bir eksene göre sağ yahut solda kalan taraf.

y.+a 47b/010
y.+ında 2b/018, 30b/020, 33b/011,
43a/008, 63a/011, 63a/011,
67b/008, 68a/008, 68b/0018
y.+unda 40b/002, 47b/007

yan- Isı ve ışık yayarak yok olmak.

y.-inca 37b/011
y.-mak 34a/021
y.-mazsa 20b/005
y.-ubdurur 25b/009

yanıl- Aldanmak, hata yapmak.

- y.-ur 24a/005
- ya' nî (A.) b.** Demek ki.
y. 9b/013, 24a/019, 39b/010,
59b/009, 66a/021
- yañılış s.** Doğru olmayan.
y. 35b/011
- yap-** Ortaya koymak,
gerçekleştirmek.
y.-ardı 38a/004
y.-dugını 62b/018
y.-mag 27a/002
y.-maga 43a/013
y.-maktadır 32a/003
y.-maz 14a/012
y.-ub 38a/004
- yapış-** Ayrılmayacak şekilde tutunup
kalmak.
y.-ıcak 18a/009
y.-masun 35b/004
y.-mayınca 29b/010
y.-maz 17a/011
- yār (F.) i.** Sevgili.
y. 28b/021, 54b/012
y.+dan 47b/001
- yar-** Ortadan ayırmak, bölmek.
y.-ar 25a/009, 54b/014
- yara-** Yarar sağlamak, faydalı olmak.
y.-maz 19a/012, 60a/002, 68a/003,
57a/005
y.+mazlarından 11b/013
y.+mazlığı 60a/003
- yaraş-** Uymak, uygun düşmek.
y.-ur 46b/001
- yarat-** Yoktan var etmek.
y.-mişdir 40b/015
- yardım i.** Muâvenet.
y. 59b/009
- yāren (F.) i.** Arkadaş, dost.
y.+leriyle 19a/007, 22a/014
- yarın i.** İçinde bulunulan günden
sonra gelen gün.
y.+a 54a/019
y.+da 53b/014
- yarı i.** Yarı.
y.+suyla 43a/012
- yaştan-** Yaslanmak.
y.-magı 36b/021
- yaş i.** Doğuştan itibaren geçen ve yıl
birimiyle ölçülen zaman.
y.+ı 30a/007
y.+ına 34a/010
- yaşa-** Sağ olmak, hayatta bulunmak.
y.-dikça 68b/003
- yat-** Boylu boyunca uzanmak.
y.-anlar 12b/006
y.-dugı 23a/006
y.-dugum 25b/003
y.-ub 18a/007, 36b/020
y.-ur 23a/005
- yavuz s.** Fena, kötü.
y. 54b/013, 61a/005
- yay i.** Ok atma âleti.
y.+ını 4b/004
- yay-** Bir şeyi açıp sermek.
y.-ıla 14b/012
- yaz i.** Yaz mevsimi.
y. 15a/011, 56b/001
- yaz-** Belli işâret ve harflerle bir yere
geçirmek.
y.-am 12a/003, 12a/005, 12a/005
y.-ardım 11a/013
y.-arlar 65a/010
y.-dım 11b/004
y.-ılınca 12a/011

y.-ılmadı 12a/012
y.-maga 12a/002
y.-ub 11a/011, 37a/008
y.-ulan 18b/005

yazık/yazuk *i.* Günah, suç.
y. 18a/010

ye- Ağızda çiğneyerek yutmak.
y.-dügi 50b/016
y.-rdim 62b/010
y.-yüb 29b/020

yed (A.) *i.* El.
y. 49a/018, 66b/012, 68b/0010
y.-i 3b/008, 7a/011

yedi *i.* Altıdan sonra gelen sayı.
y. 2b/019, 3b/001, 67a/002,
67a/007

yeg *s.* Daha iyi.
y. 62b/021, 63a/001, 65b/003
y.+dir 44a/020, 55a/017

yegâne (F.) *s.* Tek, biricik.
y. 6a/009

yeis (A.) *i.* Şiddetli üzüntü, keder.
y.+le 12b/016

yek (F.) *s.* Tek, bir.
y. 32b/012, 43a/016, 61a/013,
66b/007

yekdâne (F.) *s.* Eşi olmayan, tek.
y. 6b/016

yel *i.* Rüzgâr.
y.+i 61a/003

yeldâ (F.) *s.* Uzun.
y.+dır 2b/021

yemek *i.* Yenmek için pişirilmiş
yiyecek.
y. 20a/012

yemin (A.) *i.* Ant, kase.
y.+i 62b/016
y.+inde 42a/019

yemiş *i.* Meyve.
y. 27a/005
y.+i 61a/010

yen- Ağızda çiğnenip yutulmak.
y.-en 29b/016
y.-se 14b/020
y.-ükçe 18b/019

yeni *s.* Hiç kullanılmamış olan.
y. 11a/021

yer *i.* Bir nesne veya kimsenin
kapladığı mahal.
y. 11a/003, 13b/017, 13b/017,
20a/009, 53a/015, 64b/012,
65a/016, 66b/020
y.+de 17b/019
y.+e 12a/007, 15a/001, 55a/005
y.+i 23a/017
y.+imde 46b/008
y.+inde 62a/004
y.+inden 28b/011, 45b/007
y.+ine 10b/021, 33a/013, 33a/014,
57a/013
y.+ler 33b/005
y.+lerde 58a/016
y.+lere 10b/012
y.+leri 56a/020
y.+lü 28b/011
y.+sin 20a/012
y.+um 48a/007
y.+ün 24b/009, 64b/012

yeryüzü *i.* Üzerinde yaşadığımız yer
kürenin kabuğu.
y.+nde 43b/006, 51a/003

ye's (A.) *i.* Şiddetli üzüntü.
y. 68a/016

yesir (A.) *s.* Kolay.
y. 49b/001
y.+e 49a/021

yet- Elvermek, kâfi gelmek.

- y.-e 58b/011
- y.-mez 68b/004
- y.-üb 42a/001

yetīm (A.) i. ve s. Babası ölmüş çocuk.

- y. 35b/003
- y.+i 50b/004

yetīme (A.) s. Yetim kelimesinin müennes şekli.

- y.+si 57a/021

yetiş- Ulaşmak, vâsil olmak.

- y.-di 4b/020, 14b/016, 68b/0015
- y.-dim 23b/001
- y.-e 37a/011, 60a/018
- y.-ebilürin 35b/021
- y.-emedüm 36a/004
- y.-en 21b/003, 50b/009
- y.-icek 39b/003
- y.-irdük 3b/009
- y.-meden 30b/021
- y.-medi 65b/009
- y.-medin 21a/005
- y.-mekden 58b/017
- y.-memişdi 4b/017
- y.-meyince 18a/008
- y.-mez 41b/011, 57a/021, 60a/013, 61a/011, 64b/003, 65b/009
- y.-miş 27a/005, 39a/008
- y.-mişdir 39a/004
- y.-se 6a/002
- y.-üb 20a/008, 21a/004
- y.-übdurur 47b/019
- y.-ür 3a/016, 34b/009, 46a/008, 54a/016, 68b/0014
- y.-ürler 58a/008
- y.-ürse 22b/005

yevm (A.) i. Gün.

- y.-i 15b/010, 25b/020, 42b/008, 58a/003
- y.+i 35b/016

yevmiye (A.) i. Bir günlük çalışma karşılığı olan ücret.

y. 3a/018

yığ- Bir yığın hâline gelecek şekilde üst üste koymak.

y.-mış 27a/002

yığın i. Yığılmıŝ şeylerden meydana gelen tepecik, küme.

y. 30a/016, 30a/016

yık- Kurulu bir şeyi parçalayıp dağıtmak.

y.-abilür 62b/018

y.-ar 34b/006

y.-dın 20b/004

y.-ıldı 14b/011adl.ine

y.-mak 18b/011

y.-maya 57a/012

y.-mış 27a/002

yıl i. Sene.

- y. 15a/019, 19b/014, 20a/002, 22b/020, 62a/012
- y.+a 19b/014, 22b/019, 31a/016
- y.+da 5b/020, 15a/013
- y.+dan 10b/003, 22b/019
- y.+dır 23a/020, 25a/015, 54b/009
- y.+dırız 22b/020
- y.+ı 31b/021
- y.+ımız 22b/018
- y.+lar 30b/006, 56b/006
- y.+lardır 25a/003
- y.+larla 20a/004, 20a/009, 22b/002, 43b/015, 52b/011
- y.+lık 10b/004, 10b/021, 25a/008, 50a/003, 54b/010

yıl- Gözü korkmak, ürkeklik gelmek.

y.-makdan 33a/003

y.-ub 23a/020

y.-ur 25b/002

yılan i. Uzun sürüngen hayvan.

y.+larla 19a/008

yıldız i. Gök cisimlerinden her biri.

y.+lar 52b/013

- yi-** Yemek.
y.-mek 18a/007
y.-mekle 29b/019
- yigit i. ve s.** Yürekli, cesur.
y.+lik 15a/013
- yil i.** Yıl.
y.+leri 68b/004
y.+lerle 41b/014, 59b/011
- yine z.** Tekrar, bir daha, gene.
y. 11b/002, 13a/015, 14b/020,
17b/015, 50b/013
- yir i.** Yer.
y. 23a/008, 29a/021, 64b/015
y.+de 14a/011, 21a/001infak,
22a/018, 64b/002
y.+deki 55a/001
y.+den 44b/008
y.+e 16a/008, 20b/002,
21a/001infak, 23a/006, 23a/007,
23a/008, 45b/017
y.+ler 33b/012
y.+leri 37b/002
- yt-** Kaybolmak.
y.-e 32a/007
- yoğ i. ve s.** Bulunmayan, mevcut olmayan.
y. 14a/001
y.+diki 6a/006
y.+ken 30b/014
y.+muş 56b/001
- yoğsa b.** Yoksa.
y. 10b/006, 16a/021, 21b/008,
22b/011, 65a/006, 68b/0021
- yok i. ve s.** Bulunmayan, mevcut olmayan.
y. 19a/019, 19a/020, 19b/002,
19b/003, 46a/018, 68a/006
y.+dır 22b/013, 23b/007, 23b/007
- y.+dur 14a/016, 14a/017, 18a/018,
18a/019, 53b/015, 54a/014,
58a/018
y.+luk 27b/018, 28a/001
y.+sa 23a/013
- yoksa b.** Acaba.
y. 22b/013, 35a/011, 48a/007,
51a/005
- vol i.** Tarik, râh.
y. 50b/002, 50b/002, 60a/011
y.+da 1b/006, 25a/012, 66a/019
y.+dan 39a/015, 48a/016, 54b/008
y.+daş 34a/017
y.+dur 30b/008
y.+tı 13b/021, 15a/006, 30b/009,
38b/021, 38b/021
y.+ıdur 64a/015
y.+ında 25a/010
y.+larda 26b/013
y.+lardan 39a/014, 45b/001
y.+ların 18a/015
y.+larla 17b/018
y.+una 11b/007, 43a/014, 43b/001,
56a/011, 57a/012
y.+unca 21b/009
y.+unda 15b/005, 42a/001,
42b/002, 42b/010, 60a/007,
62a/013, 64a/014, 64a/018
y.+undan 11b/013
y.+unun 52b/007
- yoldâş i.** Yol arkadaşı.
y. 12b/016, 15b/015, 44b/017,
67b/001
y.+dan 33a/014
y.+ımı 14a/005
y.+lar 18a/016
y.+ları 14a/002, 17b/012
- yonul-** Yontulmak.
y.-muş 20a/014
- yorgân i.** Yatarken örtülen, içi pamuk,
yün vb. ile doldurularak dikilmiş
örtü.
y.+ıma 10b/001

yön *i.* Cihet, taraf.
y. 58a/007
y.+ünden 45a/021

yu- Yıkamak.
y.-mağ 53b/009
y.-mazdı 4b/018
y.-mazsan 30b/020
y.-ya 36b/010
y.-yalar 42b/009

yuğaru *i.* Bir şeyin aşağı kabul edilen kısmına göre üstte kalan tarafı.
y. 3a/010, 53b/001

yum- Sıkıp kapamak.
y.-dı 17b/015

yumurda *i.* Yumurta.
y.+sına 62b/016
y.+sını 62b/015

yumuşak *i.* Üzerine dokunulduğunda çöken, çukurlaşan, eski biçimini kaybeden.
y.+lık 33b/003

yut- Ağızda olan bir şeyi boğazdan aşağı indirmek.
y.-dı 14b/004

yuva *i.* Ev, aile ocağı.
y. 14a/011, 14a/014

yük *i.* Bir insan veya taşıtın taşıdığı şeylerin bütünü.
y. 11b/006, 11b/007, 43a/018
y.+leri 41a/015

yüklen- Taşımak üzere eline veya sırtına almak.
y.-meyüb 30a/020
y.-ürsün 19b/001

yüreg *i.* Kalp.
y.+im 46b/004

yürü- Adım atarak ilerlemek.
y.-riz 18a/004
y.-rken 20a/010
y.-rse 40a/019
y.-rsün 54b/010
y.-ye 7b/016
y.-yüb 51a/020

yüz *i.* Çehre.
y. 4a/016, 7b/003, 7b/015, 15b/012, 25a/006, 62b/006
y.+den 1b/005, 39a/016, 46b/021, 66b/016, 66b/017
y.+i 7a/021
y.+in 45a/011
y.+inde 46b/003
y.+inden 45a/020, 47b/020
y.+ine 25b/013, 29a/009, 40b/018
y.+ini 24b/019, 67a/010
y.+le 46a/021
y.+ümüzi 25a/021
y.+ünden 6b/015, 11b/014

-Z-

zâbiğ (A.) *i.* Rütbeli asker.
z. 60a/004

zabğ (A.) *i.* Tutanak.
z. 26a/010, 26a/010, 36b/006

zâcir (A.) *s.* Meneden, yasaklayan.
z. 25b/006, 29a/001

zâd (A.) *i.* Azık, yiyecek.
z.+ını 15b/020, 52b/008

zâde (F.) *i.* Doğmuş olan kimse, çocuk, yavru.
z. 20b/018

zâ'f (A.) *i.* İrade zayıflığı.
z.-ı 48b/018

zafer (A.) *i.* Savaşta kazanılan galibiyet.

z. 3a/003, 54b/018
z.+ler 60a/018

zāğ (F.) i. Karga.
z.-ı 54b/004

zāhid (A.) i. ve s. Dünyayı terk edip
dinin emirlerine çok titizlikle
riayet eden.
z. 44a/010, 61a/013, 61a/020
z.+ler 11b/018
z.+ün 54a/001

zāhil (A.) s. İhmal eden, unutan.
z. 14a/006, 44a/008
z.+sin 44a/021

zāhir (A.) s. Görünen.
z. 1b/001, 1b/017, 1b/020, 5b/007,
58b/002, 60a/002, 67a/016
z.+de 12b/001, 14b/001, 25a/011,
34b/013, 37a/002, 47b/020,
59a/018, 64a/011
z.+den 23a/021
z.+dir 25a/017
z.+i 24a/019, 25a/012, 29a/018
z.+ünde 62a/016
z.+üne 40b/013

zaḥmet (A.) i. Sıkıntı, eziyet.
z. 19b/021, 23a/009, 30a/017
z.+dir 17a/016
z.+e 29a/018
z.+i 20a/001
z.+le 36a/021
z.+ler 2a/006, 9a/009
z.+leri 22b/011
z.+ünü 60a/012

za'îf (A.) s. Güçsüz, kuvvetsiz.
z. 54a/005
z.+e 33b/021

zākir (A.) i. ve s. Anan, zikreden
(kimse).
z. 42a/003

zālim (A.) i. ve s. Zulüm ve haksızlık
yapan kimse.
z.-i 21b/021
z.+e 43b/014

zamān (A.) i. Vakit.
z. 6a/009, 11b/008, 12b/014,
14b/003, 64b/018
z.-ı 10a/012, 45a/008, 61b/004
z.+a 17a/020
z.+da 5a/013, 6a/008, 10b/004,
24b/016, 24b/016, 27b/008,
34b/011, 51b/007, 64b/019,
65a/002, 65a/003
z.+daki 53b/012
z.+dan 6b/013, 6b/019, 13b/003,
30b/013, 38a/014, 42b/017,
51b/018
z.+ı 11b/001, 11b/006
z.+ımı 46a/014
z.+ında 35a/001
z.+ından 24b/012
z.+ını 15a/007, 21a/001 infak
z.+lar 4b/006

zamīr (A.) i. İç, derûn.
z.-i 4a/001, 52a/012
z.+den 54b/020
z.+inde 59a/008
z.+ün 54b/019, 58a/020

zamm (A.) i. Üzerine bir şey ekleme,
katma.
z. 50b/021, 60a/020

zan (A.) i. Gerçeğini bilmeden ihtimal
üzerine hüküm verme.
z.+mış 21a/003

zannet (a.f.) Sanmak.
z. 29b/006

zar (F.) s. Ağyan, inleyen.
z. 11b/002, 14b/008
z.-ı 4a/021
z.+ında 30a/015, 53b/010, 53b/010

zarar (A.) *i.* Kötü sonuç, ziyan.
z. 26b/009, 28a/005
z.+ı 19b/006, 32b/021

zārī (F.) *i.* Ağlama, inleme.
z. 11a/021, 34a/004, 35a/007
z.+leri 32a/001

zarūret (A.) *i.* Mecburiyet,
zorunluluk.
z. 62a/019
z.+den 52a/003

zarūrī (A.) *s.* Mecburî, zorunlu.
z. 3a/015, 28b/003, 29b/009,
35a/018, 44a/001, 46a/020,
52a/015

zāt (A.) *i.* Kimse, kişi.
z. 6b/003, 65a/011
z.-ı 2b/010, 3a/016, 5b/006, 6a/015,
27a/021
z.+ı 21b/019
z.+ına 1b/004, 38a/006
z.+ında 1b/008, 1b/011, 37a/015,
56b/017
z.+i 37a/015
z.+undan 54a/021

zavāhir (A.) *i.* Dış görünüş, dış yüz.
z.-i 24a/010

zāviye (A.) *i.* Köşe.
z.-i 4a/001
z.+de 52a/015
z.+i 2b/021
z.+sini 59a/020

zāyil (A.) *s.* Zail, devamlı ve kalıcı
olmayan, yok olan.
z. 15a/016, 15a/017, 51b/005,
64a/002

zāyi' (A.) *i. ve s.* Kayıp.
z.+i 21a/008

zāyi' āt (A.) *i.* Kayıplar.

z.+a 43b/016

ze' amāt (A.) *i.* Tımarın büyüğü.
z. 62a/006

zebān (F.) *i.* Dil.
z. 58b/006
z.-ı 31b/011, 58b/014
z.+dan 19b/009, 57b/019
z.+ı 44b/021
z.+la 11b/021
z.+ları 42a/020

zebḥ (A.) *i.* Boğazlama, kesme.
z. 49a/002
z.+i 49a/008

zebūn (F.) *s.* Güçsüz, zayıf, âciz.
z. 14b/006, 46b/004

zecr (A.) *i.* Engel olma.
z. 25b/006

zehāb (A.) *i.* Gitme, gidiş.
z. 12b/018

zehr (F.) *i.* Ağu, sem.
z.-i 4b/003

zehre (i.) Çiçek.
z.+si 47b/006

zekāt (A.) *i.* İslam dininin beş
şartından biri olarak, sâhip
olunan ve belli bir miktarı aşan
mal ve paranın yoksullara
dağıtılması gereken kırkta biri ve
bunun yoksullara dağıtılması işi.
z. 55b/015
z.+ı 19b/014
z.+ını 55b/017, 62a/012

zekī (A.) *i. ve s.* Çabuk anlayan, zekası
keskin.
z. 45a/018

zekiyye (A.) i. ve s. Zeki kelimesinin müennes şekli.
z. 28a/015

zelel (A.) Yanılma, sürçme.
z. 29b/012, 34b/001

zelîl (A.) i. ve s. Aşağılanan, hor görülen (kimse).
z. 13a/006

zelzele (A.) i. Deprem.
z. 38a/001

zemîm (A.) s. Kötü, beğenilmeyecek (durum).
z. 63a/006

zemîn (F.) i. Taban, döşeme.
z. 4b/009, 7a/005
z.-i 4b/008
z.+de 44a/015

zemm (A.) Kötülüğünü söyleme, yerme.
z.+inde 16b/005

zemzem (A.) i. Kâbe yanındaki meşhur kuyudan çıkan kutsal su.
z. 55b/012

zenb (A.) i. Günah, kabahat.
z.-i 3a/014, 30b/019

zencîr (F.) i. Halkalardan meydana gelen bağ.
z.+ünden 56a/006

zerre (A.) i. Çok küçük parçacık.
z. 7a/012, 27a/009, 28a/007, 39b/001, 51b/014, 54a/003
z.+de 27a/013
z.+nün 26b/005
z.+si 66a/021
z.+sine 67a/007

zevâhir (A.) i. Dış görünüş.

z. 44a/010, 56a/018

zevâl (A.) i. Yok olma, yok edilme.
z.+ünden 47a/018

zevķ (A.) i. Hoşa giden bir şeyden duyulan beğenme duygusu.
z.+in 45b/001
z.+inden 28b/008
z.+le 37b/001

zeyn (A.) i. Süs.
z.-i 67a/013

zeyrek (F.) s. Anlayışlı, akli başında.
z.+lik 56b/010
z.+liklerine 56b/009

zidd (A.) i. ve s. Bir şeyin aksi, tersi.
z.-i 21b/005
z.+ın 21b/005
z.+ına 54b/016

zıll (A.) i. Gölge.
z.-i 4a/002, 12a/021, 42a/006
z.+ini 68a/016

zıkr (A.) i. Sözüünü etme, ismini söyleme.
z. 28a/011, 28b/021, 30b/012, 31b/011, 39a/007, 58b/001, 60a/006
z.-i 5a/020
z.+de 53a/004
z.+dir 10b/008
z.+ti 5a/006, 12a/008, 38b/014
z.+inde 26a/019
z.+ine 48a/014
z.+ini 68b/0012
z.+le 38b/020
z.+ler 39b/002

zillet (A.) i. Aşağı görme, hakirlik.
z. 60b/001
z.+e 29a/018
z.+lerinde 63a/004
z.+tir 17a/011

zinā (A.) i. Nikâhsız birleşme.
z. 35a/014

zindān (F.) i. İçine tutukluların,
hükümlülerin konulduğu kapalı
yer.
z. 14a/014
z.+dan 14a/015

zinde (F.) s. Diri, canlı.
z. 66b/004

zīnet (A.) i. Süs.
z. 67a/020
z.-i 67a/021
z.+den 48a/010
z.+i 13b/011, 31b/004
z.+le 13b/007

zīr (F.) i. Alt, aşağı taraf.
z.-i 66b/001

zīra (f.b.) Çünkü.
z. 14a/013, 38b/013

zīrve (A.) i. En yüksek nokta.
z.-i 3a/015

zīyā (A.) i. Işık.
z. 7b/010
z.+sı 7a/016, 31b/005

ziyāde (A.) s. Fazla.
z. 12b/004, 12b/004, 19a/009,
23b/005, 60a/008, 62a/012,
66a/006
z.+ce 39a/008
z.+dir 19b/008

ziyāfethāne (A.) i. Misafirlere,
yolculara yemek yedirmek üzere
vakfedilen kurum.
z.+sünde 42a/007

ziyān (F.) i. Zarar.
z.+ına 55b/016

ziyāret (A.) i. Bir kimseyi veya bir
yeri görmeye gitme.
z. 2b/020, 46a/014
z.+e 30b/005
z.+üm 46a/013
z.+ün 55b/014

zor (F.) s. Güç yapılan.
z.+la 14b/008

zuhur (A.) i. Meydana çıkma.
z. 1b/017, 6a/009, 65b/012
z.-i 6b/019
z.+da 1b/012, 4b/015
z.+u 7b/008, 64b/008

zulm (A.) i. Adalete aykırı davranma.
z. 20b/002, 29b/017
z.-ü 34a/020
z.+le 34b/013
z.+ün 30a/001, 34b/001, 34b/008

zulmet (A.) i. Karanlık.
z. 34a/006
z.+de 34b/001
z.+i 30a/001, 34a/020, 34b/001
z.+ün 34b/012

zulūmat (A.) i. Karanlıklar.
z. 57a/017

zübāb (A.) i. Sinek.
z. 49b/009, 60a/008, 60a/009

zücāc (A.) i. Sırça cam şişe.
z. 48b/017

zūhd (A.) i. Dünyaya rağbet etmeyip
kendini ibadete verme.
z. 52b/007, 61b/012
z.+ünde 19b/017

zūhre (A.) i. Bir gezegen adı.
z.-i 7a/014

zülāl (A.) i. Tatlı, saf su.

z.-i 2a/016

zülfi (F.) i. Saç lülesi.

z. 66a/017, 66a/017

z.+de 66a/018

zümre (A.) i. Topluluk.

z.-i 5a/005, 6b/016, 10a/009,

51a/002, 53a/007

zünüb (A.) i. Günahlar.

z. 20b/014, 21a/005, 36a/018,

59b/014, 60b/012

z.-ı 60b/011

z.+da 19a/002

z.+dan 35a/019

z.+la 39a/018

3.4. ÖZEL İSİMLER DİZİNİ

‘Ālī El-Murtaza 9b/004	Necmeddin Kübrī 39a/004
Bağdād 30b/001, 20b/020	‘Oşman 9b/001
Beytü’l-Ḥarem 31b/019	‘Ömer 9a/018, 14b/014
Ebi ‘Ali Dekkağ 36a/002	Rasulullah 8b/014
Ebū ‘Ali 56a/018	Selman 26b/017
Ebū Bekir 9a/015	Selman-ı Fāris 68b/0017
Ebū Cehil 26b/019	Şuheybī 26b/020
Ebū El-Ḥasan 9b/004	Şuheyb 68b/0018
Ebū’l-Ervağ 7b/013	Süleymān 5a/008, 49a/006, 48b/019,
Ebū’l-Eşbağ 7b/012	14b/012, 49a/006
Fārābi 56a/018	Üveysī 2a/017
Fuḍayl 26b/013	Yunus 5a/006, 20a/021
Ḥāfızu’l-Vağār 33a/012	Yusuf 5a/007, 18a/012, 8a/015,
Hemze Beg 55a/002	20a/020
Ḥoca Ağtar 66a/008	14b/014, 20b/009, 17a/021
İbrāhim 4b/019, 62b/018, 62b/018,	Zekeriyya 20b/001
22a/014	Züleyhā 17a/021
İbrāhim Ḥalil 14b/015	Bilāl 41a/009
İsrāil 41b/016	Ḥicāz 26b/021
Kitābu’l-lah 57a/015	İdris 14b/016
Ḳudūs 37a/019	İlyas 12b/017
Leheb 33a/018, 16b/017	‘İsa 5a/001, 5a/009, 14b/016, 38a/018,
Mescid-i Akşa 30b/004	38a/020, 38a/020, 60b/011, 38b/001
Mevlānā Ḥüdāvendigār 66a/009	Ka‘be 55b/008, 55b/011, 31b/016,
Muḥammed bin Es‘ad 41b/019	31a/014, 66b/019, 30b/003
Muḥammed Rasulullah 9b/013	Ḳureyş 7a/005

Medine 37a/019, 9b/003, 59b/007,
30b/005
Mekke 7a/005, 5b/007, 30b/005,
31b/016
Muḥammed 26b/018, 28b/016,
38b/001, 7a/005, 50b/020, 9a/013,
68b/0016, 65b/013
Muḥammedī 5a/005, 10a/004
Muḥammediyye 38a/013
Musa 4b/021, 14b/016, 41a/012,
68b/0014, 12b/016, 68a/014, 59b/007
Şam 4a/004, 6b/009, 30b/003, 30b/003
‘Uhūd 22a/003, 50a/006
Ya‘kūb 18a/012, 5a/008
Yecūc 20b/003, 20b/006
Zülkarneyn 20b/005

3.5. TIPKIBASIM

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بر او بود و توفیق و عافیت صحت و کویک کویک نور خورشید آفتاب عالمی بر او
 چشم بختی بس علمه ناسم حریف و محرم خلقه شفقت بجزین حتی بشارت
 و عقاب اولیای طایفه اهل البیت با آنکه فریاد خفته با او طرب و جوش علی اهل
 حسین ارشاد دادند اندر و گمان و امانت چنانکه ابرو از آن کلاه
 دور شایب و سکر و روجان نکرید و با او یکبار و معاندان از آن
 ز شفق و غنا که ابرو در خستند کز کز خلقه دور اند و در جوی
 کوی جلا جسته کوی اندر بر اندر بر کز و در کوی که خاندان خاندان
 و اندر بر طایفه در ساغانه نشان و در اوصاف کز خاندان خاندان
 هر بار بر و کوی که در دستک باد شاهان را بر ساقا جبر و شک ساقا
 لرزاید و خیزان ملک ملک خرد خرد لرزاید هالیت کز شک
 فاسل را بر و کوی که اولایتک عنایت مبدل تنک عمل سل را بر سید
 سر زینک سر زین را بر و روح عسکرتک مهتر زینک خصوصاً
 اطر فای شوی بر تنی که تان عاق و خاندان طویلی بی نام صابر
 ایوان نبوت و مهر همان نبوت شاه عالم عرض ملکوتی و ماه جزین
 عالم جبروت مظهر لر فیض انبیا و بیع ایجا فیض انبیا
 سحر زلزعه و سر فریوان و درت قلب فلک رسالت
 و سخن منطقه جلال عماد بنیا نایم و با او بیست و هفت آقا
 دیار حینی اصل الصی افرینش و فسطاطم زانوش و نبینش مرکز
 دایره دولت و حکیمان و دایره مرکز جادیت و کامرانی بی شوی
 اصحاب توحید و معتقدان بر لب جزیرا متمم بیست و هفت نبوت
 و معارف دانش طریقت سلطان سیرت قرب و روضه و خرمی

نص

نص حادث و ما حیل که سوسله محاط عالشان نکرده و معاهد
 جهان فرمان قورق اندر بر و بار آتایک ملک حکم بر و در بلخ
 حان اولیایک منصرف از کفایت استخبرتی اجبر جرت
 قائم است که توفیق منی و خیر و خیر و خیر و خیر و خیر و خیر
 و خیر بار ایوان عنایت و حواس و رضای کجایی و همیظ فو فی جنت
 حجاب کوی که سما یقینی کوی که هالک کینی و میو خطب انظار و معاد
 حله و مهر و وقار فصیح لسان فصیح جنان ستار ایوان و نور هر
 دو دیوان بوشان کسوی محبت و خشنای شریعت موی کالیخ نصفا
 و بلبلای بوستان و فاسر سوسله کز و بی طرب سوسله بیغور طفر
 ذات دین و دروغان صفات هالک طرف الساقین و التعمین و
 صحیح سلاله و التعمین و سنجانه لعل لاله و التالطین
 و مستبح اما جلاله و الخلقین و رفع الوی که توفیق العلیا و رفع
 ابیت الشریف الطهارة العز و صلح لسان الفاطم السامع الایزین الطاهر
 و التالی بر سیدنا الانبیا و سلاله صفیا لیس سیدنا و مولانا محمد
 صلوات الله علیه و علی العیال الطاهرین و التالی لعل لاله و التالطین
 الشریک الطاهرین و سلاله لعل لاله علی سلاله کز کز کز کز کز کز کز
 نور کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز
 فلک و لایق با تان برادری کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز
 معقور سنان عخان کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز
 سرای و در کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز
 معوض زاده کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز کز

اصطفا علیا

و انبیا و الفسح

بروا سیک هر زبان و چهار جا را در آسمان عرض ایشان که هر طرف از آن هزار
 در جان نفس و منازک فرورد . و در این باب که کم و احسان کند هر
 کوشش با بیلبیک کوکب نصر و بجم نظرد . سید بنی کبیک
 کر سبب ایجاب نمودن اول آن ثواب ثواب نبوت که هر بوی بهمان
 آرا اولیاید . و غایب عنان که فضایی است از آن تزیین اولیاید
 اقامت بسیار فنون هر سبب عنان را در معال اولیاید .
 تصفیه انوار و رنگ تا ادای ساعت و سعادتی و توفیق را برین .
 واقف حقوق غریب علیه الا ترحم مرکز آن تحقیق و معرفت را برین .
 دایره انقطاع غلامت که از آن بچوب درد و نظیر طایفه
 و اجتناب دستان سواد و بقره و اولیاید . شرح مطهره تمام حاکم
 شریعت اولیاید . طریق توشه هفتاد و هشتاد و هشتاد و هشتاد
 غلامت که در وقت شریک منطبق می هر از عقود و حیات دلایل داند
 معلوم است . معال نه از عن طیفیک مزاج معال بولایه بیجهان باغچه
 هوایی خدای الیاید . حرکت ذریعته است که ثابت قاور . التالیف
 در طایفه شریک . و حکیم دایره شریک سال اولیاید . هر یک در وقت
 پیشور . سن اولیاید تا علی منقبت من کم مشفاد و طریقه مطهره
 دقایق توفیق اولیاید . و مغرب بارانیک می جمیع معرفت دینی اولیاید .
 مال توفیق می کام شریک دایره . خطا انکال و استی اولیاید .
 واقفان معال و امانت طریقت که منطبق فقط اولیاید و اولیاید .
 و جمیع صفات هر چه جامع منقذات افاتح تحقیقات اولیاید .
 و اسرار در روز برفوش حاکم بروج در حاکم تا توفیق اولیاید .

بالحق

باطنی که در این کیفیت در ملک طوبی که کمال کمال کب سینه
 نفس و قلب و روح و شکر بود این مازن بالا خطای البرود . نفوس
 القهار در جوار روز سعادت که اختلاق مناظر نظر حسی و انقباض اعضا
 احکام نفسی قیاسا تملک عرضی است و در در . و انقباض مدار
 اقباض صحان قلب و در رنگ تا ساق عرضی حسی و سطح غلامت خطی و در
 بلوغ و نیاید و در در . سمع قدامت احسن سعادتی اولیاید . و تبت
 شریعت بر وجه اولیاید . سعادت سیرک شود مرتبه ده دایره
 کاه و لوی که بر یک . در مقام سمع کجین عرش ایش بر یک . بلای
 دم اولیاید بود بهان خودی که در قلوب کمال قلوب فوسلی اولیاید .
 سن سق اخلاقی توفیق من کم . عشق عقاید با طایفه طایفه ای تا احوال و توفیق
 غیرت شرفیک ایله شیخ ایله . کتب حکام حکام نبیاء مافیه بر انوار
 اقاد اقامه شریعت منکمال شیخ ایله . سن اولیاید حق من کبر عیاج
 طریق حق عالیله در بروج غبار اولور . و برنجاج در شک بالانواع کل
 هر دم . انکیار اولور . مای بل سکال ککک لغو کربیک بیانی فیضایم
 و انکال امانم . اولیاید و روشی بالاک بولید رنگ نشانی کفر و عجز
 سبب بزم و صلح بام . وجود لایله سبب خذایله . اولیاید .
 وجود ک شرف سبب مرغ ایله . منافع فو قه . کفک ساعت سعادت
 کانی جوج سخاوت اولیاید . وجود جهاد کمال اولیاید . و جهان
 وجود کمال اولیاید . سنای نفس خیره مایه حسی در . و سق
 محبتی بیله خدای برین در . کمال ک با نسیج ظلم برین اولور
 قور که برین منک . بریای برین عرش اولور . ابقا توفیق بر سبب حسی کمال در

بسم الله الرحمن الرحيم

زاوره فرزند امیر کوه در . بوق خمیر مهر کوه مشعل را نه علال اولستان در
 خلا لوله شرعک پناه بنیام اولشان در . صبح اولونک اشکجه رشتان
 اولور . کفر ارشادک ایر شیمک ایمان اولور . غزنا هره خرابور کبزر
 طوق شاه هر شمشک بوی کبزر . کل خ شوی جوی صبح خیزوه کلش نی
 شپستان شمع روش نی . کیم آل کجک خفا جی شپستان . واناسکریک
 عالمک مصیبتی نیمن . عشک زنجیه شرف نوزادک بولاینجی نامر
 کرسیک وسیعته مصیبتی کیم . حال اولنجی نامر . لوح معام و حک صحیفه
 ایخان بروقا اولویار . قالد اول اول دند ک سنک اکلانی اولویار
 ختایک حال ایقتا تانای نام خفا تو کرم غزار اولور . وفضلک کلش
 ایخان هر بر اولویار کیم بر اولی غزار اولور . نهضت برنی الفانک تقیما
 نینجان بر اثرور . ودروخ سوزنی عاشقک سیدای تنور ناز
 بر شردر . کینا سقف علمای کبک کیم ان اوستان پاسبان ظالم یز
 دوانک اولویار . بوجیس منبر تقالین حضرت پاید اسمان او زرنان
 خطیب طریح سیری مار خک اولویار . کلمه قوی انتقام شوک عالم
 لر معاری به تیغ بزق و چایک سوان اولویار . افتاب لم تابش
 کلر بود که تشبیر اکایک ایچی قالد سوس خفا که شهر بار اولوب در
 ذهره ما چهر سر آنک کلستانک بر وطیب بوی مفری در . و تروینه
 کایه بر جالانک دیوانک دستورک صاحب دواترید . قمر یز جوهر
 نعل کلک شیدر . بر اق جالانک در . کویک قیامت صحیفه نشان
 سعاد کلک اثر لود کما درونش اکا در . حال حال اولور اولویار
 و نوظا کشت زار و لولک اولویار . اسکر سطر کلک بر ایستار
 بیست

بیشه افلاک کرسکی که طی میوب چمر . و ندر سیاست فریونک بر کلانده
 مدله دی که کویک صحنه استیلا یاکو نکرز . میزان عدایک ایچی بر نزارو
 د سیرتال . عقربک پیش نهرا و در مرم دشمنک کجکله . قوس بر نی و
 هر مریایه کجوب اهلک هانق تیراید . و کجک بر جیایه کماله صفوی
 اسار دایو سنای دیلاید . دلی بر کبک مادی کخر جو کدایا جراد فیض
 ایچی حرم صیونی یا غایه . و خج بر جی لایم کیم عفتک و زانل
 بخت اهر . که سیاحت ایله اهر . اسمان استانه خاندان ایوب کور
 بختی تمام خرم اولشان در . و زینتی فرقک در حاله لغافلن جشمند
 چشم لر بر غم اولشان در . هنوز زاده اهر روی زینتی او زرنان متوق
 واقفاده . ایله سنک صورتقا انک دسترخ الفانک معال
 و آماه ایله . هنوز مرغ بلایر ای جان . و خزر دستان طوطی وان
 قفسی بالادور . و هنوز قال جعفر ککی . صنوف نظار
 دیلیک بالار استه . و خرم اولمشدی . که لیت بر هم حال تیغ صغ
 و جوجه ده سیال اولشکی . و سنجاق لشکر سالانک و لیت هستی ان جوی
 اولشکی و صورت . آنکه خاش آوه علی صی . الوح طوی ظهن دره
 قش اولمشدی . و هنوز نسور پائی کافا کیم ایچتر طیف . سلح
 افواج مالایک بشتما شدی . کراف عظمت و جالاک و بجای طوشتی
 و دراهه اهرت کمالی عالی قیادتی . هنوز نوح کیسے تختی پاری
 که بالانک لحن و انا مالک استند مغزوی . شو و قالد که اهر پوختی تیاره
 او ده اولمشدی . سنک و حکک هستی اولده ماه اکیتشدی . شو
 و وقت که موی طی میوب ارلی جرم سنک قوس قمری . سنک جالانک

دعوتی طوطی است که در میان آنک و دیگری حامله است که در شرق و غرب این
 اویشت کرده و جمع افطار عرض شریعی باشد که خاتم ابی اوسه
 کرده و سره فریاضیا اولسه کرده و بر لایه ای که فیلم لاشی ذکر اول
 ترکه فضالی ای ای که اوله دورک عرفاسی ری که کما صی کشف کرده
 اصحاب تنجیم که کما ارباب کلمات کرده ارباب تقوی که هیچ ترده
 واضطرب و هیچ شکر و امتیاز بدی و غیره اوله قرآنه قطع برچ
 ترن اعظم وجوده کلور و اوله صوره حکیم بر غیر لطیفه مطر و لایت
 بولور اوله درج البتبر صاحبه و یک بولور و اوله زمانه اوله
 زنده بر یکجا زمان ظهور بولور و توفیق افتخار البتبر شمس سعادت
 طالع اولور و هلالیت کنداره لایه بخت سیارات اولور و
 سن اوله اکتاب بیج آمانه مه افلاک فضل ابرحسان وجوده
 جریغ چشمه نبیش کلید فتح باب افیش رتقه آموز سر لایه ای
 جهان افوز اقا له و حاله لوت قی قی قی لایه ای ام شرح طرز
 روز کاره علی الختین تاج سرور سن میال الختین بیخیزان
 سن اوله سک از فرس که شلی و ققانه بریکه نانه ذات شریفه ذات
 عبد منان فانی وجوده یوب ظاهر اولور و سن اوله خوشبخت اولور
 که اوله ماهی بریکه ملوت موت لطفه مطر بیها شمس و طالع
 ابروج باهر اولور و مشاه و دلوجان سکنانه بساها ماهی و بی
 شمس عقاب و مرآت قاطنان کنداره کور و روح و لاسا و فوج جان
 شکارانه عرفا بنون و لغنیه قوت حق بوی و عقظ اولور و
 و جبار بر لایه ای کما شفاق و مشاهدات و سر ارباب لایه ای کما شفاق و مشاهدات

اشل

انفراتق تخیلات حیات و اضاءات معارف روحانیکه ان شعاعه و فاع
 و شعاعه صفایه هر وقت مستضی و معنی اولور و سن اوله موی
 میخی الکت و سن اوله موی فیض الصفات و سن مبداء کونین
 برده جهنم کوفات سکرانه خر موی کمانه قاتل اولور و عرض
 میانه کلمات جی لاکه شمس ارحمت اولور و شیعی معارف کور
 بیان قضا و قاس و قربان قوی وقایه الطفال مصنوعه کور
 خالق و ایلین سلسله ایال و ایامه توبت ارباب سلبر و جبار
 و کشفای کمانه تقاضی و شیعی و ارقام زاده کمانه برنجان لایه ای
 رایحه طالع موالدانی صفات صبح و شاد رنات ارباب جزیره
 سنی که بر روی کمانه جینه خالی اوله واقع اوله مشاه و سن
 کی بر فرنگه لطافت نیل اوله و طهارت ایضا طیبینیه اویه
 و صفایه بنییه اوله و نون سینی اوله و شیعی جیبی اوله مشیه عالمه
 قضاء وجوده قائم بصحمتش و شیعی زمانه بروکه حاکم روزگار
 هر لایه ای و تقاطع روز شب مطهر دست تقاطع بر شیعی بیبار
 قاری طیبین قباله منک الد مومنا شمس و سن سبب بوز نانه شمس جبر
 ایامه او سناک بویک دانه دیمین و سن سبب بختنا و شمس
 عالیه ار سناک مستحق هر زنجیر و تعظیم سن سن شمس سعادت شفا
 برن که طالع صبح سعادت و توفیق آثار فلاحه و جین و حور
 نانه حیرت ارباب آتیک و سن اوله ای که نانه که شمس ظهور لایه ای
 سناک اوله اوله ای حیات سلحت بخت ارباب ایشا نانه ای
 سن شمس صاحب دولت سن هر که سنوک شریعت کرده تمامه ارباب

دور دولت اوفد . و هر کس که سرفک می افتد بسا غنچه های لایق
دور عزت اوفد . هر کس که سرفک متاجرتان برسد و ز قضاوتان سهوا
اورد . و هر کس که امر معاذرت ایدر سعادتان عهد او بود . هر کس
که بیعت اولی بر عهدی صفا آورد . و هر کس که بیعتان نماند او بود
یا او بود . سن او حمال قریشین که کار بیعتان طغیبت جمالی سلیم زین
و جمع سادت ارضین . مقالیم جمالی منقره اناک . و سن اول اول
عزیز سن که عیازت ایشال بیو عیوب صفا ایدر ایت . و سائر عیوب
مفارق شرق و غرب اوزینیه بر قاتک . سن او طایحی است که خاق
که یکله خلق عالم حرم ایلوب عرض صفا ایدر جمع صفا شفاست
ایاب انتظاری قو تر سرفک کرد . و سن اولی عیوب منقرت که مقام
جمع مرتبه سندان کو شرافت کله استغی قو نقیوب کنایه یار کله
قاج ناری ظهور ایدر سرفک کرد . سن برده ایدر کله برده ایدر
شوق انا سرفک اصدافه کله ایلوم و جمالی ایدر دینه یار کله کرد
در کله به اراج آورد . و سن برده ایدر ایلوب که برده ایدر
نقحاکه درین کله از کلت و طایف دینی . ده هزارت هزار ایدر
نقح ایدر ایدر . عالمه سرفک ایشالی و ضیای قو عیوب کله در
جمالی ایدر سرفک شوقی و صفای ایلوم حیت کله در . قامت باقیمت
سالت کله استانتان برده ایدر ایلوب دور دور . و بر ایدر ایدر
میان و جهان و زمانه که در عیوب اولی ایدر . داتق قو عیوب جمعی
اهالی ایدر . و مخالفه سرفک عیوب ایدر سرفک . سرفک ایدر
شده ایدر ایدر سرفک قاتک ایدر نوبی و لکه خود ایدر ایدر ایدر

عرق جمعی ایدر کله عیوب اولی ایدر سرفک و عیوب . ایدر و عیوب
نارنج جان آورد . مططره مظاک حیدر ایدر عیوب ایدر . هر کس
که بر قاتک سندان ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
نیقظ انتقاد . و صفا سرفک نقش ایدر شرح ایدر . خاک دیک
منقرت ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
شرفک مرتب ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
شرفک ایدر ایدر . هر کس که کتاب سرفک ایدر ایدر ایدر ایدر
میان ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
اصال ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
مکان ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
عشق ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
دور ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
اولی ایدر . سرفک ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
نخاح ایدر . سرفک ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
ایده ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
سرفک ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
دل ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
ان ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
نور ایدر . و صفا سرفک ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
مال ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
صلح ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر

لشيء من من هادي بياني شريعتين من اوله طاعت من كرت
 كرفع اوله حجاب جبين النكاح برخط خطاه او قوتك الي
 سوا رب العالمين مرفوقه ساني حاله او قوتك كرت فان اوله
الي العوز الفقار جون حقان سكا اهلا واندي هداية هدايت
واشاد مرفوقه خطايك اهلا يا قوم اتعوفي اهلا سبل
الرشاد شوقوم طابعه او لا يخطي قال النبي جنت بلقي
شوق طابعه اشدي عناد الاي وظف قال فلوننا قاض
يسر سوركا بشارت الاعباد مخلصين ان حرمه نطقه فرب
من الحسني وكاه او قودك عبرت الانفاس ان لك في
الحق ان تقول المساس من بوقا رساله ياردي هدايت من
ذات سنه ديلانه اولوب درر من بساني في عنديت كواهان
سنك سلسيليك اولوب درر مهراكي من خشم سيادك قال
جامك فرالله نور وكباب مبيتا ونار خروس سحر سعادتك
واندنتي بلح العالمين دفع عنديت كيني حقان هدايت اولوب
درر واهام قباد رويكي وصفن بوضوح وانا ملج
خبر صحیح دروحيك نعمته انك اعانك عطفه فخره كباد
شريتك عمودك بياني كوكان موي جبالا ويحيه الاديبي
و طريتك شونك برهاني ده مرفوقه وندنت اولوب الحنك
قال توك شايكي لو اولوب تاج وكاه وسطوك هيتو
نشا الجوز اهقان افانك كرتي يقول اوله لاله لاله دوئك
سبحانك اماني لو اولوب يوم القيمة تيري مركه شمتك

عالم

عاليت اوله ما خلق الله نورك بلا نعت كلامك اشار اوله اعطيت
 جوامع الكلام حروي وعظمت جلالك دلان اوله نصرته بالترجمه
 شهري كاه صوره خردوير انما ان شرمك وكاه حقيقه
حقيقه قودت كاه كاه روي ومويك قسم ابي والنهي والبال
اناسي بشارت القوم نوليبي لسوق اعطيك رنك تقوي سبيد
مدل دستك دليل وسبح يا كرتي ترجانه محاهل ابي
تقويك والليله قباد حق قسان مرتك بيانا فاني عابك
رتك وما قاني ودروز خزان سعادي عيان انا كرتي والخبر حور
لك من الودي مشاق دعواته تسيله ابي كاه كلوي لوك انم
لني كرتي كاه او ثورك وقد حاله انك يضيوت صدارك
عابقولون حادي فوجان مويك ابي انا اعطينك انك اوله
مويك شمن مروي كرتي ان شانتك مويك مظهره انك اوله
لبغوه لسناك فانما سواه بسناك لتشره لتقوت ومعني شعاه
جرع سواد عاله شانك وكي برنك خالتيه بوجي سناك تقوي
ذلتوك انفق ولتخش مني العرش الاقار وشربت بجهان اركوك
تميه سبي كوك بايها القير حرقونين بالفتك شفاف سبي
آيت مبيت عيسى ابيعتك بك مقاما حور وفتحك ابي تقوي من
انما نكحناك في حيا ان الله وما كرتك يضاها النبي يا ايها الاديبي
انما صلح هلسر سلق سواك الصوراي سناك بالبيهر ابي
وعاليه واعلمه اعظام حوض ابي لزان سني مشر مشر وارواح
مظهره حروي شربت بوستانك بوبل كوجاي وكاه لاله

نشا العرش ابي

کویک اولور . بولام که اگر غرض ویرا ناکشیمه کجک اولور . برحق
 سخن اولور کجک اولور تا نیه ایدر . و برحق که الاقیحی وید اخلالین
 بر ایدر . سوز برضت دکر زایا اولور . قیلد و کین دورور . که اولور
 نیچر مجلسه اوقاقجه . دعا و سب اولور . وقت اولور که بر
 عامی مقبل کینهلون کور . براغری قویک . ویدی طایفه یزوش
 کلور . اوقاف دعای کور اقل شوق اولور . بر بزرخه و
 ایچ مضائقه دن قورنار . فقیر غریب مقصد الیب . اوچ
 دشا ای مقال ای اقل ایدر . مطالع و مصلحت آرن اولور
 قضیع اقا که اهل ایدر . اقله حضرت کمال توفیق عیاض اولور
 وارواح مطهرتک و صائیر بیگانه . بر قاج ایچ لیجنه بر
 قضرغ نام یازوب قریب ایدر . حق حضرتک نوع کور
 هنر که خاطر کالای سوز ایدر . که اولور که بر مجلس اولور
 و خیار ایدر . که صیغه ایدر . و دوزور . معانی کور
 بن بخر ایدر . معارف دکر و کور غریب تقریر ایدر . که
 اولیغ . بر ترکی کب کیم صوقلا . اقا جامع اولور
 حقیقت . هر طایفه حضرتک . دیو خیرک دن موقوف دورور .
 انا اهل کور . بن ایدر . ذلک بر قصد ایدر . اکل کور دورور .
 اساییه طوم مشایخ اوزیریه اولوب در . و بنسای طوم اهل
 اوزیریه قونوب دورور . چشاق حضرتک لغویا . و کتال غریب
 التام . کور که جمعه ایدر باغله بوزاقه کلستان و زقلم . فتح اهد
 سوزی ساز اولور . و در اسلایه بیگ و زواری و ذی اوزار
 سوز

شقا زینای برورله چوش قالم . ذمال سوزم درلر خلق کوش
 قالم . اکل طاقا اینه بر قندیلر ایدر . که اول اهد شوق کاشق
 بصلام . روحانیان مجلسه بر شمع درم ایدی . و عشاق کجک
 نام یازدم کجک . دل بلبله بر کال عشاق کور . و سب بر
 دل کور کور . جان طوم سینه کور کال کور کور . بر
 دفاتر کور کور . دامن خرمای کور کال طوم . و
 پوک سخن کور هر لجه دوست ایچ زقار قالم . پس کلام
 ایچک بر کیشانا از زمان ایچنه بر بوی کب کور اکر . و
 ارسلان اکل اولور کور کور . پس نه اولور کور کور
 حق اهل ایدر . سب و صفت ایدر . ۱۰ خلاق باغله نصیحت
 بر کور . و قیوم ایدر . که دینا ک فاسدن کیشانی ایدر .
 نفسی کور کور کور کور ایدر . که اهل کور کور
 و که صفاتک ایدر کور کور ایدر . که کور کور کور
 ایدر . که کور کور کور کور ایدر . که کور کور کور
 که عقلم ایدر کور ایدر . که اهل کور کور کور . که
 نقال ایدر . که درویش کور کور کور کور ایدر . که
 عاشق ایدر کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 اولوب عارف کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 مقام ایدر . که کور کور کور کور کور کور کور کور
 اهل کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 سوز ایدر . کور کور کور کور کور کور کور کور کور

اما اول كتابي في فصل قوم دباب قوم . لكي سوزند زخم كبري سگام .
 معالي جاني و زوب الفاطم جانيان وقتا نيم . بزوف باشان نيمي
 زياد و ديگر نيم . چنين قلم اول و زوب جانيان متوج اولم . ها
 تقديس ان هزين و نشانرا اول و پير . اني خيزر ايام . هر وقتان خاطر
 حق لطيفانه قسم كلوسر ني يانم . بي دكلر كلر سعي ابي بري يار
 بومي جزر . بس و نيته ان خيزر تا كه انبال قالم . حق حضرتان توفيق
 عنيت استماعا قالم . اتفاق بوي ابي حق ابي الخيزر جزا بوي
 ايرشدايك تقديسه اهل التملك ذكر ابي و نشانرا اول و نشانرا
 خاطر كلانكي مشايخ مشهورم . و انك نشانرا برز تقير
 قلوب اوم . حق اول و زوبه كاشوع ادم . اخلاق اخر متيقا و
 ما يوب اول اسلوب بر قالم . انبار قاج عزيزك ساقبي با الخيزر
 اول و اي . اول و قتله برو هونر يا زما دي قالاكي . بس و زوم
 قرائن اول اني جزا بوي م . اول و سعي بر كتاي بر خي قالم . حق
 حضرتك الطاق و عينا تيرانه . اول و اروح مقدسك زك و حا
 يتلر ناله ايام اولم . برو قتله اول و ساقبي خي تمام ايام .
 چمك كتابي انك توفيقه اختتام ايام . اندير جيب : **دنيا با كافي**
 دنيا هزاره و غار دره . خذله و كلام دره . من اي قيم صانوت
 اولستيا و دره . دنيا مخرمه و قلم . دنيا قلم حستقانه دار
 سلام و كلام . و جاي قلمت كلام . سگام نشانرا اولم . چيز
 عنان اولم . منظر موفور و منجوي موفور . ضوي آفاده
 و ظل زانار . دنيا كمان و قلم دره . هر دم غمخاني اندير اولم .

دنيا

دنيا ظاهره بر جاني حضرت رخصت شهنشاه . و حقيقتا بر جاني
 قلم و درك طوطي . قلم اولم . هر گاه كه دنياك حاله تديري
 اولم . البته اواندن انك بر جاني اولم . هر گاه كه مدينتان صفاي
 نظره زياده اولم . البته اولم انك حضا و حسيه زياده اولم . هر
 صلوكه . بافتك حقيقتا اولم . هر صافسي كه سرك و دنيا اولم
 كاره ر . نيمي غمخسار اترسي قلم اولم و بج غمخانه با تلم صبا
 حق اولم اولم . دنياك هر دم حكايمه اولم . هر صبي مرمي
 ستم اولم . هر جسي ملبوس اولم . هر خيزر ملبوس اولم . جاني
 موله اولم . و جاني اولم اولم . هر استقامت انك التبر اولم
 اولم . هر رخت مشفق اندير اولم . جاني انك
 جانيك قوما انك اولم . و دونه هيج بر و ر و نيز انك اولم
 دنيا انك كيشه انك اولم . و انك انك اولم . هر اولم
 دنيا مرمي اولم اولم . و مشرعه مصائب اولم . مفرج جامع
 اولم . و جيره . ملامع اولم . زمانه مومنان اولم و مومنان
 بر گاه اولم . دنيا مومنان اولم . مومنان اولم . هر گاه
 دنيا مومنان اولم . موسي ناسا مومنان اولم اولم . حضرت
 الياساه . دنيا زاري كشي . دار اولم . مقامي اولم انك انك اولم
 دنياك حسيه هانه زهار اولم . و فاني انك انك انك اولم
 دنيا نيز سرب اولم . و امار حيايت كرا با اولم . **فوج نيمه صل**
تو علم حاصل صوم نيك دنياي نيمه باله . و جاني نيمه باله
 ايتاري . لكي قابولي اولم . بر و انك اولم . دنياك

لذاتی که می بیند تعباتی در حق غارت احق است از آنکه آن را بشود.
 هر چند که در قیامه صاحبی شتر او بود. البته عاقبتی موزنی و شتر او بود.
 آنکه ایند سیله الافر. شو که عاقل و شرافت او بود. دنیا که شکر است
 او بود. و حوالی مکتب او بود. انان مقال اولان مایل او بود.
 و انان موی سر او بود. معسر او بود. صاعا اولان هابط او بود.
 مصیبا اولان خابط او بود. غیر او اولان ذیل او بود. شریف اولان
 زین او بود. عاقبتی حیدر او بود. سربازی عطشان او بود. عا
 ظری هاب او بود. بقط نازی نام او بود. فاقا نازی نام او بود.
 و اجل بر عیاد او بود. نه صایقی صایقا او بود. حوتان و نه شرقی
 مرفقا اولی شالان. دنیا دارتی در. و دایمی حیدر. هر خایه
 ظراب ایا کسب مخفا اقر. دارتک دارتی تار مار ایا بر مال اقر.
 صرم تایی. و بر ایا بر بیانا مالی. و معال العوم عام ایا.
 حایط ایا. جمان و دیگه می هوی بر و دیگه می. و دم و فلنگ
 شو که کوزله می اید بکوز. که دیو بی دیو کلا بود. و اول
 دو کتا نید طوله بود. که تمام دو کلا ایا کسنگ برزی.
 کوک عرقه چو غیفتان کوزله ازی. دنیا که چو پیش نیی در انا
 قرار ایز کرد. و حیاتی که در هر طرفی در. فاقا تاجک صول.
 عمیق زین در. انوک قضای جوی ایا بود. و حیاتی که بر هر طرف
 در. انوک و سعتی صیحت ایا بود. دنیا بر دار بر بخاندستان
 مزمار. بوخاندستان طرخ او بود. بر و ده یکه او بر و ده آه و بی
 او بود. بلکه نیی خاند او بود که صبح و کتا ایا اختتام طاق او بود.

بیشتر

و بیخ او بود که کینه فرج لکلی کوزله بر غ او بود. نیجا صحت او بود
 امراه. انوک چنگ ایا بر خطه در قرب و چنگ او بود. و بیخ او بود
 او بود که طولی و غلام و احتیاجی. بر زمانه غی و سنا او بود. دنیا که
 سخا با حق و حساب و کینه. و مالک سخا با حق. حصا ایا بر غ او بود.
 دنیا که انان ایا که در قانک که حرج او و ما حق او. و اجفان او قانک
 تری او ما ش او بود. عاقل او که دنیا که کینه. بر غ او که کینه
 اند که لجم زینت او. و همان و همین در زینت او غایب او بود
 ستی که ایا بر حلیت او. مختار او ان شیخ و شیخ کاساله. و منجز او
 غنی میس فاساله. فاقا نشکر که ستی که غزل او بود. و ناز او بر او
 که نختاریه هیچ ملتفت او بود. اولان نظر او بود. و هیچ اعتبار
 صایب او بود جمعه و آن بصیرتیه. بر یکی در انوک زحمت او زینتی
 او بود. و بر غ او در نازک در نجات او بود. اولان در انوک دینی
 ناز او بود. انوک ایا بر نازک ناز او نیا نازی ناز او. و هیچ و غلند
 مس سر او بود. و هیچ جفا سنان او بر حضور او بود. لطیفه کتیا بود.
 و کتیا عاریت او بود. سر بر نساء کتیا بود. و د نویسنه نازی نیا بود
 جو که احتیال او بود. و غز نختاریت او بود. هر غلند او تلبیس او بود.
 و همین دنیا او لبیک. دنیا بر صحرای کتیا بر بر تو بود او بود.
 هر که این خال کوز بود. و شو بر او بود. اولان که او سینه او بود
 بلند. بو کتیا یعنی دشمنی. حکم کتیا بر طویز. دم انان صاف غلند
 تو نیا بود. و انان حاز ناز او با او بر غز. کاه او که بر نیی. نشان او بود
 دو غز. و بیخ او بود که بر او چاه او غز. نفس کتیا کاه او بود

اولوی کماله بر کون خیری یونیکن یاغی فوجیه باقر هادی دینی تمامه
 دوشن دیو الیشی اوسته اوشن ذقار تری و کمر اوجیه کرار
 و نه ماهه لیک و ارک بویاید چقاره و بوز و سافا اولو اغروستی
 او توی طغلو لیر انسانکی نیسه اولما و ادم کی شیری و نماز
 با نیاه تشیح میت ایرد و قلیسلا ملاحظه بیت ایرد بیارنیه دن
 ایر کور و قفار و فانی کشی اولای دیر کور زهار و نیکی غدار
 اولماز و اینک حله باز و کار اولماز بر کیشیک شیخ اولماز
 کده صقان کوی اکی ولده و ده کج جیس و ده ایرد کدی کلام
 دن خضوع ایرد دنیا فاحشه و دیر کیم کایقنای ایرد جنب
 اولور بلکی کج تنه و کجا کلا بصله زنجیه ادرستی صنوع عاقل
 اولور دنیا با حاشیه قور کج ادم کی ایرد ادم اولما و بیوه بیو
 یایر اقاله و کده حال نایر دنیا دیکلری هار وانه مار و قار
 انجرا و لور ذیر اللرم لیرا زو جی یغیر قی ایرد کوشکجه بیانا اولور
 و دنیا بر یی اولور کیشی بو بیجیک اجنا بن خفق کرا و جهان بر زان
 اولور عاقل اولور ذیر ذیر لور قاجم کرا دنیا ناکه قده قفاقتان
 بر جیح بعود قار قاریک یوقله و جیح دنیا ناکه خرت نسبت بر سا
 عیج عیج یوقله دنیا اللهم ببعق ضرر لیل و دلیز هر کج لیل
 لیسوز قنی و کاکه دنیا عالمه معانی اولور القیال انا کتیب
 دنیا بی مترق اولور دنیا عناقش و کز لیرنه اولور معانی اولور
 شاله کج جنت کیشی ایهم و اضم قلم و ضاکوزید نظر ایرد نقصان
 و عیبی کور لیر و فضا رتد لال اولور باقر خصله کیشی بیخیر

حائنه

حیانتی کور لیر صافو لیر کیم ایدر ظاهره جو کور قمره ایتخلد
 وضیغه در حیات دنیا ک نیسه و لیس لوی و لوی و در هر نفس
 که الدان عیافت بختن و جزیند در قار لیر یی زانه مصداق
 انکی اغریمالیه فایزیندی قوی و فضا کید بو کج مضحکه انکی
 عاقبت انک لیر لیر کیم هر عاقل کالاکه بونک زین اجینا کجری
 خوا اولای و هر با و نشاکه کالاکه بونک پنجه سنای زین اولای
 کسریک عسکری اجانه و سنه بصع بالاکه و نه در مار سید
 دویله دونه بالاکه بر لم چوبینی بو کج زور اغر هر لیر زار
 اولای دستم دستاه بو کج حیل و دستاه عاقبت جهانده ول
 انرا اولای ذراره شویرف نخسته غرقه انکی و نونش و ناک
 علمه عورت انکی قمرک قهریقه قصه یی بالاکه عالانه قیران و
 قالدی و نه کجی نالایک سایدانک سیر لیر جمالها اولای بیاید
 واری جهان صریح لیر د فونک کجیرک اسلیر و صافی
 فیوسفنا جانانه لایک و نه شینک کمانه لیر لایک نفع علی
 بولمانا قور لایک و ذلر هم خدای اولو ظاهر بولایک ندم قار
 نوسوی داد سوس قاریک لیسنه نه جهان فخر جهان اولو فایقنای
 عالانه صفیق اولایک اولور فی طوق و کشفایک کرد نیانک و فایبی
 اولسیدایک اولور لیر اقبال بر و کرب و ناله بجان لیر و بویس
 عالم کور کور و فسا و خیالی اولور دنیا و قنطر حکم و کج جهان خلی
 کلوب کجری و لیل هنرا بر شوب و ادم کور هر کیم نیست نیر ناز
 تن طوق ایشاه برو وقت انکی کالاکه لور و بان شکانا آیه هالی

اولور . فسی قارور سیر نیجی برقرار است کرک . برکون یون و دوشوب
 اوشور . و کگل حیر سی بر وقت کون بنون طوس کرک . برکون خاندانه
 طاشند طوقوب صورت . حیات قنابلای عوصرف افانچه حماله
 کرک . برکون سونور . و صحت کونشی افق سالتانایچه بر طولند
 کرک . برکون طویلینور . انفا س ساسازی نیجی بر طاری لایان کلوب
 کسه کرک . برکون باج کسور . و وجود جانازی نیجی . و صفایانی
 غم غانده نبوب اویناسد کرک . برکون لای اولزیون . و صفایانی
 غنیمت لعلکه که آیام وصال قصار اولور . عمضاری کیکل بر کل
 و حیات کونشی طلوعی بونی طوغز . قن تونیسه جویز جلک کند
 بو مالاناه طولکر . و بدن نییادی . نقلی کد بون شاده یا بلان
 صحت خفیزه دایم اولمز تکرالار . و دنیا فریضه یازانای کیهار
 بوسلفانده کرک . شایا لای زلای زکونیکل ایاری . کور قراج کون
 کلنوب دور یاری . و لیکتای ایاری ز خوب ایاری . کرمالای کرک
 دینی کلایاری . آثار موجوده نیجی کونز اولور . و هرستول کماله
 برده فود اولور . هرگز نیجی شخصی کیده کرک کلن . و هر شخصی متیق
 که زیال اولور . که اعاد اولاز . بوسون حشر جسمه و خال کلن .
 و بو کماله ایاری کاکل کلن . اصالتان اولنفسور . اولدایل
 اطاردنر . بلایوناه تخلصه . عقده اولور کون انه دنی اولور
 اولور . شمیاری ایاری کونیکل کونیکل بیار لای سولور .
 مع هتای لای بی اعضا انانه بر نیجی . قنای و قنای کونیم بی کلار
 کیهار دورکل اولور . و معاینه ککاک اولور . زمانه بون و شی کیهار کلور

کج

کج . و جهان بر و تیفیک کیهار کیشی اولیجک طوبی . انکی کیهار کیهار
 دینا کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 الام اولور . و حاکمات احلام اولور . ایجاب دینا ساسازین اولور .
 کاکا قانام بصله رحلونا اولور . منازیک لیلک و یاده اولور . و مل
 حله شهوه و اعوام اولور . انسانک یونانایه سفیر اولور .
 داناتان اقایته و حیرت اولور . اولکتی سفیرنا مر رصلب اولور
 نطق اولیجی . ایلیجی سفیر نطقه در هر حال صوملور نیجی . ایلیجی
 سفیر نیجی در رطبان هون اولیجی . در نیجی سفیر مودود و دنیا
 قنای کیهار نیجی . بشنی سیر اولور و حاله بوز خال کیهار اولور .
 النجی سیر احسام دور بومر غزاله بیریون نیجی . انانصه
 قنای کیهار دور بومر کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 بوسفر کیهار دور بومر کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 اصعبی راکره دور . و ولت اولور کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 اول سفیر کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 و قنای کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 و اخلا و حسنه بی رفیق دانی اولور . عقل اولور کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 قنای کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 حالی نیجی اولیجی . و قنای کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 صفایا دینا دور بیری بیور . و صفی قنای کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 بیور . ارده اولور کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار
 نین قنای کیهار . کون کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار کیهار

سلسله كركه سبكي وادارند اوليسه هب ايل اولسكركه چوندا خبر
 بوياره اوله چيخه بيلورنه عجبدر بويديار ميشه جاشورنه هرگون
 آما شغول اولوب اجل كنون وي بويك حاله ريفي اولوب خالي كنون
 هر دم ايقي بويديار سرور نشا طله هج بويديار كه منو ياز
 مرتبط اولوب سبكي راتبا طله اوم قابو شوك ابر اچور كركه
 استار واجا اچا اوي قارشورنه طومرند خيخه سبكي زهور
 فارغ اولوب اولورنه باقا لقب يك يروزه پايان اچا اولورنه
 خيخه بوي قويمجا يازم بويخه ويخه سي بيشي نيشه جكر غوزنه
 كاله سبكي بوي بركولر ز اكلو ياي بيشي بركولر جيف بوي
 عمكه عيشه سبكي ذليت اوليا وياز قوشا هرجه بانه كركه
 د قومايت اوليا بزياديه ده قالدش ركب اولع فافاهه حج تمام
 اوليا بزياد حجي ايرز هبه مان كه افسه يعقوب يوسف بويخه
 نيشه سبكي دنام ايل طلب الله اشركه اكي حشر يازم كه خاق
 بصر اولر بيزعيان قاروز و قوشورنه ايجان طومر بيزوز
 ظنه ان قاروز بوزن مسك كندر بوللني بوللني بويديان قار
 نيشه بوللني شمس خي شغول ايله نوسك لانه قاروز طومر بوي
 نوايلي قضا قار اولوز اول بزي اكا زيبا ليا وهر دم بزيه ليا طومر
 اولوز اول بزي خي ايب ايل نيز اوكه خچا ريفي اولور اكرانه
 هال ايتا سبسيه ووز اصلا ح اقمه و بويديار اكرانه عانيت
 امر نسه بركو با بويك هه ق بيلر زك اريسيه و هارز برفق
 بويخو اقاله ايلر كنه برس افلا و صونر خسته اولورنه

عبر

هوق كور كنه خت بولورن بيا غاشان كور متقي اولور
 باه كركه بياغي دو مشل مز اولور هر جانين بوز خذ ايلر
 خا بيلن بومصلحه نزه شربه نقره قويم هج مقيا طومر
 دينر قويم بركيخه طلانيه بلكله ناولون چيكا طه اخلا
 الما القاولر كنه شق باشنه يازن كور هون اخه هذيان
 مبخه خالي كروج اطي يسه عر غنه ساهتك هون سواد و كركه
 هواك زخي شهوتك مبخه مغان اولو يسه هج غفلكاره اكل
 اقا خرب و و بول اولور اكر اقالق قري اجنهان شتره سيد
 جتيع اولو يسه دهجه هكاهه در فو يازي تمام ليل اولور اكر
 سع ايلر سركه كوكله غنيه خا اصر كاهه برفسور هج بالان چانان
 قور قركه بروفق هفسه مان بيقولر زخي اول چي اقر غنه كركه
 من اتي بوز حق ارج اول چي ايشه بوز لسك بيه بركو كركه
 چتر من بركو اكر شخانه ونيخه بومر لاي بوي بيلچي و لاي
 ونيخه بويچا نشان حصال اولو يسه ونيخه برس ايلان اولور
 مقسوم بيه بويچا اولو يسه اوع قلدان ونيخه برفاقل
 اولون هو ايلچي ايلن بيه بولون من خا رنه و خيل ايلن هج
 كسيه خي صومر من اول سيبا ليا ايتا بويك شمش و خوروش كركه
 رجلاه اولور اكله كركه كيرت و قلدان هون عال اولور
 بويچك نزلان قرا بجان اولور كركه بيشك و مقياك هج كركه
 ايلر من اولور قق نوسك كركه ايد و ايلر كركه خا كركه

انفاق الکریم برود و بک زینت . واسرا انک یوقیر بو
 چنان خینت . عاقبت بالاک بزوغی و عود زینت و ایش . اول جمع
 ایوصان زینت زینت و عیش . اما فایده اول و خروج اول . یعنی
 اول و تصکر . و عاید اول . مصیبت یتشوب . مخزون اول و اول تصکر
 اگر خوب مضمر عام ای رسک اجلتینت یاکر . و اگر کده عمد
 تارک ای رسک قبله بر شریک کر . عبادانک قبلی قیادکر اول
 و عمالک رواج عزیمت کر و اولور . سعیدلرک نیت نیت و ناطقون
 و لایجمع اعمال حیا و ضایع اولور . غزوات صحیح کر . حسانت سواد
 عروج ایان . و بیات پاک کر . عالم سفیدان فرج ایان . چمن
 عبادانک مکره رسد ایان . ایان کر . انکار پاک و فدا اول .
 اعالمه صفا و نضرت کر . قیوان اول و اول عمالک مدنی اول . جمد ایان
 دغری ایان ایان . اعمالک صفا مان . وسیع ایان . افعالک
 مصفی اول . کلفک نفاقتان . اگر نام بقظان اول و نیتک . بارک
 کاه ستیا اول . اگر صلیان اول و نیتک بارک اول و مشیت اول .
 استفسار ایان برین . و تتبع ایان برین کو برین تقیله . و نیت
 نشارتی کاه ایان . کمان اول و نیت . انار کاه عیالته ایان . و نیت
 اول و نیت . انار کاه . مصالحت ایان . صبر نیتک نیتک ایان اول
 و نیت نیت قلبه نیت نیت نیت اولور . روحی اول و نیت نیت
 حاصل اولور . اول و نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 بر طایفه نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 و نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت

الیه

الیکادنی بر حقه و بر در . هنر حاله اولور نیت . نیت نیت نیت
 کورلر . نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 انک کاهانک عشق نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 چمنه خیده و نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 ضایع نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 انکار کر . اصی الی اختیار اولور . وسیع ایان کر . انکار بر اولور . نال
 بر ایان طاعتک نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 مقصود . عباد کاه ایان عباد کاه . نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 کنایه نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 بعضی کاه نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 مش . طشرودن یا رهیب بو جو نیت نیت . جمع نیت نیت نیت نیت
 او جمع نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 رهیب و لاکر نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 قضا نیت . حامل اولور نیت نیت . نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 قهر نیت . متا کاه اولور نیت نیت . نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 مهانت . نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 اولور و لیلای قلم اولور . نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 ماکر جهار . رهیب اولور نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 بو نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت
 طایفه نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت نیت

قصده ابرویوب عزت اید که سکه سکه ای که بر او کلاه کلاه
 بوقار انصاف ایدرسن شفا داد اما کلاه نیلیند و او را بخانه بویخ
 دو یکتا بوقار اعاترا ایدرسن بویخ بویخ ایا کلاه نیلیند بویخ
 بر نفسی برای هواده مشیت ایدب کز بریند و بویخ بر قطره جلیقه اید
 انقا ایدوب قویب و بریند بویخ بر سنی شصه اید ساق شله اید اوزین
 طوریب و بویخ بر سنی ضالان خطیله خطیله اید اسن بویخ بر مال
 و اما نید منور را اویوب بسیاد زمانه طمانس و بویخ بر کرد و ناکرد اند
 اتمام ایدوب قزاق حزنانه دینان و بویخ بر دینا حسیله اید
 سن بویخ بر طریق حقان قهرین بویخ بر کواکب اید خاند ایدرسن
 و بویخ بر خیاله تک کارانه ایدرسن من بر قلبی عزت و بریند
 خلوت قوت باک اوله و بریند طیاره متلاجله و بریند صحیح اوله اوله
 بویخ بر لایحه عاجله ایدرسن و بویخ بر یوم فایده ایدرسن و فایده ایدرسن
 نیلکه منتک بویخ بر اوله بویخ بر فایده ایدرسن و فایده ایدرسن
 کوزیا بر لایحه محبت طمانس هر قدر ایدرسن ایدرسن او ایدرسن
 انشم که کلاه ایدرسن اوشان ایدرسن کلاه ایدرسن کلاه ایدرسن
 سزده طوام قزاق اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 احوالی بویخ بر کزرسن و بویخ بر ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن
 هب تمام زلاله بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 فایده در احوالی بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 و باه ایدرسن سوزیند و بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر

خطه
 بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر

بر خطه علی صفا ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن
 بلله افلیح نایح ایدرسن بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 انز و دینانک نه مایه اوله بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 قایم اوله بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 خری بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 ایلی فکر ایدرسن بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 اوله بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 بنقل صفا و سرورده اوله بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 سزده ایدرسن کلاه ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن
 خود بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 زشتی بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 سوزیند بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 شول دینا مصطفی ایدرسن بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 در سزده ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن
 طالی جانی بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 ایله در ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن
 حیفه بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 اوله بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر بویخ بر
 باه ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن
 در ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن ایدرسن

اولی کنی بی موانع کسوی کجا بود و هیچ دنیا مصیبت از آن عواقب
بگذرد. بوم اولد چیسینه اوزن اوزوز اقرن ایشه کجک قال
کار یازد. و بوا سول و ایدنسته حاصل اولما یجعی بلورن عیب
شهرک عیان اوله دیور لر. هجری لوکلنه در کتوب کله کله و یز
ملیو یروم. بنم حال شله خبته کتور. بونق تیور اول
بنارنج بورد. جالی طی عومری قدارک شول فاد. بنون التورک
دیر اولسین و ایزچی عصفور بولده صفیر اولا و ایزچی اولا و
دور مرکلو. بی بوسید فی اولارک دوکد باشل. برنده فاکله
ایله جومر ایزچی اولور هریش و ایزر زقت یاسنان دور
همچنان ادم و فی غله بولده دیورن عفران سنه و ایزچی اولام
کیمی کلور. اولد وقتد و سرتک هجیر اوکتر. فو ایا و یکیا نسو
اولد وقتد یغی اویمز. کر نضیه شولای اولارک بلورن اولار
والا تنسوق قنیز بولار ایشی. یوقد بروقتد و فی خیردن
ذا اولور. هجری کتور کتوریک اولار بولور جون. بوضف
اولد وقتد دی باله اولد کر. فو ایا کجدا اولار سید اولدیم یی
ایله اویجه کر. اولد وقتد یغی عومری ایشی اولور. هر
عیاقم ادهانه کله کتور کله قنیز. هجری جمیع عیاق قنیز
قالد کرک. بکوبه کوبه فایز قنیز ایتها م کر. اولد کوش
اوش قنیز سن. بنج اولار سن و فی ایله. و کاس. بن کوش
بکوش هجری کوش. اوتوز بالار کوش بولای یازد بلورن جالوت
دیزیم. کاه دهم کله ظاهر دن بوزنسنه کوش. کاه کوش کله

کله کله

کله کله شول فاد ایدن صید ایزین. ایدن تعالی عیاق جمله ایشله
دنیاده هر طرف ایدن لایسه ایشله. ایدن ایشله اولد کوش
وا کله کله. اولد ایشله اولور. ادم طهارت بولایینه. بکوش
قسمت ایشله بوقته جالش عیاق اولار. اولد ایشله کوش
دقایق زیاد اولور. و وقت ایشله حقایق زیاد اولور. لعل
یغنه نیرت اولور. و حاققه فایز اولور. ایشله فایز کوش
حاری یوقله. و انواع علومک عیاق ایشله. ایدن ایشله اولور
کوش. ایدن نضیه عیاق فایز اولور. و علم ایشله فایز
وا کله صاحب. علم ایشله فایز. علم ایشله فایز
هر نیرد کوش. فایز اولور. دنیاده. علم ایشله اولور
الایوب. قال ایشله. شول مقام ایشله کوش. ایشله
ایتها ادم طویر کوش. ایدن فی فایز ایشله کوش. ایشله
کوش. و عیاق ایشله و اصلا ایشله کوش. ایشله
قال ایشله. و شرع و عیاق کوش. ایشله کوش. کوش
خال صیبه نیرت کوش. علم ایشله کوش. ایشله
ایله کوش. ایشله ایشله کوش. حقایق ایشله. ایشله
ایله کوش. حکم موجود ایشله اولد. شرع ایشله کوش
کوش. و شریعت نیرت کوش. علم ایشله کوش. ایشله
اقلام کوش. نقلی قویب هجری عیاق ایشله کوش. ایشله
عقال اصلا ایشله کوش. ایشله کوش. ایشله
باز نیرت ایشله کوش. شرع ایشله کوش. ایشله

بصیرت کو ذیجا تمام مخدایق یلبیہ اول بصیرت کا یثباتی تالیق الیہ خطرات
 منقطع اولوب غزلت ایام کجہ و کوتاہ ریاضت جلوب خلوت ایام
 اول وقت باکہ علامہ دیکھی ذرا مشق اولامہ معلوم اولامہ کتلا
 ارادہ ذہنی مشق اول وقت تکلیف کریم دوی کجوشی کج کتلا
 طشرہ بو کتشرقی بو جوجو ات محتالو غلالہ یغش بو جسر بروی
 دیک مظهری مظاہر مشق هر یو حقیقتا البری برینو ک مغاری
 یغش بو جسر جمعیستہ کن برینان وار مشق عالم ہمائی بر کو یغش
 محسوس یغش بو جسر مسائل دایوم کلینہ بر جوعا ذرا یغش
 اول عالم بر روش کیک بو سنالہ طرور مشق بو جسر لکنا استر
 بو سول باطل اولور مشق کور سیک ک حکایم دی یغش عقلا
 بلوب دورر حکالک شوق جحره ات دکبری اندر دورر دیک
 عقلا بلبلہ بو نلر عالمانان مکانان بو جحره یغش انا کر ک یغش
 اولامہ جحره عقبتی یغش جحره قویا جحره دیکلجی اولور مشق
 بو جسر اسلوب یغش تکلمی طرور مشق هر یو ک بو خیال اولور
 دن طشره جحره وهرن ک بو اول اسلوب فکر اولور انا ک تصف
 اولور عالمانه اولور هنر سنه زمانه کوز دورر و ککانه بو یغش
 جحره کتلا کوز دورر جحره کیک بلکلا و مناسب کتلا
 کلکف روح جحره سده قرمشق دورر کیس بو یو سیدار یغش
 دورر اندیسی بو یغش بان یسی طرور مشق و یغش خاند سنور
 و سول یغش دورر کتلا جحره نال طرور کیک جحره اتی سکایان
 ایام و کتلا اولور اندیسی صافا فکر کیک ک کایغش سکایان ایام

و ابرو سنالہ خارجلہ کلکلام عقلا اخی کتدی بر تر شرماسان اولور
 شریف هنر دیلیس ایمان کتو بر سکت اولور انا و هم اولو یوق
 ادب اوریتہ کوز دورر در لور لور یوق بر تالہ قریشا بر عقلا طبع
 ساهم اولور و متفکر مدق مستقیم اولور کاه اولور کتلا سکایان
 یکلور و جحره کایغش حق صنور اما کیک جحره شوق مشق عقلا
 و جحره در عقلا دی یغش ایام کتلا شریعتا شوق موافق
 اولو عال حکامنا طرینا اولور و شرح لای صدفقا اخی کتلا کتلا قام
 ایقان اولور بس کر کتلا کتلا هم عقلا و هم شرح تابع اولور
 تاکر اصلاح فریغ جمیع اولور شوق اولور عقلا جحره اولور
 و شوق کتلا اصحاب یغش و جحره اولور و خطی هر شرحا تا و یلا
 مشق اولور و ظاهر شرحا بر وقلم طشره جحره هر دوسه
 اللوح امره اینا اولور تا و یلا کتلا کتلا کتلا مقصود عالمان
 عمل و طاعت دورر کتلا و کتلا فی کتلا غایت معرفت انا معرفت
 بر دورر یغش اولور انا کتلا صو بر یو ز لور یی اولور اولور
 بر دورر کلور بو یونان لار و بر دورر بو یی معرفت یغش بو اولور
 اولو عالمی بو یو ز یی معلوم کتلا کتلا بو معلوم لور کتلا یغش
 نور اولو اللوح یو ز دورر انا کتلا بله بو سید لور کتلا کتلا یغش
 اسلوب کتلا و جب نقاد بلور بو جحره سلوب و عبد اللہ حکم اولور
 انا معرفت کتلا کتلا علم ظاهر یغش انا کتلا کتلا یغش معرفت
 حاصل اولور کتلا کتلا علم اولور کتلا عمل و جحره لار اولور
 معرفت اولور کتلا حکما شوق و مشا هابا بر اولور عقلا اولور

احضار چون بجز در عالم کمالی در بون بون در بند کس احوالی
 کو بر سینه باد شاهان بون بون کلمه آهسته و با بوج بوجاه نشا
 کلوی کمال در سینه جسته کلمی غلطی در جسمی کندی قیاس
 فتنه شویا و نازک حلم و سکیدی قلمز و عقیده شویا لطف کس
 و غار و عظام نیندی غلزل فرخانی و عین مستیز او بود و طربان
 قلبی مستطیر او بود اگر که او را لولا حضرت تقیماه وارد و بیک
 در خواب یاد او بود مجلسه القیاق افرخ جناب حضرت
 و حضور ناله نظر او حضرت قصه در هیاتی که بونک جان نذر ایام
 و حاضر او بود و هیاتی بونک طرفه و غیر ایام او بناظر او بود و بی
 ایام سوز و غضب ایام و احقر از ایام نکاه غضب ایام دنیا
 باد شاهنیک محاسنی بوال غایت ایام و افرخ حضور ناله ایام
 بوج و جمله حمایت ایام آقا باد شاهان در شاهنیک نداد سنی
 همه در کل و موقنین بیک کوصال ادرسه نه دیار کینه کلان
 بکام ادم اولی که از انتم حکم سوزی کسین بر خط توحه نام
 او بنجه طومرین افرمازه که بشکر کی کلان و حکم جیبی بود قیام
 که قلعه قلبه الهک و هشتی بود ایام حضرت افرخ نام و نه
 قالیوش بلز بقون غازی قامی بر نه خضر متوجع اولی کلان
 غازی قامی شهنشیر کلان دیار نام او توحه کولی احوالی
 ذکر ناله بر ساعتان غازی قلعه اور و بیرون مسیما لجنه طومر
 کلان بنویک امسالان در کرد و بنویک اهل یان صلوات علی
 ایام ناله ایام تقی و با بوج اولی و قصد بونک در تینانه حالت
 بوج

بوج اولی و بوج کلان لطفه و مکر منان که بوج کلان فصل
 بقی و دفعی لطف ایام عالیان اگر که لطف و جلال افرخ در سستیال
 دکالان که هیچ قبول ایام ایام افرخ و عقیده و در
 اختیار ناله در هیچ افزایه در کار افزایه کاج بوجی و در لطف بوج
 بوز نیک جلال افرخ بقیق و قضا اولی ایام ایام ایام ایام
 منشور تقوی بری در در و جلال القیاق عنان نام نایبری در
 کاه اولی که از نسینا نوبل در و کاه اولی که او مولای بوج
 عتایل در دایمی بوقوه غضبیه منان افرخ حضرت و استوری
 بر قوم خاخری و بوج نایل سنی ایام ایام ایام ایام ایام
 منفعت و بوج و سحره نیک معانی ناله ناله ناله ناله ناله
 بوج بوجی صوملای میخاید سوزی و بوج بوجی قضا ناله خاخری
 جادیه بشتدر می عرا بوج ناله ناله ناله ناله ناله ناله
 نظام اولی فضیال اولی هر مینا ایام بوجی و بیک کلام
 اولی حکایب اولی و تلوج امطاری بیاد کوانه بوجی
 و سیوا لقتضایه و لاجار و دی جودانی طومر بوجی افرخ
 بوج بوجی کاکای و سبلا ناله کور کور بوج بوجی اولی
 غزاق اولی بوج ناله ناله و سلمان سالم اولی خاخری و بوج
 سلال سلال سلال سلال سلال سلال سلال سلال سلال
 در حمت و بوج ایام ایام ایام ایام ایام ایام ایام ایام
 طومر بوجی و بوج بوجی و کمانه بوجی و بوج بوجی و بوج بوجی
 سلال سلال سلال سلال سلال سلال سلال سلال سلال

صورتش و سنگ سیاه صاف صورتش و درین وقت کنگ سیل و درین
 وقتش کنگ سیل و آب پیچیدنی بسیار بگوش کاینکه احوالی برآید
 مختل اولش هرگز حالتی از خون مختل اولش هرگز استخوان
 کوز اولش کسب باغ و یک چمن اولش هرگز دنا کاغذ سب برافاج
 بنفش هرگز جلا دادند منه موفقی پیش بنفش جمعی تقلیر
 از بی بله در جمیع هضاهم نری یاد در انوک کارگاه
 تقلیر نایب طشتر اش اولش و انوک و این هضاهم تقلیر
 هر چه که در بر خور دنیا عالم اول حرکت ازین درنگام و هر
 زنی که کوز سلسله هضاهم انوک و جوی باره در زنگام بنفش
 که اوله و وزه بر جوی خلاقه اولش و شوایه اوله در زنگام
 بود از نمانی که اوله اولش که هضاهم غیر نظر یاد بر سره و اگر
 عالم بصیرت کوز یاد در کوسک هر چه که در الهام کوزی در حرکت
 قاطع و هرگز زمانه و حال نیت حکمت ساطع کوزی عالم
 قاطع باغها و صورت انسان حال اولش که کوزی عالم
 نفسان قاطع قاطع نظر اولش که کوزی عالم کوزی عالم
 و قلاب و بر عالم خبر را که برایشان و نظر ظاهر اولش
 قضاوی و شیمی ازین هر چه که در کوزی عالم کوزی عالم
 و شیمی ازین هر چه که در کوزی عالم کوزی عالم
 و کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 هضاهم بر خور اولش که انوک اختیار با بر خور و عالم کوزی عالم
 انوک ازین اولش که انوک اختیار با بر خور و عالم کوزی عالم

دقلم

و قلم و عالم کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 ماده سیاه اولش عالم کوزی عالم کوزی عالم
 و کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 و کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 استخوان کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 تنگ اولش کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 ناجار کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 موی دانی و کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 جمیع ممکن کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 ظاهر کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 در کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 بعضی نادر کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 که کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 عقل کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 و کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 اولش کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 بود کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 مطلقا کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 صورت کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 حالی کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم
 یاد کوزی عالم کوزی عالم کوزی عالم

لسان خار مثالب و مساوی قریب . واصفاء اول و زبرد سجا
 احوقا تزیب اولی سماع استماعی مایه و باغی قریب .
 محادین و رطوبت عقلی مایه و خالصتته مرض الیب . و آخرین
 و ریلای دنیا که دنیا مصلحتی خارج الیب . حق طریقی کاکلمت
 فارغ نبال . و آخرت تسویشنا تمام سوه حال عرفی تری
 و مستخرقا خطیای مقیال اول اولاد . معرفه و جریطه
 مطیع شیطان . و طایفه حسان . اولب و بر کن کندانه نغمای
 کسمیوب . و کنه انان عطا یابینه کسمیوب . جمع جنایتان
 خبیثی . برین یوزانه ارمیوب و هر چه جلال ایاز ذقاند
 هیچ بر ایذا تیوب . اول لخصه ذباده اندک سعاد
 و کفر زلف . و کرمه ارتق طبع و حسلیف . افکرمه که کرمه
 ممکن دکلاه اوکن . و حسنه انکار ممکنی دکلاه و صفت . او
 و جلاله که مرده خراب و ویرانه او نور . و کو و بسوی بال الوسه
 اخوان منزله نیران اولو . بیس غایت محتشمان و کمال طفه
 تنایه گاه که کی شملجون با من و برین . که نوم غفلان متبه
 اولوب . مستظاوله و بعضی شاناه نصیحه شاناه لقیل
 که کالی مغرور و لیوب . مستظاوله شانای که چرموت
 زخمه تا حقیقتان نعمتار . و با انک که چر ظاهری ذلته
 اما معنیاه دولت در کیغی انور کورد . وادی و دنیا دن
 اوصاف و در قلبه رت و در عقلا عبارتی در برین
 در روزه هفتا و برین . و برین و برین . الهک و اولوب

الطیغ

الطیغ گاه نعمت گاه با استمال اولوب . و عا شفا و تحقیق آدی گاه
 و فاسد ساله گاه جفا ساله اولوب . شوق که اها مشق شاکر اولوب
 دوست و جفا ساله نه صفات سر سر . جفا اجنال اولان صفا
 دینی بر نوع نعمت اولوب . و شوقی و دال الجمال دینی بر ذات اولوب
 هر سخن کی سکه که کلام دینا سر یالی قصه او مش . ایلر ک
 الکی سکا لطیف ارض . اول سکا الی صفت و جملان آتاک
 کاکاه اوز و نا اولر سه طابنده و مش در سیه الی طبع دنیا طریقی
 جیغی الی عجمه اخرا امیری دنیا نا قلوب کشیده الی دنیا جیغی اولوب
 ضریح حریم تر شمیم . اولر . دمک تا کی بر سر و جیغ الی
 و در ایا شمیمی . اولر . هر ف قاصد قوسه مکره هانه ترکیب
 اولینی اولر . دینا که جیغ اوله الی اولر . و بی که و
 و بر در دینده . و ضعف و بر یقینه طریقه ذال و بر
 و اعلا دخال و در خصصه که بو لیلی کی حریم اوله . اولوب
 دد کوز جیغی حرا اوله . لحوه نقیال اولر و عایه خصصه
 جک قانده بو جیش نیت اوله . و لغت ثقلت در ایلان .
 خصصه که یاق جیغی دینده اوله . بر جگم مقصوب اولوب
 بر نیاده اوله اساس و بر نی اولر . و بر او کلمه قرشمان
 یابله اوله اامت ایلدانی اولر . شوق که جسمالان توبیت
 و بر در حریم و جگم . اوله در رت کبوت و فقط قوی بر لک
 کیغی حرا لقی بیوب دینده رت کبوت صفایسته اولر
 و یقینه مراد نه اولوب . دینی ذلیق چا کلمه اولر

وقت بود. افاده که افاده. هفتاد و شصت افاده. اما نه اول و در اول
 در صبح که صبح ایه و اختم که دو بند. و نه اول و در اول
 که هفت با بی جعفر و نه. حصین که یک کلمه. تکیه یک اول و حضور
 ظهوری که تا که هصاء و در ظهور عبادت و تکیه. غازی اول و اول
 کینه ناکه غازی چنانه الی الزیاد دنیا به مشتبه اول و کمالی
 اوقات زینت الله مخلوق اول. البسه خیالیه عتیق فادون شرف
 اول. و جمع عزیزی متعلق نیت امتیاز اول. عمال و حس اول
 اخلاص اول و تفسیر و روحی اول. و اخلاصی و مساک اول و روح
 رحمت و در آنکه روح اول. اما که آنکه تفسیر و تخیل و بر ذرات
 و استاذک جوق اول و زینت نظردن اول. و اما که بصرف
 اول و کمال آنکه در آن عقیق اول. کوزی ایچی بر قوش اول
 جعفر قفسان طش و جعفر. که تفرک بخش حفظانیه مشکل
 اول. نقد هنر منظوم صورتی و در خانه سنانه نقش و بیال ایل
 که کمال سینه بر صحنه کینا ایل. خلوت اول و تکیه که تکیه کوز
 کمال و ده طوبه بیله. و زینت آنکه که معراج و اول حفظانیه
 بیله. خلوت اما که خرمه حافظ سینی خیالات فاسد اول و اول
 و زینت کشفه قوت و هو سینه نوبات با هلال ایل و تکیه
 فتنه جی اول و زینت ساهت صحنه اول. هیچ اول و زینت
 شغل فایان اول. بادیه شهنشاه اسن اهو بی عفت اول و در
 خا صریح اول. و جنوبی به حقا حاصل اول و عفت اول و در
 بر باره قوت اول و خلق و دکوری هر یک کلمات اول و سلام حاج

حرف

هفت اول و مرده و هو بو خطاب و قار اول. و معالیه تیش
 بختی بختها اول و قطع عواصق اول و اول. اگر چه اول
 تفصیله و هفت اول. که بر قفا ایل. کبوتر که کمال طربان اول
 و با بر جرفه کبوتر عقاب مجلسه شهادت و زینت خلق اول
 و فدا سیه اول و زینت اول و خلوت زینت اول و ضیایه
 و زینت حکم اول و صفا سیه اول. غزلان اجزاء اول و تکیه
 و خلوت قوت تکیه و زینت. فصول طعمان قوت و زینت
 هضم اول. اگر بر کینه دل که دینا ده حضور بجا. و است
 ای طاشی نو اول و طبل. مغاینه جوظن کوشه اینه. و قنات
 مسکنه قوشه اول. هم دین معور اول و هم دینا سیه هم اول
 سیه کوی کبک اول. هم عقاب سیه. زبان مصفا اول و کرسسای
 و حنا ایلان. و سلسله حفظ اول و توفیق ناقص و معالیان
 هر که که حفظ ایل کینت. البته بر برینیه و سینه کینت
 کوی که نامحرف اول. نام اول و فوادی محرف اول و کبر
 رس اول و ابراهیم سینه. که کبر حارس اول و سینه
 اول و اول کشفه مقیم اول و کمال. و مجاور اول و کبر
 ده زینت قوت کشفه سیه اول و طبرک کالو ایلان. و اول
 مطلع سهیلان. الهمی که ایه و بیجا و صالوت و ساه
 ایه اول. بین کلمه طوفان ایل و جرماسو. ما مستام ایه
 امتنا ایل اول و مستی ایل مازنی. یقین ایه و طعمان ایل
 ایچنا و حقا بازا ایل اول. و و باه ایل اول و طعمان ایل

وزیر لوی اوله هردم تدقیه الکهرتاری اوله جهر و
 متولی التنا و عالی اوله علی نیک بقیده سبی ابوالکرم اوله
 وزیر کار نیک قلدلی فی صخره ایلامه جوی اقام بجا اوله
 سعادت دکلی بویا کجه جوی غر و کتک اوله دولت کتک
 بواسطه یاره دولت فو لن نیک شوق اوقانی مستقیمه
 مساعی مستقیم هفتول اوله جهان قانوز توتو
 دک طاه و دینا مزایه سنک ار اسد نیکه قله ادم ی اوله
 که دایم اوله لاج و لاجی ساعده اوله کتک نیکه
 خاله مختلط اوله برنی اوله فسنک مرید نیکه هر کتک
 ادم اوله نیکه کتک اوقتا اوله بوسی غر و برنی هر کتک
 برنی منازک خیز دلیلی اوله برنی هر کتک نیکه
 برنی بصیرت اوله کتک اوله دلیال اوله ساه کتک
 اوله برنی لاجی جاهای اوله کتک اوله کتک
 اوله عامت توتو و هایت اوله برنی جانت
 اوله برنی نافع اوله دیننا سنک و بخی اوله
 و بقا سنک برنی ضار اوله هر کتک اوله دیننا
 کوشی لاجی برنی نیکه اوله برنی نیکه اوله
 بویا نیکه مابال اوله بویا نیکه مابال اوله
 کوشی لاجی کتک مابال اوله نیکه مابال اوله
 جهال لیبوب اوله نیکه مابال اوله نیکه مابال
 حو نیکه صنوبر لیبوب اوله نیکه مابال اوله

کتک و کوشی لاجی کتک مابال اوله نیکه مابال
 طبع صفا سبی نیکه سبی لیبوب اوله نیکه مابال
 الیبوب اوله نیکه مابال اوله نیکه مابال
 اوله نیکه مابال اوله نیکه مابال اوله
 کوشی لاجی کتک مابال اوله نیکه مابال
 برنی نیکه مابال اوله نیکه مابال اوله
 اوله نیکه مابال اوله نیکه مابال اوله
 قاتیکه مابال اوله نیکه مابال اوله
 سنک مابال اوله نیکه مابال اوله
 و برنی نیکه مابال اوله نیکه مابال اوله
 اصل نیکه مابال اوله نیکه مابال اوله
 هیت نیکه مابال اوله نیکه مابال اوله
 قوت نیکه مابال اوله نیکه مابال اوله
 ادوب قاتیکه مابال اوله نیکه مابال اوله
 نفع اسد مابال اوله نیکه مابال اوله

شاهه صبح
 علی الیوم
 کوشی لاجی

شریزه که بوی کز او نشان آوزد حکم طوطی بچهار کز
 اول دنیاده و غرضه نالمت کو بر جمع بشما نالمت شفق تبه
 اوقیان بکوسر و جمع نالمت ادمه از روز یکا که کوسر هر
 کسنگ که عقاب الحام اولور اولک جان حرا بنیاد تمام
 اولور ادمه عقده خادم اولور بخار و عالم اولور کسنگه ناله
 مطیع اولور مطیع بفرام اولور ادمه عقده ناله اولور
 اولما که متناسب اولو حکای و سکنای و حرم اولو اولور
 وقاری و ناله تی موز که مباشرت و نالی و صدی اده اولور
 که اولور ادمه تالی و وقار ایدیه اتفاقا طایع سعاد ایدیه
 بر اولور فرخ و بهنج کلک فضا طره که ادرسی اولور و ناله
 بختی موافقت میوب بر خور خوش و مریخ ایشا چک خورند
 همان ناشعید ربط الحار اولو طره ادمه عقده اولور
 اولور سر و علان که بر وضع اولور بر قرین نشان ناله برین
 که اعضا ایدیه و کو بر سقظ اولور برین نشان ناله عتاب برین
 ناله ارض ایدیه و جمال ایدیه که غضب کلک خفت و برین و وسیع ایدیه
 تمی اولور یقار غصید و کبیر غضب و قضا هر که ناله کلک بیاید
 صد و غضب که برین اولور ناله بختی که ایدیه ضلم غضب نشان اولور
 ضلم لهدیه عاقل اولور حق که ناله اولور شراب ناله و ناله ناله
 اقوی اولور ناله حمله ناله اتفاق که ناله ایدیه اوقیان و ناله ناله
 حکم اولور که قوی اده باغض که شقی مطنف اولور کلیم اولور
 تا اولور اده ناله اتفاق که ناله مینف اولور که کوه ماک غضب ناله

مغز

صورت خورشید او سیه و حلیله ایدیه سوخته صورت واک اولور
 طبیعتش ناله هر چه که او سیه و صور ایدیه که ایدیه بصورت اولور
 قتیاق ایدیه و بوی مشتاق اده بخ ناله که قرین ناله که
 لظلمه لکه ایدیه هر اده ایشو ایدیه هم اولور ناله عاقل ناله که بی
 بر اولور که ایدیه ایدیه نالی ایدیه اولور ایدیه عقوبت اولور
 اولور اولور بفرط ناله نالی اولور اولور که ایدیه نالی اولور
 ناله لکه ایدیه ایدیه نالی اولور اولور که ایدیه نالی اولور
 ناله ادمه و سن نیت ایدیه اولور ناله ایدیه سن ایدیه
 اولور طغیان ادمه و سن نالی ایدیه اولور ایدیه نالی ایدیه
 یوده عقوبت مستحسن اولور اولور که ایدیه نالی ایدیه
 اولور ایدیه که بر نالی اولور ایدیه نالی ایدیه نالی ایدیه
 ناله ناله اولور و ایدیه اولور نالی ایدیه اولور که ایدیه
 احسانه سفله اولور و ادمه اولور که ناله ایدیه خفا اولور
 کلیم اولور که هر ادمه کلیم و کله نالی ایدیه نالی ایدیه
 نالی ایدیه نالی ایدیه و هوایی نالی ایدیه نالی ایدیه
 نالی ایدیه و سلام اولور که نالی ایدیه نالی ایدیه نالی ایدیه
 ایدیه ایدیه و نالی ایدیه نالی ایدیه نالی ایدیه نالی ایدیه
 بر کلسیال سوز نالی اولور و نالی ایدیه نالی ایدیه نالی ایدیه
 و بر نالی ایدیه نالی ایدیه اولور که نالی ایدیه نالی ایدیه
 که نالی ایدیه نالی ایدیه و بر کلسیال نالی ایدیه نالی ایدیه
 بر مظاهر اولور نالی ایدیه نالی ایدیه و بر کلسیال نالی ایدیه

نیم القبطی انالی الحیوان

آنکه بطنه کما هر خلقی بر خلق رحمانه که سر راه و هر صفت
 بر صفت بر آید از شر راه که اگر بویاله ایدر همه عقالتی و ملک می
 اطوار او بود و اگر آن ترسه او را اطوار می همی برتر و اشتقاق او بود
 هر کس و در که بدینان حسته حکم و متک او بود ایا که زاری
 و تادی آنان معرض و متوی او بود مقصای حکمت بر هر که حسن
 حکوم اوله حکم او بود اوله عقالتی و حسن طاعت
 محسوس سازد تا اوله اوله از کوفت آن قاوره حسرتی و عشق او بود
 کور و کور کور میزند و عجز عقالتی هیچ بر عجز طاعت او بود
 عقالتی هر چه که بود البتة بالغ اوله حسرتی و اوله اوله
 بیک یا باشد یعنی بالغ اوله حسرتی و حاضری بلور غایبی
 باز اوله عقل کوی می معنی بقی کور میز حسرتی و عقالتی البته
 مادیانه اطوار و عقالتی از تینی مجزات او که اوله بلور ملک
 عقالتی اوله هوای او بود و کید او هوای او بود عقالتی
 هولسنه غالب اوله قادی ملک او از تره و شوق کینه که هوای
 مغلوب او بود مرتسبی کید او اشتغاد و شوق هار و تیر و مارتی
 در هر که اصلا آن ملک ادبی هوای تابع اوله ملک کتبی که تکی
 و لغای کید بر کوی و ادبی بر رخ کوی از او برینا شای اوله تکی
 صیلا که هوای کوی هوای او بود و خواست و طاعت او بود
 فخر اشارت بر تیر استی سر قادی و جو بلور لغات سعادت سعادت
 پرده اوله شمس حقیقت و غلام خلقی همان اوله بر تر تیر
 اسف نیستی ملک که اوله سبکی بر رخ آید و ایمان شعی یا غوغا

بهر

کک

کور که اوله ظلمت و دفع ایدک ظالم ظلمت و ظلمت و ظالم و ظالم
 و همسایه از آن دفع ایدک از آن دفع اوله بر ساعت بر خندان که
 معصیت اوله تیر ایدک و نه حاصل او اوله بر خندان که
 موچیا اوله ایدک سرعای کظلمت و دعاسن استخفا از آن اوله
 معصیت کجایی حلیه صیوب استصفا از آن اوله خطرتی ما یسی سیل
 کور اوله بر تیر و ایدک که از آن ایدک جشم کور نیل اوله از آن اوله ایدک
 آنکه قلبت شرک متصفا اوله کور کور و چو و ایدک نفس
 ناری مشتعل اوله کور کور کور ظلمت بر خاصیت و می بود
 عیوبی که نیا ده می تیشور ایدک تا غیر لطیوب اکثری عیوب
 دینی از شعور شوق مثال کور کور کور قوی که کور کور
 دلور هر زمانه او شلیک هزار رضا از آن کور کور کور
 ادم بیخه شر کور هر برسی بر ظلمت از آن اوله تاکوز
 اکلیم کور بود و بوفسادت منبعی نردند ظاهر اوله اوله
 بنوک رسانا مناسبتی از آن کور کور کور کور کور کور کور
 او بود رویت اوله کور کور کور کور کور کور کور کور
 دبی کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 کالای کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 نازم صویر سیل اوله کور کور کور کور کور کور کور کور
 کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 صلح عیوب اوله کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور

کمان

نور الظلم

الطبيب
الطبيب

مغائرت ابرو کوی کورسین و اناضل ابرو کورسین که کما ابرو کورسین دینا
و ابرو کورسین حشر تلوانه در مریه کورسین اناضل یا ابرو کورسین
ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
و ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
انا کورسین و ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
نفس کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
انکه کورسین ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
متفق و جمیع کمال ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
کیه ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
مادام که کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
منجر اوله و منظر اشتهه وقت کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
خلوتانه و فی حاله فکر ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
اولماش اولور و فی حاله فکر ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
اولور علاج انکه کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
برطیب حاشیة بلور و کماله ضلالت و کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
وانکه دینی علاج انکه کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
لری و عقاقر اولور و انکه دینی در کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
مشا کورسین که ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
استه کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
و اول کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
دستنه ماء خشیت و جاقوب و القدره کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین

بیتا

قیده ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
صلیة قاله پس کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
کاسه قیوب صل الاله تناولایه و کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
بیوه رسه اولور بواله ترکیب دینی اصاح اولور کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
بوستانه کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
دینی برزرور و کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
ایله عشق اشتهه و کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
ایله پس بوادیه بصیرت کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
و کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
قورسین پس ماء دینا کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
شوق ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
طریقه قورسین بریزه تناولایه که همی الله طوبی و کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین
اخلاقانه هر قورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
خطاک دینی اولور انکه ابرو کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
اولور کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
بوفه کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
نفس قورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
دینا کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
و کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
انکه کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین
حاشیة دینا کورسین یا غدا کورسین مساجد قطع ابرو کورسین ابرو کورسین

طوئیر و نلوک بر دم صحیحین از نینم طوئیر . اما شوق نازک
 ظاهره و عماد لودیر . اما محیداه جهاد لودیر . و صوم لودیر
 کاکو نویر . اما حقیقتا سهفاده لودیر . هیچ لکری قایل لودیر
 و اندر اصاح حضرت قائلیر . هینا لودی انلو بولیک کل صنوبر
 اندی جواهر . و کنایه فی لودیر . برخ اصطلاحات
 بلا لکری انودی علم لودی و رصوبیر . و قری قیاقا لکری
 اوتی نهی و رصوبیر . خبری یوقا که حضرت باب و کمال
 اولیر و تحقیق کتایی . یازوب اوقیر عالمی اولور لکه همین
 بالار کی اسم لودیر بصیرت کور . بصیرت اغی اولور . هر کتیر
 عارف صنعت تعالی و رصوبیر اولور . اول لودیر لکه الله قتل
 و جید اولور . کاتی اولور که تیشه علوم یایند . مادام که ترویت
 ایلید . رسوم نفسانیته بجه بر طفا صوم اولور . کتیب
 خانه خطی لودیر و کجوب و اقیاس . بین سال و قوسک نایبی
 علوم ستید و نبرز الفاظ و عبارات طویرین . کرم و سکا نایبی
 قوی لودی القح ذاکان اولور . عاقال لودی که شوه لودی و صفیالی
 ارقام و جود نای کور . علوم لودیر . محال لودی شایع لودیر با قوی
 اوقیر . و سخات حمایتیه نسمات ارضه لودی قنویید . دستیه کاک
 کتایبنا ایلور . و مطا الوسی و لکلفه سندان ایلور . مدرسی
 مدینه قار سان اولور . و مدرسی دیار سندان اولور . طایب
 ایلور . و کتیب لودی و اصحابی صحیحین لودی لودی . و سکا
 با کتیب . افلا صواب اولور . و هر مدله صحیحین بر محال اولور .

کرو

کرم و غیره شروع لودیر . و قوال اولور و راسنا بخد در لودیر
 دودیر . و کرم تحقیق نایک دودیر . لودیر شوق قایل بجه کمال لودیر
 ایلور . سو که بجه کمال کتیب کتیب . و لودیر کتیب و یازوب ایلور
 که جمیع نقوش کانیات انانیا یا نشدیر . و کرم افریح کتیب کتیب
 یینه صحیح ایلور که جهاد ارقام موجود نایک قار کتیب
 اولور که صحیف خیمالدن اوقوب قنوس . و اولور که اولور کتیب
 و دودیر . لودیر . و ترکیب لودیر و لودیر . و لودیر کتیب
 هینا محمد سکا قالیج و کتیب لودیر لودیر . بس بر صنوبر لودیر
 دودیر . کتیب که اسبابی لودیر . و کتیب لودیر اوقیان شید
 کتیب اولور سکا کتیب . تمام اچمال لودیر . اولور کتیب لودیر
 کتیب کاک کتیب صایجه عاری قلم . بجه بر کتیب و لودیر کتیب
 اولور . شوق کتیب . اعتدال مزاج انسانه دودیر لودیر و لودیر
 دنیا ده فتنه معاوضت و لودیر . اولور کتیب لودیر کتیب
 کتیب اعضای باله منوط قلم لودیر . اولور کتیب لودیر کتیب
 قوت اوقیان لودیر . لودیر سکا لودیر کتیب لودیر کتیب
 اولور کتیب استوال . یازوب قلم . یازوب اوقیان لودیر کتیب
 لودیر کتیب . کتیب . یازوب اولور لودیر کتیب لودیر کتیب
 لودیر کتیب کتیب کتیب لودیر . بس باله لودیر کتیب لودیر کتیب
 و اولور کتیب لودیر . انانیا لودیر کتیب لودیر کتیب لودیر کتیب
 اولور کتیب کتیب لودیر . کتیب کتیب لودیر کتیب لودیر کتیب
 یازوب کتیب لودیر کتیب . کتیب کتیب لودیر کتیب لودیر کتیب

بیان الحواس القوی البدنیة
 استعداده الحکمال النفسیة

نظاره و الا تغفل
نظاره الى القصر
نظاره الى القصر
نظاره الى القصر

اوله و باخه معارك سواديه فان اوله وقت او كبر بوزنه
اوله قلوب شامه اراستاردين فاذن قلوه كروه سكه معار
قضا خج حكيم اكي و جمع مغيبا اذ به اهلها كرو بجزئي نياي نيه
ديرو چو افر بوزنه كو كاي اوله بايرب نار چو اذ جليليا
بود كه اوله بر شخ ماضي بالخرط و اكنه حصلي بركت
و نضرو كناره خاند ه آذنت قصار و اذنت اوله باكر بوشو
تخصيصا كالمعظم اوله و كماره مينه علاقه نيايت طنز باكر
بروزك هجوه كالمعظم اوله شايه كه كه توكو نياي الهك
عادي بونك اوز نيه اطر اوله و نظام مومج اوله قانق خلق
چو هجوه قوا نش اوله كه افرانس اوله برفز كا مالو بچ نا
قصار كلوب كتميني اوله اوله و اكم و نسا ده برفز معاد
اوله بچ نزا جو دوز بوب بوزيلجا اوله اوله فته كه طبيعت
نظف صورت حياي بويچيني بخصو نك كور و جتر كيسي
ذخا ان صك قلو كيسي اوله اوله صك قلند الكي و كال
دمك اوله برباد شاه بر صو فاقان كجس برفزان اوله كلس
اوله اظان كو نياي كه جهانه چار نيه اوله اوله اوله اوله
كجديس بوزي د فذ نه قالايب هر كزي كالاوي كوجي برفزان
شاق ايلاري كاسي عم برفز كجس اوله صك اوله بركلاري
چو كاهو غرايت و نشه غرايت ايلاري كاستك اوله كدان
بياه و اذ نيبس ايلاصات ايلاري اكي نياي كيسي ك
خا و اذت معالقه اوله اوله اوله صك ايرق و يي كلس بيس نوز

بسه

عيسى و ذك صك ملتا ساجه افر اوله اوق امت مهم عليه آتاه مر
بواخر بهمان لوني شات و مضار طوتر بس مقتضاي كجس ايلاري
اوزن قيامت قوت پر نه حاليه صحكي اكلو كه قيامت كن كلال
كه اخيار اوزن قوت پر و قيامت شوق قوت پر كه دنيا ده الله الله
ديرو بركتي قانو كروه سكه كه بيوه در دنيا ده الله اوي اوله
جمع دنيا ده هكيم و ارسه منكو خواجه بوجوب اود كه استواء
بوشك كيلي در نه فاذن قانو اشرط ساعتاه اكثر و بختار
مستعمل اوله و بود قوت مراد ان الله كماله اوله اوله
بوه كال كه بوقه و حفظه سواك اوله مرانقه ديني اكي كلاله مر
باكر هجوه بوعبا تار سويلو مر دنيا قانق بان بوشك كيسي
در نه دلاله در نه الله ديه بيوه كلاله قلمت قوت بچو قوت
هيج بالهكيد و بروكي بوي مشاير مر ان الله اهل الله سكه
اوله نكرو و صفيار انا و انشا انك اوله ذير الله الله
دمك الكر ذكرو اوله و دايما اوله حفظك ملاحظه نشا اوله
فكر اوله بوناه بوي نه كلنه بوشو بچو برفقه نشا اوله
بوصا ينان اوله برفق ترو حقه دلا اوله جمع اهل الله
برفقنه افر نفيك برفق قانو جيس ساكلك سلما ايوه
حظه الله اوله خصص الله الله دمك معناسي چانوز
همن الله اوق اوله كه كجس قوت حياي كه كه بجز الله ده كلاله
بوشك كيسي ذكرو سكه اوله كه كاسي كيسي و نيز قوت اوله
خان و بوي يي كه ذكرو بوي بوشك كيسي و نيز قوت اوله

ظاير القاصد

اشارة الى القصر
نظاره الى القصر
نظاره الى القصر

دکله در کما صول مشایخ اور در نه عیسی وار . اگر تفصیل در بروز
 کلام بوی کتاب اسلوبان اجناد . ترکی داندک مقالند بر شتر اولی
 بوقال سوسالاکم دی سوسو سقا د کلامه . کتبت مجله سجال
 اده فرزند . وهلم احتفال و در زریه . نکاله برده اهدل طوطی کوب
 کوره . بعضی اشارت از نه منقصودند واره . سوزا هلد . دوشکله
 کلام نودن کالکینی بلور . کیف عاشق او ایچین هر نقشا المعنی کور
 انسان عشق او ایچین جالدر نه بی کما ساز کورد . وادمان
 دره او ایچین هر نقیب له و نیاز اولور . کوی کاکوزی کور کله نه
 نقشه بقربسه بر خط خوی اولور . و جان قام غامشاجک هر نه
 مرغی کور سرسه بر بیلال کوی اولور . هر نه که نظر ایا سرسه بر هیچ
 ظر بوالور . و هر نه که لایله سرسه بر کوی کیک عورتی اولور . هر
 مخار کله که بقرب کما بر حالان عیال اولور . کیمسه مبنشر کیمسه مناز
 اولور . هشاه صیف فیصله دلالت ایا . جهمه کله حراری قوی بنده
 و منشا قیام اشارت او در طبقه . ذمه تیر سنده . نههار هو سی
 منته اولور حزنه بارند . و هر نه بی قیوم اولور کله اشارت
 سحر و قتل کله اشارت اولور قیامت کونیک عیسی . هر کیمسه نه
 حال اولور . دوند نیسه اولور زور و اوبنده . نوم منته ادر
 موقه . غایتی اولور بولان بر باره عیال اولور . قظه ده کله تیرسه
 منامه اولور اولور . کوندن نیجه بر سرسه . کیمه انک اولور زور
 باد شاهرک کله اولور ادر عیال بیجه . خرا و عیال تباری الکل
 ناکه ای مسطوبه اشارت اولور . و کله اولور سربا فضل بیجه بی حال

ع

عطا مستشاری انک عموم حتمنه دلالت ایلور . و در نیک انک
 یانان هر منزلت انان انبیا . و رساله حق شناس عزیز بیسم الجنور
 و ذان انک محمل انان شریک انان اولیاء کرمه انکه حضور فلان
 تربت لاری حضور طوری بیجه لاسال اظنیک قیوم لایله اولور نقیاری
 عالمک خطله اشارت اولور . کنی توغصیل ادر برسم کلبه انک خطله
 عیارت اولور . کنی نکر مساه طینه ظالقه در نکر . و انک
 عصیانین انکه عیسیان صبر کور . کور کشتک کی اولیاء خاندستاری
 اراسالاه غیومعالمه ادر کله اولور . کنی انک انان غیومعالمه
 اشارت اولور . هر فو کله کنی اولور خاندستاری ناکه کنی انان غیومعالمه
 ایا بلک کله اولور انک انکه در غیومعالمه کنی انان غیومعالمه
 کوز سرسه کیکه کیف اولور . و بوناه اولور اشارت لاری غایت
 ایا سرسه تمام قی طیر . اولور منکر کنی اولور . کنی انک کنی
 برتنه ایا در . بلکه بونک ظاهرا انک در اولونک پیند
 طاشنه باردر . بولیه حکم شرعاه صقنا لوب بریم ایچین
 در اولور هر منصفیه و هر کیمسه بر شدر . انان مشکل اولور
 بونان نکلر دینی کنی ایا اولور . کنی انک کنی انان اولور
 کله برتنه قلمیر . کله بر اولور تقصیر ایچین بوقوله فقیر
 یوز بر قیومیه . بیک اولور کله هر کله کنی انان اولور کنی
 بخطی عیال کله هر کله کنی انان اولور کنی انان اولور
 هیچ بوز و طبع مزور دیوبی هر کله کنی انان اولور کنی انان اولور
 کله سفند انک کله کنی انان اولور کنی انان اولور کنی انان اولور

ع

نصبت هیچ ککله ناله بر آنکه قلبی دایم کل وسعاری
و ایق کمال و در خط آنکه اصلا ثانی آنکه در رویی برود بخانه
دخواد روی اقصی آنکه جبین ناله بر ریشی جیامی میزند
و وجه ناله بر قطر ماه طاز بر لخط نفسی خالی نمون
وهی دن فایغ اولوب دور بر **ناله میانه** ناله بر طاقه و ک
اصحاب عسیان اولوب و ناله بر قوم در ایاب بخنان اولوب
متنالی ناله اولوب و حکیم ناله در طرا اولوب سبایلری
قطان اولوب و عدالی اولوب اولوب و کلامی کمال اولوب
لری خذلان اولوب **احوالی خسران اولوب کالی ناله شانه**
اولوب بردوست چو نکه رحمت ایله و بر والی نکه منفوع ایله
بربر نه مادی ایزشم و بزک بر نه زبانی بشین بربره باشینه
قبسے اولوب اولوغا ناله انا اولوب نسی اولوب نه فایله و بر
شکلی و نه منکشف اولوب بلویک برنیه اولوب در نه من اولوب ناله
نه سلیجی بونا نه اچو که اولوب بر ساعت تلک غایب مشی اولوب
انابه بود کادلی و منی اصلوغا قال مرلور **بعضر شایان اولوب**
اولوب که بار نین سزایا که کشه کورم عبادت اینجین مش
و ریاضت مجال قوما مشی خاشاک حالیکه ناله بر والد اولوب
و سبب ناله بر برتیه و ناله در دم ایقایی نقل اولوب و منی
ناله و حیاه مالک جیار **مجال ایقاسواله** نه رویت اولوب
ایله بر ناله عیبتنه اولوب بر کشه نیناه کلو بر ناله ایقار
اخرکار و پی نینه و ناله بر نچه و طرا ناله اولوب و نین

هیچ ملاحظه نکر که چون اجواب اولوب قلبی و همه خدار
اخرکه نه مصلحت اجاب اولوب جگر کنه دوی ناله قلبی تر و کلری
بنا ناله بدن لوی صلواته و قلبی قله نیناه عینی غارادی اولوب
قلوب بر نوب بر بلبر که ناله اولوب نکلور و اید اولوب ناله و کلا
کوننه کما عبادت دوی اولوب چکنه **اعمال کوا بهن و اینجه اول**
ظام جگر اولوغا و ناله اولوب صعداده من ناله اولوب
کل مرشوع اولوب صاحبی رخ ایله صلات اولوب مضله
مناهل دفع اده هر صلات صنای صلات اولوب هر کس
با و شایه بر ناله اولوب هر شوقین بال اولوب **هر سه ناله بر حال**
اولوب **هر صغی ناله بر هر صغی ناله بر اولوب عینی در مش کشته**
عملای عملی اولوب **اولوب ناله بر اولوب ناله بر اولوب ناله بر**
نرغیا و قارفا اولوب **و امیال لری اعطاء مویت موی و هر**
اولوب اکو و باری ناله صغی ناله بر اولوب کور و طرا ناله نکل نکل
در نر مع ناله نوله مقال که ناله بر **اقبال اولوب اولوب کاطفا**
کوتور اولوب قارفا ناله **هیچ ناله بر اولوب اولوب اولوب**
جکسا کور **و بوقال اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب**
اولوب **ثانیا ناله اولوب** **عینی نفس ناله ایله ناله اولوب** **هیچ ناله**
لری کله ناله اولوب **عینی ناله اولوب اولوب اولوب اولوب**
صالحی سبقت قلبی **ای نیشیح ادر بر ناله** **سبیل ناله**
ای عیضا اولوب **و کور ناله بر کله طیب لری صغی ادر بر**
ای دوی عقیق لری **بر نیکه جین ناله بر اولوب اولوب**
نصبت

در کتب
مختلفه

و اسبابی طغالی و وقتی سرای غزنی کوردی که بجا یاقوب بوزگاری
شهری که بر پادشاه بستان ایلیک نام و همچنین اینجا طغالی
بقوسن ادم قوی که هر چند عیبی صورت هر که نبیسه مطاع
اولی سینه اصالح الیلیر هر که که صورت هیچ عیب ندارد
برسی هزار و چار بار بکنکد که هر که که ظاهر ظاهر آنان صورت
اکو بیات بوسنک دیو و پرو دلو ایلیک که یک بار ایلیک که
عربی و نیایلی و خیب نیایلی که اول نقد بولیلیدی و دفعی
اول کتبی بادشاه که کتبی بادشاه بانان اول او که می صورت
ایلیک بوی و در آن ایلیک بقادر و بوی بوی در آن تصاحبی
اول و ایلیک بر او ایلیک بیسوا اول و اولی اول او که بقصد سوز
بنا اولی و ایلیک ایلیک که اولی سنجی بر پادشاه سیال و ایلیک
اولی خوجک یاد و سیال چندان و علی سرای بیو که نه صاحب اولی
و نه کتبی ایلیک عاقل اولی که کتبی کتبی بر روی بایلی و جلی
تغور عری در ایلیک ایلیک خراج ایلیک در و شورا و بیخ
کی نال صکر ایلیک غروب کتبی کتبی سعاد در این فانیان
کورد اولی که کتبی ایلیک کتبی اولی ایلیک بر سینه در ایلیک
که اولی کتبی و فونی ایلیک ایلیک ایلیک کتبی ایلیک ایلیک
صلاتی و بوی ایلیک که هر که که بی بیو که نه ایلیک و ایلیک
اولی خراج اولی کتبی ایلیک اولی ایلیک ایلیک غزور ایلیک
ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
معا صیه فر جلد و بر لیلی صلی ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک

داکر

و اکریک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
کتبی ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
عالمی کلیم ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
هر کتبی که بوی ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
مسالان ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
دکاشن جیح بر ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
کک کتبی ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
ادم صلی قوت کتبی ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
مشرف ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
ادم کتبی ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
صورت جیح ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
رحمت صلی ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
تقصیر ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
چاهار و عالمی و قتی و ظالمی لیکنی دنیا ده هیچ کس نه نونک
قوتی ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
ادم ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
دفعی ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
چالشور ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
هر کتبی که در ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
خند مینی کتبی ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک
عالمی ده مقام ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک ایلیک

بنا ایلیک ایلیک
عربی ایلیک ایلیک

۳۳

اندرین اصعب اولور تقوی اکر چه نخل اولور اقا نجرانان اعلی اولور
 صعب اولور مستعجب عجماتا اولور نعل اولور مستوجب نجانا اولور
 کنه حقد اولور توهمین او حقیقین نهوین ابره صعبی لطیف اولور
 ذابینی حسن ابره ابدینی خیر ابله یستی کویکل ابره طوبیتی
 شفاء جمیل و بر عدا جلدنا نواج جزایل و رر جلدنا حکیم اولور
 دایم نظر ابره رحی ل کویک و هر وقت التفات آید غلله اولور
 عجایب تکوین ابره مقدره نفعان تنهان و قابله برادر برین
 کلتهن هر جزئیان هزاران کلتهن اولور و هر جزئیان بیکه نو
 عیون اولور هر کچه که نظر ابره عینی تحقیق و هر کچه که التفات
 او نور توفیقنا و بوقضیه جانم اولور هر عیون لسان حاله
 معترفه خانیور و هر صامت کویزین حقیقانه ناظرن
 لسان حال اقص اولور لسان قالان و کلام اشارت اصراق اولور
 کلام مقالان لسان غیر مقال تکلیب و قصار اقبال لسان
 خال خود هر درسه تحقیق اولور لسان قانی مقابله علم
 رجز اولور و لسان خالوک خالی بر باطن اولور لسان
 سامع صیخ اجساد اولور و اشارت کمال سماع فود اولور
 هر کچه که حاله اندان سوزن اولور هر صومع کایون اولور اولور
 لری کلر هیچ بر مویج اولور انکه بیک در خواشارت کمال بر باطن
 زودتر هزاران قصه و حکایاتی اولور هر چو ناله نذر نذر
 لر اولور و هر جا دردمز کند لر و غم لر اولور هر چه کجک بود
 لر سانی اولور و هر چه قوتش کند و به مناسب بر زبان اولور

اشارت لسان

تقریر الاشغال الیه
العلم فی نفعها

تصد اولور ضروری مقصود اولورک اولور مندان اولور مقاصد
 اولور دینی جمیع بر اولور سلاطین جمعی مناجی بر اولور
 نذر که جمالتک تقاسمه هم حجام کر که هم جاد کر که جمیع انکه نظام
 هم بن کر که هم بادشاه کر که هم جلال کر که هم نسو کر که هم تاجر
 کر که هم دهقان کر که عاقل اولور جمالتک کر که انما کر که کول و سنان
 اولور و خدایتان کول سنان اولور که اولور خدایتان قادی عال اولور
 و اولور عمال نامی سامی اولور خدایتان دینی عمال نامی سامی اولور و ط
 عتک دینی معرفت نامی اولور سی اولور ادم د دکوی بعالم و بیزان اولور
 اولور اکر کیس بالجمع اولور سه و احد و بی اولور و اولور
 اقا اولور اولورک یواحق قلوب نیکاه اولور ظاهر لبس و شاد
 اولور و علم اولور که تحقیق و بیباکان اولور نشر افاق کتا
 بان اولور و عوام اولور که صا جی می کل منتفع اولور و پنجه
 اعمال اولور که سماء مرتفع اولور همی اولور انان که ترخ اولور و کج
 جراح قلوب نیر علی اولور که کتیک اعتبار اولور کمال نیر
 سیف اولور که مقاتله و جدله اولور که کال و تیغ زینت اولور
 و سیف نسو اولور جیبی اولور و سلاح اولور که حامله ابره برین
 آکانه و بجه کل اولور که قائله اولور که توغای بری کال و شو باد که
 شهره زرجی توفیق اولور و چنان که ترخ دینی جیبی اولور نذر
 اولور ناله که کشیک و دیننه نفعی اولور و اولور اولور که حلیه
 شمران دینی اولور شلی علم سن اولور اصله تمام جاهلی یکلر
 اولور انکه علم اولور علم اولور ناله سن علم کچه صبور و اقا حبل

مطلب علم الاشغال الیه

یشانه. کروی بولد با بریده زورک ورسه. واکو واصل
 فتلر ن شوقک ورسه. سحر وفتانه برهستان صفیه وبر
 رخصه خضیره. واکر بسط افق اوله ایچی ورتقا اوش
 اولنیم. دماغی لطیفه. هفتی اوله عنایبی. خنجر اوله ایچی
 دوما یال اوله اغضایی. منتهج اوله زهارکی. مخرج اوله هزلی
 منسل اوله جالوی. و متبل اوله با بیل. بس کل هزلی
 ناز ناز کلور د لرنان. اوله کله ایل باد نسیمه. واکر اوله
 نسولر صور خیمه. ایلرک بره شکر بریم جیمه. هر
 علیله خیر صمیم طینه. هر عاشق هر زیم. هر متناقک
 دمسایم. اکو کجا دوج قوسلر بر شری. ادادم ایلر
 اولان و غم کیمی. واکو کجا خیمه تسلر نظمی. روایت ایلر شغل
 اولان و غم کیمی. هر کجکه که حصا جالبور. وهرضیه که محال
 ایلور. اوقا طبیعت بر کوب متقال اولور. لطافت ایتا نسیم
 سببیه. واکو مزاج الشار بر. مختلف اولور صفیه وفتانه
 سببیه. شوقا که اولطیب اولور سه بنانه طیب اولور کجا ایلور.
 واکر اوله خیمه اولور سه بنانه الخاندی خیمه اولور. کوی
 معال اولور سم صیاح اولور خیمه ایلر. وهر وک برین
 ایلم شرف بر اولور و اوله هزیمیا. اکو متفلسل اولور
 اکو متو تم اولور سم ولویله. وشره عشاق. بنای الامطام
 بنهقی الامطام. بن سوج الایتلاف. بن نخچه وولتق وایلم
 لطام. بنم برام مختلف اولر بی باد هواد ککار. وبنم حور

باصح

قوش دوش بیلور لور کر نه سر. واولطیا نلر کل کر نسولر.
 بو اوله صغایا بود کم برتر و خاله تا اوله. عقل اشتهای برعیت
 اعتبار لک اوله. بلکه هر سببی بزمیخ نالطی کیمی سولور در
 درو معیت لای خیر و یورد نه و عظم اوله بر. اهل اعتبار
 اولنله. و نه تا کر اوله بر. اصحاب استبصار اولنله. هر کیمه
 انکر دلگری کماله اعتباره کویم کلور. وهر دم انکر برودی
 کلا و رفقه کویم ایلر. اوله سببیا نالطی کویم انکر اوله
 اهل ایت کتا و لرون ذم انکر کویم لور هیچ بیلر. ذات
 قائملا عدلای بر طایفه. وایرش کم قشایر لوی لور لور. هر کیمه
 وضع کویم بر حکم قلو لور لور. کلوب قویله و غیبت قوشند
 واولر قنالتن کر شایف. کویم لور لور. ارون دوشندان.
 کویم غری اوی که کوی انشون. که قویله و غیبت اوقا کمن
 الم اصل هر حاله بر طالش لور لور لور. وهر هیشا ادا بوقیه
 دلالت لور لور. تجزیه شایله بولوش که دکلی کمن
 دکال مختلف لور لور. معیا اناه هر د لور و لور لور لور
 لور لور لور لور. برنج غریجه. قنکر لور لور لور لور لور
 سوز غایت کویم لور لور لور لور لور لور لور لور لور
 اولور و هر کیمه انکر بر لور لور. علااله هر وضو لور لور
 در نه مناسب بر لور لور. وهر هوج ونا کویم لور لور لور
 بر خور اولور. اکو اشتهای عشق و لور لور. که محقق اید معرفت
 بو نمان. کویم لور لور لور. هر کیمه نه صوریه افک

یشانه

مضطرب اولدی عیث حرکت و غوغا و ده کالار . بنوعیت ایلر
 نماه فصیح ایچی . تاکه هر ضلاله بونه بنانه اصلی و تابعی . کاه باد
 شمال اولور که تلذیح ایلم شجاری . خدی اولیم لیلی . نه یاری .
 کاه صبا ایلم . انما ایم اغماری . مصافی قلم نیرای . که خبی اولور
 که هر شکر قلش در داخله حال طینه . واستفاده می ترکیب
 که دیو اولور که هر شکر حقیقت اوله جمل . اورق تو غیب
 باقی قاف . امیل . پس بنی اولق قاعله . مصفا خسته بنی آدم که نه
 پیر قلنو شجاری . ونماه ششوی انما . بنوماه منتفی اولور زهار
 و بنوماه مسلسل اولور زهار . در فخره بنو اشکی . وار که حال
 دیل اولمکله . کناره حاله مناسب کایاتی وار که اولر ساند
 سولینور . پس زنده اهان نظر اولور . هر بزرگ حالند
 حبیر صور . کله و در کیک که زنده . ساند حال اولور . نه بهله
 باخذ بر ضیفم . نه مسافر شتا و صمیم . بنوعیه . زیاده خلقی تاکه
 زیاده لطیف اولور . بنوعیه ششوی کوسونلر که وقت نسیم لیر
 اگر چه بنوعیه مستحق اولور . اما نغمه عاشق در آن کج
 بی و فایده طبعی اولور . اما عارفان معتوم صاد قلام سو
 مدغم بنوعیه دنیا که انیله قزایی یوق . و فایده کم نشی
 ناهال لرد که انزلک اعتباری یوق . بنی بر کله قور لیر یوق
 و سر . انزاله بر غور . بر محبوب الله شیف . بیاه اولور
 غزیت و فتنه ضروری اولور . بنوعیه محبت اولور دنیا لیر
 و بنوعیه کمال و دنیا اولور . و فایده . بنی کلور یوق نه نقابا حب

کلور

کلور . کلور . یوره خاری حافز اولور . صبح پراش می که
 بنوعیه کی جمیع فیض . دایما خاری قار اولور کله طیب . بنوعیه
 عروسک یوزناله بر کله هر لیر . کلا یقی در کله حشر اولور
 عالمه بنوعیه حسنه . انزلک زین اولور . نیچو خار انزاله بنوعیه
 خونا اولور . باغ اجداد بر توخ کونالک مسافر اولور . انال و خی طایر
 ال خوار و خاسر اولور . هاله بهی الله . بنوعیه توخ کونالک
 کلور . شوق مسکین بلداک ترغاله بر کله . هر تاکه کونالک
 اجنال کوز . بنی بر طاق قور کلور اولور . کنالک انوالک . بنوعیه
 قور لیر . انالک الوب اخر بر قور لیر . پار پار اولور لیر توخ
 قور لیر . کله کله کور . اولور لیر قور لیر . و صوی کور
 در لیر جلال . کور لیر و می . غرق اولور . کنالک بنوعیه
 بنوعیه و انکلور . هاله بنوعیه شوق ایش نماه اولور . دیر لیر
 بر قور لیر . قور لیر کونالک قور لیر . کونالک کونالک
 تور لیر . بنوعیه مسکین اولور . اولور لیر قور لیر . اولور لیر قور لیر
 انال . بر قور لیر . رنگ و رنگ کور . بنوعیه قور لیر . پار پار اولور
 لیر . بنوعیه کور لیر . حرقوم زیاده اولور . بنوعیه قور لیر
 و بنوعیه اولور . بنوعیه بنوعیه اولور . هر کله انوالک بنوعیه
 فرقیته اولور . هر کله بنوعیه اولور . طعمه حرقوم اولور
 حال اولور . قور لیر اولور . بنوعیه کور لیر . بنوعیه کور لیر
 اولور . و بنوعیه کور لیر . اصلو کور لیر . بنوعیه کور لیر
 لیر . بنوعیه کور لیر . کور لیر . و بنوعیه کور لیر . کور لیر

دنیای مستانک بی وفاغدانیه و جهان کلستانانک بی صفایانیه
 تشکایانیه اورد بریوسوزیه ایکنی ترکس و جریسکلانیه سوزیه باشلر
 اولدی و جریوسوزیه اورد کبیر باغ اهلک رقیبیه و شایه ایم
 و بنی اندک سوزیه و غناد میم قصب زور از فیه بنی اولشده
 آسایم بخینله عسکانه قلفش و ربایسم ازلان و کنایه
 کوزده **سید القم خلام** درم هرکیشیک کیزیمتی و همتی اولر
 همکوی سوزیه طریق خاندی تیحی اولر قیلبتی اولان قلم اوزرینه
 قلم کره و خادم دلون خاندیه و سندان دایم کره جالیل رسیده
 باشقانیه جلیس ایلق کره و هیچ برکیشیه باشقانیه ایس
 اولم کره بخنددی بویک کی خضایا کره کره ترکساره نور
 وضعده بیهوب دقت آتیک بربر کلنور نندک بنفشیه بفسک
 ندر کلرین و هر برچیکه نظر اشک ندر روزنامه ایمنی جری قیبت
 نظر ایاد کره ندر ایلولر کاه بوی بر ایسویلیشور و کار اولر
 بلیک کره سکره کار دیلده نیاده خوش شکایتانیه ایدر و حال
 ناری اولانیه نه بویک کلایتانیه ایدر که باغوب بی شرار خندان
 و کره کلایه سندان تابایار لغدان که دقان بهارنق بویک
 لکسنانیه که لاله ناز غوک کیمسنان هر روزنیک
 طاری ایمنی اندانیه و هر جنک حفر زوالانیه هر صفا اول
 قورک عاقبت تکان نازیه و هر عشق طلق التکرز نازیه هر
 و صانع وقت انیه هر عشق حرقتیه هر عاشق جوی
 و جهانسانیه و اولدی جلاله ایدر و اول صفایانیه کالانیه کلانیه

خاندان

خاندانیه که رقیبان اغار که باره که مستوعنی غالب اولر و کنی
 زایا قلال ایله و که شوق حالتی جوش و بر بیایه و تو قلاله و شوق
 هر عاشق که ای کور و شوق غنق قاقاق و هر دریا که اولر زانل
 دور و بوی کور و شوق هر دریا غنق کره که انک نفا سندان اولون
 و بی قیصیف بوی کور سوزانیک صالسانه اولونیه عبدالقادر زکایه
 و کره انک نفا سندان اولونیه و غنق ندر زهر سوز کره انک
 یانقاله اولر ایله اولر بوی غنق حقه سوز و نطوبه فریاد اولر
 اولر بوی طرب مطلق کره هر دم دلایلک دلشاد ایله کلور
 قنق سینه اشکال کجس اولر سوز ایله اولر ترغ انک کج کال تسلم ایله
 حماددی بوی کج طوطی مشور ندر اولر ندر اولر بوی کج طوطی صتر
 بوی دیت طوطی قادی طوطی عشقینه و بخت بوی برکشانه خارج
 شوقیه هر مکتوب کره و بوسک امانت اوزر حال اولر و هر
 سالدیه کوزنده سوز بختیله و حال اولر بر طایفه اولر شکر او
 ضایعیه کور بر شوق هر وضعه کوز بختیله ندر بوی بوی شوق
 اکثره کلری و اقوم طابق جوشش از واقع اولر شکر اوزده
 غلط و شورش و کورنیه دینا سوز سکره کوز سوزنا طوطی
 ایله بالک اولر بوی بوی در بخت جاننده کوسی اولدی عشاق
 اولر بوی اولر بوی اولر بوی بخت بیچاره بوی بوی بر بیل بختیک
 بلیسه بختیله در دخت ایمنی او بخت سوز بوی طرب بختیله در
 اگر عالمه ندر شوق صانعیه و درد اقبال بوی ندر بختیله اولر
 بوی اولر خدیو بوی ایله که بختیله بخت حزانان سکره کوز کلور و بختیله

استرسك اكالانين كتابك وكونك رسك نجيكون زين جيا بكي
 هيج تخوي في ايله قهر بيد و تاديديله هيج ايكالعا قلده يا ذبح
 ويا نوي بيله دن خنك ايله غايب اولورم بي نوجيمه دكلاري
 ايله صغري كه بنيمو قهرله و حيمه دكلاري بن حقيقتكاه كدسنك
 خازنك ايله يردوم اطرافه سنكده و سنكده و سنك اوردوم
 افزم سيلانك اويله سالت نايكي سيلمان حضرتك مكنوني
 بلقيسه اناي اول جهمنا نكر نسيخ اولمشاهه انكلكا م
 زنجي و اول سيبان نكر تاوي اولمق زنگ انا ماري و انظر
 ايلارسك بيقوشه دني و آل التفات ايلرسك اولقوشه دني
 كورسك كه اولدني نويسي يوردوم و اولدني دني اولو حلكا
 دن خازن و نسان حالده كرسالمت غزله اولور و خنور
 خلوتاه اولور و كلكه غايبي نفضاع جماعاته اولور و قلبك
 رعتي و نسيخ خزاناه اولور و دودنلو و نالو كرسالمت ايل
 انظر مساكلرناه و نرسعا و تلود رانكر خلكه انظره نرسك
 اناكلرناه جماله انكره جماله اولور و صخلوتاه نالو كرسالمت
 اولور احتراز ايلرسك احياز معير و اجتهاد ايلرسك بيوت
 مقصودونه قزلر لوي اولور افيد و يلاه و نصالصاري اولور
 شره حسنه دن قزله اولور ايلرسك احياز معير و نرسك اولور
 لرا تيب و خاله ناي ناي بلور لكر غمرن مقال طولال اولور
 قضاي اولور و هرن قار حبان اولور سه عاقبت خن امير اولور
 عالنه عا رتبه جالشفق غايت عيسر اولور و هيق دن يلاه يسيرن

قاله

قانع اولمق كرك اوليسير اولور دنقصان اولر انكره طعلاري
 قرض شوي اولور چون كد افر زيقا نيلجه نرسك اولور
 كيمه اولان مال اخلا نك كرك اجاك اقرابي غاقال اولمق كرك
 اهول قيا ستان و حسبانان و قانع اولمق كرك احوال نفسانان و
 كتسانان نوي قار لر بيقوشه كي خلوته دن شوك كرك نوي ماره
 حظيله خطقال نكس لوب غزله شوك كرك ديم نظرن خن و كوي
 هيق كي كلاه او كرك كيجه لر خزاناه كوزيب حرم اولور هوي كرك
 هر وقتاه بر يره تاه اولمق كرك هر بابانه كرك لسان طيور دن
 كرك صير بابانه كرك اوضاع دوا لوسني كرك خن تاييل
 كرك نياح كلاب اولمق كرك حشرت تاييل لوسني هر ناييل
 خلق الق كرك افاد و حيمه دن و هر ناييل بر صفت الق كرك صفا
 جز ياردن هر موجود دن بر يره الق كرك حاسن ايلان كرك
 بر كيشه معارده اولور اولو ايلانان مثاله كلكه لسان
 شرعان انجس مخلوقات اولور اهل بيت اولور نالو نه خوب
 اخلاق اولور نظرا لير انك ايدن و فرستنه التفات ايلرسك
 اولور اخلا سننه كور كوي نجه حارس اولور و نيسكار افندي
 بيلك كور دكر سرقوب كتمزاني كوعط ايلرسك شكر اولور
 و كرسع ادر لرسك ايلرسك اولور اولقاي اولور شوق و نرسك
 خلايق رختنه اولور شوق اولور اولصالح اولور شوق
 مجلسه طعام كلاب ماره اولور هيج بر فانه سنك اولور
 و هيج بر فانه قاي اولور نبر يره لاط معير دي اولور نبر يره

بویکسندة نقش اولو حلم ایچف که نفسی زری بی علم اولو
 وقلای معاد عالم اولو. زمره انقیاد اولو ووریه انیا
 اولو. برین زلاله عالم حق بوئل اولو. وقالی بوزلور
 باشی صلابی ورمور غار ساحة ارضی این حق بوئل اولو.
 وعمالست ورضرونی حق بوئل اولو. یوقد هر عالم برین
 حقیقتان عالم می ورمور. هر خیزه ورمور ارضی این حق بوئل اولو.
 می ورمور نیجه کشید اولو. موزی کلام و مسایعیه مع
 جهال که موزی اولو کارد و مسایعیه و نیجه کشید اولو.
 انضیقان ایلر حق علم بری و علم بری اولو. مع جهال که اوصاف
 تال انکه السنه اماره فرسخ. هر خیزه اشدن کنی بوئل اولو.
 وهر خیزه ندی کنی اولو. اکثر ناسر ایلر اولو. که چی طبل
 ایلمار اولو. که چی که کرم لیلر. کرمین اسنر تا اولو. و بر
 نیجه که طیب اولو طبیق ادرتا هاله. قراین انقاد و جهال
 و خوشی اولو اختیاری مغانان. که با امانت کرم خیزه نزل
 و حقیقت نفس نزل اولو. و کاه ایله جوهر خیزه و فتاح
 و تخلف زوابع و قرین اولو. و نعل اولو که شکر اولو شغای
 عبوت و حقیقت اولو. و نلرک دقاری حقیقت اساه خیزه اولو. اندر
 اولو سلامت ضرر اولو. و ایلر صاحب جان نزل اولو. اقا
 شولر که ابناء ایلر اولو. ایلر طایع شرع و نام اولو که شکر
 حل سیروب عیبی است کرم و هر کرم بویروب مذمتی است کرم. کلام
 ازل. ازل اغراض اولو. و جهال انکه صفا اهل اولو. ایلر

دوست

دوستی کورسلر ازل جنک اولو. و ایگیش کیش ازل
 سنک اولو. سوز لاله اصاحا ای سولای اولو. و قلای
 تمکن کمال کیش ای اولو. برکش کورسلر صفا اولو. که طویله
 مساکین اولو. کورسلر اولو سنک خفته سنک که کورسلر
 و کورسلر ازل اولو سینه کورسلر. فقهان اولو و فیکه
 او که کورسلر. و فقهان اولو سرت معصایک عیب صیور نیجه
 لوی کورسلر. و حال کورسلر ازل اولو. بزیناد زمانه انسون
 ایلر کورسلر. بوئلر ایلر نال غایت اولو ازل اولو کورسلر
 دولت کورسلر برضا نیل کورسلر. شی با صبح ایلر کورسلر
 ازل کورسلر. و مستحق کورسلر ازل جهال ایلر کورسلر
 بلوی کورسلر. اول سبال ازل خناسی کورسلر. کینه دوستی کورسلر
 استیجک سبب کورسلر اولو. دم دوستی کورسلر ایلر کورسلر
 عتاق کورسلر. هر صفا کورسلر کورسلر. و خسه ایلر کورسلر
 اساه کورسلر. کورسلر کورسلر. غایت سنک با اسال کورسلر
 ایلر کورسلر ازل صدق کورسلر ای کورسلر کورسلر خلق
 یا قی قرین ای جوهر صفا کورسلر کورسلر کورسلر
 نظره کورسلر. کورسلر کورسلر. و کورسلر کورسلر کورسلر
 دور اولو کورسلر. و سعادت ازل ابناء طایع کورسلر کورسلر
 کورسلر کورسلر طایع کورسلر و غیره اولو. و بی ایلر کورسلر خاندی بی
 رغبا و جیران اولو. نظری کورسلر بر شکر طویله کورسلر کورسلر
 اولو. و ایس کورسلر کورسلر. کورسلر کورسلر کورسلر

حق توصیف و خاندان انصاری. طایفه ایست. صاحب ایاصی. عیال
 اموی قبیلنی و اویاری انانجون اولو. اوله خیال بر بوع انلی
 عیادت اولور. اول و بی انلک حضور عیال و بی اولور. بی
 بر طایفه در کوزلیان بی غنفلت کونولوب. هالاهالی کور
 هر ده مال نیت صحیح الاساکه جوی صیلم اولور. کوزلی کا
 سرده سهه و گاه کا ده ماه سهه نولوب و جوی عیالی تر حده صده یاقین
 مرهم الیلور. منقصد نیار طریقی نهال قانما کور. و اختری بی
 زادی حایره و بد عزم سفر الیلور. دایما قلبی قلب جیال خلقه
 اولور. و هر دم خیالی نایار خاله محترقه اولور کجا انکه کالی اولور
 و دوح انکه شریبه دولور. اندهوب جنبان خاله و هیلی اولور.
 و انلر با جان و بی حطالقه میخیزن. اولور. بلور کجور کور. انلسلی
 اولور. انلور و تصیری نیارین صومنی کور که اولوبور. و انکه
 صحیح خیزولوبی و کویله کرده بالالور در. انلر حالاه ایوبنی
 کور که اولور کور. هر طایفه نیک قایل کور. او اطیقولوبور تر کور
 انلور حالینان خیر اولور. و بیع طریقه انلور. قایلن انلور
 انلور قوم در انلور. اوله نلری حلیث حاناه عرفت نفسی علی
 در. و واسطه معامله ایلیال کور کشف اعطاء در. و بیات مرتبه
 کاه مار ییشتا الیه و بیات انه قیل در. و انکه هر بر بی خله اش
 بیو بر یازن. منقول اولور. مشرب مختاف اولور. هر بر بی شریبه
 اولنقال اوله با بقسمت اولور. و باغ اوله ای منفا و ناد اولور
 اول و صح حال او چندان بالا بلور. انلر طایفه در هر وقت خفاه

شده

عیلی بلبلور. و بیع بر حاکم اخیری انتمی لور. دینان عال اولور
 کسور و دعوی نامی همان هونم فرض اولور. جهال انزلت اولوب
 کان و عالم لرله اولور. و خالق عالم فرزان زیاده اختار اولور
 اگر چه اهل دنیا قاتل منصف رکنیه اهنه. و جهال و بی نظاره
 اوله فوت و جهال اولور. اولور در غرت و شر. اولور در دولت
 و شر. اسباب دنیا در سیادت و شر. و مسان انلر در سعادت
 انکه قنن و شری کیتیه کمال کور. اوله انلر بالان مال اولور
 اما حقیقتان فاضل و کمال اولور کور. اوله عالم خال اولور. ادم
 قنن و کور اولور. انده قنن انکه اولور و محقر اولور و خلق اولور
 طما انلیتی حیوان و فلور اولور. محقر اولور انلسنله طما انلیتی
 ایا هم و خنلر اولور. بار اولور کسبه. مادرم کور اولور و انخدا
 ضعیف مستکن اولور هر کیم. در سیک انلیتی و هر کیم ان صومنی انان
 خیر بر مرز. فارغ اولور و ~~شده~~ کجا یان و صومنی
 و کنایه اولور. جماله اولور. کور که بر حق اولور. و
 ضروری اولوب تکلیف اولور. و اولور دخی اولور. بر زاید
 خار قاجار تا فاین اولور. بیتش کور قبولوبی اولور. و نفس
 بلکوز لور. او کور و صبر اولور. نفسی کور. و جیسور
 اگر چه اولور که در خیال اولور. اولور خنلر انان اولور.
 بلور بیخ لور که کاه خالده اختار اولور. اما اولور اختار
 لور. و بی محقر خالده انلر اولور. و بی ضاله انلر
 چنان. دین و خنلر انلیتی و بیع اولور. و شرک کجا بیخ لور

سكاك عالاه بانف اول با حاض اول مرش سكاك عالاه بر حاض اول
 كه منافق عالاه اول قاخ اول سكاك در فاك بوض اول
 عشر اول جمال ايكه كو ناز كو كماله ماش اول سن فزور
 انكاه بر ساعت حضور سز صلوات اول سن سبي ايكه تليك تكريم
 آرا اول وقيلامه نظير اول اول كوكه خشع اول فقا اول
 وسعي كصوق وانفاده اول اول ختير كحمت وقفا اول
 وتساك تساليم ورضا فاكاه قبله جا الامتج اول حضرت
 اكر صورا تاملت اول اول كوكه جهمه سميان قلم رومها
 ياتاه د باره فاكاه اول و شايك قازو شرا زيارتبه
 دن هاتسه اول سخن كوكه قفا اول اول اول سابق
 عنایت اول حج انكوكه كجوه تحقيق اول و طفا اول كوكه
 كمي توفيق اول زمزمه ديار كوكه ابر حرم اول و صفاد اول
 صفای جنت اول عوفانكاه معرفت اول و صوفوكه
 و قوف جمال مطاق اول زيارتك بيت الاحرام اول و قفا كوكه
 دار التمام اول جمال ايكه ذمالك اول نه زكات و مننك
 ايتي بن بوزك زيارت و تاسق سن كوكه فاكاه سكاك مناسب
 اول كرم خاتمه علم زكياتي بروه و كوكه فاكاه و اول اول
 صوفانكاه اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 ايلان د نيا اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 فاكوكه عقور و صلوات اول كوكه عوفانكاه هر ماه اول
 نه بكار اول جمال ايكه اعاليك بوناه سنوك حضرت اول

اوله هر هر كه تفال اول اول اول كوكه توره اول من من جهمان
 شول هر بلكه اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 حواء ناي اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 تخليا اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 عولم تخلي بيته كوكه كوكه كوكه كوكه كوكه كوكه كوكه
 نظر سعي اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 هيج بر اسم بل من الهم اول اول اول اول اول اول اول
 كه محتاج اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 و اول اول جمال ايكه بركه اول اول اول اول اول اول
 امام در ست اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 لوكه اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 بطال اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 فوج اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 سن شعور اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 فال صوف اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 و اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 فاصلا اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 فقه اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 فاكاه اول اول اول اول اول اول اول اول اول اول
 سكاك

باو عشق و خورشید از آن که عشق از آن عشقش با زبان او ابرمش
 اخک عذر آن بلکالین دیند نه خاندان اولومش که در سبک بودی عا
 لمان بر مهر خندان و انوار خصی بر کوی یک صفه در دنیا به و صوا
 محوش جوق اولور و دوا ز عمر اجنه و ملک قانعی بر می یونیور عا
 قار اولور که بشی که تمامتی قویوب عیشتا به جالشور که کاره هیز عباد
 مانده ایکن عری افزولوب جالیشی بالار اولور که کمالا طر
 میوب و وجه بکاتای لور هفت ز صبح که خلق ایله در پیش قار
 فیم لور اولی ایله لاله طوطی در بند طشر در آن کو جوقش در
 زبر کلکله اتمه دانتار دور و فطنتانه اعتقاد انتار در ایله
 که ز بر کلک محبت و اولیجی نه بالار و پر بر هر خرقه قاری
 اولسه هیچ سماعی بنویس بر بلور عیفتی هر نه قاری فاضال اولور
 جماعی در متوجه ایله افزولوب بر دهقانان جوقی بلور اولور
 بلور اوله انفعال جماع ایله اعتقاد روح دریا اولور هر بر
 لغتانه عرفان دلس بری ایمان و بگو قویوب و بگو حال آن اولور
 ایمان اولور که هفتی تضار و قویوب بلور که آن اولور که ایله
 اولور و عیفتی اولور که دیلیله بلور و صحت نظر قویوب جزم
 اولور و وجد آن اولور اول معینه صبر دنی که کمالی ذاتان اولور
 شغل آنانته و لد جزم اولور که جرم قویوب هیچ دیلیله مقید
 اولوب نظر و اگر دیلیله بی زنده دنی خیزیم بوزمان بوزمان
 کار و اینجی سر لب و دنی اولور که ارباب قویوب اندر کشف حاصل
 اولور عقلا و مرتبه لور و ابرو القان کلر و عقلا در بره سماع

طالع الاعتقاد
 ۵۱

تا آن هر بری بر صورت حسنه او بر صورت اولور که استسک
 که عورت طلاق و لرین و اگر کوسک که بخره تا آن نادره لرین
 و اطلاق و بود نیاید که لرین اولور و عیفتی نه فاحشه ذوق
 تله سن و اگر استسک بر می جری لرین از ایا سن و بر سن
 اسیر فی کافران قویوب و ایا سن و در هر حال خا اولور
 نفسک انان و لرین مستکین قویوب لرین زبیر لرین سکا اولور
 بنویس عیفتی هر بری بلور بو اسیر کوی ایکن عیفتی اولور
 اقربا قویوب ایکن ایا سن صلاقه اولور عاقل کنه و اسیر فی قویوب
 بر کوی اسیر قویوب لرین کویع استسک نیل لرین عیفتی فاح
 ساه و لاله اسیر عیفتی کاه ساله و لرین کویع صلاقه
 هفتی بود که لرین اولور که وقت استسک و لرین
 و وقت ایله خیزانته بر عاقل طشر نفع محض هر طبعی جاید
 جمعا ایکن سنه ایا حسنه قاله که لرین شافع و لرین
 روحه حاصل اولور فی لاله فخر هر بری کین و کین بود که
 عالمان سوز اولور نه اولور کاه ایکن فاضل سوز ایکن
 و ایا جوقی ز اولور حکمت ایکن صمی که کینه سیمتله کوی سن
 با لرین در حکمت اولور که کل لرین عیفتی ایله لرین
 من ایکن ابو علی ایله صمد ایکن نظر هر طاعتی که کین
 ایکن حکم و کوی شوق کاه لرین بود که لرین عیفتی
 لرین اولور حکیم اولور که کاه کاه ایکن او قویوب اولور
 طریقی قیاس و ثاب لرین قویوب لرین عالمان جرم لرین و لرین

بلور

اولش اول معرفت حاصل اولش عرفی غایت حاصل اولش عقلی مثل
 وچنان مرتب می شود اولش اولش در بعضی از اینها بعضی عقاید
 بنام جود کثیر اولش اولش تقلید اولش وچنان اولش اولش تقلید
 اولش حکم اولش اولش وچنان اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 مسلمان اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 عاقل لازم اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 اهدیه و در شله و دیابو که خلوت ادب کلاک اولش اولش اولش
 و اما سعین طاعت اولش و هر وقت اهتدای عبادت اولش اولش
 یونین بلید و رکنین اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 هفتی که در حدیث اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 که خلوت اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 اولش که قرآن اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 و قرآن که در مسکن اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 طایفه و در کمال اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 شفا اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 در هر طریقی اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 نور اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 بیشتر اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش

در

در هر کلامی بر صورتی که در هزاران کلام می آید
 معانی اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 حکم اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 نیز حاکمیت با اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 و هر کلامی که اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 سبک مستقر اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 کینه و منانه اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 حت اشاع و ایجاد اولش اولش اولش اولش اولش
 و تکرار اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 ایضاً و تفریح اولش اولش اولش اولش اولش
 و عبادت اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 و معاطعه و حاجت اولش اولش اولش اولش
 غریب اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 تقیید کلماتی که اولش اولش اولش اولش
 اولش اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 جلب اولش اولش اولش اولش اولش اولش
 هیت کلون اولش اولش اولش اولش اولش
 و قرآن اولش اولش اولش اولش اولش
 در نکال اولش اولش اولش اولش اولش
 کاه اولش اولش اولش اولش اولش
 برصافی شافع اولش اولش اولش اولش

بالك استرشد . و اگر کسی جرات نادرین تو استرشد . و اگر غنا فخر
 نازک و طباشیر قنایه و هلیج قنوج و صیبری و بلبلج صبر صغیر
 جمع البوب کمال قارور سنال دوشور در بر نازک جند البشور
 اگر تمام سنال مکه او ب مزاج بود . و جمع جزینه مختلفه بود
 اما تاج بود اول وقت با سنی که فنانی حقیقیه بخور او مشا کسیر
 صحیح نیال حاصله اولو قمش نه و نوله و شوق کشید که بکون
 دو حاری موسی کلمری مالینسنک . انان تاکه آنگ بخر بود
 بر باد اقبال ادر بر بز قلب بز هوی سر شوق کماله شیوه سنال از
 کاضرت و اعانت کومه و یخته قلب یازم ایوب هو قلبی بیرون
 اولان بر سر فرغ و سنال با بوب ب غفلت هصرت ترک امان شوق
 شغین طوب یقظ تهنه کیم بللک امان طوره قوی ناکو ، انکل
 ذره یی و نشتک یخیزم . د موجود ش . د هو و راعی ام بی و اعنکافی
 اولانز وانسان صحت و دنیا اسامی ب طیب و شافا و تر نفاذ
 ذوق زیاده اولانچه قلبک مرغیه ارتوز . اگر قلبه ایلا احتوا
 لبوب علاج اولترتیه بر کو نا ادر . اولسب ادر بیجه کشید او
 ریک غنچه کجور . معده هلیج بروقت نازکی بخر قلبه اولو
 و بز اولانکه اول اعلا شرفونه اسهال ایوب قلبه کیم اولو
 ادری اذن نالین کمال تاریخ . البوب صحت و قوی و یوه اولو
 یوخسیر یجنه ماده فاسا طوری ریکه طغرف معده ناله خند روز
 نور کو رساعت دوز بلویس . کدیوسا عقاب بوز بلور او صحت
 بولن قلب کوم نانا قالب کوم . و اول دوز نفا دوز کیک اذوق

طلب الصفة
 کتاب

کرک . و اذن کمالک طاعنه و شرف کیک . هلیج بر علیانی صامون
 کرک . هلیج بر خیزد و ناول نذ فانا اولو و اول کیک طاعنه
 اولویج تجمی کیک اذوق قنتان معلوم راولو . و کنا هلیج بیک صغیر
 کل اولو کار هلیج بلور اگر عاقل سکت هلیج بر کیم هلیج دوقه
 و هلیج بر خانیق بن صغیر و قمر . سن ناهینک جادشته و ریکه
 اولویج و نانا کیک با صغیر . کاه اولو که اجنا کالان بر خط او کیک
 موجب قتی اولو . و کاه اولو کیک کالان بر لفظ اولو کیک معنی اولو
 کاه اولو کیک یکنی کاه بر خط او کیک خط کالان او کیک اولو
 بر خط او کیک اذوق سققات اولو . جمال اولو کیک سنال کیک خط کیک
 ایلیان نطقه . الی کیک نطقه معانی اولو . کیک اولو کیک
 سولیک کک سنات و هصرت اولو . و کیک اولو کیک سنال کیک خط کیک
 فانیان و صغیر اولو . اولیکه عرب ایلیان صان کالان . کیک صغیر
 ریجا . و کیم اولیکه سیال ده سن خفا . کیک ککات قنایه
 کک ناس حقان دور اولو . و کیک عویله اولو زور اولو عمل
 اذن بر اولو اولو بنی نو زینیا اولو . و کیک حقیق اولو قوی
 صافی اینی هلیج . و صلاقی قنوج بر شمسک اولو . جاند مشالی
 صفا سوزر جهانه کج اولو . کیک کالان معنی معنی اولو کیک
 اذن بنی سیله ظاهره . معنی اولو کیم در اللها معنی اولو
 کیک کک کاتر کک فرج بود . و در شوق کیک کیک خلیفان خط
 حقیق سنی فرغ صانسه معنی اولو . و در خط اولو کیک کیک بر زور
 سینت ماله قارور و کشرسه خیزد اولو . اگر کیم ای بخان بخور
 بالک

لیکن عاقل احمد نیکو کی کہ در غیر نماز اولیہ نہ لیا کہ نذر
سینے دروب قریب عقلمند بالحق بر مزاجی ظاہر اولیہ نذر
اولیہ بالحق حالتیکہ بر مزاجی اولیہ نہ لیا کہ نذر
وضابطہ امرنا قویہ نہ ناسی غلط حین انشراک هیچ
یا زلیوہر حال سیر سکا غرضیوں اول وقت اولیہ نذر
شکلی فکر اولیہ اولیہ حالتی نیکو کی ذکر اولیہ نذر
در اخراج اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
بگور حصری زیادہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
دانش اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
بوجہ بگور کہ نایب اولیہ برین خیاں اولیہ نذر
شکلی فکر تعینی کو برین اولیہ اولیہ نذر
زمینہ چکر منزل و برین اولیہ اولیہ نذر
بالاحسن کو برین اولیہ نذر خیاں اولیہ نذر
دانش اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
دولت کو برین اولیہ اولیہ اولیہ نذر
اغوا لیا نذر و نذر نذر نذر نذر نذر
خرم نذر کو برین اولیہ اولیہ اولیہ نذر
نیش حرکت اولیہ اولیہ اولیہ نذر
حراون قانع اولیہ اولیہ اولیہ نذر
بالاحسن اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
تخصیص اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر

نذر

توئی فقر و ذلت و بربر و بطالت خسرت و عقالت و برکت
مزید صیفا اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
و طریق حال اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
و علی اصل اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
سنادی برین اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
ادم حکیم اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
هر شیا اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
عمی اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
این سبج دینی اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
اکلیت دینی اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
ذنوب اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
عالمه شفیع بن نماز شهنشاه اولیہ اولیہ نذر
و کسلا اخیت صفایان اولیہ اولیہ اولیہ نذر
واخت نذر فقر و فقر اولیہ اولیہ اولیہ نذر
مرات فقر اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
چاره بی صبر اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
مختار نذر بیله نسیب اولیہ اولیہ اولیہ نذر
معجب اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر
وصالی اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ اولیہ نذر

نوبت یک سله زنه • سه ساله که او در سن افر کور • کما یاقان عام
 اولی که • و پنج روید که هر سه عادت روایت باخار و اسرار
 کره • یچ صحیح القابل را و کس اندوک خبره قهره ای و الاز •
 این که کم اولی که انلوش • نلر نه که ماری اولاد • یچ مشیانه او
 جلا اولی که • روح معالیه اعرج اولی • یچ خلفه اسحق اولی
 خلقت بافتک اسبج اولی • شقی کشک که خلق ز میم بود •
 عمال که انان فساد اعتقاد اولی • افرنا اول باسری یار حاد
 اولی • گاه اولی که شول صده جوق فینان اولی خور اولی
 اولی • صدمه دند که بطن کینان اولی • بر کیش که سائانه یچ اولی
 مشت ایدر • و بر کیش که تا قانی نوح ایلیو • ضفت لایر کیسه چی
 عقاب • یا نانه صنوف اولی • و اولی که صفت انلوه یا نانه
 سیمان اولی • یچ احسان و هوج • اولی که تمام مرتقی مذهب
 اولی که قاضی اولی • اولی که عمل در شوق • که شادان اولی
 ایلی نشی • رسم قاضی چی • سم قاضی اولی • اولی که صاف
 کور که ظیف غم غافل اولی • و یچ غم افال لید • سبی لید که
 کاه • مناد صادق اولی • و جمال لید که افتادی واقه مطابق
 اولی • حیف دکالدر • نفس نفسی اولی • وصفی صفت لید
 اولی • شول کشک که لری جز اولی • افر که بی بی جز
 اولی • و شلی کسند که محالقت صاف نور • ذرات اولی کشک
 حرکت محض اولی • سقظا تان • که حسن معاشه در مالک استر
 سن • و ادب جماله کوزنک استر • مرتز و شاک سوزین

سن انصاف ایت • و بر جملسان بر اولی • دایم سما التقانات ایت
 جمال لید که دوستا هیچ عتاب لید • وسیع لید که انرند لید
 عقاب امیدین • که شویله مصلحت تمام اولی • الاعتدال جمال لید
 عتاب لید • سن کتا لید عتاب • مشا ذ اولی • ایدر لید هیچ سلف
 اولی • دوست صاف لید • موی • مشا ذ اولی • صفا ده بافر
 و قریش بر نلش خجیه • بلاد • بلنور • خاده بافر • و لری سیک
 و ایما استاد لید که اکال عجب • جمالسان شالو ایت • حاجان
 میا لید و طرا لید • محاسن خصا نال لید • اما لید مسامح
 نسیمان خصا نال لید • معطر جمیع • که بر جملسان جمع اولی
 هزار و هجده تعظیم لید • تمام اجال • تکریم لید لید لید
 قیوان اهتدایک محال عتاب لید • و کراول بالانها و نلش
 وارس • سکا خلدان • و غایب بالانلوش سنی اوستی که
 حله یی چی حقیق ایت نام اولی • بلکری قن ایچ لید
 رعایتی انلوش رعایتنا اتم اولی • والای جملسان جملسان
 سبب اولی لید بر لید روح حیانت سبب اولی لید • انلوش چی
 ایلی لید • یونر سینه دم قور • یونر کلش سته لید
 سن نل اولی لید انعام اولی لید • بلکری اولی لید
 دبالکری که کمال اولی لید • یونر جملسان نل اولی لید
 میت اولی • ماد که لید امید • مصا لید لید • و نلوش چی
 صالوس • ماد لید حیانت و بر علوم و ادب • سن سن
 کسکه سکا افاده علم و استعداد ده • نخت اولی کما حیانت

عباد ایدک . افلا طویان منقول ایدک . ایله اوج حق
 واردرک روزگاره زانال اطاز . کورسلب واکو سیر قیلم
 وانکار . بر وادیونک واران . بر و استادک شاکره بر و قان
 نیک قلدن . خیل لاکینه اوستا دینا سینه رعایت در کی تانک
 کورک . اوکار نیجه معامله ایدر سه . بو نکلا دینی ایلاتک کورک . بیلک
 او غلبه دینی آیدر ملک کورک . بر اقداری و غلبه دینا کورک . جهاکد
 نظامی بو نکلا یونور . کورک فاسک ارازان اولان حقوق رعایت
 اوله . دایم بر نای بر ندر حمایت اوله . و بعضی اوج بعضی مود
 کورک . هر وقت اوستا ندن زنده اودر اوج ایشلر مینا یونور
 نای بر نای بر نای . منع ایلیلر . الا زانک معونتی هر کینه جهار
 ایلاتک کورک . نظام عالیه انورک دینی بر شیخه اوله کورک ظاهر
 کورک . باطمان بر خانیجه اوله کورک دهقان اوله کورک جاهه
 کورک وزیر اوله کورک بادشا . کورک قضا کورک تاهیر اوله انلا
 کورک مرشال اوله اوله شیخ اوق یونور . حمدی الله حضرتک
 خانی و قویلق در . هر کینه نصیب اولان قایلیند . مناسیب اوج
 اوج یونور شاهلورک جمع قرائن لری بر اولانک . و جمع منصبی
 بر اولان . اقا بصره کورک . نینی خانی لره . قرائن اوله
 باشنا . مرد اولی بر یونور . کورک سربک کورک خانی رعایت
 ایلاتک نظام عالیه . نه خانی لری اولو . شلی طایع باشند
 چشوب خلوت ادا لری جهار خلفه . منصف خانی اولو . شولیه
 بالاکه اصلا منصف لره و کورک عالیه در . و خاندان خاندان لره

علمنا

شوئکه غزه وصاله شیب او لور بر نلوصتا حقان رصیب
 اولور ذقیق ادرین شوق کلاکه قایی اوله السهر دینی
 وارشی تقوی که قایی اوله اتا سرش دین ذسی ایلوب
 اقل ایلر شوق لشوا غایبین وارصهل ایلر که متاکی ادرین
 سلف صلیحین شو که چه انسانه بوز ایلر اولور اما نه
 کمال صاغزش کینجه که نو اولور بیجه زیاده اولور که اینه تقضا
 فایه اولور ناقص اولور که اوله اصبع زیاده اولور اما صلیق
 بو سوز داخجه عطا فرماخ قرین و شانه شاه صمه و حضرت
 مولانا خلیفانکایه بوقیباله قال نه اولور که کلاقی
 درد دلا که سولور نکره نزلری حل فرما تقوی ایلور
 انکره بولاندی دوده صفای و دله تربیت کتر بر اولور
 و نلور کجوعه کج طایه حسن اعتقادله تذهب و تقوی اولور
 انکره سوزی عشق مجانسک سادری اولور و انکره کیشال
 لر که بر در لور و انکره اولور انکره سوزی معرفت صفتک
 دیزی اولور و انکره کلاقی شوق جاحک بری اولور انکره
 تقوی بر صلا دله دخی اولور و نلور کسما علی بر صفا
 دخی اولور انکره زلف دیاکلری بوزلف اولور اونه سکر
 بیگ عالم اولر نعل صانور انکره خالد پاکلری بر صال
 اولور که هزاره خان اولر ایلر ایلر اولور انکره کیشال
 بری اولور انکره افره اجنی حب اولور انکره دیاکلری
 یعنی برقرار اولور که برورستی کسما بر صفا تار اولور

انکره

انکره قار دیاکلری بولاله اولور که عرض ایلر با اولور انکره
 قار دیاکلری برورجی تابان اولور که جماعتان اوله خاله خندان اولور
 انکره خط دیاکلری بوسکر اولور که عالم کفر نغسی ایلر با اولور انکره
 نادره دیاکلری شوق بوی اولور که هر مومنانکانه زنده نیکی اولور
 انکره حق دیاکلری شوق نغذله طاهره ایکی جهانه هنر و ایسه انکره
 همان اولور انکره کسما دیاکلری بوسکر اولور که ایکی جهانه
 هر کج تربیت ادرسه بیک سوا اولور انکره بر دیاکلری برجهانه
 اولور که قاب قوسینا اولر کانه نشان اولور انکره غره دیاکلری
 برتیل اولور که شاه کله انکره قانتان ایلر اولور انکره مومنان
 کلری بر خج اولور که قضا چا دیری هر کیش عینی اولور انکره
 چشمه دیاکلری بهیله اولور که هر خیری اولر نیشک مومنان اولور
 انکره یار دیاکلری بول اولور که همان ارزنده اولور کلا اولور
 انکره کسما دیاکلری بر نقش شوق اولور که هر مومنان انکره
 اولور انکره قانتان حجت و صلوا اولور که اولر کلا
 درجه اولر اولر بویور هر نطق نقرسه اولر نطق بویور
 کلور هر مومنان نقرسه ایله انکره کور و هنر بوزنده اولور
 اولر بوزنده کور اولر کلا دیاکلری انکره بوزنده اولور
 که جمیع قیقات اکا اعتبار اولور که علم عاشق اولر شوق طایفه
 اولور که روحی هر مومنان کمال کسما طایفه اولور که در
 نلری انکره بوزنده اولور که برورکی کلا ایلر کسما
 اولور که روحی انکره برورج اولور که درجه اولور

بشارت آواز ارسلان گاه نفسد طمع حاد و بی طرد و غیرت
 طشاعتی دیوب. و گاه فرخ طرح اجزا استیصال بنا خندان چون
 عاقالطالک باشد چه نام و استعبار و مکره. و تاسف اعتبار
 کورک تیز چو او کور و بخالی بری جمال مطایا سنده با توی بسیار
 وضاحتی کلایه سیرت که شیان صباه. هنوز جو زیاده
 اولاد می در اجالت. و اندر و جک ساء استا و لاد و اولاد افکانه
 حقیق تکلی در که بخند شهور و سندن که سن غفلت استند و او نهی
 هیچ فکر ترمسی که نیند سندن سن استا اولاد سن. اللهک و سع
 اولو بر حجه و هوایه اولاد نعمتی. اگر چه کو ناران صلیم اولاد
 و هر کجی قلم اولاد سن حجت شول لای بیضا که عماد اولاد
 و با هفتاد شول و حقه مسکا مسکا اولاد بر. بر قلیله
 شیان و بر خوجیکه کور خا این میا سندی. نری طلبا اولاد
 و حسی بقبال اولاد. اولاد الله و بر و سالی که دیو بر و بر
 هر کجی مقدار اولاد الله نیند. قوم می روی دیو و جلدی
 بخلی جباریتش کلیم طومر چنوب آری دیو قالی کلیم
 ایضا عیان بر اقا کلایه. و بر و کور کور کور. دیوس و بر
 هر کجی قابلیت از اولاد اولاد. ناخه بنوی سلطان قاسم
 صهیب و رومان تقوی دی. چه بر و اتان آیین مذکور و لب بخلی
 دی قالی. بلکه جانی نفسد ناتت اولاد و کانساز سالی
 هر کجی سعادت اولاد دور اولاد که روح اولاد. و غز اولاد
 سبحان طومر. هر علم و دستور ذاعتاری او و و نه سفا

منع عبادت و طاعت. و خدایان از ترک توفیق و هلاکت
 الهام خدایان شکل اولاد و ایمان انان امانه کور و نفسان
 طیان یاغ مزاولو هر چه شیطان استعنا کور. شوی شکی
 موعده اولاد و توفیق اولاد. بر صلا و بر مزین کل شها کور
 اختلاط اولاد و مواعید ذوی نه فقط. و نیا اولاد توفیق اولاد
 معنی اولاد و توفیق اولاد. طوط که هر کجی اولاد جسد بر
 بوستان اولاد. عقاب کامای قاتان مشایخ کور و توفیق
 ناقصی یا تان بر و صفت خضر و بر. دنیا آخرت بر مزین
 کوشی بوکان هر کور کور. انان اولاد. لین بوکشتال فرج
 برو من عمل منتقال فرج شایس. بر کشتن عری بریم سلما
 و انقاس اولاد سما دی. بو قدر لکار و وسوس اولاد بر
 غر و نه قاله سید قالی دی. طاقیاس توفیق کور و بر سکه قلبه
 افرا اولاد. قار و کسیران قانع اولاد. بی تو بی افرا اولاد
 و دیو می در نه. مرغ و جک خور و جک خور و جک خور و جک خور
 اولاد کسیران ارسلان بخاری و جک خور. عاقال اولاد اولاد بر طرف
 و بر و کجی و تمام بر جاید بر و کجی. تاکه جک احاطه اولاد
 طرف. و با خور مستی اولاد امن و طمع بریم فرج وضاح خضر
 بوهر عماد یا فرج امنی سینه متکلا اولاد. کال عاقال اولاد
 نانیس اولاد و زیاده اولاد عمی صبه. و ذام اولاد اولاد
 علم فرج. دایا مایه اولاد نظری و کسیران اولاد بوهر هر چه
 فقیه متروقه خور. رحایا اصل ارسلان و هر وقت متروقه خور
 شایس

SONUÇ

Üzerinde çalışılan Menâkıbnâme 17. yüzyıl Osmanlı Türkçesi nesrinin hemen hemen bütün özelliklerini üzerinde taşımaktadır. Bu yüzyıl Osmanlı Türkçesinin dil itibarıyla en ağır örneklerinin verildiği bir yüzyıldır.

Menâkıbnâmeyi üç bölümde ele alınmıştır. Birinci bölümde, Türk edebiyatında menâkıbnâme geleneği hakkında ayrıntılı bilgilere yer verilmiş, ayrıca eserin müellifi hakkında bilgiler sunulmuştur. Çalışmamızın ikinci bölümünde eseri dil özellikleri bakımından inceledik, imlâ özellikleri ve ses bilgisi ana başlıklarını alt başlıklara ayırarak ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Seslerin yazımıyla ilgili olarak metnin tamamı göz önüne alındığında tam bir bütünlük olduğunu söyleyemeyiz. Mesela “a” ünlüsü metindeki kelimelerin çoğunda elif (ا) ile gösterilmektedirken içinde kalın ünlülü hece barındıran bazı kelimelerde elif (ا) yazılmamıştır. “o” ünlüsü vav (و) ile gösterilirken, vav (و) olmadan da “o”lu okunan kelimeler bulunmaktadır. -ur eki hem و- hem de - şeklinde; -up eki hem و- / -و- hem de - şeklinde karşımıza çıkmaktadır. “p” ünsüzü kelimelerde hem و ile hem de و yazılmıştır.

Seslerin uyumuyla ilgili şunlar söylenebilir: Metinde bazı ekler dışında damak (kalınlık – incelik) uyumu bulunmaktadır. Metnin geneline bakıldığında dudak uyumunun bulunmadığı, ünsüz uyumunun olmadığı görülmektedir. Metinde ünlü değişmesi, ünlü düşmesi, ünlü birleşmesi, ünlü türemesi, ünsüz değişmesi gibi ses olaylarının bulunduğu örnekleriyle gösterilmiştir.

Sonuç olarak eser bilimsel açıdan farklı başlıklar altında incelenmiş, bütün bunlar yapılırken menâkıbnâmenin farklı özelliklerinin ortaya çıkarılması ve gelecek nesillerin de bu çalışmadan faydalanabilmesi amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- ADAMOVIĆ, Milan (2009): *Floransalı Filippo Agenti'nin Notlarına Göre (1553) XVI. yüzyıl Türkçesi*, Çeviren: Aziz MERHAN, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ADEMLER, Betül (2007): *Düsturnâme-i Enverî (Dil Özellikleri-Metin)*, (Yüksek Lisans Tezi), Sakarya.
- AKALIN, Mehmet (1975): *Ahmedi, Cemşîd ü Hurşîd, İnceleme-Metin*, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Ankara.
- AKALIN, Mehmet (1988): *Tarihi Türk Şiveleri*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Ankara.
- ARAT, Reşit Rahmeti (1979): *Kutadgu Bilig III, İndeks*, (Haz.: Kemal Eraslan-Osman F. Sertkaya-Nuri Yüce), TKAE Yayınları, İstanbul.
- ARAT, Reşit Rahmeti (1992): *Edip Ahmet b. Mahmud Yügneki, Atabet'ül-Hakayık*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ARGUNŞAH, Mustafa (1999): *Tuhfe-i Murâdî*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ATA, Aysu (1988): *Nehcü'l-Ferâdis III. Dizin-Sözlük*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ATA, Aysu (2004): *Türkçe İlk Kur'an Tercümesi (Rylands Nüshası), Karahanlı Türkçesi, Giriş-Metin-Notlar-Dizin*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ATALAY, Besim (1941): *Türk Dilinde Ekler ve Kökler Üzerine Bir Deneme*, Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul.
- ATALAY, Besim (1998): *Divanü Lûgati't-Türk Tercümesi c.I-IV.*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- AYAN, Gönül (1998): *Lâmi'i Vamık u Azrâ, İnceleme-Metin*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- AYVERDİ, İlhan (2006): *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 3 cilt, Kubbealtı Yayınları, İstanbul.
- BANGUOĞLU, Tahsin (2000): *Türkçenin Grameri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- BİRAY, Himmet (1999): *Batı Grubu Türk Yazı Dillerine İsim*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

- BOZKURT, Fuat (2000): *Türkiye Türkçesi*, Hatiboğlu Yayınları, Ankara.
- Bursalı Mehmet Tahir Efendi (1975): *Osmanlı Müellifleri 1299-1915*, Hazırlayan: A. Fikri Yavuz-İsmail Özen, 3 Cilt, Meral Yayınları, İstanbul.
- CAFEROĞLU, Ahmet (1968): *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul.
- CAFEROĞLU, Ahmet (2000): *Türk Dili Tarihi I-II*, Enderun yayınları, İstanbul.
- CANPOLAT, Mustafa (1981): *Ömer Bin Mezid, Mecmū'atü'n-Nezā'ir*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- CEMİLOĞLU, İsmet (1994): *14. Yüzyıla Ait Bir Kıtas-ı Enbiya Nüshası Üzerinde Sentaks İncelemesi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- CLAUSON, Gerhard (1960): *Sanglax. A Persian Guide to the Turkish Language by Muhammed Mahdi Xān*, London.
- CLAUSON, Sir Gerhard (1972): *An Etymological Dictionary of pre-Thirteenth-Century Turkish*, Clarendon Press, Oxford.
- ÇAĞATAY, Saadet (1963): *Türk Lehçeleri Örnekleri*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara.
- ÇAĞBAYIR, Yaşar (2007): *Ötüken Türkçe Sözlük*, Ötüken Yayınları, 5 cilt, İstanbul.
- DEMİRCİ, Ümit Özgür-Şenol KORKMAZ (2008): *Şeyyâd Hamza, Yūsuf u Zelihâ (Giriş-Metin-Günümüz Türkçesine Aktarma-Dizin ve Sözlük-Tıpkıbasım)*, İstanbul.
- DEMİREL, Mustafa (2004): *Kemāl Paşa-zāde, Ağmed bin Süleymān Şemseddin, Yūsuf u Zelihâ, Çeviriyazı ve Tıpkıbasım*, Harvard University.
- DEMİREL, Özlem (2005): *Tezkiretü'l-Evliyâ Tercümesi (Giriş-Metin-Dizin, 1a-104a)*, (Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- DENY, JEAN (2004): *Türk Dilinin Temel Kuralları (Türkiye Türkçesi)*, Çev.: Oytun Şahin, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Derleme Sözlüğü* (1963-82): c.: I-XII, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- DEVELLİOĞLU, Ferit (1988): *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Sözlük*, 24. Baskı, Aydın Kitabevi, Ankara.
- DİLÇİN, Cem (1983): *Yeni Tarama Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- DİLÇİN, Cem (1992): *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

- DİLÇİN, Dehri (1946): *Şeyyad Hamza, Yusuf ve Zeliha*, Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul.
- DİLEK, Sunaya (2005): *Eski Anadolu Türkçesinde İsimden Fiil, Fiilden Fiil Yapma Ekleri ve Fonksiyonları (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, İstanbul.
- Divanü Lûgati 't-Türk Dizini* (1972): Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- DOERFER, Gerhard 1963-75: *Türkische und mongolische Elemente im Neupersischen*, I-IV, Wiesbaden.
- DURMAZ, Esra (1994): *Şeyyad Hamza'nın Ahvâl-i Kıyâmeti*, Marmara Üniversitesi Türkiyât Araştırmaları Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- EDİSKUN, Haydar (2003): *Türk Dilbilgisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- ERCİLASUN, Ahmet Bican (1984): *Kutadgu Bilig Grameri-Fiil*, Gazi Üniversitesi Basın-Yayın Yayınları, Ankara.
- ERDAL, Marcel (1991): *Old Turkic Word Formation: A Functional Approach to the Lexicon I-II*, Wiesbaden.
- EREN, Hasan (1999): *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara.
- ERGİN, Muharrem (1997): *Türk Dil Bilgisi*, 21. Baskı, Bayrak Yayınları, İstanbul.
- ERTAYLAN, İsmail Hikmet (1952): *Ahmed-i Dai, Hayatı ve Eserleri*, Üçler Basımevi, İstanbul.
- ERÜNSAL, İsmail E.-Ahmet Yaşar OCAK (1995): *Elvan Çelebi, Menâkıbu'l-Kudsiyye Fî Menâsıbi'l-Ünsiyye, (Baba İlyas-ı Horasânî ve Sülâlesinin Menkabevî Tarihi)*, Türk Tarih Kurumu, Ankara.
- GABAİN, A. Von (1988): *Eski Türkçenin Grameri*, Çeviren: Mehmet Akalın, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- GENÇ, Gülcan (2005): *Eski Anadolu Türkçesinde İsimden İsim, Fiilden İsim Yapma Ekleri ve Fonksiyonları (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, İstanbul.
- GÜLENSOY, Tuncer (1986): *Doğu Anadolu Osmanlıcası -Etimolojik Sözlük Denemesi-*, Ankara.
- GÜLENSOY, Tuncer (2007): *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü I-II*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- GÜLSEVİN, Gürer (1997): *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

- GÜLSEVİN, Gürer-Erdoğan Boz (2004): *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Yayınları, Ankara.
- GÜNER, Fatma Turhal (1996): *Şeyyad Hamza'nın "Vefât-ı Hazret-i Muhammed 'Aleyhi's-selâm" Adlı Mesnevisi*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- GÜRİSOY-NASKALİ, Emine (1987): *Sinan Paşa, Tezkiretü'l-Evliyâ*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- HACIEMİNOĞLU, Necmettin (1991): *Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- HATİPOĞLU, Vecihe (1981): *Türkçenin Ekleri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KAÇALIN, Mustafa S. (2006): *Dedem Korkut'un Kazan Bey Oğuz-nâmesi*, Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- KANAR, Mehmet (2000): *Farsça-Türkçe Sözlük*, Deniz Kitabevi, İstanbul.
- KANAR, Mehmet (2003): *Örnekli Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Derin Yayınları, İstanbul.
- KANKILINÇ, Verdi (1972): *Uygurca Tezkiretü'l-Evliyâ Tercümesi, Araştırma-Metin, (Basılmamış Doktora Tezi)*, İ.Ü. Türkiyat Enstitüsü, Nu: 1300, İstanbul.
- KARAİSMAİLOĞLU, Adnan (1989): "Bir Tezkiretü'l-Evliyâ Tercümesi Hakkında", *İlim ve Sanat*, S.:7, s.:83-85.
- KARAMANLIOĞLU, Ali Fehmi (1989): *Seyfi Sarâyî, Gülistan Tercümesi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KARTAL, Ahmet (2003): "Attâr'ın Tezkiretü'l-Evliyâ İsimli Eseri ve Türkçe Tercümeleeri", *Diriözler Armağanı*, Ankara, s.: 383-405.
- Katip Çelebi, Keşfü'z-Zunûn* (2007): Arapçadan Çeviren: Rüştü Balcı, 5 Cilt, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- KOÇAOĞLU, Timur (2002): "Tarihi Metinlerin Trankripsiyonlanmasında Kapalı ê / i Sorunu." *Türk Kültürü*, S.: 483- 484, İstanbul, s.: 266-281.
- KORKMAZ, Zeynep (1973): *Şadru'd-din Şeyhoğlu, Marzubân-nâme Tercümesi, İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara.

- KORKMAZ, Zeynep (1977): “Eski Anadolu Türkçesi Üzerindeki Çalışmaların Bugünkü Durumu ve Karşılaştığı Sorunlar”, *Türkoloji Dergisi*, c.: VII, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara, s. 13-22.
- KÖKTEKİN, Kazım (2007): *Yusuf-ı Meddâh, Varka ve Gülşah*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KÖPRÜLÜ, Fuat (1986): *Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul.
- Kur'an-ı Kerim Meali (2003)*: Türkiye Diyanet Başkanlığı, Ankara.
- KUT, Günay (1989): “Ahmed-i Dâ'î” mad., *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c.:2, İstanbul, s. 56-58.
- KUT, Günay-Nimet Bayraktar (2003): *Şemsi Ağmed Paşa, Şeh-nâme-i Sulşân Murâd*, The Department of Near Eastern Languages and Civilizations, Harvard University.
- KÜÇÜK, Serhat (2013): *Külliyât-ı Letâif (Osmanlı Lâtifeleri)*, Kesit Yayınları, İstanbul.
- KÜÇÜK, Serhat (2013): *XVI. Yüzyıla Ait Bir Tezkiretü'l Evliyâ Tercümesi, Giriş-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım*, Kesit Yayınları, İstanbul.
- KÜLTÜRAL, Zühal – Latif Beyreli (1999), *Şerîfi Şehnâme Çevirisi (Sözlük)*, IV, TDK, Ankara.
- KÜLTÜRAL, Zühal (2009): *Hacı Mustafaoğlu, Mecmaü'l-Envâr, Tenkitli Metin-İnceleme*, Simurg Kitapçılık, İstanbul 2009.
- MANSUROĞLU, Mecdut (1946): “Anadolu Türkçesi (XIII. asır) Şeyyad Hamza'ya Ait Üç Manzume”, *TDED*, c.:I, S.: 3-4, İstanbul, s. 180-195.
- MANSUROĞLU, Mecdut (1946): “Anadoluda Türk yazı Dilinin İlk Mahsulleri”, *TDED*, c.: 1, S.: 1, İstanbul, s. 9-17.
- MENINSKI, Franciscus á Mesgnien (2000): *Thesaurus Linguarum Orientalium Turcicae-Arabicae-Persicae, Lexicon Turcico-Arabico-Persicum, Index der türkischen Wörter-VI*, Mit einer Einleitung und mit einem türkischen Wortindex von Stanisław Stachowski, sowie einem Vortwort von Mehmet Ölmez, Simurg, İstanbul.
- NADALYAYEV, V. M.- vd. (1969): *Drevnyurkskiy Slovar* , Leningrad.
- NİŞANYAN, Sevan (2002): *Sözlerin Soyağacı*, Adam Yayınları, İstanbul.

- OCAK, Ahmet Yaşar (2010): *Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menakıbnameler*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- OLCAY, SELAHATTİN (1965): *Ebu'l-Leys Semerkandi, Tezkiretü'l-Evliyâ Tercümesi, İnceleme-Metin-İndeks*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- ÖZKAN, Mustafa (1993): Mahmûd b. Kādî-i Manyâs, *Gülistan Tercümesi, Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ÖZKAN, Mustafa (1995): *Türk Dilinin Yayılma Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- ÖZÖN, Mustafa N. (1959): *Büyük Osmanlıca-Türkçe Sözlük*, İstanbul.
- ÖZTÜRK, Zehra (2001): *Hamdu'llâh Hamdî'nin Yûsuf u Zelîhâ Mesnevisi, Giriş-Metin-İnceleme ve Tıpkıbasım*, 1. cilt: *Tipler, Motifler ve Tıpkıbasım [Ayasofya K. 390/1]*, 2.cilt: *Tenkitli Metin*, Harvard University.
- ÖZYETGİN, A. Melek (2001): *Ebû Ğayyân, Kitâbu'l-İdrâk li Lisâni'l-Etrâk, Fiil: Tarihi-Karşılaştırmalı Bir Gramer ve Sözlük Denemesi*, Köksav, Ankara.
- PAKALIN, Mehmet Zeki (1971): *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, 3Cilt, İstanbul.
- RADLOFF, Wilhelm (1893-1911): *Versuch eines Wörterbuches der Türk-Dialecte*, Bd. 1-4, St. Petersburg.
- RÄSÄNEN, Martti (1969): *Versuch eines Etymologischen Wörterbuchs der Türkisprachen*, Helsinki.
- RÁSONYI, L. (1968): “Feridüddin Attar Tezkeretü'l-Evliyâsının Budapeşte Yazması”, *XI. Türk Dil Kurultayında Okunan Bilimsel Bildiriler 1966*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, s.: 83-86.
- REDHOUSE, Sir James W. (1974): *A Turkish and English Lexicon*, Beirut.
- RİTTER, Helmuth (1993): “Attar” maddesi, *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, s.: 7-12.
- RÖHRBORN, Klaus (1977-98): *Uigurisches Wörterbuch 1-6*, Franz Steiner Verlag GMBH, Wiesbaden.
- SAGOL, Gülden (1993-99): *An Inter-Linear Translation of The Qur'an into Khwarazm Turkish, Introduction, Text, Glossary and Facsimile: I. Introduction and Text, II. Glossary, III. Facsimile of the MS Süleymaniye Library, Hekimoğlu Ali Paşa No. 2, Section One: 1b-300b, Section Two: 301a-587b*, Harvard University.

- SAMİ, Şemsettin (1899-1900): *Kāmûs-ı Türkî*, İstanbul.
- SARI, Mevlût (1980): *El-Mevârid, Arapça-Türkçe Lûgat*, İstanbul.
- SERTKAYA, Ayşe Gül (1999): “Ferîde’ d-Dîn-i ‘Attâr’ın Tezkire-i Evliyâsı’nın Doğu Türkçesi Tercümesinde Ca’fer-i Sâdık Bölümü”, *İlmi Araştırmalar*, 8. Sayı, İstanbul, s.: 221-232.
- SERTKAYA, Ayşe Gül (2000): “Ferîde’ d-Dîn-i ‘Attâr’ın Tezkire-i Evliyâsı’nın Doğu Türkçesi Tercümesinde Veys-i Karenî Bölümü”, *İlmi Araştırmalar*, 9. Sayı, İstanbul, s.: 193-208.
- SEVORTYAN, E. V. (1974-97): *Etimologiçeskiy Slovar’ Tyurkskix Yazıkov*, c.: I-V, Moskva.
- STEINGASS, F. (1975): *A Comprehensive Persian-English Dictionary*, Librairie du Liban Publishers, (New Reprint) Beirut, Lebanon.
- ŞAHİN, Hatice (2003): *Eski Anadolu Türkçesi*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- ŞAHİNOĞLU, M. Nazif (1992), *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, “Attar, Feridüddin” mad., IV.
- ŞÜKÛN, Ziya (1984): *Farsça-Türkçe Lûgat, Gencine-i Güftar-Ferheng-i Ziyâ*, 3. Cilt, İstanbul.
- Tarama Sözlüğü* (1963-77): (Haz.: Ömer Asım Aksoy-Dehri Dilçin), c.: I-VIII, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- TAŞ, İbrahim (2009): *Süheyl ü Nev-Bahâr’da Eskicil Öğeler*, Palet Yayınları, Konya.
- TEKCAN, Münevver (2007): *Hakîm Ata Kitabı*, Beşir Kitabevi, İstanbul.
- TEKİN, Talat (1951): *13. Asır Anadolu Şairlerinden Şeyyâd Hamza’nın Destan-ı Yûsuf Mesnevisi Üzerinde Dil Tetkikleri*, İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü (Basılmamış Mezuniyet Tezi), İstanbul.
- TEKİN, Talat (1988): *Orhun Yazıtları*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- TEKİN, Talat (1995): *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler*, Ankara.
- TEZCAN, Semih (1994): *Süheyl ü Nev-bahâr Üzerine Notlar*, Simurg Yayınları, Ankara.
- TEZCAN, Semih (2001): *Dede Korkut Oğuznameleri Üzerine Notlar*, YKY, İstanbul.

- TIETZE, Andreas (2002, 2009): *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*, C.: 1: A-E, C.: 2:F-J İstanbul-Wien.
- TİMURTAŞ, Faruk K. (1963): *Şeyhî'nin Hüsrev u Şîrin'i, İnceleme-Metin*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- TİMURTAŞ, Faruk K. (1978): *Osmanlı Türkçesi Grameri-III*, Alfa Yayınları, İstanbul.
- TİMURTAŞ, Faruk K. (1994): *Eski Türkiye Türkçesi*, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- TOPALOĞLU, Ahmet (1978): *Muhammed b. Hamza, XV. yüzyıl Başlarında Yapılmış "Satırarası" Kur'ân Tercümesi I-II*, Kültür Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- TOPARLI, Recep-Hanifi Vural-Recep Karaatlı (2003): *Kıpçak Türkçesi Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- TURAN, Zikri (1999): "Eski Anadolu Türkçesinde Ol- Cevherî Fiili", *TDAY-Bellekten*: 1996, s. 265-289.
- Türk Ansiklopedisi* (1970): "Candarogulları Maddesi", 9. cilt, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, s: 320-322.
- Türk Ansiklopedisi* (1976): "Mahmut Paşa Maddesi", 23. cilt, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, s: 181-183.
- Türkçe Sözlük* (2005): 10. Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Yazmalar Kataloğu* (2001): YKY, İstanbul.
- YAVUZ, Kemal (2000): *Âşık Paşa, Garib-nâme*, Cilt: I/1, I/2, II/1, II/2, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- YAVUZ, Orhan (2006): *Anadolu Türkçesiyle Yapılan En Eski Tezkiretü'l-Evliyâ Tercümesi ve Dil Özellikleri (İnceleme-Gramer-Metin)*, Tablet Kitabevi, Konya.
- YAZIR, Elmalılı M. Hamdi (1995): *Ku'ân-ı Kerim ve Türkçe Meali*, (Sadeleştirenler: M. Sadi Çögenli, Nevzat H. Yanık) Huzur Yayınevi, İstanbul.
- YELTEN, Muhammet (2009): *Eski Anadolu Türkçesi ve Örnek Metinler*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.

YILDIZ, Osman (2008): *Yūsuf u Zeliḥā (Destān-ı Yūsuf), Giriş-İnceleme-Metin-Dizinler*, Akçağ Yayınları, Ankara.

YÜCE, Nuri (1988): *Mukaddimetü 'l-Edeb*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

ÖZET

Menâkıbnâme XVII. yüzyıla ait Osmanlı Türkçesi özellikleri gösteren edebi bir metindir. Kelime hazinesi bakımından oldukça zengin olan eser üzerinde farklı akademik çalışmalar yapma imkânı da bulunmaktadır.

Menâkıbnâmenin tek yazma nüshası Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesinde bulunmaktadır. Eserin yazılış tarihi kesin olarak bilinmemekte olup İbrahim Big (Beg) tarafından 1675 yılında istinsah edilmiştir. 136 varaktan oluşmaktadır. Varaklardaki satır sayısı birkaç varak dışında 21'dir.

Tez çalışması; Menâkıbnâme, Dil Özellikleri ve Metin ana bölümlerinden oluşmaktadır. Birinci bölümde Türk Edebiyatında menâkıb-nâme geleneği, müellifin hayatı ve menâkıb-nâme hakkında bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölüm dil özellikleri ana başlığı altında imlâ özellikleri ve ses bilgisi alt başlıklarından oluşmaktadır. Üçüncü ve son bölüm metin kısmıdır.

ARŞİV Kayıt Bilgileri :

Tezin Adı : Menâkıb-nâme Şeyh Gavrî İnceleme – Metin – Dizin –
Tıpkıbasım
Tezin Yazarı : Ercan ÇELİK
Tezin Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Serhat Küçük
Tezin Konumu : Yüksek Lisans Tezi
Tezin Tarihi : 16.04.2014
Tezin Alanı : Türk Edebiyatı Anabilim Dalı Yeni Türk Dili Bilim Dalı
Tezin Yeri : KBÜSBE - KARABÜK

Anahtar Sözcükler:

1. Şeyh Gavrî.
2. Müellif,
3. İstinsah,
4. Menâkıb-nâme,
5. Dil Özellikleri,
6. Ses Bilgisi,
7. Metin.

ABSTRACT

Menâkıbnâme belonging to XVII century and having Ottoman Turkish characteristics is a literary text. There is an opportunity to make a variety of academic studies on the work which is quite rich in vocabulary.

The only menâkıbnâme's manuscript edition is at Konya Region Manuscript Works Library. It is not known the exact date when the works were written. However, it was written by İbrahim Big in 1675. It consists of 136 varak. (pages) Line numbers on the pages (varaks) are 21 except a few varaks. (pages)

Thesis study consists of menâkıb-nâme language characteristics and main text parts. In the first part, there is information about menâkıb-nâme convention in Turkish literature, müellif's life and menâkıbnâme. In the second part, under the main headline of language characteristics, there is phonology and orthography bustitles. The third and the last part is text part.

ARŞİV Kayıt Bilgileri :

The Name of Thesis : Menâkıb-nâme Şeyh Gavrî Examination – Text –
Directory - Facsimile
The Author of Thesis : Ercan ÇELİK
The Adviser of Thesis : Yrd. Doç. Dr. Serhat Küçük
The Thema of Thesis : Master Thesis
The Date of Thesis : 16.04.2014
The Master of Thesis : Department Of Turkish Literature
The Location of Thesis : KBÜSBE - KARABÜK

Keywords:

- 1- Şeyh Gavrî,
- 2- Author,
- 3- Copy,
- 4- Menâkıb-nâme,
- 5- Language Features,
- 6- Phonetics,
- 7- Text.

ÖZGEÇMİŞ

Ercan Çelik, 03.07.1969 yılında Bartın'da doğdu. İlkokulu Mekeçler Köyü İlkokulu'nda, orta ve lise öğrenimini Bartın'da tamamladıktan sonra 1988 yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümünü burslu kazandı. 1989 yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümüne yatay geçiş yaptı ve buradan 1993 yılında mezun oldu. 1994 yılında Kastamonu'nun Cide İlçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki Atatürk İlköğretim Okulunda Türkçe Öğretmeni olarak göreve başladı. Daha sonra 1997 yılında il dışı tayinle Bartın Endüstri Meslek Lisesine, il içi tayinle 2005 yılında Bartın Lisesine, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak tayin oldu. Yöneticilik sınavını kazanarak aynı okula 2005 yılında müdür yardımcısı, 2012 yılında müdür olarak atanmış olup halen bu görevine devam etmektedir. Karabük Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Edebiyatı Bölümünde Tezli Yüksek Lisans programına devam eden Ercan Çelik, evli ve iki çocuk babasıdır.